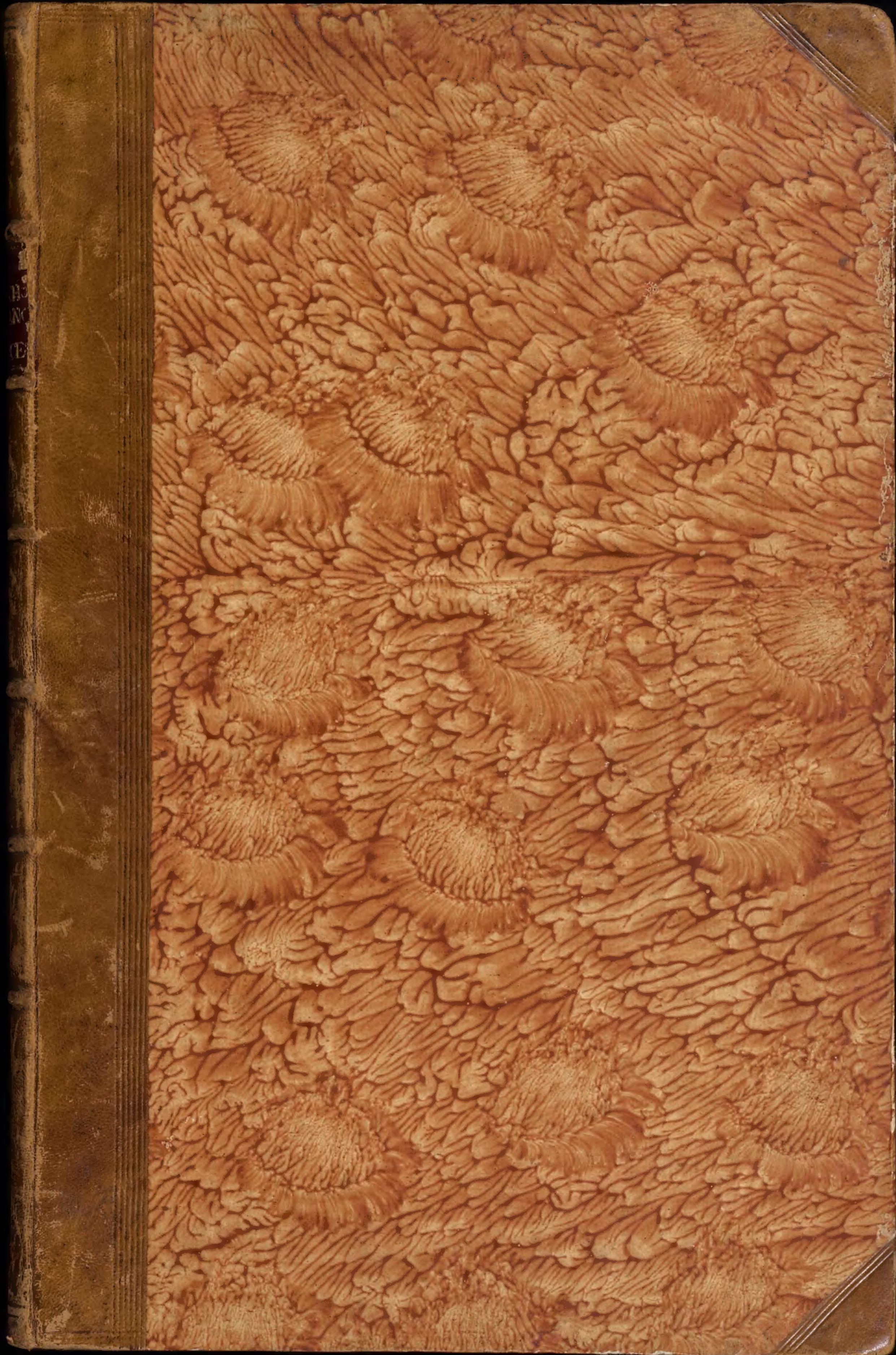

DE

DIPTYCHO . BRIXIANO

AD

PRINCIPEM. EMINENTISSIMVM

ANGELVM . MARIAM . CARDINALEM

QVIRINVM

AVCTOR

AD

LIBRVM.

Doctorum manibus teri, volumen,
Festinas? Pete Brixiam QVIRINI.
Illic qui sedet, alter est Apollo.
Candoris dubites, benignitatis,
Laus major sit, an eruditionis.
Huic si displiceas, jacens & exul
Aeternis operi caput tenebris.
Sin te luce beant opes QVIRINI,
Alta sic cane, sic ovaque voce:
Qui me non amat, odit hic QVIRINVM.
Qui me non amat, odit hunc QVIRINVS.

DE

DIPTYCHO . BRIXIANO

BOETHII . CONSVLIS

EPISTOLA EPIGRAPHICA

AVSPICIIS . IVSSV . ET . SVMTIBVS

PRINCIPIS . EMINENTISSIMI

ANGELI . MARIAE . TIT . S . MARCI . CARDINALIS

QVIRINI

SVMMI . BIBLIOTHECAE . VATICANAE . PRAEFECTI

EPISCOPI . BRIXIANI . CET

EDITA

A

IO . GASPARO . HAGENBVCHIO

PROFESSORE . TVRICENSI . ET . SODALI . ADLECTO

AB . ACADEMIIS . ETRVSCA . CORTONENSI . ET . COLVMBARIA . FLORENTINA

CVM . AENEIS . TABVLIS

Inventum a Io. Heideggero. delineavit et sculpsit . Io . Rod . Holzhalbius .

TVRICI . EXCVDIT . HEIDEGGERVS . ET . SOC

MDCCXXXXVIIII

ORDO EPISTOLAE.

PARS PRIMA ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ.

PARS SECVNDA ΑΝΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ.

PARS

PARS TERTIA ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ.

RELIQVA PARTIS TERTIAE.

APPENDIX EPIGRAPHICA.

de qua pag. cxi. *lin.* 27. moneri cœptum eſt.

PRIN-

PRINCIPI. EMINENTISSIMO
ANGELO. MARIAE. CARDINALI
QVIRINO

Jo. Gaspar Hagenbvchivs

ΧΑΙΡΕΙΝ. *Cambodunum Vindelicorum.*

PARS PRIMA ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ.

I.
Em. Card. QVIRINI consilium post Diptychon suum Vaticanum illustrandi Brixiani.

LIQVAMDIV dentes jam acui, PRINCEPS celsissime, ΣΥΜΠΟΣΙΑΡΧΕ splendidissime, dapsilius me victurum sperans, si proxime Saliare epulum dares, quod primum Decadis III. edecumatissimæ epistola IV. pag. [22] pronuntiaveras, fore ut aliis literis de DIPTYCHO BOETHIANO quam primum vulgandis inseras exquisitissimas Academiæ Parisiensis lautitias Lutetia ab viro omnibus omnium laudibus majore CL. DE BOZE ad TE transmissas. Accessit deinde, quod improbam esuritionem meam mirum quantum incitavit & adauxit, quum in TVIS ad clarissimum BREITINGERVM nostrum literis pag. [LX.] rursum ostenderes, mei suavissime memor, a TE quantocyus exaratum iri Epistolam ad Etruscæ Academiæ Socios de variis BOETHIANI DIPTYCHI, quod Brixiæ possidetis, explicationibus. unde fides mihi omnino fiebat, non modo adpropinquare, sed jam jam adesse tempus dapsilis istius cœnæ TVAE, ad quam integram famem adlaturus, eamque totam expleturus essem. Videlicet virtutes TVAS amplissimas; ingenii dotes præclarissimas; omnigenæ literaturæ, Archæologiæ, & Criticæ artis peritiam, in TVI ordinis viris quo rariorem, tanto extantiorem, meruisse, ut & Regiæ Academiæ Parisiensis Inscriptionum bonarum literarum SODALIS cooptareris, & clarissimorum Etruscæ Academiæ

Sodalium Cortonenſium PRINCEPS & modimperator conſtituereris. Hic factus ad Academiam TVAM Cortonenſem Epiſtolam publicaſti, Decadis IV. prioribus tribus rerum & magnitudine & copia ſi non ſuperioris, certe nihilo inferioris, tertiam, quæ DIPTYCHI amatorii, QVIRINIANI antea, in poſterum TVO beneficio VATICANI, explicationem continet Vulpianam, in qua quidquid habet eruditionis, habet autem plurimum, pleno horreo admenſus congesſit clarisſimus ille Patavienſium Profeſſor, VVLPIUS. Quid ergo dignius erat, quam ſi TE, PRINCEPS eruditiſſime, ejusdem Academiæ Principatu TIBI delato, & e republica literaria geſto, abdicaturus, id ita faceres, ut altera quadam epiſtola, de altero DIPTYCHO, itidem Brixiano, & aliorum nobis gazas recluderes, & divitias ingenii TVI ſummas largiter explicares? quod ſic a TE inſtitutum, QVIRINE SAPIENTISSIME, nemo non magnopere probaret, laudibusque in cœlum ferret. Moriar, ſi melius conſilium umquam ſusceptum novi. Utinam id ipſe executus eſſes, aut etiamnum exequereris, ſecundum tritum illud, *Conſilii actor ſit, qui auctor fuit.* Sermones ego TVOS nimis lubenter ederem, quin devorarem.

II.

Diptychi Brixiani illuſtratio ab Em. QVIRINO mihi demandata.

At fercula hæc TVA, PRAESVL opulentiſſime, avidiſſimis dentibus invaſurus, & opipare Saliarem in modum epulaturus, quanta de ſpe decido!

Crucior, bolum mihi tantum ereptum tam deſubito e faucibus.
Quid hoc, malum, infelicitatis? nequeo ſatis decernere:
Niſi me credo huic eſſe natum rei, ferundis miſeriis.

Quæ ſpes eſt? nos eſurituros ſatis. Qui convivam me putabam fore, & lautiſſime acceptum iri confidebam,

[*Iraſcor votis heu levis ipſe meis.*]

derepente necopinato jubeor fieri coquus, & artem exercere, quam minime calleo.

Ἆ, ΜΗΣΤΩΡ, τίς τοί νυ Θεῶν νηκερδέα βουλὴν
Ἐν στήθεσσιν ἔθηκε, καὶ ἐξέλετο φρένας ἐσθλάς;

Enimvero, quum a TE, tanto héröe & Μουσηγέτῃ, in me pumilionem, quamvis benignisſime, & ſupra quam dici poteſt honorificentiſſime, in epiſtola ad clariſſimum FEVERLINVM pag. XXXIV. XXXV. tantum oneris legi devolvier,

Quantum noluerit ferre rogatus Atlas,

quid animi mihi fuerit, in meis ad TE literis a. d. x. Kal. Apriles ingenue ſum faſſus.

Haud aliter ſtupui, quam qui Jovis ignibus ictus
Vivit, & eſt vitæ neſcius ipſe ſuæ.

Ubi ad me redii, viſus mihi eſt notisſimus Mæcenati Poëta TVVS aures meas perſonare hisce verſibus ſuis,

Pericu-

Periculoſæ plenum opus aleæ
Tractas, & incedis per ignes
Suppoſitos cineri doloſo.

Quid enim? Ἄνθρωπος οὐκ ἄνθρωπος maximos ſeculi noſtri homines, περιβοήτους, volitantes per ora virûm, qui in Diptycho Barbiſoniano omnes ingenii nervos contenderunt, in ordinem cogam? Unde mihi tanta vis, curva rectis dignoſcendi, & ſingulis pretium ſtatuendi, quod merentur? ſique incorrupta fide dixero,

Quid ſolidum crepet, & pictæ tectoria linguæ,

quæ ἀξιόπιστα, quæ ἀνεμώλια eſſe videantur,

Pro ſtudiis hominum ſemper diverſa probantum

alia aliis videbuntur. id quod tamen unus omnium ægre minime feram, qui nulli rei majora vota faciam, quam ab amicis reprehendi, a benevolis corrigi, ab iis qui plus vident doceri.

III.

Diſcrepantes de titulo Pompeii ſententias Cicero αἰδεῖται.

Ciceroni uni contigit, quod neſcio an ulli, ut doctiſſimorum Romæ virorum ſententias, de inſcriptione Pompeiana incidenda diſcrepantes, arbiter factus non tolleret, ſed toleraret, ne alterius partis favore & gratia excideret. *Tiro Tullius Ciceronis libertus in epiſtola quadam enarrate ſcripſit ad hunc ferme modum: Quum Pompejus*, inquit, *ædem victoriæ dedicaturus foret, cujus gradus vicem theatri eſſent, nomenque ejus & honores inſcriberentur: quæri cœptum eſt, utrum* conſul tertio *inſcribendum eſſet, an* tertium. *eam rem Pompejus exquiſitiſſime retulit ad doctiſſimos civitatis. quumque diſſentiretur: & pars* tertio, *alii* tertium *ſcribendum contenderent: rogavit*, inquit, *Ciceronem Pompejus, ut, quod ei rectius videretur ſcribi juberet: tum Ciceronem judicare de viris doctis veritum eſſe: ne, quorum opiniones improbaſſet, ipſos videretur improbaſſe. Perſuaſit igitur Pompeio, ut neque* tertium *neque* tertio *ſcriberetur: ſed ad ſecundum uſque* T. *fierent literæ: ut verbo non perſcripto res quidem demonſtraretur: ſed dictio tamen ambigua verbi lateret.* Id autem poſtea in eodem theatro non ita ſcriptum ſua ætate legit Gellius: *Nam quum multis annis poſtea ſcena, quæ prociderat, refecta eſſet; numerus tertii conſulatus non, uti initio, primoribus literis, ſed tribus tantum lineolis inciſis ſignificatus eſt.* Noct. Attic. X. 1. Calliditatem *primo* vel *primum* Ciceronis, ipſam rem, quæ in diſceptationem quæſtionemque erat vocata, definire non auſi, deinde & eorum, qui Ciceronis forte modeſtiam, ſic timorem ejus interpretari poteris, ne inſcientiam dicas, imitati pro TERT. in refecto Pompeii monumento poſuerunt tantum III. Major Relandorum in præf. ad Faſtos Conſulares pag. ** 6. b. rem hanc ex Gellio ita conciſe narrat, ut Gellio non inſpecto putes, Ciceronis TERT. numquam in Pompeii theatro ſcriptum fuiſſe, ſed tantum III. Atqui III. pro TERT. in refecto demum monumento multis annis poſtea ſucceſſit. Hunc Relandi errorem obſervavit quoque clariſſ. Joſephus Bartolus [cujus liber LA VERA SPIEGAZIONE DEL DITTICO QVIRINIANO ec. quem anno 1747. exeunte exiturum ſperabamus, ecquando prodibit?] Diſſertaz. I. p. 37. not. (171)

Qui poſt renatas literas avorum noſtrorum memoria cauſſis linguæ latinæ inveſtigandis & diligentiorem & feliciorem operam dederunt, quam a Varrone olim & Cicerone erat factum, docuerunt commodiſſime, quæ adverbia videantur, faciem nominis habentia, non adverbia eſſe, ſed nomina (v. Ep. ad Bouh. p. 44. *lin.* 10.) per ellipſin expedienda, & ne hilum quidem intereſſe ad uſum æque ac analogiam, ſive (in) *tertio* (loco) ſive (ad) *tertium* (locum) dixerint antiqui. Vos Itali *volta* amatis: nos Germani mahl. v. I. Fr. Gronov. ad Liv. X. 14. p. 856. b. ubi & ex Arioſto veſtro *ſegno* adtulit docte contra Groſippum: qui Groſippus ſeu Scioppius in Paradox. literar. ep. 1. p. 2. erudite Ciceroni ipſum Ciceronem oppoſuit. Quod autem adfert, eum in 3. de nat. Deorum: *Marius ſeptimo Conſul* diſertim ſcribere nihil dubitaviſſe, in editionibus vulgaribus *ſeptimum Conſul* invenio ſcriptum, neque aliter in præſtantibus editionibus, Jac. Gronovii Lugd. Batav. pag. 1244. a. cum hac Gruteriana notula: „*Septimum Conſul.*] Pal. pr. duoque Wouw. *ſepties.*„ & Daviſii Cantabrigienſi, in qua p. 310. b. Regium codicem *ſeptimo* habere adnotatum eſt. Quæ διπλογραφίαι quum ſcribis debeantur, Ciceronis manus, ni fallor, non SEPT. quis enim credat eamdem eum in ſcribendis libris ſuis ambiguitatem ſecutum eſſe, quam in theatro Pompeii? ſed VII. CONSVL ſcripſit, quod librarii varie, hi *ſepties*, iſti *ſeptimum*, illi *ſeptimo* extenſe ſcripſerunt. Certior ratio eſt vel in prima primæ paginæ inſcriptione operis Gruteri immortalis.

M. AGRIPPA. L. F. COS. TERTIVM. FECIT.

qui ſi COS. TERTIO, itidem ὁλογραμμάτως eſſet inciſus, nemo noſtrum in tanta literarum luce offenderetur, quo modo per conſequentiam literarum in inſcriptione quam editio Gellii Gronoviana ex Hieronymo Magio adtulit, P. DECIVS. DECII. F. PRIMO. COS. DE. SAMNITIBVS. TRIVMPHANS. SPOLIA. EX. HIS. CERERI. CONSECRAVIT. ITERVM. ET. TERTIO. COS. legitur. Mendoſe CONSPECTAVIT pro CONSECRAVIT textus Magianus recuſus a Grut. Fac. Crit. T. II. p. 1381. contra ea in nota Gelliana ante CONSECRAVIT excidit CERERI.

IIII.

Inſcriptio Deciana ſpuria.

Titulum hunc Decianum Gruterus Theſauro ſuo 26: 11. ſic intulit.

Romæ.

P. DECIVS. DECI. F
PRIMVM. COS
DE. SAMNITIBVS
TRIVMPHANS
SPOLIA. EX. IEIS
CERERI. CONSECRAVIT
ITERVM. ET. TERTIVM
CONSVL. . . . .
- -

E Mazochio.

Unde

Unde desumtum sit Gruteri PRIMVM & TERTIVM *Cos.* seu *Consul*, nusquam invenio: nam ex quo uno se hausisse subscripsit Gruterus, typus Mazochii pag. 80. a Magiano non abit, nisi in ultima voce CONSVL, non, ut Magius, COS, & cum Mazochio planissime conspirat Apianus, qui ut ineditum inscius bis dedit, pag. 254. & 307. neque magis reperio, ex quo fonte Gruteri IEIS pro HIS promanaverit. An Gruteriani textus fabricator, quem qui fuerit nescimus, *primum & tertium* Consul antiquius credidit quam *primo & tertio* Consul? an idem archaismum IEIS lapidi adfricuit, quia Decii id temporibus dignius existimavit, quam *his*, aut *eis* vel *iis*? Scaliger ind. 23. *P. Decius D. F. COS.* 26: 11. quod plenius *P. Decius Decii F.* dare debebat, ne ob COS. de ind. 22. dicam, in quo in consulibus singularibus omissus est hic *P. Decius Decii F.* non D. F. Sigla enim D. prænomen *Decimi* de more notat, gentem *Decii* non notat: & pater P. Decii si sigla indicatus esset, P. DECIVS. P. F. i. e. *Publii Filius* legeretur. Holthenus non modo ex Scaligero retinuit *P. Decius D. F.* 26: 11. sed de suo quoque suffixit. *A. V. C.* 474. *ante C. N.* 279. Secutus est, credo, Almeloveenium, qui Fast. Conf. T. II. bis, p. 87. voc. *Decio*, & p. 177. voc. *Mure*, saxum Gruteri 26: 11. ad P. Decium consulem anno V. C. 474. seu 475. retulerat, manifesto errore. Cic. Tusc. Quæst. lib. I. Cap. 37. seu §. 89, & verissime, & brevissime scripsit, *cum Latinis decertantem patrem Decium, cum Etruscis filium, cum Pyrrho nepotem, se hostium telis objecisse.* In Gruteriano lapide non Decius nepos, qui cum Pyrrho decertavit, sed Decii, qui consul a. V. C. 413. cum Latinis pugnans se devovit, filius refertur, qui ut ab Aur. Victore de Viris Illustr. cap. 27. memoriæ proditum est, *quarto consulatu cum Fabio Maximo, cum Galli, Samnites, Vmbri, Tusci contra Romanos conspirassent, ibi exercitu in aciem ducto, & cornu inclinante, exemplum patris imitatus, advocato M. Livio Pontifice, hastæ insistens, & sollennia verba respondens, se & hostes Diis Manibus devovit. Impetu in hostes facto, victoriam suis reliquit. Corpus a Collega laudatum, magnifice sepultum est.* Noti sunt ex Fastis Decii hujus consulatus quatuor, annis V. C. 441. 445. 456. 458. ante C. N. 312. 308. 297. 295. Trium consulatuum priorum meminit inscriptio Gruteri Deciana. Sed tantæne ea antiquitatis? *Credat Judæus Apella.* non ego. Qui ejusdem seculi præcipitis inscriptionem antiquissimam, bello Punico primo Duilio Consuli a. V. C. 493. positam, semel legit (Grut. 404: 1.) næ is nihil intelligit, nisi intelligat, titulum Decii nihil minus quam saporem seculi istius habere, & fœtum sequiorum temporum esse. Ego quidem certe, quæ Muratorius ad inscriptionem, quam in sua consulum classe primam profert ad A. V. C. 449. ante C. N. 304. p. 281. *init.* vere monet, eodem jure de Deciano lapide pronuntio. *Dent mihi veniam* qui Romæ *lapidem hunc* extare dicunt, *si spurium appello. Nullam aliam habemus tam remotæ antiquitatis Inscriptionem apud Romanos; & si qua est, stilus ibi antiquitatem ipsam olet, uti constat e pauculis, quæ supersunt. Heic omnia concepta secundum mores posterioris ævi.* Cujus, quæris, seculi? ejus quo Sex. Aurelius Victor claruit. quid enim præfert Decianus lapis? ipsum Victoris de viris illustribus initium capitis XXVII. ut dubitare non possim, quod & aliis constat

 exem-

exemplis interdum factum esse, si umquam lapidi incisa sunt illa de Decio, incisa esse ex libello, quem dixi, de viris illustribus, & frustra pro antiquis venditari. quod adhuc fugisse doctisſimos viros, qui titulum Decianum ceu γνήσιον certatim admiserunt, mirari satis non possum. Hadr. Relandus præf. Fast. p. ** 6. b. contra Magium, cui, quod ex Relando non videmus, *tertium* & *tertio* indifferenter, quemadmodum *primum* & *primo* dici visa sunt, disputans Gruteriani lapidis TERTIVM cum Magiani typi TERTIO committit: ipsam tamen Decianam inscriptionem non dubitat post tempora demum Decii exaratam esse. Num nos dubitabimus, si Relando titulum Decianum nil nisi Aur. Victoris verba habere constitisset, totam eum inscriptionem νοθείας fuisse postulaturum? At Andr. Schottus, doctissimus Sex. Aur. Victoris commentator, tantum detulit huic monumento spurio, ut Horatii versu mihi sit utendum.

Indignor, quandoque bonus dormitat Homerus.

Optimo viro pessime imposuit, quod Hieronymum Magium credebat adfirmare; se antiquissimam hanc lapidis inscriptionem Romæ vidisse. Immo Romæ visi, non se vidisse, scripsit Magius, nullum fraudatoris dolum animadvertens: quem, si vel maxime saxum suis ipse oculis vidisset, credo facile agniturum eum fuisse, si Aur. Victoris tantum verba scivisset dari. Dedit Magius, minime, puto, αὐτόπτης, aut ex Mazochio, aut ex Apiano, qui oculatum testem laudant nullum. quid? quod *Mazochius*, quum intelligeret *Epigrammata antiquæ urbis* a se Romæ excusa stabulum mendorum dici mereri, omni cura in corrigendis libro adnexis inscriptiones suas ad lapides ipsos examinavit; at nullum paginæ suæ octogesimæ epigramma se vidisse testatur. Nobis certum est, titulum Decianum, sive PRIMVM & TERTIVM, sive PRIMO & TERTIO Consul in eo legatur, spurium esse: at in auctore de viris illustribus legi *primo consul* & *tertio consul*: quæ constantissima est codicum omnium scriptura.

V.

Diptychi Brixiani quot interpretes, tot sententiæ, quas conciliare ἀδύνατον.

Si in diptycho Boëthiano tantum de SEC. quæreretur, utrum a *Bouhierio* rectius SEC*undo*, quam SEC*undum* a *Leichio* esset lectum, cum bona utriusque gratia Plautinum dicerem, *ciccum non interduim.* at quum cetera compendiosa ænigmata, inque ipsis ipsum hoc SEC, nonnisi uni veræ interpretationi recipiendæ nata dataque, tot diversissimas passa sint interpretationes virorum doctissimorum (nam ita est:

Quot homines, tot sententiæ: suus cuique mos:)

nemini earum æstimatori contingit esse tam beato, ut quodam eas συγκρητισμῷ in concordiam redigat inter sese: est enim τῶν ἀδυνάτων.

Non licet, ut placidis coëant immitia; non ut
Serpentes avibus geminentur, tigribus agni.

Erudi-

Eruditiffimorum interpretum choro, qui fuas a TE rogati fententias dixerunt, merito occinas,

- - - - - - - - - - - Fecifti probe :

Incertior fum multo quam dudum - - -

Doctorum de figlis diptychi Boëthiani opiniones cum tam variæ fint, tamque inter fe diffidentes; alterum fieri profecto poteft, ut earum nulla; alterum certe non poteft, ut plus una vera fit. De quo quia TVA doctrina, VIR EMINENTISSIME, metuit pronuntiare, & TVA non modo auctoritate, quæ maxima mihi femper eft, fed etiam blando perfuafu TVO, qui omni imperio potentior eft & violentior, ad id audendum, minimi ego ingenii homo quam graviffime inducor & impellor, hanc ante omnia invidiam omni qua poffum prece, quam poffum longiffime amolior, ne, quorum explicationibus non adfenfero, eorum quidquam famæ & eruditioni detraxiffe videar. Sunt enim viri maximis plurimarum literarum præconiis florentiffimi, quorum laus excelfo & illuftri loco, in plurimorum & fociorum & civium, quin totius orbis literati confpectu eft fita: ut eorum difciplinæ alumnus fieri exoptem. Quid ergo? Audaciæ ego columen? minime. At tanto officiofior, quam ceteri? ne iftius quidem laudis ita fum cupidus, ut aliis eam præreptam velim. Quod unum me omnibus facillime excufet, hoc eft, quia materia hæc de diptycho Brixiano non eft a me fumta ex Horatii præcepto, fed mihi imperata. ut enim primum de eo agens ab Inl. BOVHIERIO, qui doctiffimas chartas fuas benigne mecum communicaverat, fui provocatus: fic eamdem nunc pyrrhicham rurfus fum faltaturus, οὐχ ἑκὼν, ἀλλὰ διὰ τὸν διατάξαντα, ut falvo officio tacere non poffim. A me enim TV contendifti, QVIRINE ampliffime, qui apud me & amicitia, & beneficiis, & dignitate plurimum potes: cujus ego neque benevolentiam erga me ignorare, nec auctoritatem afpernari, nec voluntatem negligere debeo.

VI.

Em. QVIRINI bonitas de Brixiano diptycho acturum adjutans.

Officium ergo non fequi qui poffum fine piaculo? Maxime, cum quidquid id eft oneris mihi impofiturus, id infigni benignitate & comitate TVA, quæ exemplo fufficiat, ipfe mihi adjutaveris. Copiis enim ceteris omnibus, quibus in priore fcriptura carueram, non modo me inftructiffimum reddidifti,

O & præfidium, & dulce decus meum,

fed fupplementum tandem acceffit, quod unum mihi adhuc deeffe TIBI vixdum fignificaveram,

Αὐτίκ' ἐπειτ' ἅμα μῦθος ἔην, τετέλεστο δὲ ἔργον.

Quum enim animum induxiffem, utile effe, cognofcere, quid Ephemerides Eruditorum Italiæ, quarum nulla apud nos habendi facultas dabatur, de Boëthii Confulis expromfiffent diptycho, quod ejus iconem Tomo Veneti Diarii duodetrigefimo pag. 39. feqq. defcriptam ære & erudite illuftratam in Fabricii Bibliotheca Latina pridem

legeram : v. ad Bouh. p. 322. *lin.* 32. noluisti mihi ullum commodum in TE claudier, & relictis rebus omnibus Tomi istius folia duo priora, quæ paginas duodequinquaginta complectuntur, a reliquo volumine diffuta, cum tabulis æneis eodem pertinentibus, ab usque Brixia trans Alpes ad me sine mora misisti. quorum usum foliorum etsi non maximum esse experiar, quia Venetos auctores, qui p. 40. scripserunt, se reservare *ad altro tomo le spiegazioni*, & p. 48. *med.* descriptionem suam his clauserunt verbis, *Questo è quanto ci è accaduto di osservare con molta attenzione sul materiale di questo Dittico, differendo le necessarie spiegazioni del tutto ad altro tempo, e contentandoci adesso di averlo esposto in tal guisa alla considerazione degli eruditi*; suis eos promissis postea non stetisse, ex omnium, qui post eos de hoc diptycho sunt commentati, silentio satis intelligo : ex hac tamen TVA mihi inserviendi cupiditate me commoda percepisse haud pœnitenda, suis infra locis semel iterumque adferam, ut lectas legas.

VII.

Editores & interpretes diptychi Brixiani.

Ut bene memorem gratumque vel jam me præstem, haud alienum videtur recensere, quæ mihi præsto sint ad diptychum Boëthianum facientia doctorum monumenta. etsi enim post QVIRINVM Iliadem scribere videar, quod ea partem longe maximam uni TIBI debita in epistola ad clar. FEVERLINVM pag. XXXV. ipse enumeraveris : ne tamen ad epistolam TVAM toties nos recurrere sit opus, heic commemorabo, servato quantum fieri poterit temporis ordine, quo quæque aut prodierunt, aut scripta sunt.

A. Giornale de' Letterati d'Italia. Tomo Ventesimottavo. Articolo II. *Descrizione di un Dittico di avorio di BOEZIO Consolo, che si conserva in Brescia nel Museo de' Sigg. Barbisoni.* Pag. 39—48. *post med.* ubi & tabulæ æneæ adsunt tres; prima diptychi patentis adversi, altera & tertia ejusdem aversi ; & descriptio talis, cui quod adderes nihil fuisse ad CL. de BOZE *Roma* scripsisti VI. Kal. Nov. 1742. Decadis II. Epist. IV. pag. (XXV.) quam ad FEVERLINVM postea scribens *Dissertationem* merito vocasti, *Romanam* mihi interdum vocandam, multo cum fructu a me lectam, quippe optimæ frugis plenissimam, TVAque præstanti eruditione dignissimam.

B. Eruditorum BRIXIANORVM interpretationes, de quibus a Paulo GALEARDI, Cathedralis TVAE Ecclesiæ Canonico, consultus est Adriensis Episcopus, clarissimæ memoriæ vir Philippus a TVRRE. Harum in eadem sive epistola sive dissertatione TVA primum prolatarum notitiam uni TIBI debemus; ut &

C. Responsionem Ph. a TVRRE ad Canonicum Galeardi. In ead. ep. Romana pag. (XXV.) (XXVI.)

D. TVVM interpretationum Adriensis Præsulis examen doctissimum. In ead. diss. Romana pag. (XXVII.) (XXVIII.)

E. Celeberrimi Alexii Symmachi MAZOCHII, Canonici Neapolitani, Epistola seu Diatriba, splendidissimo nomini TVO inscripta, qua tribus Decadis TVAE se-

cundæ

cundæ epiſtolis, tertiæ, quintæ, & nonæ, paginis [xxxx.] ita reſpondet, ut Sectione III. tota, ſeu pag. (xix.) -- (xxv.) DE DIPTYCHO BRIXIANO BOETHII CONSVLIS data agat opera.

F. Interpretationes Regiæ Pariſienſis Inſcriptionum & bonarum literarum Academiæ, ab CL. de BOZE ſermone gallico ad TE perſcriptæ, Lutetiæ Pariſiorum pridie Kal. Februarias 1743. quas humaniſſime ad me nuper tranſmiſiſti.

G. Quæ doctiſſimus mihique cariſſimus LEICHIVS de diptycho Brixiano commentatus eſt, in ejus de Diptychis Veterum libro Lipſiæ a. 1743: 4. edito leguntur pag. (xxv.) -- (xxxiiii.)

H. Inl. BOVHIERII *Conjectures ſur un Diptique inſeré au Journal de Veniſe.* Divione ad TE primum miſſæ iv. Kal. Apr. 1743. ante editum LEICHII librum: deinde ad me cum auctario, ſeu ad LEICHII interpretationem obſervationibus ipſius Præſidis Divionenſis xvi. Kal. Nov. 1744. v. Epiſt. Epigr. pag. (29) *fin.* (30) *init.* ubi & de latina prioris Bouhierianæ curæ editione in Belgio a celeberr. d'ORVILIO curata dixi.

I. Quæ ad BOVHIERIVM de diptycho Brixiano reſcripſi, in iisdem Epiſtolis Epigraphicis habentur pag. 316. *lin.* 32. --- 352. *lin.* 23.

K. Minime omiſerim, quod primo loco commemorare debuiſſem, poſt diptychi imaginem Venetiis adumbratam, aliam recens ænea tabella perfecte exprimendam TE curaviſſe. quo beneficio ἀρχαιοφίλους quantopere TIBI in perpetuum obſtrinxeris, me indicente omnes intelligunt & prædicant.

Quæ literis alphabeti decem prioribus hactenus indicavi, qui oculis animoque luſtrat, animo tam cernit, quam quæ oculis videntur, niſi TV, Eminentiſſime QVIRINE, ſignum ſustuliſſes, vexillumque propoſuiſſes, Diptychum Boëthii, quamvis in Diario Veneto adfatim deſcriptum, pridemque orbi erudito oſtenſum, nulla interpretum luce radiaturum fuiſſe. namque & Brixianorum, & Ph. a Turre, & TVIS curis caruiſſemus: neque Mazochius, neque Cl. de Boze cum Sodalibus ſuis TVISque Pariſienſibus, neque Leichius, neque Bouhierius, Ταλαύρινοι πολεμισταὶ, & ὄζοι Ἄρηος, neque ego, καίπερ οὐκ εἰδὼς αἰχμῆς ἢ μάχης καυστειρῆς, ad arma concurriſſemus.

VIII.

Em. QVIRINVS magnus patronus Theſauri diptychorum Goriani.

Expoſitis, quaſi per ſaturam, ſubſidiis, quæ ad unum ferme omnia prolixæ Eminentiſſimi QVIRINI liberalitati me debere memori mente recolo, gratiſſimoque animo tenebo, non teneor, quin dicam, maximam mihi admirationem moveri, TE tantum Principem, qui negotia tanta, tot curas ſeveriores ſustineas, toties Muſas manſuetiores reſpicere, toties de literis antiquis præclare mereri. Altero id exemplo clariſſimo illuſtraturus, ab Diptychis non abeo. Quod jamdiu doctiſſimus & clariſſimus GORIVS molitur Syntagma, quo diptycha quotquot extant & ſuperſunt omnia, ſive edita ſive inedita, ſuis aliorumque obſervationibus illuſtrata complectetur, nonne TIBI æque multa, ſi non plura, atque ipſi celeberrimo auctori debebit?

 Nam,

Nam, ut optimum virum in ornanda hac ſparta, quam ſuſcepit, adjuves, neminem non rogas, etiam TE longe inferiores, GORIO ut ſuppetias ferant. Unde unde quid ei erui poſſe ſperas, pulſas fores, adſtas, inſtas, niſi exauditus non diſcedis, quaſi ſtipem eburneam, omni auro cariorem, TIBI corroges, non GORIO, ut quemquam tam ferreum non credam dari, qui ſurdus eſſe poſſit precibus TVIS, quibus GORII rem cauſſamque publice ſupplex agis in epiſtola ad eruditiſſimum BOZIVM pag. (v.) Neque ſummum hoc TVVM erga ſe ſtudium GORIVS neſcit, aut minus, quam par eſt, veneratur, quantum mereris id deprædicans in ſuis ad vitam Mich. Ang. Bonarotæ adnotationibus pag. 96. *init.* magisque etiam & ore pleniore idem in ipſo DIPTYCHORVM THESAVRO, nemini niſi QVIRINO dicando, collaudaturus. Quantillum & ego valuerim, id omne me GORIO valuiſſe, in epiſtola ad Bouh. p. 46. a me ſcriptum eſt. quo officii genere, quod pro amicitia GORIO debui, quia non a GORIO tantum, ſed etiam a QVIRINO me gratiam iniviſſe compertum habeo, ipſum officium GORIO a me præſtitum mihi ſit longe jucundius.

VIIII.

Pars altera epiſtolæ Bozianæ ad Em. QVIRINVM *de Diptycho Brixiano exarata.*

Quod TV, QVIRINE feliciſſime, ante omnia fuiſſes facturus, ſi conſilium a TE captum exequi ipſe voluiſſes, ut Bozianarum Diptychi Boëthiani explicationum opulentiam omnibus exponeres, id mihi inprimis faciendum eſſe video. Epiſtolam TVAM ad doctiſſimum & clariſſimum virum CLAVDIVM DE BOZE, Regiæ Galliarum Academiæ Inſcriptionum & bonarum literarum perpetuum *Secretarium* (mox deinde ob præclara ejus tot annorum merita ejusdem Academiæ celeberrimæ DIRECTOREM benemerentiſſimum) de *Diptychis* clauſurus pag. (XXVIII.) hæc poſuiſti.

„Supereſt, ut quoniam ad obſcuriora quævis antiquitatis ænigmata diſſolvenda „nullus præſtantior eſt Oedipus Regia Pariſienſi Academia Inſcriptionum & Bonarum „Literarum, Te Optime CLAVDI, valde exorem, ut quæſtioni quoque huic (de in„ſigni Diptycho, quod Brixiæ poſſidet illuſtris Barbiſonia familia) enodandæ ejus„dem intelligentiam adhibeas.„

Reſponſionis Bozianæ partem priorem de Diptycho TVO quamvis illiterato, præſtantiſſimo tamen & elegantiſſimo, luci publicæ ipſe ſtitiſti Dec. III. Ep. IV. ad doctiſſimum & clariſſimum virum Nicolaum FRERETVM, perpetuum Academiæ Inſcriptionum Pariſienſis Secretarium, digniſſimum qui in eo munere BOZIO ſuccederet, pag. [16]--[22] hæc tantum de TVO interjicens.

„Hisce a Bozio traditis de Diptychi noſtri interpretatione, mox tranſitum facit „ad Brixianum Diptychum Boëthii Conſulis imaginem repræſentans, explicandum. „Eam Epiſtolæ Bozianæ partem omittam, quod aliis literis de Brixiano illo Diptycho

„quam

„quam primum vulgandis, ne præſentium moles nimium excreſcat, eamdem inſere-„re opportunum cenſeam; ac clauſulam tantum ipſius recitabo.„

Epiſtolæ BOZIANAE partem alii epiſtolæ a TE tunc reſervatam, deinde autem mecum, quæ eximia TVA humanitas eſt, communicatam, jam nunc exhibeo.

IL me reſte, MONSEIGNEUR, à Vous parler de l'Inſcription du Diptique de Boëce ſur laquelle Vous m'avez chargé de conſulter l'Académie: Le ſens des Lettres initiales dont cette Inſcription eſt en partie compoſée, ne ſe préſente pas aſſez naturellement pour Vous promettre autre choſe que des conjectures; & comme c'eſt ſans doute tout ce que Vous en avez attendu, Vous ſerez au moins à portée de choiſir.

Inſcription du Diptyque.

NARMANLBOETHIVSVCETINL

EXPPPVSECCONSORDETPATRIC.

On a d'abord penſé que comme il s'agiſſoit de jeux & de Spectacles accompagnez de largeſſes au Peuple, on pouvoit ſuppoſer que Boëce étant encore particulier, s'etoit promis que ſi jamais il devenoit Conſul, il en donneroit de magnifiques à ſes dépens, pour célébrer le jour de la naiſſance de Théodoric, ou l'anniverſaire de Rome, & que tout ayant ſuccedé à ſes vœux, il en avoit ordonné la célébration indiquée par le Diptyque ſur lequel il faloit lire

NA*tales Regios* (ou *Romæ*) MANL*ius* BOETHIVS V*ir* C*lariſſimus* ET INL*uſter* EX P*ro*P*ria* P*ecunia* V*oto* S*uscepto* E*dixit* C*elebrandos* CONS*ul* ORD*inarius* ET PATRIC*ius*. Grut. 353: 4. & 713: 14. Ed. Græv.

Cette Interprétation n'a pas beſoin de Commentaire; il n'en eſt pas de même des ſuivantes.

N*ovo* A*nno* R*edeunte* MANL*ius* BOETHIVS V*ir* C*lariſſimus* ET INL*uſter* EXP*ectatus* P*rinci*P*ib*VS EC*ce* CONS*ul* ORD*inarius* ET PATRIC*ius*.

Que l'expreſſion *Anno Redeunte* ſoit très Latine, on ne ſçauroit le révoquer en doutes; l'exemple qu'en donne Horace ſemble fait exprès, quand il dit à Mécénas

Hic Dies, Anno Redeunte, feſtus.

L. III. Od. 8.

L'Epithéte *Novo*, loin de rien changer à l'expreſſion, y ajoute d'autant plus de force; que c'etoit préciſément le premier jour de la nouvelle année que les Conſuls ordinaires entroient en charge.

Annum pande Novum Conſul vetus.

Sid. Apoll. Carm. II.

Abunde gaudeo cum te Conſulem Novus Annus expectat.

Q. Symmach. L. I. Epiſt. 22.

Felix à Consule sumat Annus auspicium.

Cassiod. L. II. Epist. 1.

Principibus placuisse Viris non ultima laus est. Horat. L. I. Ep. 17.

Ces autorités sont, pour ainsi dire, contemporaines de Boëce : passons à l'EXP*ectatus* *Princi*P*ib*VS, en suppléant le mot VIRIS, qui se sousentend de lui même, & qu'il convenoit d'autant moins d'employer, qu'il se trouvoit déjà au nominatif dans la ligne précédente V*ir* C*larissimus* ET INL*uster*.

Il est certain que Boëce distingué entre tous les Romains de son tems, par sa naissance comme par ses richesses & ses alliances, & plus encore par la supériorité de son esprit & par l'eclat de ses vertus, devoit être ardemment desiré & attendu par tous les honnêttes gens dans la Place de Consul ordinaire : Il ne s'agit donc que de voir si ce sentiment a été bien rendu par le terme d'EXPECTATVS. Cicéron nous en fournit deux exemples formels ; Le premier, lorsque pour engager son cher Tiron à le venir trouver, il lui dit

Carus omnibus EXPECTATVS*que venies.*

L. 16. Epist. Fam. 2.

Le second, lorsque parlant des deux jeunes Scipions fils de Paul Emile que la mort enleva aux esperances de Rome qui s'attendoit à les voir remplir les premiéres places de la République, il s'exprime ainsi

EXPECTATIS *ad amplissimam dignitatem fratribus.*

Dialog. de Senectute.

Enée au second livre de l'Enéïde, tient la même langage à Hector qui lui apparoit en songe

quibus Hector ab oris
EXPECTATE *venis ?*

Aeneid. II. Vers. 282. & 83.

Du Cabinet de M. l'Abbé de Rothelin.

& on ne peut douter que ce ne soit d'après cette expression de Virgile, qu'à été formée la Légende singuliére d'une Médaille de Carausius qui marque le desir qu'avoient les Peuples de la grande Bretagne de le voir arriver dans leur Isle EXPECTATE VENI.

Boëce souhaitté de même à Rome dans la Place de Consul ordinaire, EXPECTATVS *ad amplissimam dignitatem*, y parvient enfin, & il est aussitost représenté sur les Diptyques avec tout l'appareil de sa nouvelle dignité EC*ce* BOETHIVS CONS*ul* ORD*inarius* &c.

On pouvoit se dispenser de rendre le monosyllabe EC par EC*ce*, dont il est le primitif, on le trouve dans tous les anciens Glossaires tant imprimez que manuscrits, comme dans le Catholicon de Joannis de Janua, dans le Vocabulaire de Papias, & même dans le Trésor de la langue Latine de Robert Etienne. EC paroit avoir eu une signification encore plus énergique & plus étenduë qu'*Ecce*, puisqu'on lui donne pour Synonimes tous ces autres adverbes *En*, *Nunc*, *Hodiè*, *Jam*, *Tandem* : Il a de plus l'avan-

l'avantage de s'unir aux Pronoms Perſonnels dans tous les genres, dans tous les nombres; & presque dans tous les Cas, *Ecco* pour *Ecce ego*, *Ecce me*; *Eccum*, *Eccam*, pour *Ecce eum*; *Ecce eam*; *Eccos*, *Eccas*, pour *Ecce eos*, *Ecce eas*. Les deux Gloſſaires que j'ai citez, ajoutent *Vide*, *Aſpice*, comme ſi EC étoit encore plus démonſtratif que *Ecce*.

Les Auteurs qui ont parlé de Boëce, rapportent diverſes Epitaphes qu'ils aſſurent que l'on mit ſur ſon Tombeau à Pavie; La plus ancienne de toutes eſt probablement elle où la Ville de Pavie retient encore ſon premier nom de *Ticinum*, qui ne fut changé en celui de *Papia* que du tems des Lombards, & cette Epitaphe commence ainſi

Ecce Boethus adeſt - - - - - - - - - - - - - -

Je n'inſiſterois pas davantage ſur cette ſeconde Interprétation, ſi je n'avois encore à ajouter qu'au cas que le mot EXPECTATVS quoiqu'autoriſé par l'uſage qu'en ont fait les Hiſtoriens, les Orateurs, les Poëtes, les Medailles même, ſouffrit quelque difficulté, on pourroit rendre cette premiére partie de la ſeconde ligne du Diptyque par ces mots EX P*atrum* P*rinci*P*ib*VS, qui ne conviendroient pas moins au Conſul Boëce, dont le Pere & peutêtre l'Ayeul, avoient été Princes du Senat, de même que ſes deux Beaux-peres Feſtus & Symmaque: On trouve aſſez ſouvent dans les Inſcriptions antiques le titre de *Patrum Princeps* ou de *Pater Patrum*; Gruter en rapporte auſſi une que Pighius avoit autrefois copiée à Rome, & qui commence ainſi 891 : 8. 152 : 8. 313 : 3.

Q. TREBONIVS Q. F. CLA. ARISTO
EX PATRIBVS. LIBERTINIS.

Mais tout cela va disparoitre dans les deux nouvelles explications que j'ai encore à ſoumettre au jugement de Votre Eminence.

Comme du tems de la République, on ne parvenoit au Conſulat qu'après avoir paſſé par d'autres magiſtratures, de même dans le bas Empire, on affecta de ne nommer Conſuls, du moins Conſuls ordinaires, que des Sujets qui avoient déjà rempli quelque emploi public diſtingué, ou qui avoient été décorez de titres équivalens. De là ce nombre prodigieux de charges & de dignités, ſoit réelles ou ſimplement honoraires, que nout trouvons dans les Notices de l'Empire, ſans compter celles que l'on trouve encore ſur beaucoup de Monumens antiques, où ſouvent elles ne ſont énoncées que par un amas de Lettres Initiales dont la ſignification ne peut être déterminée que par la force du ſens, ou par une comparaiſon attentive avec les qualifications de même nature que l'on voit ailleurs moins abrégées, & quelquefois tout entiéres.

Pour n'en pas chercher des exemples hors de l'eſpéce préſente, je trouve d'abord dans une Inſcription du Siécle de Conſtantin rapportée par Gruter un VALERIVS

CATVLINVS, qui après avoir expliqué ce qu'il avoit fait pour la réconſtruction
164 : 2. d'un Edifice des Bains, ſe dit PPPPPSVPER. Cette Inſcription ayant été découverte dans le Comté de Warasdin en Eſclavonie, on eſt convenu d'en expliquer les Lettres initiales par P*ræfectus* P*rætorio* P*er* P*rovinciam* P*annoniæ* SVPER*ioris.*

Dans une autre Inſcription du même Recueil, je trouve ſur la baſe d'une Statuë
281 : 1. d'un Autel conſacré au Céſar Conſtance par BADIVS MACRINVS ces ſix Lettres V. P. P. P. H. T. qu'on explique par V*ir* P*erfectiſſimus* P*ræfectus* P*rovinciæ* H*iſpanicæ* T*arraconenſis*; & l'explication paroit juſte; premiérement en ce que le titre *Vir Perfectiſſimus* étoit un titre d'uſage dans ces tems-là, & enſuite, parceque le Monument a été trouvé à Tarragone même où il exiſte encore.

En partant de ces Exemples, il ſeroit naturel de rendre les Lettres EXPPPVSEC qui commencent la ſeconde Ligne du Diptyque de Boëce, par EX P*ræfectus* P*rætorio* (ou EX P*ro*P*rætor*) P*rovinciæ* V*iennenſis* SEC*undæ*: Ce dernier mot n'a pas été abrégé comme les précedens par une ſeule lettre, l' S étant une de celles de l'Alphabet qui reçoit plus d'interprétations diférentes; On ne s'eſt pas ſervi non plus du nombre II. pour empêcher qu'on ne le rendit par *Secundum* ou *Iterum.*

Ce ſeroit pouſſer la critique trop loin que d'objecter que nous ne voyons par aucun endroit de l'Hiſtoire ou des Faſtes, que Boëce ait jamais été revêtu d'un pareil emploi, de combien d'autres Romains illuſtres ne pourroit on pas le dire également? L'Hiſtoire générale ne s'eſt jamais chargée que par occaſion de ſemblables détails.

Il y auroit peutêtre plus de fondement à refuſer d'admettre dans la diviſion des Gaules une Seconde Viennoiſe, parce que la plus ample Notice de l'Empire que Pancirol a publiée, ne parle que d'une ſeule Viennoiſe; mais on ſçait que ces diviſions ont ſi fort varié, que pour peu qu'il ſe trouve de veſtiges d'un nouveau partage, on doit le recevoir ſans difficulté. Or, la Notice d'Iſidorus Mercator, que Simler, Merula, Scaliger, Pap. Maſſon, Ortelius, Samſon, & d'autres Géographes ont ſuivie, compte jusqu'à huit Viennoiſes. Schelſtrate dans ſes Antiquités Eccléſiaſtiques en a publié un autre qui ne paroit pas moins ancienne, & qu'il dit avoir été copiée ſur l'Original dont le Pape Adrien fit Préſent à Charlemagne: Celle-cy ne compte que trois Viennoiſes, mais elle les détaille parfaitement, & voici le diſtrict qu'elle donne à la Seconde.

PROVINCIA VIENNENSIS SECVNDA,
ALPIVM MARITIMARVM.
Civitates numero VIII.

Metropolis Civitas Ebrodunenſium.
Civitas Dignenſium.
Civitas Rigomagenſium.
Civitas Sollinienſium.
Civitas Sanicienſium.

Civi-

Civitas Planatica.
Civitas Semelenſium.
Civitas Venſienſium.

Au lieu de s'inſcrire en faux contre toutes ces Notices, parcequ'elles ne s'accordent pas les unes avec les autres, il faudroit chercher à les concilier & à déterminer par leurs diférences même, celles des tems où elles ont été faites, & les divers arrangemens qui les ont occaſionnées; car tandis que les Barbares ravageoient l'Empire & lui enlevoient ſes plus belles Provinces, la fierté Romaine en conſervoit toujours les titres, & ſouvent en imaginoit de nouveaux, comme s'ils l'euſſent dédomagée de ſes véritables pertes: mais s'en eſt aſſez ſur cet article, je Vous ai promis encore une explication & je vais y paſſer.

On inféré de divers fragmens de la Vie de Boëce, de quelques Lettres de Caſſiodore, & de pluſieurs paſſages de l'hiſtoire de Procope, que quand Théodoric ſe fut rendu maitre de la Ville de Rome, il la trouva intérieurement agitée par des troupes de factieux, par des Hérétiques de diférentes Sectes, & ſurtous par des Magiciens de profeſſion, qui y exercoient leur art avec d'autant plus d'impunité, qu'ils avoient corrompu une partie du Senat, & jusqu'au * Préfet de la Ville: On ajoute que Théodoric ayant conſulté Boëce ſur le reméde qu'on pouvoit apporter à un mal ſi preſſant, il lui avoit propoſé d'eriger un Tribunal qui en prendroit connoiſſance, & qui jugeroit les coupables dans toute la rigueur des Loix: Que Symmaque Beau-pere de Boëce avoit été mis à la tête de ce Tribunal compoſé de ſix autres Senateurs choiſis entre ceux qui s'etoient préſervez de la contagion, que Boëce ne fut pas du nombre des Juges, mais que pendant qu'ils exercoient leurs fonctions, il fut chargé de veiller particuliérement à la ſûreté de la Ville.

Ennod. L. 8. Epiſt. 1. Caſſiod. L. 4. Epiſt. 22. & 23.
Baron. ad Ann. 503. S. Greg. Dialog. L. 1. C. 4.
* Andronic.
Decius, Voluſien, Cœlianus, Maximien, Arigerne & Argolic.

Dans ce Syſtême, les Lettres initiales EXPPPVSEC s'expliquent aſſez heureuſement par EXP*ræPoſitus Procurandæ* (ou P*ræſtandæ*) V*rbis* SEC*uritati*, pour ſe ſervir des termes de Caton, quand il diſoit à Ciceron *Securitatem Reipublicæ Præſta.*

Cato ad Cic. L. XV. Ep. 5.

Je me reprocherois la longueur de cette réponſe, & je craindrois avec raiſon qu'elle n'eut épuiſé la patience & les bontés de Votre Eminence, ſi Elle ne m'avoit obligeamment prévenu de ſon goût pour les Monumens antiques, & de l'extrême attention de Sa Sainteté à en remplir le Capitole, afin qu'en ce genre là même rien ne manque à la ſplendeur de Rome. Qu'il eſt heureux pour les Lettres & pour la Chrétienté de trouver ainſi raſſemblées dans ſon illuſtre Chef toutes les qualités, qui priſes ſéparément, ont rendu célebres divers Pontificats! Déjà ſûrs de la gloire du ſien, nous n'avons plus de Vœux à faire que pour ſa durée.

Je ſuis avec un profond reſpect
Monſeigneur
De Votre Eminence
Le très humble & très obéïſſant Serviteur
a Paris le 31. Janvier 1743.
De Boze.

X.

Binæ ad Em. QVIRINVM *literæ* BOVHIERII.

Quam gaudeo, me præter BOZIANA hæc & BOVHIERIANA a TE accepiſſe. BOVHIERIVM, inſigne non Divionenſium tantum, ſed Galliæ totius decus, ſuarum in Diptychum Boëthianum obſervationum TE ante alios amicos omnes feciſſe participem, pridem mihi conſtitit ex ejus ad me literis pag. 98. *lin.* 22. legique lubentiſſimus, non potuiſſe non jucundiſſimam TIBI eſſe memoriam illius temporis, quo Divione BOVHIERIO noſtro præſens præſenti adfueris, in Decadis TVAE III. Epiſtola II. ad viros clariſſimos in Regiam Pariſienſem Academiam Inſcriptionum & Politiorum literarum adſcitos, Kalendis Juniis in villa S. Euſtachii An. 1743. ſcripta. „Nihil, *inquis pag.* [34] *fin.* mihi frequentius confabulationibus illis ſuis Bernardus „[de la Monnoye] memorabat, quam ſingularem Joannis de Bouhier, Divionenſis „Parlamenti Præſidis, eruditionem. Ad hunc itaque, ut cupiebam, San-Benigniani „me cito deduxerunt; isque, dum Divione ſubſtiti, aſſiduus, ut ita dicam, mihi „adfuit diu noctuque, nullam partem celans literariæ illius ſupellectilis, qua mirum „in modum ipſius Bibliotheca & Muſeum abundabant.„ Quæ ſequuntur, nihil ad diptycha pertinentia, & in ipſa Epiſtola TVA rectius legenda, omitto, ut addam, quæ habes *pag.* [35.] *fin.* „His ipſis diebus, quibus hæc ſcribo, ſingulari cum vo„luptate accepi Adnotationes in Brixianum Boëthii Diptychum, quas mihi transmit„tere dignatus eſt idem præſtantiſſimus de Bouhier, quasque recondita ejus in hujus„modi antiquariæ rei Cimeliis eruditione refertas deprehendi, nec patiar diu meo in „Muſeo deliteſcere, quum profecto publica luce ſint dignæ. In Epiſtola, cui eas„dem Vir ille ſumma cum humanitate ſociatas ad me pervenire voluit, dulce mihi „fuit legere refricatam memoriam Burgundi mei itineris; ſcribit ſiquidem, *Je prens „d'autant plus volontiers cette liberté, qu'elle me fournit une occaſion de me renouveller en l'hon„neur du ſouvenir de V. E. ayant eu l'honneur de la voir ici autrefois, quand Vous y paſſâtes „& ayant des lors &c.* Tota ea Epiſtola usque ad calcem comitatem illam ſpirat, quam „abunde expertus fueram Divione in optimo illo Viro.„ A me impetrare non poſſum, quo minus utramque BOVHIERII ad QVIRINVM epiſtolam heic exſcribam: non tam quod prior earum quamdam mihi peperit obſervatiunculam, ſtatim a me, ubi BOVHIERII literas binas adſcripſero, exponendam, quam quod, quæ Muſa BOVHIERII dedit, ea Muſæ omnes vetant mori.

Ad QVIRINVM Epiſtola BOVHIERII prior.

MONSEIGNEVR.

COMME j'ai appris que V. E. ſouhaitoit de ſçavoir les ſentimens de nos Antiquaires ſur un curieux diptyque de Boëce, je prens la liberté de Vous addreſſer quelques conjectures, qui me vinrent dans l'eſprit à ce ſujet, après avoir lû ce qui eſt dit de ce Monument dans le Journal de Veniſe. Je prens d'autant plus volontiers cette liberté, qu'elle me fournit une occaſion de me renouveller en l'honneur du ſouvenir de V. E. ayant eu l'honneur de la voir ici autrefois, quand Vous y paſſâtes, & ayant

dès

dès lors auguré les hautes dignitez, où Votre rare fçavoir, & Vos autres éminentes qualitez Vous ont fait monter. Les fçavans Ouvrages, dont Vous avez depuis enrichi la République des Lettres, n'ont fait qu'augmenter mon admiration, & me faire défirer un peu de part en l'honneur de Vos bonnes graces. Je tâcherai du moins toute ma vie de les mériter par le refpect infini avec lequel j'aurai l'honneur d'etre

Monfeigneur

De V. E.

A Dijon ce 29. Mars 1743.

Le très humble & très obéïffant Serviteur
Bouhier
Prefid. à mortier honoraire au Parlement de Dijon.

Ad QVIRINVM Epiftola BOVHIERII pofterior.

MONSEIGNEVR.

Je n'ai receu que depuis peu de jours la Lettre dont V. E. m'a honoré, quoique datée du 16. Juin dernier. Mais le paquet, dont Vous aviez chargé un Pere Carme déchauffé, qui revenoit de Rome à Befançon, fuivant que Vous me faites l'honneur de me le dire, ne m'a point encore été rendu. J'ai feulement receu par le Canal d'un Marchand de Lyon Vos deux Lettres Latines, l'une addreffée a Sa Sainteté, l'autre à Mrs. de l'Academie des Belles Lettres. Je ne puis Vous dire combien j'ai été charmé de ces deux belles Piéces, & fur tout de la derniére, qui m'a fait d'autant plus de plaifir, que plufieurs des illuftres Académiciens, dont Vous y faites mention, ont été de mes amis, & que Vous leur donnez les juftes loüanges, qu'ils ont méritées. Je me trouve auffi très flaté; de me trouver parmi tant de grands hommes, & quoique fort inférieur à eux en mérite je pourois m'appliquer ce vers, *Se quoque Principibus mixtum cognovit Achivis.* Mais je comprens que V. E. a voulu me faire cet honneur en faveur de mon admiration pour fes grandes qualitez, & pour fa rare érudition. Elle s'eft fort augmentée par la lecture de Vos fçavantes recherches fur les Antiquitez de Corfou. Cet Ouvrage me fait grandement defirer de voir les autres de Votre façon, & fur tout ce que Vous avez ecrit fur les Manufcrits de Platon, qui font au Vatican. J'attens auffi avec impatience Votre fentiment fur le diptyque de Boëce. Il eft fâcheux que nos Libraires ayent fi peu de communication avec ceux d'Italie, & que cela nous prive d'une infinité de bons Ouvrages, qui s'y impriment.

Je Vous fupplie de me conferver toujours un peu de part en l'honneur de Vos bonnes graces, & de me croire avec le refpect le plus fincere

Monfeigneur

De V. E.

A Dijon le 27. Octobre 1743.

Le très humble & très obeiffant Serviteur.
Le P. Bouhier.

XI.

Cangiana diptychi Divionensis interpretatio.

Quantopere falsa loci in Glossario Cangiano monstratione me exercuerit doctissimus LEICHIVS, ad præclara quæque literarum Lipsiæ surgens, legisti in initio meæ ad BOVHIERIVM de Diptychis epistolæ pag. 273. *lin.* 22. Num vero minus dicemus fuisse παρόραμα optimi BOVHIERII nostri? qui *CANGII Observationem in Diptychum Stiliconis. EX MSC.* quasi ἀνέκδοτον ad me miserat pag. 104. *lin.* 35. Atqui, ut ex pag. 100. *lin.* 26. cognoscitur, ad manus habuit Diarii Veneti Tomum XXVIII. Quid? quod istas Ephemerides Venetas se legisse, quum conjecturas suas ad Diptychum Boëthianum scribere pararet, in prioribus ad TE literis ipse testatur. Cur ergo non vidit, auctores Venetos Tomo XXVIII. Articulo I. ex libro Bonarotiano, *Osservazioni sopra tre Dittici antichi di avorio*, recensionem septem diptychorum ab aliis antea publicatorum ita instituisse, ut Divionense sexto loco positum his referant verbis p. 3. *init.* „L'anno 1693. il Sig. Abate Bourdelot [immo *Baudelot* v. ad Bouh. p. 47. *lin.* 9.] „nel libro dell' *utilità de i viaggi* ne pubblicò un sesto del Sig. de la Mare, mentovato „anche dal suddetto Ducangio nel *Glossario greco-barbaro* nelle aggiunte alla parola „κόμης, ove lo attribuisce con forti conghietture a Stilicone nel secondo suo Conso„lato, che cadde nell' anno 405.„ Quod si mihi paginam ad Bouh. 273. scribenti ad manus fuisset Venetum Diarium, nulla molestia & ἀκυρολογίαν LEICHII correxissem, & ἀβλεψίαν BOVHIERII sustulissem.

XII.

Diptychum Brixianum ex consulari factum est Ecclesiasticum.

Quot in GORII Diptychorum tam profanorum quam sacrorum Syntagmate, Diptycha monebimur ex profanis sacra, ex consularibus ecclesiastica esse facta! cujusmodi est etiam consulis Clementini Norimbergense: cujus interpres Gustavus Philippus NEGELEIN dissertationis suæ §. XIII. p. 17. de diptychis ejusmodi mixtis agit. in quibus Brixianum quoque referendum esse, in magno ceterorum omnium ejus interpretum silentio non tacuit diligentia LEICHII de Diptychis pag. (XXXVII.) & ampliter cognoscitur ex Diario Veneto Tom. XXVIII. p. 43. *seqq.* ubi & aversæ seu interiores Diptychi Brixiani partes tabulis æneis duabus, II. & III. incisæ exhibentur.

XIII.

Diptycha adhuc edita.

Quia Diptycha, Divionense & Norimbergense, commemorandi occasio modo fuit; magis autem, quia in reliquis duabus epistolæ hujus partibus, & ἀνασκευαστικῇ, & κατασκευαστικῇ, ex diptychis consularibus adhuc editis modo hæc modo illa adducendi necessitatem fore animus mihi præsagit, haud alienum videtur in fine hujus παρασκευῆς singulorum, quæ adhuc prodierint, epigraphas uno velut obtutu conspicien-

ſpiciendas dare, Dabo autem ita, ut epiſtolarum epigraphicarum paginas quasdam, in quibus de iis dicendi opportunitas fuit, ſimul citem: omiſſurus illiterata i. e. inſcriptionibus carentia, v. g. a Cangio ex bibliotheca regia editum, de quo ad Bouh. p. 274. *lin.* 24. En ergo diptychorum conſularium literatorum titulos!

A. & B. Divionenſe, & Turicenſe. STILICONIS a. Cti 400. Pag. 47. *extr.* p. 292. *lin.* 26. p. 294. *lin.* 28. Vtrique deeſt tabula prior; poſterior hæc habet.

EXC. SAC. STAB. (vel STA.) ET. M. M. P. OR. EXC. C. OR.

C. Comodoliacenſe. FELICIS a. Cti 428. Pag. 290. *lin.* 23. p. 299. *lin.* 35. p. 301. *lin.* 21. p. 309. *init.* p. 310. *lin.* 17.

FL. FELICIS. V. C. COM. AC. MAG.
VTRQ. MIL. PATR. ET. COS. ORD.

D. Leodienſe. ASTYRII a. Cti 449. Pag. 292. *lin.* 19. p. 311. *lin.* 21.

FL. ASTYRIVS. V. C. ET. INL. COM. EX. MAG.
VTRIVSQ. MIL. CONS. ORD.

E. Brixianum. BOETHII a. Cti 487. Pag. 100. *lin.* 28. p. 285. *lin.* 30. p. 316. *lin.* 32.

NAR. MANL. BOETHIVS. V. C. ET. INL.
EXP. P. P. V. SEC. CONS. ORD. ET. PATRIC.

F. Norimbergenſe. CLEMENTINI a. Cti 513. Pag. 277. *lin.* 20. p. 278. *med.*

FL. TAVRVS. CLEMENTINVS. ARMONIVS. CLEMENTINVS.
V. IL. COM. SACR. LARG. EXCONS. PATRIC. ET. CONS. ORD.

G. & H. Leodienſe, & Bituricenſe. ANASTASII a. Cti 517. Pag. 49. *lin.* 17.

FL. ANASTASIVS. PAVL. PROVS. SAVINIANVS. POMP. ANAST.
V. INL. COM. DOMEST. EQVIT. ET. CONS. ORD.

I. Compendienſe. PHILOXENI a. Cti 525. Pag. 291. *lin.* 29. p. 301. *lin.* 26. & 32. (p. 309. *lin.* 21.

FL. THEODORVS. FILOXENVS. SOTERICVS. PHILOXENVS. VIR. IL- (LVST.
COM. DOMEST. EXMAGISTRO. M. PER. THRACIA. ET. CONSVL. OR- (DINAR.

K & L. Florentina duo. Mediceum, BASILII a. Cti 541. cujus tabula tantum prior ſupereſt

ANIC. FAVSTVS. ALBIN. BASILIVS. V. C.

Alterum Riccardianum, cujus tabula prior periit.

ET. INL. EXCOM. DOM. PAT. CONS. ORD.
BONO. REIPVBLICE. ET ITERVM.

XIIII.

Quædam de Diptychis duobus ANASTASII.

Quid in diptycho ANASTASII Leodienfi legatur, paullo ante litt. G. & H. adtuli: quam enim Norifius, rationis temporum doctiffimus, Ep. Conf. T. XI. Græv. p. 482. C. ejusdem ANASTASII epigraphen Diptychorum fic refert: FL. ANASTASIVS. PAVLVS. PROBVS. SABINIAN. POMPEIVS. ANASTASIVS. VIR. INL. COM. DOMESTIC. EQVIT. ET. CONS. ORD. eam defumtam effe ex Diptycho Bituricenfi, non ex Leodienfi, conjecturam facile facio ex Rein. XX: 7. p. 899.

Admodum incaute Relandus Bituricenfem infcriptionem quafi duas adfert, primum ex Reinefio ad a. Cti 491. Faftorum Conful. p. *666. fin. 667. fin.* deinde pag. 684. *init.* ad a. Cti 517. ex Norifio. Non deerant, quæ de Anaftafii hujus confulatu, de confulatibus item Anaftafii Augufti, in medium proferrem, nifi ea premenda arbitrarer, quia WILTHEMII liber, cui jam diu retia tetendi incaffum, in caffes meos nondum decidit. vid. ad Bouh. p. 311. *extr.* WILTHEMIVM Norifius loc. cit. & antea p. 475. A. *Vuithelmium*, Phil. a Turre in epiftola de Boëthii diptycho Italica a TE edita *Vintelmo*, Fabricius Bibl. Lat. T. III. p. 578. *Wilthelmium* vocarunt.

Διττολογούμενα PROVS. SAVINIANVS. Leodii, & PROBVS. SABINIAN. Biturigibus, etfi neminem morantur, antiquitatis omnis non prorfus rudem, adeoque non ignarum, in infcriptionibus antiquis fexcenties V pro VV, & V pro B, occurrere: de hac tamen literarum harum permutatione paucula quædam, quæ & ad TE, & ad me, & ad GORIVM noftrum adtineant, adducam breviffime. Mur. pag. 635. verf. 23. ΕΥΔΟΜΗΚΟΝΤΑ (*fic*), pro quo in TVIS Corcyræ feu Phæaciæ, cui infulæ Homero multum cantatæ Archiepifcopus præfuifti, Primordiis, a d'Orvilio, Weffelingio, Leichio, & univerfo doctorum fenatu tantopere laudatis, ne Bouhierium in fuis ad TE literis ea TIBI laudantem quidquam auribus TVIS dediffe exiftimes, edit. Brixianæ pag. 179. a. *lin.* 12. ἰβδομήκοντα (*fic*) editum eft: qui error nefcio an ex editione Lycienfi anni 1725. repetitus fit. Τὸ (*fic*) adpofitum nonne manifefto docet, TE non ἰβδομήκοντα, fed ἰυδομήκοντα, dare voluiffe? quo certe modo, itidem (*fic*) fuffixo, datum a Montfauconio Diar. Ital. p. 414. *lin. penult.* ἰυδομήκοντα (*fic*) monitumque de hac τῦ β in υ commutatione frequente, præfertim in codicibus fequioris ævi, ab eodem p. 429. In faxis Helveticis AEVM, TRIDVM, PRIMITIVS, VIVS, pro *ævum*, *triduum*, *Primitivus*, *vivus*, mihi occurrerunt. De BYCCEIVS & VICCEIVS v. ep. ad Gor. p. 588. & mox deinde p. 594. *lin.* 3. OVVIOLAVIT, pro OBVIOLAVIT. Gorius ipfe *Difefa dell' Alfabeto degli antichi Tofcani* p. 82. *fin.* 83. *init.* „Paffa, inquit, tra il B, e l'V una tal quale corrifpondenza, che nella pronunzia „facilmente fi confondono: quindi fcrivendo gli antichi come pronunziavono, non „è maraviglia, che fi trove nelle antiche lapidi FAVIVS per *Fabius*: Grutero 406: 8. „VASE, per *bafe*: 16: 12. DANVVIVS per *Danubius*: 1125: 1. ec. e parimente AL„BEI, per *alvei*: 152: 8. e 481: (corrigendum 381:) 3. BELA, per *vela*: 35: 1. „FLA-

„FLABLIALIS, (leg. FLABIALIS,) per *Flavialis*: 363 : 2. PROCVRABIT, per „*procuravit*: 184 : 9. VERBECEM, per *vervecem*, ec. tralafciando altri efempli, che „ci fono fenza numero.„ Exempla hæc fua ad unum omnia nonnifi ex Scal. ind. 19. voc. *V. pro B*, & *B pro V*, felegit, & quidem ex Grut. ed. priore: unde faxum Gruteri VERBECEM habens non potuit citare. nam datus a Scal. numerus, *B. pro V. Verbecem. XXI.* falfus eft, in ed. Grut. pofteriore ab Holtheno recte fic reftitutus, *B. pro V. Urbecem.* (corrigendum *Verbecem.*) 121. *lin.* 8. *& feqq.* & ante Holthenum Fabrettus Em. Grut. p. (IX.) *col. b. med.* numerum indicis Scaligerani in 121. emendandum effe monuit. FLABINVS pro *Flavinus* in Don. VI: 139. de quo faxo cum GORIO agere cœpi in literis Kal. Oct. 1735. Florentiam miffis: quas memoro, quia in iisdem homini amiciffimo reftiti, M. Vlpii cognomen FLAVS in opere Doniano VI: 138. p. 262. *extr.* in FLACCVS mutare adgreffo: utque magis placeat FLAVS retinere, oftendo nunc & alios duo, quorum cognomen, ab Holtheno ind. cognominum feu 23. voc. *Flaus* negligenter prætieritum, eadem orthographia incifum eft. MINDIVS FLAVS in Grut. 1089 : 6. *col. ult.* & P. RVFFIVS FLAVS, adpofito *fic*, in eodem 755 : 8. Egregie Scaliger ind. 19. *V omittitur. Flaus*, *Flavus.* 755 : 8. ubi 1089 : 6. addi meretur. Nonne in tribus ita faxis, Doniano, & duobus Gruterianis, FLAVS idem, qui *Flavus*? qua ratione in Leodienfi diptycho PROVS pro PROVVS. PROVVS autem pro PROBVS, ut in eodem diptycho SAVINIANVS, pro quo in Bituricenfi SABINIAN*us*. De V. & B. permutatis v. ad Bouh. p. 321. *lin.* 9. & p. 346. *lin.* 8.

Ob B pro V. lubet faxum nunc hoc adfcribere: Grut. 791 : 7. *Romæ in S. Stephano rotundo.*

† A E L I V S . I V L I V S . E V S E B I V S
E T . V L P I A . V I C T O R I N A
V I V I . F E C E R . S I B I
E T . L I B . S V I S . E T . L I B
L I B . E O R V M . P R S . Q . S V I S

Ex Mazochio.

† *Scribendum* AVLVS. *ut in* 731 : 4.

De verfus ultimi PRS. Q. i. e. *Po*fte*R*i*SQue* in Parte fecunda ἀνασκευαστικῇ th. XXIIII. dicturi fumus.

Vocem primam AELIVS in AVLVS cum auctore notulæ in ed. Grut. fec. fubjectæ non mutem. Etfi enim prænomina, vulgo figla notari folita, interdum expanfe fcripta funt, quomodo AVLI. IVLI. MYRONIS mentio eft in lapide Nemaufenfi apud Grut. 731 : 4. quo exemplo notator anonymus inprimis nititur: aliis tamen exemplis æque conftat, duo nomina gentilitia unius hominis ante ejus cognomen legi, & prænomen non adeffe. Sed de hoc nunc agere nolumus.

Gruterus nonnifi *ex Mazochio* (fol. 31. loc. 2. qui in addendis fe lapidem non vidiffe teftatur) defumfit, idque fibi indulfit, ut Mazochianum VIRI in VIVI mutarit.

Recte quod ad ſenſum : ſed quod ad orthographiam, verius, credo, dediſſet VIBI. Pro B. enim in Mazochio vitio operarum R irrepſit: ut in eodem poſt SIBI vitioſe excuſum eſt FT, a Grut. recte in ET mutatum. VIBVS & VIBA pro VIVVS & VIVA in ſexcentis lapidibus inveniuntur.

XV.

Quædam de diptychis duobus Florentinis.

In referendis litt. K. & L. diptychis duobus Florentiæ adſervatis me vides ſecutum eſſe Diarium Venetum Bonarotiana recenſens T. XXVIII. p. 21. & 24. Quam firmo autem talo ſtent opiniones clariſſimi quomdam doctiſſimique Senatoris Florentini Phil. BONARROTI, non modo Mediceum ebur ad a. Cti 541. detrudentis, ſed præterea Riccardianum eodem referentis, felicius videbunt, quibus ad manus eſt liber Bonarotianus, a TE commendatus in ep. ad. CL. de BOZE pag. (V.) ubi & mens TVA prudentiſſima ſuaviter memoriam illius temporis recordatur, quo Florentiæ humanioribus literis ſerio vacans præſtantiſſimum Senatorem frequenter adire ſolitus, numquam ab eo es digreſſus, quin animum TVVM egregium egregie ab egregio viro ad comparandam antiquariæ doctrinæ peritiam inflammatum ſentires. Videbit inprimis clariſſimus amicus noſter GORIVS, qui hoc ipſo PHILIPPO, & Antonio Maria SALVINIO, præſtantiſſimis literarum luminibus & columinibus, ſe uſum eſſe doctoribus, in adnot. ad Vitam Mich. Angeli Bonarotæ pag. 95. *med.* vere gloriatus, mox pag. eadem *extr.* oſtendit, quæ de Diptychis eburneis tribus Italice ediderit conſultiſſimus Bonarota, ea in latinum ſermonem verſa ſuum Diptychorum Theſaurum exornatura eſſe. Quod ſi veras cauſſas inveniat diſcedendi a ſententia magiſtri, qui in ſua verba a diſcipulis non voluit jurari, hoc pium Minerval Manibus Præceptoris perſolvet.

GORIVM, in edendis Inſcriptionibus Florentinis eum ordinem, quem in Muſeis habent, ſecutum, non miror, duo hæc diptycha disjunxiſſe: quorum prius in monumentis Muſei Medicei locavit Etr. T. I. p. 74. num. CCVI. alterum in iis, quæ Palatium & Muſeum Marchionis Riccardii habet, p. 117. num. 105. utroque in loco Cl. V. Philippi Senatoris Bonarotæ librum diligenter citans, & in indicibus ſuis ponens, ind. 4. ſeu conſulari,

Anicius Fauſtus Albinus Baſilius V. C. I: 74.

& ind. 6., ſeu dignitatum,

Ex Com. Dom. Pat. Conſ. Ord. I: 117.

Quo modo eadem Diptycha in Theſauro Muratoriano habita ſint, cognoſce. Claſſe V. ſeu Conſulum, in Inſcriptionibus conſules habentibus in Faſtis non inveniendos, pag. 436. *extr.* ſeu loc. 3. dedit diptychon Riccardianum nonniſi *E Gorio*, nulla Bonarotæ facta mentione, neque in indicibus quidquam adtulit, niſi ind. 5. ſeu conſulum,

Paternus Conſul Ordinarius. 436: 3.

Hoc

Hoc si verum esset, diptychon Riccardi non in consulibus incertorum annorum locum haberet, sed ad a. Cti 443. pertineret, & a Muratorio pag. 406. loc. 4. poni debuisset. Etsi enim aliquot consules, quibus nomen *Paternus* fuit, Fasti exhibent: ceteri tamen consules *Paterni*, ætatem diptychorum consularium antegressi, seculo post C. N. tertio consulatus suos jam gesserunt: neque remaneret nisi seculi quinti consul sive *Paternus* sive *Paterius* a. Cti 443. quem gentis *Aemiliæ* fuisse Reinesius Insc. p. 39. 40. lit. (e) sibi persuasit, conjecturas conjecturis aliis obtegens, ne perpluant. Ut Reinesio *Aemilium* Paternum, sic Muratorio *Paternum* remittimus. nam in Diptycho Riccardiano PAT. minime PAT*ernus* aut PAT*erius* significat, sed PAT*ricius*. Num PAT*ricius* consul orientalis a. Cti 459. quum in occidente consul esset *Ricimer?* num PAT*ricius* consul a. Cti 500. collega *Hypatii?* Quis credat, PAT. Riccardiani diptychi proprium consulis nomen esse? Notissimam *Patriciatus* dignitatem notat, haud secus ac PATRIC*ius* in Brixiano & Norimbergensi, nec non PATR*ic.* in Comodoliacensi. de quo ne Muratorius quidem dubitare poterit.

Diptychum BASILII Mediceum ubi in Muratorii Thesauro investigabis? Inveni non in Classe V. seu Consulum, in qua omnino poni debebat, sed in Classe demum X. seu Magistratuum ac dignitatum majorum, 672: 4. *E Senatore Bonarota.* cum hac Muratorii adnotatione. „Is fortasse, qui Anno Christi 480. Consulatum gessit. „Multa de *Aniciorum* gente nobilissima habet Reinesius ad Inscriptionem XXXIX. „Cl. I. sed is minime virum hunc illustrem agnovisse videtur.„ Minime miror, virum hunc illustrem non agnitum esse ab Reinesio, qui neque augur neque astrologus erat; neque ullum signum habebat, ex quo posset divinare, fore ut nostra ætate in lucem protrahatur *Basilius* consul, gentis *Aniciæ* homo. Id vero miror, Muratorium consulem hunc ne quidem retulisse in indice suo 5. seu consulum; sed tantum in indice 17. seu nominum, & cognominum,

Anicius Faustus Albinus Basilius V. C. 672: 4.

Miror præterea, Muratorium in nota sua nonnisi de Basilio consule a. Cti 480. suspicatum, Basilium consulem a. Cti 541. tacuisse tam obnixe, ac si Sigalion Aegyptius oscula ipsius signasset. Nonne præscripsit *E Senatore Bonarota?* Ex hujus ergo libro de *Basilio* consule a. Cti 541. quidquam monere, an operæ non putavit? Aut eximie fallor, aut Muratorius librum Bonarotianum ne inspexit quidem, & nonnisi ex GORIO hausit notitiam suam omnem diptychi utriusque, Riccardiani & Medicei: licet Riccardiano tantum GORII nomen, contra ea Mediceo ipsum BONAROTAE a Gorio citati nomen præfixerit. Pari modo & alibi Muratorium memini me observare saxa dedisse, præscriptis nominibus auctorum, quos ipse non evolverat, sed ab aliis tantum, quos tacet, citatos invenerat.

Quæ ad nostra tempora conservata diptycha sunt, docent, eumdem consulem plura facienda curasse, & donasse. Ita Divionense & Turicense STILICONIS ejusdem inter se differunt. v. ep. epigr. p. 47. *fin.* 275. *ante med.* & p. (28) *med.* Diffe-

runt quoque ANASTASII confulis duo, Leodienfe & Bituricenfe. Num vero Bonarotæ, diptycha duo Florentina ad eumdem confulem BASILIVM trahenti fatis cauffæ fuerit, ego quidem ambigo. Etfi enim Mediceum in V. C. definit, & Riccardianum ab ET. INL. incipit; quo fulcro fententia Bonarotiana de eodem utriusque diptychi confule maxime nititur, quantum ex Diar. Venet. T. XXVIII. p. 23. cernere licet: valde tamen vereor, ne tibicine nimis tenui fulta fit doctiffimi Florentinorum Senatoris opinio. Idem enim hic exitus tabulæ dextræ, idem hoc initium tabulæ finiftræ nonne in confulum longe diverforum diptychis frequenter potuit occurrere? quod fi in Florentinis evenit, ut accidere potuit facillime, Riccardiana tabula confulis fuerit neceffe eft adhuc nobis prorfus incogniti: Medicea autem haud dubie fuit confulis BASILII.

Sed utrius BASILII? An, quæ Muratorii conjectura eft, confulis a. Cti 480? quem confulem Sirmondus not. ad Sid. Apoll. p. 19. *med.* metachronifmo duodecim annorum *ultimo* Odoacris anno confulem fuiffe autumat, quum conful fuerit anno Odoacris quinto, non feptimodecimo. An, quæ Bonarotio fedit fententia, cujus argumenta in eodem Diar. Venet. pulcre in compendium redacta effe video, BASILII, qui anno XV. Juftiniani, ordinariorum confulum poftremus fuit, a. Cti 541? Totam hanc disputationem inpræfentiarum nullo adtingam modo: partim, ne GORIVM præoccupem, quem, ut fupra fcripfi, controverfiam hanc omnem fpero luculenter effe diremturum; tum, quod in parte epiftolæ hujus prima contra inftituti mei rationem diutius hærere non debeo, fed remis atque velis feftinare ad Diptychum Brixianum confulis BOETHII.

Hæc hactenus προπαρασκευαστικῶς, examinibus publicis apud nos ferventibus, quæ eos, qui in Lyceo noftro publice docent, occupatiffimos habent. Partem alteram ἀνασκευαστικήν parabo, ubi iterum otii quid nactus ero.

VALE optime, QVIRINE optime, & Hagenbuchium TVVM ama.

TVRICI Helvetiorum ad diem III. Kalendas Majas.
MDCCXXXXVIII.

PRIN-

PRINCIPI . EMINENTISSIMO ANGELO . MARIAE . CARDINALI QVIRINO

Jo. Gaspar Hagenbvchivs

ΕΥ ΠΡΑΤΤΕΙΝ.

Brixiam.

PARS SECVNDA ΑΝΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ.

XVI.

Diptychum Boëthii Brixianum ineditum.

- - - - - - - - - Νῦν δὲ μνησώμεθα χάρμης
Αἶψα μάλ'. οὐ γὰρ χρὴ κλοτοπευέιν ἐνθάδ' ἐόντας,
Οὐδὲ διατρίβειν. ἔτι γὰρ μέγα ἔργον ἄρεκτον.

Singvlas singulorum diptychi Brixiani interpretationes æstimaturo, qua lege & qua conditione th. II. & V. præmonstravi,

Tros Tyriusque mihi nullo discrimine agetur.

Divinus Scaliger indicis Gruteriani caput XXII. consulare esse jussit, Smetii exemplum secutus. Qui post Smetium atque Gruterum magnas Inscriptionum Collectiones posteris reliquerunt indicibus instructas, quales sunt Reinesiana, Doniana, Gudiana, Muratoriana, indicem singuli consulum dare non neglexerunt: sed ratione usi diversa, Smetianum illi morem, hi Scaligeranum magis æmulati sunt. ne nunc dicam, quo modo inter se differant Smetii imitatores, quo item qui Scaligeranam viam inire conducibilius putarunt. Quid? quod Collectorum magnorum postremus, MVRATORIVS, novam Classem ipsarum Inscriptionum constituit, *quintam*, CONSVLVM, in qua comparere debuisset ad a. Cti 219. pag. 354. (loc. 3.) saxum ab Mur. Class. III. pag. 160. loc. 6. datum, cujus verba postrema,

Tinejam gentem conſulis *Sacerdotis* omnibus Faſtorum illuſtratoribus ignotam docentia, nuper in epiſtola ad Inl. Maffeium ſic emendavi,

I M P*eratore* A N T O*nino*
D*omino* N*oſtro* I I. E T. T I N E
I O. S A C E R D O T E. (I I. C O S.)

Qui indices conſulares Smetii, Gruteri, Reineſii, Donii, Gudii, Muratorii, hujusque claſſem quoque conſularem, labore magno evolvit, næ is Boëthii diptychon conſulare nusquam relatum leget. Quare inſcriptionem diptychi Boëthiani merito ineditam dico, more meo: quo, ut ad Gorium V. C. p. 439. *lin.* 27. ſcripſi, inſcriptiones non modo ex MSS. hauſtas, aut nuper ex terra erutas, ſed & ab aliis jam editas, at in collectionibus magnis nondum inveniendas, in INEDITARVM numero cenſere ſoleo.

In Muratoriano Theſauro, in quo ſexcenta & amplius repetitarum Inſcriptionum exempla inſunt, Brixianum Diptychum ne ſemel quidem memoratum eſſe, quis crederet? Si Tomo primo intexere ex Diario Veneto neglexit, cur vel ex TVA ad CL. de BOZE epiſtola, menſe Octobre 1742. exarata, non adtexuit vel cum Richterianis Tomo IV. cui a. 1743. menſe Martio præcipite eſt præfatus? Hancne omiſſionem temporum tribuemus calamitati? qua virum ſummum juvandarum literarum commodo privatum eſſe, ejus de diptycho TVO epiſtolam daturus, ad Cl. BOZIVM pag. (XIV.) mœrens ſcripſiſti. Gratiæ TIBI debentur tanto majores, QVIRINE magne, qui Boëthii diptychum non modo deliteſcere minime es paſſus, ſed eidem explicando ſignum quoque ſuſtuliſti. v. th. VII. *extr.*

XVII.

Bonarota diptychum Boëthii non illuſtravit.

Quod ſi celeberrimi Polyhiſtoris, Jo. Alberti FABRICII, verbis fides poſſet adhiberi, clariſſimus Senator Florentinus BONAROTA Diptychum Boëthii primus illuſtraſſe perhibendus eſſet. Ita enim legimus in FABRICII Bibl. Lat. T. III. p. 579. „Diptychon Boëthii Conſulis quod *Brixiæ* à Julio Barbiſono Patre Congregat. ſacri Ora„torii aſſervatur, illuſtrat Philippus Bonarota in Diario Veneto eruditorum Italiæ „Tom. XXVIII. pag. 39. Idem pag. 1. ſeq. videndus de aliis tribus diptychis *Flo„rentinis.*„ Fefellit ſe ipſe vir literatiſſimus, non animadvertens, Diarii Veneti Tomi XVIII. Articulum I. p. 1. ſeqq. de Bonarotæ diptychis agere: Articulum vero II. pag. 39. ſeqq. ad Bonarotam nihil pertinere, & totum a Diarii ipſius auctoribus prolatum eſſe, poſtquam de Bonarotæ libro dicere deſierunt. De Tomi Veneti XXVIII. Articulo primo dixi ſupra th. XI. de ſecundo autem th. VII. lit. A. De ipſo Bonarota TVO, ejusque libro, th. XV. Erraſſe FABRICIVM docent Diarii Veneti Articuli ſecundi prima ſtatim verba hæc: *L'occaſione di aver parlato nell' Articolo antecedente de i Dittici di avorio, bravamente eſpoſti dal Sig. Senator Buonarruoti, ci dà campo molto opportuno di publicarne un' altro inſigne del famoſo BOEZIO.* Quam recte, quam

quam vere se habent, quæ ad Cl. BOZIVM a TE sunt scripta pag. (XXV.) *init.* „Tandem ut fidem, qua Tibi me adstrinxi, omnino liberem, verba faciam de in-„signi Diptycho, quod Brixiæ possidet illustris Barbisonia familia. Ipsum æri inci-„sum exhibet Tomus XXVIII. *Ephemer. Erudit. Ital.* describitque occasione sumpta ex „relatis in superiori Articulo doctis Bonarotii Observationibus ad eburnea tria „Diptycha.„

XVIII.

Trigæ Brixianorum explicatio diptychi Boëthii.

Paulum GALEARDVM, Ecclesiæ TVAE Cathedralis Canonicum, cujus mortem graviter doles epistolæ TVAE pag. (XXV.) merito gaudemus de illustrando diptycho Boëthiano sollicitum fuisse, & Philippum a TVRRE, ut in eodem explicando desudaret, sollicitavisse. id quod ab studiis literarum, quibus GALEARDVS TVVS gnaviter incubuit, minime abhorrebat: fuisse enim antiquis inscriptionibus mire deditum ab Inl. Maffeio Ant. Gall. sel. epist. XVII. *init.* scriptum est.

Ex eadem epistola TVA trigam eruditorum Brixianorum intelligimus sic legisse verba Diptychi. N*ovo* A*nno* R*ursus* MANL*ius* BOETHIVS V*ir* C*larissimus* ET IN-L*uster* EXP*ræpositus* P*alatii* (ita Pater Oratorii; at Galeardus & Averoldus EXP*ræfectus* P*rætorio*) P*ræpositus*VS (scil. sacri cubiculi) E*t* C*omes* CONS*ul* ORD*inarius* ET PATRIC*ius*. Quid aliis ante nos, quid nobis de Brixianorum explicatione videatur, ita exponemus, ut ordinem vocum diptychi sequamur.

α. NAR. N*ovo* A*nno* R*ursus*.

„Le prime lettere NAR, non occorrendomi altro di meglio, facilmente con „quel dotto Padre dell' Oratorio le interpreterei, N*ovo* A*nno* R*ursus*, essendo questo „il secondo Consolato di Boezio. Sol che, se avesse a parlarsi con pura latinità, „non accommoderebbe quel R*ursus*, mentre gli antichi scrissero, *iterum Consul*: e „appunto tutto al proposito Claudiano comincia il poema del secondo Consolato di „Onorio: *Auspiciis iterum se se regalibus annus Induit &c.*„ Hæc a TVRRE epistolæ TVAE pagina (XXVI.) *init.* Fallitur eximie eximius Præsul Adriensis, quem suam ad Galeardum responsionem puto scripsisse procul a libris; quod me hæc ejus verba docent, *non ho qui verun libro.* Locum certe Claudiani, quem unice ad rem facere arbitrabatur, non ex libro Claudiani, sed memoriter adposuit, nescius eum legi initio poëmatis Claudiani de QVARTO Consulatu Honorii Augusti, a. Cti 398. non de SECVNDO, a. Cti 394. Nonne autem sermone purissimo, latinitate castissima, Claudiano pro *iterum* licuisset synonymum *rursus* seu *rursum* scribere, & Panegyrin suam de IIII. Consulatu Honorii sic incipere?

Auspiciis RVRSVM *sese regalibus annus*
Induit, & nota fruitur jactantior aula.

Si *auspiciis* ITERVM *regalibus* jungas, poëta consulatum Imperatoris non secundum, sed quartum, *auspicia* vocat ITERVM *regalia*, quæ erant non secunda, quippe tertiis

a. Cti 396. jam celebratis, fed omnino quarta. Sin ITERVM *fefe annus induit* conftruas, ea ratione dictum eft, qua fingulorum annorum initia commode dicuntur. Annum enim quemque ineuntem ex exeunte in fe revolvi & redire olim dixere. Brixianum *Anno Novo Rurfus* (fc. exiftente, vel exorto) idem plane fignificat, quod Parifienfe *Anno Novo Redeunte.* Brixianis interpretibus æque ac Parifienfibus NAR ita interpretatis, ut fingulæ literæ feu tres figlæ initium integræ vocis habeant, ne in mentem quidem credo veniffe confulatus fecundi a Boëthio gefti. Alterum Boëthii confulatum figla *Rurfus* fi credidiffent doceri, non minus erraffent, ac ipfe Philippus a TVRRE. Fac enim, non minus latine *conful rurfus* dici, ac *conful iterum*, vel *bis*, vel *fecundo* aut *fecundum* : quis ferret; *rurfus* feu *bis conful* in diptycho tanto vocum intervallo fejungi, *Anno Novo Rurfum* (feu BIS) MANL. BOETHIVS EXPPPVSEC CONS*ul* ORD*inarius* ? Cur τὸ *Rurfum* (feu BIS) non proximæ viciniæ τῦ CONS. ORD. pofitum effet ? Quonam exemplo difcimus, BIS ita, interjiciendis ipfius confulis non nominibus tantum, fed etiam dignitatibus aliis, a CONS. ORD. divelli ? Sive Brixianorum mentem non adfecutus fit a TVRRE, five Brixiani ante hunc de fecundo Boëthii confulatu cogitarint, Boëthium philofophum bis confulem fuiffe, doctrina QVIRINI Epifcopo Adrienfi merito contraria egregie negavit pag. (XXVII.) de Boëthiisque confulibus infra th. XXX. dicendum nobis erit, fi diverfas interpretum Diptychi fententias ordine continuo propofuerimus.

β. INL*ufter.*

Ita Brixianos dixi legere. qui fi INL. fine interpretatione prætermiferunt, TV quidem certe *Inlufter* legifti, QVIRINE illuftriffime, de Brixianorum interpretatione acturus pag. (XXV.) Neque aliter Parifienfes, forte TE tantum auctorem fecuti. Adjectiva quædam tertiæ declinationis ut dupliciter definunt, fic bifariam moventur, ut *hic celeber*, *hæc celebris*; & *hic* & *hæc celebris.* An eodem modo non tantum *hic* & *hæc illuftris*, fed etiam *hic illufter*, *hæc illuftris* olim declinatio transverfa fuerit, cupio doceri : tanto magis, quod definentium in ER fuperlativus definit in ERRIMVS. *Illufterrimus* autem nemo dixit a pofitivo *Illufter* : fed tantum *Illuftriffimus* ab mafculino pofitivi *Illuftris.* De INL*uftris* pro ILL*uftris* forte Parte III. quædam videbimus.

γ. EX P*rapofitus* P*alatii.*

Præpofitura hæc a Brixiano Patre Oratorii prolata, neque Galeardo neque Philippo a Turre fatisfacit. Ita enim ad Galeardum fcribit a TVRRE. „Veramente, „come anche ella avvifa, non credo che fi trovi la dignità di *Præpofitus Palatii.* „ Dignitatem hanc nufquam inveniri, male exiftimant. Reperitur enim in Grut. 161: 1. NARSES. VIR. GLORIOSISSIMVS. EX. PRAEPOSITO. SACRI. PALATII. EX CONS. ATQVE. PATRICIVS. de quo Alemanni verba adtuli ad Bouh. p. 288. *med. Præpofitus facri palatii* notiore nomine eft *Præpofitus facri cubiculi.* v. Guther. de Off. Dom. Aug. lib. 3. cap. 29. Boëthius de Confol. Philof. lib. 1. profa 4. Triguillam *regiæ præpofitum domus* vocavit, qui Valefio haud alius eft Triwane *Præpofito Cubiculi* in Excerptis, quæ poft Amm. Marcellin. leguntur p. m. 722. *extr.* not. d. Si EXP*ræpofitus*

positus Palatii locum habere deberet, num literis, quæ in Diptycho ſtatim ſequuntur, PVS venuſte & belle *PræpoſitVS* (ſacri cubiculi) iterum ſignificaretur? Vox *Præpoſiti* ſigla unius P. notari numquam conſuevit, ſed duobus PP. de quibus anno in commentario ad lapidis Turicenſis verſum ſeptimum pag. 500. ſeqq. & nuper in mantiſſa literarum X. Kal. April. 1748. ad TE miſſarum egi. LEICHIVS noſter de Dipt. pag. (XXVI.) Brixianorum eruditorum conjecturas exponens EX*Præpoſitum Palatii* ne adtingit quidem, haud dubie quia EX*Præfectus Prætorio* ei ſe magis commendabat. Nam

δ. EX*Præfectus Prætorio*

Brixianorum altera eſt interpretatio, eaque veriſſima, a BOVHIERIO quoque, & LEICHIO, & me pridem recepta, de qua Parte III. dicendum erit. Ceteri interpretes, quotquot de EXPP in alia omnia iverunt, ipſam ſententiam hanc, a qua diſceſſerunt, ullis argumentis infirmare conati non ſunt. Phil. a TVRRE quod opponeret quum non haberet, ex hac interpretatione tantum argumentatus eſt contra Brixianam ſiglarum PVS interpretationem, ad quam pergo.

ε. *PræpoſitVS* (ſacri cubiculi)

Brixianis placuit, non Philippo a TVRRE. Hic enim arbitratur, ſi ea lectio vera eſſet, poſt tertium P literam C addi debuiſſe, ut LEICHIVS loc. cit. obſervat. En ipſa Adrienſis Epiſcopi verba. „Mi perdoni ſe non ammetto nè anche il penſiero „di lei, e del Signor Averoldi, ſoggetto da me tanto ſtimato e riverito, *Expræfectus* „*Prætorio Præpoſitus Sacri Cubiculi.* Due ſarebbero le Dignità eſpreſſe in queſte parole, „una di *Expræfectus Prætorio*, l'altra di *Præpoſitus Cubiculi.* Ma ſe alla prima ſi è poſto „il diſtintivo *Prætorio*, ſignificato col ſecondo *P*, anche alla ſeconda ſi ſarebbe accoppiato un *C* dopo il terzo *P* per indicare il *Cubiculi.*„ Non poſt tertium P, ſed poſt PVS, adeoque poſt S demum addi debuiſſe τὸ C, innuit verius, quam ſcribit. Si *Cubiculi* vel *Palatii* vox eſſet adjecta, res Brixianorum omnis eſſet in vado.

Ita V*ir* I*lluſtris* EXQVAESTOR SC. P. (i. e. S*a*C*ri* P*alatii*) legitur in Mur. 405: 2. ad a. Cti 439. „Alter *Feſtus* Conſulatum geſſit Anno Chriſti 472. ac proinde incertus „ſum, ſit-ne huic Anno, an alteri illi affigenda Inſcriptio iſta.„ MVR. Neſciebat jam fuiſſe datam ab Rein. XX: 374. p. 984. ubi quod in fine ob conſulem *Decium* adſcriptum eſt, A. D. 486. extra ſaxum in margine rectius fuiſſet poſitum, v. ad Bouh. p. 342. *lin.* 6. de *Feſti* autem Conſulatu prorſus tacetur, ut & index Rein. 22. ſeu Conſularis *Feſtum* conſulem ex XX: 374. ignorat. Reineſius vero ipſe ad Claſſ. I. Inſcr. XI. pag. 28. *init.* hæc notavit: „Feſti duo è Conſularibus Faſtis noti; alter cum „Theod. A. XVII. A. D. 439. alter cum Marciano A. D. 472. ad quem Inſcriptio „Grut. 1057: 5. & illa de Prætextato ExQuæſtore Palatii 371. (corrig. 374.) *Cl.* XX. „pertinet.„ Ex ſuo quisque ingenio ſtatuat, utrum cum Muratorio fluctuari malit, an cum Reineſio ſentire, inter patris & filiæ in eodem monumento inſcriptorum mortem annos tantum XIIII. non XXXIII. interceſſiſſe. Reineſiana ſententia placuit & Relando Faſt. p. 650. ad a. Cti 472. titulum Prætextati adferenti, & p. 660. ad a.

Cti 486. filiæ ejus Prætextatæ, utrobique ex Fleetwoodo tantum; non ex Reinesio, quem de Festo consule a. Cti 472. accepisse uterque facile ignorarunt.

In Prætextati titulo, V. I. EXQVAESTOR SC. P*alatii*, epitheton SC. (*sacri*, de quo ad Bouh. p. 292. *extr.*) omitti potuisset. quomodo Cassiodorus *Exquæstor pallacii* in MSC. Lipsiensi postea nobis citando dicitur; & *Præpositum Cubiculi*, omisso adiectivo *sacri*, ex Anonymo Valesiano paullo ante lit. γ. adtulimus. quæ τοῦ *sacri* omissio Philippum a TVRRE non moraretur: moratur autem eum genitivus *cubiculi* vel *palatii* per ellipsin omissus. Neque mihi placet hæc in diptycho Brixiano ellipsis: pro Brixianis tamen interpretibus dici potest, sæpe *præposituras*, *præfecturas*, *procurationes*, cet. referri, suppressis genitivis, seu rebus quarum illæ fuerint. Exempla, ex multis pauca, adduco.

Grut. 721: 10. *Brixiæ ad D. Agatham.* FL. LVPPO. EX. PRAEP. AVR*eliæ* SEVERINAE MATR*i* cet. Cujus rei aut quorum hic fuerit EX PRAEP*ositus* non est additum: additur vero in Muratorio, qui ut ineditum dat, 1257: 8. *In Sancta Agatha agri Brixiani. E schedis Farnesiis.* FL. VPPIO. EX. PRAEP. AVGVR. SEVERINAE. MATR*i* cet. Quam ibi dederat notulam MVRATORIVS „id est: EX PRAE„CEPTO AVGVRVM.„ quasi EX PRAEC. non EX PRAEP. legeretur, aut legendum esset, eam Tomo IV. in *Addendis & Corrigendis* jubemur delere, & scribere „Id est *Ex Præposito*, seu *Ex Præpositis Augurum.*„ Hanc φροντίδα δευτέραν nescio an σοφωτέραν habere liceat. Longe enim præstare videtur Gruteriana lectio AVR. i. e. AVR*eliæ*, quæ omnem *Augurum* mentionem procul arcet. Est autem aliud, quod de EX. PRAEP. nos incertiores facere possit, de quo in ed. Grut. sec. 721: 10. monere neglexerunt, in Grut. 356: 3. latere tertio legi, FL. LVPIO. EX. PRAEF. P. AVR. SEVERINAE MATRI. qua lectione si standum est, EX. PRAEF*ecto* P*rætorio* legitur relatus. At quum Gruterus textum hunc nonnisi *ex Apiano* dederit, non debuit quod *Apianus fol.* 59. habet EX PRAE. P. adjecta F. litera in EX. PRAEF. P. augere. Potius, sublato puncto, exit EX PRAEP. commodissime, ut e schedis Verderianis alter Gruteri typus 721: 10. pulcre sistit. Quia saxum est Brixianum, TVAE erit sapientiæ, Antistes Brixianorum sapientissime, de eo nos docere.

Mur. 681: 1. M. AVREL*io.* FIDELI. EX. PRAEPOSITIS. cet. „Complura fuere „apud Romanos *Præpositorum*, tum Civilium, tum Militarium genera. Quo igitur „munere functus hic fuerit, quis divinare possit?„ MVR. Addo, *Præpositorum* quoque genus in Officiis domus Augustæ frequenter occurrere: qualis PRAEPOSITVS nullo subjecto genitivo legitur in Rein. IX: 68. p. 577.

DIIS

DIIS MANIBVS
EPAPHRODITO OLYMPI
AVG. LIB. RESPECTVS
PRAEPOSITVS
FECIT POSTERISQVE
CONSERVIS.

Probo, quam qui maxime, mediam Reinesiani commentarii partem. RESPECTVS, inquit, *cui rei Præpositus, aurine potorii, an argenti escarii, an ab auro gemmato, à Crystallinis an à rationibus (hos enim & longe plures Præpositos aula ferebat) fuerit, adhuc quærendus erit.* Reliqua, quæ doctrina Reinesii ibidem partim præmisit, erudita licet sint, ad rhombum tamen meo quidem judicio nihil faciunt, neque ullam saxo adferunt lucem. *Epaphroditus* enim *Olympi, Augusti liberti*, servus accipiendus. hinc in extremo saxo CONSERVIS. Habebant Liberti suos Libertos, nedum Servos. at cujus Augusti libertus Olympus hic fuerit, nescire cogimur. Lapidem hunc Reinesianum, ac si antea non prodiisset, dederunt Gorius in Don. VII: 27. p. 286. & Mur. 930: 5. Donianus Gorii index, & Reinesianus, hunc *Præpositum* nusquam ostendunt. Muratorio autem indice XI. placuit *Præpositus Libertorum Aug.* 930: 5. Suffecisset *Præpositus.* 930: 5.

Amm. Marcellin. 29: 2. de Hypatio, *qui & majorum claritudini gloriæ fuit, & ipse posteritatem mirandis actibus* PRAEFECTVRAE GEMINAE *decoravit.* An GEMINAE *urbanæ?* uti in Saturnini titulo Reinesiano Adp. num. XX. pag. 1022. *inlustris* Vrbanæ *Præfecturæ* GEMINAM dignitatem legimus. v. ad Bouh. p. 331. *lin.* 36. An GEMINAE *Prætorianæ?* uti Probus, *Præfectus quartum*, legitur *Bis* GEMINA *populos præfectus sede gubernans* in Grut. 450: 4. 5. v. ad Bouh. p. 220. *lin.* 18. Immo Hypatii Præfectura fuit GEMINA, i. e. *urbana* altera, altera *Prætoriana.* „GEMINAM PRAE-„FECTVRAM cum ait Ammianus, intelligit Præfecturam urbis, quam gessit A. 379. „ut docet *lex* 26. *infr. quorum appellat.* & Præfecturam Prætorianam, quam gessit A. „382. 383. vid. *Indicem Personarum*, & *Consularia Theod.* Eidem sane inscribitur mox *lex* „15. *infr. h. t.* Cujus autem Præfecturæ Prætorianæ Præfectus fuerit Hypatius, do-„cet subscriptio *hujus legis*, *PP. Karthag.* vid. & *d. l.* 15. *infr.*„ Hæc. Jac. Gothofredus ad Lib. XI. Cod. Theodos. tit. 16. de extraordinariis sive sordidis, leg. 13. unde docemur, in nota Valesiana ad Amm. Marc. p. m. 610. a. de Hypatii præfectura urbis pro *eodem anno* legi debere *a. Cti* 379.

Idem Marcellinus 19: 12. *Simplicius Philippi filius ex Præfecto & Consule.* ad quæ verba Valesius hæc commentatur p. m. 249. b. not. *o.* „*Philippi ex Præfecto & Con-*„*sule.*] Consul fuit cum Sallia anno Domini 348. eodémque anno Præfectus Præto-„rio Paulum ex Constantinop. sede, quam Romani Pontificis litteris munitus rece-„perat, expulit jussu Constantii, impiumque Macedonium restituit, ut ex Athanasii „Apologia ad Constantium, & ex Actis Pauli Constant. aliisque discimus„ cet.

Nos infra th. XXIX. Ammianum longe ſimplicius non de Simplicii patre, Philippo, ſed de Simplicio ipſo *Ex Præfecto & Conſule* explicabimus.

Boëthium, qui numquam conſul fuit, amicum Aëtii patricii, cum quo & occiſus eſt, Victor Tununenſis ad a. Cti 454. vocat PRAEFECTVM. Cui rei? Tacet. Fuiſſe Boëthium illum *Præfectum Prætorio* novimus ex Chronicis Proſperi & Caſſiodori ad eumdem annum.

Ita pro Brixianis interpretibus, quibus in Diptycho Boëthii conſulis EXP*ræfectus Prætorio*, *Præpoſit*VS (ſacri cubiculi) placuit, dici poteſt, ellipſin genitivi *cubiculi* aut *palatii* eos minus habuiſſe ſolicitos, quia quæ præceſſerit Præfectura Prætorii ſatis docere putaverint, *Præpoſituram* intelligi primariam, ſummam, adeoque *præpoſituram* ſacri cubiculi ſeu palatii. Cui eorum opinioni non tam ellipſin genitivi, ut ab a TVRRE factum eſt, oppoſuerim, quam quod lit. γ. Patris Oratorii EXP*ræpoſitum* P*alatii* evertere dixi, ſiglam *PræPoſiti* non uno P, ſed geminatis literis PP. ſcribi conſueviſſe.

Num ergo in Brixianorum quis gratiam EXP*ræPoſitus* (cubiculi ſive palatii) P*ræfect*VS (urbi, prætoriove) leget? Non dubito, fore pauciſſimos, aut nullos potius, quibus hæ genitivi & dativi ellipſes duriſſimæ, & incertiſſimæ, in diptychisque inſolitæ, admitti poſſe videantur. Contemnent eas profecto plerique omnes, quibus P*ræfectus* V*rbi* SEC*undum*, de quo Italorum interpretum nemo cogitavit, non minus, ſpero, probabitur, ac EXP*ræfectus* P*rætorio*, qui Brixiæ primum conjici optime cœptus eſt. ita enim fiet, ut dignitates diptychi quamvis breviſſime, nil minus tamen quam elliptice inciſæ intelligantur.

Ante, quam hinc abeam, haud alienum videtur addere, non de lapide, ſed de codice MSC. Lipſienſi (ex quo *Exquæſtor pallacii* modo pag. XXX. *lin.* 5. memoratus nobis eſt) in quo dubius ſum, annon ſub voce *Præpoſitus*, cui nullus ſubjunctus ibi eſt genitivus, ulcus lateat, critica arte ſanandum. Apud Fabric. Bibl. Lat. T. III. p. 219. ita lego. „In Bibliotheca Ampliſſimi Senatus Lipſienſis exſtat MS. codex „Epiſtolarum Caſſiodori hoc titulo: *incipiunt capitula M. Aurelii Caſſiodori Senatoris, Viri* „*clariſſimi & illuſtris, exquæſtoris pallacii, exconſulis ordinarii, exmagiſtri officii præpoſiti atque* „*Patricii Romanorum, variarum formularum liber primus incipit.*„ Senatorem, quo proprio, non dignitatis, nomine (v. eumd. Fabric. T. I. p. 651. not. a. Reland. Faſt. p. 682.) dictus eſt Caſſiodorus ſeu (ut Inl. Maffeio dicendus videtur) Caſſiodorius, poſt reliquas dignitates enumeratas dici ἁπλῶς *præpoſitum* non valde placet. Cujus rei eum dicemus fuiſſe *præpoſitum*? an ſacri cubiculi ſeu palatii? Quum Variarum libris X. prioribus ore regio Senator noſter eſſet locutus, in libris duobus poſtremis, XI. & XII. formulæ inſunt ipſo ejus nomine dictatæ, ex quibus eum *Præfectum Prætorio* fuiſſe omnibus fit teſtatiſſimum. Hancne *Præfecti Prætorio* dignitatem in titulorum ejus ſerie, quam codex MSC. exhibet, ne memoratam quidem eſſe? Memorari debuit quam quæ maxime: & memoratam eſſe mihi perſuaſi, latere autem ſub vitioſa voce *præ-*

poſiti.

positi. Si non in ipso codice MSC. Lipsiensi, at in antiquiore saltem quodam, ex quo Lipsiensis est transscriptus, suspicor Senatoris dignitates non per consequentiam literarum, ut a Fabricio dantur, scriptas fuisse, sed per vocum compendia, quæ inter & PP. fuerit, i. e. *Præfecti Prætorio*: atque nasutiorem librarium seu exscriptorem siglam PP. quam *Præfectum Prætorio* notare aut nesciverit, aut non cogitaverit, ex suo ingenio integram vocem *PræPositi* nobis obtrusisse. Quantæ calamitati fuerit fundo epigraphico vocum breviatarum exscriptio extensa in epistolis epigraphicis aliquoties monui. v. ad Bouh. p. 300. *lin.* 6. Doctissimus LEICHIVS, cujus amicitiam magni facio, facile Lipsia nos certiores faciet, an in MSC. Lipsiensi extense scriptum inveniatur *præpositi*, non PP. Si *præpositi* in eo legatur, doctorum facio judicii, QVIRINI inprimis & LEICHII, quo loco putetis habendam esse suspicionem meam, errorem vocis extensæ *præpositi* ex antiquioris codicis sigla PP. ortum esse.

5. EC. E*t* Co*mes*.

Quod Brixianis placuit, Philippo a TVRRE vocum juncturæ per & copulam fieri solitæ non convenire visum est. „nella seconda parte la retta disposizione richi„ederebbe che si dicesse, *Comes & Consul Ordinarius*, e non & *Comes*, *Consul Ordina*„*rius*.„ Optime sese habent, quæ reponis pagina Diss. TVAE (XXVIII.) „Inter„pretatio ET COMES CONSVL ORDINARIVS, quæ Adriensi parum arrisit, quod „particula & potius voci *Consul*, quam voci *Comes* præponenda foret, non omnino „absona mihi videtur, quum collocata ea particula, ut visitur in Diptycho, signi„ficet Boethium antea Præfectum, & Comitem, tunc Consulem processisse.„ In Diptychis supra pag. XVIIII. adlatis sæpe ET ante CONS. ORD. positum est, qui ordo Adriensi placuit solus: at in Divionensi & Turicensi, ordine Brixianis placito ET dignitatibus ipsis interjectum est. Observo præterea, in diptychis consularibus literatis omnibus, quæ nobis ex antiquitate restant, particulam ET legi, eamque plene semper exscriptam; numquam sub sigla E, omisso T. Quin in ipso Brixiano bis integre ET exscriptum est, V. C. ET. INL. item CONS. ORD. ET. PATRIC. ut medio loco in PVSEC τὸ E ante C siglam esse τῦ *Et* temere admitti non debeat. de quo magis constabit, si SEC. ab Italis interpretibus male diremtum esse infra videbimus th. XXV.

XVIIII.

Philippi a Turre interpretatio diptychi Boëthii.

Episcopi Adriensis summa interpretationis hæc est. N*ovo* A*nno* R*ursus* MANL*ius* BOETHIVS V. C. ET INL. EXPPP*ræfect*VS (scil. *urbi*, ter) E*t* (iterum) CCONS*ul* ORD*inarius*, ET PATRIC*ius*. „Io penso, inquit pag. (XXVI.) che questi tre „PPP significhino una stessa Dignità esercitata *tre volte* da Boezio, e che sia la Prefet„tura di Roma. Così i due CC denotano i due Consolati, uno passato, ed il pre„sente.„ cujus TV sententiæ muros duplici ariete pulsas vehementissime pag. (XXVII.)

(XXVIII.) *Boëthium* philoſophum ſemel tantum *conſulem* fuiſſe, non *iterum*, ſeu *bis* (pro qua vocula typographus TVVS paginæ TVAE viceſimæ octavæ linea 9. male *Eis* dedit) *præfectum* autem *urbi* ne ſemel quidem, nedum *tertio*. Si R*urſus* cum CONS. ORD. jungi debet ex Phil. a TVRRE ſententia, quid opus erat CCONS ex mente ejusdem? ita conſul *iterum bis* ταυτολόγως ſignificaretur, alterum voce R*urſus*, & geminatione τῦ C alterum. Sed quæ contra Brixianos de N*ovo* A*nno* R*urſus*, & de ſigla τῦ E pro ET th. ſuperiore, lit. *a* & ς, jam monuimus, etiam Adrienſi opponenda, non repetimus.

PPP. præfecturam (urbis) *ter* adminiſtratam, CCONS. conſulatum *iterum* geſtum ſignificare, quis cum a TVRRE credat? Non LEICHIVS, qui de Dipt. pag. (XXVIII.) præfecturam urbis ter adminiſtratam, tum in veteribus libris, tum in marmoribus, triplici P nunquam notatam eſſe monuit. Et ſane huic Adrienſis invento refragatur omnis antiquitas, quæ magiſtratus ab eodem homine altera & tertia vice geſtos numquam geminandis & triplicandis initialibus magiſtratuum literis ſignare conſuevit: niſi forte putemus a. Cti 444. conſulatum Theodoſii duodeviceſimum continuandis ante ONS duodeviginti C literis æque ac CONS. XVIII. ſcriptum eſſe.

Quam parum profecerit a TVRRE, præſidium ſententiæ ſuæ in numis quærens, in quibus AVGG. & AVGGG. frequentiſſime legantur, ſatis vidit Alex. Symm. MAZOCHIVS, qui epiſtolæ ſuæ pag. (XXI.) hæc ponit. „Exemplum quod idem (a „TVRRE) affert (quod ipſum exemplum mihi quoque ſtatim animo occurrerat, in „iſtud ECCONS. intuenti) de AVGG. aut AVGGG. nihil minus probat, quam quod „Hadrienſem juvet. Nec enim τὸ AVGG. illum ſignificat qui bis Auguſtus extiterit, „aut τὸ AVGGG. eum qui fuiſſet tertium Auguſtus; ſed eæ notæ non aliud quam „duos tresve Auguſtos deſignant. Pari ratione τὸ CC. apud Vrſatum in Notis inter„dum *Conſules duos* notat. Porro autem ſi τὸ CC. duos conſules ſignare poterat; id „ipſum magis τὸ CCONS. denotaverit.„ Prima plane optime, media quaſi medie, poſtrema oppido peſſime ſe habent. Si AAVG. & AAAVG. ſcriptum olim eſſet pro AVGG. & AVGGG. vel pro AA. VV. GG. & AAA. VVV. GGG. cum CCONS. magis potuiſſet componi. ſed ne tunc quidem ſententia Adrienſis vinceret, CCONS. eſſe *conſul iterum*: hoc enim tantum ſequeretur, CCONS. notare *conſules duo*.

CC. *Conſules duo* ſignificare apud Vrſatum invenitur. quod quaſi medie ſe habere dixi: quia Vrſatus de hac nota, non ubique obvia, ſed admodum rara, exemplis adducendis non optime pepercit. quæ ſi adduxiſſet, de ſignificatione iſta τῶν CC. judicium ferri poſſet, rectene an male ſeſe interpretatio habeat. Forte hic notarum compilator, & earumdem infelix haud raro interpres, uno atque altero nixus eſt monumento, ubi CC. longe aliud quid quam *conſules duo* ſignificant. Hæc etſi ita ſcribo, dari tamen exempla, in quibus CC. manifeſte ſatis *conſules duo* ſignent, minime nego. Quum enim in ſaxis ſeculi potiſſimum quinti & ſexti haud raro occurrat C. notans cum *conſulatum* tum *conſulem*, nimirum in his ſiglis P. C. P*oſt* C*onſulatum*:

nec

nec non V. C. C. *Viro Clarissimo Consule* : quo modo in diptychis Divionensi, EXC C. OR. i. e. EXC*onsul*, *Consul* OR*dinarius* : quis est, qui diffiteatur, quod VV. CC. i. e. *Viris Clarissimis*, substantivo *consulibus* per ellipsin omisso, (v. ad Bouh. p. 345. *lin.* 9.) vel VV. CC. CONSS. i. e. *Viris Clarissimis* CONS*ulibus* (v. ad Bouh. p. 342. *lin.* 4.) insculptum legitur, id VV. CC. CC. i. e. *Viris Clarissimis Consulibus* incidi eodem jure potuisse, ac ἑνικῶς *Viro Clarissimo Consule* ? Num CC. *consules duo* minus significare potuit ac AA. & AAA. *Augustos duo* vel *tres* ? Non puto. Geminatas enim literas plurative significare tralatitium est. v. ad Bouh. p. 345. *lin.* 4.

Porro autem, si τὸ CC. *duo consules* signare potuerit, id ipsum magis τὸ CCONS. denotavisse, MAZOCHIO minime concesserim, nisi prius proferantur numi vel lapides, in quibus AAVG. & AAAVG. scriptum sit de *Augustis duobus* vel *tribus*. Ita DD. NN. & DDD. NNN. est *Dominis Nostris*, illud *duobus*, hoc *tribus*. v. ad Bouh. pag. 350. *lin.* 32. idem autem sic scriptum DDOMIN. NNOSTR. & DDDOMIN. NNNOSTR. quis usquam vidit ? Multo minus archæophili cum MAZOCHIO sentient in iis, quæ fundamento huic in aqua posito, CCONS. esse *consules duo*, nexibus nullis superinstruxit, de quibus th. XXI. videbimus, in qua ad Mazochianam diptychi Boëthii παρεξμηνειαν series scriptionis hujus institutæ nos vocabit. Temporis enim ordo, TVAM, Vir Eminentissime, sententiam prius a nobis adferri jubet.

XX.

EM. QVIRINI interpretatio.

Quum doctissime & verissime in animum induxisses, de Boëthii philosophi unico tantum consulatu certo constare, anno nimirum DX. gesto, Brixianum Diptychon, quod ad hunc Boëthium consulem referendum esse non dubitabas, hunc ferme in modum interpretatus es. ANIC*ius* MANL*ius* BOETHIVS *Vir Clarissimus* ET INL*uster*, EXP*ræfectus Prætorio*, *Præfect*VS (at non *urbi*) E*t Comes* CONS*ul* ORD*inarius* ET PATRIC*ius*.

Quia ANIC*ius* a TE divinatus LEICHIO placuit, rem omnem, quæ eo faciat, narrabo, si ad Leichiana meletemata de Diptycho Brixiano devenero, th. XXVIII.

De INL*uster* præcepi th. XVIII. lit. β.

EXPPPVS quo modo TE legisse dicerem, aliquamdiu (fatebor enim) incertus hæsi : ita mentem TVAM de his siglis aut plane non aperuisse, aut quibusdam involucris obtexisse mihi credebaris. tandem vero, quum EXP*ræfectus Prætorio* Brixianorum nusquam a TE convelleretur, & dissertationis TVAE Romanæ pagina (xxviii.) *lin.* 13. animadverterem, a TE scriptum esse, *Boëthium antea Præfectum*, & *Comitem, tunc Consulem processisse*, visus mihi es EXP*ræfectus Prætorio*, *Præfect*VS (at non *præfectus urbi*) legisse : nisi una dignitas, at tribus PPP id innuentibus ter obtenta, EXPPP*ræfect*VS potius TIBI placuerit, modo ne *præfectura urbis* intelligeretur, qua Boëthium philosophum umquam fuisse exornatum recte pernegasti. Sed quamcun-

que *præfecturam*, five fimplicem, five geminam, five triplicatam, intellexeris, fplendidam quidem certe, & dignam, quæ in diptycho confulari extaret, a Boëthio philofopho avocaberis. Haud abs re enim MAZOCHIVS pag. (xx.) *ante fin.* contra Philippum a TVRRE hoc urfit. „Officia in philofophi operum titulis hæc recenfen„tur: *Exconful ordinarius* & *Exmagifter officiorum.* At in hoc ebore longe funt alia: „nam præter confulatum ordinarium, is dicitur EXPPPVS (de quo mox videbimus) „ET PATRIC*ius.* Annon ex his liquido oftenditur, Brixiani Diptychi Boethium „fuiffe a Boethio fcriptore eruditiffimo alium?„ Rectiffime ex figlis five unius dignitatis, five duarum, EXPPPVS, jugulum petitur fententiæ eorum, qui Boëthium philofophum in Diptycho Brixiano expreffum volunt.

Quod autem incogitans fuperaddit MAZOCHIVS de *Patriciatu*, nollem factum: quafi vero hoc etiam argumento obtineatur, Boëthium philofophum non extare in Diptycho, quia BOETHIVS diptychi fuerit PATRIC*ius.* Boëthium enim philofophum omnino & PATRIC*ium* fuiffe liquido conftat. Codex Manufcriptus, tefte Io. Bernartio in notis ad Boëthii Confol. Philof. p. 3. b. edit. Hack. a. 1671. difertim habet *Exconfulis ordinarii & PATRICII.* quin Berchemianus optimus codex præfert, *Exconf. ordinar. Exmag. Offic. atque* PATRICII. & poft Bernartium doctiffimus Boëthii commentator Renatus Vallinus τὸ PATRICII teftatur ab omnibus veteribus libris confirmari, clariffimumque præterea adducit locum Ennodii: *Eft Boëtius* PATRICIVS, *in quo vix difcendi annos refpicis, & intelligis peritiam fufficere jam dicendi.* Verba Boëthii de Conf. Phil. lib. 2. prof. 3. quibus eidem Vallino ipfe Boëthius *Patriciatum* fuum quoque innuere videtur, prætereo, ut citem Anonymum Valefianum Ammiano Marcellino additum, in quo p. m. 723. memoratur *Boëthius* PATRICIVS, *qui Magifter Officiorum erat.* Adde doctiff. LEICHIVM de Diptychis pag. (xxvii.) notis (*d*) (*e*) (*f*) Caffiodori, Pauli Diaconi, & Agnelli, teftimoniis eumdem Boëthii PATRICIATVM confirmantem.

E*t* C*omes* (quarum vocum fyntaxin TE contra Phil. a TVRRE vindicaffe th. XVIII. lit. ς. jam laudavi) CONS*ul* ORD*inarius* ita TIBI placuit, ut tandem fuperadderes pag. (xxvii.) „Si cui autem videretur *Ex-Conful* legendum effe, adhuc lice„ret de altero Boethii Confulatu dubitare, quum aliud fit *Conful iterum*, aliud *Ex„Conful*, & putare quis poffet Diptychum illud confectum fuiffe non fufcepto, fed „gefto jam Confulatu a Boethio.„ Tota hæc periodus, meo quidem judicio, rectius abeffet. Nihil enim rei eft *Ex-Confuli* cum Boëthio diptychi. De EX dignitatibus præmiffo multa dixi in magna de diptychis epiftola, ad Bouhierium XX. Veriffimum eft, aliud effe *Confulem iterum*, aliud *Ex-Confulem.* Pofterius hoc aut confulem tantum codicillarem feu honorarium, aut confulem magiftratu jam defunctum notat. v. ad Bouh. p. 287. Quid ergo male metuebas, ne non liceret de altero Boëthii confulatu dubitare, fi cui EXCONS. in diptycho Boëthii legendum videretur? *Liceret* narras? non recte accipis. ἀνάγκη effet, alterum Boëthii confulatum non admittere. Cui

Cui enim pro ECCONS. legendum videretur EXCONS. næ is ex voce hac ſua, non diptychi, EXCONS. nullis fidiculis conſulatum Boëthii alterum ſeu iteratum extorqueret. Nam ſi EXCONS. ſuum de conſule codicillari ſeu honorario tantum interpretaretur, rideres, eum neque oculis ſuis vidiſſe, neque animo ſecum cogitaſſe; in diptycho τῷ EXCONS. τὸ ORD. arctiſſime conjungi. EXCONS*ul* ORD*inarius* autem & *exconſul* codicillaris ſeu honorarius; i. e. *non ordinarius*, contradictionibus alter alterum deſtrueret. Si EXCONS. CONS. ORD. legeretur, tunc adhuc liceret de altero conſulatu dubitare. Ego quidem certe diptychorum, Divionenſis & Turicenſis, EXC*onſul* C*onſul* OR*dinarius* non de Stiliconis conſulatu ſecundo, ut a Cangio erat factum, ſed de primo tantum explicare malui ad Bouh. p. 294. *lin.* 18. EXCONS. ORD. CONS. ORD. demum idem eſſet ac BIS CONSVL ORDINARIVS.

De altero periodi TVAE membro ut dicam, ſi cui videretur *Ex-Conſul* pro ECCONS. legendum eſſe, putare quis poſſet, inquis, Diptychum illud confectum fuiſſe non ſuſcepto, ſed geſto jam Conſulatu a Boëthio. Immo, quia ORD. in diptycho ſequitur, omnes tunc ita putare teneremur. EXCONS. ORD. enim aliam interpretationem non admittit, niſi unam hanc *conſul ordinarius*, isque *conſulatu ſuo jam perfunctus*. qui libera olim Rep. Romana voce una *Conſularis* fuit dictus. v. ad Bouh. p. 313. *lin.* 34. Ita *Mavortius* a. Cti 527. conſul ordinarius, exacto conſulatus ſui anno ſeu poſt a. Cti 527. dictus demum eſt EXCONSVL ORDINARIVS.

„Sic enim in antiquioribus Codicibus, Leidenſi Reginenſi aliisque, poſt Epodos „literis majuſculis ſcriptum fertur: VETTIVS AGORIVS BASILIVS MAVORTIVS „V. C. ET INL. EXCOM. DOM. EXCONS. ORD. LEGI ET VT POTVI „EMENDAVI. CONFERENTE MIHI MAGISTRO FELICE ORATORE VRBIS „ROMAE: hoc eſt, *Vir Clariſſimus & Inluſtris, Excomite Domeſtico, Exconſule Ordinario*. „Quis fuerit ille Magiſter *Felix*, qui eodem hic quo *Donatus* titulo honeſtatur *Oratoris* „*Vrbis Romæ*, equidem neſcio: at *Mavortius* is ipſe eſt, qui Conſul erat ſine Col„lega anno poſt Chriſtum DXXVII: unde Faſti egregie illuſtrari poſſunt, cum „aliunde iſte *Mavortius* nulla alia re niſi cognomine ſolo innoteſcat.„ Hæc Clar. Bentlejus ad Horat. in præfatione: ex qua Relandus Faſt. p. 696. *init.* Mavortii inſcriptionem inſigniter hallucinatus ſic repetiit: VETTIVS. AGORIVS. BASILIVS. MAVORTIVS. V. C. ET. INL. EXCOM. DOM. EXCONS. ORD. VIR. CLARISSIMVS. ET. INLVSTRIS. EXCOMITE. DOMESTICO. EXCONSVLE. ORDINARIO. LEGI. ET. VT. POTVI. EMENDAVI. CONFERENTE. MIHI. MAGISTRO. FELICE. ORATORE. VRBIS. ROMAE. Tautologiam dignitatum earumdem exhibitarum per compendia primum, deinde per conſequentiam literarum, quis ſine nauſea legat? Octo voces ὁλογραφηθεῖσαι, VIR. CLARISSIMVS. ET. INLVSTRIS. EXCOMITE. DOMESTICO. EXCONSVLE. ORDINARIO. expungi debent, peſſime textui intruſæ ex Bentleji interpretatione ſiglarum V. C. ET INL. EXCOM. DOM. EXCONS. ORD. Nonne hæc Relandi hallucinatio gravior eſt illa, qua codicis MSC. Lipſienſis *præpoſiti* ex mala interpretatione ſiglarum P. P. i. e. *Præfecti prætorio* natum eſſe, ſupra pag. xxxii. *fin.* & xxxiii. *init.* conjeci.

 EX-

EXCONS. ORD. si cui in Boëthii diptycho consulari legendum videretur, a nemine audiretur æquis auribus. quid enim? Omnia quæ nobis adhuc innotuerunt diptycha consularia, consulum sunt ordinariorum, ne unum quidem exconsulis ordinarii. Verissime a TVRRE initio literarum suarum ad Galeardum: *Quel monumento ritrovatosi costì sarà certamente uno de' Dittici, che il nuovo Console dispensava agli amici con altri regali nel suo ingresso alla carica.* Diptycha ejusmodi eburnea consules magistratu suo jam perfunctos facienda curasse, & amicis donasse, aut sibi servasse, in quibus *exconsules ordinarii* dicerentur, omni antiquitatis eruditæ testimonio destituitur: estque οὔτε λεκτὸν, οὔτε πιστόν. Si cui videretur *Exconsul* legendum esse, in eorum numero, qui putarent, Diptychon Boëthii post gestum consulatum esse demum confectum, nomen TE TVVM professum esse, non dicerem, veritus, ne doctrinæ TVAE injurius essem, TIBIque imprudens tribuerem, quæ tantum de aliis suspicatus scripseras, PVTARE QVIS POSSET, non PVTAREM.

XXI.

Alex. Symm. Mazochii explicatio.

Numnam periodum TVAM, de qua hactenus disputavi, non tam fortuito & casu, quam consilio & quadam divinatione i. e. præsensione & scientia rei futuræ dedisti? In ea certe vatis instar videris cecinisse, quæ portentis simillima paullo post Neapoli præpostera MAZOCHII cura peperit. Quum enim magno labore non quidem EXCONS. legisset, sed ECCONS. more novo & inaudito explicasset, suæ ad TE epistolæ Sectionem III.

DE DIPTYCHO BRIXIANO BOETHII CONSVLIS

clausurus pag. (XXIV.) not. (32.) *Diptychon*, inquit, *istud Boëthianum paullo etiam serius, h. e. gesto jam consulatu constructum fuisse, constat ex illo* ECCONS. Et in textu ipso ejusd. paginæ: *Et de consulatu non tunc suscepto, sed olim gesto, jam Tu quidem*, QVIRINE *optime*, *Epistola ad Bozium occupasti.* Viden' ex periodo QVIRINIANA quantum MAZOCHIVS profecerit? Profecto tantum, ut ipsi constitutioni Imppp. Valent. THEODOS. & Arcad. AAA. a. Cti 384. datæ, & in leg. 1. Cod. Theodos. lib. XV. tit. IX. de expensis ludorum inveniendæ, qua tres isti Imperatores solidarunt, *ut exceptis* CONSVLIBVS ORDINARIIS, *nulli prorsus alteri auream sportulam*, DIPTYCHA EX EBORE *dandi facultas sit*; diptychum Boëthii *ecconsulis* (si Mazochium audias) *ordinarii* derogare intelligatur. Bona verba, quæso. Si Mazochianam de diptycho Brixiano sententiam antiquitatis statera pensitaverimus, constabit planissime, DIPTYCHVM EX EBORE Boëthii CONSVLIS ORDINARII cum sanctione ista trium Augustorum æque conspirare amicissime, ac reliqua omnia, quæ adhuc restant, diptycha consularia: ad quorum rationem Boëthianum quoque optime dirigitur.

„MAZOCHIANA de diptycho Boëthii quum mihi primum ab amicissimo GO„RIO memorarentur Epp. Epigr. pag. 383. *lin.* 15. quanta eorum cognoscendorum

„cupi-

„cupiditate flagraverim vides ex pag. 409. *lin.* 15. neque tamen poftea quidquam Ma„zochianæ curæ a Gorio accepi, ἁπλῶς ad Syllogen Calogieræ voluminofam, in qua „Mazochiana Venetiis recufum iri audiverat, ab eo pag. 429. *lin.* 15. rejectus.

„Quantam igitur gratiam a me inivifti, mittenda ad me celeberrimi MAZO„CHII Diatriba, fplendidiffimo nomini TVO infcripta! Cujus Sectionem tertiam „*de diptycho Brixiano Boëthii confulis* ἔγνων, ἀνέγνων, κατέγνων. quid enim? adeo contor„tæ funt viri cetera eruditiffimi & antiquitatum peritiffimi, explicationes τοῦ EC„CONS. & τοῦ EXPPPVS. ut ab omni antiquitatis regula abnormes deflectant, in „eum cenfum referendæ, qua voces cohærentes & continuas peffime diftinctas pro„digiofeque acceptas effe, exemplis pluribus Mazochiano fimillimis alibi Ξ. Θ. often„dam. Τὸ S finale & τὰ EC initialia τῶν EXPPPVS. ECCONS. fic jungenda effe, „EXPP. PV. SEC. CONS. cur non vidit?

„Unum eft, quod doctiffimum MAZOCHIVM juxta mecum obfervaffe video. „Procopii locum dico, ab Relandi παρερμηνείᾳ vindicatum ab MAZOCHIO pag. „(XXIV.) not. (31.) & a me epp. epigr. pag. 333. *lin.* 6.„ Hæc in meis ad TE literis anno fuperiore a me fcripta effe facile meminifti.

Explicatius heic quædam dicere ipfa partis hujus fecundæ ἀνασκευαστικῆς ratio me jubet. quod ne fine præmunitione orationis faciam, lætus libens agnofces verba TVA, quibus, poftquam de NAR. fcalptoris errore ex ANIC. orto divinare defiifti, ab diptycho Boëthiano abiturus, & epiftolæ TVAE, qua MAZOCHII *De antiquis Corcyræ nominibus*, quæ ex Orientalium linguarum penu explicare inftituit, Schediafmati refpondifti (Decad. II. Epift. III.) breviarium quoddam TVORVM contra MAZOCHIVM argumentorum in epiftola de Diptychis, TVO & Boëthiano, ad CL. de BOZE exarata adtexturus paginam (XXIX.) fic exorfus es. „Ut autem intelligas, „me non quidem ferio, fed jocando perfonam OEdipi fumpfiffe, finas precor, an„tequam huic Epiftolæ finem faciam, paucis hic exponere amicam quandam velita„tionem his ipfis diebus exortam inter me, Virumque Doctiffimum & Clariffimum, „Alexium Symmachum Mazochium, Canonicum Neapolitanum, & Regium in ea „Vrbe Sacræ Scripturæ Interpretem, cujus doctrinam etfi maximopere venerer, „multum tamen abfuit, ut quibusdam ejus dictis (profecto quod divinationem red„olerent) calculum meum adjungerem.„

BOVHIERIVS in fine alterarum literarum, quas ad TE fcriptas Part. I. th. X. edidi, in Italia editos doctorum libros trans Alpes doluit raro advehi: & MAFFEIVS Alexii MAZOCHII eximium de Capuano Amphitheatro commentarium, quem fibi ab auctore humaniter miffum Veronæ habebat, Lugduni Gallorum fruftra perquifivit. v. Inluftris Comitis Ant. Gall. fel. ed. Parif. p. 53. & p. 82. Librorum præftantiffimi MAZOCHII adhuc nihil ego vidi, nifi quam TVA liberalitas mihi donavit Diatribam ad TE fcriptam. quod tacere nolui, *Corcyræ* etymon quoddam de meo daturus. Quum enim *chorearum ftudia* apud *Corcyræos* viguiffe in TVA ad Bozium

epiſtola pag. (XXIX.) *ante med.* legerem, de quo inprimis ex TVIS Primordiis Corcyræ (quem librum TVVM longe eruditiſſimum vix dubito quin æque ac Plautus olim fabulam ſuam Epidicum, i. e. æque ac TE ipſum ames) cap. XII. pag. 91, ſeqq. præclariſſime conſtat, in mentem mihi ſubito venit, forte inſulæ illius, in quam ejus antea Præſul cogitationibus ſæpiſſime reveheris, antiqua nomina Σχερίας & Κερκύρας, *Corcyræ*, ab eadem origine olim fluxiſſe. A verbo Hebræo כָּרַר vel כַּר ſunt qui non modo græcas voces χαίρω & χορὸς, ſed etiam σκαίρω, σκαρθμὸς, σκαρίζω, σκιρτάω cet. ducant, ut ſæpe ſigma initio vocum addi ſolet. An ita Σχερία a כַּר, ut Κέρκυρα, *Corcyra*, ab ejusdem verbi ſecunda radicali defectivi conjugatione Pihel, prima radicali de more geminata, ſecundæque poſtpoſita, כִּרְכֵּר? Niſi quis malit, *Corcyram* a כִּרְכֵּר, *ſaltavit*, *ſubſiliit*; at *Scheriam* a שָׁכַר, *inebriari.* quo neſcio an quid forte faciat græcum Corcyræorum decretum, ob vocem ΕΥΔΟΜΗΚΟΝΤΑ ſupra pag. XX. *lin.* 22. memoratum, in quo ΔΙΟΝΥΣΙΑ agenda indicuntur, conducendis auletis ſeu tibicinibus, tragœdis, comœdis. Hujusmodi autem etymologiis Homerum tam vehementer abuſum eſſe, MAZOCHIO recte non das.

Ne παρὰ μέλος φθέγξασθαι, & ἐκτὸς χορῦ ὀρχεῖσθαι videar, expono ſummam ſententiæ MAZOCHII de Diptycho Boëthiano, quod ita interpretatur. NAR*ius* MANL*ius* BOETHIVS V. C. ET INL. EXPP*ræ*P*oſit*VS [*Eunuchorum* ſive *Auguſtalis cubiculi*] ECCONS*ul* ORD*inarius* (i. e. exconſul ordinarius, ſed nonniſi is, cui in conſulatu collega fuerat) ET PATRIC*ius*.

Præpoſteris & contortiplicatis opinionibus ſuis fidem conciliaturus MAZOCHIVS ὑστερολογίᾳ uſus de ECCONS. primo, deinde de EXPPPVS. agit, donec tandem poſtremo ad diptychi initium NAR pervenit. cujus veſtigia nonnihil legemus. *Si τὸ* CC. inquit, *duos conſules ſignare poterat; id ipſum magis τὸ* CCONS. *denotaverit.* Prius negandum non videtur: poſterius minime concedi poſſe pag. XXXV. *lin.* 10. προητιασάμην. Huic tamen compendio ſcribendi, nuſquam inveniendo, CCONS. pro *conſulibus duobus* tota doctiſſimi Canonici fabula innititur, dignior quæ exigatur, quam quæ ſpectetur.

Ut collapſa ruunt ſubductis tecta columnis,

ſic vide, quam non ſtet, quod ſtatim addit, cur ECCONS. non EXCCONS. eborarius ſcripſerit. „Jam vero τὸ EX CCONS. non aliud plane fuerit, quam *Ex con-* „*ſulibus*, ut quidem ævo Theodoſiano loquebantur. At etiam duæ dictiones in unam „conflabantur: quod ubi fieri cœpit, ſi quidem duplex C retinere voluerunt, elidi „X neceſſe fuit, quippe litteram ante duplex C ineffabilem.„ Quæro omnino: Si ante CC elidi neceſſe fuit X ceu ἄῤῥητον, qui X ante PPP potuit retineri? Num minus ἀνεκφώνητον EXCCONS. fuiſſet, atque EXPPPVS. eſt? Cur τῷ X. ante triplex, non duplex modo, P parcit is idem, qui τὸ X. ante duplex tantum C perimit? Nonne ſuo ſibi gladio jugulamus hominem?

Pergit.

Pergit: „Eo fit, τὸ ECCONS. non aliud esse, quam *virum ex consulibus*, aut „vero *virum Exconsulem*, modo is in consulatu collega, non consul *μόνιμος* fuerit: „qui si Consul singularis fuisset, unicum C adscribendum erat, ut sit EXCONS.„ In monumentis innumeris Consulem, qui collegam habuerit, COS. vel CONS. vel unica litera C. vel omnibus literis CONSVLEM, incisum esse, ne eos quidem, qui ære nondum lavantur, fugit. Qua arte exempla omnia de consule, cui collega fuit, unum C tantum habentia de consulibus *μονίμοις* accipi possint, num MAZOCHIVS docebit? Contra ea si nobis vel unum documentum ostenderit, in quo consul in consulatu collegam habens CCOS. vel CCONS. duplici CC. legatur inscriptus, τὸ X. expulsum ei indulgebimus, dabimusque, ECCONS. esse virum consulatu, in quo collegam habuerit, perfunctum. Commentum de duplici CC. quod uni MAZOCHIO placuit, si veteribus fuisset cognitum, longe felicius ab erudita antiquitate ita fuisset adhibitum, ut EXCONS. notaret consulem honorarium seu codicillarem; & EXCCONS. seu ECCONS. eum qui consulatum, sive cum collega, sive solus, gessisset: sic enim formula EXCONS. ORD. de eo, quem exacto consulatus sui anno *consularem* olim dixerant, potuisset supersederi.

Concludit MAZOCHIVS: „Itaque Diptychi notæ illæ duæ ECCONS. ORD. „duplici modo enuntiari possent, sive *Ex consulibus ordinariis*, idque elegantius, sive „*Exconsul ordinarius*. At præcedens illud EXPPPVS, quod recto casu ponitur, facit, „ut etiam τὸ ECCONS. recto casu sit efferendum *Exconsul*; modo is semper intelli„gatur, qui consul collega, non unicus fuerit.„ Utrum *Ex consule*, aut *ex consulibus* (ut ἀπὸ ὑπάτων) an *exconsul*, *exconsulis*, elegantius fuerit, nescio: utrumque dictum esse scio. quo modo & *pro consule*, & *proconsul*. v. ad Bouh. p. 286. *init.* Si ad usum potiorem respicias, olim *proconsul* magis quam *pro consule*, & postea *ex consule* magis quam *exconsul* frequentari, puto, cœpit. de neutrius tamen præstantia cum quoquam altercabor. Perinde quoque habuissem, si ECCONS*ule* quam ECCONS*ul* Mazochius maluisset: licet enim EXPPPVS recto casu vult præcessisse, ideo tamen ECCONS. eodem nominandi casu efferri necesse non fuit. de quo, quia VS pro nominativi terminatione pessime heic habetur, dicere tanti non est. v. Sanct. Min. I. 18. cum nota Perizonii.

Τὸ EXPPPVS explicaturus a simplicioribus ad magis complicata progredi vult videri. PP. interdum notare Pr*æ*P*ositum*, simplex est: ut & alterum hoc, *Præposituram sacri cubiculi* duobus mandatam fuisse, alias præposituras tantum singulis: at ideo triplex P. evasisse, & *sacri cubiculi* addi supervacaneum futurum fuisse, adeoque EXPPPVS ita significare EXPPr*æ*P*osit*VS, ut intelligatur ille *Eunuchorum* seu *Augustalis cubiculi*, hæc vero non modo complicata, sed contortiplicata sunt, Kabbalæ Judæorum simillima. PP. designare *præpositum* ex indice Gruteri Scaligerano adtulit. PPP. *alterum præpositorum sacri cubiculi, aut Augusti, aut Augustæ*, denotare nemo ante MAZOCHIVM dixit, finxitve: quod quia est ἄτερ γραφῆς, nemo ei credet: neque audebit ipse dicere, כי לא חדש הוא׳ וכבר היה לעולמים מורגלא בפומייהו דאנשיו ישרים ותמימים אשר היו מלפנינו: Quare de PPP. desino.

Ex duabus hisce præconceptis opinionibus, de duplici CC altera, altera de triplici PPP. duo falſiſſima ſibi perſuaſit Canonicus Neapolitanus. Unum, Diptychi Brixiani Boëthium non alium eſſe a Boëthio, Symmachi fratris in conſulatu collega, a. Cti 522. Boëthium enim a. Cti 487. conſulem *μόνιμον* fuiſſe. Fuit etiam, ut ad Bouh. ſcripſi p. 333. *lin.* 19. conſul ſolus ſeu ſine collega Boëthius philoſophus a. Cti 510. quo tamen argumento, ne Boëthius philoſophus intelligatur, non eſt uſus MAZOCHIVS, ſed aliis, quæ th. XX. partim admiſimus, partim rejecimus.

Alterum ex malis, uti diximus, principiis MAZOCHIO ortum hoc eſt: Diptychum Brixianum nonniſi poſt annum Cti 522. demum eſſe elaboratum. quod theſeos hujus XXI. initio jam exploſimus.

Haud ſecus in Fabrica, ſi prava eſt Regula prima,
Normaque ſi fallax rectis regionibus exit,
Et libella aliqua ſi ex parti claudicat hilum;
Omnia mendoſe fieri, atque obſtipa neceſſum eſt,
Prava, cubantia, prona, ſupina, atque abſona tecta;
Jam ruere ut quædam videantur velle, ruantque,
Prodita judiciis fallacibus omnia primis.

Primam tandem Diptychi Boëthii vocem MAZOCHIVS interpretatur NAR*ius*, aut NAR*icius*. de quo quia infra th. XXVIIII. in expoſitione ſententiæ Bouhierianæ dicturi ſumus, unum nunc monemus, forte MAZOCHIVM ſub NAR. gentilitium nomen quæſiturum non fuiſſe, niſi cum novi anni auſpiciis, quæ literis NAR. innui priores interpretes ſuſpicati erant, adverſa fronte vidiſſet pugnare ſuam de ECCONS. ORD. ſententiam, qua Diptychon Boëthianum non initio conſulatus gerendi, ſed exacto anno, conſulatuque jam depoſito, factum male credidit.

XXII.

Pariſienſis interpretatio prima.

Expoſitis Italorum ſententiis tranſcendendum in Galliam Tranſalpinam, & de Regiæ Pariſienſis Inſcriptionum Academiæ mihi dicendum eſt conjecturis. quas quum elicuiſti, quam vellem de ſingulis ſententiam TVAM earum auctoribus, qui paullo poſt TE, ampliſſime QVIRINE, ob ampliſſima merita TVA in chorum ſuum Academicum, ut & TE & illis digniſſimum fuit, cooptarunt, atque Sodales TVI facti ſunt, aperuiſſes! Eas vero quum ad me mittere conſtitueres, ad Cl. FEVERLINVM pag. (xxxv.) ſcripſiſti, quia Mazochianas explicationes mihi parum arridere tamquam valde contortas jam aperte ad TE ſcripſerim, TE vereri, ne parum grata pariter mihi accidat Bozianarum, quam TV magnopere admiratus ſis, opulentia. Libero QVIRINVM iſtoc metu. Hagenbuchione ingratos accidere ludos, quos literatiſſima, totoque orbe celeberrima Academia excogitavit & dedit? Ego vero neque ſemiſomnus neque ſine delectatione ſpectavi ludos hos Gallicos, nil minus quam Oſcos,

Oſcos, neque tamen Romanos. Id dico: in explicando Diptycho Brixiano operam doctiſſimos Gallorum viros poſuiſſe gaudeo: αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν in bicipiti eos Parnaſſo ſomniaſſe non puto. Quia, ex quo tempore, quas quatuor potiſſimum Parnaſſus Pariſienſis protulerat ſententias, primum legi, prævidebam, fore, ut nulli earum tuto poſſim accedere; hoc me conſolor, ipſos doctores Pariſienſes ita ab invicem diſſediſſe, ut alia aliis viſa ſint. Licebit ergo etiam nobis ſalva tantorum virorum exiſtimatione & dignitate ab eorum placitis diſcedere. Hac enim modeſte diſſentiendi libertate in republ. literaria frui nemini non conceditur, & ego ſanguine Helvetio cretus inprimis lubenter utor, quam nemo literas bonas amans, niſi cum vita ſimul, amittit. *Regnant alibi*, ut inſignis Criticus egregie dixit, *familiæ & vocabula factionum, opiniones pro ſacramento ſunt, & fateri poſſe in melius profici nefas habetur: in ejusmodi vero amœnitatibus*, ut Hypercriticus quidam hoc non male ſuperaddidit, *ſibi indulgere, diſſentire ab aliis, & errare etiam, ſemper licuit, &, niſi fallitur* (quî autem in hoc falleretur?) *poſthac etiam licebit.*

Prima interpretatio Pariſiis nata hæc eſt: NA*tales* R*egios* (aut R*omæ*) MANL*ius* BOETHIVS V*ir* C*lariſſimus* ET INL*uſter* EX P*ro*P*ria* P*ecunia* V*oto* S*uscepto* E*di*X*it* C*ele*b*randos* CONS*ul* ORD*inarius* ET PATRIC*ius*. Neque de γενεθλίοις regum dicere animus fert; neque de Palilibus urbis Romæ a. d. XI. Kal. Majas, quæ in Kalendario Romano apud Grut. 133. PAR*ilia* vocantur, in alio apud Lambeccium Commentarior. de Biblioth. Vindob. lib. IV. p. 280. N*atalis* VRBIS. Neutrius generis natales conſules ordinarii ſolebant celebrare. hinc ad id confugitur, quod Boëthium, qui Conſ. Philoſ. lib. 2. proſ. 3. ſibi *ſumtas in adoleſcentia negatas ſenibus dignitates* in prætereundis retulit ſeu communibus, neque ætas neque ambitio hortata, credo, erat, ut ſingulare hoc V*otum* S*uſciperet*, ſi conſul fieret, ſe NA*tales* ſive R*egios* ſive R*omæ* EX P*ro*P*ria* P*ecunia* E*dicturum* C*elebrandos*. qui modus interpretandi parum mihi videtur abeſſe ab Harduini epigraphas numorum in miras ſiglarum poteſtates convertentis κακοηθείᾳ. Qui diptycha conſularia habent perſpecta, non dubitant, inter nomen Conſulum & CONS. ORD. more ſollemni interjacere dignitates reliquas a conſulibus iſtis geſtas. quod in uno Boëthii diptycho cur minus eſſet factum? Immo factum eſt idem literis EXPPPVSEC, dignitates omnino referentibus, & conjecturam de NA*talibus* R. infirmantibus ac convellentibus: quod tanto æquiore animo ferendum, ne Theoderici regis, qui Boëthium ſuſtulit, immanitas tanto deteſtabilior fiat, ſi Boëthius votum de NA*talibus* R*egis* Theoderici celebrandis nondum conſul ſuſcepiſſet, votique damnatus ſeu CONS*ul* ORD*inarius* NA*tales* R*egis* hujus celebraviſſet.

Prima hæc interpretatio, ſi fabula de voto Boëthii nondum conſulis vera eſſet, commentario, ut recte monetur, non indigebat: neque quidquam adnotatum eſt, niſi hoc in margine Gallico: „*Grut.* 253: 4. & 713: 14. *Ed. Græv.*„ Unde & nos miſſa reliquarum ſiglarum interpretatione ad ſaxa duo Gruteriana, quantopere ex iis literæ diptychi Boëthiani EXPPP non illuſtrentur, non tacituri, ita convertimur,

 ut

ut alia quædam monumenta, in quibus PP. aut PPP. male ab eruditis hominibus explicata ſunt, ſimus adducturi.

Si de indicum Scaligeri Gruterianorum abuſibus multiplicibus & variis commentarium ſcriberem, bonis literis haud inutilem, GORIVM meum in iis, quæ Italice ab eo ſcripta adtuli ſupra pag. XX. *extr.* XXI. *init.* Scaligerani laboris indice 19. minus dicerem eſſe abuſum, quam auctorem Pariſienſem indice 20. Duo enim Gruteri ſaxa ad juvandam interpretationem Academiæ Regiæ primam adſcripta non eſſent, niſi ea prior ſic Scaliger ind. 20. combinaviſſet. „P. P. D. P. Propria Pecunia „dederunt, poſuerunt. 253: 4. vel procuravit, perfecit, donavit, poſuit. vide „713: 14. ubi pene expreſſum.„

Qui ſaxa ipſa conſulit, ſtatim videt, Scaligerum ſuæ ſiglarum P. P. D. P. in 253: 4. occurrentium interpretationi non priori, *Propria pecunia dederunt*, *poſuerunt*, ſed poſteriori tantum *procuravit*, *perfecit*, *donavit*, *poſuit*, gratiam quamdam conciliaturum, juſſiſſe videri 713: 4. ubi ὁλογραμμάτως in titulo ſepulcrali Burdigalenſi legitur PROCVRAVIT MATER SVA. DONAVIT. POSVIT. quæ præterita tria ſi ex mente Scaligeri ſiglis P. P. D. P. in 253. 4. per præterita quatuor *Procuravit*, *Perfecit*, *Donavit*, *Poſuit*, legendis viam præire poſſint, ex 253: 4. non quidquam adjuvatur diptychi interpretatio Pariſiaca EX *ProPria Pecunia*: nedum ex 713: 14. quod totum quantum eſt cum ſiglis diptychi commune nihil habet.

Quid? quod neutra Scaligeri interpretatio in 253: 4. quadrat. Titulus enim Panvinianus poſitus eſt

ANTONINO. AVG. PIO
PONT. MAX. TRIB
POT. COS. II
P. P. D. P

ut nihil opus ſit, *Propria Pecunia Dederunt Poſuerunt*, ne ignoremus, qui ſint, qui *dederint*, *poſuerint*, idque *Propria Pecunia*. Præſtabat *Publica Pecunia*: niſi veri ſimillimum eſſet, ſi non verum ipſum, *Patri Patriæ*, quod in titulorum imperatoriorum fine adeo frequentatum eſt, ut græcis quoque ſiglis Π. Π. inciſum ſit, quod Scaliger optime Πατρὶ Πατρίδος ind. 19. græc. interpretatur in 68: 5. Non debuit ut ineditum recoqui græcum Gruteri ſaxum a Fabr. p. 119. n. 5. multo minus a Mur. 18: 1. cur Antonini Pii Auguſti nomen ſubdatur, aliis decernendum relinquente. Decreviſſet facile ipſe Muratorius, ſi Fabretti typum vidiſſet, faciliusque, ſi Gruteri, in quo Antonini Pii Auguſti nomen non ſubditur, ſed *ab altero latere* legi monetur. Sæpe in ejuſdem marmoris lateribus diverſis diverſæ epigraphæ leguntur. v. vel Fabr. p. 21. num. LIV. & p. 385. num. XXXX.

Ultima Panviniani lapidis aut *Decretum Publice*, aut *Decuriones Poſuerunt* mihi ſignificant. Cui volupe eſt, vel Claſſem Muratorianam IV. ſeu Imperatorum adeat.

Patri

Patri Patriæ PVBLICE, 251 : 2. SVMPTV PVBLICO POSVIT *Decreto Decurionum*, ibid. 6. *Patri Patriæ Decreto Decurionum*, 252 : 8. 253 : 5. & 7. *Decreto Decurionum*, 252 : 1. DEC. DEC. PVB. 253 : 4. Ita in Grut. 254 : 6. *Patri Patriæ Decreto Decurionum*, & ibid. 7. *Patri Patriæ* DECVRIONes POPVLVSQue SVTRI *Pecunia Publica Posuerunt*: licet non nefciam, Scaligerum ind. 20. PPP in 254 : 7. *Propria Pecunia Posuit* interpretari.

Siglas EXPPP. ego quidem dubito ufquam EX *ProPria Pecunia* notare, & docilis accipiam, fi duplex PP figlam τῦ *ProPrius, a, um*, effe ex veteribus monumentis tradatur. In Grut. 253 : 4. non tria PPP, fed tantum duo PP, modo diximus fignificare non *Propria Pecunia*, fed *Publica Pecunia*; aut potius *Patri Patriæ*, ut antecedentibus dativis fenfu cohæreant magis, quam, quod Scaliger voluit, extremis literis D. P.

Contra ea in Grut. 164 : 1. *extr.*

C. CORN. SEVERVS. M. SEPTIMIVS. COELIVS. II. VIRI. PP.
F. C.

τὸ PP. τοῖς II. VIRI. junxiffe Scaligerum vidi ex ind. 5. IIVIRI P. P. 164 : 1. qui ei ni fallor *Duumviri perpetui* funt crediti. Nonne vero in tanta raritate *Duumvirorum perpetuorum* præftat PP. cum verfu ultimo efferre *Pecunia Publica Faciendum Curarunt*? Veterum quadratarii, quos regulas fyllabarum fejungendarum aut nefciviffe, aut paffim violaffe dixi ad Bouh. p. 306. *lin.* 15. defcribendarum quoque linearum fæpe admodum incuriofi fuerunt, ut mirum non fit, PP. in 164 : 1. ab F. C. feparatum, contra in 253 : 4. cum D. P. eodem verfu conclufum effe : quorum alterum initium verfus ultimi elegantius intrare, alterum verfum penultimum rectius claudere potuiffet.

Vrfatus T. XI. Græv. p. 911. F. poftquam recte dedit,

P. P. D. P. Patri Patriæ Datum Publice. In Monumentis Imperatorum.

ftatim addit : „Perfecit Donavit Pofuit. *Scaliger.*„ Manifeftum nobis eft ex fuperioribus, eum primo verbo auctius dare voluiffe „Procuravit, Perfecit, Donavit, Po„fuit. *Scaliger.*„ neque quod in Vrfato continuo additur „Propria Pecunia Dedit Po„fuit *vel* Perfecit„ aliunde hauftum videtur, quam ex eodem Scaligerani indicis vicefimi loco.

Saxum Grut. 246 : 4. Trajano erectum Romæ in fine habet P. P. EX. S. C. quæ nolunt aliter intelligi, quam *Patri Patriæ* EX *Senatus Confulto*. neque excogito, unde divino Scaligero humani quid fæpe paffo prodierit infeliciffime ind. 20. „P. P. Pro„vincia Pannonia. 246 : 4.„ Cur non caftigavit Holthenus? Quanto rectius linea poft quarta „P. P. Pater Patriæ. In Imperialib.„

In figlas P. P. i. e. *Patri Patriæ* definunt quoque more folito tituli Imp. Hadriani in hoc Britannico faxo apud Grut. 248 : 3.

IMP. CAESARI. DIVI. TRAIANI. *parthici fil.*
DIVI. NERVAE. NEPOTI. TRAIA*no hadria-*
NO. AVG. PONTIFICI. MAXI*mo trib. potest.*
COS. I - - - PP. COH. IIII. F- - - - - - - - - -
- - - - IO. SEV - - - - - - - - - - - - - - - - - -

v. 4. legendum COS. II. P. P. cui hoc monumentum fecit COH*ors* IIII. forte cognomine usa F*lavia*, sub Præfecto seu Tribuno *claud*IO. SEV*ero.* seu quæ alia nomina fuerint versu ultimo ejus, qui cohorti IIII. præfuerit. Ita in aliis saxis Britannicis alæ & cohortes nominandi casu leguntur, & qui eis præfuerint subnectuntur. v. Grut. 1006: 8. 9. 1007: 3. 4. 5. 6. Male Scaligerum PP. COH. IIII. F.... legisse P*ræ*P*ositus* COH*ortis* IIII. F.... non videas nisi ex ind. 6. seu militarium, voce *Præpositus* „PP. Cohortis. 248: 3.„

Titulus Auximas in Grut. 445: 9. sic incipit:

C. OPPIO. C. F. VEL
BASSO. P. P. P. C
PR. I. D. AVX. 7. LEG. IIII
FL. FEL. ET. LEG. II. TR. FOR
EVOC. AVG. cet.

Qui ἁπλῶς in 445: 10. dicitur P*atronus* C*oloniæ* (de quo duo alia alii Oppio erecta monumenta in 446: 1. 2. satis docent) is in 445: 9. plenius P. P. P. C. inscribitur. neque de hac scriptura, a Grutero ex Smetio 77: 11. desumta, ulla dubitandi caussa superest, licet Aldus in Orthogr. sua voc. *Cena* p. 170. num. 2. habeat P. P. C. C. Mendose enim in Aldino libro tertiam literam C. pro P. irrepsisse certum mihi est ex ejusdem Aldi Notarum Explicatione, in qua hæc posuit ad titulum nostrum Auximatem unice pertinentia, p. 124. „P. P. P. C. PR. I. D. AVX. 7. LEG. IIII. FL. „FEL. ET. LEG. II. TR. FORT. EVOC. AVG. patri Patriæ, patrono Coloniæ, „Prætori Juridicundo Auximi, Centurioni Legionis IIII. Flaviæ Felicis & Legionis „II. Trajanæ, Fortis, Evokatori Augusto.„ Ultima *Evokatori Augusto* pro *Evocato Augusti* auctori suo remittimus cum Vrsato T. XI. Græv. p. 701. E. Neque melius principium Aldus dedit, P*atri* P*atriæ* P*atrono* C*oloniæ*. Gravius longe est illud *Patris Patriæ* nomen, quam ut Oppio huic convenire videatur. Ne hilo quidem præstat, quin pejus etiam est, quod in Vrsato extat: „P. P. P. C. Primo Pilo Prætoriæ Co„hortis. *Gallus.* In militaribus.„ Tantum abest, ut frequentes sint hæ siglæ quatuor *in militaribus*: nonnisi in uno Auximi saxo leguntur, desumtæ ab Vrsato, ut ex ejus indice auctorum cognoscimus, ex Francisci *Galli* Monumentis Auximi. Quid Scaliger? Ind. 20. P. P. P. C. 445: 9. sine interpretatione posuit. & jam ante eum has siglas in δυσερμηνεύτοις habuit Smetius in suo Notarum indice scribens: „P. P. P. C. „77: 11. similiter ignorantur, nisi forte legere audeas: Patrono Perpetuo Coloniæ.„ Ut

Ut verum fatear, laudo hanc Smetii audaciam modeſtiſſimam, quamvis nemini de Crut. 445: 9. agenti cognitam æſtimatamve. P*atronus* enim P*er*P*etuus* C*oloniæ* non abhorret ab moribus antiquitatis, quam dictos AB ORIGINE PATRONOS quoque habuiſſe novimus. v. celeberr. Gorii Inſcr. Etr. T. II. p. 201.

Smetianum *ſimiliter* nos monet de eo, quod in eodem Smetii indice notarum præceſſit:

„PPP. 3: 2. Quid ſignent haud conſtat.„

Smetianam tabulam ex 3: 2. habet Grut. 160: 4. eædemque ſiglæ jam aderant in Grut. 159: 7. ut & poſtea in Grut. 1082: 13. habentur. Quia titulos imperiales toties nomen P*atris* P*atriæ* claudere ſolet, in hanc venio conjecturam, poſterioris ævi adulationem duobus PP. temporum meliorum non contentam adjeciſſe P tertium: quod ſi quis P*ater* P*atriæ* P*ræſtantiſſimus* explicari indignabitur, nobis orantibus proferat, quod ſit *προφερέστερον*, *præſtantius.*

XXIII.

Pariſienſis interpretatio ſecunda.

Altera Academiæ Inſcriptionum Pariſienſis interpretatio, N*ovo* A*nno* R*edeunte* MANL*ius* BOETHIVS V*ir* C*lariſſimus* ET INL*uſter* EXP*ectatus* P*rinci*P*ib*VS (vel EX P*atrum* P*rinci*P*ib*VS) EC*ce* CONS*ul* ORD*inarius* ET PATRIC*ius*, commentario ita explicata eſt, ut latinior quam verior eſſe videatur. De EC monoſyllabo forte dubitabunt, qui EC*ce* ab EN & enclitico CE formatum malunt. Mallem ego de INL*uſter* pro INL*uſtris* Pariſiis dixiſſent: de quo th. XVIII. lit. β. dictum eſt. De re ipſa ut nunc dicam, alteri huic ſententiæ obſtant, quæ th. XXII. ſententiæ Pariſienſium primæ adverſari vidimus. Morem dico diptychorum, dignitates conſulum reliquas non tacentium. deinde, quem ibidem adtuli Boëthii locum, ſibi *ſumtas in adoleſcentia negatas ſenibus dignitates*, velim etiam conſideres, annon eum jam tunc conſulem factum ſuadeat, quum adhuc ea ætate eſſet, qua conſulem eum fore vixdum erat ſperatum, nedum expectatum. Conſuetudinem meam ut ſervem, non omitto de inſcriptionibus Gruterianis agere, quæ ad ſecundam ſententiam firmandam a Pariſienſibus adductæ ſunt tres, 891: 8. 152: 8. & 313: 3.

Lapis Gruterianus 891: 8. inprimis juvare illis viſus eſt interpretationem EX P*atrum* P*rinci*P*ib*VS: quod in eo vocem *Patrum* credebant nobilitatis quodam ſignificatu adhiberi, atque neſcio quos claros *patres libertinos* indicari. A Scaligero decepti videntur. a quo non ſolum ind. 18. ſeu hiſtorico rerum memorabilium dati ſunt *Patres libertini.* 891: 8. ſed præterea ind. 5. ſeu dignitatum *Ex Patribus libertinis.* 891: 8. quo modo ob vocem PATRES i. e. *Senatus* ſeu *Senatores* ex Grut. 168: 4. eodem ind. 5. dantur *Patres Senatores. Municipales.* 168: 4. quæ Holthenus nullum mutationis a ſe ſusceptæ indicium dans ſic immutavit *Patres & Populus Municipales.* 169: 4. In 168: (non 169:) 4. leguntur PATRES ET POP*ulus*, ſcilicet Municipales. nam ſaxum Mundæ in Hiſpania. Sed præſtitiſſet Scaligerana ſic interpungere, *Patres.*

 Sena-

Senatores Municipales. 168: 4. Dignum obſervatu viſum fuit Scaligero, *Senatores* etiam *in municipiis* factos, dictos eſſe PATRES. An ergo quid clari etiam in 891: 8. in verbis EX PATRIBVS LIBERTINIS ineſt? Nemo neſcit, Horatium

Non PATRE PRAECLARO, *ſed vita & pectore puro,*
Sed LIBERTINO *natum* PATRE, *& in tenui re.*
Non - - - CLARO *natum* PATRE - - - - - - -
- - - - - - LIBERTINO PATRE *natum;*
Quem rodunt omnes LIBERTINO PATRE *natum.*

Ut Flacco poëtæ PATER LIBERTINVS non erubeſcendus eſt viſus: ita *Ariſtoni* noſtro, non CLARO ſtirpe, ſed forte vita moribusque *ἀριστεύοντι*, non PATER LIBERTINVS, MATER*que* LIBERTINA. quid enim PATRES LIBERTINI? Non dubito PATREM & MATREM, ambo LIBERTINOS, dici PATRES, ut ſæpe alibi PATRES & Πατέρες, pro *Parentes* & Γονεῖς, occurrunt. D. Paullus ad Hebr. XI: 23. *Πίστει Μωσῆς γεννηθεὶς ἐκρύβη τρίμηνον ὑπὸ τῶν* ΠΑΤΕΡΩΝ *αὐτῦ, διότι εἶδον ἀστεῖον τὸ παιδίον. καὶ ὐκ ἐφοβήθησαν τὸ διάταγμα τῦ βασιλέως.* Latina exempla deſiderantem ablego ad Scaligeri indicem 14. voc. PATRES, *Pater & Mater.* 792: 1. 704: 1. 707: 5. Holthenus omiſit ſine ullo omiſſionis indicio numeros 792: 1. quos emendari debere in 692: 1. potuiſſet diſcere ex ind. 19. voc. *Patres, οἱ τοκεῖς, pater & mater.* 656: 2. 692: 1. 704: 1. 707: 5. Nonne Scaliger lapidem Gruteri 891: 8. rectius in ind. 14. & 19. quam in ind. 5. & 18. citaſſet? Ovid. Metam. IV: 61.

Sed vetuere PATRES, *quod non potuere vetare.*

ad quem locum videndus Latinitatis vindex, P. Burmannus ſenior, &, quem citat, R. Bentlejus ad Horat. lib. I. Satyr. V. (leg. 1.) 100. p. 365. ne plura nunc dicam.

De Grut. 313: 3. quia poſſum, brevis ſum. Index Scaligeri 20. voc. PP. oſtendit *P. P. Pater Patrum* 313: 3. ſed factus eſt lapis P*atri* P*atrum* DEI SOLIS INVICTI MITRAE: & ind. Scal. 3. ſeu Sacerdotum recte datur *Pater Patrum Dei Solis invicti Mithræ.* 28: 2. 89: 4. 313: 3. ut neſciam, quid hic P*ater* P*atrum* ad ordinem Sacerdotum pertinens, ad literas diptychi faciat ob Boëthii nobilitatem generis EX P*atrum* P*rinci*P*ib*VS lectas. Si adlatus tantum a Pariſienſibus eſt, ut vocem P*ater* aut P*atrum* initiali litera ſcriptam docerent, eodem jure tot imperiales titulos P*atri* P*atriæ* factos adtuliſſent.

Qui P*ater* P*atrum* a Scal. ind. 3. primo loco datus eſt, in Grut. 28: 2. dictus PATER PATRVM DEI SOLIS INVICTI MITHRAE, HIEROPHANTA HECATAE: nos pulcre docet ſiglas in Grut. 192: 3. P. P. HIEROF. HEC. legendas eſſe, P*ater* P*atrum* (ſcil. Dei Solis Invicti Mithræ) HIEROF*anta* HEC*atæ*; non P*er*P*etuus* HIEROF*anta* HEC*atæ*, quo eas modo legiſſe Scaligerum nuſquam invenies, niſi in indice ejus 3. *Hierof. Hecatæ perpetuus.* 192: 3.

Grut. 152: 8. cum 891: 8. auctor Pariſienſis cur ſociaverit, vix intelligitur. Quum in ind. Scal. 5. juncta inveniſſet,

„EX

„EX PPO. 152: 8.

„Ex Patribus libertinis. 891 : 8. „

præter *patres libertinos* male intellectos ; simul abstulit, opinor, 152 : 8. quod EX PPO. saxi cum diptychi EX P*atrum* P*rinci*P*ib*VS convenire opinabatur. An ergo EX PPO. legit, aut ipsi in ejus gratiam legemus, EX P*atrum* (pluralis numeri index geminatio τῦ P.) aut EX P*rinci*P*um Ordine?* Sed quum in 152: 8. præcedat EX P*r*æF*e*C*t*. VRB. & sequatur EXCONS. ORD. PAT*ricius*, non dubitavi abhinc triennium epistola epigraphicarum vicesima pag. 323. *lin.* 28. siglas intermedias EXPPO interpretari EXP*ræfecto* P*rætori*O. Quam male, quamve bene, ne ipse me prave amare videar, TV decerne, QVIRINE Eminentissime, cum Sodalibus TVIS Parisiensibus eruditissimis.

XXIIII.

De siglis vocum contractarum.

Excussis sententiis Academicorum Parisiensium duabus prioribus, ante quam eorumdem sententias duas posteriores excutiam, duo interjicere haud alienum videtur. De siglis vocum contractarum alterum: alterum de vocibus cohærentibus male diremtis. Utrumque heic faciendum me monent cum Italorum tum Gallorum interpretationes hactenus adlatæ. ceteræ enim, quæ postea exponendæ restant, in hoc potissimum a prioribus abeunt, ut in diptychi Brixiani literis EXPPPVSEC. neque VS habeant pro siglis duabus, V*oto* S*uscepto*, aut pro exitu tantum casus, sive nominativi declinationis primæ cum Italis, sive ablativi declinationis tertiæ cum Gallis: neque SEC dirimant.

Præter alios vocum breviandarum modos tritissimos, v. g. quum initialis tantum litera posita est pro integra voce, ut V. C. pro V*ir* C*larissimus*; aut vocis literæ nonnisi priores quædam pro voce tota suffecerunt, ut MANL. pro MANL*ius*, INL. pro INL*ustris*, CONS. ORD. PATRIC. pro CONS*ul* ORD*inarius* PATRIC*ius*: hæc etiam genera olim obtinuerunt, ut litera quæque syllabam significaret, v. Τετραγλωσσος Turic. p. 495. *fin.* aut vocis tantum initium aut finis, omissis mediis, scriberetur, v. ibid. pag. ead. *init.* Ita FRI sine dubio est aut FR*atr*I, aut F*rat*RI, in Mur. 1495: 14. & L. L. TABVSQVE manifesto L*ibertis* L*iber*TABVSQVE significant in eod. 1381: 1. Ita & in numis ΜΡ ΘΥ. Μ*ήτη*Ρ Θ*εο*Υ. Helena, Constantini M. mater, V*eneranda* N*ostra* M*ate*R, præ qua explicatione doctissima sordet Harduinianum παράδοξον, V*rbs* N*arbonensis* M*ercatum* R*estituit.*

Interdum ex duobus his generibus conflatum quasi est tertium quoddam, quo vocum primæ & ultimæ literæ ita dabantur, ut literæ quædam mediæ in medio simul retinerentur. Sic SCE. M. EPCS. S*an*C*ta*E M*emoriæ* EP*is*C*opu*S in Rein. XX: 428. p. 996. quo initio plane caret typus Muratorii 425: 6. ut ineditum dantis. Quod supra th. XVIII. lit. ε. pag. XXVIIII. *lin.* 26. adfuit S*a*C*ri* P*alatii*, magis ad compendia

 sylla-

ſyllabarum, & vocum una litera notatarum, facit. Ad D. C. R. M. in Grut. 383: 7. v. 8. editio ſecunda hanc ſubjicit notulam. „i. e. D*e*C*u*R*ionu*M. Sic infra 1114: 1. „P. T. R. E. pro P*os*T*e*R*is*Q*ue*.„ Ex qua notula (in qua pro 1114: 1. corrigendum 1110: 1. & pro E reſcribendum Q.) Holthenus hoc ſupplementum indici 20. ſcripſit „D. C. R. M. Decurionum. 383: 7. not.„ non obſervans, Scaligerum ind. eod. paullo poſt, voc. DCRM hæc occupaviſſe: „D. C. R. M. ſcribendum conjunctim „D̄C̄R̄M̄. Decurionum. 383: 7.„ Reineſius ad I. 16. p. 41. *med.* D. C. R. N. vocabulum D*e*C*u*R*io*N*um* adfert ex Grut. 383: 7. N medio pro finali M. poſito. quo tamen modo eum corrigere voluiſſe non puto: quia D. C. R. M. recte tolerat, & D*e*C*u*R*ionu*M recte interpretatur ad VI: 112. pag. 451. *poſt med.* & jam ante Var. Lect. 3: 16. p. 620. quum dixiſſet, quæ vocum ſiglæ fuerint, *Sunt*, inquit, *etiam obſervatæ ſyllabarum: harum enim initiales eodem modo ſingularias ſculpſerunt, quod nos monemus primi, quia obſcuriſſimis & inacceſſis aliàs exponendis facere deprehenderimus;* 1. *p.* 1110. P. T. R. Q. *eſt* POSTERISQVE: *paulò aliter in* 7. *p.* 791. PRS. Q. SVIS. *niſi* τὸ T *ab exſcriptore præteritum eſt:* & *in* 7. *p.* 383. D. C. R. M. *eſt* Decurionum: *quas interpretationes ipſe ſenſus* & *συνάφεια non omninò hebeti cuivis ſuppeditat ac comprobat.* In Grut. 791: 7. nil opus eſt T. potius ab exſcriptore præteritum ſuſpicari, quam ab ipſo marmorario, qui literas tres tantum ſculpſit, vocis primam, alteram ex medio nomine, cum poſtrema, PRS pro P*o*ſ*te*R*i*S. Ita apud Fabrettum (quem de ſiglis vocum contractarum agentem laudavi in Epp. Epigr. p. 277. *lin.* 12.) ipſa hæc vox varie contracta legitur, p. 129. n. 52. (quod ſaxum poſt Fabr. datum etiam in Don. VI: 181: p. 275. & in Gud. indd. pag. LXXXII. col. b. *med.*) & p. 165. n. XXXI. P. T. R. Q. At P. R. Q. p. 164. n. 294. & PTR. EOR. p. 166. n. 306. De SIET pro S*c*I*lic*ET aut S*ci*l*I*c*ET (a quo parum abludit Papiæ VDL pro V*i*D*e*L*icet*) & de VDSS. LBR. pro V*i*D*uca*SS*ium* L*i*B*ente*R v. ad Nob. Blaurerum p. (13) (14) ubi & de LGD. contra Bimardiani typi LVGD. dixi, cum Inl. Maffeio & celeberr. Muratorio LGD. illud interpretatus L*u*GD*unenſis*: niſi, quod nunc ſubit, LGD. tres ſyllabarum trium literas initiales ſiſtat, ut ſit q. L*u*G*u*D. i. e. *Lugudunenſis.* Frequenter enim in monumentis antiquis *Lugudunum* ſcriptum eſt, pro *Lugduno.* Quod ſi & in LGD. inſcriptionis Torigniacenſis agnoſcamus, poterit videri, ejusdem inſcriptionis v. 16. LVGD.... ENS detritis in medio literis male exſcriptum eſſe pro LVGVD.... ENS, i. e. *Lugud*VN*enſ.*

Olim non magis literas ligatas, connexas, innexas, & conglutinatas, ac hæc etiam ſcribendi compendia, neceſſitas imperavit librariis, marmorariis, monetariis, ſpatiorum iniquitate excluſis. qui porro iisdem quoque haud raro ſunt uſi nonniſi ſua voluntate coacti, operam puta compendifacturi. Hæc enim compendia pulcre faciebant ad ταχυγραφίαν non ſcribis ſtudioſius quam quadratariis quæſitam.

Egregie ergo falſi ſunt, qui ejusmodi ſiglas vocum contractarum librariis ita proprias crediderunt, ut earum nec vola nec veſtigium in antiquis inſcriptionibus ſcripſerint

rint deprehendi. in quorum numero profecto neque Itali neque Galli interpretes diptychi Boëthiani referri debent. Illis enim diptychi VS exitus nominativi singularis; his autem terminatio ablativi pluralis vocis *Princi*P*ib*VS videtur. Neutrorum ego sententiis opposui, quæ agnoscant scribendi compendia, in inscriptionibus non legi. Legi enim in inscriptionibus ejusmodi voces contractas non nego: licet ad eas EXPPPVS diptychi pertinere pernegem. Addo, quod in nullo diptychorum consularium adhuc proditorum siglæ vocum contractarum legantur.

Exemplum non in Diptycho Boëthii Brixiano, sed in Boëthii philosophi libro occurrit, si vera est acutissima observatio, quam Antonius ASKEW in novæ editionis Tragœdiarum Aeschyli specimine Lugd. Bat. 1746. primum protulit *pag.* 10. *a.* dignissimam vel BOETHII caussa a nobis heic totam dari. Postquam de ουν & ουον, contractis ex οὐρανȣ̃ & οὐρανὸν dixit „Vix, *inquit*, magis obviam quid in veteribus „Græcorum librorum editionibus quam ἄνος pro ἄνθρωπος. quod non assequentes re„centiores quidam Editores, vitia inde haud pauca procuderunt. Apud Latinos haud „minus frequenter quam apud Græcos in hoc genere peccatum est. Cujus rei quam„vis frequentissima prostent exempla, juvat tamen unum adhuc in mendo jacentem „locum adferre & suæ integritati asserere. In antiquis Editionibus Boëthii *de Con„sol. Philos. lib.* 2. metro primo exstat.

„ *Sic illa ludit, sic suas probat vires,*
„ *Magnumque suis monstrat ostentum, si quis*
„ *Visatur una stratus ac felix hora.*

„Hoc malè mutavit Vallinus & secuti sunt posteriores, qui exhibent *Suique magnum.* „Mihi tamen certum est *suis* antiquarum editionum esse natum è compendio scriben„di, quod in Codicibus manuscriptis comparet, *sclis*, quod debuerant non in *suis*, „sed *seclis* commutare. Debet ergo sic Boethii locus restitui:

„ *Magnumque seclis monstrat ostentum, si quis*
„ *Visatur una stratus ac felix hora.*

„Sensu plano & perspicuo atque metro integerrimo. Multa alia possent ejus gene„ris adferri. Sed loci rationem habemus & instituti nostri. Quod autem Boethii „nunc maxime mentionem injecerim, inde est, quod nonnullam ego ipse operam „in eo auctore collocarim; decem ejus optimos manuscriptos Codices contuli, & „alia in eundem congessi haud inutilia, quæ omnia futuro alicui ejus editori libenter, „si cupiat, impertiam, quandoquidem ejus Editio a me vix est expectanda.„

Quia th. XXIII. *extr.* lapidis Gruteriani EXPPO, EX P*ræfecto* P*ætori*O legendum videri dixi, dicam in extremo hujus theseos XXIIII. de IMPO, quod in alio Gruteri lapide ex eadem voces contrahendi methodo puto explicari posse. Grut. 1079: 2.

* PERPETVO IMPO
C. AVR. VAL. DIOCLETIA
P. F. AVG. *cet.*

 „*Scil.

„* Scil Consulatu. Gruter. „ Hæc ed. sec. notula Gruteriana rem mihi obscurat, non illustrat. Tento explicare PERPETVO IMP*eri*O C. AVR. VAL. DIOCLETIA*ni* P*ii* F*elicis* AVG*usti*, ut in Nicomediensi hoc saxo expressa videatur formula, quæ in Grut. ed. pr. 1010: 11. ΥΠΕΡ ΣΩΤΕΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΙΩΝΙΟΥ - - - - - - - - - - - - ΗΜΩΝ manca, at in ed. sec. ex schedis Lindenbrogianis ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ suppleta legitur. Mur. 1024: 3. ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΤΩΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΩΝ ΣΩΤΗΡΙΑΣ ΚΑΙ ΝΕΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΙΩΝΙΟΥ ΔΙΑΜΟΝΗΣ, & 242: 1. ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΤΩΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΩΝ ΚΑΙ ΥΙΩΝ ΕΥΔΙΑΜΟΝΗΣ. quod εὐδιαμονῆς vocabulum Lexica græca ignorant. Legimus in Lamprid. c. 6. Alexandro Severo adclamatum, *Dii te* PERPETVENT.

In Cod Theodos. siglæ *Præfecti Prætorio* non modo PF. P. aut PP. sed etiam PP. ō. editæ, in antiquissimis codicibus, Wurceburgensi & Gothano, quos eximius RITTERVS eximie contulit, PPO. vel concisius etiam PO. scriptæ sunt. Ita ad leg. 59. de cursu publico pro edito *Messalæ PP.* ō. codicem Gothanum nota (*c*) dicit legere *Missalæ PPO.* de quo, nisi varietatem nominis *Missalæ* pro *Messalæ* notare debuisset, ne monuisset quidem, contentus in Tomi III. præfatione scripsisse, in codicibus suis PPO aut PO ubique scriptum esse, & jam in Tomi I. præfatione ex Codice Wurceburgensi quædam literarum compendia memoraturus non modo PO. pro *Præfectus Prætorio* adtulit, sed præterea subscriptionem legis secundæ *de nupt.* (volebat *de sponsalibus* scribere) PROP. VI. KAL. ATAS. ROM. i. e. PROP*osita* VI. KAL*endas* A*ugus*TAS ROM*æ*. Τὸ ATAS codicis dignum conferri cum IMPO lapidis Gruteriani; magisque PO. vel PPO. ut venerandæ antiquitatis membranæ, quarum character proxime ad seculum quintum accedere dicitur, habent, cum EXPPO saxi Gruteriani, in quo seculi quinti consulem legi ad Bouh. scripsi pagina 323. cujus linea 35. inter F*ectus* & P*rætori*O nobis nolentibus exciderunt voces duæ, VRB*i*, EXP*ræfectus*. Satis de siglis vocum contractarum, de quibus majorum gentium Critici haud raro monent. v. Salm. ad Lamprid. Heliogab. p. 835. a. *fin.* ed. Hack.

XXV.

De vocibus cohærentibus male diremtis.

Perpulcre de diptycho Brixiano scriptum est in Diario Veneto T. XXVIII. p. 42. *le lettere, che sono sotto il monogramma dell' una e dell' altra tavoletta, sono molto unite, e come attacate insieme.* Ita in inscriptionibus maxime græcis vocabula nullis distinctionibus aut intervallis discreta legi passim legimus. contra ea Romanæ, ab extrema cujusque versus voce si discesseris, majorem partem punctis, aut horum loco aliis distinctionum signis & spatiolis voces diremtas habent: in multis tamen æque ac in græcis voces arcte cohærent, ab exscriptoribusque, quin interdum ab ipsis marmorariis, vere distinctæ non sunt. unde in regnum lapidarium iliadem malorum invectam novimus. neque puto rem aliam ullam majore exemplorum copia testatiorem fieri posse. quod quia alibi Ξ. Θ. me ostensurum esse, supra a me ex mea ad TE epistola repetitum legisti pag. XXXVIIII. *lin.* 10. inpræsentiarum animi gratia paucula quædam partim mihi partim aliis observata quam potero brevissime dabo.

Sunt

Sunt exſcriptores, qui dictiones, ſine punctis continuatas, prave diſtinguunt. Id præcipue in Græcis Epigrammatis uſu venit, in quibus ſæpe ſine ullo diſcrimine verba contexuntur atque uniuntur. Fortaſſis & ego in his (neque pudet dicere) hallucinatus fuerim, ſolidioris lectionis atque interpretationis laude aliis relicta. Hæc prudenter pudenterque MVRATORIVS in Tom. I. Theſauri ſui præfatione. Hallucinatus certe eſt, quum in fine tituli græci, quem Zoticæ fecit Euphroſynus maritus, 1426: 4. ΕΥΨΥΧΕΙ ΟΥ ΔΕΙΣΑ ΘΑΝΑΤΟΣ ΕΤΩΝ ΚΒ. non modo εὐψύχει in verſione omitteret, ſed reliqua verteret, „*agentem annum XXII. verita non eſt mors* (eripere)„ ac ſi a δείδω, *timeo*, legeretur οὐ δείσας (ἦν) vel οὐκ ἔδεισε θάνατος. & in 1830: 4. ultima ΟΥ ΛΙΣΑΟ ΝΑΤΟΣ verſa ab eo ſunt *oblivioni non traderis natus*, ac ſi filius, qui modo ante ΟΥ ΛΙΣΑΟ græce ΤΕΚΝΟΝ erat dictus, ſine mora poſt ΟΥ ΛΙΣΑΟ voce latina græce ſcripta ΝΑΤΟΣ diceretur; ΛΙΣΑΟ autem pro λήσαιο, a. 1. opt. med. ſignificatione paſſiva a λανθάνω ſeu λήθω, *lateo*, *celo*, legeretur, quum in utroque monumento ſit nota formula ΟΥΔΕΙΣ (quod & ΟΥΔΙΣ ſcriptum, Ι pro ΕΙ) ΑΘΑΝΑΤΟΣ. Vide doctiſſ. LEICHII ad græcas Muratorii inſcriptiones, novas emendationes p. 67. 68. & adde easdem p. 90. *med.* contra Frœlichium de ΣΥΝΕΡΓΟΝΤΑΣ ΔΕ ΠΟΛΕΙΣ verſo *collaborantes porro urbes*, quaſi συνεργοῦσαι δὲ πόλεις ſcriptum eſſet, quod συνεργὸν, τάς τε πόλεις ex Chishullo apud Mur. diſtinguitur p. 2119. v. 11. & p. 2122. *a.* ex eodem Chishullo *ſocium operis*, & *urbes* vertitur. Mur. 1624: 5. ΔΙΟΝΥΣΙΩ ΙΘΕΩΝ, *Dionyſio Itheon*, pro ΔΙΟΝΥΣΙΩΙ. ΘΕΩΝ, *Dionyſio Theon.* In 1633: 1. ΕCΤΟΝ, *ſextum*, q. ἕκτον, pro ἐκ τῶν. De ΕCCΙΟΝ v. ad Bouh. p. 18. & 65.

Scaliger ind. Grut. 20. T. R. E. S. P. R. Terra Regeſta Ex Sua Pecunia Reſtituerunt. 386: 8. quam explicationem Vrſatus T. XI. Græv. p. 983. C. ita adfert, ac ſi hæ ſiglæ ſic exponendæ paſſim occurrerent in monumentis ruderibus terraque obrutis, at quorumdam pietate reſtitutis. Sed præter notam Gudianam, quam ed. Grut. ſec. exhibet, videndus omnino Reineſius, qui Var. Lect. 3: 16. p. 619. *med.* literas diremtas conjunxit, & explicuit TRES PR*ovinciæ* (Galliarum.) Muratorius, quaſi in Grutero non extaret, verſu ultimo duas tantum literas habet T. R. quas T*itulus* R*eſtitutus* legit, 1088: 7.

Fabrettus Inſcr. cap. IX. gentilitia nomina, quorum Gruterus non meminit, dato ſtudio comportans, AEMILICAM quoque gentem adfert, quam eadem injuria & AEMILICHAM aſpiraſſet, finxiſſetque, uno hoc lapide nixus p. 600. num. 11. *Villa Pamphilia in Vrnula ornatiſſima.*

DIS. MANIB
D. AEMILI
CHI. ET
HORTENSIAE
PHOEBES

O Ut

Ut *Hortensiæ* cognomen fuit græcum *Phœbe*, sic & *Decimo* AEMILIO. CHIVS notum nomen græcum. Ex saxo ergo D. AEMILI*i*. CHI*i*. gens AEMILICA invitis Musis est nata, sed & invitis Censoribus Romanis, qui eam in tabulas suas retulerunt numquam.

Similiter ex mala cohærentia Fabretto orta gens SINPETTIA a Bouhierio & me est explosa in epp. epigr. p. 120. *lin.* 16. & pag. 149. *lin.* 30.

In iisdem pag. 452. *lin.* 36. dixi, SENTIA PER*petua* ET PHILVMENVS quam displicuerint mihi, mutatique sint in SENTI*i* (duo) APER ET PHILVMENVS.

Quum ad spectandum lapidem Turicensem anno effossum certatim novitatis magis quam antiquitatis studio concurreretur, non potui non indignari jocularem quorumdam ἀμυήτων audaciam, quasdam lapidis voces miserrime lancinantium, alias pessime combinantium. v. Τεσσαρακ. p. 487. *lin.* 19. p. 552. *lin.* 20.

Sic, quia in diptycho Brixiano literæ omnes adhæsionibus inter se quam arctissime junctæ sunt, doctissimis interpretibus, quorum sententias supra exposuimus, magnæ inprimis fraudi fuit, eos de tribus literis SEC. commodissime conjungendis ne cogitasse quidem. S enim ab EC avulso nonnisi malas & contortas excogitarunt explicationes, alias aliis pejores. Dehinc dicendum nobis est de eorum interpretationibus, quibus SEC minime separandum fuit visum.

XXVI.

Parisiensis interpretatio tertia, CL. *de* BOZE.

Literas itaque diptychi Boëthii EXPPPVSEC. sic dividit & legit, EXP*ræfectus* P*rætorio* (aut EXP*ro*P*rætor*) P*rovinciæ* V*iennensis* SEC*undæ*, Parisiensis interpretatio tertia, ad TE a celeberr. de BOZE ita perscripta, ut ipsius eam BOZII esse ex epistolæ Bozianæ oratione & stilo facile intelligamus. Ipsius, inquam, BOZII, quem, ut in TVA ad BOZIVM epistola pag (xv.) *extr.* prædicas, hisce coloribus sibi & posteris pinxit Bimardus. *Beaucoup d'esprit cultivé par beaucoup d'étude : une extreme facilité soutenuë par un travail assidu, nourrie par une application infatigable, reglée par un discernement très-juste ; favorisée de tout ce qu'un beau naturel peut donner de politesse & d'agrement.*

BOZIANA certe interpretatio tanta tanti viri eruditione dignissima reliquas tres Sociorum Parisiensium longe præstat : quam principio optimo nixam ante CONS. ORD. dignitates ante consulatum sive gestas sive honorarias investigasse gaudeo : unumque mihi dolet, non duas, sed unam tantum dignitatem ab eo esse inventam. contra quam rationes meas nominis ego BOZIANI, Musis omnibus pridem carissimi, cultor devotus ita adferam, ut testatum apud animum TVVM relinquam, non magis auctoritate SCALIGERI quam BOZII me auferri, quoties dissentiendi caussæ graves adsint, ut mihi minus liceat, quamvis speciose speciosa maximi homines, homines tamen, in medium adtulerunt, eorum plaudere sententiis.

De

De EXP*ro*P*rætore*, quem BOZIVS παρένθετον dedit, omitto dicere. in hanc enim ſententiam nemo adducetur, niſi prius dignitatis nomen cum *Pro* compoſitum ante *Pro* etiam *Ex* habere didicerit. Adhuc autem æque ac EXPROCONSVLES, EXPRODVVMVIRI cet. incogniti antiquariis ſunt voce decompoſita dicti EXPROPRAETORES.

SEC. a BOZIO non distractum eſſe, laudo: ſed P*rovinciæ* V*iennenſis* SEC*undæ* memoriam in diptycho extare non perſuadet, arbitratus, SEC. in eo legi, non II. *pour empêcher qu'on ne le rendit* ſecundum *ou* iterum. Pone, quæſo, eborarium nobis pro PVSEC potius PVIEII exaraſſe: num exiſtimas, eruditiſſimum BOZIVM P*rovinciæ* VIE*nnenſis* II. i. e. *ſecundæ*, lecturum non fuiſſe, impeditum numero II. qui numerus potius *Secundum* aut *Iterum* ſignificet? Ignotum ſane fuit vetuſtati hoc discrimen τῶν II. & SEC*undum*. Quod ſi SEC*undum* placuiſſet BOZIO, opera omni de Provinciæ Viennenſis in partes diviſione ſuperſediſſet, & ſpecie majore, certe non minore, EXP*ræfectus* P*rætorio* P*rovinciæ* V*iennenſis* SEC*undo* ſeu *iterum* ab eo fuiſſet lectus.

Quærerem vero tunc, annon eodem jure, quo

EXP*ræfectus* P*rætorio* P*rovinciæ* V*iennenſis* SEC*undum*

Gallorum eruditiſſimus legiſſet, quidam Viennæ, non Gallorum, ſed Auſtriæ, ſeu Vindobonenſis poſſet legere

EXP*ræfectus* P*rætorio* P*annoniæ* V*triusque* SEC*undum*,

aut EXP*ræſes* P*rovinciæ* P*annoniæ* V*triusque* SEC*undum*.

ſic in Grut. 35: 4. & 493: 3. V. P. ab Scaligero ind. 20. V*triusque* P*annoniæ* explicata eſſe. Cur vero V*ir* P*erfectiſſimus* ſaxis iſtis ambobus non melius conveniat? niſi de 35: 4. Scaligeri interpretationem locus ſaxi juvet: quo modo in alio ejusdem regionis lapide apud Grut. 9: 6. PROC. P. P. S. legitur, i. e. eodem Scaligero explicante PROC*urator* P*rovinciæ* P*annoniæ* S*uperioris*, ut ex ejus ind. 5. voc. *Procurator Prov. Pann.* & ind. 20. voc. *P. P. S.* cognoſcitur. Scilicet ſiglas ejusmodi geographicas interpretari docemur ex ipſis inſcriptionum locis, ut de P*rovincia* S*icilia* monuit Spon. Miſc. p. 275. *extr.* ob duo Sicula ſaxa, quæ ſiglas P. S. habent, illic a Sponio data, quorum prius Fabr. p. 659. n. 499. poſterius Mur. 254: 1. ut inedita dederunt. Ita, ſi non in diptycho conſulari, ſed in lapide Galliæ antiquo legerentur ſiglæ P. V. de P*rovincia* V*iennenſi* tutius cogitaretur.

Forte Veneti, in quorum urbe Brixiæ nunc diptychon Boëthii adſervatur, mallent

EXP*ræfectus* P*rætorio* P*er* V*enetias* SEC*undum*,

aut EXP*ræfectus* P*rætorio*. P*ræſes* V*enetiarum* SEC*undum*.

Vmbri vero, EXP*ræfectus* P*rætorio*. P*ræſes* V*mbriæ* SEC*undum*.

Fortaſſe homini Veronenſi, at non Iul. MAFFEIO, in mentem veniret,

EXP*ræfectus* P*rætorio*. P*ræfectus* V*eronenſium* SEC*undo*.

O 2 nam

nam in Grut. 450: 1. verſum decimum habere PRAEF*ecto* VERON*enſium* III. i. e. *tertium* ſeu *tertio.* Quam male, ſcripſi ad Bouh. p. 218. *lin.* 21. ubi & verſus ſeptimi PRAEF. GRAECIAE exploſi *lin.* 36. quem Reineſius ad I: 11. p. 27. *poſt med.* mendoſum non ſuſpicatus male explicare conatus eſt.

Quid ſi Helvetius quidam, non metuens rideri, contenderet legendum

EXP*ræfectus* P*rætorio* P*agi* V*erbigeni* SEC*undum?*

Alii autem patriæ ſtudio minus ducti conjicerent

EXP*ræfectus* P*rætorio*. P*ræfectus* V*igilum* SEC*undum*,

aut EXP*ræfectus* P*rætorio*. P*ræfectus* V*ehiculorum* SEC*undum*,

& quid non? Modus enim eſt faciendus, ut ipſam interpretationis BOZII arcem, quam cum SCALIGERO videtur communem habere, invadamus.

Index Scal. 20. de tribus PPP circumſpicienti hæc offert:

„P. P. P. H. C. vel T. præfectus prætorio prov. Hiſp. Cit. vel Tarrac.

„P. P. P. P. P. SVPER. Præfecto Prætorii per Provinc. Pannon. Superiorem. 163: 2. „

Holtheni editio pro quinque P. male ſex habet P. P. P. P. P. P. SVPER. & poſt *Tarrac.* numeros a Scaligero jam omiſſos non quivit adponere. Paullo autem ſuperius Scaliger hæc poſuerat.

„P. P. H. T. Præſes Provinciæ Hiſpaniæ Tarraconenſis. 281: 1.

„P. P. HISP. CIT. Præſes Provinciæ Hiſpaniæ citerioris. 277: 7. Expreſſum 281: 7. alibi.„ & infra eod. ind. 20.

„V. P. P. P. H. Vir perfectiſſimus Præfectus Provinc. Hiſpaniæ. 283: 9.„

Habes de duobus Gruteri ſaxis, 164: 2. & 281: 1. a CL. de BOZE adlatis, & ad mentem Scaligeri explicatis. quibus tantum tribuit, ut ſuam diptychi interpretationem illis inædificet ſecurus. Sed malo fundamento quid boni ſuperſtruas?

Quum in Grut. 281: 1. (& 283: 9.) BADIVS MACRINVS V*ir* P*erfectiſſimus* P*ræſes* (ſeu ut BOZIVS ex poſteriore Scaligeri loco ſcripſit P*ræfectus*) P*rovinciæ* H*iſpaniæ* T*arraconenſis* (ſeu TARRAC*onenſis*) memoretur, quid inde præſidii EXP*ræfectus* P*rætorio* P*rovinciæ* V*iennenſis* Bozianus accipiat, nullus ego quidem video, qui *Præfectum* (ſeu *Præſidem*) *Provinciæ* eumdem *Præfecto Prætorio* fuiſſe nondum mihi perſuadere potui, falſiſſimamque puto ſiglarum P. P. P. H. C. vel T. explicationem P*ræfectus* P*rætorio* P*rovinciæ* H*iſp.* C*it.* vel T*arrac.* a Scaligero ſine numeris datam. quam docere poſſum ejus auctorem Scaligero priorem ad ſaxum, quod habet Grut. 281: 1. potiſſimum pertinere voluiſſe. Eſt is Martinus SMETIVS, qui in ſuo Notarum indice, quem Scaliger ſecutus eſt, ſic ſcripſit:

„P. P. HISP. CIT. Præſes provinciæ Hiſpaniæ citerioris. 156: 2.

„P. P. P. H. C. vel T. Præfect. Prætorio Provinc. Hiſpaniæ Citerior. vel Tarraconenſ. 156: 7.

„P. P. H. T. Præſes ptovinciæ Hiſpaniæ Tarraconenſis. 156: 7.„

Si diligentiſſimus Smetius, & poſt eum Scaliger, aut poſt utrumque Holthenus animadvertiſſent in 156: 7. (eſt ipſe lapis poſtea a Grutero datus 281: 1. ut Smetianus

nus 156: 2. eſt Gruterianus 277: 7.) ante P. P. H. T. legi V. P. i. e. V*ir* P*erfectiſſimus* ſeu (ut Cluſium legere ibi ad latus monuit Smetius) V. C. i. e. V*ir* C*lariſſimus*: neque a Smetio P*ræfectus* P*rætorio* P*rovinciæ* H*iſpaniæ* C*iterioris* vel T*arraconenſis* ex 156: 7. eſſet ſcriptus, neque a Scaligero & Holtheno retentus ſine numeris, ſed totus expunctus eſſet. Suffeciſſet enim omnibus P*ræſes* P*rovinciæ* H*iſpaniæ* C*iterioris* vel T*arraconenſis*.

Ob διττογραφίαν V. P. & V. C. de qua modo in parentheſi dictum, dicam ſine parentheſi breviſſime, Præſides provinciarum modo *perfectiſſimos* modo *clariſſimos* vocatos eſſe, ut contra Alciatum rite diſputat Guther. de Off. D. A. lib. I. cap. 5. *ante fin.* quam Alciati reprehenſionem, tacito Gutherii nomine, adferri videbis in Grut. ed. ſec. 278: 2. not. *.

P. P. HISP. CIT. in Grut. 277: 7. P*ræſes* P*rovinciæ* HISP*aniæ* CIT*erioris* a Scal. ind. 20. ut vidimus, expoſitus eſt: a quo præterea alia earumdem ſiglarum P. P. interpretatio ind. eod. ſic data eſt:

„P. P. Pro Prætore. 277: 7. Expreſſum 278: 1.„

Scilicet ſummum virum in Herculeo indicum opere dubium ſententiæ diverſas interdum expoſitiones diverſis locis condidiſſe, v. Τετραγ. p. 502. *lin.* 9. Sed qui obſervat, in 277: 7. & P. P. & PR. PR. ſimul adeſſe, is ne dubitare quidem poteſt, P. P. non eſſe P*ro* P*rætore*; ſed demum PR. PR. ſignificare PR*o* PR*ætore*. Unde in Grut. ed. ſec. ad ſiglas † P. P. hanc notulam dederunt. „† i. e. *Præſes Provinciæ*.„

En ultima ſaxi Grut. 277: 7. verba: M. AVRELIVS VALENTINIANVS V*ir* C*lariſſimus* P*ræſes* P*rovinciæ* HISP*aniæ* CIT*erioris* LEG*atus* AVGG. (Auguſtorum duorum) PR*o* PR*ætore*. In hujus ſaxi ſiglas P. P. tragulam injicit celeberrimus MASSONVS, qui in Add. Holth. ad h. l. „Verſus, *inquit*, ſeptimi P. P. muta in PR. „ut ſignificet PR*ovinciæ*, non vero P*ræſes* P*rovinciæ*, alias idem eſſet ac ſequens PR. „PR. PR*o* PR*ætor*. Vid. pag. ſeq. 1.„ Et ſane in 278: 1. idem M. AVRELIVS VALENTINIANVS inſcriptus eſt V. C. LEG. AVGG. PROPR. PROVINCIAE. HISPANIAE. CITERIORIS, ut emendatio Maſſoni magno tibicine fulta eſſe videatur.

Neque ei opponas, quod Scaligerum ind. 20. *Præſidem Provinciæ Hiſpaniæ Citerioris* in 277: 7. firmaturum vidimus adduxiſſe, Expreſſum eſſe in 281: 7. Qui enim ibi legitur expreſſus POSTVM. LVPERCVS V*ir* PERF*ectiſſimus* PRAES*es* PROV*inciæ* HISP*aniæ* CITER*ioris*, is non inſcriptus ſimul eſt LEG. AVGG. PR. PR. quæ MASSONO ταυτολογεῖν videntur. Idem MASSONVS in Holth. Add. ad 281: 7. non modo notat, Stradam verſ. 5. & 6. P. P. P. HISP. habere, ſed etiam hanc ejus lectionem dicit meliorem eſſe, cum ſiglæ ſignificent, P*ro* P*rætor* P*rovinciæ*. Poteſt vero dubitari, an unius Stradæ typus Gruteriano depromto e Schotti ſchedis & Verderianis, quibus in Grut. ed. ſec. ſchedas Manutianas Bibliothecæ Vaticanæ addunt, mereatur præferri. Si Strada ab Maſſono collatus habeat LVPERCVS P. P. P. HISP. facile crediderim, poſt LVPERCVS excidiſſe in Strada ſiglam V. ut exeat,

Vir P*erfectiſſimus* P*ræſes* P*rovinciæ* HISP*aniæ*; exſcriptores autem alios ſiglas vocum initiales extenſius dediſſe V. PERF. PRAES. PROV. HISP. *Pro* V. PERF. habere MS. Vaticanum VALER*iani* F*ilius* in notula ed. ſec. Grut. ad v. 5. adlitum eſt. quæ lectio etſi repudianda omnino ſit, ſuſpicionem tamen movet, potius V. PERF. quam unicam literulam P. verſum quintum clauſiſſe. Sed hanc lampadem trado lubens amico eruditiſſimo, I. H. LEICHIO, qui multa in ſchedis ſuis habet adfecta de Hiſpanicis Inſcriptionibus Gruteri & aliorum, quas cum L. & pluribus Hiſpanicis ſcriptoribus bibliothecæ Lipſienſium publicæ ſe contuliſſe anno ſuperiore exeunte ad me ſcripſit.

At in Grut. 277: 7. P. P. non in PR*ovinciæ* mutare; ſed retinere, & P*ræſes* P*rovinciæ* interpretari poſſumus ſine ταυτολογία. nam quem MASSONVS metum nobis incutere ſe putat ex 278: 1. eum nobis omnem abſtergunt inſcriptiones duæ, quæ ibidem ſtatim ſequuntur, utraque ejusdem M. Aurelii Valentiniani, qui legitur planiſſime V. C. PRAESES. PROV. HISP. CIT. LEG. AVGG. PR. PR. in 278: 2. & V. C. PRAE. PROVINC. HISP. CITE. LEG. AVGG. in 278: 3.

Holthenus in Add. ad Grut. 278: 2. 3. unam tantum, non duas eſſe inſcriptiones vix dubitat: neque tertiam Smetium habere. An Smetius non habeat tertiam, quod eamdem ſecundæ putarit eſſe, dubito. Apianus quidem certe fol. 8. loc. 2. & 3. utramque habet, ceu duas diverſas. Sic etiam Gruterus, qui 278: 2. dedit *Ex Apiano, & Schotti Verderiique ſchedis*; & 278: 3. *e Verderii ac Schotti ſchedis*, omiſſa *Apiani* mentione, quem & ibi ſubſcribere potuiſſet. Differt quoque in Grutero utriusque ſaxi locus Tarracone; prius *ad D. Teclam, in baſi altaris*; poſterius *ad D. Annæ* locatur. Conſtatque exemplis aliis, titulos inprimis Imperatoribus dicatos nulla interdum aut leviſſima mutatione in ſaxis duobus legi. v. ad Bouh. p. 29. *lin.* 12. & quæ de exemplis inſcriptionum M. Nonii Balbi ad TE ſcripſi a. d. x. Kal. April. a. 1748.

Sive 278: 2. & 3. unum ſint ſaxum, ſive duo potius, nonne magnum inde præſidium petitur ſiglis P. P. cum PR. PR. in 277: 7. ſimul tolerandis. Quam varie *Præſidis* nomen accipiatur, non debet heic tradi. Sufficit, ſingulos *Præſides Provinciarum* non fuiſſe ſimul *Legatos Auguſtorum Proprætores Provinciarum*: at omnes *Legatos Auguſtorum Proprætores Provinciarum* fuiſſe quoque & interdum dictos ſimul eſſe *Præſides Provinciarum*, quibus præeſſent. Niſi malis, quosdam *Legatos Auguſtorum Proprætores* etiam *Præſides* i. e. *Procuratores Auguſtorum* in iisdem provinciis fuiſſe, duasque has dignitates unum hominem adminiſtraſſe.

Feſtinatio prohibet, quo minus cum Grut. 277: 7. & 278: 2. 3. conferam Titiani ſaxum, itidem Tarraconenſe, bis datum a Grut. 413: 1. & 474: 5. Qui conferent, eis P*ræſes* P*rovinciæ* HISP. CIT. LEG. AVGG. PR*o* PR*ætore* in 277: 7. non diſplicebit. Unum moneo, quod in Grut. ed. ſec. nondum eſt obſervatum. Grut.

474: 5.

474: 5. ſubſcripſit *Ex Apiano.* Rectius ſubſcripſiſſet *Ex Smetio.* Nam Apianus fol. 17. *init.* ſiglas C. V. habet demum poſt PR. PR. contra ea Smetius fol. 157. loc. 4. nimia licentia uſus, ex uno Apiano dans, ſedem ſiglarum C. V. temere mutavit, eas ſtatim poſt TITIANO ponens.

Poſtquam P*ræſes* P*rovinciæ* in Grut. 277:7. contra MASSONVM defenſus eſt; defendatur quoque VAL*erius* IVLIANVS V*ir* P*erfectiſſimus* P*ræſes* P*rovinciæ* H*iſpaniæ* TARRAC*onenſis* in Smet. 155: 6. ſeu Grut. 258: 6. ab inconſtantia Scaligeri, qua hunc P*ræſidem* P*rovinciæ* in P*ræ*P*oſitum* male mutavit ind. 5. voc. *Præpoſitus.*

„Præpoſitus Hiſpaniæ Tarraconenſis. 258: 6.„

Interpretationem hanc reliqua ſaxa Hiſpanica, vel ex Scaligero a nobis jam citata, ſatis refellunt, & ante Scaligerum recte Smetius in ſuo indice Notarum,

„V. P. P. P. H. Vir perfectus, Præſes Provinciæ Hiſpaniæ. 155: 6.„

Ad Grut. 281: 1. a quo nonnihil abivimus, Holthenus in ſuis Addendis notat, Gruteri iſtam inſcriptionem a Smetio 156: 7. cum quibusdam varietatibus, quas ibi Holtheni diligentia enumerat, prolatam, ab eodem Smetio 156: 8. & mutilatam ac aliter deſcriptam ex Apiano proferri. Fallitur Holthenus: Sunt enim duo ſaxa ejusdem Badii Macrini diverſa, ut in Apiano p. 8. *extr.* & p. 2. *poſt init.* ſic ex Apiano in Smetio 156: 7. & 8. Recte quoque data ut diverſa a Grut. 281: 1. & 283: 9. Itaque, quæ de Smet. 156: 8. ad Grut. 281: 1. ſcripſit Holthenus, demum ad Grut. 283: 9. ubi Holtheni Addenda male tacent, ſcribere debuiſſet.

Abeundum a Grut. 281: 1. & ad Grut. 164: 2. pergendum, cujus extrema CVRANTE VALERIO CATVLINO P.P. P. P. P. SVPER. legi debere P*ræfecto* P*rætorio* P*er* P*rovinciam* P*annoniam* SVPER*iorem* omnium adſenſu adprobatum eſſe BOZIVS ſcribit, tantoque confidentius Boëthium EXP*ræfectum* P*rætorio* P*rovinciæ* V*iennenſis* SEC*undæ* eſt commentus. Quia inventum ſaxum *Aquis in Slavonia Varaſdien.* poſtrema P. P. SVPER. notare P*rovinciam* P*annoniam* SVPER*iorem*, divinus Scaliger recte vidit, & eſt πάσης ἀποδοχῆς ἄξιον. At priora tria P. P. P. eſſe P*ræfecto* P*rætorio* P*er* neque SCALIGERO, neque BOZIO umquam credam, graviſſima ratione motus, quam paullo poſt dabo.

Quo vero modo ſiglas P. P. P. P. P. SVPER. interpretabimur? Niſi fallor, in Sigleri ſchedas, ex quibus unis Gruterus hauſit, unius literulæ error irrepſit, & ex quinque P. P. P. P. P. retineri debent tantum quatuor, primum autem in V. emendari: qua emendatione ſolitus titulus *perfectiſſimatus* huic præſidi reſtituitur: V*iro* P*erfectiſſimo* P*ræſidi* P*rovinciæ* P*annoniæ* SVPER*ioris*. Juvant hanc emendationem V*iri* C*lariſſimi* & P*erfectiſſimi* Præſides Provinciæ Hiſpaniæ Citerioris & Tarraconenſis paullo ante adlati: magisque, quia Provincia Norici contermina Pannoniæ fuit, MARTINIANVS V*ir* P*erfectiſſimus* PRAESES PROVINC*iæ* NORICI MEDITERR*anei* cujus titulum mancum habet Mur. 2023: 4. neſcius integrum extare in Grut. 283: 5.

 Unde

Unde & AVR. HERMODORVS V. P. P. P. N. M. T. apud Mur. 2100: 5. nulla obſervatione illuſtratus omnem lucem accipit, certiſſime legendus V*ir* P*erfectiſſimus* P*ræſes* P*rovinciæ* N*orici* M*edi*T*erranei*: haud ſecus ac CLAVDIVS V. P. P. P. N. M. T. in Grut. 287: 5. Neſcio cur in notula ed. ſec. medium P maluerint P*ræfectus* interpretari. quod ſecutus Holthenus ind. 20. V. P. P. P. N. M. T. D. N. M. Q. EIVS SEMPER, a Scaligero ſine numeris & ſine interpretatione poſita, ſic explevit, *Vir Perfectiſſimus Præfectus Provinciæ Norici Mediterranei Devotus Numini Majeſtatique ejus ſemper.* 287: 5. *not.* Cur a Scal. eod. ind. ſic data P. P. N. M. T. 287: 5. Holthenus interpretatione nulla adjuvit? Ne reliquit quidem, ut invenerat, ſed male dedit, P. P. P. N. M. T. 287: 5. nam tria P, niſi V. ante primum P des, jungi non debent. Si Scaligerana P. P. N. M. T. interpretatus eſſet Holthenus, legiſſet P*ræfectus* P*rovinciæ* N*orici* M*edi*T*erranei* ex notula ed. Grut. ſec. 287: 5. Nobis P*ræfectus* hic non placet, ſed potius P*ræſes*., vel ob Grut. 283: 5. in ipſa notula ed. Grut. ſec. 287: 5. optime citatum: ita & Scaligeri *Præfectum Provinc. Hiſpaniæ* in Grut. 283: 9. minus quam *Præſidem Provinc. Hiſpaniæ* agnovimus ſupra pag. LVI.

Inſunt in Rein. ind. 20. quæ ad has Gruteriani ſaxi ſiglas explicandas data heic conjungo:

„M. T. M*edi*T*erraneum* in 287: 5. apud Gruterum.„
„N. M. T. apud Grut. in 287: 5. Pro his Oedipum quærit Boldonus *lib. V.* „*Epigraph. f.* 650. Exponuntur rectè de Norico MediTerraneo è 283: 5.„
„P. P. N. M. T. in 287: 5. Provinciæ Norici Mediterranei apud Grut.„

Cur prius P interpretari Reineſius refugit? Vox M*edi*T*erranei* ſic ſcripta, pro MEDIT*erranei*, ex eo ſcribendi more, de quo th. XXIIII. egimus. Vidit id Vrſatus, T. XI. Græv. at voce M. T. non poſuit, ſed demum pag. 1000. *extr.* „V. P. P. P. „N. M. T. D. N. M. QVE. EIVS. SEMPER. Vir Perfectiſſimus Præfectus Prætorio No„rici Mediterranei Devotus Numini Majeſtatique Ejus Semper. Hæc omnia in *Gru„terianis Indicibus* inexplicata relinquit *Scaliger.* Si tamen poſt tantum virum mihi li„ceat, ea ſic in ſaxo Norico legerim pag. 287: 3. (leg. 5.)„ Recte cetera: at P*ræfectus* P*rætorio* pro P*ræſide* P*rovinciæ* peſſime eſt inductus, nihilo meliore loco habendus, quam P*ræfectus* P*rætorio* P*er* P*rovinciam* P*annoniam* SVPER*iorem*, ad quem commodiſſime revertimur.

Si quis a ſchedis Sigleri, quibus Gruterum uſum eſſe diximus, ne latum quidem unguem receſſurus, earum P. in V. nobiſcum mutare religioni ducat, num eas putabit P*ræ*P*oſitum* P*er* P*rovinciam* P*annoniam* SVPER*iorem* legi poſſe? Scaligeri P*ræ*P*oſitus* H*iſpaniæ*, de quo pag. præc. *lin.* 8.. cedere debuit P*ræſidi* P*rovinciæ* H*iſpaniæ*. Sic ſi quinque P. ante SVPER. cogamur retinere, tentabo P. P. P. P. P. SVPER. accipere de P*ræſide* P*er*P*etuo* P*rovinciæ* P*annoniæ* SVPER*ioris*. quo modo de P*atrono* C*oloniæ*, duobus P auctius etiam P*atrono* P*er*P*etuo* C*oloniæ* dicto legiſti ſupra th. XXII. *ante fin.* ſeu pag. XXXXVI. *fin.* & XXXXVII. *init.*

Cognoſce

Cognosce de alio *Præside Pannoniæ*, quem Reinesianus index quintus ignorat, ex Rein. VI: 71. non 61. ut erratur in nota Goriana ad Don. V: 98. p. 186. inque Goriana Nomenclatura inscriptionum post Reinesium datarum *Cl.* V: 98. omittitur. Ex Gorii opere Doniano dat. Mur. 724: 2. oscitanter: nam non modo in textu ADABO habet, sed & notulam „Vide Reinesium Class. VI. num. 61. ADAVO pro *Abavo* vi„detur„ subjicit, ut nescias, ne de retenta Gorii mala citatione repetam, ADAVO an ADABO (quod idem esset ac *Atavo*) debeat esse in textu. Immo neutrum, sed, ut est in Rein. & Don. ABABO i. e. *Abavo*. Saxum primo ab Reinesio datum erectum MVNATIO PLANCO PAVLINO V. C. PRAESIDI PANN. PER ANN. XXVII. Virum hunc clarissimum præfuisse Pannoniæ Primæ erudite docet celeberr. Wesselingius ad Ant. Itin. p. 657. b. P*annonia Prima* eadem P*annoniæ Superiori*: cujus P*ræsidem* P*er*P*etuum* Catulinum fuisse, num Paulinus ejusdem Provinciæ *Præses per annos XXVII.* male suadet? CATVLINVM aut V*irum* P*erfectissimum* P*ræsidem*, aut P*ræsidem* P*er*P*etuum* admittere possumus, minime P*ræfectum* P*rætorio* P*rovinciæ.*

PRAEFECTVRAM PRAETORII, *ἀρχὴν δευτέραν μετὰ τὰ σκῆπτρα*, sub prioribus Imperatoribus interdum ab uno, sed plurimum a duobus, at communiter non divisim administratam, Constantinus Magnus, hoc etiam nomine *τὰ καλῶς καθεστῶτα κινῶν* a Zosimo 2: 33. notatus, quod primum ex tetrarchia Imperatorum & Cæsarum, qui Constantinum præcesserunt, fluxisse observat Gothofr. ad Cod. Theodos. lib. 6. tit. 35. leg. 5. ita divisit, ut *Præfectos Prætorio quatuor* institueret, & singulis suum adsignaret tractum: I. Orientis. II. Illyrici. III. Italiæ. IIII. Galliarum. Sub his *quatuor Præfectis Prætorio* per totum imperium fuisse Diœceses omnino tredecim, hasque comprehendisse provincias centum & duodeviginti, scite præcepit Ant. Pagius Crit. in Baron. ad a. Cti 37. ceu rem cuilibet Ecclesiasticæ etiam historiæ studioso apprime utilem, & scitu maxime necessariam, confecto indiculo ex Notitia utriusque imperii, de cujus libri præstantia v. ad Bouh. p. 46. *fin.* Quod si *Præfectum Prætorio Alpium Maritimarum*, seu *Viennensis secundæ* cum BOZIO; aut *Præfectum Prætorio Pannoniæ Superioris* cum SCALIGERO admittimus, quot provinciæ in diœcesibus fuerunt, tot Præfecti Prætorio fient: non quatuor, sed centum & duodeviginti. id quod omnes imperii tantummodo per quatuor præfectos prætorio administrati rationes conturbat & evertit. Quoties *Præfectos Prætorio provinciæ* unius, quales in veterum libris ulli nusquam leguntur, ex inscriptionibus quibusdam antiquis in scenam producunt docti, ab moribus antiquis deflectitur, & *παρερμηνεία* est siglarum, quidvis potius, quam *Præfectum Prætorio* in lapidibus istis significantium. Operæ est, rem exemplis cognoscere ex indice Scaligerano quinto.

PRF. PRT. 418: 8. Ita index 20. Scaligeri, quem interpretationem oppido facilem *Præfecti Prætorio* omisisse notat Fabrett. Emend. Grut. p. (x.) Omisit eamdem & Holthenus, Fabretti Emendationes nondum tunc consulens. Cognosci autem potest interpretatio, ut Fabrettus recte dicit, oppido facilis ex ipsius Scal. ind. 5.

„Præf. Præt. aut PRF. PRT. 418: 8. 1094: 6." Jam vide, quæ eod. ind. 5. Scaliger centuriavit, *Præfectis Prætorio Provinciæ* unius male patrocinantia.

A.

Præf. Præt. * AEEM. 1028: 2.] Afterifco adpofito monuit vir divinus, τὸ AEEM fibi non intellectum videri in mendo cubare. Poffet videri PRAEF*ecto* PR*ætorio* AEM*iliæ* legendum: tuncque *Præfectum Prætorio provinciæ* unius haberemus. Erat enim *Aemilia* ex XVII. provinciis Diœcefeos Italiæ. Sed quid tunc de V faxi poft AEEM omiffo a Scaligero fiet? Fuit quum putarem, editum a Grutero commodiffime explicari PRAEF*ecto* PRAE*torio* EM*inentiffimo* Viro. Eminentiæ dignitas, ad cujus gradum faftigii & TE, CARDINALIS EMINENTISSIME, TVAE virtutes ante annos XXII. jam devocarunt, ab officio Præfecti Prætorio minime aliena fuit. Vel in Cod. Theodof. lib. VI. tit. VIII. leguntur, qui *Eminentiffimam Prætorianam & Vrbanam meruerint Præfecturam.* Sed ab hoc gradu nefcio an depulfus fim ab amico noftro, doctiffimo GORIO, qui Infc. Etr. T. II. p. 189. hoc faxum poft Gruterum proferens PRAEF. PRĀE. EM̄. V. habet, & erudite interpretatur PRAEF. PRAET*orio.* ITEM V*rbi.* Ex notula Gudiana ed. Grut. fec. pulcrius etiam, quam ex libro Goriano intelligimus, τῷ E in PRAE verfu quarto extremo fuperne T innexum effe. Si verfus quinti initio ✠ i. e. IT (de quo v. ad GORIVM a me fcripta in Τεσσαρακοςολ. p. 489. *lin.* 24.) aut ante EM incifum effet, aut τῷ E fuperincumberet, totus in Gorii partes transirem. Sed fi τῷ EM. lineola tantum fuperjacuit, non tres literæ connexæ, ITE, in faxo indicantur: fed lineola, ut paffim in libris & faxis, nonnifi figla eft vocis non integre incifæ, quam EM*inentiffimo* cur legerim, dico. Blandiebantur mihi, quæ proxime fequuntur, fimilem tituli figlam poft dignitatem demum fubjungentia PRAEF. VIGVL. P. V. i. e. PRAEF*ecto* VIGVL*um* P*erfectiffimo* Viro, ut interpretatur p. 195. ipfe GORIVS K. NB. i. e. K*ariffimus* N*o*B*is* (quibus figlis Imperatores olim ad magiftratus fuos fcribentes ufos effe novimus) citans Gruterum 1086: 9. 10. & Fabrettum p. 278. n. 170. Adde Gor. ad Don. III: 76. p. 132. fed & Fabr. p. 334. a. L. qui prior Gorio ob ipfum *Præfectorum Vigilum* titulum hunc *Perfectiffimorum Virorum* citarat Grut. 1086: 9. 10. Utrum præftet, ITEM V*rbi*, an EM*inentiffimo* V*iro*, EMINENTIA QVIRINI decernet. In ind. Goriano 17. feu Rerum, quem Tomo III. adjunxit labor GORII, „*Perfectiffimi „titulus cui datus. I.* 195. 196." pro I. 195. 196. corrigendum II. 195. 196. v. epp. epigr. p. 384. *lin.* 21. & p. 388. *lin.* 4. Sequitur in ind. 5. Scaligeri.

B.

Præf. Præt. C. Cæfaris. 395: 6.] Holthenus, quia numeros fallentes reftituere non poterat, fublatis numeris vacuum reliquit. Pro 395: 6. legendi funt numeri 345: 6. ubi PRAEFECT. C. CAESARIS legitur: unde vides, male Scaligerum voc. *Præfectus Prætorio* dediffe, quæ in prioribus voc. *Præfectus* dare debuiffet: ut ind. 7. recte

recte datus est *Praefect. C. Caesaris*, sed additis & ibi fallentibus numeris 447: 10. quos quia in 345: 6. corrigere Holthenus non valuit, itidem omisit, spatium relinquens aliis implendum. Haec ad *Praefectum Praetorio provinciae* unius nihil facientia omittebam, nisi opportune credidissem adduci, ut monerem, a Scal. ind. 5. voc. *Expraefectus* datum esse *Expraefectum Nemausi.* 151: 6. qui eodem jure auctius *Expraefectus Praetorio Nemausi* poni, & praeterea *Expraefectus Praetorio Gallaeciae* addi ab eo potuisset: nam ind. 10. utrumque *Nemausum* & *Gallaeciae* ex 151: 6. dedit. Si quaeras, an *Expraefectum Praetorio Nemausi* & *Gallaeciae* probassem: responsum feres, me, qui *Praefectos praetorio provinciae* unius non admittendos censeam, & vel hoc argumento *Expraefectum praetorio Gallaeciae* respuissem, multo minus *Praefectos praetorio urbis* unius admittere, ne *Praefectos praetorio* tot agnoscamus, quot erant olim non provinciae, sed urbes illustriores. Apagesis sive *Expraefectum* tantum *Nemausi*, sive *Expraefectum Praetorio Nemausi*, una cum *Expraefecto Praetorio Gallaeciae* ex Grut. 151: 6. in quo omnis *Nemausi* & *Gallaeciae* memoria est abolenda. nam v. 5. NEMA ----- GALLACIAE legendum non NEMA*VSI* *ET* GALLA*E*CIAE, sed NEVIA GALLA CLAR*issima* ex Sirmondo ad Sid. Apoll. p. 59. & ex Sponio editores Gruteriani notula *b.* recte monuere. at iidem v. 4. *extr.* GALL*iarum* ET, & v. 5. *extr.* MATERFAM*ilias*, quae ed. prior recte habet, pessime intercidere sunt passi: nisique editionem Gruteri priorem consulas, ex ed. sec. nequeas intelligere, verissime a Scal. ind. 5. datum esse „Ex Praef. Praet. Galliar. „151: 6.„ Qui porro ind. 5. datur,

C.

Praef. Praet. Illyrican. secundus per Prov. Pannon. 415: 7.] infeliciter Scaligero natus est, in explicandis ceteris siglis non minori audacia, quam felicitate uso, ind. 20. RA. O. S. *Rationali operum sacror. id est operum domus Divinae, sive Augustae.* 415: 7. Item, LEG. GR. V. *Legatus gratuito quinquies.* 415: 7. Nonne heroem audacem fortunam juvisse dicemus? Ex tribus his indicum Scaligeranorum, quinti & vicesimi, locis concinnata a Gudio est, quam ed. Grut. sec. 415: 7. explicationem subjecit siglarum Gudianam, in qua inter *Gratuito* & *Procuratori* excidit vocabulum numerale *quinquies.* Pessime autem SECVNDVS, quasi dandi casu legeretur SECVNDO, & appellativum esset, acceptum est. *Praefectus Praetorio Illyricano* nonnisi unus fuit, non duo: qui ergo *secundus*, isque cum appendice *per Prov. Pannon.* inducitur? SECVNDVS heic est proprium nomen viri clarissimi, qui monumentum fecit; totiusque saxi syntaxis pulcerrime sic fluit: M. GAVIO. MAXIMO. PRAEF*ecto.* PRAETOR*io.* ILLYRICAN*o.* SECVNDVS. P*raeses.* P*rovinciae.* P*annoniae.* RA*tionalis.* O*perum.* S*acrorum.* LEG*atus.* GR*atuito.* V. (i. e. *quinquies*) PROC*urator.* AVG*usti.* AMICO. Pergo ad

D.

Praef. Praet. Nervae & Trajani prov. Hispaniae citer. Asturiae & Calleciarum. 193: 3.] Ita plenius Holthenus: Scaliger nonnisi *Praef. Praet. Nervae & Trajani prov. Hispaniae.* 193: 3. Expungendus est hic *Praef Praet.* Si enim saxi PR. PR. deberent conjungi,

jungi, PRoPR*ætor* legendus effet, non PR*æfectus* PR*ætorio*. At PR. PR. dividenda funt: manifefto enim prius PR. ad priora faxi pertinet, PR*ætoriæ* fignificans. id quod Reinefium fatis perfpexiffe cognofcimus ex hac ed. Grut. fec. ad pofterius PR. notula „an P. V. ut epitheton cohortis Piæ Victricis. Reinef.„

Cohortes Prætorias conftat frequenter figlis P. V. ornari: quæ quum doctos diu exercuiffent, & a Fabretto non ut vulgo *Pia Victrix*, fed nove *Prætorii Vrbis* lectæ effent Infc. p. 140. a. L. & b. I. (unde & Holthenus ind. 20. poft Scaligerana PR. P. V. *Prætoriæ*, *Piæ*, *Victris fc. Legionis*, adjecit, *fed v. Fabrett. infcr. p.* 140. non animadvertens, pro Scaligeranis *fc. Legionis* fcribi debere *fc. Cohortis*) ex monumento noftra demum memoria eruto didicimus, Cohortium harum epitheton fuiffe PIARVM VINDICVM. de quo inpræfentiarum malo filere quam pauca dicere.

In Grut. 193: 3. pofterius PR. ad priora non trahi, multo minus cum Reinefio in P. V. mutari debet; ne, qui fequuntur genitivi non habeant unde regantur, & male hærentes relinquantur. TRIB*unus* MIL*itum* COH*ortis* V. (*quintæ*) VIG*ilum* (ita emendandum, non legendum VIC*tricis* cum Scaligero, a quo ind. 6. *Cohors V. Victrix* ex uno lapide 193: 3. dari quita eft. Similia menda alibi occurrunt, & correxit unum Fabrettus de Col. Traj. p. 238. C.) TR*ibunus* COH*ortis* XII. VRB*anæ*, TR*ibunus* COH*ortis* V. PR*ætoriæ* (in plurimis faxis Cohortes Vrbanæ & Cohortes Prætoriæ una leguntur, in quibusdam præterea & Cohortes Vigilum: vide vel Gruterianum de quo fupra p. LXII. lit. A. ob Præf. Præt. * AEEM dictum 1028: 2.) PR*æfectus* (aut PR*æfes*, aut PR*ocurator*) DIVI NERVAE ET IMP*eratoris* CAES*aris* NERVAE TRAIANI AVG*ufti* GERM*anici* PROVIN*ciæ* HISPANIAE CITER*ioris* ASTVRIAE ET CALLAECIARVM, FLAMEN DIVI CLAVD*ii*, DEDIT IDEMQVE DEDICAVIT.

Muratorius ut ἀνέκδοτον protulit bis: primo 836: 3. e fchedis Belloniis apud Apoftolum Zeno, verfuum extrema tantum dans, licet male ad finiftram adponat diffracti lapidis notas, quas ad dextram feu initio verfuum potius dari oportebat: deinde 874: 4. e fchedis fuis cum hac obfervatione: „Digna erat infcriptio, quæ „temporis injurias non fentiret, aut diligentiorem inveniret defcriptorem. *Modeftus* „ifte fuit *Procurator Divi Nervæ* &c.„ Nefcit diligentiorem nactam exfcriptorem ante, quam temporis injurias fentiret, Benedictum Georgium, Patricium Venetum, a quo Gruterus accepit. Rectius fchedæ Muratorianæ COH. V. VIG. quam Georgianæ COH. V. VIC. Illa emendationem noftram contra interpretationem Scaligeri unice firmant. Recte item Muratorius PR. PR. vidit disjungendum, pofterius PR*ocurator* legens.

Certum hoc nobis efto, PR*æfectum* PR*ætorio* in Tergeftino faxo non legi. Pofterius autem PR. variis interpretationibus recipiendis aptum effe video, & quia nil frequentius in lapidibus quam *Legati Auguftorum Proprætores provinciarum*, facile adducor, ut fufpicer inter duo PR. PR. excidiffe voces duas LEG. PR. quibus immiffis prono

prono alveo fluet oratio, TR*ibunus* COH*ortis* V. PR*ætoriæ*; LEG*atus* PR*o* PR*ætore* DIVI NERVAE ET cet. quo poſitu LEG. PROPR. DIVI. AVGVSTI. ET. TI. CAESARIS. AVGVSTI. eſt in Grut. 396: 1. vixque dubitabis in ſaxo Dacico admodum corrupto apud Grut. 399: 6. pro LEG. PRI. IMP. emendari debere LEG. PR. PR. IMP. quo modo jam Scaligerum voluiſſe dicerem, quum ind. 5. daret, *Leg. Aug. Pr. Præt. Provinciæ Daciæ.* 399: 6. 465: 2. 493: 1. niſi inſpectis ſaxis tribus, quæ citat, vidiſſem, in unum ea faſcem a Scaligero eſſe colligata, quod *Legatos Imperatorum Provinciæ Daciæ* referant, non quod in iis æque *Legati* PR. PRAET. vocentur. hinc mox eod. ind. 5. ex uno ſaxo 399: 6. datus ab eo eſt *Legatus Pri. Imp. Antonini Prov. Daciæ.* Sed PRI. hoc num præſtat τῷ PIiſtRI?

In Tergeſtino lapide Grut. 193: 3. quia PR. ter aderat, ab exſcriptore, niſi marmorarius ipſe culpæ proximus fuit, ſaltus videtur factus a primo PR. ad tertium PR. unde media LEG. PR. omiſſa ſunt. v. de hujuscemodi omiſſionibus in Τετραγ. p. 492. *lin.* 20. Quid? quod in ipſo hoc ſaxo exſcribendo ſimile peccatum admiſſum eſt. Apianus enim p. 352: 4. Smetius 144: 9. (ab Holth. in Add. collatus) Lazius Comm. R. R. 5: 8. (non 8: 8. ut in ed. Grut. ſec. citant) & Scal. ad Euſ. p. m. 223. b. pro TRIB. MIL. COH. V. VIG. TR. COH. XII. VRB. TR. COH. V. PR. non habent niſi TRIB. MIL. COH. V. PR. quia exſcribentis oculi a priore V. ad poſterius V. ſubito deerrarunt.

Tergeſtinum lapidem hactenus diximus *Præfectum Prætorio provinciæ* non habere: Smetius tamen in eo non quidem *Præfectum Prætorio provinciæ*, ſed tamen *Præfectum Prætorio* ſibi inveniſſe eſt viſus. de quo quid habendum ſit, prius dicam, quam ad reliquos *Præfectos Prætorio provinciæ* Scaligero agnitos deſcendam.

E.

In Smetii notarum explicatione hæc leguntur

„P. P. 144: 9. videntur notare: Præf. Prætorio.
„P. P. P. Præfectus Prætorio Provinciæ.
„P. P. 75: 9. & 77: 7. Idem notare videntur.„

In 144: 9. ſeu Grut. 193: 3. P. P. BIS. LEG. XII. FVLM. ET LEG. I. ADIVTRIC. minime *Præfectus Prætorio*, ut Smetio viſum eſt, notatur, ſed Legionum duarum *PræPoſitus*, aut *PrimiPilus*. Etſi enim utra ſiglarum P. P. ſenſu militari ita occurrentium interpretatio certior ſit, nondum inter doctos conveniat, neque deſint, quibus tertia quædam explicatio *ProPræfectus*, aut aliud quid placeat: quam controverſiam minime nunc meam facere volo: de hoc tamen ſatis conſtat, *Præfectos Prætorio Legionum* aut *Cohortium* olim nullos fuiſſe.

Idem judicabis, ſcio, de Smet. 75: 9. ſeu Grut. 359: 4.

Neque diſſenties, credo, de Smet. 77: 7. ſeu Grut. 451: 3. licet poſt P. P. BIS. neque legionum, neque cohortium mentio addatur, eadem ellipſi, qua ſæpe

& TRIB*uni* MIL*itum* BIS ἁπλῶς leguntur, non ſubjunctis legionum aut cohortium nominibus.

Mur. 487: 3. PP. BIS. TRIB. COH. VIIII. PR*ætoriæ*. An legiones aut cohortes omiſſæ ſunt, quarum PP. BIS fuerit *Panſa ?* [In Grut. 487: 6. vel 7. explicate P. P. BIS. TRIB. COHH. X. PR. XI. VRB. IIII. VIG. Poſſumus enim explanare, P. P. Coh. X. Prætoriæ, P. P. Coh. XI. Vrbanæ, Tribun. Coh. IIII. Vigilum. ne P. P. BIS. TRIB*us* COHH. accipiamus cum Holtheno, qui hoc ſupplementum, ſine ullo indicio, ſe dediſſe, non Scaligerum, indici Gruteriano ſexto intexuit, *Præpoſitus Cohortibus Tribus.* 487: 7. Cur ind. eod. Scaligeranum *Coh. IIII. Vic.* 487: 7. ubi *Vic.* in *Vig.* debebat corrigere, retinuit?] An COH*ortis* VIIII. PR*ætoriæ* non modo TRIB*unus*, ſed etiam PP. BIS. idem *Panſa* diverſis temporibus fuit? Errat haud dubie Muratorius ind. ſuo 3. dans, *Flamen Divorum Veſpaſiani, Trajani, Hadriani PP. bis.* 487: 3. Quis enim τῶν PP. BIS ſenſus eſſet, ſi cum FLAMEN jungeremus? an FLAMEN P*er*P*etuus ?* tunc BIS ridicule eſſet additum. conf. Grut. 193: 3. ſeu Mur. 874: 4. de quo his literis D. & E. egimus, in quo *Modeſtus* v. 1. P. P. BIS *legionum duodecimæ & primæ*, & v. 5. ſeu ultimo demum, FLAMEN DIVI CLAVDI inſcriptus eſt, minime P. P. BIS FLAMEN, aut FLAMEN PP. BIS.

De Smetiano *P. P. P. Præfectus Prætorio Provinciæ*, quia numeri nulli adduntur, cogor tacere. taceo tamen lubens, non modo quia omne mihi otium faciunt, quæ de P. P. P. H. C. vel T. ad Smet. 156: 7. ſeu Grut. 281: 1. ſupra p. LVI. diſputare cœpi, ſed etiam ut ad reliquos Scaligeri *Præfectos Prætorio provinciæ* unius citato gradu deſcendam. Ergo expunctum a nobis lit. D. *Præfectum Prætorio* Nervæ & Trajani *Prov.* Hiſpaniæ (citer. Aſturiæ & Çallæciarum) in Scal. ind. 5. excipit

F.

Præf. Præt. Pro. Galat. 1013: 4.] Eſt ibi L. FAB*ius*. VALERIANVS. PR*o*. PR*ætor*. PROV*inciæ*. GALA*tiæ*. PROC*urator*. PROV*inciæ*. AFR*icæ*. VIS*u*. ADMONITVS. (ita VISV MONITVS in Grut. 70: 7. & 130: 11.) Sic PROPR*ætor* PROV*inciæ* GALL*iæ* eſt in Mur. 1100: 3. Scilicet PR. PR. non minus ac PRO. PR. pro *Pro Prætore* toties in lapidibus occurrere, ut Scaliger ind. 20. utrumque interpretari contentus ſaxa citare ſupervacaneum duxerit. Reineſius ad II: 26. lit. d. ex hoc Gruteri ſaxo PRO PR. PROV. GAL*atiæ*: PRO-PR. PROV. ARA*biæ*, tanta adfert confidentia, ut non Gruteri ſed meliore typo uſum credas, quem tamen citat nullum, ſed Gruterum tantum. In Grut. ed. ſec. adeſt notula, neſcio unde hauſta, „Pro „PROC. Reineſ. PR.„ Puto editores Gruterianos dare voluiſſe, *Pro* PROC. *Reineſ.* PROPR. neque tamen ex Reineſio ad II: 26. lit. d. deſumſiſſe. Cur enim tacuiſſent de Reineſii ARA*biæ* pro AFR*icæ ?* Prodeat tandem

G.

Præf. Præt. Prov. Gal. 286: 4.] Sic a Scal. ind. 5. datum mirum eſt ab eodem ſic ind. 6. ſeu militarium dari „Præf. PR. PR. Gal. 286: 4.„ Τὸ PRAEF. mendoſum

ſum epitheta LEG*ionis* VI. habere, PIAE F*elicis*, & quæ ſequuntur non de PR*æfecto* PR*ætorio* PROV*inciæ*, ſed de PR*o* PR*ætore* PROV*inciæ* GAL*atiæ* mihi eram interpretatus, quum invenio ſaxum hoc poſt Gruterum adferri a Mur. 264: 5. ubi ex Ligorio habet, quod nos pulcerrime expediat, PRAEFEC. LEG. VI. PIAE. FEL. PR. PR. PROV. GALL. PROC. XX. HER. EIVSD. Bene Mur. ind. 10. *Præf. Leg. VI. Piæ Fel.* 264: 5. nec non ind. 9. *Proprat. Provinc. Galliæ.* 264: 5. Addendum ibi 1100: 3. ex quo paullo ante adduxi PROPR. PROV. GALL. Tandem ind. 11. „Proc. XX. Hered. *Auguſti.* „264: 5.„ Turbat ultimum hoc *Auguſti*, pro quo dandum fuiſſet *Prov. Galliæ.* Nam Tò EIVSD. non ad Valentem Imp. initio ſaxi poſitum redit: ſed ad proximum PROV. GALL. ut in Grut. 493: 1. v. 10. PROC. AVG. XX. HEREDITATIVM. PROV. NARBONENS. ET. AQVITA*niæ*.

Eliminatis hactenus *Præfectis Prætorio Provinciæ* unius, a SCALIGERO in ind. 5. & 20. male admiſſis, qui poſſet placere *Præfectus Prætorio Provinciæ Viennenſis* SEC*undæ* a BOZIO prolatus? Nonne qui prius uni alicui provinciæ præfuerunt, poſtea ad præfecturam prætorii promoti demum evectique ſunt? In inſcr. Torigniacenſi, ex qua verba quædam huc facientia ex Maff. Ant. Gall. ſel. p. 77. potius, quam vel ex Mur. 575: 1. vel ex Bimardo in Mur. Proleg. pag. 10. cur citem, ex iis, quæ ad Nobiliſſ. Blaurerum p. (13.) (14.) ſcripſi, intelliges, mentio eſt

AEDINI IVLIANI
LEG AVG PROV LGD QVI POSTEA PRAEF
PRAET FVIT SICVT EPISTVLA QVAE AD LATVS SCRIPTA EST
DECLARATVR

Nonne vel in Arelatenſi columna miliaria a Grut. 159: 8. & poſt eum toties edita AVXILIARIS minime *Præfectus Prætorio Provinciæ Viennenſis* (in qua Arelate & Maſſilia ſitæ) ſed PRAE*fectus* PRAETO*rio* GALLIA*rum* cluet? Veriſſime. Nam

Provinciæ *Galliarum* omnes nonniſi unum habebant *Præfectum Prætorio*, dictum *Præfectum Prætorio Galliarum*, & quidem ita, ut ſub uno hoc GALLIARVM nomine tres hujus *Præfecti Prætorio* diœceſes ſimul ſint intellectæ, *Galliæ*, *Hiſpaniæ*, & *Britanniæ.* quo modo *Præfectus Prætorio Italiæ* uno *Italiæ* nomine venit, licet tribus diœceſibus præfectus eſſet, *Italiæ*, *Illyrico* (occidentali) & *Africæ.* Eadem ratio *Præfectorum Prætorio Orientis*, & *Illyrici* (orientalis.) ſub illo quinque, ſub hoc duæ diœceſes erant.

Ex veterum libris & lapidibus novimus, interdum eumdem hominem non uni tantum Prætorio fuiſſe præfectum, ſed ſimul fuiſſe v. g. *Præfectum Prætorio Italiæ & Galliarum*: contra ea accidit etiam, ut Præfectus Prætorio diœceſeos tantum unius eſſet: v. g. *Præfectus Prætorio Africæ*: *Præfectus Prætorio Illyrici* (occidentalis.) unde *Præfectus Prætorio Italiæ*, *Illyrici* & *Africæ* quoque *Præfectus Prætorio ter*, ſeu *prætoriorum trium*; ſique præterea Galliarum præfecturam adminiſtravit, *Præfectus Prætorio quater*, ſeu *prætoriorum quatuor* appellatus eſt. v. Pancirol. Not. Imp. Occid. cap. 2. p. m. 8. b.

 Gotho-

Gothofred. ad Cod. Theodoſ. lib. 1. tit. 1. leg. 2. & quæ de Probo *Præfecto Prætorio* ter aut *quater* ſcripſi ad Bouh. p. 218. -- 221. At Hypatii *Præfectura gemina* Amm. Marcellino 29 : 2. laudata non de præfecturis duorum prætoriorum, Italiæ & Africæ, ſed de præfectura Vrbis, & præfectura prætorii unius, (Italiæ, cujus tres diœceſes erant) accipitur a Valeſio & Gothofredo, ut ſupra th. XVIII. pag. XXXI. vidimus.

Quæ modo dixi de *Præfecto Prætorio diœceſeos* unius plures provincias complexæ, prorſus nihil præſidii adferunt *Præfectis Prætorio provinciæ* unius cum aliis provinciis in una diœceſi conjunctæ, quos viri doctiſſimi SCALIGER & BOZIVS, aliique plures ſibi finxerunt. Quid? quod dubito, an ullo exemplo conſtet, *Præfectum Prætorio diœceſeos* unius umquam fuiſſe, a Præfecturis Prætorii *Italiæ*, *Illyrici*, & *Africæ* ſi diſceſſeris. Nusquam certe legimus *Præfectum Prætorio Aegypti*; nusquam *Macedoniæ*; nusquam *Britanniarum*.

Fac etiam *Præfectum Prætorio Hiſpaniarum* (quem quidam inveniſſe ſibi ſunt viſi) aliquando fuiſſe, ita ut *Præfecto Prætorio Galliarum* tunc *Hiſpaniæ* non ſubfuerint; ex hoc quidem hercle *Præfecto Prætorio Hiſpaniarum*, ceu *diœceſeos* unius, ne hilum quidem proficiat eorum ſententia, quibus Præfectus Prætorio *Hiſpaniæ Citerioris* vel *Tarraconenſis* in mentem venit. *Provincia* enim *Hiſpania citerior* vel *Tarraconenſis* pars tantum *diœceſeos Hiſpaniarum* eſſet: provincia diœceſeos, non diœceſis ipſa. Idem ſentiendum & de SCALIGERI *Præfecto Prætorio per provinciam Pannoniam ſuperiorem*; & de BOZII *Præfecto Prætorio Provinciæ Viennenſis SECundæ*.

GVTHERIVS de Off. Dom. Aug. 2 : 7. T. III. Theſ. Sallengr. p. 426. „Mirari „ego ſatis non poſſum eorum imperitiam, qui Præfectum Præt. Hiſpaniarum ſomniant. „In Martyrologio in perſecutione Diocletiani, Præfecto Hiſpaniarum Daciano, Leo„cadiam Virginem dirâ carceris cuſtodiâ maceratam legimus 9. Decemb. Sed Præ„fectum Dacianum non dicit Prætorii; & Præfecti nomen ſimpliciter prolatum pro „quovis Rectore Provinciæ accipitur, ut in eodem Martyrologio ſequenti die Dacia„nus Præſes dicitur. Nec me movet inſcriptio legis C. Theod. & Juſtin. quæ eſt Im„peratoris Arcadii & Honorii ad Macrobium PP. Hiſpaniarum. l. 3. C. de proxim. „ſacror. ſcrin. & l. 15. C. T. eod. Hæc enim litterarum PP. geminatio ſine inter„punctione Præſidem aut potiùs Proprætorem denotat.„ Ante omnia peſſima citatio *de proxim. ſacror. ſcrin.* corrigenda eſt in *de paganis*: ut recte citavit Pancirolus ad Not. Imp. Occid. cap. 67. de Vicario Hiſpaniarum p. m. 96. cui Macrobius Præfectus Prætorio Hiſpaniarum placuit, irruentibus in eam provinciam Barbaris ſeculo quarto præcipite primum, ut putabat, conſtitutus. At ICtus perfectiſſimus Gothofredus ad illam Codicis Theodoſ. legem poſt Valeſium ad Amm. Marcell. 14: 5. not. k. de *Pro Præfectis* i. e. *Vicariis* commentatus, Pancirolo & Gutherio argumenta graviſſima opponens eruditiſſime contendit, ſiglas PP. accipiendas eſſe neque de *Præfecto Prætorio*, neque de *Pro Prætore*, (multo minus de *Præſide*, qui duobus PP numquam ſcriptus eſt: ſaltem *Præſidem Provinciæ* dicere debuiſſet Gutherius) ſed de *Pro*

Pr. -

Præfecto, aut refcribendum effe unico P addito PPP. Pro *Præfecto Prætorio*, qui idem fuerit *Vicario* Hifpaniarum. Contenti fimus hoc Catone, ut in Gutherio pergamus.

In Lazium deinde de *Præfecto Prætorio* magnas nugas garrientem invectus Gutherius, tandem, *Hæc quidem*, inquit, *non Reipublicæ Romanæ Commentaria*, *fed ægri hominis commenta dixerim.* Fuit certe Lazius infcriptionum antiquarum & exfcriptor peffimus, & interpres non melior. v. ad Bouh. p. 212. *lin.* 31. & quod nuperrime Lipfia accepi Periculum Animadverfionum in Clafficos Infcriptionum editores literatiffimi Chriftophori SAXII, in Belgio literato nunc verfantis, p. 21. ubi ob id ipfum meam quoque Diatribam memorare non faftidivit. Benigne de LAZIO judicare non potuerunt, quotquot hominis commenta legerunt. Feftive Rupertus ad Rein. ep. 47. p. 444. *init.* „*Lazius fuit Lazius.* cujus *commentarios de Rep. Rom.* quum „intueor, pœnitet me pecuniæ, qua e bibliopolio Francofurtenfi mihi comparavi.„ Adlufum eft ad germanicum **läß**, i. e. **verkehrt**, *inverfus*, *perverfus.* Reinefius ad Rup. ep. 50. p. 462. *med.* „De *LazI Commentariis* idem quod nos judicavit *Jac. Guther. l.* 2. „*de offic. Dom. Aug. c.* 7. eò quoque provectus ftomacho, ut *ægri hominis commenta* „adpellet.„ & Var. Lect. 3: 16. p. 612. *Gutherii* libros *de officiis domus Auguftæ* tantopere celebravit, quantopere *Lazii commentarios Reip. Rom.* exibilavit, *ὡς ἀνοργιάςυ τινὸς, καὶ ἐξεμῦντος ὃ ὐκ ἔπεψεν.*

Ex GVTHERII verbis nata eft notula Gudiana, quam quia fupra, quum de Grut. 277: 7. agerem pagg. LVI. LVII. adtingere fum oblitus, ex Grut. ed. fec. nunc adpono. * *PR. PR. hoc loco Proprætorem fignificant, non, ut Lazius voluit, Præfectum Prætorio. Vid. infcript.* I. *pag. fequ. PRO. PR. PROVINCIAE. HISPANIAE. CITERIOR. Vide & Guther. l. 2. de off. dom. Aug. c. 7. GVD.* quem nonnifi Gutheriana breviffime contracta dediffe, Lazium non evolviffe, verum eft. Gutherium legere quum inciperem, animo præcipiebam, Gutherio hanc mihi viam præeunte, faxi Gruteriani fingulares literas P. P. Lazium de *Præfecto Prætorio* interpretatum effe, non τὰ PR. PR. Quum vero pergerem legere, Gutherium a via, quam inftiterat, deflexiffe, meque præter opinionem meam ad PR. PR. abductum vidi. Neque profecto in Gutherii verbis ad veram interpretationem figlarum PP. faxi Gruteriani quidquam deprehendas. PR. PR. non effe PR*æfectus* PR*ætorio*, *fed* PR*o* PR*ætor* veriffime fcriptum eft a Gutherio, & optime firmatum ex PRO. PR. in Grut. 278: I. Sed literis fingulariis PP. quid inde lucis? Si legatur V*ir* C*lariffimus* Pro P*rætor* HISP. CIT. LEG. AVG. (ita in Guth. at AVGG. in Grutero) PR*o* PR*ætor*, oratio lachanizat, & betizat. Pleonafmos tam fatuos lapides non loquuntur.

Ita incertiffimus ego, quid de hoc PP. Gutherius fentiret, quem præclariffime, *Præfectum Prætorio Provinciæ unius* fingi non debere, præcipientem, manum mihi adiiffe, i. e. a PP. ad PR. PR. faltum feciffe, neque amplius de PP. explicando cogitaffe, vix æquo animo ferebam; cupidior factus fum adeundi ipfius LAZII libri Nec mora: Lazium minus Lazium, Gutherium minus bonum, cognovi. In *Commenta-*

mentariis enim *Reip. Romanæ* lib. 2. c. 1. p. 131. edit. Basil. Oporini LAZIO placuit, fidei ergo monumenta quædam vetustatis adferre, in quibus hujuscemodi tituli literis repræsententur, V. C. V. P. P. P. hoc est, Vir clarissimus. Et iterum, Vir Perfectissimus Præfectus prætorio. Profert ergo de titulo *Clarissimi* in Hispaniis apud Tarraconem eruta monumenta duo, quorum postremos tantum versus nos adducimus, ut in LAZII libro extant sibi objacentes:

M. AVRELIVS VALENTINIANVS V. C. P. P. HISP. CIT. LEG. AVG. Id est, Vir Clarissimus Præfectus prætorio Hispaniæ Citerioris.	M. AVR. VALENTINIANVS V. C. PRAESES PROVINCIAE HISP. CIT. LEG. AVG. PR. D. N. M. EIVS.

ex quo liquidissime de toto sensu LAZII judicabitur, eum siglas P. P. non siglas PR. PR. (quæ in utroque apud Lazium saxo ne comparent quidem) interpretatum esse *Præfectus Prætorio*. quod ipsum ab eo factum est pessime. Nisi mens ei fuisset læva, ipse se emendare, & sapere potuisset ex lapide, quem priori seu dextro in libro suo ad sinistram adposuit, in quo quia extense PRAESES PROVINCIAE HISP. CIT. scriptum esse non potuit non videre, cur non eadem opera vidit, in priore P. P. non *Præfectus Prætorio*, sed *Præses Provinciæ* legendum esse?

Fallitur Gutherius, posteriorem inscriptionem eadem pagina a Lazio subjectam seu ad latus prioris adjectam dicens esse Gruterianam 278 : 1. Est enim Gruteriana 278 : 2. vel 3. Neque ex Gruteriana 278 : 1. quam Lazius ignoravit, refutari Lazius potest, nisi cum Gutherio male existimes, Lazium PR. PR. non P. P. interpretatum esse: at neutram apud Lazium inscriptionem PR. PR. habere modo dixi. ita & Massono, qui P. P. apud Grut. 277: 7. in PR*ovinciæ* ex Grut. 278 : 1. mutare instituerit; non optime cessisse supra pag. LVIII. *lin.* 10. scripsi: *Tò* P. P. enim fulciri ex Grut. 278 : 2. & 3.

Non modo Gudius in notula ed. Grut. sec. secutus est Gutherium, malum Laziani sensus interpretem: sed & Gothofredus ad Cod. Theodos. *de paganis*, seu lib. 16. tit. 10. leg. 15. p. 312. b. *post med.* edit. Ritterian. non accuratissime: „Error, „inquit, est Lazii, qui *lib.* 2. *Comment.* 2. ita quoque has notas PP. HISP. CIT. in „inscript. apud Gruterum 277 : 7. interpretatur, pro Præfecto Prætorio Hispaniarum: „quem refutat altera mox apud eundem 278 : 3. ubi idem Valentinianus sub Caro „Imp. expansis literis vocatur PRO PR. PROVINCIAE HISPANIAE CITERIORIS, „quod a Gutherio recte notatum 2. *de offic. dom. Aug. c.* 7. „ Lazium P. P. (non PR. PR.) interpretari conatum esse in lapide Valentiniani, vere scribit Gothofredus, secus ac Gutherius. at cum Gothofredo & Gutherio verbis PRO PR. PROVINCIAE HISPANIAE CITERIORIS inscriptionis Grut. 278: 1. (sic enim in Gothofredi verbis legendum, non 278: 3.) si utare contra Lazium, num boni quid inde procudes, numve siglas P. P. a Lazio *Præfectus Prætorio* pessime lectas rectius legere ex Gothofredo & Gutherio discimus? Num ambo dicendi sunt legisse V. C. Pro*Prætor* HISP. CIT.

CIT. LEG. AVGG. PR*o*PR*ætore?* quid inanius? quid jejunius? Neuter contra Lazium ita legere voluit. Quid ergo præstiterunt? Τοῖς P. P. in Grut. 277: 7. lucem adlaturi luculentam, uterque hisce duobus P P obscurissimis ne faculam quidem adluxerunt, &, quod minime putarunt, tantummodo Lazianum nullius pretii interpretamentum *Præfectus Prætorio* in tenebris confoderunt, Andabatarum more pugnantes.

Has LAZII vindicias me ita vides dedisse, ut quidquam veri de P. P. in ejus interpretatione quæri posse minime velim. neque LAZIVS is fuit, ut P. P. interpretari potuerit. qui non modo paullo ante eod. cap. 1. lib. 2. p. 129. siglas tritissimas LEG*atus* AVG. PR. PR. ineptissime AVG*ustalis* PR*æfecturæ* PR*ætorianæ* legendos pronuntiavit, sed & paullo post in fine ejusd. cap. pag. 132. siglas P. P. in titulis Imperatoriis, in quibus eas P*atrem* P*atriæ* significare lippis & tonsoribus notum est, P*ræfectum* P*rætorio* insinuare, lectori pio, ut inquit, i. e. stupido persuadere est ausus. Quid scitis LAZII inscitius? Commentaria ejus, μέγα βιβλίον, μέγα κακόν.

Quia Gutherius & Gothofredus Lazii libri secundi caput *secundum* citant, licet Gutherio, duo quippe Valentiniani saxa ab Lazio simul adducta memoranti, caput *primum* in oculis quoque & mente fuisse necesse sit, en Lazii verba ex lib. 2. cap. 2. pag. 156. „Denique, *inquit*, sit ejusdem Prætorii (Hispanici) mentio in his vetu„statis monumentis, quorum alterum Tarracone, alterum Dianii, utrumque vero „in Hispaniis erutum extat: in quorum altero nomen Provinciæ Hispaniæ citerioris „per solas literas H & C exprimitur, in altero pluribus literis HISP. CIT. item no„men Præfecti prætorio in altero per literas PPP, id est, Perfectiss. Præfectus præ„torio: in altero, PR. PR. id est, Præfectus prætorio:

„ FORTISSIMO ET CLEMEN-	M. PORTIO CATONI
„ TISS. IMP. CAES. M. AVR.	XV VIR S. F. LEG. AVGG.
„ CARO INVICTO AVG P. M.	PR. PR. PROVINC. H. C.
„ PP. COS. II. PP. PROCOS. M.	ET IN EA DVCI TER-
„ AVRELIVS VALENTINIANVS	RA MARIQVE.
„ V. C. P. P. HISP. CIT. LEG. AVGG.	

Tergesti in Histria.

„ Q. PETRONIVS C. F. PVB. MODESTVS P. P. BIS LEG.
„ XII. FLAM. ET LEG. I. ADIV. VICT. TRIB. MIL.
„ COH. V. PR. PR. DIVI NERVAE ET IMP. CAES. NER-
„ VAE TRAIANI AVG. GERM. PROVINC. HISPANIAE
„ CITER. ASTVRIAE ET CALETIARVM FLAM. DIVI
„ CLAVDII DEDIT: IDEMQVE DEDICAVIT.„

Vides primo loco nonnisi repeti prius Valentiniani saxum, quod Lazius pag. 131. jam dederat, & integrius est in Grut. 277: 7. in quo ante duo P. P. non P. i. e. P*erfectissimus*, ut Lazius tradit, sed C. i. e. C*larissimus* legitur. Occurrit V. P. P. P. in saxis duobus Badii Macrini, quæ Lazius de titulo *Perfectissimi* agens p. 131. *fin.* habet, & de quibus ex Grut. 283: 9. & 281: 1. supra pag. LVI. & LVIIII. a nobis actum est.

 Valen-

Valentiniani ſaxo in poſteriore Lazii loco ad latus ſiniſtrum objacet initium ſaxi, quod Dianii ponit, alii verius Tarracone, & plenius extat in Grut. 389 : 2. in quo LEG. AVGG. PR. PR. PROVINC. H. C. ad *Præfectum Prætorio* non quidquam adtinere non rudes omnis vetuſtatis non neſciunt. Hoc M. Portio Catoni, ſeu potius T. Claudio Candido, LEG*ato* AVGG. PR*o* PR*ætore* PROVINC. H*iſp*. *Citer*. erectum ſaxum in Grutero definit OPTIMO PRAESIDI, quod & ipſum juvat interpretationem ſiglarum in lapide Valentiniani ſeu Grut. 277 : 7. ſupra p. LVIII. perpenſam, V*ir* C*lariſſimus* P*ræſes* P*rovinciæ* HISP. CIT. LEG. AVGG. PR*o*. PR*ætore*.

Tergeſtinum tandem ſaxum jam excuſſimus ſupra pag. LXIII. lit. D. ut addendum nobis nihil ſit, niſi tædere nos harum LAZIANARVM ineptiarum.

XXVII.

Pariſienſis interpretatio quarta.

Quo longior fui de interpretatione tertia BOZIANA, tanto brevior de Pariſienſi quarta fieri ſtudebo : quod nobis video licere, quia quæ contra primam & ſecundam adferre debui, ejusmodi fuere, ut & contra quartam fere jam ſufficere videantur. EXP*ræ*P*oſitus* P*rocurandæ* (*ou* P*ræſtandæ*) V*rbis* SEC*uritati* valdene TIBI placet ? Quænam tabulæ antiquæ extraordinarium hoc imperium *Præpoſitorum ſecuritatem Vrbi præſtantium aut procurantium* nos docent ? Hujusmodi interpretationes figmentis Harduinianis quid interſunt ?

In Caſſiodori Var. Lib. IV. ep. 22. ad Argolicum Præf. Vrbi, & ep. 23. ad Arigernum Comitem, legimus, Theodericum regem decreviſſe, ut Argolicus Præf. Vrbi cum quinque Senatoribus, Symmacho, Decio, Voluſiano atque Cæliano, nec non Maximiano, cauſſam Baſilii atque Prætextati, magicis artibus involutorum, legitima examinatione penſarent : Arigernoque Comiti præcepta direxiſſe, ut reos elapſos ubicunque repertos ad Judicium quinquevirale duceret. Non modo Boſſeus ad Caſſiod. h. l. ſed etiam Pancirolus ad Notit. Imp. Occid. cap. 4. p. m. 14. a. & Gothofredus ad Cod. Theodoſ. lib. 2. tit. 1. leg. ult. notarunt, Theodericum regem *Judicium Quinquevirale* Præfecto Vrbi de capite Senatorum cognituro ſociaſſe ex lege Imperatorum Romanorum. Cum Caſſiodoro, qui unus omnem hic meretur fidem, quam non convenit, quod Pariſiis narrarunt ?

Neſcio quidem ego, primo unde prodierit in interpretatione Pariſienſi quarta *judicium ſexvirale*, cui præfuerit non Argolicus Præfectus Vrbi, ſed Symmachus. deinde, Arigernum in ſex judicum numero quintum locum tenuiſſe, Argolicum ſextum. Poſtremo, quod primum ponere debuiſſem, Boëthium, qui Theoderico conſilium dederit judicii ſexviralis conſtituendi, quo tempore judicium ageretur, *præpoſitum* fuiſſe *procurandæ aut præſtandæ urbis ſecuritati.*

Hi

Hi videntur ingenii lufus, hiftoriam Boëthii philofophi fuaviter interpolantium narratiunculis ita comparatis, ut Diptycho Boëthiano fenfus inferatur, non ex eo petatur. id quod quarta hæc interpretatio Parifienfis cum prima & fecunda commune habet, ac fi in diptycho Brixiano eventum quoddam Boëthii philofophi in libris non inveniendum, at ingenii fagacitate reperiendum, nobis fifteretur. quare interpretationi tertiæ BOZIANAE tres reliquæ Parifiis natæ non modo anteferendæ, fed ne comparandæ quidem videntur.

XXVIII.

Sententia LEICHII.

Joh. Henricus LEICHIVS, qui literas, quæ ab humanitate nomen habent, Lipfiæ fedulus excolit & inluftrat, infcriptionem diptychi Brixiani fic legit: ANICius MANLius BOETHIVS, V. C. ET INLuftris, EXPræfectus Prætorio, Præfectus Vrbi, SECundum CONSul ORDinarius, ET PATRICius.

Literas EXPPPVSEC interpretes vehementer exercuiffe vidimus. non minus torfit eosdem eboris initium NAR. Thefi XX. p. XXXV. de ANIC. loco τȣ NAR. a TE divinato dicenda me huc rejeciffe pulcre memor, quæ in differtatione TVA Romana, jam defiturus de diptycho Brixiano verba facere, ad CL. de BOZE pag. (XXVIII.) *extr.* fcripfifti, heic exfcribo. *Supereft*, inquis, *ut quoniam ad obfcuriora quævis antiquitatis ænigmata diffolvenda nullus præftantior eft Oedipus Regia Parifienfi Academia Infcriptionum & Bonarum Literarum, TE Optime CLAVDI, valde exorem, ut quæftioni quoque huic enodandæ ejusdem intelligentiam adhibeas. Nifi me Davum, potius quam Oedipum, effe profiterer, auderem & ipfe ingenii mei vires in divinandi arte periclitari, & vatem agens pronunciarem, literas,* NAR, *fcalptoris errore ita difpofitas fuiffe, atque hoc modo collocari oportere,* ANK; (leg. ANR;) *infuper literam* R *æque imperite efformatam, in binas effe dividendam, fcilicet* IC, *unde exurgant literæ* ANIC, *quæ* Anicii *nomen, Boëthii maxime proprium, ac proinde aliis ejus nominibus, ut vetera docent Monumenta, præferri folitum, in Brixiano etiam Diptycho defignent.* Paginæ TVAE (XXIX.) verba prima, quibus ad aliud argumentum transiens, TE de eborarii, NAR pro ANIC fcalpentis, imperitia, modo hariolatum, *non quidem ferio, fed jocando perfonam Oedipi fumfiffe*, intexuifti, fupra th. XXI. p. XXXVIIII. *lin.* 24. jam exfcripfi.

Doctiffimum LEICHIVM auctoritate TVA abreptum TIBI crediditfe, NAR. fignificare ANIC, non perfpexit ampliffimus BOVHIERIVS, quum de prima diptychi litera N (volebat non de fola litera N. fed de tribus primis diptychi literis, feu de prima diptychi voce, NAR) nihil LEICHIVM dixiffe ad me fcriberet pag. 104. *lin.* 22. unde BOVHIERII παρόραμα correcturus, hanc eo occafionem mihi præbente, LEICHIVM fuum ANIC ex Em. QVIRINI adfumfiffe epiftola refcribere, atque adeo ab LEICHIO, quin & abs TE, qui malam LEICHIO viam præiveris, diffentire debui pag. 317. ante quam TVAM mihi videre contigit epiftolam. In confutando

TVO & LEICHII noſtri ANIC quidquam nunc operæ a me porro impendi neuter vultis, quia meæ ad BOVHIERIVM epiſtolæ paginam quam dixi 317. jam legiſtis. ego autem in meis ad TE literis primis ita ſcripſi: *Video nunc ex TVA ad CL. de BOZE epiſtola, quod pag.* (*XXVIII.*) *extr.* (*XXIX.*) *init. non quidem ſerio, ſed jocando, ſumta Oedipi perſona, eras hariolatus, id doctiſſimum LEICHIVM ex folio Sibyllæ recitatum, aut ex Jovis diphthera prolatum credidiſſe. Nonne ut Jupiter Comicus Alcumenæ, ſic QVIRINVS ſe purgabit LEICHIO?*

- - - - - - Si quid dictum eſt per jocum,
Non æquum eſt, id te ſerio prævortier.

Utinam ne LEICHIVS hariolationem TVAM, de NAR interpretando ANIC, ſecutus, ſed TIBI de unico Manlii Severini Boëthii conſulatu veriſſima tradenti obſecutus eſſet. Ita enim ſiglas, EXPPPVSEC. CONS. ORD, quas optime legit EXP*ræfectus* P*rætorio* P*ræfectus* V*rbi* SEC*undum* CONS*ul* ORD*inarius*, non diſtinxiſſet prave P*ræfectus* V*rbi*, SEC*undum* CONS*ul* ORD*inarius*. Sed de trium Boëthiorum conſulatibus unicis theſi XXX. agere conſtitui poſt ea, quæ in anteceſſum ſcripſi ad Bouh. p. 332. *lin.* 26. & 31. Heic dicendum mihi eſt, Boëthium philoſophum neutram *Præfecturam*, neque *Prætorii*, neque *Vrbis*, geſſiſſe, quam in rem ſupra th. XX. p. XXXV. *extr.* XXXVI. *init.* & TE & MAZOCHIVM jam laudavi.

Præfecturam Prætorii (inquit ipſe LEICHIVS pag. XXVII.) *Boetium adminiſtraſſe, nemo, ſi a Diptychi certiſſimo teſtimonio diſcedis, perhibet.* At Boëthium philoſophum *Præfectum Prætorio* numquam fuiſſe, certe quidem non ante, quam conſul fuiſſet ordinarius, BOVHIERIVS adducendo Ennodii loco erudite evincit in ſuis, ut modeſte vocavit, *Conjecturis* p. 102. *lin.* 28. quod contra LEICHII ſententiam merito urget ceu ἀναντίῤῥητον, ſeu, ut ipſe vocat, *deciſiv* p. 104. *lin.* 33. Ergo diptychum Brixianum Boëthii philoſophi non eſſe, certiſſimum teſtimonium eſt ipſa *Præfectura Prætorii* in Diptycho literis EXP*ræfectus* P*rætorio* tradita.

De Boëthii philoſophi *Præfectura Vrbis* ſic ſcribit LEICHIVS pag. (XXVIII.) *fin. Admotum vero graviſſimo muneri Boetium, licet non difertis ſcriptorum teſtimoniis probari poſſit, videor tamen mihi locum, unde hoc cum magna veritatis ſpecie colligi queat, in ejus* Conſolatione *Lib.* III. *Proſ.* 4. *reperiſſe.* cet. Verba ipſa Boëthii in epiſtola ad Bouh. p. 275. *lin.* 26. jam dedi, & ab LEICHII παρερμηνείᾳ ita, ſpero, vindicavi, ut ſatis pateat, non modo cenſum honores dediſſe, ſed etiam honores a cenſu datos cenſum minuiſſe; id eſt, non rectius ab Ovidio dictum eſſe,

In pretio pretium nunc eſt: DAT CENSVS HONORES.

quam a Boëthio, PRAETVRA, *magna olim poteſtas, nunc inane nomen eſt, & ſenatorii* CENSVS *gravis* SARCINA. Pulcerrime ad rem noſtram Salmaſius ad Spartianum in Hadrian. c. 3. p. m. 34. a. *Prætura illis temporibus, ut omnes norunt, erat onus, non honos, cujus functioni erat obnoxius ſenatorius ordo.*

XXVIIII.

Sententia BOVHIERII.

INL. BOVHIERIVS, noſtra ſententia homo multa prudentia, ſumma doctrina, plurimo rerum uſu, inprimis διὰ παντὸς τοῦ ζῆν antiquitatis eruditæ monumentis cognoſcendis & explicandis admirandum in modum deditus, illuſtrando diptycho Boëthii Brixiano manum admovit avibus tam bonis, & ſucceſſu tam proſpero, ut ceterorum interpretum doctiſſimorum labores curæ ejus multum cedere atque concedere videantur. cui tamen, quum ſua ſcribere pararet, TVAM ad CL. de BOZE epiſtolam ad manus fuiſſe non puto, ſed tantum Diarium Venetum: eumdem, quæ Academia Inſcriptionum Pariſienſis, cujus & ipſe Sodalis erat digniſſimus, vir quippe primarum partium, ad TE ſcripſiſſet, neſciviſſe potius, quam ſciviſſe, in animum induxi. Si ſcivit, ubique non inſcite diſſimulat ſe ſcire, ne tantorum ſodalium conjecturas contemſiſſe videatur. Tanto minus timide ego, animo fidentiore, non modo ab Italorum ſententiis diſceſſi, ſed & Pariſienſium explicationes improbavi, quod Divionenſem interpretationem a Pariſienſibus vehementer videbam diſcrepare. Longius certe diſtant Bouhieriana Pariſienſibus, quam Divio Lutetia Pariſiorum abeſt. Eruditiſſimus enim Divionenſium Præſes inſcriptionem diptychi Brixiani ſic legit. N*umerius* AN*icius* MANL*ius* BOETHIVS V. C. ET INL. EX P*ræfectus* P*rætorio*, P*ræfecto* V*rbi* SEC*undo*, CONS*ul* ORD*inarius* ET PATRIC*ius*.

NAR. viſum eſt MAZOCHIO nomen eſſe gentilitium, ut ſupra p. XXXXII. th. XXI. *fin.* cœpimus dicere. „Brixiani diptychi Boethius, *inquit* MAZOCHIVS *pag.* „(XXIV.) unde prænomen NAR. arceſſiverit (a matre ne, an a majorum alio) aut quid „ſignificet, quis facile expediverit? Sed tamen quia inter gentilitia nomina non „alios facile quam NARIOS reperio ab ea ſyllaba incipientes (nam *Nardos*, *Nar-* „*ciſſos*, & ſi qua ſunt alia in Indicibus propriorum nominum occurrentia, non mo- „ror, quippe quæ ſint ſervilia ferme nomina, aut libertinorum cognomina) non „aliud relinquitur, niſi ut illud NAR. interpreter *NARIVS*, aut vero conſueto de- „rivativo nomine, *NARICIVS*: idque tamdiu certe, donec major lux ſive a mo- „numentis ac libris, ſive a conſanguineorum & affinium hujus conſulis nominibus „affulgeat. Sint interim NAR*ius* MANL*ius* BOETHIVS tria conſulis hujus nomina.„ Primam diptychi vocem NAR. primo vocat prænomen, quam mallem, ut in ſequentibus, *nomen* dixiſſet. NAR. enim *prænomen* numquam fuit. Τὸ NAR. gentilitium nomen haberi poſſe, NAR*ius*, etiam BOVHIERIO viſum eſt pag. 101. *init.* ita tamen, ut ſplendore gentis *Aniciæ* Boëthiorum permotus paullo poſt ead. pag. *lin.* 12. ſcripſerit, *je ſuis fort tenté de croire, qu'on y a mal lû:* NAR. *au lieu de* N. AN. *lesquelles Lettres ſignifient*, N*umerius* AN*icius*. In meis ad Bouh. literis pag. 318. *lin.* 32. dixi NAR. poſſe etiam legi NAR*enius* vel NAR*onius*. quo modo & NAR*icius* Mazochio in mentem venit, *conſuetum derivativum nomen* vocanti. Haud neſcio a nominibus gentilitiis in IVS interdum alia in ICIVS derivata eſſe: v. g. *Cadius*, *Cædicius* cet.

NARICIVS tamen an quodam in monumento occurrerit Mazochio, lubens cognoscerem. De *Nareniis* & *Naroniis* saxa quædam citare operæ duxi loc. cit.

De NARONIAE gentis inscriptione, quam celeberrimum MVRATORIVM 1379: 9. (nescium a Fabr. ob ipsam gentem *Naroniam* jam datam Inscr. Cap. IX. p. 633. n. 283.) protulisse scripsi ad Bouh. p. 318. *extr.* addo, eamdem ut ineditam ipsum MVRATORIVM jam dedisse e schedis Valeriis & Caponiis 1350: 2. & quidem ita, ut pro NARONIAE legatur HARONIAE.

Quæ ibi sequitur, 1350: 3. *e schedis Muratorianis*, missa etiam *Muratorio* a *Bimardo* suo, jam erat in Fabr. p. 60. n. 348. ad eamque provocavit ob gentem *Hedumniam* postea Fabr. p. 626. a. C.

Quæ in Mur. præcedit 1350: 1. ab eodem immemore iterata 1467: 5. notaque non inlustrata sed obscurata est. quam notam non adscribo: nam vetat MVRATORIVS ipse, in Addendis & Corrigendis scribens „Pag. MCDLXVII: 5. Dele Notam, „& scribe F. C. SVO. idest F*ecit* C*onjugi* S*uo*. Propterea ad præcedentem Classem „spectat Lapis.„ Cur nescit, in præcedente Classe 1350: 1. semet dedisse? sed & hanc jam Fabrettum p. 313. n. 375. habere ignorat.

Fabrettus B. tantum dat, i. e. B*enemerenti*: ut & in aliis saxis sola sigla B. scriptum hoc vocabulum mihi occurrit. Vide Fabr. p. 571. num. XLVIII. alia enim nunc præteribo. Muratorius B*ene* M*erenti* more omnino magis solito, & plenius, at vix verius. Nam, quod omnibus adhuc latuit, hoc saxum ex ipsius possessoris quomdam autographo jam dedit Gruterus hunc in modum 1142: 3. *Romæ*, *in domo Comitis a Zolleren.*

DIIS: MANIBVS
HIANTI. SECVN
DAE. F. C. SVO. B. V
IXIT. ANNIS
XXXX

Gruterus ex autographo Comitis.

In ed. Grut. sec. nihil notarum dederunt. Raritas siglarum C. SVO. B. exercuit Reinesium, τὸ B pro V interpretatum: ita enim invenio in ind. Rein. 20 „C. „SVOB. C*um* S*uo* V*iro*. 3. MCXLII. apud Grut.„ Idem ad Rupertum ep. 35. p. 260. *lin.* 7. in exemplis H abundantis adfert HIANTHIS pro *Ianthis* in 2. (leg. 3.) pag. MCXLII. Scaliger in indicibus Gruterianis hunc lapidem nusquam memoravit, nisi ind. 23. seu nominum:

Hiantis Secunda. 1142: 3.

qui nominativus *Hiantis* post Scaligerum, forte & ex Scaligero, placuit Reinesio, quamvis HIANTHIS scribenti adspiratione bis posita. Quod si Reinesii conjectura ocum habeat, H non abundat, sed, ut aliis in lapidibus sæpe, trajectum est. Malim

Malim tunc HIANTI esse genitivum mariti, pro IANTHI. Ita IANTHVM AVGusti *Libertum* habet Mur. 918: 3. Si HIANTI Gruteri non sit in lapide, sed aliorum HANTI: an HANTI hoc idem erit, quod ANTHI nomen frequentissimum? Τὸ SECVNDA quidem certe aliorum præstare videtur τῷ SECVNDAE Gruteri. An hæc doctos Romæ viros ad lapidem, ibi adhuc, credo, extantem, tam diverse exscriptum, tamque varie explicatum, quam curatissime inspiciendum, edendumque excitatura sint nescio, sed opto.

Nunc de NAR. diptychi commentari pergimus. Postquam BOVHIERIVM exscriptioni Brixianæ literarum trium NAR. diffidere videbam, audacior & ego factus τὸ NAR. varie corrigere & torquere cœpi, pag. 321. *lin.* 8. & 15. in FLAB. i. e. FLAV*ius*, aut in FL*avius* AN*icius*: ibidem *lin.* 31. & 33. ligatas literas in diptycho legi suspicatus, FL*avius* AVR*elius*, aut AN*icius* AVR*elius*. Qua fini ista tunc scripserim, his verbis Bouhierio exposui pag. 322. *lin.* 18. *ut quorum oculis diptychum ipsum cernere contingit, bene & docte oculis suis usi certos nos faciant, quid in ipso diptycho legatur. in quo si* NAR. *legitur, uti TV & LEICHIVS adtulistis, tum vero omnibus omnium conjecturis eodem loco habitis, id est, valere jussis, redibo partim ad id, quod initio dixi* (pag. 316. *extr.* 317. *init.*) *ex prima diptychi voce lecta reliquis diptychi verbis multum lucis non accedere, non decedere; partim ad id, quod amplissimo BOVHIERIO in mentem primo venit* (venit & Mazochio, ut postea didici) NAR. *initium esse nominis gentilitii, quo Fl. Boëthium consulem a. Cti* 478, *absque Brixiano diptycho esset, dictum fuisse ignoraremus.* Editis a me epistolis epigraphicis quum haud multo post TVRICVM ipse venisses, QVIRINE Eminentissime, idemque sapientissime BRIXIANORVM EPISCOPE, & peracto ex animi sententia itinere Helvetico per Alpes Ræticas in TVAE Diœceseos metropolin BRIXIAM rediisses, nihil habui antiquius, quam verum ipsum de NAR. ex TE quærere. *Ego vero* (ita scripsi in extremo literarum mearum ad TE primarum) *serio* TE *etiam atque etiam rogo quæsoque, ut initium literarum diptychi Boëthiani, earumque ductus atque flexus omnes & singulos, maximos, medioximos, minimos, visumque non prudentissimum fugientes, serio contemplatus, serio respondeas ad ea, quæ pag.* 322.*lin.* 19. *a me posita sunt. Cujus enim oculis fidem habebo majorem, quam* QVIRINI *oculatissimi*;

Ambobus mihi qui carior est oculis?

Quid respondisti? Ipsius Diptychi imaginem, quam recens ærea tabella perfecte exprimendam curavisti, sine mora a TE accepi; visisque in ea tribus omnino literis NAR, quasi radiis solis scriptæ essent; statim ex animo delevi omnes literarum illarum trium mutationes; quæ Bouhierio & mihi subnatæ erant. quas non dubito, TE, quum primum legeres, eodem loco habuisse, quo nos TIBI natum, & LEICHIO adoptatum ANIC*ius* habuimus.

Cædimus, inque vicem præbemus crura sagittis.

Addo, quod TVVM beneficium TIBI reddat jucundius. Si primæ diptychi literæ legerentur NAR. (quas ita legi jam certus scio) inde reliquis diptychi verbis multum

tum

tum lucis non acceſſurum, non deceſſurum eſſe; ex NAR. nonniſi nomina Boëthii in diptycho expreſſa auctiora cognoſci, ipſe mihi perſuaſeram, ut modo ex meis ad Bouh. literis repetii. at ipſa diptychi imagine, quam TIBI gratiſſimus debeo, diligentius conſiderata penitus intellexiſſe mihi videor, tres literas NAR. nomina Boëthii conſulis non augere, ſed ipſi imagini multum lucis accendere, & viciſſim ab imagine egregie illuſtrari poſſe: quod εὕρημα Parti III. ſeu Καταϲκευαϲτικῇ reſervari, TVOque judicio ſubjici dignum judico.

Tertium P. poſt EXP*ræfecto* P*rætorio* non nominandi ſed auferendi caſu effert Præſes illuſtris, P*ræfecto* V*rbi* SEC*undo*, ſeu SEC*undum*. quia τὸ EX ante duo PP expreſſum, ante tertium P ἀπὸ κοινοῦ repeti debere ſtatuit. De EX præmitti dignitatibus ſolito latius egi in reſp. ad Bouh. inde a pag. 285. *lin.* 30. idque ita, ut deinde pag. 290. *lin.* 16. & pag. 324. *lin.* 34. non omiſerim expendere, an repetitio τοῦ *ex*, ingenioſiſſime a BOVHIERIO excogitata, cum in Stiliconis ſeu Divionenſi, & Turicenſi, tum in Boëthii ſeu Brixiana epigraphe bene procedere videatur. mihique tunc minus placebat, quia eruditiſſimum Præſidem intelligebam in cogitationem de *ex* ita elliptico veniſſe, non quod iſtam ellipſin niti ſciret exemplis certis, quorum certe nullum adduxit; ſed quod eam credebat neceſſariam in Stiliconis & Boëthii diptychis, ne conſules ordinarii, ille conſulatum & magiſterium militum, hic conſulatum & præfecturam urbis, ſimul geſſiſſe ſint dicendi: id quod tamen a ſeculi quarti & quinti moribus minime fuit alienum.

Si vir optimus diutius nobis & literis bonis ſuperfuiſſet, forte ſuam τοῦ *ex* ellipſin exemplis quibusdam firmaſſet. quæ poſt fata viri mihi obſervata ſunt, vide. Grut. 309: 2.

FABIAE. ACONIAE. PAVLINAE. C. F
FILIAE. ACONII. CATVLINI. V. C
EX. PRAEF. ET. CONSVLE. ORD. VXORI
VETTI. PRAETEXTATI. V. C. PRAEF.
ET. CONSVLIS. DESIGNATI. cet.

unde Scal. ind. 5. *Ex Præfecto & Conſule ordinario.* 309: 2. Si extenſe CONSVLE caſu ſexto ſit in ſaxo, ut & Apianum video habere, qui tamen Beneventi ponit, non Romæ, fol. 101. loc. 2. indubia eſt τοῦ *ex* ἀπὸ κοινοῦ repetitio. Sed ſunt, quæ dubiam nobis faciant lectionem CONSVLE. Jac. Mazochius, ex quo dedit Gruterus, ſe non vidiſſe teſtatur in Corrigendis ſuis ad fol. 57. loc. 5. & quî Romæ vidiſſet, ſi Beneventi lapis, non Romæ fuit? Smetius autem fol. 153: 5. & Grut. 309: 3. ex Panvinio, *Beneventi in Samnitibus* ponentes non CONSVLE, ut Apianus, ſed gignendi caſu CONSVLIS habent. In Grut. ed. ſec. 309: 2. 3. non monent eamdem eſſe, licet diverſis locis extare dicatur. at Holtheaus in ſuis Addendis ad 309: 2. 3. Smetium cum Grutero componens, *epigraphen* 3. inquit, *aliam eſſe quam eſt ſecunda vix credam.*

Apud

Apud Amm. Marcellin. 19 : 12. legitur *Simplicius Philippi filius ex Præfecto & Consule.* Doctiſſimum commentatorem Valeſium, cujus verba quædam ſupra th. XVIII. p. XXXI. *extr.* adduximus, de Philippo præfecto prætorio, & conſule a. Cti 348. collega Saliæ, verba Ammiani interpretari miror. Vehementiſſime enim obſtat vox *filius* inter *Philippi* & *ex Præfecto & Conſule* media. ne dicam, Ammianum tacere minime voluiſſe, in quibus honoribus fuerit Simplicius, qui *inter primos ductus, & reus poſtulatus, quod ſuper adipiſcendo interrogaſſe dicebatur Imperio.* Fuit igitur *Simplicius Philippi* (conſulis a. Cti 348, clariſſimi viri,) *filius ex Præfecto & Conſule.* i. e. *ex conſule*, non ordinarius, cujus adeoque nomen in Faſtis ne quærendum quidem, ſed honorarius tantum, forte ob patris merita præclariſſima. Forte eadem gratia & *præfecturam* (utram neſcimus, Prætoriine, an Vrbis, conf. ſupra th. XVIII. *e.* pag. XXX.) nonniſi *honorariam* acceperat, dictus inde Ammiano *ex Præfecto.*

Ut Valeſius verba Ammiani de Simplicio filio Philippi, de patre Philippo : ſic Muratorius alium Philippi filium Antigonum de ipſo Philippo conſule, Antigoni nomine male augendo, accepit, deceptus mala lectione ſaxi græci, quod ut ineditum profert in Claſſe V. ſeu Conſulum ad a. Cti 348. quo conſules fuerunt Fl. Philippus & Fl. Salia. „Fortaſſis, *inquit* p. 379. *loc.* 2. ad hujus *Philippi* Conſulis patrem „pertinet inſcriptio ſubſequens. Et ſecundum conjecturam iſtam Conſul noſter ap„pellatus fuiſſet FLAVIVS ANTIGONVS PHILIPPVS. *Romæ, in Sanctæ Mariæ Ma„joris. E ſchedis meis, & Fratris Jucundi.*

„ ΤΟΝ. ΠΑΣΗΣ. ΑΡΕ
„ ΤΗΣ. ΕΙΔΗΜΟΝΑ. ΦΩΤΑ
„ ΦΙΛΙΠΠΟΝ̄. ΠΡΕΣΒΥΝ. ΑΟ
„ ΝΙΗΣ. ΕΝΠΕΡΑΜΟΝ. ΣΟΦΙΗΣ
„ ΑΥΣΟΝΙΩΝ. ΥΠΑΤΟΥ. ΠΑΤΕΡΑ. ΚΛΤ
„ ΤΟΝ. ΑΝΤΙΓΟΝΟΙΟ. ΘΡΕΨΕ. ΜΑΚΗ
„ ΔΟΝΙΗ. ΔΕΞΑΤΟ Δ'ΕΙΤΑΛΙΗ

„Tetraſtichon hoc ita reddo. *Omnis Virtutis Fulgidum Lumen, Philippum Senem, Ao„niæ Peritum Sapientiæ, Latinorum Conſulis Antigoni Patrem Inclytum, Nutrivit Macedonia, „Excepit Verò Italia.* „ Neſciebat verius jam prodiiſſe, & Neapoli poni in Grut. 1098 : 8. unde & Valeſius ad Amm. Marcell. loc. cit. *Philippum Macedonia oriundum fuiſſe* ſcribit *teſtari veterem Inſcriptionem Neapolitanam, quam referat Gruterus pag.* 1908. Male ita editio Gronoviana pro *pag.* 1098 : 8. Tetraſtichon elegiacum ex Grutero & Muratorio ſic lego :

Τὸν πάσης ἀρετῆς εἰδήμονα φῶτα, Φίλιππον,
Πρέσβυν, κ' ἀονίης ἐνπέραμον σοφίης,
Αὐσονίων ὕπατον, πατέρα κλυτὸν Ἀντιγόνοιο,
Θρέψε Μακηδονίη, δέξατο δ' Ἐιταλίη.

Si τῦ *ex ἀπὸ κοινῦ* repetendi exemplum indubium detur, interpretationi BOVHIERII acutiſſimæ EXP*ræfecto* P*rætorio*, (*ex*) P*ræfecto* V*rbi* SEC*undo* me acceſſurum ſcripſi

pag. 325. *med.* Exemplum indubium videtur in Ammiano Marcellino dari. indubium hac gratia, quia *confule* expanfe fcriptum eft. BOVHIERII itaque lectioni (*ex*) *Præfecto Vrbi SECundum* accedant, qui volunt, quotquot volunt. Non adverfabor: non repugnabo. Vnus tamen mihi reftat fcrupulus, qui me male habet. Si nomen dignitatis pofterius, cum quo alterum (*ex*) non legitur denuo expreffum, auferendi cafu extenfe fcriptum non eft, fed aut initiali litera fola, aut primoribus tantum literis, ut quo cafu debeat efferri pofterius dignitatis vocabulum, ambiguum relinquatur: num & tunc, ob prius *ex* expreffum & priorem dignitatem ablativo cafu adfcifcens feu regens, alterius (*ex*) ἀπὸ κοινȣ̃ intelligendi neceffitas ftatui debet? Aut fallor, aut ipfe BOVHIERIVS hanc nobis legem non fixiffet, & de (*ex*) elliptico forte ne cogitaffet quidem, fi agnoviffet, etiam fine (*ex*) fenfui æque ac verbis integritatem fuam conftare, ut paullo ante p. LXXVIII. *med.* jam occupavi dicere, & Diptychi Boëthiani literas P. V. ab inl. viro, veterano in antiquitatis ftudio, infigniter (*ex*) *Præfecto Vrbi* lectas, fine (*ex*) quoque fenfu integerrimo *Præfectus Vrbi* legi poffe in Parte III. feu Κατασκευαςικῇ urgebo. quam jam nunc inciperem, nifi expofitis hactenus & ad examen vocatis interpretum Diptychi Boëthiani doctiffimorum, quotquot mihi innotuerunt, fententiis, de *Boëthiorum confulatibus* dicendum videretur: quia interpretibus quibusdam hos ipfos *Boëthiorum confulatus* non fatis perfpectos magnæ fraudi fuiffe video. de quo etfi quædam, ubi ubi neceffitas fumma erat, jam monuerim, in majore tamen luce cauffa hæc omnis ponetur, & ad nonnullorum opiniones magis infirmandas conducet, de *Boëthiis confulibus* data opera fi viderimus, atque adeo cum viderimus: nam de iis videre certum eft, quod in Parte hac fecunda extrema nos facturos effe, thefeos duodevicefimæ litera *α. extr.* oftendimus pag. XXVIII.

XXX.

De Boëthiorum Confulatibus.

Repeto laterculum, quem ex Marcellini Comitis Chronico ad Bouh. pag. 333. *lin.* 26. pofui de annis Cti

485. IND. VIII. Symmacho folo Cof.
487. IND. X. Boetio folo Cof.
510. IND. III. Boetio folo Cof.
522. IND. XV. Symmacho & Boetio Coff.

Petrus Bertius in præfatione, quam editio Boëthii Confolationis Philofophiæ Hackiana a. 1671. repetiit, nonnifi unum Boëthium confulem agnovit, peffime opinatus, Boëthium philofophum ter confulem fuiffe: primum a. Cti 487. iterum a. Cti 510. tertio, cum Symmacho focero, a. Cti 522. Filios duo Boethii, Patritium & Hypatium, annis tredecim poft patrem confules fuiffe a. Cti 500. Hunc Bertii errorem ingentem fecutus eft magnus Voffius de Poët. Lat. cap. 5. p. m. 63. *extr.* de Boëthio philofopho, *Vir*, inquit, *fuit*

Confu-

Consularis, & filios duos Patricium, & Hypatium, Consules vidit. Si verissimum esset, quod falsissimum est, Boëthium philosophum a. Cti 487. consulatum gessisse, qui, quæso, in mentem venit Bertio & Vossio, consules ambo a. Cti 500. *Patricium & Hypatium* fratres fuisse, eosque patre Boëthio philosopho natos? *Patricius* fuit Phryx, & *Hypatius* sororis Anastasii Imp. filius, ut ex Procopio adtulerunt Pagius Crit. Ann. Baron. & Relandus in Fast. Consul. uterque ad a. Cti 500.

„Facile nimis admisit Philippus a Turre, Adriensis Præsul, Boëthium seu *rursus* „seu *iterum* Consulem fuisse, quum de unico tantum hujus Consulatu certo constet, „anno nimirum DX. gesto. Adnotatum quidem reperio Boethii Consulis nomen in „Fastis, præter eum annum, etiam anno CCCCLXXXVII. atque insuper anno „DXXII. at scio, Baronium inde adductum ad credendum, non iterum tantum, „sed tertio renunciatum fuisse Consulem Boethium Philosophum. Hunc tamen neu- „tro loco designari nullus dubito. Non quidem anno CCCCLXXXVII. nam Fla- „vius Boethius, cui Consulatum eo anno Fasti omnes adscribunt, ea tantum de „causa, ut Pagius ad ipsum annum observat, a Baronio, & ab Onuphrio etiam „Panvinio cum Boethio Anicio Manlio Severino confunditur, quod extet Epistola „Felicis Papæ ad Sanctum Cæsarium Arelatensem Episcopum data *post Consulatum M.* „*Sever. Boetii V. Cl.* At ex Codice manuscripto Arelatensis Ecclesiæ, teste Jacobo „Sirmondo, aperte evincitur, Epistolam illam perperam adscribi Felici III. quum „spectet ad Felicem IIII. & præterea perperam in eandem intrusum fuisse ex imperiti „librarii errore *M. Sever. Boetii* nomen, quum legendum sit *post Consulatum Mavortii.* „Nec etiam designari anno DXXII. quo Consules processisse Symmachum, & Boe- „thium, Fasti testantur; nam Boethius hic filius fuit Boethii Philosophi, quemad- „modum Symmachus, ut ostendit Sirmondus in *Notis ad Ennodium*, cui sententiæ Pa- „gius ad eum annum DXXII. subscribit. Itaque unum dumtaxat Consulatum, an- „no scilicet DX. gessit Boethius Philophus, qui in Diptycho Brixiano repræsentatur.„ Hæc TV in diss. Romana pag. (XXVII.) doctissime & verissime scripsisti: modo ne addidisses, *qui in Diptycho Brixiano repræsentatur.* In sententiam Sirmondi & Pagii de Boethiis tribus consulibus, avo, patre, & nepote, jam diu me discessisse scripsi ad Bouh. p. 333. *init.* Laudavi ibidem ὁμοψήφους Bimardum & Bouhierium, quibus MAZOCHIVM adjicere nondum poteram, Diatriba ejus tunc nondum instructus.

Sententiæ omnino verissimæ de *trium Boëthiorum consulatibus unicis* gravissimum pondus addit, in nullo antiquitatis monumento, quorum aliquammulta in ep. XX. ad Bouhierium adduxi, Boethium quemdam consulem legi *consulem iterum*, nedum *tertio* fuisse. v. ad Bouh. p. 332. *lin.* 38. & p. 339. *lin.* 13.

Recte MAZOCHIVS pag. (XX.) *valde verisimile fieri (quis enim id præstare ausit?) primum illum consulem Boethium anno* 487. *signatum, philosophi patrem fuisse.* Videbis & mihi ita placuisse, Boëthium consulem a. Cti 487. Boëthii philosophi consulis a. Cti 510. patrem fuisse, non quod certo antiquitatis testimonio id constet, sed quia, quod adversetur aut repugnet, non reperiatur.

Puto me porro ire, qua ducat verisimilitudo (quis enim & hoc præstare ausit?) si Boëthii consulis a. Cti 487. patrem, adeoque Boëthii philosophi consulis a. Cti 510. avum fuisse dicam Boëthium senatorem nobilissimum, Præfectum Prætorio, peremtum a. Cti 454. qui consul numquam fuerat. de quo viro veterum testimonia compluria non profero, quia nobis sufficiunt, quæ th. XVIII. lit. ε. p. XXXII. *lin.* 3. adtuli. Quam vero dixi verisimilitudinem temporum ratio num obscure suadet? num heic quidquam, quod obstet, aut officiat, invenitur?

Ab Adriensis Præsulis explicatione Eminentiss. QVIRINVS *discedens*, *Boetium bis Consulem processisse*, *argumentis a Sirmondo & Pagio allatis negat*, *errore librariorum Flavio Boetio consulatum a.* 487. *in Fastis adscribi*, *Symmachum & Boetium a.* 522. *Consules*, *philosophi filios esse*, *ipsum non*, *nisi semel*, *ea dignitate functum*, *docet.* Hæc χαριέστατος LEICHIVS pag. (XXVI.) qui in referenda TVA de unico Boëthii philosophi consulatu a. Cti 510. gesto sententia dum brevis esse voluit, obscurus factus, quæ de Boëthio consule a. Cti 487. tradideras, corrupit, & ea TE induxit commentantem, quibus TVVS & animus & calamus quam longissime aberat. Tantum enim abest, ut *errore librariorum Flavio Boetio consulatum a.* 487. *in Fastis adscribi* in TVA ad CL. de BOZE epistola scripseris: potius *Flavio Boethio consulatum a. Cti* 487. *Fastos omnes adscribere* in ea apertissime scripsisti. Hunc autem *Flavium Boëthium* a. Cti 487. consulem, fuisse *Boëthium philosophum*, seu *Anicium Manlium Severinum Boëthium* negasti post Pagium, qui contra Baronium ad a. Cti 487. Num. I. & ad a. Cti 488. Num. IV. verissime observavit, Papæ Felicis IIII. epistolam perperam Papæ Felici III. a Baronio adtributam esse, quod in ea *P. C. M. Sev. Boetii V. C.* legeretur errore librariorum: quem Sirmondus emendarit ex codice MS. Arelatensi, optime habente *P. C. Mabortii V. C.* i. e. *Post Consulatum Mavortii Viri Clarissimi*, adeoque a. Cti 528. Mavortius enim consul fuit a. Cti 527. plenis nominibus suis, ut th. XX. p. XXXVII. *lin.* 21. vidimus, *Vettius Agorius Basilius Mavortius* dictus. Qui TVA & LEICHII verba, integre a nobis adducta, inter se comparant, rem ipsam tenebunt.

In eadem diss. TVA Romana sic pergis: „Papebrochius in *Act. Sanctor. ad diem* „27. *Maii cap.* 11. *Comment. de S. Joanne Papa I.* dubius primum hærere videtur, num „Symmachus, & Boethius eo anno DX. (volebas scribere DXXII.) Consules, fue„rint seniores illi, quorum utrique Consulatus jam alius obtigerat (Symmacho Boë„thii philosophi socero a. Cti 485. & Boëthio philosopho Symmachi genero a. Cti 510.) „an vero Boethii senioris filii; isque paulo post primam sententiam amplectitur. Mi„nime tamen iis assentitur, qui in Boethio Consule anno CCCCLXXXVII. Boethium „Philosophum agnoscunt, imo diserte prodit hunc illius filium fuisse; quocirca Pa„gius (ad a. Cti 510.) dormitasse videtur, dum Papebrochium inter illos recenset, „qui eundem ipsum Boethium, egregium Philosophum, Consulem anno illo (Cti „487.) processisse, falso affirmarunt.„ Ab hac sententiæ Papebrochii fluctuantis enarratione TVA discordant, quæ ab LEICHIO pag. (XXX.) sic scripta sunt: *Baronius*, *ipsum*

ipſum Philoſophum eo anno (Cti 487.) *conſulatum geſſiſſe*, *cenſet*, *eamque ſententiam*, *quamvis dubitanter*, *Papebrochius amplexus eſt.* Papebrochium a TE citatum non citat ibi LEICHIVS, citat autem mox pag. (XXXI.) not. y. Amicum me manere & QVIRINI & LEICHII cupio. Hoſtes nos umquam eſſe, Muſæ omnes prohibeſſint. Vter vero in enarranda Papebrochii ſententia veritati plusve minusve litaveritis, ſalva amicitia noſtra libere pronuntiarem, niſi Papebrochii curis carerem. quibus deſtitutus, & ob id ipſum - - *certo compeſcere puncto*

Neſcius examen, - - - - - - - - -

ſi in TVAS partes propenderem, & LEICHIVM, quem in exponenda TVA de Flavio Boëthio conſule a. Cti 487. ſententia lapſum eſſe, nihil circuitione uſus dixi, præterea in pronuntianda Papebrochii ſententia aberraſſe dicerem, dicerer ab LEICHIO ποιεῖν κατὰ πρόσκλισιν. Aeſtiment itaque veſtras, TVAM & LEICHII, de Papebrochio παραδόσεις ἐναντιοφανεῖς æqui rerum arbitri, quibus notarum Papebrochianarum inſpiciendi copia datur.

Ab LEICHIO, qui veterem aviam de pulmone non avulſit, & Symmachum & Boëthium a. Cti 522. conſules Boëthii philoſophi filios duo fuiſſe agnoſcere non auſus, eos Symmachum, Boëthii philoſophi ſocerum, eodem conſulatus munere jam ſemel Anno CCCCLXXXV. (ita emendandum eſſe, quod in LEICHII libro pag. (XXXIII.) male CCCCXCV. editum eſt, jam ad Bouh. ſcripſi pag. 333. *lin.* 12.) perfunctum; & ejusdem Symmachi generum, ipſum Boëthium philoſophum, qui primum conſul a. Cti 510. proceſſerat; credit fuiſſe pag. (XXXII.) diſceſſionem merito fecit BOVHIERIVS, in ſua Diptychi Boëthiani explicatione ad me miſſa his uſus verbis pag. 104. *lin.* 30. *Outre qu'il ne raporte aucune preuve de ce fait, il répond mal au paſſage, où Boëce parle du Conſulat de ces deux fils, & qui paroit bien precis.* Si vera eſſet ſententia ab LEICHIO adoptata & reſuſcitata, in veterum libris Faſtorum conſularium a. Cti 522. non *Symmacho & Boëthio Coſſ.* ſed *Symmacho II. & Boëthio II. Coſſ.* legeremus. quam iterati a Boëthio conſulatus notam Faſtis omnibus, addo & lapidibus omnibus, ignorari, ab aliis & a me aliquoties jam animadverſum eſt. Fruſtra eruditionem ſuam prodigit LEICHIVS, exempla conſulum vix e pueris egreſſorum conquirens, ut Boëthii philoſophi filios ætate puerili conſulatum tantum honorarium geſſiſſe ſibi magis quam aliis perſuadeat. Novæ huic LEICHII ſententiæ quid magis repugnat, quam is ipſe, quo uno nititur, locus Boëthii, quem ita in *Conſolatione* lib. II. proſa 3. Philoſophia adloquitur. *Si quis rerum mortalium fructus ullum beatitudinis pondus habet, poteritne illius memoria lucis quantalibet ingruentium malorum mole deleri? cùm duos pariter conſules liberos tuos domo provehi ſub frequentia patrum, ſub plebis alacritate vidiſti; cùm eisdem in curia curules inſidentibus tu regiæ laudis orator, ingenii gloriam, facundiæque meruiſti: cùm in circo duorum medius conſulum circumfuſæ multitudinis exſpectationem, triumphali largitione ſatiaſti. Dediſti, ut opinor, verba fortunæ, dum te illa demulcet, dum te, ut delicias ſuas, fovet. Munus, quod nulli umquam privato commo-*

ommodaverat, *abstulisti.* Qui hæc Philosophiæ Boëthianæ verba consolatoria [quibus eam, prætereuntem sumptas Boëthio in adolescentia negatas senibus dignitates, ad singularem felicitatis] Boëthii cumulum venire delectavit] de filiis Boëthii philosophi duobus, consulibus non ordinariis, sed tantum honorariis seu codicillaribus, accipi posse contendit, næ magnum is onus suscipit, quo se non ante levatum sentiet, quam antiquitatis testimoniis testatum reddiderit, in consules tantum codicillares verba Philosophiæ Boëthium consolatæ quadrare eodem jure, quo ea consulibus omnino ordinariis convenire ambiguum nemini est. Soliti sunt consules ordinarii in novi anni auspiciis, seu ipsis Kalendis Januariis summo mane domo provehi sub frequentia patrum, sub plebis alacritate. Legatur vel Ovidius hæc gaudia, quibus Roma absens, & exul, animo non æquissimo carebat, suavissime canens *Ex Ponto Lib.* IV. *Epist.* IV. & IX. De consulibus tantum honorariis seu codicillaribus idem esse factum unde nobis fides fit? Alia non addo: quia ad Partis hujus II. finem remis velisque propero.

Cuiusnam trium Boëthiorum consulum est diptychon Brixianum? Si sententias numerari æquius esset, quam ponderari, vinceret TVA, Eminentissime QVIRINE, sententia. Censes autem sic pag. (XXVII.) *Boëthius Philosophus, qui a. Cti* 510. *consulatum gessit, in Diptycho Brixiano repræsentatur.* Idem visum est II. auctori Diarii Veneti Tomo XXVIII. pag. 29. esse *del famoso BOEZIO* (integrum Veneti auctoris locum dedi supra th. XVII. pag. XXVI. *extr.*) III. IIII. V. Triumviris eruditis Brixiensibus. VI. Philippo a Turre. VII. VIII. VIIII. X. Quatuorviris Regiæ Parisiensis Academiæ Inscriptionum, aut potius omnibus Academiæ istius inclutissimæ Sodalibus nobilissimis, μιᾷ φωνῇ. XI. Jo. Henr. Leichio. XII. Jo. Alberto Fabricio Bibl. Lat. Tom. III. pag. 203. & pag. 579. In Italia unus *Mazochius*, unus in Gallia *Bouhierius*, in alia omnia iverunt. Horum neutri Boëthius philosophus probatus est, sed alius. Illi Boëthius, Boëthii philosophi filius, consul cum fratre Symmacho a. Cti 522. Huic Boëthius, Boëthii philosophi pater, consul a. Cti 487. quem & mihi unice placuisse, in Epistolis Epigraphicis legisti. a qua me sententia ne transversum quidem unguem dimovet bicornis argumentatio MAZOCHII pag. (XXII.)

In textu ipso adseverat, *Boëthium* diptychi non posse eum esse, qui a. Cti 487. consul fuerit. Cur? *quia, qui anno* 487. *consulatum iniit, is consul solitarius fuit.* Nos id supra th. XXI. p. XXXXI. *init.* abjecimus, testati, duplicis CC in ECCONS potestatem MAZOCHII somnium esse.

Neque magis nos vulnerat alterum ejusdem telum in nota (28) expromtum. „In Marcellini Fastis anno 487: *Boetio solo Cos.* Chronicon Alex: Βοηθίου μόνου i. e. „*Boethio solo.* Ac totidem verbis in Fastis Florentinis major. quos laudat Relandus. „Sed & in Actis Romanæ Synodi de restituendis lapsis habitæ *Boethius* sine Collega „consul

„conful fignatur in hunc modum: *Fl. Boetio V. C. confule* &c. apud Baronium. Ex „quo aliud etiam conficitur argumentum ut oftendatur, 'Brixiani diptychi Boethium „ab anni 487. confule effe diverfiffimum; quippe quum huic *Flavii* prænomen fit, „ille NAR MANLIVS BOETHIVS infcribatur.„ *Flavii* five prænomen, ut MAZOCHIVS cum multis vocat, five nomen gentilitium, v. epp. epigr. pag. (30) (31) quam parum nos juvet in diptycho Brixiano, brevi docebo. Si nominis *Flavii* abfentia Boëthium confulem a. Cti 487. excludit, nonne abfentia nominum *Anicii* & *Severini*, quibus Boëthium philofophum nominatum fuiffe novimus, Boëthium confulem a. Cti 510. magis excludet? Hoc MAZOCHIVS, cui Boëthius philofophus difplicuit, manu utraque largitur. Sed pergo: Si nominis *Flavii* abfentia Boëthium confulem a. Cti 487. excludit, eadem ejusdem nominis *Flavii* abfentia Boëthium confulem a. Cti 522. MAZOCHIO placitum eodem jure excludet. Hunc enim Boëthium Mazochianum feu nepotem, æque ac Boëthium Bouhierianum meumque feu avum, *Flavii* nomine infignitum effe poffum docere. Non utar contra MAZOCHIVM infcriptione Gudiana, MAZOCHIO ex Relandi Faftis cognita & adducta pag. (XXXIII.) not. (31.) FL. SYMMACO ET VOET . . quæ ego ad Bouh. pag. 320. *lin.* 33. interpretatus fum *Flaviis* Symmacho & Boëthio confulibus, a. Cti 522. MAZOCHIVM autem non dubito ἑνικῶς legiffe FL*avio* SYMMACO ET VOET . . poteftque MAZOCHIVS pertendere, fratri tantum priori Symmacho *Flavii* nomen fuiffe: quo modo & ind. Gud. 22. tantum *Voet* . . . ., non *Fl. Voet* . . . . habet. Sed fi fciverit MAZOCHIVS, in Mur. 2003: 1. legi F. F. II. SIMMACO ET BOETIO VV. par hoc fratrum confulum eodem *Flavii* nomine gavifum effe, non negabit. Vid. ad Bouh. pag. 351. *lin.* 17. Si igitur ex abfentia *Flavii* nominis argumentum rite depromtum eft a MAZOCHIO, Diptychon Brixianum neque ad *Flavium Boëthium* confulem a. Cti 487. neque ad *Flavium Boëthium* confulem a. Cti 522. referri poteft. An ergo ad Anicium Manlium Severinum Boëthium confulem a. Cti 510. licet & *Anicii* & *Severini* nomina abfint, & dignitates EXPPPVSEC vehementiffime, ut antea demonftravimus, obftent? Ita nobis quartus aliquis Boëthius, isque conful ordinarius, erit quærendus, nusquam inveniendus. Viden' quo rem deducat MAZOCHIVS cum fuo *Flavii* prænomine. Quum & Boëthium avum, & nepotem Boëthium, *Flavii* nomine ufos videam, nollem ego quidem certe negare, Boëthium etiam philofophum eodem *Flavii* nomine, quod a patre acceperit, & in filios fuos transtulerit, dictum fuiffe, licet cum reliquis ejus nominibus in ejus libris non compareat. Nam

In magna nominum ejusdem hominis caterva non femper omnia fimul funt adfcripta, fed quædam tantum, ceteris omiffis. quam cauffam fere puto effe, cur haud raro *Flavii* nomen fub Imperatoribus Romanis pofterioribus de eodem homine clariffimo modo adfit, modo abfit. Vide quæ de FLAVIIS ARBITIONE ET LOLLIANO CONS. fcripfi ad Inl. BLAVRERVM meum pag. (31.) -- (35.) *lin.* 25. quibus heic commode addo, in vetere libro *Anonymi de Præfectis Vrbi* pag 390.

T. XI. Græv. ad a. Cti 342. corrupte legi *Filollianus Mavortius* : quod haud cunćter emendare *Fl.* (i. e. *Flavius*) *Lollianus Mavortius.*

Partem II. ἀνασκευαστικὴν , in qua diverſas doćtorum interpretationes diptychi Boëthiani , quod neque Boëthium philoſophum , neque hujus filium patri cognominem , exhibeat , examinavi , clauſurus ; & in Parte III. καλασκευαστικῆ , ex tribus Boëthiis conſulibus primum , Boëthium conſulem a. Cti 487. in ebore Brixiano conſpici , exiſtimaturus ; prima Mazochianæ paginæ (XXI.) verba hujus partis meæ II. ultima facio.

„At expoſtulabunt , credo , Brixiani cives ornatiſſimi , ægre paſſuri , eripi ſibi „de manibus tanti illius viri monumentum. Atqui ego contendo , nihil ob iſtam „cauſam de eboris pretio deceſſurum ; atque adeo multo illud fore poſthac pretio- „ſius , ſi , quum Boëthii philoſophi rebus geſtis plenæ ſint hiſtoriæ , deque ejusdem „nominibus ac dignitatibus librorum ejus epigraphæ loquantur : per iſtud demum „auro carius ebur alter Boethius cum ſuis nominibus & dignitatibus in lucem pro- „feratur , cum eruditæ caveæ majore favore & gratia.

VALE Mæcenas QVIRINE , præſtantiſſimum literarum decus. TVRICO Helvetiorum , prid. Kal. Jul. MDCCXXXXVIII.

PRIN-

PRINCIPI . EMINENTISSIMO ANGELO . MARIAE . CARDINALI QVIRINO

Jo. Gaspar Hagenbvchivs

ΕΥ ΔΙΑΓΕΙΝ. *Brixiam.*

PARS TERTIA ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ.

XXXI.

Ex ſententiis multis una elicita & limata.

ARTE ſecunda diverſis doctiſſimorum diptychi Boëthiani interpretum opinionibus, quantum ſatis erat, ita in trutina caſtigatis, ut leviora & ſine pondere eſſe viſa removerim, abjecerimque, quid jam reſtat, niſi ut ex ſententiarum diverſiſſimarum cumulo id tantum, quod boni eſt, ſeligens dilucide exponam, qua ratione tota diptychi epigraphe, & ſingula ejus verba, mihi & legenda & intelligenda eſſe videantur? quod præſtaturus prævideo fore, ut ſiglarum nonnullarum interpretationem ab iis etiam interpretibus, quorum reliquas reliquarum ſiglarum explicationes toto averſor ſtomacho, animo accipiam æquiſſimo.

Nec ſterilis locus ullus ita eſt, ut non ſit in illo
Mixta fere duris utilis herba rubis.

Quum enim quot fere literæ in diptycho tot quaſi certaminum genera propoſita ſint, eum, qui in ceteris victus disceſſit, in uno alterove palmam tuliſſe facillime accidit. Quare in promenda ſententia noſtra non dubitabimus de ſiglis aliis alios auctores ſequi.

Tros Rutulusve fuat, nullo discrimine habebo:

nil

nil minus veritus, quam ne fuspicionem moveam, me Aefopii fimilem graculi pennas, quæ pavonibus decidiffent, fublaturum, meque exornaturum effe. Formofo enim interpretum gregi, quorum pedes non pulcerrimos fuiffe Parte II. vidimus, Parte hac III. pictas plumas non invidebimus, multo minus eripiemus, quin laudabimus ipfas ipfi, & *καθδύναμιν* explicabimus, nitentioresque reddemus, femper, dum fanitas conftabit, eorum memores futuri, quæ ad ampliffimum BLAVRERVM a nobis fcripta funt pag. (43.) *fin.* (44.) *init.*

Quænam mens, quæ deliritas vos fuppilatores facit?

Quid? quod *ad imitandum non optima quæque proponere* cum Plinio lib. 1. ep. 5. *ftultiffimum* credens, fine invidia ulla invidendam Romanorum veterum prudentiam æmulaturus fum: de qua egregiam mentionem facit Salluftius B. Cat. cap. LI. namque C. Julium Cæfarem induxit, hæc in fenatu commemorantem. *Majores noftri, Patres confcripti, neque confilii, neque audaciæ umquam eguere: neque fuperbia obftabat, quo minus aliena inftituta, fi modo proba, imitarentur. Arma atque tela militaria ab Samnitibus, infignia magiftratuum ab Tufcis pleraque fumferunt: poftremo quod ubique apud focios, aut hoftes idoneum videbatur, cum fummo ftudio domi exfequebantur: imitari, quam invidere bonis malebant.*

XXXII.

Monogramma BE *expenfum.*

In fummo Boëthii Diptycho utraque tabula corollam oftentat lemnifcis ornatam, intra quam duæ literæ B & E invicem innexæ illigatæque funt. De coronæ hujus lemnifcatæ literis BE univerfus interpretum doctiffimorum chorus ne verbum quidem habet, mihique reftarent ignotiffimæ, nifi diptychi imaginem videre mihi contigiffet. Contigit autem infigni beneficio TVO, CARDINALIS Eminentiffime, qui duplicem formam æneam ad me mififti, cum Venetam, tum TVAM: v. Part. I. p. VIII. & VIIII. th. VII. lit. A. & K. Verba Veneti auctoris Italica, in quibus has literas *monogramma* vocat, a me exfcripta jam funt Part. II. th. XXV. *init.* pag. LII. vixque dubitare poffum, id ei BoE*thii* nomen habere vifum effe. Quia de *coagmentis literarum* in Τετσαρακοςολογίῳ *Turicenfi*, cujus hac ipfa de cauffa clariffimus BREITINGERVS nofter in luculenta admodum epiftola *de MS. Turic. Græc.* ad TE perfcripta, & apud nos edita pag. 15. *med.* amice & familiariter mentionem injecit; fimul de *figlis vocum contractarum* Partis II. thefi XXIIII. p. XXXXVIIII. *feqq.* agendi fuit occafio, otium nunc mihi video paratum effe, quo minus de nomine BoE*thii* in figla implicata literarum duarum BE inveniendo dicam. Oblivifcor itaque numum Imperatoris *Phocæ* Cangianum ob monogramma ΦΚ Fabretto memoratum p. 167. a. H. nec non diptychum Noricum, in quo fub epigraphe confulis *Clementini* nomen itidem bis literis in circulo difperfis græcis legitur ΚΛΗΜΕΝΤΙΝΟΥ, v. ad Bouh. p. 277. Non taceo autem, quæ in Veneto Diario T. XXVIII. pag. 9. & 10. de Bonarrotiano Romuli diptycho fic fcripta funt. *In cima vi fi vede il* Monogramma, *in cui, per*

quanto

quanto si conosce, racchiudesi il nome di Romolo. Questo costume di collegare insieme in tal guisa tutte, o parte delle lettere componenti i nomi, che volevano esprimere, è molto antico. Nelle monete Consolari si trova ciò praticato. Scorgesi scritto in tal guisa il nome di Roma *in una moneta della famiglia* Didia, *e quelli di* Marcio, *e di* Anco *in altre della famiglia* Marcia; *onde si può credere, che da principio si cominciasse dal fare le semplici legature, di due, o tre lettere insieme, e poi da queste si trapassasse all' uso de i* Monogrammi, *de' quali moltissimi se ne osservano nelle medaglie greche, ove così sono espressi i nomi de i popoli, e di alcune città, sì de i tempi superiori, come de i più bassi. Se ne servirono ancora i Sommi Pontefici, nelle Bolle, e nelle monete, e gl' Imperadori, e altri Principi ne i loro diplomi.*

XXXIII.

Ἄλλως *de eodem* BE.

In nullo diptychorum consularium adhuc proditorum siglas vocum contractarum deprehendi supra th. XXIIII. pag. LI. *lin.* 7. observavimus: neque vero repugnamus, si cui Diptychi Brixiani BE sigla nominis B*o*E*thii* contracta esse videatur. Vide tamen, qua ratione duas literas BE fausti potius ominis formulam, vocumque duarum siglas seu initia habere existimem. BE ita varie possumus interpretari, ut ad eumdem sensum ipsa nos varietas semper reducat. *Bonus Eventus* (sit.) *Bono Eventui* (supplicamus.) *Bonum Eventum* (precamur.) *Bene Eveniat.* sive quis unam vocem non exscriptam BE*ne* (fiat) magis probet. Hujusmodi εὐφημιῶν olim πολυτρόπως græce & latine elatarum ingens copia datur. Ἀγαθῇ τύχῃ, *bonis avibus*, *quod felix faustumque sit*, cet. Vid. H. Steph. Thes. L. Gr. T. III. p. 1451. A. Marm. Oxoniens. ed. Maitt. pag. 159. *seqq.* & pag. 196. *init.* Nunc ad saxa quædam formulas easdem aut similes habentia evocamur: ne dicam, pertrahimur, quia sequimur volentes, & grandes grandibimus gradus, nisi ubi jubebimur ire pedetentim.

A.

Celeb. Muratorius de ΑΓΑΘΗ ΤΥΧΗ hæc recte commentatus est ad 38: 5. „*Bonæ Fortunæ* sonant priora verba; sed non propterea ad Fortunam spectat Inscriptio. „Ἀγαθῇ τύχῃ formula usitata est apud Græcos in varii argumenti Inscriptionibus, „significans: *Quod felix, faustumque sit*; sive *Feliciter*, sive *Bonum factum*, sive *Quod* „*bene vertat* &c.„ quibus consonant, quæ postea scripsit ad 84: 9. Quid ergo in indice Muratorii primo seu Deorum Dearumque *Bonæ Fortunæ Metropolis.* 558: 2. nobis sistitur? Tanto pejus, quod post *Bonæ Fortunæ* additur *Metropolis*, quæ vox ab ind. 1. procul amoveri debebat. Intelligitur enim Galatiæ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ, i. e. *Ancyra* ipsa, quæ erexit saxum, quod Mur. 558: 2. dedit *ex Montfauconio* (Palæogr. p. 165. num. III.) quodque nesciverunt, jam olim dedisse Gruterum 424: 10. at *e Douza* posuisse *Alicubi in Græcia.* ut & de aliis inscriptionibus Ancyranis in Grutero factum esse, Bouhierius & ego in literis nostris observavimus epigraphicis, p. 21. *extr.* p. 32. *lin.* 5.

 Idem

B.

Idem præstantissimi Inscriptionum Thesauri editor Mutinensis cum formula Ἀγαθῇ Τύχῃ docte componit aliam Θεοῖς, ad 547 : 2. hæc tantum notans. „Formula „*Diis*, aut *Diis omnibus*, aut *bonæ Fortunæ*, aliæque hujusmodi occurrentes in publi„cis Græcorum Psephismatis, sive Decretis, precationem continent, ut faustum sit, „Diisque placeat, quod statutum fuit; tamquam si dicerent *Diis faventibus*, *Diis* „*gratum sit*, *Quod faustum sit.*„ Addo, ΘΕΟΙΣ. ΤΥΧΗ. simul præfixum legi Florentiæ in marmore Riccardiano, quod *ex Gorio* [Etr. T. I. p. 108. 109. 110. n. 86] & Montfauconio [Diar. Ital. p. 361. *fin.*] adtulit Mur. 600: 3. Montfauconium indicasse magis quam dedisse hoc monumentum nonne GORIVS, amicus noster certissimus, ex vero monet? Muratorium vero ex duabus columnis unam fecisse, tertiamque, quæ in Gorio prima est, seu ad dextram, prorsus omisisse, an laudem mereri, & digne factum esse censes?

Quia saxum Mur. 547: 2. medicam manum expectat, en id ex ipso MVRATORIO. *Corcyræ. Ex Apostoli Zeno schedis Montfauconius.*

ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΣ ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΥ Π
ΝΕΥΣΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΝΑΡΧΟΙ ΦΙΛΩΤΑΣ
ΙΑΚΧΟΣ ΚΟΣΑΠΕΛΟΥ ΝΙΚΑΝΩΡ
ΝΙΚΟΣΤΡΑΤΟΥ ΘΕΟΙΣ

Id est:

Apollodorus Apollodori Filius
Annuit, Et Vna Collegæ Magistratus Philotas,
Jacchus Cosapeli, Nicanor
Nicostrati. Diis (supple *gratum sit.*)

Sumtum ex Montf. Diar. Ital. p. 422. n. 2. ad quod postea Montfauconius ibid. p. 430. seu in notulis ad Inscriptiones Corcyreas, Πνεύσας, inquit, *pro νεύσας positum æstimavimus; sicque solummodo apta sententia eruatur.* Quid magni præstitit MVRATORIVS? Montfauconii ΑΠΟΛΛΟΔΟΤΟΥ, *Apollodoti*, corrupit in ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΥ, *Apollodori.* deinde Montfauconii hariolantis versione *annuit* retenta, de ΠΝΕΥΣΑΣ altissime siluit. Apta sententia ut eruatur, omnino existimo, saxum versu primo extrema amisisse, finemque primi versus abruptum sic restitui posse, ΠρυταΝΕΥΣΑΣ. Quod nisi spatium literarum vetaret, crederem, & v. 2. *extr.* deesse genitivum, patrem Philotæ memorantem, ut Iacchi & Nicanoris patres gignendi casu additi leguntur. Supplementum meum ΠρυταΝΕΥΣΑΣ quî TIBI, Venerando Corcyræ quondam Antistiti, probabo? Validissimum præsidium invenio in alia inscriptione indidem sumta, apud Montf. Diar. Ital. p. 412. *init.* & ex Montfauconio in Mur. 633: 2. cujus initium, TE credo favente & annuente, non modo adducturus sum, ΕΠΙ ΣΩΤΗΡΙΑ ΠΡΥΤΑΝΕΥΟΝΤΟΣ ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΕΟΣ, sed de eodem, quia in CORCYRAM TVAM cogitationibus TVIS toties redis, & quia verba græca modo data, necdum a quoquam satis pensitata, ad ipsas formulas, de quibus heic agimus, pertinere mihi videntur, pergam dicere

C.

Ἔκδοσις MVRATORII vitiose ΠΡΙΤΑΝΕΥΟΝΤΟΣ dat pro πρυτανεύοντος, ut ipse ex Montfauconio habes in eruditissimis CORCYRAE TVAE Primordiis pag. 177. Vertit Muratorius, *Pro Salute Magistratum Gerentium Aristomenis.* Unde, quæso, pluralis numerus *gerentium?* Montfauconius & TV, *Pro salute Magistratum gerentis Aristomenis.* Si patimini, vobiscum non sentiens verterem: *Ad salutem*, seu *Saluti. Magistratum gerente Aristomene.* Ita ἐπὶ σωτηρίᾳ mihi idem, quod ἀγαθῇ τύχῃ, *Quod salutare sit.* Formula faustitatis ab initio de more posita. Genitivi autem πρυτανεύοντος Ἀριστομένεος non a substantivo σωτηρίᾳ reguntur, sed sunt absoluti, ut Grammaticorum παῖδες vocant, ab ellipsi præpositionis ἐπὶ, *sub*, recti; solitumque morem & locum tenent, quo magistratuum nomina ad temporis notationem genitivis ejusmodi græcis, ut apud Latinos ablativis absolutis, exprimi consueverunt.

D.

Mur. 1127: 7. *Romæ penes Lapicidam.*

ΑΓΑΘΩ	Id est	*Agatho-*
ΔΑΙΜΟΝΙ		*dæmoni*
ΘΕΟΚΛΩ		*Theoclo*
Μ. ΦΟΥΛΟΥΙΟΣ		*Marcus Fulvius*
ΜΟΛΩΝ. ΚΑΙ		*Molon, Et*
ΦΟΥΛΟΥΙΑ		*Fulvia*
ΠΥΘΙΑΣ		*Pythias*
ΥΙΩ Μ. Χ.		*Filio Mensium X.*

In Classe XVII. seu *Affectu Parentum erga liberos* recte comparet: loco tamen minime suo. Ita enim datur ac si defuncto filio duo fuissent nomina: quippe locatur non voce *Theoclus*, seu pagina demum 1220. sed jam pag. 1127. voce *Agathodæmon*, unde etiam non modo latine versum *Agathodæmoni*, sed in ind. nom. græc. Ἀγαθοδαῖμων Θέοκλος. 1127: 7. scriptum est. Cur non potius Ἀγαθοδαίμων, antepenultima brevi, & penultima ob ultimam longam acuto non circumflexo notata? Quod si ad versus primi Ω rite adtendisset MVRATORIVS, non proprium hominis nomen agnovisset, q. Ἀγαθοδαίμονι, sed vidisset duas esse voces, formulam boni ominis sepulcralem habentes, ΑΓΑΘΩ. ΔΑΙΜΟΝΙ. ἀγαθῷ δαίμονι, i. e. *Bono Genio*, seu *Diis Manibus.* Nam & *Dii Manes* dicti sunt *Manes* ab adjectivo *manis*, *e*, vel *manus*, *a*, *um.* minime κατὰ ἀντίφρασιν, quasi *non boni* essent, sed planissime, quod essent *Boni ac Prosperi.* Vide Franc. Sanctium, osorem antiphrasis maximum, Minerv. IV: XVI. p. m. 823. Vossium in Etym. L. L. voc. MANES, p. m. 308. b. & Fabrettum, qui Inscriptionum suarum librum seu Caput secundum pag. 63. sic inscripsit, *De. operculis. ad. lachrymas. et. libationes. excipiendas. deque.* GENIIS. AC. MANIBVS.

Postquam infeliciter vertit MVRATORIVS voces duas primas, pari usus est infelicitate in vertendis vocibus duabus postremis, M. X. *Mensium* X. An, quia

Μηνῶν ἑξακοσίων, *Mensium* DC. (nam x græcis signat DC.) absurdum erat, in saxo græco numeri notam non græcam, sed Romanam X. seu *decem* agnoscere maluit? Ita Gaddianum saxum græcum, quo de egi cum GORIO pag. 425, desinit in hæc verba EZH ETH XXX. Sed hoc quid heic opus erat? Siglæ M. X. non tempus vitæ Theocli docent, sed fuerunt in multo olim usu, pro Μνείας vel Μνήμης Χάριν. Grut. ed. sec. 632 : 7. v. 5. M. X. i. e. Μήνης Χάριν, ut est in notula vitiose editum pro Μνήμης Χάριν. Ind. Rein. 20. vide lit. M. *extr.* ΜΝΕΙΑΣ ΧΑΡΙΝ & ΜΝΗΜΗΣ ΧΑΡΙΝ expressa in Rein. XV : 28. & XVI : 64.

E.

DEO. SANCTO. EVENTO. FL*avius*. FRONTO. EX. PRAECEPTO. Mur. 1984:7. notans, „Deus *Eventus*, ut puto, nunc nobis primum innotescit.„ EVENTO ἀρσενικῶς, non οὐδετέρως, satis placet. Etsi enim Cicero ipse *eventa*, *eventorum*, *eventis*, pro *eventibus* passim dixerit, singulari tamen numero neutrum *eventum*, *i*, non solet occurrere. Occurrunt autem multa nomina in VS, modo quartæ, modo secundæ declinationis: ut *senatus*, *senatus*, *senatui*; an *senatus*, *senati*, *senato* faciat, incertum sit, secundum Quintil. I. O. 1 : 6. p. 78. Ita EVENTVS, hujus EVENTVS, & EVENTI. cujus Dei memoria pridem ex lapidibus quoque priscis innotuerat. Tres, non quatuor, quos ipse Muratorii thesaurus jam habebat, in ejus ind. 1. litt. B. & E. adducuntur. *Bono Evento*. 92 : 1. *Bono Eventui*. 629 : 1. *Bonum Eventum*. 1102 : 1. *Eventui Aug. Victoriis Aug.* 92 : 2. Secundus non latinus est *Bono Eventui* erectus, sed formulam habet græcam solemnem ΑΓΑΘΗ ΤΥΧΗ. Solent autem indices Muratoriani consilio non optimo græca plurima latine tantum referre. cujus generis etiam est *Bonæ Fortunæ Metropolis* ex 558 : 2. de quo supra p. LXXXVIIII. lit. A. diximus, ibidemque ex Muratorio vidimus, lapides græcos formula ΑΓΑΘΗ ΤΥΧΗ insignes non propterea ad *Fortunam* spectare. Latini lapides duo BONO EVENTVI facti jam erant in Grut. 101 : 7. 8. adducti ambo & ab Lindenbrogio ad extrema libri XXIX. Ammiani Marcellini verba hæc: PORTICVM *excitavit ingentem, lavacro Agrippæ contiguam*, EVENTVS BONI *cognominatam, ea re quod hujus nominis prope visitur* TEMPLVM. De hoc EVENTVS BONI TEMPLO atque PORTICV vide quæ refert Montf. Diar. Ital. p. 264. *fin.* 265. *init.* Est & in Gud. 56 : 4. *ex Ligorio*, BONO EVENTO, & ab Hesselio in indicum demum supplementis, pag. I. col. a. *post init.* & in Addendis pag. XXV. b. *post init.* laudatur Phil. Bern. MOREAV de Mautour *Dissertation sur le Dieu* Bonus Eventus, *& sur les Médailles qui concernent son culte*, edita in Mem. de litterature de l'Acad. des inscr. Tom. IV. ed. Amst. p. 78--111. Auctori huic Gallo præstantissimo neutrum singulare *Eventum*, æque ac masc. *Eventus*, placuisse video. Mihi tamen, in saxis quidem certe, EVENTO & EVENTVM masculino genere legi, magis placet. Idem præterea adducit ex Lindenbrogio lapides duo, quos nos ex Grutero tetigimus, & quorum priori lucem, qua adhuc caret, adferre studebimus.

Grut.

F.

Grut. 101 : 7. *Moguntiaci, in pomerio urbis.* PRO. SALVTE. DD. NN. SANCTISSIMORVM. IMPP. BONO. EVENTVI. MIL. EXERCITVS. GS. MATERNIVS. PERLETVS. MIL. LEG. VII. PR. P. F. STRATOR. - - - - - Scal. ind. nom. *C. Maternius Perletus miles* 101 : 7. Holthenus prænomen C. ab ipsa Scaligeri, τὸ GS, ut audiemus, ita interpretati, manu datum non ferens, sine indicio sic immutavit, *GS. Maternius Perletus miles.* 101 : 7. In saxo ipso ante MATERNIVS legitur GS. quod Scaligero ἰσοδύναμον τῷ C. seu *Gajus* fuisse, ex viri summi ind. 20. edocemur „GS. Gajus. 101 : 7.„ Acuta interpretatio, neque tanto viro indigna. Vides eadem opera fontem, ex quo notula in ed. Grut. sec. ad literas GS. adscripto Gudii nomine sic data „GAIVS. Gud.„ promanasse deprehenditur. Quod si verum esset, τὸ GS. significare GajuS, hoc GS. morem sequeretur voces contractas scribendi, de quo th. XXIIII. Sigla enim esset, ultimam vocis literam tantum cum prima servans. At cum res ipsa, tum saxi locus me vehementer movent, ut GS. dividendum putem, siglasque duas, utramque unius tantum literæ, G. S. interpreter *Bono. Eventui. Mil. Exercitus.* *Germaniæ Superioris.* In Tacito Hist. lib. 1. *Superioris Germaniæ exercitum* legimus; *superiorem* quoque, nec non *Germanicum* eod. lib. dictum. Parte hujus epistolæ superiore seu II. aliquot exemplis cognovimus, regionum nomina siglis esse notata, inprimis in earumdem regionum lapidibus, v. pag. LV. *lit.* 24. Cur heic *Moguntiæ* non referretur EXERCITVS *Germaniæ Superioris?* Fecit monumentum MATERNIVS, non, ut Lindenbrogius adfert, MATERNVS. hoc enim cognomen tantum, quo militem hunc legionarium duplici gavisum esse nihil opus est: illud re vera nomen gentilitium, quod heic requiritur. MATERNIO, cui prænomen abstulimus sine injuria: [multi enim milites Romani sine prænominibus suis in saxis leguntur:] quem genti suæ *Materniæ* adseruimus: MATERNIO, inquam, restituimus, credo, cognomen verum, si corruptum PERLETVS emendemus in PERPETVS, i. e. *Perpetuus.* De V pro VV supra pag. XX. præceptum est. Tandem versu 8. pro LEG. VII. rescribi debet LEG. XXII. Hanc enim epitheton PR*imigeniæ* habuisse, illam CLAVDIAM vel GEMINAM dictam esse, vel ex Helveticis saxis, quæ ipse vidi, didici. Utramque legionem saxa quoque Moguntina servarunt, sed servatis utrique epithetis, quibus hæ legiones duæ promiscue usæ numquam sunt.

G.

Ut finem faciam monumentis, quæ cum Diptychi Brixiani BE ligato, & de *Bono Eventu*, seu *Bene Eveniat*, i. e. FELICITER, explicando magis conveniant, in Don. p. 31. I: 146. ad dextram, & ex Donio in Mur. 92: 2. est EVENTVI. AVG. FELICITER. VICTORIIS. AVG. FELICITER. In græca tabella ænea apud Mur. 27: 7. legitur ΕΥΤΥΧΩΣ. Maxime omnium ob figuras æque ac ob literas cum Boëthii diptychi parte suprema conferri merentur Grut. 363: 1, & 364: 1, quæ

 monu-

monumenta Gruteriana duo ipſa ſe invicem explicant, operasque mutuas tradunt. In priore FELICITER ita medium diviſum eſt, ut inter FELI & CITER intertexta ſit corona lemniſcata: in poſteriore intra ipſam coronam lemniſcis ornatam inciſæ ſunt literæ B-B. „Non raro duplex L. L. occurrit: quod eſt *libentiſſime*: ut „B. B. *optime*. Omnino illis veteribus literæ geminatæ compendium vicem gradus „ſuperlativi eſt. Hoc non raro notavimus.„ SCALIGER Epiſt. CXLV. p. 359. *fin.* quum paullo ante, Epiſt. CXLIV. pag. 356. *extr.* poſuiſſet „B. B. eſt BENE BENE, „ſive *optime*.„ Hanc SCALIGERI obſervationem potiſſimum in Grut. 364: 1. quadrare, quis neget? Hinc Scal. ind. Grut. 19.

„ Geminatio pro ſuperlativo.

„ B. B. bene bene: optime. ἀγαθῇ τύχῃ 65: 6. 172: 7. 318: 9. 364: 1.

„ B. B. Bonis, bonis: optimis. 284: 6. Expreſſum 363: 1.„

& ind. 20.

„ B. B. Bene, bene. id eſt optime, feliciter, ἀγαθῇ τύχῃ. 172: 7. 318: 9.

„ B. B. Bonis, bonis, id eſt optimis. 284: 6. Expreſſum 363: 1.„

Holthenus utrobique poſt *Expreſſum* omiſit numeros 363: 1. Quia ind. 20. ne memoratur quidem 364: 1. quod maxime memorari debebat, vix dubito, Scaligerum ibi ſic ſcripſiſſe:

B. B. Bene, bene. id eſt optime, feliciter, ἀγαθῇ τύχῃ. 172: 7. 318: 9. 364: 1. (Expreſſum 363: 1.

B. B. Bonis, bonis, id eſt optimis. 284: 6.

Scilicet, quod in 364: 1. eſt B-B. id in 363: 1. non quidem *bene bene* (quæ ita expanſa in nullo ſaxo occurrunt) ſed συνωνύμως *feliciter* expreſſum eſſe: quo adverbio, *feliciter*, τὸ *bene*, *bene*, ipſe Scaliger reddiderat. Hinc quoque ind. 19. ſic repurgandum puto.

Geminatio pro ſuperlativo. B. B. bene bene: optime. ἀγαθῇ τύχῃ. 65: 6. 172: 7. 318: 9. 364: 1. Expreſſum (*feliciter*) 363: 1.

B. B. Bonis, bonis: optimis. 284: 6.

Grammaticorum Alpha, Ger. Jo. VOSSIVS, de Analog. lib. 2. cap. 33. p. m. 792. de ſuperlativo in antiquis inſcriptionibus poſitivi geminatione exprimi ſolita, indicis 19. Scaligerani exempla in compendium miſſurus primo loco adtulit, B. B. in inſcriptionibus notare *bene bene*, hoc eſt *optime*: & adlatis ejusdem indicis exemplis omnibus reliquis, omnes Scaligeri indices Gruterianos ſummis laudibus extulit, eos non judicio eruditioneque minori, quam labore confectos eſſe: ad quem Voſſiani libri locum digitum intendi, quum Diatribam meam quarto abhinc anno ederem pag. 15. Hæc fuſius perſequi non tæduit, ne ligatas diptychi literas BE ſine cauſſa potius de B*ono* E*ventu*, ſeu BE*ne*, aut B*ene* E*veniat*, quam de nomine BoE*thii*, interpretari exiſtimer.

XXXIIII.

XXXIIII.

NAR. *explicatum.*

De dextræ Diptychi tabulæ literis tribus primis NAR, neque ab eborario, quod TV & LEICHIVS fufpicabamini, vitiofe difpofitis; neque critica arte, quod BOVHIERIVS & ego male opinabamur, corrigendis, th. XXVIII. & XXVIIII. fatis eft difputatum. Reftat, ut quædam figna, fi fieri poffit, notemus, hisque conftitutis in tanta antiquitatis obfcuritate experiamur divinare, rectiusne NAR. pro gentilitio nomine ab literis his tribus inchoando, v, g. NAR*ius*, NAR*enius*, NAR*onius*, NAR*icius*, habeatur, an trium vocum commoda explicatione adjuvandarum figlas tres in NAR agnofci conducibilius fit. Qui confulem in diptycho confpicuum præter nomina MANL*ii* BOETHII nomen quoque NAR habuiffe, idque ex uno diptycho addifci, patienter accipiunt, fuo eos fenfu abundare tanto æquiore animo & patior & fino, quod nondum vifa diptychi figura, fi NAR effet in diptycho, initium id effe nominis gentilitii, ipfe mihi quam maxime perfuaferam. At poft formam diptychi vifam, nifi alio antiquitatis monumento teftata reddatur memoria NAR*ii Manlii Boëthii*, quod ad Bouh. p. 321. de *Numerii* prænomine ex Martiali, id nunc de gentilitio nomine NAR. dico:

Non amo te, NARI, *nec poffum dicere quare*,
Hoc tantum poffum dicere, non amo te.

Verba a TE, QVIRINE fplendidiffime, ad CL. de BOZE pag. (xxv.) *med.* perfcripta „NAR MANL BOETHIVS V C & INL. legitur in Diptychi parte, quæ „fedentis Boëthii Confulis figuram repræfentat: in alia vero, quæ eundem ftantem „exhibet, EXPPPVSECCONS ORD & PATRIC.„ fimul ac cum ipfa Diptychi imagine componere licuit, errorem vidi de figura Confulis *fedentis*, ejusdemque *ftantis.* In dextra enim diptychi tabella, in qua NAR cet. legitur, Conful *ftat*: in finiftra, ubi EX cet. habetur, idem *fedet*: fecus ac a TE fcriptum eft. Quod cur TV, QVIRINE oculatiffime, de utraque eboris tabella in TVA urbe, BRIXIAE, vifenda, toties a TE vifa, quin & ære TVO in æs incifa elegantiffime, minus vidiffes, adhuc nefcirem, nifi Veneti Diarii pagellæ a TE ipfo mihi miffæ rem mihi omnem expediviffent. TVAM ad CL. de BOZE differtationem literatiffimam non Brixiæ fcripfifti, fed procul a diptycho Boëthii Brixiano *Romæ*, *VI. Kal. Novemb. MDCCXLII.* quam quum fcriberes, in manibus inque oculis nonnifi Venetum Diarium TIBI fuiffe cur non credam? tunc autem ipfam diptychi figuram tabulæ Venetæ complicatam non explicuifti, fatis habens, ebur ipfum toties antea vidiffe. Verbis ergo auctoris Veneti ablatus, nihilque mali fufpicatus, errorem ejus retinuifti. Credulitas in optimi cujusque mentem facillime irrepit. In utraque diptychi tabula quæ literæ legantur, his traditur verbis in Diar. Ven. T. XXVIII. pag. 42.

In quella di Boezio sedente si legge :

NAR MANL BOETHIVS V C ETINL

Nell' altra del Consolo in piedi :

EXPPPVSECCONSORDETPATRIC

Qui hæc ita prior scripsit, ab errore, quem TIBI prævivit, sibi facillime cavisset, si verba sua cum ipsa tabula Diario ibi commodissime addita contulisset. Haud adeo diversi generis error est, quem in edendo Filoxeni diptycho Compendiensi scalptores Mabillonii & Bandurii admisisse adnotavi ad Bouh. p. 309. *lin.* 24.

In diptychis consulum aut stantes tantum, aut sedentes tantum, conspiciuntur Consules. aliud certe adhuc nullum cognovi, in cujus altera tabula idem consul erectus stans, in altera sellæ insidens curuli effictus sit. quod in tabulis diptychi Brixiani temere & sine caussa factum non est. Cur Basilius consul in suo diptycho stet, quædam conjecisse Bonarotam ex Diar. Ven. T. XXVIII. p. 18. *extr.* intelligo: de quibus aliorum valeat existimatio. Mihi Boëthius consul in diptychi sui parte dextra pedes ire, in sinistra demum sellam curulem enisus sedere creditur, ut consulis, Kalendis Januarii mensis, matutino crepusculo, annum aperientis primus ex domo sua egressus in palatium, deinde ejusdem e palatio, in quo sellam curulem demum conscendebat, in curiam processus significetur. quos consulum novum annum auspicantium ritus multi veterum, & ex his recentiores studiose recensuerunt. Unum Cassiodori locum do ex ejus *Formula Consulatus*, Var. lib. VI. *init.* LARES PROPRIOS *etiam*, *calceis auratis* EGREDERE : SELLAM CVRVLEM *pro sua magnitudine multis gradibus enisus* ASCENDE. Videantur BARTH. ad Claudian. p. 478. & LEICH. de Dipt. p. (XX.) & (XXI.)

In elegantissima CL. de BOZE diss. de *Jano Veterum* a Woltereckio in Electis Rei Nummariæ latine versa p. m. 21. hæc lego : „Equidem Calendas Januarii aliis „variis celebres fuisse constat ceremoniis ; sed eas hic, quoniam nihil ad Janum fa„ciunt, lubenter prætereo. Hoc tamen non est prætereundum, quod Consules re„cens creati, hoc die consueverunt in Jani templo dignitatem & munus suum in„gredi ; qui ob id novum annum aperire dicebantur. Ita Sidonius Apollinaris circa „initium carminis secundi :

„ *Annum pande novum Consul vetus.* „

Nil tritius in veterum libris, cum de Jano, tum de consulibus, quam hos non minus, atque illum, *annum* dici *aperire*, *ordiri*, *pandere*, *recludere*, *reserare*, cet. Ovid. ex Ponto, 4: 4: 23.

Ergo ubi, Jane biceps, longum RESERAVERIS *annum*,
Pulsus & a sacro mense December erit.

Claudianus de III. Consulatu Honorii Aug. haud longe a principio :

Tuque ô, qui patrium curis æqualibus orbem
Eoo cum fratre regis, PROCEDE SECVNDIS
ALITIBVS, *Phœbique* NOVOS ORDIRE MEATVS.

Cum

Cum Claudiani *fecundis alitibus* Diptychi Boëthiani BE, *Bene Eveniat*, bene bene i. e. optime conſpirat. neque, puto, minus bene cum ejusdem *procede*, & *Phœbi novos ordire meatus*, componimus tabellæ noſtræ conſularis dextræ, in qua conſul pedes it, literas primas NAR. quas ex iis, quæ hactenus protuli, an nondum divinaſti mihi *Novum Annum Referat* interpretandas videri? Quosdam ante me τὸ NAR legiſſe *Novo Anno Rurſus*, alios *Novo Anno Redeunte*, non neſcio, & ex Parte mea II. optime memor ſum. ſed & hoc ſcio, *Novum Annum Referat* mihi ſeſe dediſſe & commendaſſe, ubi primum literas BE, & figuram conſulis in priore tabella ſtantis ſeu domo egredientis, & in altera parte demum ſedentis in ærea tabula TVA conſpicatus ſum, contemplatusque.

XXXV.

(*Flavius*) MANL*ius* BOETHIVS *conſul a. Cti 487.*

MANL. BOETHIVS Conſulis ſunt nomina: de quibus interpretum omnium ſumma conſenſio eſt. at diſſenſio maxima, cujus ea conſulis ſint. Parte II. th. XXX. de conſulibus Boëthiis tribus, annis Cti 487. 510. 522. ita diximus, ut in diptycho neque BOETHIVM philoſophum, neque BOETHIVM philoſophi filium legi oſtenderimus; ſed BOETHIVM philoſophi patrem, in quem unum omnia diptychi quam optime quadrant, non autem in filium ejus, ſeu Boëthium philoſophum; neque in ejus nepotem, ſeu Boëthii philoſophi filium. BOETHIVS itaque in diptycho expreſſus conſul fuit non ſexto, ſed quinto poſt C. N. ſeculo, a. Cti 487. id quod primus & unus vidit BOVHIERIVS, ut laudem hanc ejus eſſe totam & propriam fateamur. cujus ſententiæ ſuæ quia Præſes Divionenſis eruditiſſimus me laudatorem & ſocium merito habuit, dum viveret: nunc eamdem, ceu cum omnibus diptychi verbis unice convenientem, poſt optimi fautoris & amici fata magis confirmare adnitar, vel hac cauſſa gaudens, illuſtrandi diptychi Boëthiani partes a TE mihi datas eſſe.

Diptychorum conſularium dotes reliquas ut taceam, hæc eorum eſt fere præſtantia, ut conſules, quos referunt, in Faſtorum libris & laterculis vulgo nomine uno, ſeu cognomine poſtremo ſolo vocatos, nomine præterea gentilitio, interdum & plenis nominibus, quibus ante ultimum ſimul ſunt dicti, adpellent.

Diſſertationis de diptycho Norimbergenſi (ex quo uno quinque nomina conſulis *Clementini* primum addiſcuntur, quum quintum modo ſeu ultimum antea certum eſſet, v. ad Bouh. p. 277. 278.) auctor Guſt. Phil. NEGELEIN, cui duo conſules annorum diverſorum in diptycho paterno relati peſſime videbantur, quæ præſes celeberrimus Chriſt. Gotl. SCHWARZIVS veriſſime eum docuit de uno tantum conſule, exponens, pag. 28. hoc exemplum adfert: „In diptycho Leodienſi D. Mar„tini, FL. ASTYRIVS. V. C. ET. INL. COM. EX. MAG. VTRIVSQ. MIL. „CONS. ORD. (qui A. C. 449. conſulatum geſſit,) ſolis quidem iſtis nominibus,

„FL. ASTYRIVS, defignatur; cujus tamen omnino plura fuiffe nomina, eumque „appellatum effe *FL. Turcium Rufium Apronianum Aftyrium*, aliunde conftet: „ Confulem *Flavium Aftyrium*, in diptycho Leodienfi his duobus tantum nominibus infignitum, aliunde conftare, plura nomina habuiffe, quæ in ejus diptycho non leguntur, verum non eft. Altorfii Noricorum fecuti male funt eos auctores, qui confules duo, *Fl. Aftyrium* a. Cti 449. & Afterium a. Cti 494. confudernnt. v. ad Bouh. pag. 312. *lin.* 5.

In eadem diff. Norica p. 29. & hæc fcripta funt: „In faftis ad A. C. 522. Con„fules folis nominibus propriis defignantur, SYMMACHVS, & BOETHIVS; quo„rum tamen integra nomina fuerunt: Q. AVRELIVS ANICIVS SYMMACHVS, „& ANICIVS MANLIVS SEVERINVS BOETHIVS.„ Hæc quoque in aliorum libris inventa ἀβασανίςως retineri non debuerunt. v. ad Boub. pag. 352. *lin.* 3. & pag. 351. *lin.* 28. ubi dixi, confules a. Cti 522. pluribus nominibus certis adpellari nondum poffe, nifi hisce, *Flavium Symmachum*, & *Flavium Boëthium.*

Ita BOETHIVS, qui annum Cti 487. aperuit, conful μόνιμος, feu fine collega, pluribus nominibus fine antiquitatis teftimonio a multis nonnullarum conjecturarum vanitate nixis adpellatus, qui, fi fidem Faftorum veterum fecuti effent, nonnifi uno BOETHII nomine eum dicere debuiffent, nomen quoque FLAVII habuiffe cognitus demum eft ex actis concilii Romani III. ifto anno habiti. De quo *nomine Flavio*, multis pofteriorum temporum confulibus communi, fed ita, ut illud de eodem confule, quem eo cenfitum fuiffe aliunde certo conftat, in aliis monumentis fæpe etiam abfit, aliquoties jam dicendi occafio & facultas fuit, cum in epiftolis epigraphicis ad viros illuftres, Blaurerum & Bouhierium, tum in hac quam ad TE exarare cœpi, necdum abfolvi, de Diptycho Brixiano: quod, licet BOETHIVM fuum FLAVII nomine, aliunde nobis jam certo, non augeat, tanto præftantius habendum eft, quod MANLIAE eum gentis nomine dictum effe doceat. cujus nominis teftimonium aliud de BOETHIO confule a. Cti 487. adhuc non prodiit. Eorum autem opinioni, qui BOETHIVM a. Cti 487. confulem, BOETHII philofophi, confulis a. Cti 510, MANLII quoque nomine præter reliqua nomina fua certo dicti, patrem fuiffe exiftimant, (v. fupra p. LXXXI. *fin.*) ex diptycho Brixiano, in quo MANL*ius* BOETHIVS infcriptus eft, pondus aliquod non contemnendum accedere videtur. Nam a patre ejusdem MANLIAE gentis nomen filium quoque accepiffe optime convenit.

FLAVIVS MANLIVS BOETHIVS (hæc enim nomina tria confuli a. Cti 487. haud temere tribuerimus) quibus aliis infuper nominibus olim cenfitus fuerit, quis teftibus antiquis deftitutus fine temeritatis nota pronuntiabit? Ab eorum fententia, quibus *Anicium Manlium Severinum Boëthium*, clari nominis philofophum, ejus fuiffe filium placet, cur animus cuiquam abhorreat, nihil cauffæ video: Sed ob cetera filii nomina patrem quoque *Anicium*, forte præterea & *Severinum*, fuiffe dictum, conjici

conjici magis, quam adfirmari poteſt. v. ad Bouh. p. 319. *lin.* 21. Temporibus enim illis tanta nominum unde unde acceptorum & accumulatorum multitudo unius etiam hominis uſu adeo invaluerat, ut rationem ὀνοματολογίας illius arte quadam certis adſtringi poſſe regulis deſperem. v. ad Bouh. p. 352. *lin.* 13. Reineſius ad I: 11. pag. 28. *init.* poſtquam de Feſtis duobus conſulibus, altero a. Cti 439. altero a. Cti 472. dixerat, (quæ ejus verba nos ſupra th. XVIII. lit. ε. p. XXVIIII. *ante fin.* poſuimus) ſic pergit: (Sunt hi Feſti duo) *Conſules, quorum familias ignorare cogimur tacentibus Hiſtoricis, niſi quòd hunc Flavium nominet Panvinius. Sed ſine ratione id feciſſe deprehendo Virum, cujus in adſignandis Conſulum nominibus addendisque & demendis pro lubitu, ubi ſola prænomina vel cognomina poſuerant Scriptores, ſcilicet ut ederet auctiores Faſtos, audaciam ſubinde miror. Ipſe etiam Cardinalis* Annalium *conditor* (BARONIVS) *carpit hanc facilitatem, profiteturque ejus, quòd eum in digerendis denominandisque Conſulibus ſine autoritate Veterum incedentem ſecutus fuerit, pœnitentiam.* v. ad Bouh. p. 339. *lin.* 4.

Contra Vallinum de nominibus Boëthii conſulis a. Cti 487. diſputans in hæc verba deſii ad Bouh. pag. 319. *lin.* 31. „Potuit Boëthius filius, ut Severini, ita & „*Anicii* nomen aliunde ab majoribus ſuis repetiviſſe, quamvis Boëthius pater *Anicius* „non fuiſſet dictus.„ Ita in Grut. 1090: 19. pater ANICIVS IVLIANVS, filius AMMIVS MANIVS CAESONIVS NICOMACHVS ANICIVS PAVLINVS nominatur. Facile exiſtimo, non omnia patris nomina illic legi. Sæpe enim multinomines brevius uno alterove nomine tantum inciſi ſunt. Quum teſtem nullum habeamus, patri huic & filio ejus, unum *Aniciæ* gentis nomen habentibus commune, reliqua quoque nomina communia fuiſſe, non demum in filio cœpiſſe, quatuor quoque reliqua filii nomina, *Ammius Manius Cæſonius Nicomachus*, qua confidentia etiam *Anicio Juliano* patri transſcribentur? Fac, filium ex nominibus ſuis quatuor prioribus unum aut duo a patre, unum aut duo aliunde accepiſſe, qua probabilitatis ſpecie patri quoque adjudicanda discernes ab iis, quæ unius filii fuere?

Ego me non tam aſtutum, neque ita perſpicacem eſſe, id ſcio.

Nonne rem omnem de patre *Anicio Juliano* ex filii *Anicii Paulini* nominibus, nomine uno atque item altero, ſi non quatuor, augendo præſtat aut non adtingere, aut certe in medio relinquere? tanto magis, quod his *Aniciis* duobus vel nomen quoque poſtremum, quo maxime tunc-homines nominari conſueverunt, diverſum fuit. Pater enim *Julianus*, filius *Paulinus* eſt dictus: ut Boëthius philoſophus conſul a. Cti 510. filios duo habuit, par conſulum a. Cti 522. quorum alteri tantum *Boëthii* nomen paternum & avitum manſit, alteri *Symmachi* nomen ut avo materno fuit.

Quæ additurus ſum, etſi ad th. XXXV. parum aut nihil amplius facient: facient tamen multum ad Grut. 1090: 19. ex quo quia nominum exemplum petii, alia quædam ejusdem tituli lucis indiga illuſtrare haud abſurdum erit.

Vox prima HONORI ſeorſum acccipienda idem ſibi vult, quod in aliis titulis IN HONOREM, vel HONORIS CAVSSA. Poſt HONORI nomina dandi caſu elata ſunt, quæ & gignendi potuiſſent efferri. Sic poſt *Diis Manibus* modo dativi,

modo genitivi leguntur. Contelorius de Præf. Vrb. T. I. Sallengr. p. 537. B. τὸ HONORI extra verſuum ordinem in media linea ſolum præfigit, typum ſecutus, qui & in aliis valde a Gruteriano abit.

Neque hoc tantum, ſed adligat lapidem temporibus, quibus Severus & Caracalla imperarunt. Ponit enim *Circa a. Cti* 200. Egregie deceptus verſu 10.

IMPP. VAL. SEPTIMI. SEVERI. ET. M. AVR. ANTONINI

non adtendit ad noni verſus verba

SECVNDVM. LEGES. PRINCIPVM. PRIORVM

Hunc Contelorii prochroniſmum incaſtigatum dimittit Reland. ad a. Cti 325. Faſt. pag. 321. *med.*

Verſ. 3. *extr.* CONSVL. PROV. ASIAE. ET. HELLESPONTI. Hic magiſtratus in ind. Grut. 5. ed. ſec. non modo *Conſul Prov. Aſiæ.* 1090 : 19. ſed paullo inferius etiam *Conſularis Provinciæ Aſiæ & Hellesponti.* 1090 : 19. adfertur. Poſterius tantum, *Conſularis provinciæ*, Scaligeri eſt; prius, *Conſul provinciæ* ſupplementum eſt nullius pretii, profectum ab Holtheno, quem crederes Contelorii typum, non Gruteri, præ manibus habuiſſe. In Contelorio enim editum expanſe CONSVLI, at in Grutero veriſſime CONSVL. i. e. CONSVL*ari.* Adde Weſſel. ad Ant. Itin. pag. 661. a. *ante fin.*

Verſus quintus admodum obſcurus & corruptus adhuc circumfertur

LEGATO. KARIACENI. SVB. PROCONS. AFRICE. ANICIO
IVLIANO. PATRE. SVO.

ex quo Scal. ind. 10. ſeu geographico *Kariacenum* 1090: 19. In ed. Grut. ſecunda adeſt notula „KARIACINI. Ligor.„ In Contelorio KARIENS. editum. Puto corrigendum eſſe LEGATO. KARTAGENI, vel KARTAGINI. SVB. PROCONS*ule.* AFRIC*a*E. ANICIO. IVLIANO. PATRE. SVO. Carthago in numis KART. frequentiſſime occurrit. cujus generis ante tres hos dies Vindoniſſa ad me adlatus eſt, obvius quidem, at vetuſtatis ſervantiſſimus, neque ulla ſui parte læſus, SALVIS AVGG. ET CAESS. FEL*ix* KART. Emendationi noſtræ confirmandæ faciunt, quæ in Capitolini Gordianis tribus leguntur: cap. 7. *cum* PROCONSVL AFRICAM *regeret, eique* LEGATVS FILIVS *eſſet a ſenatu datus.* & cap. 8. *quoniam non longe eſt nobiliſſimus vir* PROCONSVL *cum* FILIO CONSVLARI LEGATO. De *Procoſ. provinciæ Africæ, Legato ejusdem provinciæ fratris ſui*, eſt in Grut. 403: 1. Notum eſt, Provincias Proconſulares interdum factas eſſe prætorias & contra. Ita in Provinciam *Africam*, in qua *Carthago* metropolis, alii aliis temporibus rectores & præſides Roma miſſi ſunt. Si Provincia erat populi Romani, *Proconſules*; ſi Cæſaris, *Proprætores* ſeu *Legati Auguſti pro Prætore*; quibus æque ac *Proconſulibus* ſui erant *Legati.*

Duo Anicios, patrem Julianum *proconſulem Africæ*, ſub eoque filium Paulinum *legatum* fuiſſe vidimus. Ita etiam *legatum pro Prætore*, ſeu *Proprætorem*, patrem, & filium ejus *legatum*, in provinciam *Africam* a Cæſare miſſos invenio in fragmento apud Grut. 498. 5. Pater enim v. 8. legitur

...LEG.

--- LEG. PR. PR. PROV. AFRICAE
VERVS *Filius* autem v. 9. --- R. PR. PATRIS. PROVINC. AFRICAE

i. e. (*legatus*) *p*RoPR*ætoris* PATRIS PROVINC*iæ* AFRICAE: ut ego quidem hæc mihi interpretor. Nam a Scal. ind. 5. seu magistratuum ex una hac inscriptione prolatus *Pater Provinciæ Africæ*. 498: 5. multimodis displicet. Placet autem eximie *cer*EALIS. COS. (a. Cti 106.) ab Almeloveenio in Add. Holth. ad 498: 5. perite divinatus pro eo, qui in Grutero est --- TALIS. COS. quum tamen *vi*TALIS. COS. illis temporibus nullus fuerit. Fabrettus de Col. Traj. pag. 240. *fin.* ex Grutero tantum repetens nihil luminis accendit. Muratorius in Grutero legi nescius ut ineditum bis protulit. Primo in Classe V. seu Consulum, sed incertorum, demum pag. 436: 2. deturpatum, ceu integrum ac continuum, mutatis & perturbatis versuum ordinibus, cum hoc initio, L. ALIS. COS. quod emendationem Almeloveenianam *cer*EALIS quodammodo firmat. Deinde in Classe X. seu Magistratuum pag. 764: 3. ubi pro --- TALIS, Gruteri, ut dixi, multoque magis Almeloveenii inscius, *cer*IALIS vel *cer*EALIS legendum, & de Cos. a. Cti 106. intelligendum videri erudite notat. Cur in Classe V. seu Consulum pag. 317. a. Cti 106. dare non est ausus? Restarent alia de Grut. 1090: 19. nisi modus esset servandus, non autem illuc redeundum, unde nos Grut. 498: 5. abduxit.

XXXVI.

BOETHIVS *meliore orthographia.*

Quæ de orthographia nominis BOETHII vel BOETII ad Bouh. scripsi p. 322. *lin.* 28. quædam heic a me addi postulant. Vallinus haud longe ab initio suarum ad Boëthii Philos. Consol. notarum, *Nomen*, inquit, BOETII *serius apud Romanos notum, atque nisi me conjectura fallit, ex Oriente Latio donatum est. Postquam enim apud Bizantium imperii sedem constituere imperatores, Græcæ familiæ miscuere se Romanis; unde prout quæque illustres fama viros tulit, ita nepotibus aut in eam ascitis nomen dedit. Porro* BOETII (*hæc enim fuit veterum olim lapidum vetustiorumque dehinc omnium codicum scriptura*) *seu* BOETHII *plures fuerunt.* cet.

I. Alb. Fabricius in Biblioth. Lat. T. I. p. 642. capite de BOETHIO, alios more suo *Boëthios* recensens, non modo *Boëthios*, sed & *Boëthos* collegit, admisitque. Neutros augere animus est. *Sejoboëthum* Falconerio & Sponio, ex duabus vocibus græcis ΣΕΙΟΒΟΗΘΕ non diremtis ΣΕΙΟ. ΒΟΗΘΕ. prave ortum, doctor linguæ græcæ præstantissimus Salvinius extorsit: v. Gor. Inscr. Etr. T. I. p. 271. & ad Don. I: 86. p. 25. *Sejoboëthus* male natus retentus est ab Fabric. Bibl. Græc. T. XIII. p. 349. 350. ex Sponio, & a Murator. 966: 7. ex Falconerio. Taceo alios doctos eumdem errorem amplexos. Tantæ molis est errorem destruere! In vasto Gruteri opere nullus *Boëthius*, unus *Boëthus* legitur. quem ne frustra quæras, in ind. 23. ed. prior. voc. M. *Antonius* Oethus, & ed. poster. voc. ead. nec non voc. M. *Antonius* Boethus, &

vocc. *Boëthus*, & *Oethus*, falsam Scaligeri & Holtheni citationem DCCCC. 6. seu CM. 6. scito corrigendam esse in 960: 6. Pro OETVS illic edito Gruterus in suis Corrigendis ad 960 : 6. monuit, Boissardi codicem habere BOETHVS. Neque Reinesio M. Antonii cognomen OETHVS placuit, quod in exemplis literarum ab versuum initiis dilapsarum primo loco ex ingenio mutavit in BOETHVS, ad Hofmann. ep. 19. p. 53. *init.*

LOCVS SEPVLT*uræ* C. ACCI*i* BOETH*i* est in lapide Atestino apud Mur. 1621: 7. ex quo in ind. nom. *C. Accius Boemus* typographico errore pro *Boethus* est datus, Acciique ab Acciabus male sunt divulsi: hæ enim loco suo adsunt: illi demum post vocem *Acitius*, ubi *Acius* uno C, non *Accius* duobus CC. locari debuit.

LEICHIVS de Dipt. pag. (XXVI.) *lin.* 2. Brixianorum, & *lin.* 17. suam adferens interpretationem scripsit BOETHIVS. at non modo pag. (III.) *lin.* 9. & pag. (XXV.) *lin.* 2. BOETII, sed etiam ipsa linea antepenultima paginæ (XXV.) BOETIVS edidit, ubi maxime caveri debuisset, ne BOETIVS irreperet pro BOETHIVS. Miserat BOVHIERIVS ad me pag. 100. *lin.* 28. BOETHIVS. In exemplo earumdem BOVHIERII conjecturarum Divione Brixiam ad TE, & a TE Brixia Turicum ad me misso, idem Calligraphus, cujus opera BOVHIERIVS uti solebat, non BOETHIVS, sed BOETIVS scripsit. quam hominis sui omissionem τοῦ H. optimus BOVHIERIVS manu minus jam firma, senioque debilitata ipse correxit. Superne enim inter T & I interjectam vidi literulam vacillantem H, ut facile dignosces, si MSC. Divionense, quod TIBI remisi, oculis TVIS lustrabis.

Italorum libris, quibus Turici ad Bouh. p. 323. *lin.* 9. scribens carebam, TVO postea beneficio instructus, inprimis ex duplici imagine, Veneta & TVA, certissime jam decerno, Brixiæ in Diptycho legi BOVHIERII, non LEICHII orthographiam: BOETHIVS, non BOETIVS. Ne cum Vallino existimemus, nominis BOETII sine adspiratione scripturam in veteribus monumentis constantem esse.

In exemplis de H modo abundante, modo deficiente, ad Bouh. p. 322. *lin.* 35. adtuli *Stilicho* pro *Stilico.* quod mihi in memoriam redigit epistolam a venerando Ecclesiæ nostræ Turicensis Antistite, Jo. Henr. BVLLINGERO, ante annos ducentos & amplius scriptam ad amplissimum Reip. Sangallensis consulem, Joachimum VADIANVM, de κειμηλίῳ Romæ a. MDXXXXIIII. eruto, in quo STILICHO legitur. V. Barth. ad Claudian. p. m. 767. b. *extr.* id quod tanto lubentius adtuli, ne populares mei nesciant, hoc studiorum antiquitatis genus summos olim Ecclesiæ & Reip. Helveticæ heroes minime neglexisse, neque suis personis indignum putasse. Quantis ergo laudibus & TV, Eminentissime QVIRINE, & Inl. MARCHIO Scipio MAFFEIVS, efferri meremini, qui vetustatis eruditæ monumenta suo æstimare pretio optime nostis, nihilque antiquius habetis, quam ut curis VESTRIS nitescant. Vah! quam sum honore VESTRO gavisus, quum ad me hæc hodie exarantem rumor esset adlatus, in Regiam Scientiarum Academiam Berolinensem

VOS

VOS ambo, præclara Italorum fidera, cooptatos effe. B. B. *Bene Bene*, i. e. *optime.* BE. i. e. *Bene Eveniat* utrique. *Quod falutare fit* literis bonis. Vivite felices, &, quod agitis, VESTRA fenum prudentia Mufarum alumnos egregie adjuvate.

XXXVII.

V. C. ET INL. *inluftratur.*

V*ir* C*lariffimus* ET INL*uftris* legitur a plerisque. Potuiffent continuato etiam gradu, quo cœperant, legere V*ir* C*lariffimus* ET INL*uftriffimus.* In Stiliconis titulo apud Grut. 412 : 3. primo eft V. C. deinde INLVSTRISSIMO VIRO. Pofitivi autem INLVSTRIS ufus in elogiis potior olim fuit. Quibusdam TEcum placuit INL*ufter*: fed INL*ufterrimus* aures veftras, credo, offendiffet. v. Part. II. th. XVIII. lit. β. pag. XXVIII.

INLVSTER fequioribus demum temporibus in ufu fuit. Duo epitaphia, quæ Curiæ Rætorum ante annos XX. præfens fruftra quæfivi, pridem deperdita, fic retulit Franc. Guillimannus de reb. Helv. 4 : 2. p. m. 421. exarata *latinis literis*, ut monet, *elegantibus, fed barbare, ut ea ferebant tempora.*

HIC SVB ISTA LAPIDE	HIC SVB ISTA LABI
MARMOREA	DE MARMOREA.
QVEM VECTOR VER IN	QVEM VECTOR
LVSTER PRESES	VIR INLVSTER PRESES
ORDINABIT VENIRE	ORDINAVIT VENIRE
DE VENOSTES	DE TRIDENTO
HIC REQVIESCIT	HIC REQVIESCIT
DOMINVS.	CLARESIMVS VICTOR
	PROAVVS
	DMNI VECTORIS
	EPI
	ET DMNI IACTADI

Vid. G. I. Voffius de *Vitiis Sermonis* lib. III. cap. XV. voc. *Illufter* pro *Illuftris.* unde tandem non modo *illufter*, *illuftris*, *illuftre*; fed etiam *illufter*, *illuftra*, *illuftrum* barbaris feculis transverfe declinatum eft. Nos antiquiora repetimus.

De V. C. V*ir* C*lariffimus* quia omnes in diptycho noftro confentiunt, malo alibi dicere de aliorum in aliis monumentis figlarum V*ir* C*lariffimus*, & C*lariffimus* V*ir*, nec non C*lariffima* F*emina*, & F*emina* C*lariffima*, malis interpretationibus.

INL*uftris* fcriptum pro ILL*uftris.* „ILLVSTRIS malo, quam INLVSTRIS; ut, „*Illectus* quam *Inlectus*; *Illudo*. quam *Inludo.* cur enim non confulatur Auribus? qua„rum effe judicium fuperbiffimum, dixit Cicero in Oratore. Ut omittam, Scau„rum, veterem Grammaticum, idem fenfiffe.„ ALDVS Manutius, Paulli filius, Orthograph. p. m. 429. Si lapides in confilium adhibeamus, multis partibus plures

INLVSTRIS probant. Jac. Mazochius Epigr. Ant. Vrb. pag. 8. loc. 3. VIR ILLVSTRIS FLAVIANVS. at in corrigendis ex αὐτοψίᾳ ponit INLVSTRIS. neque aliter Gruterus 170: 5. ex αὐτόπτῃ Smetio 12: 2. In codice Wurceburgensi (de quo supra pag. LII. *lin.* 21.) non *illustris* sed *inlustris* scriptum esse scribit consultissimus Ritterus pagina septima *lin.* 16. 17. præfationis suæ ad T. I. Cod. Theod.

In Diatr. ad marm. quæd. gr. p. 40. a me dicta de litera finali præpositionis σὺN ante duplicem z verbi compositi συζῆν in saxis non extrita, de N præpositionis IN in compositis ante L. retento, non in L. mutato, locum quoque habent. Marmorarii & scribæ voluptati aurium non morigerati, sed compositionis rationem secuti, non servata sed migrata Grammaticorum regula, plane ut veritas postulabat INLVSTRIS dare maluerunt, quam ut consuetudo asperitatem vitans & suavitatis caussa peccans efferebat ILLVSTRIS. Pari modo in monumentis græcis & latinis, EN & IN retinent suum N. non in M. mutant, licet labialis litera sequatur. ΕΝΠΕΡΑΜΟΝ, non ΕΜΠΕΡΑΜΟΝ vidimus supra pag. LXXVIIII. *lin.* 24. conf. ad Bouh. pag. 96. *lin.* 27. De INPROVISVS lapidis Cajani doctissime NORISIVS, quem in Cenotaphiis Pisanis ad Grammaticorum scholas descendere non puduit, maximorum exemplo virorum, quos & QVIRINVS ἀπὸ σπουδῆς æmulatur.

XXXVIII.

EXPPPVSEC. *intelligenda de Præfectura utraque.*

Post ea, quæ de LEICHII & BOVHIERII sententiis th. XXVIII. & XXVIIII. differuimus, non miraberis, nobis placere EX*Præfectus* (vel EX P*ræfecto*) P*rætorio:* P*ræfectus* V*rbi* SEC*undum.* Ut *Consul* exacto consulatus sui anno *consularis* & *exconsul* vel *ex Consule* fuit dictus: sic *Præfectus* (Prætorio aut Vrbi) administrata Præfectura *Expræfectus* vel *Ex Præfecto* vulgo est dictus, qui & *præfectorius*. Sidon. Apollin. lib. 1. ep. 9. *Interea nos Pauli* PRAEFECTORII *tam doctrina quam sanctitate venerandis laribus excepti, comiter blandæ hospitalitatis officiis excolebamur.* Cetera adderem, nisi dolendum esset, Sirmondum pagina 18. notarum suarum hæc notare debuisse, *De hoc Sidonii hospite Paulo, quem tantopere laudat, nihil compertum.* Noti satis, & ab Sirmondo ostensi, qui paullo post Sidonio vocantur *duo fastigatissimi* CONSVLARES (i. e. *exconsules*, consulatu perfuncti) *Gennadius Avienus*, *&* *Cæcina Basilius.* FASTIGATISSIMI i. e. ad summum honorum fastigium evecti, non, ut quemdam explicare video, *superbissimi*, ac si Sidonius *fastigatum* pro *fastoso* dixisset. Paulum Sidonii *Præfectura perfunctum* novimus: sed utra, *Prætoriine* an *Vrbis*, nescimus: v. supra pag. XXX. XXXI.

Præfectos Prætorio & *Præfectos Vrbi* solitos fere esse his siglis indicari PF. P. vel P. P. & PF. V. vel P. V. [Eborarii autem in diptychorum spatiis iniquis brevissima secuti sunt] ex ICtorum maxime libris manifestissimum est. unde sæpe accidit, ut librariorum incuria in Codicibus Juris confunderentur PP. & PV. v. ad Bouh. p. 222. *lin.*

lin. 27. Cod. Theodoſ. lib. 2. tit. 6. leg. 3. cum nota Gothofredi & Ritteri de Baſſo PF. P. non PF. V. Rein. ad Rup. ep. 27. ex qua nos hæc Reineſii verba paginæ 118. *lin.* 9. huc transferre non piget. *Sæpiſſime contigit ut dignitatum adpellationes confunderentur a librariis; cui errori hoc, quod plerique iſtorum axiomaticorum a Præfectura Vrbana ad Prætorianam proceſſerint, prælufit.*

Tria PPP, quæ cis Alpes apud TE, & trans eas, quæ Italiam a Gallia ſejungunt, Lutetiæ Pariſiorum tantæ offenſioni fuere, Divione & Lipſiæ ita ad normam antiquitatis directa ſunt, ut de eorum ſignificatione non dubitandum eſſe videatur. Tot enim extant certiſſima & auctorum veterum & lapidum antiquorum teſtimonia & exempla, quibus Romæ veteris viros clariſſimos & inluſtres, conſules ordinarios, alios *præfecturis* his ambabus, *Prætorii* & *Vrbis*; alios altera utra tantum, ſemel aut iterum exornatos, modo ſine præpoſitione EX, modo hac etiam præfixa, cognoſcimus, ut iis in medium proferendis ſuperſedeam, ne odio ſim. Unum aut alterum mox ultro oblatum iri ſpero: & reliquorum cognoſcendorum ſtudioſiores ad Inſcriptionum *Indices magiſtratuum* revertantur. Th. XVIII. lit. δ. jam monui, ne illos quidem interpretes, quibus EX*Præfectus Prætorio* non placuit, ipſam hanc ſententiam, a qua diſceſſerint, ullis argumentis infirmare conatos eſſe. neque quî potuiſſent infirmare, qui meus forte eſt ſtupor, poſſum videre. Geſtas autem *Præfecturæ* duplicis, *Prætoriæ* & *Vrbanæ*, dignitates in Boëthium philoſophum minime competere, quia Parte II. jam eſt demonſtratum pag. LXXIIII. *med.* deque Boëthio philoſophi filio, conſule a. Cti 522. ita patet, ut has eum dignitates geſſiſſe nemo in animum induxerit, ſupereſt, ut aperiamus, de uno Boëthio, avo, conſule a. Cti 487. optime procedere, eum EXP. PVSEC. fuiſſe.

Si pag. LXXXII. *init.* *Boëthium* ſenatorem nobiliſſimum, occiſum a. Cti 454. qui numquam conſul fuit, at *Præfectus Prætorio* fuit, haud male conjeci patrem fuiſſe *Boëthii* conſulis a. Cti 487. huncne tanti viri filium tantum, qui conſul factus eſt, *Præfectum Prætorio* fuiſſe ægre admittam? BOETHIVM, Boëthii præfectorii filium, ante, quam a. Cti 487. conſul μονιμος meruit fieri, quis credat nullis ante conſulatum honoribus fuiſſe inluſtrem? quibus ergo? Quia omnes veterum libri, qui nobis reſtant, Boëthii hujus ante conſulatum ejus, quod & de tot aliis conſulibus ordinariis contigit, nullam faciunt mentionem, nonne Diptycho Brixiano credemus, eos ab eo nondum conſule geſtos eſſe honores, a quibus viri clariſſimi & inluſtres multi ad conſulatum provehi ſolebant? i. e. *Præfectum* eum *Prætorio*, & *Præfectum Vrbi* ante fuiſſe, quam conſulem ſine collega. Treb. Poll. de 30. tyr. c. 33. CENSORINVS, *vir plane militaris & antiquæ in curia dignitatis, bis conſul, bis præfectus prætorii, ter præfectus urbis, quarto proconſul, tertio conſularis, legatus prætorius ſecundo, ædilitius quarto, quæſtorius tertio, extra ordinem quoque legatione Perſica functus, etiam Sarmatica.* ad quæ verba SALMASIVS, ὁ θαυμάσιος, „Enumerat, *inquit*, ordine gradus omnes „dignitatum quos percurrit hic Cenſorinus, & a ſummo incipiens qui eſt conſula„tus, definit in legationes extra ordinem. proximam conſulatui facit præfecturam

 „præto-

„prætorii, deinde præfecturam urbis, post quam nominat proconsulatum, deinde „consularitatem, mox præturam, ædilitatem & quæsturam. ascendentium igitur ad „consulatum hi gradus erant. *Quæstor, ædilis, prætor, consularis, proconsul, præfectus „urbi, præfectus prætorio, consul.* hic apicem omnium dignitatum & culmen obtine„bat. eodem ordine quo heic leguntur, positas istas dignitates in multis illorum „temporum inscriptionibus licet legere. unam aut alteram heic producemus, reli„quas ad alium tractatum reservabimus, quem de populi R. magistratibus, & offi„ciis domus Augustæ paramus. Vetus inscriptio Romæ in hortis Matthæiorum. (Grut. „1102 : 2.)

„ VETTIO. AGORIO. PRAETEXTATO
„ QVAESTORIO. CANDIDATO
„ PRAETORI. VRBANO
„ CORRECTORI. TVSCIAE. ET. VMBRIAE
„ CONSVLARI. LVSITANIAE
„ PROCONSVLI. ACHAIAE
„ PRAEFECTO. VRBI
„ PRAEFECTO. PRAET. II. ITALIAE. ET
„ ILLYRICI
„ CONSVLI. DESIGNATO.

„ item alia hoc modo: (Grut. 353:2)

„ TYRANNIAE. ANICIAE
„ IVLIANAE. C. F. CONIVGI
„ Q. CLODI. HERMOGENIANI
„ OLYBRI. V. C.
„ CONSVLARIS. CAMPANIAE
„ PROCONSVLARIS. AFRICAE
„ PRAEFECTI. VRBIS.
„ PRAEFECTI. PRAET. ILLYRICI
„ PRAEF. PRAET. ORIENTIS
„ CONSVLIS. ORDINARII.

„atque ita in aliis multis, de quibus nos alibi.„

Velim jam ipse doctiss. LEICHIVS judicet, an verbis suis, quibus de Boëthii philosophi Præfectura prætorii de Diptych. pag. (XXVII.) *med.* usus est, de Boëthio, philosophi patre, consule a. Cti 487. ego abutar? *At Præfecturam Prætorii Boetium administrasse, nemo, si a Diptychi certissimo testimonio discedis, perhibet. Sed cum illis temporibus ea dignitate vix alia illustrior haberetur, quod Præfectus Prætorio perpetuo in Principis comitatu degeret, quis virum*, tanta apud Theodericum gratia valentem, (nos ponimus, *tam bene promeritum, ut consul solus seu sine collega fieret*) *ea perfunctum esse, jure dubitaret? Præterea multos alios, omnibus, quibus ipse ornatur, honoribus decoratos, ad Consulatum pervenisse, reperimus. In Inscriptionibus Gruter.* 361 : 1. L. ARADIVS VAL. PROCVLVS V. C. PERFVNCTVS OFFIC. PRAEF. PRAET. VRB. COS. ORD. (Mallem ad lapidis fidem sic dedisset, -- PROCVLO. V. C. -- PERFVNCTO. OFFICIO. PRAEFECTVRAE. PRAETORIO.--PRAEFECTO. VRBI.-- CONSVLI. ORDINARIO. quæ & in 363 : 2. recurrunt) *& alibi* 1102 : 2. VETTIVS AGORIVS PRAETEXTATVS V. C. PRAEF. PRAET. II. ITAL. COS. DESIGN. (est lapis e Salmasio modo adductus, cujus verba PRAEF. PRAET. II. ITALIAE. ET. ILLYRICI. contra Almeloveenii emendationem tuitus sum ad Bouh. pag. 221. *lin.* 10.) *occurrunt. Res alioquin difficillima est, quis ordo in conferendis magistratibus, Boetii ætate, observatus sit, declarare.* v. ad Bouh. p. 291. *lin.* 35. Quem diptychon Brixianum habet ordinem, eum Trebellius Pollio & lapides Salmasiani egregie declarant: licet eum non perpetuum fuisse, omnes facile existiment, qui varietatem rerum, hominum, temporum non ignorant: & de ordine Cassiodoriano non

semper

ſemper eodem opportune quoque ſuperaddit LEICHIVS noſter, quem in SPECIMINE HVMANITATIS ERVDITORVM GERMANIAE VIRORVM a TE edi cœpto pag. 16. hodie legi ſuis ad TE literis additurum pauca fuiſſe ſuper inſcriptione Nonii Balbi, niſi eum Epiſtolam TVAM ad Cl. Geſnerum expectare juſſiſſes. An edita TVA ad Cl. Geſnerum epiſtola, quædam ex eo tempore ſuper eo argumento, quod in noſtris nuper literis tractavimus, Lipſia ad TE ſcribere molitus ſit, nondum cognovi.

Verba Trebellii Pollionis, *tertio conſularis*, ad quæ Salmaſius contra Caſaubonum erudite commentatur de *conſularibus provinciarum*, qui conſules non fuerint, monent me moventque, ut Campanum ſaxum adducam ex Gud. 141: 5. VIRIVS. AVDENTIVS. AEMILIANVS. V. C. CAMP. CONS. FIERI. CVRAVIT. Male Vir hic C*lariſſimus*, CAMP*aniæ* CONS*ularis*, in ind. Gud. 22. ſeu *Conſulum* eſt inlatus. *Conſularitatis* enim officium ſeu honor *conſulatum* minime docet: quod & contra Muratorium obſervavi, de ſaxo Fabretti pag. 280. num. 173. in ep. ad Inl. Blaurerum pag. (76.) *lin.* 13. pag. (77.) *lin.* 17. pag. (78.) *lin.* 19. agens: in quo ſaxo, ſi Gudianum conferas, pro - - AVDENTIVS male *g*AVDENTIVS videbis tentatum eſſe.

XXXVIIII.

De Præfectis Prætorio ſub Marco Imperatore.

ΚΑΙΡΟΣ a Phædro ſic depictus

Curſu volucri, pendens in novacula,
Calvus, comoſa fronte, nudo corpore,
(Quem ſi occuparis, teneas: elapſum ſemel
Non ipſe poſſit Jupiter reprehendere;)
Occaſionem rerum ſignificat brevem.

Poſtquam Parte II. th. XXVI. de PRAEFECTIS PRAETORIO ita mihi dicendum fuit, ut eos ex aliquot inſcriptionibus ἅ τι ἑκὼν, ſed χρειοῖ ἀναγκαίῃ expellere debuerim: elabi non ſino occaſionem, quo minus heic ante, quam a BOETHIO EXP*ræfecto* P*rætorio* ad eumdem P*ræfectum* V*rbi* SEC*undo* pergam, duo *Præfectos Prætorio* in quadam inſcriptione adhuc a nemine agnitos in lucem, quam merentur, reducam. id quod volente & favente EMINENTISSIMO QVIRINO me facturum eſſe confido. Agniti enim mihi ſunt altero poſt die, quum de inſcriptione Nonii Balbi, cujus & LEICHIVM in ſuis ad TE literis meminiſſe paullo ante (paginæ hujus initio) retuli, TEcum agere deſiiſſem.

„Interim in duabus Epiſtolis ſuis ad me miſſis perhonorificam tui mentionem „fecit Eminentiſſimus Princeps, Cardinalis QVIRINVS, & ea quidem ſcripta Nonis hujus menſis Junii nuncium adfert mihi longe optatiſſimum, nimirum TE jam „prelo ſubjeciſſe Epiſtolas binas, quibus egregie, ut ſoles, explicas & illuſtras Elo„gium ſubjectum Equeſtri ſtatuæ M. Nonii Balbi, inventæ in novo Herculaneo „dete-

„detecto, quam omnes, qui viderunt, ſtatuariæ artis miraculum eſſe prædicant, & „quod mirum, conſtat ex unica marmoris maſſa. Nudiustertius dum ſcriberem ad „Ampliſſimum Cardinalem QVIRINVM, rogavi, ut ſtatim ac eas acciperet, per „publicos Tabellarios ad me mitteret. Quæ ſi diutius non morantur, cupio eas „iterum excudendas curare, quæ decori, & ornamento maximo ſint meis SYM-„BOLIS LITTERARIIS, quorum XII. integra folia jam impreſſa ſunt, quæ pa-„ginas 192. complectuntur; nilque aliud deeſt, niſi dedicatoria ad ipſum Mæce-„natem meum Eminentiſſimum Card. Querinum, & Præfatio. Interim duplici pro-„ſpectu egregie delineata ipſo in loco, & ab egregio Artifice æreæ Tabulæ incidi-„tur nunc eadem ſtatua Equeſtris, quam delineatam hisce diebus miſit Vir doctrina, „& humanitate Præſtantiſſimus, Abbas D. Jacobus Martorellius, mihi amiciſſimus, „qui in Regio Neapolitano Gymnaſio Græcas Litteras publice ſumma cum laude „profitetur. *& poſt alia:* Audivi etiam ab Eminentiſſ. meo QVIRINO, quod præ-„claro Commentario explicaſti Diptychon Barbiſonianum, & jam jam prelum ſubit. „Id ſi ex TE quoque reſciero, & me de ejus editione certiorem feceris, rem mihi „præſtabis gratiſſimam.„ Ita amantiſſime ad me ſcripſit celeberrimus GORIVS, inſigne Tuſciæ literatæ decus, Florentiæ XVII. Kal. Quintil. a. 1748. ad quæ hæc reſpondi prid. Non. Jul. a. 1748. „Tam video animo, quam quæ oculis cernun-„tur, fore ut in epiſtolis dehinc noſtris omnibus ſemper acceſſio ſit commemora-„tionis virtutum & doctrinæ magni Patroni TVI, ſed & mei, Em. QVIRINI, „quem in ſuis ad TE literis tam benigne & ſuaviter mei memorem fuiſſe, cur non „ſolide gauderem? Nam

„ PRINCIPIBVS *placuiſſe viris, non ultima laus eſt.*

„Binæ literæ, quas de inſcriptione M Nonii Balbi Herculanenſi ad Virum Sum-„mum exaravi, prelo, ſecus ac ſcribis, nondum ſubjiciuntur. Subjicientur ſimul „ac juſſerit. Si in ſententia ſua conſtabit, & decernet, TVRICI apud HEI-„DEGGERVM ſuum eas imprimendas potius eſſe, quam Brixiæ, utinam id ſine „intercapedine fieret. per ferias enim caniculares rectius mihi quam iis elapſis cor-„rectioni incumbere vacaret. Quod cupis etiam ex me cognoſcere de commenta-„rio, quo diptychon Barbiſonianum ſeu Brixianum Boëthii conſulis illuſtraverim, & „quem jamjam prelum ſubire autumas, de eo ſic habeto: Hodie Brixiam ad Em. „QVIRINVM mitto de diptycho hoc autographum Partis II. ἀνασκευαστικῆς a pag. „XXV. uſque ad paginam octogeſimam ſeptimam. Tertiæ tandem parti κατασκευαστικῆ „conſcribendæ, & folia, ut auguror, ſex, ſummum octo, complexuræ, „manum nondum admovere poſſum: admovebo autem, ubi iterum quid otii adlu-„cebit. In parte iſta III. breve duarum triumve paginarum ſupplementum jam con-„ſtitui me ita daturum eſſe, ut unice pertineat ad magis illuſtrandas inſcriptionis an-„tiquæ ſiglas, ab Eminentiſſimo Viro ad juvandam, ut putabat, ſuam ſiglarum Her-„culanenſium interpretationem ex Vrſato eruditiſſime excitatas. quod me ita facturum „confido, ut Em. QVIRINI doctrina id non adſpernatura, ſed in eo acquietura ſit.„ Ipſum jam *Supplementum*, quod oſtendi, accipe.

Lite-

Literis, quas a. d. VIII. Idus Majas 1748. Camboduno Vindelicorum ad nos Turicum misisti, a TE prolectatus, de siglis PR. P. R. E. V. (quibus TVAM siglarum Herculanensium inscriptionis Nonii Balbi explicationem ingeniosissimam, *Privatæ Rei* PROC*urator*, a qua non levibus de caussis abiveram, adjuvari posse credebas) arrepto sine mora calamo TIBI rescripsi, excitatas a TE siglas minime *PRocurator Privatæ Rei Egregius Vir* legendas esse, Gutherioque, auctori hujus interpretationis acriter reclamavi, magis tunc laborans, ut malam interpretationem argumentis validissimis impugnarem, quam ut novam ipse proferrem, cui argumenta circumspicere nimiæ temporis angustiæ omnino tunc vetabant. Si illud bene mihi successit, ut Gutherius caussa sua TE judice cadat, aliam nunc interpretationem siglarum PR. P. R. E. V. audebo producere.

Puto eas πληθυντικῶς signare *PRæfectos PRætorio Egregios* (aut *Eminentissimos*) *Viros*, si standum quidem sit lectione Gruteriana 513: 1. Quod si autem lectio aliorum, quos in iisdem ad TE literis jam commemoravi, potior habenda sit (& certe præferri debet, ut mea quidem fert sententia) sensu eodem legam *PRæfectum* PRAET*orio* V*trumque*. Fuisse ut plurimum *duo Præfectos Prætorio*, τὴν ἀρχὴν κοινῇ μεταχειριζομένους, ante quam Constantinus M. *Præfectos Prætorio IIII.* ita constitueret, ut suæ singulis Diœceses essent, ex Zosimi lib. 2. capp. 32. 33. supra tradidi pag. LXI.

Fundus & fundamentum omne sententiæ meæ mihi est Dio Cassius, qui de *duobus* imperante Marco philosopho *Præfectis Prætorio* hæc memoriæ literis prodidit, lib. LXXI. pag. 803. *extr.* & pag. 804. *init.* Ἦν δὲ τῷ Μάρκῳ ὁ Ῥῦσος (recte in marg. ὁ Ῥοῦφος) ὁ Βασαῖος ἔπαρχος, τὰ μὲν ἄλλα ἀγαθός, ἀπαίδευτος δὲ ὑπ' ἀγροικίας, καὶ τὰ πρῶτά γε τοῦ βίου ἐν πενίᾳ τραφείς. ἀναδενδράδα δέ ποτε αὐτὸν κλῶντα ἀνέλαβέ τις, (Camerarius legit ἀνεκάλεσέ τις, at H. Stephanus κατέλαβέ τις, ut utri accedam, nesciam. Est & tertium quiddam, quod nunc mihi in mentem venit, ἀνέβαλέ τις, *remorabatur quidam*: Sexcenties ΛΑΒΕΙΝ & ΒΑΛΕΙΝ librarii græci male commutarunt:) καὶ ἐπειδή γε μὴ εὐθὺς ἅμα τῷ πρώτῳ κελεύσματι κατέβη, ἐπετίμησεν αὐτῷ, καὶ ἔφη, Ὦ γε ἔπαρχε κατάβηθι. τοῦτο γὰρ ὡς καὶ πρὸς ὑπερηφανοῦντα καὶ τεταπεινωμένον αὐτὸν εἶπεν. ὅπερ ἡ τύχη μετὰ ταῦτα αὐτῷ ἔδωκεν. & paullo ante pag. 803. B. Τῶν δὲ Μαρκομάνων εὐτυχησάντων ἔν τινι μάχῃ, καὶ τὸν Βίνδικα τὸν Μάρκον ἔπαρχον ὄντα ἀποκτεινάντων, τούτῳ μὲν τρεῖς ἀνδριάντας ἔστησε. κρατήσας δὲ αὐτῶν, Γερμανικὸς ὠνομάσθη. Γερμανοὺς γὰρ τοὺς ἐν τοῖς ἄνω χωρίοις οἰκοῦντας ὀνομάζομεν.

Τὸν Βίνδικα τὸν Μάρκον eadem nominum ratione legimus, qua legitur ὁ Ῥοῦφος ὁ Βασαῖος, ut opus minime sit accusativum Μάρκον in genitivum Μάρκου (scilicet MARCI Imperatoris Præfectum Prætorio) mutare: cujus mutationis apud Frid. Sylburgium in notis ad Dionem mentio fit. Si τὸν Μάρκου placeret, etiam *Marci filium* optime græce significare posset. quo modo BASSAEVS *Marci Filius* RVFVS mox producetur. Sed retineo omnino accusativum: ita tamen, ut τὸν Μάρκον (quod prænomen vulgo ne nomini postpositum sit, cognomen quoque ha-

beri

beri poſſit, v. ad Bouh. pag. 96. *init.*) non dubitem emendandum eſſe in τὸν Μακρῖνον vel τὸν Μακρεῖνον, præclare adjuvante lapide noſtro Sæpinate, quem ad Marci Imperatoris tempora pertinere Dio nos eximie erudit, & lapis par beneficium Dioni referens alterum alterius Præfecti Prætorio nomen in Dione corruptum quo modo emendari debeat, oſtendit. Scilicet Dioni relatos duo Præfectos Prætorio ſic inciſos eſſe Sæpini BASSAEVM RVFVM ET MACRINVM VINDICEM PR*æfectum* PRAET*orio* V*trumque.*

Ὁ Ῥοῦφος ὁ Βασσαῖος Dioni ἀπαίδευτος audit. Quid ergo Septimianum epiſtolam ſolœciſmis & barbariſmis ſcatentem ἀπαιδεύτως ad Coſmum ſcripſiſſe miramur?

In ed. Grut. ſec. ad 513: 1. neque Dionem, neque Grut. 375: 1. adduxerunt. quod vitio non darem, niſi ad 375: 1. ſeu titulum BASSAEO. M. F. STEL*latina tribu.* RVFO. PR. PR. IMPERAT. AVRELI. ANTONINI. L. AVRELI. VERI. ET. AVRELI. COMMODI. AVGG. erectum initio notarum dediſſent, „Vide Dio„nem l. LXXI. pag. 803. & inferius DXIII. 1. „ Quid ergo ad 513: 1. muti facti ſunt? PR. PR. in 375: 1. PR*æfectum* PR*ætorio* notare ſatis viderunt alii: Scaliger ind. 5. *Præf. Præt. Imppp. Aurelii, Veri, & Commodi.* 375: 1. & Gutherius lib. 2. c. 5. de Off. D. A. (in Grut. ed. ſec. 375: 1. not. c. ad verba tantum ſaxi CONSVLARIBVS. ORNAMENTIS. HONORATO. citatus) „Singulares litteræ PR. PR. Præ„fectum Prætorio deſignant, cui hæc collata ſunt ornamenta, quæ M. Tullius digni„tatis vocat pro *Marc. Marcel.* Dio *lib.* 36. τιμὰς ὑπατευτικάς. „

Nonne prodigii ſimile eſt, in Grut. 513: 1. easdem ſiglas de eodem Baſſæo Rufo, ejusque in Præfectura Prætorii Collega Macrino Vindice, occurrentes, PR*æfectos* PR*ætorio* notare adhuc omnibus ita latuiſſe, ut in alia omnia curſum ſit? Inprimis mirabere, Gutherio ipſi ita id latuiſſe, ut poſtea l. 3. c. 18. de Off. D. A. nobis ex Grut. 513: 1. PR*ocuratorem* P*rivatæ* R*ei* E*gregium* V*irum* invitis Muſis meditatus extunderet.

In Grut. ed. ſec. 375: 1. not. g. Dionis librum XVII. male citatum eſſe pro lib. LXXI. (numeris autographi 71. a typographo Belga in 17. corruptis) monui ad Inl. BLAVRERVM pag. (72.) *lin.* 17.

Dionis Præfectos Prætorio Marci Imperatoris cum ſaxis antiquis collatos nobis, ſpero, proxime ſiſtet nova CASSII DIONIS, quam Hamburgi nunc maxime feſtinant & urgent, editio, in qua præſtantiſſimas Io. Alb. FABRICII τοῦ πάνυ adnotationes, Hermannus Samuel REIMARVS, digniſſimus tanto ſocero gener, cum ſuis Animadverſionibus pridem conſtituit publicare. de quo inprimis conſtitit ex Reimariana epiſtola a. 1746. Hamburgi edita, ſplendidiſſimo QVIRINI nomini inſcripta: cujus ſena exemplaria in Decadis IV. quam Turico vix digreſſus dono mihi miſiſti, epiſtola VI. cum voluptate legi, TE cito curaviſſe perferri ad manus totidem amicorum TVORVM, illuſtrius ex græcanicæ literaturæ fama in Italia nomen gerentium,

tium, VVLPII, MVRATORII, BARTOLI, RICCII, MAZOCHII, FALCONIS, quo ſymbolas ſuas in convivium REIMARI Dioneum conferant. Hi ſexviri doctiſſimi utinam ſpem TVAM non fallant. Quantum TV præſtiteris, SVMME PRAEFECTE Bibliothecæ Vaticanæ, REIMARVS μακροῖς αὐλοῖς αὐλήσει.

Semper honos, nomenque TVVM, *laudesque manebunt.*

Forte Fabrettus, qui ſiglas COHORTIVM PRAETORIARVM P. V. (i. e. P*iarum*, V*indicum*, ut ſupra pag. LXIIII. lit. D. adtigi) tentavit explicare *Prætorii Vrbis*, ſiglas Sæpinatis ſaxi PR*æfect.* PRAET*orio.* V*rbis.* fuiſſet lecturus. At non Gutherius, qui de Off. D. A. lib. 2. cap. I. *Præfectos Prætorio Vrbis* ceu nuſquam dictos aut fictos exploſit. Cum hac *Vrbis* adjectione tanto minus credo dixiſſe veteres *Præfectos Prætorio Vrbis*, quod *Vrbis* vocabulum alii hæſerat *præfecturæ*, ipſo *urbis* vocabulo κατ' ἐξοχὴν dictæ. Notiſſimi certe ſunt magiſtratus primarii, ſed & diverſiſſimi, *Præfectura Prætorii* & *Præfectura Vrbis.* At ante, quam Prætoria IIII. certarum ſingula dioeceſeon dici cœpta ſunt, Duoviri, qui eodem ejusdem Imp. tempore una erant *Præfecti prætorio*, neque præter eos alius quisquam, nonne rectiſſime dicti ſunt PR*æfectus* PRAET*orio* V*terque?* Habemus ita cauſſam, ni fallor, valde probabilem, cur poſt nomina utriusque per ET juncta, Baſſæi Rufi & Macrini Vindicis, cum PR. PRAET. ſimul ſigla V. i. e. V*terque* in uno monumento Sæpinate adſit. adhuc enim aliud antiquitatis monumentum non memini mihi occurrere, in quo par *Præfectorum Prætorio* ita legatur relatum. Solum hoc V. egregie ſufficiebat, ne opus eſſet aut PRAEFECTOS PRAET*orio* extenſe ſcribere, aut ad indicandum pluralem geminare ſiglam PR*æfectus* PR*æfectus* (i. e. PR*æfecti duo*) PRAET*orio.*

Finem parti III. imponam Ξ. Θ. ſi rediero ad labores, quibus per dies hos ferventiſſimos me exſolvam, animo remiſſionem daturus,

Ad cogitandum melior ut redeat mihi.

TVRICI Helvetiorum. IPSIS IDIBVS IVLIIS. MDCCXXXXVIII.

Binæ de Inſcriptione ab Herculanenſibus honori M. Nonii Balbi poſita literæ ad Virum EMINENTISSIMVM, Cardinalem QVIRINVM, a me exaratæ, quibus theſis hæc XXXVIIII. *Supplementi* nomine data eſt, infra, ubi RELIQVA PARTIS TERTIAE ab operis typographicis abſoluta erunt, ita dabuntur, ut iis præterea unæ atque alteræ clariſſimi GORII meæque literæ ſint acceſſuræ, quas Volumen hoc *de diptycho Boëthii Brixiano* poſtulare omnino videtur: quæ & ipſæ *Supplementorum* loco eſſe poſſint, partim theſi XIII. pag. XVIIII. in qua *Diptycha Conſularia* enumerans, *Diptychum* ORESTIS, a. Cti 530. conſulis, commemorare nondum potui, cujus notitiam ex literis demum Gorianis cœpi habere; partim theſi XXXX. infra pag. CXVI. *ſeqq.* ubi de Grut. 128: 5. diſputandi neceſſitas fuit.

PRINCIPI. EMINENTISSIMO ANGELO . MARIAE . CARDINALI QVIRINO

JO. GASPAR HAGENBVCHIVS
S. P. D

RELIQVA PARTIS TERTIAE.

XXXX.

De Præfectis Prætorio sub Antonino Pio.

NE nunc quidem ad diptychi PVSEC ab ejusdem EXPP lubet abire. ita nobis non modo de PP aliquoties in superioribus, sed etiam proxime de *Præfecto Prætorio* Marci Imperatoris *utroque* multa executis, moram adhuc quamdam, neque eam insuavem, injicere videtur Grut. 1078 : 6. *In membranis veteribus agrimensoris Balbi, recitantis nomina lapidum finalium, habetur inter alios iste, sic inscriptus.*

EX AVCTO
RITATE. IMP. T
AELI. HADRI
ANI. ANTO
NINI. AVG
PII. PP. SENTE
TIA. DICTA. P
TVSCENIVM
FELICEM
PP. II. DETER
MINANTE
BLESIO. TAV
RINO. MIL
COH. VI. PR
MESORE. AGRA
RIO. TR
ARDEATN.

V. 6.

V. 6. PP. eſſe *Patris Patriæ* omnibus ſatis claret, niſi qui in media caligant luce. v. ſupra pag. XXXXIIII. XXXXV. & pag. LXXI. *lin.* 11.

V. 7. P. eſt *Per.* Hæc ſiglæ P. hoc ſenſu in lapidibus rariſſimæ interpretatio ind. 20. exulat. In MSS. ſæpe *p.* pro *per*, errores peperiſſe Critici monent. Sciopp. art. Crit. p. m. 85. *fin.* de abbreviationibus, *Placidum* in Apuleio, pro *perlucidum*, vult ortum, quia ſcriptum *plucidum.* De *pacto* pro *peracto* v. ad Bouh. p. 286. *lin.* 13.

V. 10. PP. II. Explicationis ſunt difficillimæ. neque, qui rem hanc nobis expediverint, reperio. Ind. Grut. 5. ante vocem *Peræquator* duo exempla τῶν PP. ponit. quorum poſterius

„ PP. XX. 402 : 4. „

explicui in Τετταρακ. pag. 506. *lin.* 21. prius non minus αἰνιγματωδῶς poſitum, nunc penſitandum, hoc eſt:

„ PP. II. 1078 : 6. „

quod quid ſibi velit, nihil adeſt, quod nos docere poſſit: niſi id unum, quia indici 5. inlatum eſt, acceptum eſſe de dignitate. Sed quanam? non militari, quia ind. 6. locum non invenit. niſi Præfectum Pretorio II. (*iterum*) interpretari velis. *Præfecti* enim *Prætorio* quum ind. 5. & 6. locari poſſent, a Scaligero ind. 5. locati ita ſunt, ut ind. 6. hæc monuerit, *Præf. Prætorio. ſub Notis PR. PR. capite de Magiſtratib.* (i. e. ind. 5. ſeu Magiſtratuum.) In Holth. edit. ind. 6. voc. *Præf.* errore typographico irrepſit *Prætoric.* pro Scaligeri *Prætorio.* Sed ſi Scaliger aut Gruterus (hunc enim, potius quam illum, auctorem eſſe eorum, quæ indices ex Appendicis Gruterianæ, ſeu poſt paginam 1062. additis demum inſcriptionibus habent, didici ex epiſtola CCCCXIII. Scaligeri ad Gruterum pag. m. 767.) de *Præf. Prat.* in 1078: 6. cogitaſſet, ind. 5. non inter voces *Patron.* & *Peræquator*, ſed inferius demum ſub voce *Præf. Prat.* collocaſſet. Locus ergo collocationis docet, Gruterum PP. II. non minus ac Scaligerum PP. XX. ἀνερμήνευτον dediſſe.

Quod ſi in iis, quæ jam edidimus, aut edituri ſumus, de inſcriptionibus a Grutero poſt pag. 1062. datis indices SCALIGERI ad partes vocamus, denominatos ita a potiori: GRVTERI potius, quam SCALIGERI, intelligendos eſſe, ex hujus ad illum epiſtola modo memorata quivis intelligat.

In eadem epiſtola & aliis ad GRVTERVM ſcriptis SCALIGER optavit, ut indices ſui erudito commentario, quem eos opportune admittere unus omnium optime ſciebat, illuſtrarentur: quod etſi præſtitum non eſt, antiquitatum tamen peritiſſimos quosque viros, ut occaſiones ferebant, in indicibus Scaligeri, ex quibus quaſi ex perpetuo Antiquitatis commentario, ut Scaligero ſine jactantia dicti ſunt ep. CCCCXVIII. tantum proficiebant, illuſtrandis, & ubi opus erat caſtigandis, operam poſuiſſe pridem intellexi. unde indicum Scaligeranorum penitus cognoſcendorum incredibilis quædam cupiditas animum meum vehementiſſime incendit. quam quo modo ſedaverim, Mæcenati meo, inluſtri BLAVRERO coram oſtendere magis

gis potui, quam postea in epistola honori ejus dicata pag. (3.) *lin.* 29. & pag. (4.) *lin.* 11. verbis proloqui.

Num vero PP. II, significatione incerta in indice quinto positum, legemus ipsi *Præfectum Prætorio* II. i. e. *bis*, seu *iterum?* Obstat & officit quam maxime, qui *præfecti prætorio* sub Antonino Pio fuerint, minime ignorari, in quibus *Tuscenius Felix* non comparet. Capitolinus in Ant. Pio cap. 8. *Successorem viventi bono judici nulli dedit, nisi Orphito præfecto urbi, sed petenti. Nam Gavius Maximus præfectus prætorii usque ad XX. annum sub eo pervenit, vir severissimus, cui Tatius Maximus successit. In cujus demortui locum duos præfectos substituit, Fabium Repentinum & Cornelium Victorinum. Sed Repentinus famosa voce percussus est, quòd per concubinam principis ad præfecturam venisset.*

Gavii Maximi *Præfecti Prætorio*, a Capitolino memorati, memoriam Reinesius putat se invenisse in lapide antiquo, quem ex Lazio inseruit suo inscriptionum Syntagmati, VI: 46. p. 419. ratus eum negligentia præteritum esse a Grutero, in quo tamen jam legebatur 369: 6. & quidem *E Lazio.* LAZII imperitia exscribendorum & explicandorum saxorum quia tanta fuit, quantam supra pag. LXVIIII - LXXI. vidimus, & quia meliorem usquam typum prodiisse non novi, ab restituendo & interpretando fragmento potius, ut videtur, quam integro lapide, manum abstinere præstat, quam Reinesiano more audacius grassari. Cur tamen putem, M. Gavium Maximum *Præfectum Prætorio*, at non ante Constantini M. tempora, in saxo Laziano legi, inducor alio ejusdem *Stiriæ inferioris* lapide in Grut. 415: 7. M. GAVIO. MAXIMO. PRAEF*ecto* PRAETOR*io* ILLYRICAN*o*, quem supra exposuimus pag. LXIII. lit. C. heicque priorem Gudii notam ex Grut. ed. sec. addimus. *Gavio Maximo commendat Plin. lib. III. ep.* 11. (leg. II. seu 2.) *Arrianum Maturium. Sed hic videtur alius esse a Pliniano Gavio. Nam Illyriani (Illyricani) Prætorii præfectus paullo ante Constantini tempora fuit institutus. Gud.* Præfecto Prætorio Illyrici Occidentalis olim & regionem, quæ nunc *Stiria* dicitur, paruisse ne monendum quidem est.

Contra ea aliter, ac a Muratorio factum est, expono lapidem ab eo 705: 6. positum *Firmi, in domo privata. E schedis Julii Antonii Averoldi*, quem nobilem virum inscriptiones ex *Brixiana urbe* ante a. 1700. Muratorio procuravisse in Muratorianæ præfationis pagina prima legi, ut nesciam, annon in loco saxi denominando, *Firmi*, vitium irrepserit, quod qui lapidem erexit cognomine FIRMVS fuit: quam fluctuationem meam (forte vanissimam, quia eumdem Averoldum non Brixianos tantum, sed & alibi in Italia inventos lapides cum celeberr. Muratorio communicasse, non ex præfatione sed ex ipso Muratorii Thesauro cognoscimus; & facillime accidit, ut FIRMI *Piceni* cognomine FIRMI essent) quis certius TE, sapientissimo *Brixianorum* Episcopo, compescat?

Fuerunt

Fuerunt apud nos, qui ineptirent, *Zurzachum* Helvetiæ, antiquitate ſua non minus nobile, quam quia forum eſt rerum venalium, totius Helvetiæ maxime celebratum, ubi bis quotannis mercari conſueverunt Helvetici inprimis, ſed & Italici, Gallici, Germanici, Judæi & cujus non? generis multi mortales, nomen olim habuiſſe CERTIACVM. Quare? Quia olim ibi ſepulto militi legionario cognomen CERTO fuit, cui CERTVS ET AMIANTHVS PII HEREDES FECER*unt.* v. Murat. Præfat. ad Tom. IV. n. 16. ſeu Appendicis ante Claſſem XXV. inveniendæ pag. 6. n. 9. ubi ut ineditum profert lapidem pridem productum a Grut. 548 : 7. Ambo ponunt CERTIACI. Tam alte, tam late ſerpſit error a ſcriptoribus Helvetiis primum erratus. Textus a cl. I. Gotfr. RICHTERO, Lipſienſi Prof. ad MVRATORIVM miſſi HAEREDES, ſuperpoſito diphthongo poſteriori (*ſic*), ex Aegidii TSCHVDI, Claronenſis (cujus propter celebrem antiquitatis peritiam clara memoria eſt, & qui a. Cti MDXXXV. Badenſis Helvetiorum præfecturæ præfectus ZVRZACHI ipſe præſens utrumque diſciſſi lapidis fruſtrum vidit) *Helvetia antiqua MSC.* p. 70. profluxiſſe mihi compertum eſt. Diſfracti ſaxi partem tantum ſiniſteriorem, quæ ſola nunc ſupereſt, ego, Glattfeldæ tribus ſupra Zurzachum leugis Helveticis ſitæ natus, oculis hisce meis compluries vidi, talemque fidiſſime exſcripſi, qualis extat apud Grut. 571 : 10. A Grutero eumdem lapidem hunc bis editum eſſe, in Grut. ed. ſec. adnotari neglectum eſt.

Sed tempus eſt, adſcribendi ipſum lapidem Firmanum a MVRATORIO 705 : 6. ſic datum,

M. GAVIO. M. F. PAL
MAXIMO PRAEF. PRAET
CONSVLARIBVS ORNAMENTIS
ORNATO
T. CLAVDIVS FIRMVS P. P
EX CORNICVLAR. IPSIVS. L. D. D. D

& hac MVRATORII nota illuſtratum „Sub Conſtantino Magno occurrit mihi *Ma-* „*ximus Præfectus Prætorio*, ſed nullo indicio, an idem cum iſto fuerit. *Cornicularii* „non raro ſeſe nobis offerunt in lapidibus. Hi Præfecto Prætorio, aliisque Magi- „ſtratibus ad nutum præſto erant. Vide Gothofredum ad Lib. 8. Tit. 4. Leg. X. „Codicis Theodoſiani : qui cenſet a Cornibus Secretarii illos nomen accepiſſe, eos- „que inter Officia Magiſtratuum recenſet.„ Non video, cur non de Gavio Maximo, *præfecto prætorio* ſub Antonino Pio accipere malimus. Omnia ſaxi Averoldiani ſeculum ſecundum præclare ſpirant. De Baſſæo M. F. STEL. Rufo, *Præfecto Prætorio* Impp. Aurelii, Veri, & Commodi, CONSVLARIBVS ORNAMENTIS HONORATO ex Grut. 375 : 1. vidimus pag. cx. *lin.* 11. Siglis verſus quinti P. P. a Mur. neque in nota illuſtratis, neque ex hoc ſaxo in indice uſquam relatis, *PræPoſitus* (militum) aut *PrimiPilaris* indicatur, qui fuit EX CORNICVLAR*iis* IPSIVS Præfecti Prætorio. v. ad Bouh. pag. 32. *lin.* 18. Tandem tribus poſt M. F. ante cogno-

men MAXIMO poſita PAL*atina*, nonne ab ſeculo quarto ad ſecundum nos rectius vocat?

Grut. 128: 5. *Ex Manutii Orthograph.* (p. 138. n. 7.) *& Vrſini autographo.*

C. CALPVRNIO. PISONE. M. VETTIO. BOLANO. COS
Q. RAMMIO. MARTIALE. PR. T. FLAVIO. PRIAMO. TR
T. SAENIO. CLEMENTE. 7. AEDICVLA. FACTA. CVM
GENIO. AGRESIO. FACVNDO. B. TRIB. QVAM
M. CEIONIO. SILVANO. C. SERIO. AVGVRINO. COS
C. TATTIO. MAXIMO. PR. T. FLAVIO. ANTEROTIANO. S. PR
Q. PLOTIENO. SABINO. TR. COH. V. VIG
TI. CLAVDIVS. TI. F. FAB. MESSALLINVS. HERACL. 7 COH. S. S
VETVSTATE. CORRVPTAM. ADAMPLIAVIT *cet.*

„Verſ. 6. pro TATTIO reſtituendum GAVIO. Nam teſte Capitolino in vita T. „Ant. p. 10. *Gavius Maximus* per XX. annos ſub T. Antonino fuit *Prætorio Præf.* i. e. „ad An. uſque Cti CLVIII. atque inſcr. p. 258: 8. haud ante An. Cti CXL. dicatâ, „cum altero Præf. *Petronio Mamertino* memoratur. Atqui hic *Tattius* iſte *Maximus* poſt „Coſſ. Anni Cti 156. veluti tunc PR. ſignatur. Igitur alius non fuerit, quam *Ga-* „*vius Maximus.* Ad hunc vero Epiſt. 2. lib. III. a Plinio ſcriptam adſerit Cl. Gudius „ad 415: 7. Sed Catanæus, invitis aliis editionibus & M. S. *Gavium* addit.„ MASSON. in animadv. & Corrig. Holtheni pag. 321. a. *poſt med.* TATTIO in GAVIO contra Aldi & Vrſini fidem mutari minime debet. *Maſſonum* rationis temporum ætate noſtra doctiſſimum fugit heic verum, quantum mihi quidem cernere datur. Qui enim *Gavius Maximus*, *Præfectus Prætorio* ſub Antonino Pio per annos XX. i. e. ad annum uſque Cti 158, qui Antonini Pii fuit viceſimus primus, Silvano & Augurino conſulibus, ſeu a. Cti 156. inſcriptus tantum eſſet PR*æfectus*, ſcil. COH*ortis* V. (quintæ) VIG*ilum?* Decepit virum eruditiſſimum, quod ſimplicem ſiglam PR. de PR*æfecto prætorio* male accepit, ac ſi geminata legeretur PR. PR. quod ſi verum eſſet, non modo pro TATTIO *Gavium* Maximum ex Capitolino rite induxiſſet, ſed etiam Q. Rammium Martialem PR*æfectum prætorio* Imperatoris Trajani a. Cti CXI, quippe Piſone & Bolano conſulibus, primum ex Romano hoc ſaxo diſceremus, in quo tamen nullius PR*æfecti* PR*ætorio* memoria extat. Retinendus itaque omnino eſt C. TATTIVS MAXIMVS, qui a. Cti 156. adhuc *Præfectus Cohortis* in *Præfectura Prætorii* Gavio Maximo mox biennio poſt ſucceſſit, ut ex Capitolini ab MASSONO ipſo citati verbis a nobis pag. CXIIII. *lin.* 8. jam exſcriptis conſtat.

Maximi hujus nomen gentilitium in Capitolino per unum T. legitur *Tatius*, in marmore TATTIO. ut ſæpe eadem gens & ſimplici, & geminata litera quadam occurrit. quod Fabretto p. 596. b. L. gentium diverſitatem feciſſe nimium ſæpe eſt. De *Titia* & *Tittia* gente v. Inl. Maffeium ant. gall. ſel. p. 8. *init.* ubi marmoris græci ΤΙΤΤΙΟΣ pro ΤΙΤΙΟΣ marmorario imputat. Ita TATTIO pro TATIO, cujus prima quoque ſyllaba correpta poëtam magis quam quadratarium rudem impediviſſet. v. Τεσσαρακοντολογ. pag. 557. *lin.* 36.

In

In Don. VI: 44. p. 236. *Tibure.* M. MATRIDIO. M. F. CLAVDIA. TATTO. SABINO. EQ. ROM. Ind. Gor. 23. voc. *Matridius* vitio operarum *Claudiaa Facto* pro CLAVDIA (tribu) *Tatto.* Nonnisi *Ex Donio* dans Mur. 834: 2. pro TATTO SABINO. sine ullo mutationis indicio habet TATIO. SABINO. Forte non plane. Sed an eadem felicitate incuriosa, nullum dans indicium, ultima Doniani saxi plaminina, PATRi. *Testamento. Faciundum. Curavit*, in PATER. T. T. F. immutavit? Quantum notæ Muratorianæ ex lectione Doniana decedat, qui leget, videbit per se ipse.

TATTIVS Gruteri minime in GAVIVM mutandus visus est Gudio, quem de *Tatio Maximo* Capitolini accepisse testatur ejus in Grut. ed. sec. notula d. *Præf. Præt. successore M. Gavii Maximi, qui ad annum 20. Antonini Pii pervenit.* Agnoscimus verba Capitolini, tacito ejus nomine. Præterea quid? Rectius eum Capitolini *Tatium Maximum* huc contulisse, quam ad Grut. 415: 7. non Plinii, sed, observante Massono, Catanæi *Gavium Maximum.* Editio Plinii Elzeviriana, a. 1659. Amstelædami curata, qua utor, pag. 61. GAVIO eximie caret, non autem Hackiana Veenhusii a. 1669. pag. 156. cet.

Pulcre memor sum, *Partem* meam *Tertiam* sex aut summum octo folia esse complexuram me TIBI pollicitum esse. Sed

Excedit animus, quem proposuit, terminum.

ob quod precibus meis veniam petentis non relinquis locum, proclivis ultro quum sit summa humanitas TVA. Neque admodum miror, me non potuisse contineri, ut intra promissas paginas maneam. Quum enim absolutis paginis LXXXVI. ultra paginam CX. aut summum CXVIII. me non processurum putarem, ne cogitabam quidem, thesin XXXX. de *Præfectis Prætorio sub Antonino Pio* scripturum, multo minus saxi Gruteriani 128: 5. syntaxin & sensum vindicaturum me esse contra Scaligeri & Holtheni indicem 23. in quo talia insunt, quæ saxo ipsi meras tenebras inducant. Quibus Holtheni nomen non addo, Scaligeri sunt, ab Holtheno retenta.

Genius Agresius Facundus. 128: 5.

A. Gresius Facundus. 128: 5. Holthenus: qui debebat dare 128: 5. *not.* nam hic A. Gresius ei prodiit ex Grut. ed. sec. notula b. „An A. GRESIO. Rein.„

Ti. Claudius T. F. FAB. Messalinus Heracla. 128: 5. Scaligeri T. F. Holthenus non correxit in TI. F. Neque *Messalinus* in *Messallinus.* Unde &

Messalinus Heracla. 128: 5. Holthenus. Pro *Messallinus.*

C. Cornelius C. F. FAB. Longinus Heracla. 538: 7.

Heracla. ex 128: 5. & ex 538: 7. Holthenus.

Ipsius autem lapidis verba sic accipienda mihi videntur. *Pisone & Bolano consulibus* a. Cti CXI. (Ryckium enim male alio retulisse v. ad Bouh. pag. 230. *lin.* 18.) *Martiale Præfecto, Priamo Tribuno, Clemente Centurione, Aedicula facta cum genio.*

SIGNVM. GENIi. CENTVRIAE. CVM. AEDE. MARMORIBVS. EXORNATA. ET. ARA. SVA. PECVNIA. FECERVNT qui leguntur in Fabr. pag. 340.

 n. 514.

n. 514. cum quo Fabretti monumento dignum eſt conferri aliud, in plurimis tamen ſimile, in Grut. 108: 4. ex cujus verſu 3. *extr.* ſiglas L. R. Scaliger ind. 20. quia interpretari non poterat, ſine explicatione dare ſatis habuit „L. R. 108: 4.„ quas tento emendare D. R. ut 7. i. e. *centurio* C. VETVRIVS. C. F. POL. RVFINVS. D*omo* (ſeu patria) R*oma* fuiſſe intelligatur, quo modo Fabrettinus 7. i. e. *centurio* Q. SOCCONIVS. Q. F. CRV. PRIMVS. TVDER patriam habuit. Haud multo poſt & centurioni in Grut. 128: 5. patriam adhuc ignoratam reſtituemus. V. Scal. ind. 20. D eſſe *domo*, ablativum de loco. item ind. 19. voc. DOMO.

Inl. Marchio MAFFEIVS ant. gall. ſel. p. 23. lin. 15. de ſaxi Lugdunenſis DOMOROM, ut eſt marmoribus antiquis peritiſſime exſcribendis & eruditiſſime explicandis natus & factus, optime docet, patriam ſolenni enunciari lapidaria formula DOMO ROM*æ*, quamvis in marmore conjunctim exaratæ dictiones ſint. Ita bonis Lugdunenſibus, quidnam officii eſſet SENIOR DOMORVM (ita SENIOR DOMOROM accipiebant) ex MAFFEIO percunctantibus error omnis eſt exemtus. Crederes in horum Lugdunenſium percunctatorum, MAFFEIO, qui ad lapidem nondum acceſſerat, non moleſtorum gratiam Muratorium 195: 3. v. 3. SENIORIS DOMORVM pro DOMOROM *Ex Scipione Marchione Maffeio* dediſſe, in notaque ſcripſiſſe, DOMORVM etiam retento, „Recte adnotavit Clariſſ. Maffeius, DO„MORVM nihil aliud heic eſſe niſi DOMO ROMA: qua phraſi in uſu fuit pa„triam ſuam deſignare„ niſi verſu ſtatim 4. eadem oſcitantia LVGDVNI male dediſſet, pro MAFFEII vero & genuino LVGVDVN. De LVGVD. pro LVGD. in marmoribus obvio v. ſupra pag. I. *lin.* 29.

In Mur. 468: 6. v. pen.

P. ACILIO. P. FIL. DOMORO

monſtroſum DOMORO neque in nota tentatum, neque in indicibus uſquam relatum a Muratorio, num dubitas notare DOMO. RO*ma*? ut D. R. feci ex L. R. in Grut. 108: 4. a quo ad Grut. 128: 5. remeandum mihi eſt.

Aedicula facta cum genio a quo? *A* [præpoſitio heic eſt *a*, *ab*, non prænomen Aul.] *Greſio Facundo beneficiario Tribuni: quam* (ædiculam) quadrageſimo quinto poſt anno, *Silvano & Augurino conſulibus* a. Cti 156. *Maximo Præfecto*, *Anterotiano Subpræfecto*, *Sabino Tribuno Cohortis* V. (*quintæ*) *Vigilum*, TI*berius* CLAVDIVS. TI*berii Filius* FAB*ia tribu* MESSALLINVS HERACL*ea* (hæc Meſſallini hujus patria, ex qua cognomen alterum male fecerunt ind. 23. eumdemque errorem de 538: 7. ind. eod. admiſerunt Scaliger & Holthenus) *Centurio Cohortis Supra Scriptæ* (ſcilicet V. ſeu quintæ Vigilum) *vetuſtate corruptam adampliavit* cet. Quia hoc in ſaxo nullus prænomine ſuo non gaudet, forte GRESIO adhuc ſemel dividendum C. RESIO. Ita non modo præpoſitio A, ſed etiam prænomen C*aio*, vel G*aio*, in AGRESIO cohæſit. Vel hujus paginæ *lin.* 9. ex Inl. MAFFEIO de DOMOROM audivimus, & ſupra theſin XXV. pag. LII. inſcripſimus, *De vocibus cohærentibus male diremtis.*

Grut.

Grut. 258 : 8. v. 1. M. AVR. CAESARI
v. 6. NERVAE. ABNEP. COS
v. 7. PETRONIVS. MAMERTINVS. ET
v. 8. GAVIVS. MAXIMVS. PR. PR
v. 9. TRIBVNI. COHORTIVM. PRAETORIA
v. 10. RVM. DECEM. ET. VRBANARVM. TRIVM
v. 11. CENTVRIONES. COHORTIVM
v. 12. PRAETORIARVM. ET. VRBANARVM *cet.*

Ad v. 8. in ed. fec. adnotatum eft : *M. Gavius Maximus Pr. Pr. Illyr.* 415 : 7. Quam non quadret Antonini Pii temporibus faxum Gruteri 415 : 7. pag. CXIIII. *lin.* 20. monuimus.

Ad vocem verfus fexti extremam COS recte in ed. fec. notatur A. V. 892. i. e. Cti 140. quo anno referri omnino potuiffet *Gavius Maximus*, quem *præfectum prætorii ufque ad annum XX. fub Antonino Pio perveniffe* ex Capitolino fupra cognovimus : & MASSONI fententia, quam ab eo ad Grut. 128 : 5. prolatam fupra pag. CXVI. *lin.* 15. adtuli, heic in 258: 8. eum ipfum *Gavium Maximum* legi, veriffima effet, fi verfus feptimus

PETRONIVS. MAMERTINVS. ET

in faxo non adeffet. Tunc enim haud dubie legi deberet verfus octavus

GAVIVS. MAXIMVS. PR*æfectus* PR*ætorio.*

Quod autem Chronologorum fidus præclariffimum verfum 7. cum octavo ita accepit, ut

PETRONIVS. MAMERTINVS. ET
GAVIVS. MAXIMVS. PR*æfecti* PR*ætorio*

referri ei fint vifi, duo quam maxime huic ejus opinioni reclamant & repugnant, cum teftimonium Capitolini, tum figlæ lapidis PR. PR. Capitolinus enim *Gavium Maximum* prodit unum atque folum fuiffe *Præfectum Prætorio* Imperatoris Ant. Pii. Quî igitur ei collega non tantum daretur, fed ceu majoris dignationis præponeretur PETRONIVS MAMERTINVS PR*æfectus* PR*ætorio*, æque ac GAVIVS MAXIMVS ?

Nonne vel hoc argumento graviffimo movemur, ne v. 8. figlas PR. PR. πληθυντικῶς PR*æfecti* (duo) PR*ætorio* interpretemur ? Simpliciffimum eft, figlam PR. PR. geminatam, quia de duobus fermo eft (v. pag. XXXV. *lin.* 7.) idem fibi velle, quod de uno fimplex PR. Scilicet PR. PR. funt PR*æfectus* PR*æfectus*, i. e. PRAEFECTI *duo.* At cui rei ? An *prætorio ?* Ita *Boëthium*, Boëthii in diptycho Brixiano expreffi patrem, ἁπλῶς PRAEFECTVM dictum, PRAEFECTVM PRAETORIO fuiffe ipfe exiftimavi pag. XXXII. *lin.* 3. & pag. LXXXII. *init.* Sed de *Petronio Mamertino* vetat Capitolinus. Cujus ergo rei ? Puto *Cohortis* alicujus. quia eos ftatim infequuntur TRIBVNI COHORTIVM. Prorfus ut in Grut. 128 : 5. Martialis PR*æfectus* ante Priamum TR*ibunum*

num, nec non C. Tattius Maximus PR*æfectus*, & Anterotianus *Sub*PR*æfectus* ante Sabinum TR*ibunum* COH*ortis* leguntur: & eodem ordine in Grut. 269: 3. PR*æfectus* VIG*ilum* & *Sub*PR*æfectus* ante TR*ibunum*. *Bene*F*iciario* PRAEF*ecti* COH*ortis* VIII. PR*ætoriæ* eſt in Fabr. p. 138. n. 135. cujus verſum tertium ſuppleo MIL*itavit* IN LEG*ione* V. ALAV-D*a*. De *Alauda* quintæ legionis epitheto aliis ex ſaxis patet.

Nihil igitur reſtat, niſi ut GAVIVM MAXIMVM in Grut. 258: 8. minime *Præfectum Prætorii ſub Antonino Pio* pronuntiemus, ſed ejus forte filium fuiſſe modeſte ſuſpicemur.

Reineſius ad VIII: 5. pag. 511. ſaxi Dacici, ad quod ibi commentatur, verſus ſexti ſaniſſime exſcripti SVPER. (quod mihi omnino mariti cognomen videtur, æque ac in alio ſaxo itidem Dacico apud Grut. 371: 5. legitur

P. ANTONIVS. SVPER. INFELIX. PATER)

in SVBPR*æfectus* corrigere auſus, temeritati ſuæ colorem illiturus & fucum, in Grut. 128: 5. *poſt Tribunum Legionis* ſcribit nominari *Sub*PR*æfectum*. Immo *ante Tribunum Cohortis*. Rectius pag. 338. ad III: 89. (quod monumentum longe auctius dederunt Sponius p. 247. & Fabr. p. 260. num. 91.) ex ſaxo Grut. 269: 3. a. V. C. 962. (non ut in Reineſ. peccatum 762.) erecto enumerat *Præfectum*, *Subpræfectum*, *Tribunum*. Sponius p. 252. *med.* citat Reineſium, ſed ſimile ſaxum in Grut. 269: 3. Cohortis II. Vigilum legi ita notat, ac ſi de Gruteri ſaxo Reineſius nil haberet: ſic & Fabrettus p. 266. b. D. ad Grut. 269: 3. provocat, Reineſium & Sponium eodem jam provocaſſe reticens.

A Caſaubono ad locum Capitolini toties jam citatum de *Gavio Maximo* pag. 267. b. not. 5. ed. Hack. adfertur *Vetus lapis*. C. GAVIVS. C. F. STRABO. MAXIMVS. COS. Legitur in Grut. 1083: 2. *Ex Panvinii faſtis*, ut auctius ſubſcriptum eſt in Grut. ed. priore, quam in poſteriore tantum *Ex Panvinio*, ubi hæc notula editorum Gruteri, *Vid. ſupra* 415: 7. *Capitol. Ant. Pio.* 8. Ab Holtheno ind. 23. male eſt omiſſus C. *Gavius* C. F. Strabo Maximus, quem tamen Grut. ind. 22. in conſulibus ſingularibus recte dederat, voc. *Gavius*. Ab eod. Holtheno ind. 23.

„ Strabo Maximus Cos. (C. Gavius C. F.) 1083: 2. ſed v. not.„

item „Maximus Cos. 1083: 2. ſed vide 415: 7.„

datur. Ubique fere ingerunt male 415: 7. in quo alium referri nimis patet. Neque Capitolini *Gavius Maximus* in Grut. 1083: 2. poteſt intelligi, quia in Mur. 705: 6. *M. Gavius M. F.* non *C. Gavius C. F.* dicitur. quo prænominis argumento obviam quoque itur C. GAVIO, quem pro C. TATTIO in Grut. 128: 5. MASSONVM obtrudere p. CXVI. *lin.* 13. vidimus.

In Grut. 186: 4. legitur C. GAVIO C. F. STRABONI, quumque nullus GAVIVS extra Panvinianum duplici cognomine STRABO MAXIMVS occurrat, PANVINIVM, quem ſæpe lapidum tantum particulas adtuliſſe notum eſt, ſuſpicor

deceptum

deceptum esse, quum dandi casu in lapide quodam invenisset C. GAVIO. C. F. STRABONI cum adposita nota chronologica MAXIMO COS. Consules autem MAXIMI nomine quamplures leguntur.

Ut thesis XXXX. nobis finiat, unde eam cœpimus, ex Grut. 1078 : 6. v. 10. Gruterum potius quàm Scaligerum ind. 5. posuisse

„ P P. II. 1078 : 6. „

jam pag. CXIII. diximus. quæ Holthenus sine indicio sic immutavit

„ P P. Coh. II. 1178 : 6. „

Primum corrupit numeros, centenario numero abundanter & male intruso. Deinde *Coh.* male immisit ante II. nam *Coh. II.* esset *Cohortis secundæ.* in monumento tamen ipso τὸ COH. inter PP. & II. abest planissime. Postremo P P. Coh. II. rectius ex ind. 5. honorum civilium ablatum in ind. 6. militarium transtulisset.

τὸ PP. II. ad militaria pertinere satis sese mihi probat. Referri enim puto *PræPositum* seu *PrimiPilum* II. i. e. *bis*, seu *iterum* vel *secundo.* quo modo P. P. in Mur. 705 : 6. supra pag. CXV. *fin.* iis nixus, quæ de P. P. in militaribus th. XXVI. pag. LXV. lit. ε. dixeram, sum interpretatus. P. P. BIS. LEG. II. AVG. ET. LEG. X. FRETENS. est in Fabr. pag. 128. n. 47. & paullo ante pag. 127. n. 44. PRIMIPILARI. LEG. VIII. AVG. Alterum hoc saxum Academiæ Cortonensis, quæ *Etrusca* dicitur, LVCVMON, N. Marcellus VENVTVS, de armillis agens ex Fabretto affert in ep. a GORIO edita Insc. Etr. T. II. p. 372.

MVRATORIVS vero, quod dederat Fabr. p. 128. n. 47. inutiliter ut ineditum dat *E schedis Ptolomeis* 735 : 4. Scilicet tot inscriptionum jam editarum editorem ad inscriptiones Fabretti sibi paravisse *indiculum*, ut modeste vocat in novi Thes. sui præfatione, non *indicem.* v. ad Inl. Blaur. pag. (87.) & quæ de *M. Nonii Balbi* inscriptione *Herculanensium* a. d. X. Kal. Apr. a. 1748. ad TE exaravi.

Ne nihil ad 735 : 4. commentaretur vir celeberrimus, vide quid commentus sit. „LVGDVN*ensis* scriptum puto pro LVGVD. „ Vanitatem hujus opinionis, verissimam & antiquissimam marmoris scripturam LVGVD*unensis* in LVGDVN*ensis* corrumpentis, amplius non accuso, quia condemnabis ipse, post ea quæ modo pag. CXVIII. *lin.* 20. castiganda nobis fuerunt.

In Grut. 375 : 1. (de quo saxo th. XXXIX. nobis agendum fuit) ed. sec. ad v. 18. not. f. monemur, pro VIG. VRB. alteras Cittadini schedas habere VIGVL. P. P. BIS. Pro VRB. quo epitheto *Cohortes Vigilum* non ornatæ sunt, interdum tamen] ROMANORVM, non displicet P. P. BIS.

An plenior lectio VIGVL. pro VIG. verior sit, nescio. Ind. Grut. 19. voc. *V pro I* nullum exemplum habet τῶν *Vigulum* pro *Vigilum.* Observavi tamen VIGVL. pro VIGIL. in Grut. 1028 : 2. de quo saxo dixi pag. LXII. lit. A. & pag. LXIIII. *lin.* 20. & de ejus VIGVL. doctissimus GORIVS Insc. Etr. T. II. p. 194. *med.*

Militaris ſenſus τῦ PP. II. in Grut. 1078: 6. firmari videtur ex eo, quod ſequitur de MIL*ite.* COH*ortis.* VI. PR*ætoriæ.* (unde Holthenus ſuum *Coh.* inter PP. & II. intrudere auſus eſt) eodemque MESORE AGRARIO TR*actus* ARDEAT*i*N*i.* In Grut. ind. 19. voc. *N abundat* in exemplis τῦ *Meſor* pro *Menſor* non citatur 1078: 6. Vid. Τεσσαρακ. pag. 570.

De Præfectis Prætorio ſub Antonino Pio, in quibus TVSCENIVM FELICEM PP. II. non fuiſſe vidimus, hæc ſatis ſunt, ſuperque.

- - - - - - - - - - - - *Amphora cœpit*
Inſtitui, currente rota, cur urceus exit?

quia epiſtolam ſcribo Philologus & P*hilo*P*onus.* quia ad QVIRINVM ſcribo, quem PP fieri, & P*er*P*etuo* valere cupio.

IX. Kal. Auguſtas. 1748.

XXXXI.

PVSEC *i. e. Præfectus Vrbi SECundum.*

Præfecturas, Prætorii & Vrbis, olim fere gradus ad conſulatum fuiſſe, theſ. XXXVIII. indicavimus. Auſonius in Gratiarum actione pro conſulatu pag. 174. *Unica mihi amplectenda eſt Frontonis imitatio: quem tamen Auguſti magiſtrum ſic conſulatus ornavit, ut* PRAEFECTVRA *non cingeret. Sed conſulatus ille cujuſmodi? ordinario ſuffectus, bimeſtri ſpatio interpoſitus, in ſexta anni parte conſumtus: quærendum ut reliquerit tantus orator, quibus conſulibus geſſerit conſulatum.* Id dicit, Frontonem, magiſtrum Imperatorum Lucii & Antonini, PRAEFECTVM PRAETORIO numquam fuiſſe, & conſulatum geſſiſſe non ordinarium ſeu annuum, ſed ſuffectum, duorum tantum menſium: Contra ea ſe, Gratiani Auguſti præceptorem, PRAEFECTVM PRAETORIO, & conſulem ordinarium fuiſſe, ut in fine ejuſdem Gratiarum actionis pag. 736. de ſe ipſe prædicat.

Auſonius conſul a. Cti 379. collegam habuit Olybrium, *Præfecturis, Prætorii & Vrbis*, exornatum, teſte eximio lapide antiquo, quem pag. CVI. *lin.* 16. col. b. dedi ex Salmaſio. Ita & Boëthius conſul a. Cti 487. utraque *præfectura, prætorii, & urbis*, inſignis fuit teſte diptycho Brixiano. a cujus EX P*ræfecto* P*rætorii* pergendum nunc nobis eſt ad PVSEC.

Poſt *præfecturam prætorii* alteram legi in diptycho BOETHII Brixiano *præfecturam urbis* BOVHIERIVS & LEICHIVS & ego pridem conſenſimus. Ab LEICHIO autem, qui SEC*undum* a P*ræfectus* V*rbi* divulſit, & cum CONS*ul* ORD*inarius* conjunxit, BOVHIERIVS & ego pridem diſſenſimus. v. th. XXX. pag. LXXXIII. P*ræfectus* V*rbi* nominandi caſu ab LEICHIO elatus mihi placuit, non BOVHIERIO, doctiſſime opinato, τὸ EX ante PP expreſſum ἀπὸ κοινῦ ante PV repetendum eſſe, ut exeat (*ex*) P*ræfecto* V*rbi* SEC*undum.* quæ Bouhieriana ellipſis ſi cui arrideat, eum BOVHIERII & ſuo judicio gaudere quam non nolim th. XXVIIII. pag. LXXX. teſta-

teſtatum dedi : ita tamen , ut ibidem dixerim , etiam ſine repetitione τ8 (*ex*) ſenſum integerrimum eſſe , ſi nominativi caſu legatur *Præfectus* V*rbi* SEC*undo.* id quod hac theſi potiſſimum mihi urgendum puto.

In diptychis Stiliconis EXC*omite* SAC*ri* STA*buli* (vel STAB*uli*) ET (*ex*) M*agiſtro* M*ilitum* P*er* OR*ientem* EXC*onſul* C*onſul* OR*dinarius* legit BOVHIERIVS , viam vulgarem ET M*agiſter* M*ilitum* P*er* OR*ientem* interpretatorum ſequi non auſus. qua tamen cur nos commeare , quam ab ea in deſertam exemplorumque inopem a BOVHIERIO abduci maluerimus , ſuo loco oſtendimus. v. ſupra pag. LXXVIII.

Ab conſtituendis regulis negativis ſalubriter & ſapienter dehortatus BOVHIERIVS pag. 236. *lin.* 22. & 29. cum ſuo (*ex*) P*ræfecto* id paſſus videtur , quod pag. 263. *not.* (12.) cautoribus maximis evenire poſt Plautum diximus. Negarat enim, quantum ex ejus ratiocinatione colligo , conſulem ordinarium ſimul præfectum urbi fuiſſe , v. pag. 101. *lin.* 20. & 35. & pag. 103. *lin.* 16. Ego vero repeto mea ad Bouh. verba ex pag. 325. *lin.* 20. *Cur non credam , Boëthium & conſulatum ordinarium, & præfecturam urbis iteratam , uno eodemque anno ſuſtinuiſſe ?*

Vix imperfectius quidquam prodiiſſe , quam Felicis CONTELORII *de Præfectis Vrbi* librum non feliciſſimum in confeſſo eſt. v. quæ ſcripſimus Bouh. p. 103. *lin.* 14. p. 112. *lin.* 22. & ego p. 229. *lin.* 31. Neque TV a nobis diſſentis, eruditiſſime QVIRINE, in diſſ. Romana, ad BOZIVM pag. (XXVIII.) *med.* Vide & MVRATORIVM 748: 6. ubi *Contelorii* eodem jure meminiſſe potuiſſet, ac ad 734: 1. & ad 507 : 5. quod ultimo heic loco adjeci, quia curſum nobis ſiſtit, nos ſufflaminans, & operam noſtram poſt Muratorianam exigens.

Mur. 507 : 5. *Ibidem* , (Extra Romam , in Sancti Pauli.) *Ex eodem* (Margarino.)

EVSEVIVS
V̄C̄ ET ĪN̄L̄
P̄V̄ V̄C̄S̄Ī RE
PARAVIT

„*Præfectus Vrbi* hic fuit. Quid ſit V̄C̄S̄Ī, divinare neſcio. Sphalma fortaſſe deſcri„ptoris , & pro SI ſcriptum fortaſſe fuit SP. ideſt *Suâ Pecuniâ. Euſebium* iſtum in „ſerie Præfectorum Vrbis omiſit Contelorius. „ Hæc MVR.

EVSEVIVS pro EVSEBIVS eadem orthographia , qua PROVS (q. PROVVS) SAVINIANVS pro PROBVS SABINIANVS in diptycho Anaſtaſii conſulis. v. th. XIIII. pag. XX. XXI. EVSEVIORVM , in ind. Mur. tacitorum , mentio in Mur. 1716: 14. *extr.*

V*ir* C*lariſſimus* ET INL*uſtris* P*ræfectus* V*rbi* nonne iisdem ſiglis inciſus eſt , quibus Boethius in diptycho Brixiano ? in quo hanc ſiglarum PV poteſtatem agnoverunt vel duo vel tres , BOVHIERIVS & LEICHIVS & ego. reliqua interpretum cohors ὡς ἀποδιδρασκουσα καὶ λειποτακτοῦσα ad alia ſigna perfugit

Τοῖς VCSI Oedipum quærit Muratorius, cui ænigma hoc Davus ego expediam non diu me torquens. Qui SI pro *Sua Pecunia* exſcriptori vitio vertit, cur non animadvertit, eadem mala opera ineptam ſe ταυτολογίαν τῶν VC bis poſitorum innocentiſſimo quadratario tribuere? VCSI mihi eſt V*i*C*e* *Sacra* I*udicans.* V*i*C*e* ad eum voces contrahendi morem, quo literam quamque diximus ſyllabam ſignificare, th. XXVIII. pag. XXXXVIIII.

Ne quis ſcrupulus relinquatur, adſcribo ſaxum Grut. 193 : 6.

FL. EVGENIVS. ASELLVS
V. C. PRAEF. VRB
V̄. S̄. Ī. REPARAVIT

Ex uno hoc ſaxo adeſt in Scal. ind. 20. „V. S. I. vice ſacra judicans. 193: 6.„ ubi addere potuiſſet *Expreſſum ibid.* 9. & 10. nam in 193: 9. V. C. PRAEF. VRBIS. VICE. SACRA. IVDICANS legitur, & in 193: 10. V. C. PRAEF. VRBI. ITERVM. VICE. SACRA. IVDICANS. De hoc *Aſello* v. Cod. Theodoſ. lib. VI. tit. XXX. leg. 1. T. II. edit. Ritter. p. 206. not. (b)

In Aldi Notarum explanatione voc. *V. S. I. vice ſacra judicans* p. 162. *init.* ipſum Fl. Eugenii Aſelli monumentum adeſt, & ſequitur ibidem ſtatim,

„V. S. IC. vice ſacra judicans.„

ubi I*udi*C*ans* eadem contrahendi ratione, qua in Euſebii titulo Muratoriano eſt V*i*C*e*, Aldus accepit. Sed quonam in ſaxo V. S. IC. Aldus invenit? Hoc opus, hic labor eſt, quæ refugit Vrſatus de Not. Rom. T. XI. Græv. pag. 1002. F. Leguntur ſiglæ V. S. I. C. in lapide Romano, quem habet Aldus Orthogr. voc. *Epiſtula*, pag. 300. n. 2.

Siglæ Aldinæ V. S. I. C. in Grut. 28: 2. v. 13. leguntur VICE. S. I. C. quæ ind. 20. voc. VICE, *Vice ſacra judex cognitionum.* 28 : 2. & eod. ind. lit. I. *poſt init. Iudex cognitionum.* 28 : 2. explicantur a Scaligero, qui in ſaxis noverat frequenter legi *Iudices Sacrarum Cognitionum* cum expanſe, tum per ſiglas I. S. C. Ita VCSI Muratorianum quoque poſſet legi V*ice* C*æſaris* S*acra* I*udicans.* Sed *Iudices Sacrarum Cognitionum*, & *Vice Sacra Iudicantes*, ſolemnibus admodum formulis ſunt dicti, ut ſiglas V. S. I. C. forte præſtet agnoſcere ex poſteriore ſola compendioſe, V*ice* S*acra* I*udi*C*ans*, ſcriptas, quam ex utraque mixtas eſſe. unde & in VCSI interpretando ab altera formula V*i*C*e* S*acra* I*udicans* minus abire volui.

De VCSI Muratorius, qui in CONTELORIO Euſebium *præfectum urbi* ſaxi poſt Contelorii tempora eruti quæſivit, & non invenit, potuiſſet verum facile videre, ſi cum Margariniano lapide *Euſebii*, contuliſſet Contelorianum Epiphanii, a ſe datum 701 : 2. nonniſi *Ex Contelorio.*

FL.

FL. ANNIVS. EVCHARIVS. EPI
PHANIVS. V. C. PRAEF. VRB. VI
CE SACRA IVD. REPARAVIT

Hic Anno Christi 381. *Præfecturam Vrbanam gessit.* MVR.

In novo MVRATORII thesauro quid opus erat ut integram inscriptionem dari, quæ pars est tantum ejus, quæ integra pridem in vetere GRVTERI thesauro 170: 5. legebatur? Panvinianum morem particulas lapidum tantum adducendi notavimus pag. CXX. *extr.* neque id de Epiphanio Panviniano non suboluit CONTELORIO, cui Thes. Sallengr. T. I. p. 550. F. inscriptio Epiphanii Panviniana visa est eadem majori, quam ibidem statim subjicit, v. antep. V. C. PRAEF. VICE SACRA IVD. habentem, quo modo & Grut. ed. prior habet: in posteriore autem inter PRAEF. & VICE bene addiderunt VRB. in notula *c.* ex Gudii *αὐτοψίᾳ*, & ex Fauno, male VRB. in Grutero desiderari monentes.

MVRATORIVS non modo CONTELORIVM defunctorie legit, abjecta cura investigandæ in Grutero inscriptionis integræ a Contelorio subjectæ, sed Panvinium & Contelorium male est secutus, *Epiphanium* fuisse Præfectum Vrbi a. Cti 381. quo anno initium inscriptionis *Epiphanii* nondum potuisset incidi, SALVIS. DOMINIS. NOSTRIS. HONORIO. ET. THEODOSIO. VICTORIOSISSIMIS. PRINCIPIBVS. In ed. Grut. sec. ad vocem EPIFANIVS nota Gudiana sic incipit *b*, *Epifanius Pr. V. A.* 414. *Coss. Constantio & Constante l.* 5. *C. Theod. de domest. & Protectoribus.* Pro *l.* 5. legendum est *l.* 7. videndusque ibi Gothofredus, quem Gudius est secutus. Pagius ad eumdem Epiphanium P. V. a. Cti 412. retulit, fontemque erroris Panvinii, qui ad a. Cti 381. retulerat, aperuit, quantum video ex his Relandi verbis Fast. Consul. pag. 473. *init.* „Diversum esse hunc (Eucherium consulem Syagrii collegam a. Cti „381.) ab Euchario qui Præfectus urbi fuit a. Cti 412. & FLAVIVS. ANNIVS. „EVGARIVS. EPIPHANIVS. dicitur (vid. *Boissard. ant. p.* III. & *Contelor. de pr. urb.* „*pag.* 67.) monet Pagius. „

Muratorius errorem, quo *Epiphanium* a. Cti 381. *Præfecturam urbanam* gessisse in *Contelorii* libro *de Præfecto urbis* scriptum invenit, & sine examine admisit credulus, dedidicisset cum ex Relando l. c. tum ex *Præfectis Vrbis*, qui accesserunt Fastis Consularibus Almeloveenii, a quo T. II. pag. 318. 319. *Epiphanius Præfectus urbi Romanus* sic refertur:

„ Post C. N. 412. R. Flav. Ann. Eucharius Epiphanius.
„ Pagius Prolegom. §. 27. Differt. Hypatic. „
„ -- -- — 414. R. Flavius Annius Eucharius Epiphanius.
„ Cod. Theod. L. VI, t. 24, l. 7. „

Hæc nunc mihi sufficiunt, cui neque Gothofredi Prosopographia Codici Theodosiano addita, & ab Rittero, ut ex librorum catalogis didici, recusa, at Turi-

cum nondum adlata (v. ad Bouh. p. 226. *lin.* 17. proxime adlatum iri ſpero) neque Pagii diſſertatio Hypatica, olim apud amicos Neocomi & Baſileæ mihi viſa, ad manus ſunt.

Utinam Reineſii *Index Præff. Prætorio & Vrbi*, cujus meminit ad Rup. ep. 19. p. 43. *lin.* 23. ad votum Ruperti ad Rein. ep. 21. p. 64. *lin.* 17. lucem aſpexiſſent. Utinam noſtrorum nos votorum damnaremur, & favente Lucina ederetur doctus labor diligentiſſimi GORII noſtri, qui Contelorianis plures *Vrbi Præfectos* addendos eſſe Inſc. Etr. T. I. pag. 387. *init.* pridem monuerat. Sed quam ejusdem præclari operis ſui Tomo III. pag. XLVI. b. *fin.* promiſit *Præfectorum Vrbi Nomenclaturam*, ea, quam vir eruditiſſimus Felix CONTELORIVS protulerit, & pleniorem & emendatiorem, ope antiquorum marmorum, quæ poſt ejus egregias curas prodierint, eam nimis vereor ne nimis diu expectemus, quia mox poſtea pag. XLVIII. *init.* ab alio anteverti cupit & præoccupari.

Nobis in tanto veterum ſilentio, quibus BOETHIVS conſul a. Cti 487. ante, quam conſul fieret, aut eo ipſo anno, quo conſul eſſet, honoribus ſit functus, ignorantibus tanto carius eſſe debet diptychum Brixianum, ex quo uno addiſcimus, eum ante conſulatum utramque *præfecturam*, *prætorii & urbis*, cum conſulatu autem ſimul *præfecturam urbis ſecundo* ſeu *iteratam* adminiſtraſſe. id quod ſiglæ diptychi EXPPPVSEC manifeſto docent, ſi EX P*ræfecto* P*rætorio*, P*ræfectus* V*rbi* SEC*undo* legantur. quam earum lectionem cum more antiquitatis belliſſime convenire tb. XXXVIII. ita teſtati ſumus, ut Boëthio noſtro has *utriusque præfecturæ*, alteriusque etiam *iteratæ*, dignitates, a quibus fere ad conſulatum olim eſcendebatur, minime invidendas putemus. Neque neceſſarium eſſe duco, lapidum proferre exempla, quorum magna copia ſupereſt, in quibus *Præfecti urbi* (quidam *iterum*) *conſules ordinarii* occurrant.

Scrupulus autem BOVHIERII, *Præfecturam urbis* ante *conſulatum* & poſt *conſulatum* adminiſtratam a plurimis eſſe optime gnari, at uno quem eodemque anno & *præfectum urbi* & *conſulem ordinarium* ſimul fuiſſe ambigentis, quin negantis, hincque ad ellipticum (*ex*) confugientis, certiſſime eximi poteſt ex *Anonymo de Præfectis Vrbi*, quem a Cuſpiniano inventum ex Aegidii Bucherii editione recudi juſſit Grævius Ant. Rom. T. XI. unde non modo quosdam ſimul *Præfectos Prætorio & Vrbi*, ſed præterea quosdam *conſules ordinarios* ſimul aut *Præfectos Vrbi*, aut *Præfectos Prætorio & Vrbi*, fuiſſe cognoſcimus. Ita enim in Anonymo Bucheriano ſcriptum eſt pagg. 387. 388. 389. 390. ed. Græv. ad annos Cti

260. *Sæculari II. & Donato. Cornelius Sæcularis P. V.*

270. *Antiochiano & Orfito. Flavius Antiochianus P. V.*

286. *Maximo II. & Aquilino. Iunius Maximus P. V.*

288. *Maximiano II. & Ianuario. III. Kalendas Martii, Pomponius Ianuarius P. V.*

291. *Tiberiano II. & Dione. XII. Kalendas Martii, Iunius Tiberianus P. V.*

314. *Volu-*

314. *Voluſiano & Anniano. Rufius Voluſianus P. V.*

334. *Optato & Paulino. V. Kalendas Maji, Anicius Paulinus P. V.*

349. *Limenio & Catulino. Limenius Præfectus Prætorio & Vrbi. Ceſſaverunt Præfecturæ dies XLI. a die VI. Idus Aprilis uſque in XV. Kalendas Iunii. XIV. Kalendas Iunii, Hermogenes Præfectus Prætorio & Vrbi.*

Si, qualis *Anonymi de Præfectis Vrbi* ab a. Cti 254. ad a. Cti 354. Bucherianus eſt laterculus, de *Præfectis Vrbi* ſeculi poſt C. N. quinti extaret, in eo, puto, ſic legeremus ad a. Cti 487.

Boëthio ſolo. Manlius Boëthius P. V.

neque hoc tantum, ſed forte ex eodem cognoſceremus, quo anno *Manlius Boëthius* primum *Præfectus Vrbi* fuiſſet. quod in tanto antiquitatis naufragio in incerto relinquendum eſt, non item, quo anno P*ræfectus* V*rbi* SEC*undo* fuerit, licet BOVHIERIVS pag. 103. *lin.* 16. *præfecturæ urbanæ*, a Boëthio *bis* geſtæ, annum utrumque æque incertum habuerit.

Si vel maxime prodiret laterculus *Præfectorum Vrbi*, ex quo *Boëthium* a. Cti 487. *conſulem ordinarium*, & *præfectum urbi ſecundo* ſimul non fuiſſe conſtaret, ne tunc quidem BOVHIERII ellipſin τȣ̃ (*ex*) ſine metu omni reciperemus. Poſſet enim tunc cogitari, Boëthium EX P*ræfecto* P*rætorio*, i. e. codicillarem tantum ſeu honorarium fuiſſe *prætorio præfectum*: contra ea *præfecturam urbis* re vera bis eum ante conſulatum geſſiſſe. v. ad Bouh. pag. 290. *lin.* 29.

Tandem hoc (*ex*) ellipticum hoc etiam incommodo laborat, ut difficillimum ſit depungere, ubi ſiſtamus. Si (*ex*) P*ræfecto* V*rbi* SEC*undum* legi debet, cur non continuabimus (*ex*) CONS*ule* ORD*inario*, ut *præfectorius* iterum, idemque *conſularis*, ſeu *præfectura urbis* bis, & *conſulatu ordinario perfunctus* intelligatur? An poſt (*ex*) P*ræfecto* V*rbi* SEC*undum* ſtatim, ante CONS*ul* ORD*inarius*, gradum ſiſtentes propterea, quia DIPTYCHON eſt, a CONS*ule* ORD*inario*, annum aperiente ſeu referante, donatum, (*ex*) CONS*ule* ORD*inario* non legemus? Fac non in ebore conſulari, ſed in marmore legi EXPRAEF. PRAET. PRAEF. VRBI. II. CONS. ORD. qua tunc arte definies, ante PRAEF. VRBI. II. ellipſin τȣ̃ (*ex*) neceſſariam eſſe, ante CONS. ORD. eadem non amplius opus eſſe? Non ſine cauſſa vereri videmur, ne (*ex*) ingenioſe rebus expediendis excogitatum, pluries nodos nobis nectat vix ſolvendos. In Diptycho certe Boëthii Brixiano, meo quidem judicio, nulla neceſſitas adeſt, ut (*ex*) παρ᾽ ὑπόνοιαν & ſuſpicioſe magis, quam κατ᾽ ἔννοιαν & ἐλλειπτικῶς admittamus.

Conſulibus, iisdemque ipſo conſulatus ſui anno Præfectis Vrbi, paullo ante ex Anonymi libello oſtenſis, addo *Rufium Albinum*, qui a. Cti 335. conſul, biduo ante, quam conſulatu abiret, Præfecturam Vrbis adhuc conſul gerere cœpit, teſte certiſſimo ſcriptore eodem de Præfectis Vrbi anonymo: in quo quod editum eſt, a. Cti

335. *Constantio & Paulino. III. Kalendas Ianuarii, Rufius Albinus P. V.* librarii corruperunt; auctorem enim ipsum pro *Paulino* scripsisse *Albino* mihi, scio, non negabis, quoscunque Fastorum libros consulueris. Taceo lapidem, quem habent Grut. 387 : 3. Rel. Fast. pag. 337. post Gruterum Mur. 375 : 3. Pagius Crit. Ann. Bar. ad a. Cti 314. aliique: in cujus initio

CEIONIVM. RVFIVM. ALBINVM
V. C. CONS. PHILOSOPHVM
RVFI. VOLVSIANI. BIS. ORDINARI. CONS. FILIVM

legimus. Nobis nunc brevibus esse incumbit, sufficitque, *Rufium Volusianum* patrem, & ejus filium *Rufium Albinum*, ambo & consules & præfectos urbi fuisse, patrem a. Cti 314. filium a. Cti 335. quod utrumque Anonymus de præfectis urbi testatur.

Videamus & hæc Anonymi, ad a. Cti

316. *Sabino & Rufino. Pridie Nonas Augusti, Ovinius Gallicanus P. V.*

317. *Consules quos jusserint DD. NN. Augusti. ex die XIII. Kalendas Martii, Gallicano & Basso. Idibus Maji, Septimius Bassus P. V.*

318. *Licinio V. & Crispo Cæsare. ex die III. Idus Iulii in Idus Augusti, vice illius cognovit Iulius Cassius, eo quod ad Augustum profectus est. Septimius Bassus regressus P. V.*

319. *Constantino V. & Licinio Cæsare. Kalendis Septembris, Valerius Maximus Basilius P. V.*

Ita duo ejusdem anni consules, Gallicanus & Bassus, ipso consulatus sui anno in *præfectura urbis* successores fuisse deprehenduntur. Nam Gallicanus, nondum consul, Pridie Nonas Augusti a. Cti 316. *Præfectus Vrbi* factus, usque ad Idus Majas a. Cti 317. *Præfecturam Vrbanam* administravit, quum XIII. Kal. Mart. ejusdem anni Cti 317. consul jam esset factus, adeoque & consul & *præfectus urbi* eodem consulatus sui anno simul fuit. Sic & collega ejus Bassus, XIII. Kal. Martii a. Cti 317. cum Gallicano consul factus, Idibus Majis ejusdem anni *Præfecturam Vrbanam* accepit, & usque ad Kalendas Septembres a. Cti 319. *Præfectus Vrbi* ita fuit, ut ex die III. Idus Iulias a. Cti 318. vice ejus, ad Augustum profecti, quoad rediit, i. e. in Idus Augustas a. Cti 318. Iulius Cassius cognoverit. Quare non dubitandum videtur, etiam Bassum a. Cti 317. simul consulem & *præfectum urbi* fuisse: ut hic alter consul, qui ab novissimis Fastorum editoribus a. Cti 317. ἁπλῶς *Bassus* dicitur, nomine quoque gentilitio auctius *Septimius Bassus* vocari debeat, quo modo collega ejus non nudo cognomine *Gallicanus*, sed plenius *Ovinius Gallicanus* ab iisdem recte vocatur.

Mur. 359 : 2. ad a. Cti 237. quo Perpetuus & Cornelianus consules fuere, agri Prænestini inscriptionem refert, quam ob ultima verba

Dedit: OTVINIO. COS

ad *Ovinium* consulem nos ducere arbitratus, in dubioque positus, in medio relinquit, rectiusne ad L. *Ovinium* Cornelianum consulem a. Cti 237. an ad *Ovinium* Gallica-

Gallicanum consulem a. Cti 317. spectet. *Gallicanum* gentis *Oviniæ* fuisse certius constare, quam *Cornelianum*, Muratoriumque eodem jure demum pag. 372. ad a. Cti 317. inscriptionem daturum fuisse, omitto dicere: quia nobis sufficit aperire, eam ad neutrum annum pertinere. Quum enim mecum cogitarem, legenda esse verba extrema

DO*navit:* T. VINIO. COS

ut, prænomine a nomine, cui male coaluerat, separato, intelligatur *T. Vinius* Rufinus consul a. Cti 69. quid inveni? Ad a. Cti 69. accedens magno inscriptionum repetitori magnæ fraudi fuisse vidi, male eum oblitum esse, se ad a. Cti 69. pag. 307. loc. 5. ipsum istud saxum jam dedisse verius & emendatius

D*edit*, D*icavit:* T. VINIO. COS

Vt coalitio vocum OTVINIO egregie fefellit Muratorium, a quo ind. 5. seu consulum *Otvinius consul* ex 359: 2. est datus: sic non minus deceptus est, in ind. 17. seu nominum admissa *Salpetina* ex 307: 5. in quo nomine aures Romanæ peregrinantur. Nemo autem non videt, extrema versus quinti PRO. SAL*ute*, ab initio versus sexti PETINAE esse sejungenda. Similem errorem Fabretti de gente SINPETTIA castigavimus Bouhierius & ego, pag. 120. *lin.* 15. pag. 149. *fin.* 150. *init.* pag. 235. *lin.* 21. vicinitasque erroris me movet, ut moneam de expungenda ex Muratoriano indice

Sentatinia Q. F. Fulvianina. 1058: 7

En ipsum lapidem cum nota Muratorii. *In Lusitania, ad* Santiago de Cassera. *Ex Historia Academiæ Regiæ Olisipponensis.*

C. NVMISIO. C. F. FVSCO
VI. VIRO. SEN
TATINIA. Q. F.
FVLVIANILLA
VXOR
PERMITTENTE ORD.
MERORIG.

„*Merobrica* oppidum Lusitaniæ memoratur Plinio, situm ad oram Oceani, ubi nunc „*Santiago de Cassera.* Si recte descriptum habemus hunc lapidem, *Meroriga* restituen„dum est in Codicibus Plinii. Duo quippe diversa Oppida excogitare, ut alii fa„ciunt, non audeo. *Numisius* iste *Fuscus* dicitur *Sevir. Sen.* idest *Senior*, nisi velis „*Senticæ* in Vrbe Hispaniæ Tarraconensis, nunc *Zamora.*„ MVR. Quia male descriptum lapidem habemus, Plinius non est sollicitandus, sed ex Plinio lapidis typus Muratorianus MERORIG. in MEROBRIG. corrigendus. Sexviri in SEN*iores* & IVN*iores* distincti ex lapidibus adeo noti sunt, ut VIVIRO SEN*iori*, ubi? domi suæ, *Merobricæ* seu *Merobrigæ*, factum monumentum longe præferamus VI. VIRO. SEN*ticensi*. Lapidem hunc jam prodiisse in Grut. 442: 9. quî ignorasset

MVRATORIVS, nisi in Grutero quærendi labor ei visus esset potius, quam voluptas. De hoc certe lapide alium colorem, Em. QVIRINE, pro Muratorio num mihi dices?

XXXXII.

SEC. *iteratum notat honorem.*

De Brixiani Diptychi SEC. non est, cur multa commenter, postquam eo facientia larga manu jam dedi cum in magna ad BOVHIERIVM de Diptychis epistola, tum in hujus etiam majoris, quam ad TE nunc scribo, partibus superioribus & παρασκευαστικῇ & ἀνασκευαστικῇ.

Siglas EXPPPVSECCONSORD legimus EX *Præfecto Prætorio*, *Præfectus Vrbi* SEC*und.* CONS*ul* ORD*inarius*, sed ita ut SEC ad priora PV adpertinere, minime ad posteriora CONSORD, ut a LEICHIO factum est, promoveri posse, cum BOVHIERIO existimemus: quia ullus BOETHIORVM numquam SEC*undum* CONS*ul* ORD*inarius* fuit. v. Part. ἀνασκευας. th. XXVIII. pag. LXXIIII. *lin.* 14. & th. XXX. pag. LXXXIII. *med.*

Magistratus & honores iteratos quatuor fere modis in antiquis monumentis notari solitos esse, aut numeri nota II. aut hujus numeri loco voculis ITERVM vel BIS vel SECVND. scripsi ad Bouh. p. 329. *lin.* 23. & pag. 330. *lin.* 16.

SEC. vel SECVND. & auferendi & accusandi casu legi posse, vel SEC*undo* vel SEC*undum*, Part. I. παρασκευας. th. III. & IIII. ita disputavi, ut thesin V. non dubitaverim sic inchoare. „Si in diptycho Boëthiano tantum de SEC. quæreretur, „utrum a *Bouhiero* rectius SEC*undo*, quam SEC*undum* a *Leichio* esset lectum, cum „bona utriusque gratia Plautinum dicerem, *ciccum non interduim.*„

Hæc thesi huic XXXXII. jam sufficere facile possunt. quam tamen ne præter consuetudinem nostram nimis sterilem caufferis, & vitio des, de repetitorum munerum nota olim & varie scripta, & varie posita, ex infinitis exemplis paucula dabo, incertus, quo evadam.

Quo me cumque rapit tempestas, deferor hospes.

A.

In Grut. 369: 2. mentio est AVFIDI VICTORINI
PRAEFECTI. VRBIS. II. COS

Pro II. Boissardum BIS. haberi in ed. Grut. sec. notatum est. Si Boissardus VRBI. non VRBIS. exscripsisset, finalem literam S. & II. ex BIS male natum crederem.

Almel. Fast. T. II. pag. 285. ad a. Cti 183. de L. Aurelii Commodi Aug. IV. consulis collega M. Aufidio Victorino II. consule hæc notat: *Observat vir eruditissimus Guil. Fleetwood in notis ad Inscription. Syllog. pag. 19. Fastos Consulares quidem mentionem*

nem facere primi Consulatus Victorini, non autem secundi. Verum Inscriptiones apud Gruter. pag. 35. n. 1. & pag. 129. nec non alia quæ exstat apud Phil. a Turre in Monument. Veter. Antii pag. 388. plane contrarium docent, quippe quæ omnes numerum II. exhibent, sic ut forte prima vice fuerit suffectus. Quam sui Fastorum consularium indicis utilitatem esse dixerit Almeloveenius v. ad clariss. GOR. p. 372. *lin.* 17. at quas putavit esse inscriptiones duas in Grut. 35: 1. & 129: 6. sunt nonnisi una, ut in Grut. ed. sec. monitum est. Quam ex Ph. a Turre memoravit, habet Mur. 340: 2.

Mentem Fleetwoodi, cujus librum necdum habeo, an rite ceperit Almeloveenius, hæreo. Ille enim hoc videtur voluisse tantum, in Fastorum Consularium libris antiquis editis *Victorinum* consulem a. Cti 183. sine iterati consulatus nota memoratum esse. id quod revera ita sese habere, ex sex auctoribus Fastorum ab Rel. Fast. pag. 58. adductis videmus. Noluisse autem Fleetwoodum negare, *Victorinum* consulem a. Cti 183. in lapidibus *iterum consulem* legi, neque existimasse, iteratum hunc ejus consulatum potius, quam primum ceu suffecti tantum consulis, ignorari, probabilis mihi conjectura est, quia apud Rel. pag. 59. lego, Fleetwoodo *Aufidium Victorinum cons. II. in a. D.* 183. ex ipso saxo Gruteriano 369: 2. agnitum esse, miror que, ab Relando Fleetwoodum & Rybischium citari, Gruterum taceri.

Etsi autem τὸ II. seu BIS. inter PRAEFECTI VRBIS & COS interjectum posset accipi PRAEFECTI VRBIS *iterum* seu BIS, & CO*nSulis*, ut prioris consulatus in Fastis non reperiendi, sed ignoto anno quodam suffecti tantum, ratio non magis sit habita in hoc lapide, ac in Fastorum scriptoribus antiquis: non repugno tamen jungentibus II. seu BIS COS. & de iterato consulatu, non de iterata urbis præfectura accipientibus. quia in aliis lapidibus indubiis idem *Victorini* consulatus cum nota II. occurrit. Ponendum autem est in exemplis minus frequentibus, in monumento hoc seculi post C. N. secundi τῷ COS. notam numeralem II. seu τὸ BIS sic præpositum esse: tunc enim postponi magis consuevit. Non loqui me de paribus consulum, quorum ambobus aut alteri tantum numerales notæ ante COS. de more adponuntur, ne monendum quidem est. v. ad Bouh. pag. 330. *lin.* 20. & pag. 331. *lin.* 14.

Victorinum hunc Casaubonus Aelio Lampridio in Commod. cap. 4. pag. 485. ed. Hack. pro *Vitruvio* inferre voluit, cui connivente ad id Salmasio vehementer reclamavit Reinesius Var. Lect. lib. 3. cap. 2. pag. 340. *med.* inscriptionis Gruterianæ sic ibi memor, ut de M. Aufidio *Victorino*, qui fuerat *Præfectus urbi*, optime scripserit, eumdem fuisse *bis consulem*, *M. Corn. Frontonis Oratoris*, magistri Imperatorum LucI & Antonini, *generum*, *fide lapidis inscripti apud Grut*, 2. *f.* 369.

Vel sola *generi* voce usus REINESIVS, saxorum plurimorum Oedipus, dilucide explicat, qui in saxo Gruteriano *Aufidiæ* gentis hominibus interpositus sit *Corneliæ* gentis vir laudatissimus, Fronto Orator, de quo Gatakerus ad M. Antonin. lib. 1.

Τῶν εἰς ἑαυτὸν §. XI. p. m. 14. a. multorum præconia collegit, in eis & Panegyrici veteris hoc, *Fronto Romanæ eloquentiæ, non secundum, sed alterum decus*, ut Ciceroni, quem primum omnes agnoscant, non secundum, sed parem velit. quæ legenti mihi in mentem venit loci Nepotis 16: 4: 3. ad quem curam doctorum ipsa Panegyrici veteris verba pulcre contulisse video.

B.

In tribus ejusdem hominis, Memmii Vitrasii Orfiti, inscriptionibus Gruterianis incisum est, BIS. PRAEF. VRBI. 38: 6. ITERVM. PRAEF. VRB. IVDEX. SACRAR. COGNITION. TERTIVM. 284: 8. PRAEFECTO. VRBI. -- AC. TERTIO. SACRARVM. COGNITIONVM. IVDICI. -- LEGATO. SECVNDO. DIFFICILLIMIS. TEMPORIBVS. PETITV. SENATVS. ET. Populi Romani. 438: 1. seu Smet. 68: 7.

Pessime Smetius in suo honorum indice, *Legatus secundus*. 68: 7. Quanto melius Scaliger ind. 5. *Legatus secundo difficillimis temporibus petitu Senatus & Po. Ro.* 438: 1. conf. Mur. 720: 2. 721: 1. Thesi XXXVIII. pag. CV. *lin.* 36. ex Trebellio Pollione relatus est Censorinus, *legatus prætorius secundo*, ædilitius quarto, quæstorius tertio, *extra ordinem quoque legatione Persica functus, etiam Sarmatica.*

In edit. Grut. sec. 438: 1 ad voces PRAEFECTO VRBI adest notula *A. Cti* 353. *& sequ.* Recte: nam Anonymus de Præfectis Vrbi T. XI. Græv. pag. 390. sic definit, a. Cti

353. *Constantio VI. & Constantio II. Veratius Cerealis P. V. VI. Idus Decembris, Vitrasius Orfitus P. V.*

354. *Constantio VII. & Constantio III. Vitrasius Orfitus Præfectus Vrbis.*

Satis constat, annis etiam sequentibus Præfectum Vrbi fuisse *Orfitum*. Vid. Gothofr. Chronol. Codic. Theodos. ad annos Cti 353----- 360.

Num ergo parvus error est Contelorii? T. I. Sallengr. pag. 535. *Orfitum* hunc pessime eumdem opinatur Orphito Præfecto Vrbi, cui viventi, sed petenti, successorem dedisse Antoninum Pium narravit nobis Capitolinus supra th. XXXX. pag. CXIIII. *lin.* 7. Ut alia multa taceam, cur vel ex lapide, quem ipse adduxit, & cujus nos ex Grut. 284: 8. jam meminimus, non sapuit Contelorius? Imperatorum Antonini Pii & Cl. Iuliani tempora quantum distant!

C.

Grut. 160: 4. CONS. PRIMVM. 1082: 13. COS. PRIMVM. & 159: 7. COS. IIII. PRIM. ubi infeliciter intrusa est quaternarii numeri nota, IIII. quam expunxit Massonus in Anim. Holth. & ante eum Seldenus de Synedriis 1: 10. p. m. 182. Plura non desideras.

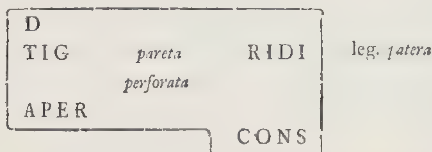
XXXXIII.

XXXXIII.

CONS*ul* ORD*inarius*.

Quod toties fine N occurrit COS. pro *Conful*, haud raro illis maxime temporibus, quibus diptycha, quæ reftant, confularia funt fabricata ebore, in monumentis CONS. fcriptum invenitur. v. Fabr. pag. 540. b. G. nam de vocis *Conful* orthographia olim variata nunc fcribere confilium non eft.

Nequeo vero mihi temperare, quo minus unum exemplum antiquitatis afferam, ex quo intelligi poffit, figlam CONS. finiftre a doctiffimis viris interdum acceptam effe. Marm. Pifaur. pag. 59. num. CXL.

Ex Oliverio dat Mur. 1603: 13. in media infcriptione pro *patera perforata* figuram habens, cujus generis plures in unum contulit locum Fabrettus initio capitis fecundi fic infcripti pag. 63. DE. OPERCVLIS. AD. LACHRYMAS. ET. LIBATIONES. EXCIPIENDAS. *deque. Geniis. ac. Manibus.* Si MVRATORIVS notam OLIVERII pag. 191. legiffet, eam fecutus textum accuratius ita dediffet, ut ne vocem APER verfus tertii initio, & vocem CONS verfus quarti fine poneret, fed, omiffo intervallo, uno verfu tertio ambas voces

APER CONS

conclufiffet: nam doctiffimus Marmorum Pifaurenfium editor & inluftrator OLIVERIVS hæc commentatur pag. 191.

„Veftigia literæ M e regione D, quibus formula D. M. defignabatur, in mar„more apparent.

„APER CONS. Ita ut edidimus exhibent hanc Infcriptionem MSS. Collectio„nes; Verum repurgato marmore plane conftitit memorata verba recta linea fcribi, „ac proinde non Apri alicujus Confulatum denotari, fed Aprum fervum fortaffe ali„quem Tigridi contubernali fuæ, quam *conſortem* appellat, monumentum pofuiffe. „Verbum *confors* poft omnes dumtaxat barbarorum incurfiones pro *conjuge* ufurpa„tum colligi poteft ex Cangii Gloffario. V. *Confors*; tamen apud antiquos etiam „aliquando in ufu fuiffe Infcriptio noftra evincit. Inde fortaffe ea vox conjugibus „aptari cœpit, quod non folum thalami confortes effent, ut ait Ovidius lib. X. „metam. (verf. 246.)

„ *Thalami conforte carebat.*

„verum etiam individuam vitæ confuetudinem haberent. Profecto plurimæ voces, „quæ communi, vernaculoque fermone celebrabantur, in antiquis Scriptoribus, qui „fedulo illas fugiebant, fruftra requiruntur.„

Ex uno lapide Pifaurenfi veterum latinorum linguam novo vocis *Confors* fignificatu locupletari, quo *conjugem* vel *uxorem* denotat, non eft neceffe. Legi enim poteft, quin debet, APER CONS*ervus*, vel CONS*ervæ*. Vocabula *confervus*, *conferva*, optimæ & caftiffimæ latinitatis funt, quæ docentibus vel Lexicis in Terentio & Cicerone ipfo leguntur, nec non in fexcentis marmoribus occurrunt, quorum aliquot eodem modo breviate fcriptum CONS. i. e. CONS*erv.* exhibent. Vide, quæ de figla hac CONS. fcripfi ad Inl. BLAVRERVM noftrum pag. (12.) *fin.* (13.) *init.*

Le bon Livre que MARMORA PISAVRENSIA! Emta illa quidem mihi, at quia, quod qui me norunt, mecum dolent, maxima temporis penuria laboro, fpeque maxima, melius fore, quam in manibus habebam, fubito ictu nuperrime decidi, nondum lecta, in loculo repofiturus, optimo quodam fato incido in paginam notarum 155. monumentique, in quo icon *cifii* reperiretur, cognofcendi ftudio abreptus, vidi OLIVERIVM num. LXIX. ipfam infcriptionem a Grut. 369: 2. prolatam, de qua hodie ad TE, Oliverianorum plane infcius, fcripferam th. XXXXII. lit. A, ex ipfo lapide αὐτόπτην dediffe, ut non poffim non quædam fuperaddere, a thefi XXXXIII. a qua eram abiturus, non abhorrentia: ad verba enim diptychi confularis CONS. ORD. commentor.

NEPOTIS, quod & Aldi (cujus orthographiam p. 642. num. 15. citat Oliverius, de faxi quoque loco admodum diverfe & perverfe ab aliis tradito docens) typus habet, pro NEPOTI marmorarium dediffe me non magis turbat, atque OLIVERIVM. De hac cafuum discordia, qua in titulis maxime fepulcralibus poft D. M. dativi & genitivi permixti funt, memini in epiftolis epigraphicis a me fcriptum effe, & alibi latius differam ad faxum Helveticum Imperiale, in quo genitivus PII pro PIO, ut in Pifaurenfi NEPOTIS pro NEPOTI, in media infcriptione interjectus valde exercuit τὸν μακαρίτην Bafilienfium Theologum Iac. Chriftoph. ISELIVM, cujus ad lapidem iftum commentationem ex ejus chirographo, faventibus magni HOTTINGERI noftri, ad quem ISELIVS miferat, heredibus, pridem defcripfi, publici eam juris aliquando facturus.

Verfum, quem unum fupra adduci e re noftra fuit, OLIVERIVS fic dat,

PRAEFECTI VRBI BIS CONSVLIS

& commentario tam egregie illuftrat, ut ἐξ ὄνυχος λέοντα metiens tam videam animo, quam quæ oculis cernuntur, fore ut infigni fructu notæ OLIVERII a me legantur, quarum rationem dignam MVRATORIVM in fuo Thefauro rarius habuiffe, metuo ne verum fit. Si faxorum exfcriptores & editores tanta peritia, eruditione tanta, antiquitatem tractaffent, qua OLIVERIVS, certius atque conftantius Infcriptionum antiquarum ftudium fefe haberet, neque opus fuiffet, in averfa tituli *Marmorum Pifaurenfium* pagina trifte Perfii initium poni. Laudavit mihi OLIVERIVM in literis ad me datis Inl. Marchio MAFFEIVS, qui quantum & in hoc literarum optimarum genere excellat, notiffimus eft.

De

De indicibus inſcriptionum commentarium admittentibus ſupra pag. cxiii. *fin.* cxiiii. *init.* locutus citavi epiſtolam epigraphicam primam p. (4.) ubi *lin.* 9. in doctiſſimis viris, qui inſigni literarum antiquarum commodo indices epigraphicos examini ſubjecerint, OLIVERIVS a me commemoratus eſt. quæ quum ſcriberem, *Marmoribus* ejus *Piſaurenſibus* nondum viſis, memineram, quemdam GORII, de re antiquaria optime meriti (quo eum elogio ornat merito OLIVERIVS pag. IX. præf. ſuæ ad Marm. Piſaur.) Indicum Donianorum locum ab OLIVERIO eſſe correctum, in ipſo GORIO me legiſſe. quæ dum jam relego Inſcr. Etr. T. III. pag. 156. *med.* & cum Oliveriana notarum pagina 146. num. LV. compono, OLIVERIVM video ſiglas P. P. LEG. a GORIO ind. Don. 6. lit. P. ante fin. *ProPrætor* legionis male expoſitas, maluiſſe *PræPoſitus* explicare, quæ doctiſſimus GORIVS, quo nemo homo minus aſper eſt monitoribus, facile & gratus admiſit: easdem tamen ſiglas etiam *PrimiPilus* vel *PrimiPilaris* LEG*ionis* ſignificare poſſe. quæ gemina agnoſcis illis, quæ in ſuperioribus ſemel atque iterum de ſiglis P. P. militari ſenſu occurrentibus nos ſumus commentati. neque de P. P. dicendi campum nunc emetiemur. amplior locus requiritur. v. Τεσσαρακ. p. 500. *lin.* 15.

OLIVERIVS ad ſaxum a Grut. 369: 2. datum commentans pag. 158. *Quo tempore*, inquit, *Conſulatum hunc ſuffectum geſſerit M. Cornelius Fronto Orator, haudquaquam facile eſt ſtatuere. Scaliger in Indice Gruteriano Cap. XXIII. pag. CLXI. anno V. C. DCCCLII. Conſulem ſuffectum fuiſſe Frontonem arbitratur; ſed hoc falſum eſt: conſtat enim ex Auſonio Frontoni a M. Antonino Conſulatum delatum, quem tamen anno V. C. CMXV.* (al. 913. Cti 161.) *imperare cæpiſſe ſcimus.* Recte caſtigat locum indicis Gruteriani. eſtque ita, ut dicit, in Grut. ed. ſec. ind. 23. pag. 161. col. a. voc. M. *Cornelius* editum,

„ M. Cornelius Fronto Orator. Cos. 369: 2. ſuff. A. V. C. 852. poſt C. N. 100. „ addo, quod in eod. ind. inferius pag. 182. col. a. extr. voc. *Fronto* ſic ſcriptum eſt, ut annus unus ſit imminutus,

„ Fronto Orator. Cos. (M. Cornelius) 369: 2. A. V. C. 851. poſt C. N. 99. „ Sed hæc HOLTHENI ſunt. SCALIGERI non ſunt, & SCALIGERO indigna eſſent.

SCALIGER, conſules ind. 22. dare contentus, ind. 23. ed. prior. nonniſi hoc dederat,

„ M. Cornelius Fronto Orator. 369: 2. „
HOLTHENVS autem indicem maxime 23. locupletaturus, at ſua a Scaligeranis diſtinguere male oblitus maximam partem, inſeruit Auguſtos, Auguſtas, Cæſares, & tam in Faſtis quam alibi deſcriptos Conſules, tempus adnotans, quo hi functi ſunt Conſulatu, ſecundum Faſtos Almeloveenianos, ut in ſua ad lectorem præfatione Tomo IV. ſeu Indicibus Gruterianis præmiſſa ſcribit.

Num ergo errorem de Frontone Oratore, conſule a. Cti 100, HOLTHENVS ex Alm. Faſt. T. II. p. 108. hauſit? Quum optime ibi Almeloveenius M. Cornelium

Frontonem in binos menſes ab Antonino philoſopho, teſte Auſonio, ſuffectum conſulem anno certo non adſignaſſet, ſtatim ſubjecit,

„ A. V. C. 853. (al. 852.) Cti 100,

„ *M. Cornelio* Frontone [a] III.

„ *Vlpio* Trajano A. III.

„ [a] An hic? de quo Gruter. Inſcr. p. 369. n. 2. „

Non modo interrogatiuncula Almeloveenii κακίςυ κόμματος eſt, ſed etiam M. Cornelius Fronto tertium Conſul, collega datus Trajano Imp. tertium conſuli, ὐδ' ἐν λόγῳ ὐδ' ἐν ἀριθμῷ habendus. In neutro moramur, quia utramque Panvinianam fabulam Noriſius in ep. Conſulari ab Oliverio laudatus exploſit.

SCALIGER ind. ſuo Gruteriano 22. ſeu conſulum hæc habet in conſulibus ſingularibus, litera C.

„ M. Cornelius Fronto Coſ. 369: 2. „

& litera F. „ Fronto Coſ. 369: 2. „

Poſterius hoc Scaligero, qui unum eumdemque conſulem bis, primo ſub gentilitio nomine, deinde ſub cognomine, minime ponere ſolet, minime deſignat eumdem M. Cornelium Frontonem, ſed omnino Frontonis oratoris ex filia nepotem, qui in 369: 2. ſolo cognomine dictus FRONTO COS, vel CONSVL, Scaligero optime intellectus eſt *M. Aufidius* FRONTO, P. Cornelii Anullini (iterum conſulis) collega a. Cti 199. id quod ipſe nos docet Scaliger: nam ind. 22. in paribus conſulum voc. *Cornelius* relati ab eo ſunt

„ P. Cornelius Anullinus }
„ M. Aufidius Fronto } 313: 5. 369: 1. 673: 12. „

HOLTHENVS, qui ibi poſt *Anullinus* recte addidit iterati conſulatus notam II. ex numeris Scaligeri ſine ullo indicio omiſit medium 369: 1. quem fallentem facile reſtituimus 369: 2.

Neque hanc τὰν 369: 2. omiſſionem vitio verterem HOLTHENO, quia in 369: 2. non par conſulum, *P. Cornelius Anullinus II. & M. Aufidius Fronto*, leguntur, ſed unus *Fronto*: niſi a Scaligero optime, ut vidimus, ind. 22. datus *Fronto Conſul* a. Cti 199. ex 369: 2. prorſus ab Holtheno ind. 23. eſſet neglectus. Holthenianus enim index 23. pag. 182. col. a. voc. *Fronto* ſic habet:

„ Fronto Cos. (M. Aufidius) 171: 7. 263: 1. 313: 5. 673: 12. A. V. C. 951. (poſt C. N. 199. „

Holtheni indicem 23. aucturi ratio omnino poſtulaſſet poſt 313: 5. numeros 369: 2. ne nobis hunc conſulem, ex 369: 2. ab Scal. ind. 22. pulcre oſtenſum, & ab avo ejus materno, Frontone oratore, diſtinctum, ind. ſuo 23. ex oculis male ſubductum tolleret totum.

SCALIGER ad Auſon. ed. Toll. p. 714. a. ipſam Gruteri inſcriptionem adtulit, quo autem anno Fronto Orator conſul ſuffectus fuiſſe videatur, neque adfirmavit quid-

quidquam, neque conjecit: absterritus, credo, ipsis Ausonii verbis, festivissime dicentis, *quærendum reliquisse tantum oratorem, quibus consulibus gesserit consulatum.* At magnus OLIVERII animus, quum Panvinium & eum secutos de a. Cti 100. misere deceptos & a Norisio confutatos docuisset, non putans, quia aliis minime processerat,

Non jam ad salutem posse converti hoc malum,

alia rem adgressus via, sedulo fecit & advigilavit, ut, quod Fronto, orator ætatis suæ maximus, quærendum reliquerat, inveniret, quibus ille consulibus gessisset consulatum bimestrem. Diligenter enim inter se collatis inscriptione Gruteriana 968: 17. (leg. 13.) & Chronico Cassiodoriano ad a. Cti 164. consulibus *Macrino & Celso*, verum ingeniose & subtiliter limans, in hanc mentem est impulsus, a. Cti 164. consulibus illis, Frontonem (oratorem) & Candidum suffectos consules fuisse, mensibus Majo & Junio. De mensibus a me additum esse a se implicite dictum non ægre patitur OLIVERIVS.

Tantum abest, si quid de Frontonis oratoris consulatu inveniendo præter spem evenit, ut OLIVERIO non ignoscam: laudo vehementer ejus sagacitatem investigandi. Verum autem ipsum ab eo nobis excitatum esse non ausim dicere. Obstat lapis apud Fabrettum p. 333. n. 496.

SEX. OCTAVIO. FRONT
TI. IVLIO. CANDIDO

Opportune hunc Fabretti lapidem contulit Holthenus in suis animadvertendis (ad Grut. 968: 13.) pag. 351. a. addens, Fabrettini marmoris consules a. Cti 105. suffectos suspicari Almeloveenium: haud dubie in notis MSC. ad Gruterum, quas Holtheno Almeloveenium ultro obtulisse in præfatione legimus Holtheniana, quam paullo ante memoravimus p. CXXXV. *ante fin.* Rectius autem Almeloveenium scripturum fuisse, anno incerto, at ante a. Cti 105. mox dicemus.

Ind. 23. Grut. ed. sec. voc. *Candidus*, pag. 144. col. c. *extr.* & pag. 145. col. a. *init.* hæc Holtheniana leguntur:

„ Candidus Cos. 968: 13. A. V. C.... ubi tamen legendum Ti. Iul. &c. uti
„ est 184: 5. ubi Cos. II. legitur.
„ Candidus Cos. (T. Iulius) 389.: 2. not. A. V. C. 857. post C. N. 105.
„ Candidus Cos. II. (Ti. Iulius) 184: 5. A. V. C. 857. post C. N. 105. „

quæ luxata sic in locum reponenda sunt:

Candidus Cos. 968: 13. A. V. C....
Candidus Cos. (T. Iulius) 389: 2. not. A. V. C. 857. post C. N. 105. ubi tamen legendum Ti. Iul. &c. uti est 184: 5. ubi Cos. II. legitur.
Candidus Cos. II. (Ti. Iulius) 184: 5. A. V. C. 857. post C. N. 105.

Ita edi voluisse ipsum Holthenum, facile vidi ex iis, quæ Holthenus in Variorum animadvertendis p. 333. a. ad Grut. 389: 2. de suo adtulit: in quibus ei *Candidus*

iterum conſul Quadrati iterum conſulis collega a. Cti 105. ab V. C. 857. alius plane videtur *Candido*, qui conſulatum geſſit cum Frontone, cujus meminerit inſcriptio pag. 964: (leg. 968:) 13. Nobis eumdem omnino videri, mox dicendum erit.

Non dubium eſt, iisdem conſulibus factum eſſe monumentum Fabrettinum, quibus Gruterianum 968: 13.

FRONTONE ET CANDIDO COS

Almeloveenius ex Fabrettina inſcriptione, quam Fabretti libro non inſtructus ineditam credidit, & ex Ciampini bibliotheca protulit Faſt. Conf. T. II. p. 335. *init.* integra nomina conſulum ſolo cognomine in Grut. 968: 13. notatorum ſe didiciſſe profitetur. Hæ inſcriptiones ambæ erectæ ante a. Cti 105. quo certum eſt conſules fuiſſe

Ti. Iulium Candidum II.
A. Iulium Quadratum II.

quo autem antea anno idem *Ti. Iulius Candidus* ſuffectus tantum conſul fuerit, neſcire cogimur. Quum ante a. Cti 105. conſul eſſet ſuffectus, collegam habuit *Frontonem*. at quem *Frontonem?* minime *Frontonem Oratorem*, *Magiſtrum Impp. Lucii & Antonini*, quippe, OLIVERIO ipſo docente, ab *M. Antonino* demum conſulem factum.

Inſcriptionem Fabrettinam ſeu Almeloveenianam MVRATORIVS ſibi *a V. C. Ioanne Ciampinio* miſſam, quaſi numquam typis publicata fuiſſet, vulgavit 316: 3. minus accurate. Verſu 3. VAERIVS. quod ne typographo imputemus, in ind. Mur. 17. ſeu nominum retentus eſt M. *Vaerius* Epaphra. 316: 3. eique comes datus M. *Vaerius* Italus. 1757: 12. At Fabr. & Alm. notiſſimum nomen gentilitium habent VALERIVS: quo modo & in 1757: 12. emendandum videtur. Verſu 4. Mur. ABRVCIVS. at Fabr. & Alm. ABVRCIVS, obque gentem *Aburciam* ad ſaxum hoc provocavit poſtea Fabr. p. 597. a. K. Quæ ad Ciampinianum lapidem Muratorius notavit non modo ἐσθλά τε καὶ καλά, ſed etiam λυγρά τε καὶ κακά, miſſa facimus, quia in OLIVERIO libentius pergimus, viſuri, quoniam de Candido Frontonis in conſulatu collega ex Grut. 968: 13. non procedere videtur, an Caſſiodori locus ſolus tantam nobis rem, quam de Frontone oratore ſcire expetimus, conficiat.

„Quod ſi, inquit OLIVERIVS pag. 158. annum quoque divinare licet, pro-„fecto annum V. C. DCCCCXVII. (al. 916.) quo Conſulatum geſſerunt ordinarium „Q. Noriſius Macrinus, & Celſus, innuere videtur Caſſiodorius in Chronico; ſcri-„bit enim ad eum annum: *His Coſſ. Fronto Orator inſignis habetur, qui M. Antoninum* „*latinis literis erudivit*, quæ verba, niſi de Conſulatu Frontoni ab Antonino delato „intelligantur, quid ſignificare poſſint, non video.„ Caſſiodorus, ſive Caſſiodorius (ut Inl. MAFFEIVM ex MS. eruiſſe in quorumdam libris legi, quorum, non amplius rite memor, & ſupra th. XVIII. pag. XXXII. *lin.* 32. tetigi) verbis iſtis an dici debeat *Frontonis oratoris* conſulatum bimeſtrem anno Cti 164. adligaſſe dubitare poſſumus. Oratoris ſummi, quem Panegyrici veteris auctorem cum Cicerone ipſo exæqua-

exæquaviſſe præcedentis theſeos lit. A. p. CXXXII. *init.* diximus, tanta fuit commendatio, & laus tam inluſtri poſita loco, ut in Chronicis poni meruerit. Mos autem Chronicorum eſt, & homines & res ἀξιομνημονεύτως ſæpe ita memoriæ poſteris prodere, ut quæ annis aliquot ſive prioribus ſive poſterioribus eodem jure potuiſſent narrari, certo cuidam anno, nullo conſilio certo, aut nobis certe non cognito, ratione Chronicorum ſcribendorum id ipſum poſtulante, adfixa ſint. quæ haud aliter accipi poſſunt, quam ſi *hac tempeſtate*, aut *his temporibus*; aut *hisce annis*, præfixum legeremus. Ita in Euſebii Chronicorum libro poſteriore pag. 151. edit. Amſt. num. 1953. Olymp. 179: 1. legitur: *Apollodorus Pergamenus Græcus Orator præceptor Callidii & Auguſti clarus habetur.* Nondum tunc Apollodorus præceptor Auguſti, Olymp. 179: 2. demum nati. Alter Apollodori diſcipulus ſeptimo poſt magiſtrum anno memoratur in eodem Chronico num. 1960. Olymp. 180: 4. *M. Callidius orator clarus habetur: qui bello poſtea civili Cæſarianas partes ſecutus, quum togatam Galliam regeret, Placentiæ obiit.* Cur oratores, Apollodorus & Callidius, illis potiſſimum annis, non aliis ejusdem γενεᾶς ἀνθρώπων, in Euſebiano Chronico relati ſint, nemo quærit. Ne quæramus, cur in Caſſiodoriano de Frontone, qui M. Antoninum literis latinis erudivit, ad a. Cti 164. non ad alium potius annum relatum legamus. Quidquam inde certi, quibus conſulibus conſulatum ſuum Fronto Orator geſſerit, nobis promittere non auſim.

Neque quidquam nos movere debet Caſſiodorianum *His Coſſ.* qua hic formula uti ſolet, quamque ceu abundantem ſeu per ſe patentem omittere potuiſſet. Chron. Euſeb. p. 166. ſub Hadriano Imp. ad a. Cti 120. *Plutarchus Chæroneus, & Sextus*, (Sextus nimirum & ipſe Chæroneus Plutarchi nepos, quo uſus præceptore M. Aurelius, ut eſt in Animadverſionibus SCALIGERI pag. 211. a.) *& Agathobulus, & Oenomaus Philoſophus inſignes habentur.* Brevius ad eumdem annum Caſſiod. *His Coſſ. Plutarchus philoſophus inſignis habetur.*

Ita Chron. Euſeb. pag. 169. ſub M. Antonino & L. Vero Impp. ad a. Cti 164. *Fronte* (leg. *Fronto*) *Orator inſignis habetur, qui M. Antoninum Verum Latinis literis erudivit.* Vides quo fonte hauſta ſint, ab OLIVERIO data Caſſiodori ad eumdem annum verba. Num ergo Caſſiodori Chronicon nobis annum ſuffecti conſulis *Frontonis Oratoris* magis, quam Hieronymi Euſebianum, oſtendere credemus? Neutrum, me judice, ſuffecti hujus conſulatus rationem habuit ullam, quia *Fronto* non illis tantum conſulibus, quibus conſul erat bimeſtris, *orator inſignis* habitus eſt.

Horum Chronicorum verba, *Frontonis* diſcipulum unum, *M. Antoninum* philoſophum, referentia, faciunt, ut magni Scaligeri conjecturam, quia in lapide vetere *Frontonis. Oratoris. Conſulis. Magiſtri. Imperatorum. Luci. et. Antonini.* mentionem videbat, fortaſſe apud Auſon. Grat. Act. p. 714. *Aug.* vel *Auguſti* pro *Augg.* vel *Auguſtorum* irrepſiſſe, minoris faciam, & incertiorem putem.

Ab OLIVERIO consules ordinarii a. Cti 164. *Q. Norisius Macrinus*, *&* *Celsus*, vocati sunt. *Q. Norisius*, prænomen & nomen *Macrini*, non optime irrepserunt. Credo eum, *Norisii* epistolam consularem in oculis habentem, *M. Nonium* Macrinum & Celsum scribere voluisse. Sed & hoc *M. Nonio* valere jusso Fabrettus Insc. p. 507. b. *M. Pompeium Macrinum* *&* *P. Iuventium Celsum* ita demonstravit, ut contra iri non possit. Merito ergo nil tergiversati hæc horum consulum nomina receperunt Rel. Fast. p. 37. & Mur. pag. 335. ante num. 4.

Fabrettus Norisianum *M. Nonium Macrinum consulem* Pagio male probatum scribit. Male etiam probavit *N. Nonium Macrinum consulem* Gruterus in suis Corrigendis ad 19 : 2. scribens : „Vix est, ut non præferam, quod exceperat versu postre„mo Pighius. MACRIN. CONS. quæ vox ultima *Consulem* designabit nobis, non „*consecrationem.*„ unde in Grut. ed. sec. 19 : 2. notula ultima est nata. „COS. An. „V. 910. Pigh.„ Pro 910. legendum 916. i. e. a. Cti 164. Ob siglas v. 1. N. N. a Scaligero, quia prænomen N*umerius* versu penultimo aderat, ind. 20. acute explicatas, *Duorum Numeriorum*, de hoc saxo post Scaligerum egit Vrsatus T. XI. Græv. p. 878. *extr.* 879. *init.* ubi non modo p. 878. F. pro 19. 19. corrigi debet 19 : 2. sed etiam p. 879. *lin.* 5. inter Vrsati verba *quippe* & *illud* excidit I. litera finalis vocis MACRINI, Vrsato abundare merito visa. Hic lapis in Grut. 19 : 2. legitur esse *in agro Brixiano*, adeoque in TVA, Eminentiss. QVIRINE, diœcesi.

XXXXIIII.

ET PATRIC*ius.*

Hæc verba minime indigere explicatione in diss. Romana pag. (xxv.) *med.* dixisti : neque de ultimis his Diptychi verbis verbum ego adderem, nisi æs TVVM ab ære Veneto diffideret. quod enim in tabula ænea, quæ cum Diarii Veneti Tomo XXVIII. (quem, ut ad TE DOMINVM rediret, quod TVVM ante fuerat, gratus Brixiam ad TE remisi) edita est, PATRIC legimus : id in ea imagine, quam in TVA ad FEVERLINVM epistola pag. (xxxv.) scripsisti, recens ærea tabella PERFECTE exprimendam TE curavisse, expressum manifesto est PAIRIC, ut non dubitem, Brixiæ in ebore ipso prius I pro T conspici fabrili eborarii errato ; aut temporis omnia attenuantis & deterentis vitio ex T arroso nonnisi I restare.

De I. seu *i*, corrupto in MSS. ex T. seu *t*, Critici præstantissimi sæpe monuerunt, & plurima veterum loca restituerunt felicissime observationis illius beneficio, ex qua non minor utilitas in rem epigraphicam redundat. De CALLISIO. IRAECI. pro CALLISTO. TRAECI. v. ad inl. *Blaurerum* p. (12.) *lin.* 10. de BOIRIO pro BOTRIO ad ampliss. *Bouhierium* p. 183. *lin.* 3. de ΙΑΡ & ΠΙΣΙ ΕΥΣΑΤΕ pro ΓΑΡ & ΠΙΣΤΕΥΣΑΤΕ ad celeberr. *Gorium* p. 407. *lin.* 24. de KARIACENI pro KARTAGENI ad Eminentiss. *Quirinum* hac ep. pag. c. *lin.* 20.

Inprimis

Inprimis diptychi Brixiani PAIRIC pro PATRIC me admonet eorum, quæ de aliis diptychis duobus ſic ſcripſi pag. 301. *lin.* 30. *Aeneæ tabellæ Mabillonii & Bandurii pro* FL. *habent* FI. *ſive in ipſo monumento litera* L *detrita vetuſtate ſit, ſive ſcalptores erraverint: quo modo in eorumdem diptycho Filoxeni* DOMESI *&* MAGISIRO, *pro quibus* DOMEST. *&* MAGISTRO *aliorum typi ære quoque expreſſi habent, ſculpta ſunt.* Scilicet in antiquis quibusdam monumentis, qualia diptycha ſunt conſularia, literas ſæpe conſpici non, ut ratio literarum quadratarum poſtulabat, exporrectas, habitiores, pingues, craſſas; ſed in altum nimis levatas, graciles, tenuiculas, junceas. recordor eorum, quæ de tabulæ Andreiniani antea, nunc Medicei muſei, L & E ab I vix diſtinguendis ad GORIVM meum ſcripſi pag. 357.

Ex exemplis ſexcentis, quæ ex T truncato ſuperne, ſeu antenna ejus ablata, exiiſſe I docent, quædam in unum heic locum conducere haud abſurdum erit.

α.

Grut. 364: 3. Novariæ, ex Apiano, qui bis protulerat pag. 166. *extr.* & pag. 167. *extr.* D. M. C. ARBVSIONI. VICTORINI. qui Scaligero ind. 23. dictus eſt *C. Arbuſio Victorinus.* 364: 3. ac ſi poſt D*iis* M*anibus* dativus ARBVSIONI, & genitivus VICTORINI, mixti eſſent: quam caſuum diſcordiam non neſcio lapidum quorumdam teſtimonio niti, v. ſupra p. CXXXIIII. *lin.* 19. de NEPOTIS pro NEPOTI in inſcr. Piſaurenſi: ex illo tamen lapidum numero exemerim Novarienſem, in quo C*aji* ARBVSTONI*i* VICTORINI tanto confidentius emendandum puto, quia in alio itidem Novarienſi gens *Arbuſtonia* legitur, apud Mur. 1260: 6. ARBVSTONIVS CANDIDVS, *ex Paulo Galerato*, ex quo ante Muratorium dederat in præclaro opere ſuo Doniano GORIVS, in ind. 23. * *Arbuſtonius Candidus* XI: 35. ponens, aſteriſco ineditam ab antiquariis gentem indicaturus, (conf. paullo inferius pag. CXXXXIII. *lin.* 21.)quam nos jam in Grutero invenimus.

β.

Mur. 1677: 12. in ſaxo, ut putabat, inedito. D. M. FONIFIAE PELAGIAE. Ad gentem *Foniſiam* totus ſtupens, ἀκὶν γενόμενος σιωπῇ mihi cœpi emendare FONTEIAE. nec mora. emendato nomine inveni ita olim editum in Grut. 668: 14. *ex Mazochio* fol. 63. b. *init.* hocque αὐτόπτης, ut Mazochiana teſtantur Addenda, ſeu Corrigenda, ipſo libro præſtantiora. Eadem opera vidi, in ſchedis Ambroſianis, quibus Muratorius eſt uſus, mancum haberi epigramma, & ſepultam legi, quæ filium ſepeliverat *M. Antonium Fontejanum*, a matris nomine gentilitio inflexo cognomen ſuum habentem.

γ.

Laudo MVRATORIVM, cui P. AELIVS EVTACTVS in 1430: 6. placuit *ex Donio.* Laudarem magis, ſi in Don. XII: 32. p. 400. monuiſſet male legi EVTACIVS.

CIVS. quam fcripturam retinuit GORIVS nofter in ind. Don. 23. *P. Aelius Eutacius.* XII: 32. Idem GORIVS, cui tot monumenta primum edita orbis eruditus debet, judicet velim, an male aberrem, qui in ejus Infcr. Etr. T. III. p. 177. n. 271. CASIRICI & CASIRICIA vitiofa putem pro CASTRICI*i* & CASTRICIA, haud fecus ac in Gud. 294: 9. PEIRONIVS & PEIRONIO pro PETRONIVS & PETRONIO. nec non fuperius in Gud. 261: 9. b. verfu 3. THR. I. PIVS pro THREPTVS. Qui Muratorio 1347: 4. *e Spreto* fatisfecit P. VEDIVS APIVS, mihi displicet, & aptius cognomen videtur APTVS: quo modo nefcit Muratorius femet *e fchedis Valerii* edidiffe, repetentem idem faxum inferius 1411: 8.

δ.

In Grut. non modo CHRESIA 672: 7. in CHRESTA, & ANICEIVS 838: 2. in ANICETVS; fed etiam AIIMEIVS mutandus videtur in ATIMETVS in lapide Agedunenfi, quem *a Scaligero* acceptum in Grut. 900: 16. fic editum

AIIMEIVS. D. M
IIB. SVMENV

tento legere & intelligere ATIMETVS D*ecimi* & M*arci* LIB*ertus* SVMENV*s*. Ex lapide Gebesdorfenfi Comitatus Helvetici Badenfis, toties a me vifo, olim a Grut. 551: 10. edito, Helvetiæ noftræ Plinius fecundus, filii pietate mihi femper cultus, I. Iac. SCHEVCHZERVS Itin. Alpin. pag. 327. EXIESI. AMENIO. corruptiffime exfcripfit, pro EX. TESTAMENTO. Singulare eft in faxo Saffinate, quod Gruterus 322: 4. retulit, tefte Philippo Antonino Antiq. Saff. cap. V. Thef. Antiq. Ital. Tom. VII. Part. II. p. 20. propter loci anguftias I pro T expreffa femper cerni in ipfo marmore. CAPVI. EX. IESIAMENIO. CEIRANIAE. cet. pro CAPVT. EX. TESTAMENTO. CETRANIAE. cet.

Grut. 900: 14. AIEDIVS, qui mox 902: 13. eft ATEDIVS. ut nefciam, annon in 666: 8. pro AIEDIO in lapide fuerit fculptum ATEDIO. In ind. 23. Scaligeri duo *Ajedios*, Holtheni editio corrupit in *Aicidios.*

In eod. ind. a Scal. & Holth. *Flavius Charifius* numeris fallentibus 777: 7. & præterea ab Holtheno non modo retentis numeris vitiofis, fed cognomine quoque operarum imprudentia corrupto, *Chariftus.* 777: 7. datus, in Grut. 767: 7. FL. CHARISIVS legitur, & omnibus utrumque nomen faniffimum habere exiftimabitur. Is vero EVCHARISTVS mihi dicendus videtur uno nomine: quia in Chriftoph. SAXII, A. M. fupra pag. LXVIIII. *lin.* 7. mihi laudati, *Periculo Animadverfionum in Gruteri Thefaurum*, pag 43. *extr.* animadverfum lego, Clufium ἀντὶ τοῦ EVCHARISIVS pro FL. CHARISIVS habere.

ε.

Gentilitia olim nomina fuerunt AVCIVS, AVCIA; AVCTIVS, AVCTIA: Cognomen autem AVCTVS, AVCTA. Vid. omnino, quæ initio Epiftolarum

Epigra-

Epigraphicarum pag. 7. *fin.* 8. *init.* edidi ab Inl. BOVHIERIO doctiſſime obſervata ad lapidem a Fontanino primum in lucem datum. FORT*unæ* AVG*uſtæ* SAC*rum*. *Cajus* AVC*ius* PVL*cer* V*otum* S*olvit* L*ibens* M*erito*.

AVCIOS ibi oſtendit BOVHIERIVS ex lapide Lugdunenſi, quem Sponius primus edidit Miſc. p. 172. n. 1. Addo, Fabrettum *ex Sponio* repetiviſſe ob ipſam gentem AVCIAM, Inſc. p. 608. n. 63. immemorem, ſe de *Seviris* vel *Sexviris* agentem *ex Sponio* jam dediſſe pag. 409. num. 336. quum paullo ante pag. 406. a. H. Sponium notaſſet *Sextumviros* ſemper dicentem. In margine Sponianæ paginæ 172. additum eſt *Gallia tribu*, vitioſe pro GAL*eria tribu*.

AVCTIAM gentem BOVHIERIVS monuit in Donio legi VIII: 79. *Ex Donio* dat Mur. 939: 6. ac ſi initio fractus eſſet lapis, cujus rei in Doniano libro nullum erat veſtigium. In notis ſaltem debuiſſet monere Muratorius, ob verba ultima VOT. SOL. ſibi principium ſaxi deeſſe viſum: quod tamen ſuſpicari minus neceſſarium eſt, ſi titulus votivus in loco fuit ſtatutus, ubi, cui Deo Deæve votum ſit ſolutum, ab omnibus qui eo venerant, & legebant, poterat nullo magiſtro addiſci.

Diligentiſſimus GORIVS, quem hoc titulo honeſto, quod *diligentiam* in maxima γνησίου ANTIQVARII, qui GORIVS eſt, laude ponendam puto, in laborioſiſſimo indice Doniano, quo in modum Scaligerani & Reineſiani conficiendo Muratorianam rationem longe eſt antegreſſus, ind. 23. ſeu *Nominum* habet *P. Auctius P. L. Lyſander*. VIII: 79. ſed omiſit præfigere aſteriſcum, quo gentes ineditas ſignare conſilio laudando inſtituerat. An ſuſpicabimur pro AVCTIVS legi AVCILIVS debere? Notiſſima gens fuit AVCILIA, ab AVCIA ut videtur inflexa, & AVCILIVS LYSANDER in Don. VIII: 22. relatus poſſet videri idem, qui P. AVCTIVS P. L. LYSANDER in VIII: 79. errore exſcribentis datus ſit. Sed ut in Don. VIII: 22. C. AVCILIVS P. L. EXPECTATVS male in CAICILIVS P. L. EXPECTATVS mutaretur, quia in Don. VIII: 11. P. CAICILIVS CALLIPPI L. EXPECTATVS occurrit: ſic in Don. VIII: 79. AVCTIVS temere in AVCILIVS mutari non debet. Omiſſus eſt ind. 23. Doniano *P. Caicilius Callippi L. Expectatus*. VIII: 11. & datus tantum *Expectatus*. VIII: 11. cui, quia gentilitium habet nomen, locus dari non debebat. Mur. 942: 8. vitioſe dat CALLIPPE, pro CALLIPPI, verſu ſexto, qui in Donio eſt ſeptimus: nam Donianus verſus ſextus

SALVIVS. ARGENTARIVS DE FORO VINARIO

in Mur. turpiter excidit, qui in altero ſchedarum Muratorii typo eſt verſus decimus.

Mur. 787: 7. quum videret AVCTIO fratri fratrem feciſſe ACVTIVM, *Vereor*, inquit, *ut ſatis accurate deſcripta fuerit. Vtrobique ſcribendum puto* AVCTIVS, *aut* ACVTIVS. Habet lapidem & Gud. 152: 8. ut ineditum, ſed ita, ut, utrum AVCTIO verſus ſecundi, an ACVTIVS verſus ſeptimi inquinatum ſit, non decernas. Gudii autem editores æque ac Muratorium fugit, jam extare in Fabr. p. 716. n. 374.

n. 374. & quidem ita , ut v. 2. habeat ACVTIO. non AVCTIO. De hoc ſaxo paucis verbis a me alia heic agente dici non poteſt. dicam alibi, maxime ob verſum tertium δυσερμήνευτον, qui Muratorio, verſu primo D. M. carenti, eſt ſecundus. In ind. Gud. 23. ambo *Acutii* leguntur ex 152: 8. nullus *Auctius.* De prænomine *Acutii Romani* prodigialiter diſſonant editores tres. Mur. *Aulus.* Gud. *Cajus.* Fabr. *Lucius.* Marmor ex villa Cæſarina, Boſii olim hortis, in Muſeum Eminentiſſ. Cardinalis Alexandri ALBANI translatum, neſcio an in Muſeo Capitolino nunc adſervetur. Si Romæ eſſes, QVIRINE Eminentiſſime, hoc TE beneficium auderem rogare, ut inſcriptionem ipſam oculis TVIS i. e. ὀξυδερκεστάτοις ipſe contemplatus typum nobis fideliſſimum faciendum cures, qui editores tres in ordinem cogat.

Ex iis, quæ ſcripſi ad Bouh. pag. 17. *init.* facile intelligis, me a BOVHIERIO illuſtratum Fontanini lapidem inveniſſe in Mur. 80: 11. qui una literula auctius, quam BOVHIERIVS, neque tamen niſi *ex Fontaninio Archiepiſcopo Ancyrano, V. Clariſſ.* C. AVCT. PVL. quæ nomina neque nota aliqua illuſtravit, neque in ind. nom. *C. Auct. Pul.* 80: 11. ponens lucem ullam accendit. *Muratorium* credidiſſem AVCT. pro AVC. quod *Bouhierius* ex Fontanino habet, male auxiſſe, niſi in Antiquitatibus Aquilejenſibus BERTOLI, qui lapidis ipſius inſpiciendi negotium a *Fontanino* ſibi datum narrat, & ænea tabella expreſſum ſiſtit pag. 69. viderem C. AVCT. PVL. quod *Bertolius* non felicius quam *Fontaninus* ſuus AVCT*us* ibi legit, cum AVCT*ius* legi debeat, ne cognomen pro gentilitio nomine nobis obtrudatur, quod BOVHIERIVS quondam noſter erudite cavit.

Quid hæc ad I pro T ſi quæras, tacitus citius audies. *Aucius* & *Auctius* gentilitia nomina fuerunt: neque ignoro, interdum duobus gentilitiis nominibus unum hominem ita dictum eſſe, ut poſterius vice cognominis eſſet. An autem uſquam cognominis locum ſuſtineat vel AVCIVS, AVCIA; vel AVCTIVS, AVCTIA; ego quidem ambigo. nam qui in Grut. 418: 11. proditus eſt SEX. HERIVS. SEX. LIB. AVCTIVS. ejus cognomen luxurians, vocali tertia I ſubtracta, AVCTVS ſcribendum puto. Holthenus ind. 23. non modo *Auctius*, ſed etiam *Auctus lib.* ex 418: 11. dedit, quod caſu magis, quam conſilio accidit.

Rein. XVII: 82. LVCIA Ɔ. L. AVCIA. Pro AVCIA leg. HYGIA in margine Reineſius adſcripſit, tanti factum, ut in ind. Rein. 23. omiſſa *Lucia Ɔ. L. Aucia* nonniſi *Lucia Ɔ. L. Hygia.* XVII: 82. compareat. Subit Terentianum, *Aſperum hoc eſt; aliud lenius ſodes vide.* Χρηστότερόν ἐστιν, I refingere in T, ut AVCIA credatur AVCTA.

Gud. 342: 3. L. CAESIO. AVCIO. (ſic) Num & pro AVCIO Reineſius HYGIO locum daret? Niſi τὸ *ſic* a Gudio αὐτόπτῃ adpoſitum eſſet, ſine mora AVCTO corrigerem. Vel ſic puto, in Herculis Ronconii lapide palmari idem eveniſſe, quod in diptycho Boëthii Brixiano, PAIRIC pro PATRIC habente.

Neque

Neque mitius ſentio de monumento ſepulcrali FOLIAE AVCIAE, ut a FICORONIO exſcriptum dedit VIGNOLIVS Inſcr. ſel. pag. 270. quem librum a me diu deſideratum nuper mihi donavit vir a condiſcipulatu mihi carus, in rep. noſtra clarus, & extra patriæ fines longe clarior, in Τεσσαραρχος. pag. 579. *lin.* 15. a me quoque memoratus, qui, ut & poëtices laude floret, quum in mea ad Inl. BLAVRERVM epiſtola pag. (86.) *lin.* 22. heptametrum pro hexametro ſe obſervaſſe, in auditorio publico πάρεδρος mihi diceret, & Τὸ *ſimul* amice ejiceret, ſtatim ego ei, ob ἐν ἐνὶ, de quo in ead. ep. pag. (79.) *lin.* 31. Τὸ *ſimul* me malle retinere, ſimulque oſtendi, qua via ex duplici, quam in MS. paraveram, verſione, Τὸ *ſimul* me volente ſit retentum, at pro *ſacrum cor* me nolente *Phœbeum pectus* male irrepſerit. de quo quia in erratis corrigendis monere neglexi, ne Muſa TVA offendatur, Eminentiſſime QVIRINE, qui Apolline tam dextro carmina latina pangis, venaque tam divite uteris, ut Inl. BLAVRERVM noſtrum, quantum artis poëticæ judicem, ad unguem factum virum,

Ipſa Minerva ſuo quem pollice finxit,

Decadis TVAE IV. epiſtolæ, ſecunda & quinta, *Volteriani poëmatis verſionem* complexæ, mira voluptate affecerint, meæ ad Inl. hunc hominem epiſtolæ qua dixi pagina (86.) *lin.* 22. pro *Phœbeum pectus* reſcribe, quæſo, *ſacrum cor*, ne opus ſit Τὸ *ſimul* ibi deleri. FOLIAE AVCIAE ſaxum *Ex Vignolio* habet Mur. 1167: 9. cognomen *Auciæ* juxta cum Vignolio ferens, nobis inviſitatum, inviſumque. Fert idem Mur. 1284: 5. SEX. VALERII AVCII, ubi malim AVCTI.

5.

Mur. 1398: 3. *Romæ, apud Franciſcum Mazzantum. E ſchedis Ptolomei.*

D . M
SABINAE CONI
CARISSIMAE
ET VALENTINAE
FILIAE SVAE
FORTVNATVS
B. M. F

Schedarum, ex quibus Muratorius protulit, auctor, Franciſcus PTOLOMEVS, Patricius Senenſis, iisdem fere ſuperioris ſeculi annis Romæ ſaxa deſcripſit, quibus GVDIVS. hinc tot ſaxa *ex ſchedis Ptolomeis* a Mur. data in Gudiano Inſcriptionum Syntagmate jam prodiiſſe, ſi eo uti voluiſſet Muratorius, comperiſſet, & ſimul expertus eſſet, GVDIVM haud paullo doctiorem peritioremque lapidum exſcriptorem fuiſſe, quam PTOLOMEVM illum.

Ptol. v. 2. CONI. i. e. CONI*ugi.* at Gud. 285 : 1. CONS. (sic) de quo ne dubitaremus, ipse S finali *sic* superscripsit. Legendum ergo CONS*ervæ*. Sic in Fabr. p. 52. num. 298. est CONS*ervi*, & num. 301. CONT*ubernali Bene Merenti* CONS*ervo* vel CONS*erva*. De sigla CONS. ad lapidis Pisaurensis APER CONS*ervus* vel CONS*ervæ* in Mur. 1603 : 13. supra pag. CXXXIIII. *init.* contra doctiss. OLIVERIVM disputavi.

Ptol. v. 5. FILIAE SVAE. quæ si in lapide sine hæsitatione legere potuit, cur ea non ita legit Gudius? Ptolemæum heic credo ingenii sui lectionem nobis pro antiqua lapidis obtrusisse. nam Gudius ductus literarum, ut solebat, accurate secutus scrutatusque FILIAS. IRAE. exscripsit magis quam intellexit. unde mihi, post literarum a Gudio exscriptarum vestigia eunti, I ultimo in T restituto, ut temo superne additus ambas voces ejecto puncto liget, FILIASTRAE exit. *Filiastros* aliquot lapides habent. *Filiastras* num pejoris monetæ officinatores dederunt?

ζ.

In Mur. 198 : 5. I pro T male exscriptum esse non omittam monere: saxum enim est Brixianum, & ad ANTISTITEM Brixianorum summe venerandum QVIRINVM hæc scribo. *In Sanctæ Mariæ de Aurago Brixiani agri. E schedis Farnesiis.*

HODOIVS
VI VIR AVG
SIBI ET
LIBERTIS
LIBERTABVSQ
SVIS

Muratorius in notula monet, *Vinaccesium habere* HODOTVS, at in ind. nom. Mur. *Hodojus VI. Vir.* 198 : 5. datus, & Vinaccesii *Hodotus* est omissus. Præstat longe Vinaccesii HODOTVS. Sed hoc hominis nomen integrum fuisse minime credo. Potius trium nominum homo fuerit de more hic VIVIR AVG*ustalis*. Rectius itaque MVRATORIVS in hujus lapidis initio, quam quod paullo ante p. CXXXXIIII. *lin.* 11. eum in 939 : 6. de Doniano lapide ausum fuisse deprehendimus, fracti marmoris signa præfixisset. Nam cum principio lapidis, quod deest, deciderunt quoque nomina Sexviri hujus: cui cognomen, nî fallor, fuit *Nymp*HODOTVS. Hujus me conjecturæ minime piguit, quum fractum initio suo hunc Muratorii lapidem pulcre datum viderem a Grut. 491 : 8. quod Muratorius facile nescivit. nam Gruteri lapis 491 : 8. a Scaligero in indicibus Gruterianis nusquam est adductus, quia vir summus, quid nominis esset HODOTVS in incerto relinquere maluit, quam ineptum incertumque *Hodotus* ponere. Si Gruteri editione secunda esset usus Muratorius, *Hodotum* hunc in Grutero invenisset; nam Holthenus ind. 23. de suo addidit, *Hodotus VI. Vir.* 491 : 8.

Alius

Alius est alius Sexviri Augustalis titulus ejusdem Galliæ Transpadanæ, in quo superne fracto, atque adeo prioribus hominis nominibus decisis, versu primo nonnisi cognomen legitur FAVSTVS, apud Grut. 409: 5. & post Gruterum apud Mur. 700: 5. Neuter tamen thesaurus de rupto lapidis initio quidquam docet. Quod si Begerus animadvertisset, nonnisi cognomen ex Sexviri nominibus restare, in conjecturam numquam venisset, FAVSTVM lapidis Gruteriani eumdem esse, qui ΦΑΥΣΤΟΣ dicatur in græco marmore, quod *ex Pighii MS.* edidit in Antiq. Spicileg. num. XXVII. pag. 104. ineditum ratus, quum jam extaret in Grut. 1036: 11. Idem marmor græcum bis ceu ἀνέκδοτον in Thesaurum suum invexit Muratorius, primum *ex Ligorio* 1163: 6. deinde *ex Begero* 2058: 2. Qui ἐκδόσεις varias locis indicatis inveniendas inter se contulerit, næ is sine aliorum adminiculis, suo ut dicitur Marte, veras marmoris ipsius scripturas ab exscriptorum & editorum erratis internoscet.

η.

Mur. 2090: 4. M. AVRELIO COMAZONII. Nil heic opus discordia casuum, qua gentilitium nomen dandi, cognomen gignendi casu efferatur: v. supra pag. CXXXIIII. *lin.* 22. Legendum enim COMAZONTI. Eodem cognomine alius ejusdem gentis *Aureliæ* homo, forte nostri pater, usus in Mur. 1310: 7. In indice nominum Muratoriano voc. M. *Aurelius*, ex 1310: 7. *Comazon*, at ex 2090: 4. male *Comazonius* est datus.

In eod. ind. legitur M. *Anio* Theodotus ex 1434: 2. ac si in titulo sepulcrali M. ANIONI THEODOTI gentis nomen & cognomen casu non convenirent. Immo optime concordant. Pro ANIONI enim legendum est ANTONI. quo modo, inscius paullo ante datum esse, dedit ipse Mur. 1435: 3. *e schedis Ptolomeis*, neque aliter Gud. 314: 22. Scilicet Ptolemæum & Gudium αὐτόπτας Romæ rectius exscripsisse ANTONI, quam postea GHERARDIVM Bononiæ ANIONI.

Frequentius ignotiora in notiora corrumpuntur: contra ea gens clarissima ANTONIA in ANIONIAM alibi quoque abiit, ut mirer, MVRATORIO in 1434: 2. ANIONI dandi potius casum esse visum ab recto *Anio*, quam genitivum cum cognomine THEODOTI convenientem ab nominativo *Anionius*. In saxo Laziano *Sextus* ANIONIVS *Verus* pro ANTONIVS est in Grut. 520: 4. & in Spuriis Gruterianis p. 3. n. 6. T. ANIONIVS FELICIANVS pro ANTONIVS videtur irrepsisse. citant ibi in ed. Grut. sec. Reinesium I: 269. pag. 236. in textu ANONIVS habentem. ANONIVS autem in ind. Rein. frustra quæritur: datus enim est T. *Avonius* Felicianus ex I: 269.

Indiligenter inscriptionem Florentinam curavit Mur. 1511: 9. *ex Gorio*, P. FVFICTVS FELIX. unde & ind. Mur. nom. *P. Fufictus Felix.* 1511: 9. quum tamen gens Romana *Fufictia* explodi debeat, & *Fuficia* admitti. Optime in Gor. Etr. T. I. p. 95. n. 46. & in Rein. XVI: 45. p. 806. (quem a GORIO pulcre citatum MVRATORIVS nominare operæ non putavit) FVFICIVS, ut Muratorii FVFICTVS totus evanescat.

9.

Mur. 1582: 8. *Romæ, in ædibus Matthæjorum. E schedis Ptolomeis.*

D . M
FELICI
SERBONAI
GERMANVS V
IX ANN XXXXV
VERVS CONSER
VVS B. M. F

Germanus ex 1582: 8. nusquam in Muratorii indicibus est datus. Dati sunt in ejus indice Nominum *Felix Serbonai*, & *Verus.* SERBONAVMne *Felicis* herum fuisse credis? Supra pag. LII. th. XXV. de vocibus, quæ in marmoribus antiquis cohæreant, egimus. Heic versu tertio SERBONAI dirimendum, & I in T emendandum, SERBO. NAT*ione.* ex quibus vocabulis duobus appellativis male proprium *Serbonai* Nomen conflatum est. FELICI. SERBO. i. e. *Servo.* De B pro V v. supra pag. XX. XXI. NAT*ione* GERMANVS potuisset etiam NAT*ione* GERMANO incidi. Nam in titulis sepulcralibus post dativos demortuorum τὸ ἐθνικὸν post NATione utrovis casu, non modo dativo, τῷ ὄντι NAT. GERMANO, NAT. RAETO cet. sed etiam nominativo, *qui fuit* NAT. GERMANVS, NAT. RAETVS cet. sæpe occurrit.

De vera saxi hujus Romani lectione potuisset Muratorius erudiri, nisi in Grutero investigare noluisset. Habet enim Grut. 975: 2. & in indicibus Gruterianis hæc insunt

ind. 23. *Felix servus* (Holth. brevius *ser.* Voluit, credo, *serb.* vel *serv.*) *natione Germanus.* 975: 2.

ind. 19. *B pro V. Serbus. Conserbus.* 975: 2. Scilicet in Gruteri typo versu extr. CONSERBVS, non ut in Mur. textu CONSERVVS legitur.

ind. 19. *Natione Hispanus.* 975: 2. Ita Scal. sed *Germanus* recte Holthenus, numeris Scaligeri loco vero restitutis.

ind. 10. *Germanus.* 975: 2.

ind. 23. *Severus.* 975: 2. Omissum a Scal. supplevit Holthenus. In Grut. textu SEVERVS est, pro VERVS Muratoriani typi.

Ob ea, quæ addito *Gutensten.* nomine in ed. Grut. sec. adposita sunt, vide Burmannianam Epistolarum Syllogen Tom. II. pag. 345. 346. Epist. CII. quam GVTENSTENIVS Roma a. 1601. ad Jos. SCALIGERVM Leidam misit, cum celeberrimi editoris P. Burmanni notula.

I.

Mur. 1610: 1611: 1612. inſcriptiones dat XXXXII. inventas *in ſepulcreto Libertorum, & Familiæ Lucii Abucci. E ſchedis Franciſci Ptolomei Senenſis*, priores editores, Sponium & Gudium, de quibus ex ind. Gud. 23. p. LXXII. & LXXIII. abunde conſtare poterat, tacens. Nos nunc nonnihil adſcribimus, quæ in Gud. notis ad Phædr. IV: 24. v. 11. p. m. 299. leguntur. *Iſtius familiæ Abucciæ, ut hoc obiter dicam, detecta eſt cum Romæ eſſem, ad viam Appiam, Camera ſepulchralis, in qua erant Inſcriptiunculæ in diſpoſitis olliis numero XLIX, in totidem tabellis marmoreis.*

In Gud. 261: 2. in adfectu conjugum, pro cognomine luctifero LVGITERA, quo etiam modo ind. Gud. 23. *Abuccia Lugitera.* 261: 2. mihi emendavi LVCIFERA, ante editum Muratorii Theſaurum: in quo poſtea 1611: 17. lucidum hoc cognomen LVCIFERA me deprehendiſſe ſum gaviſus. Contra ea, ut dicam, cujus rei gratia hæc heic a me adjecta ſunt, ſimulque de I pro T ut finiam, in Mur. 1611: 10. pro inornato & corrupto IVIAXIA, in ind. Mur. retento *Abuccia Iviaxia* 1611: 10. bene ordinatum, beneque compoſitum EVTAXIA nemini non placebit ex Gud. 339: 1.

XXXXV.

Peroratio ad Eminentiſſ. QVIRINVM, *& Gratiarum actio ad inluſtris* ACADEMIAE CORTONENSIS SODALES.

Exegi tandem opus, quod TV, Eminentiſſime QVIRINE, Divæ etiam Critices ceremoniarum & ſacrorum ANTISTES ſapientiſſime, publice in epiſtola ad Cl. FEVERLINVM mihi imperaſti: ſenſique, quum modo huc modo illuc ad aliquot centenos lapides antiquos, ad quos me ſeu res eædem, ſeu eædem literæ, quæ in Diptycho BOETHII Barbiſoniano aut legi dicebantur, aut legebantur, commodum deducebant, digrederer, laborem, quem ceperam, non graviorem, quod male metuebam, ſed, quod minus ſperaram, leviorem mihi factum eſſe. Viſus mihi es aliquoties inſtar matris Terentianæ, filio morem patri ut gereret perſuaſuræ, ſic adclamare:

- - - - - - - - hæc dum incipias, gravia ſunt:
Dumque ignores: ubi cognoris, facilia. - - - - -

Animum autem mihi maxime addidit, quod iſtanc etiam luxuriem meam TE non averſaturum, aut nauſeaturum eſſe conjiciebam ex eadem ad Cl. FEVERLINVM Epiſtola TVA, in qua de BOETHII DIPTYCHO verba facere deſiturus pag. (XXXV.) *Hæc autem*, inquis, *ſi cui appellanda videretur luxuries, id per me licet, dummodo pretioſa exiſtimetur, æque ac Tagi tempeſtas, de qua Claudianus Poeta.* Quam gaudeo TE, magne PATRONE & MAECENAS, in tantis dignitatibus conſtitutum, cum illis ſentire, qui de vero monumentorum antiquorum ſenſu laborare, id eſt, ut ego quidem

dem interpretor, de nitore ipſo eruditæ & venerandæ antiquitati reſtituendo ſollicitum eſſe, majoris faciendum putant, quam aureos in arca nummos recondere.

Cedat & auriferi ripa beata Tagi.

TE tantum literarum quoque humaniorum Vindicem, & HERCVLEM MVSAGETEN, Societatum Italiæ literariarum celeberrima, ACADEMIA ETRVSCA CORTONENSIS, abhinc triennium, uti hujus epiſtolæ th. I. dixi, heicque th. ultima iterum dicendum duco, ut unde epiſtola initium recte ſumſit, inde & finem merito accipiat, non modo in Collegium ſuum cooptavit, ſed ejusdem etiam Principatum TIBI contulit. quos TIBI meritisque TVIS delatos honores ita tunc temporis accepiſti, ut cum gratiarum actione Brixia trans Apenninum ad CLARISSIMOS ACADEMIAE CORTONENSIS SODALES mitteres Clariſſimi Patavienſium doctoris, Jo. Antonii VVLPII, in dias luminis auras typorum beneficio a TE elatam *Divinationem in Diptychum* TVVM, vere antiquum, *amatorium*, ut lucubratio VVLPIANA luce digniſſima ne in ſanctiſſimo quidem ſcrinio TVO, in quo eas ſchedas, præ quibus vel aurum TIBI ſordeſcat, TE reponere ſcripſiſti, diutius deliteſceret. Nunc autem TVO inluſtris ACADEMIAE CORTONENSIS principatu abiturus TEcum ſtatuiſti, & publice oſtendiſti, ad eosdem SODALES doctiſſimos *Diatribam* TE miſſurum eſſe *de Diptycho Brixiano Boëthii conſulis* [quod absque TE fuiſſet, quaſi lucem numquam vidiſſet, nulla interpretum luce fuiſſe radiaturum veriſſime th. VII. extr. ſcripſi] a me conſcribendam. Quid? num VVLPIO ego comparandus? Minime. Meam ego ἀφαυίαν & ἀπειρίαν, infantiam & ruditatem, ſupra aliquoties confeſſus ſum, & heic confiteor, confiteborque ſemper. De literis antiquis, quarum amore uſque flagravi, bene merendi facultatem in me nullam ſentio: ſentio voluntatem non modicam, vixque cuiquam conceſſerim, in cujus pectore ma'or conſiſtat. VVLPIVM ipſum non dubitaſti ceu Oraculum, ex Clarii Dei adytis emiſſum, habiturum eſſe, quicquid de ejus *interpretatione Diptychi* TVI *amatorii* CORTONENSIS COETVS TVVS pronunciaviſſet. Num dubitabis, PRINCEPS Cortonenſis etiam Academiæ EMINENTISSIME, *Hagenbuchium* TVVM, cui curtiſſima ſupellex ſua antiquaria notiſſima eſt, tam Suffenum non eſſe, ut de ſua *Diptychi Boëthiani interpretatione* ſententiam ab inclyta Societate CORTONAE ferendam alio loco habeat, quam PHOEBI CORTINAM?

Jam finiebam epiſtolam, & TIBI dicebam VALE, Eminentiſſime QVIRINE, niſi gaudium inſperatum mihi accideret, quod apud TE non erumpere nefas mihi duco. Literas has ad umbilicum jam jam eram perducturus, quum mihi literæ adlatæ ſunt a doctiſſimo & humaniſſimo GORIO noſtro Florentiæ XIII. Kal. Aug. exaratæ, quibus in primis erat ſcriptum, adnitente clariſſimo Marchione & Equite, N. Marcello VENVTI, Patricio Cortonenſi, & adnuentibus atque faventibus CLARISSIMIS ACADEMIAE CORTONENSIS SODALIBVS, ad diem IIII. Nonas Julias MDCCXXXXVIII. in eorum cœtum me receptum eſſe. Ornatiſſimum & ſplendidiſſimum Ordinis D. Stephani Equitem VENVTVM, cujus, ut & duorum

VENV-

VENVTORVM, Philippi & Rodulphini, priſcarum omnium elegantiarum cultorum inſignium, præclara in GORII libris mentio facta jam eſt, & porro fiet, magni jam diu feci, ut & univerſum cœtum doctiſſimum, quorum Acta Romæ edita mihi citaverat Bouhierius pag. 43. *init.* pag. 79. *lin.* 22. pag. 118. *lin.* 5. pag. 138. *lin.* 33. Sed ab ACADEMIA tam illuſtri, quæ plurimos clariſſimos Europæ viros in ſociis ſuis numerari exoptaviſſe lætatur, me homunculum humilem, transalpinum, in Helvetiæ angulo abjectum domique meæ latentem in tantam extractum iri lucem, ne ſomniavi quidem, tantum abeſt, ut cogitaverim umquam. Tantone honore, quo viri tantum magna literarum & laudum gloria florentes digni habentur, me indigniſſimum ultro ab univerſo cœtu doctiſſimo honeſtatum eſſe? Quem propter magna merita claris viris dare ſolent honorem, eum mihi delatum interpretor propter ſpem futuri beneficii. Utinam is fiam, qui expectationem eorum non penitus fallam!

Pergit in literis ſuis Cl. GORIVS, eumdem honorem mihi decretum eſſe ab inclyta ſocietate COLVMBARIA Florentina, cujus illuſtribus ſociis Tabulam XLVII. ſacraverat, Inſcript. Etr. T. III. pag. CL. legendus. In Novellis reip. Literariæ, quæ Venetiis prodeunt, N. I. ad d. 6. Jan. 1748. pag. 3. incipiunt recenſeri *Memorie di varia erudizione della* Società Colombaria *Fiorentina.* Volume I. In Firenze 1747. in 4. pag. 284. oltre la Dedica a S. M. I. Franceſco I. Imperadore ec. oltre la Prefazione del Sig. Propoſto *Gori*, e Notizie premeſſe intorno la *Società Colombaria*, e Tavole VIII. in rame. Pag. 6. tandem hæc ſunt: Non tralaſceremo in fine accennar le 14. Iſcrizioni de' *Marmi antichi poco anzi diſcoperti nel regno di Napoli*, e che communicati al dottiſſimo Sig. *Gori* formano la più gentil corona alle ſopraccennate Memorie. De inſcriptione M. Nonio ab Herculanenſibus poſita, ut ibi ab auctoribus Venetis ex libro MEMORIARVM SOCIETATIS COLVMB. FLOR. eſt repetita, in meis ad Em. QVIRINVM literis X. Kal. Apr. Brixiam miſſis quantum potui accurate diſſerui. Simul ac Venetiis accepero faſciculum librorum, quem GORIVS ſe mihi dono ſcribit mittere, in iis *Memorias*, quantum SOCIETATIS COLVMBARIAE ſtudia inluſtrandæ Antiquitati conferant, me docturas, inclyto COLLEGIO COLVMBARIO per GORIVM ſuum meumque faciam ſatis.

Inluſtri autem CORTONENSI ACADEMIAE cur non vel his ſtatim literis, quantum debeam, gratus teſter? Tanta eſt opportunitas, ut illud neſcio quod non fortuitum ſed divinum eſſe videatur. Dum enim ad TE, Eminentiſſime QVIRINE, quem literatus iſte cœtus CORTONENSIS ſibi PRINCIPEM poſuerat, TVIS auſpiciis, TVO juſſu, has literas ſcripſi, quas cum inluſtri cœtu TVO abdicaturus ETRVSCAE ACADEMIAE PRINCIPATVM communices, quid adtemperatius, quid ad animi mei lætitiam majus eveniſſet, quam clariſſimam ACADEMIAM in ſuum me ordinem, TE adhuc ejus PRINCIPE, adlegiſſe. Pateris ergo, immo, nî fallor, jubes, cogis atque imperas, Academiæ Etruſcæ PRINCEPS Eminentiſſime, ut in extrema epiſtola & TE & SODALES noſtros clariſſimos ſimul adloquar,

 gratiſſi-

gratiſſimam VOBIS mentem ſignificaturus. quod verborum blandorum, quibus aures VESTRAE me ſibi inſidiari nolunt, lenocinio ne præſtem, excito ex media ACADEMIA veſtra argumentum, VOBIS meque, ita me Muſæ VESTRAE meæque ament, haud indignum.

VOS nullis impenſis parcentes CORTONAE Muſeum inſtructiſſimum comparaſſe, publicæque utilitati exponi juſſiſſe, ut non modo veterum Etruſcorum colligerentur monumenta, ſed etiam aliarum rerum vetuſtarum ſupellex, numiſmata, Romani lapides, excultæ gemmæ, pondera, anaglypha, ſigna, & ectypa, iconiſmi, unde facile poſſent eruditi SOCII haurire antiquitatis notitiam, in præclariſſimi Nic. Marcelli VENVTI Epiſtola Cortonæ Id. Novembr. 1730. ad Academiæ Veſtræ tunc LVCVMONEM, Catholici Hiſpaniarum Regis apud Magnum Etruriæ Ducem Ablegatum data, pridem legi in GORII mei Inſcr. Etr. T. II. pag. 375. 376. Ex iſto tempore, quænam VESTRVM *omnium egregia laus eſt? Aſſidue ac diligentiſſime vacare optimæ frugis lucubrationibus ad doctæ antiquitatis latebras detegendas in lucem proferendis*, vere id ita prædicante EMINENTISSIMO PRINCIPE noſtro QVIRINO Dec. IV. Epiſt. III. pag. (VI.) *init.* Ut igitur eum VOBIS me probem, qui ſtudio certe & labore, quia ingenio & doctrina minus licet, VESTRVM in me collatum honorem VOBIS jucundum reddam, & VESTRAM Cortonenſium ACADEMIAM demerear officio quodam & cultu,

- - - - - - - - fungar vice cotis, acutum
Reddere quæ ferrum valet, exſors ipſa ſecandi.

Celeberr. Ant. Franc. GORIVS noſter, qui ſe in Academiæ VESTRAE ſociis locum tenere ſibi ipſe gratulatus eſt Inſcr. Etr. T. II. p. 398. paullo ante in Inſcriptionibus antiquis, quæ exſtant in Muſeo VESTRO Academiæ Etruſcæ Cortonenſis pag. 386. loc. 19. hanc publicavit.

D . M
SACRVM
OSCIA . IRENE
PIA . VIXIT . AN
XXX . D . XX . POR
TVMIVS . POIT
TIMVS . VXORI
PIENTISSIMAE
FECIT . H . S . E
O E B Q . III . S

Quia typum non accuratiſſime exſcriptum accepit, nil notarum dedit, niſi pro POITIMVS ſe legendum arbitrari POLITIMVS. quæ quum primum legerem, notavi, pro POITTIMVS videri legendum POLYTIMVS. I enim prius pro L exſcriptum, & T prius, ſeu verſum ſextum claudens, a GORIO in nota omiſſum, ex Y corruptum videbatur.

POR-

PORTVMIVS in notiſſimum gentis Romanæ nomen POSTVMIVS reformandum an GORIO poſtea fuerit viſum, neſcio. In ejus enim nominum indice, quem Tomo tertio ſubjunxit, *Portumius* non datus eſt, ſed *Poſtumius Politimus.* II: 386. Credo, non typographi incuria, ſed ipſius GORII noſtri, cui nomina indicis a ſe ante conſcripti, poſtea ad alphabeti literas digerenti, *Portumius*, quaſi *Poſtumius* eſſet, ob adfinitatem literularum *r* & *ſ* impoſuerit. *Portumii* longe rariores ſunt, quam *Poſtumii.* Sed & PORTVMIA gens olim Romana ex aliis lapidibus priſcis nota eſt, ut eam in Cortonenſi in POSTVMIAM ex ingenio laſciviente mutare non debeamus.

Habet lapidem VESTRVM Mur. 1384: 6. *Cortonæ, in Muſeo Academiæ Etruſcæ. Ex Gorio.* hancque notam ſubjicit: *In ſexta linea fortaſſe legendum* POLYTIMVS. *Poſtremæ lineæ literas exeſas, & corruptas puto.*

Ex Gor. Inſcr. Etr. T. II. p. 382. *init.* at non ex Mur. 1384: 6. intelligo lapidem non CORTONAE erutum, ſed in Muſeum VESTRVM aliunde advectum eſſe. Unde terrarum? Roma, fecundiſſima matre illa lapidum inſcriptorum, quos ἀϱτιγεννήτυς & ex terræ viſceribus vix protractos noſtra maxime ætate, qua ſtudium inſcriptionum antiquarum fervere, & Muſea earum in celebrioribus Italiæ & Europæ locis inſtitui cœperunt, Vrbs regina dimittit, an amittit? immo velut ver ſacrum ad ſedes novas quærendas emittit. De Roma, lapidis VESTRI patria terra, mihi conſtitit ex alio MVRATORII loco. Saxum enim VESTRVM ſe jam dediſſe oblitus, repetit 1414: 1. parte ſiniſteriore, *Romæ*, *Ex Vignolio*, dans verſu ſexto planiſſime POLYTIMVS, extremo autem

O I B Q. T L I S

cum hac nota ſua: *Id eſt* HEIC SITA EST, OMNIBVSQVE TITVLIS. Quæ poſtrema quid ſibi vellent, ſi intelligerem, ſiglæque

O*mn*IB*us*Q*ue* Tit*u*LIS

a Muratorio vere expoſitæ eſſent, augerent exempla vocum contracte ſcriptarum, de quibus de induſtria in Parte II. agens theſin XXIIII. ſic inſcripſi, *De ſiglis vocum contractarum.*

Quod ſi in eodem cippo duo tituli ſepulcrales inciſi ſunt, cur alterum modo dedit GORIVS? quid de altero, quem MVRATORIVS *ex Vignolio* habet dexteriorem,

D . M
V A L E R I A E
S A B B A T H I D I
P . A E L I V S
H E R O N

eſt factum? An, qui in GORII gratiam apud VOS Cortonæ exſcripſit, alterum latus circumſpicere neglexit? An damnum lapis eſt paſſus tantum, ut, quæ Vignolius Romæ legi ſcripſit, Cortonæ legi non amplius quita ſint? An ut ſaxum levius

 adve-

adveheretur Cortonam, Romæ diffectum, ejusque pars altera, VALERIAE SABBATHIDI infcripta, Romæ remanfit, aut alio quam Cortonam exportata eft? Hunc mihi nodum quis citius certiusque folvat, quam VOS, SODALES cariffimi atque amantiffimi, lapidis nunc-poffeffores?

VIGNOLII libro ab amico & in Gymnafio noftro collega conjunctiffimo, quem fupra p. CXXXXV. *init.* laudavi, donatus inveni titulum a Muratorio *ex Vignolio* datum in Vignol. Infcr. fel. p. 238. addita hac nota: „HSEOIBQ. TLIS, nempe: *Hic fita* „*eft omnibus titulis.*„ In libri Vignoliani pagina penultima col. a. corrigere jubemur *omnibusque.* ne fcilicet non conftet, quo modo figlam Q. interpretatus fit VIGNOLIVS.

Harum figlarum interpretationem, nifi Vignolium evolviffem, Muratorium inveniffe credidiffem. Eam vero mihi minime probari, quia jam intellexiftis; ne velut ænigma circumferatur verfus ultimus, *Hagenbuchius* ego VESTER, non Oedipus, quid mihi videatur ad facra VESTRA, VIRI APOLLINARES, adfero. Singulæ literæ vocis integræ initium habent, ut formulæ duæ fepulcrales, adclamari maxime folitæ, fignificentur.

Offa Ejus (vel *Illius*) *Bene Quiefcant. Terra Levis Illi Sit.*

nifi in lapide ipfo pro E & I pronomina, poffeffivum T*ua*, & primitivum T*ibi* legantur, ut adlocutio fiat ad ipfos defunctos notis formulis *Offa tua bene quiefcant. Sit tibi terra levis.* De I pro T exfcripto multus fui th. XXXXIIII. ob diptychi Brixiani PAIRIC. pro PATRIC.

Crucem & alibi lapidum interpretibus eædem aut pariles figlæ fixerunt, non uno verfu, ut in VESTRO, conclufæ, fed ad utrumque infcriptionis ipfius latus a fummo ad imum defcendentes, feu acrostichorum inftar in fingulorum verfuum initio & fine fparfæ. Mur. 1527: 9. *Romæ. Ex Vignolio.*

D. M. S
O CINCIO. IANVARIO T
T B. M. FECIT T
B CINCIVS. PROCVLVS I
C PATRONVS S

De figlis ad dextram & finiftram pofitis tacet altiffime MVRATORIVS; non VIGNOLIVS ipfe, qui Infcr. fel. p. 227. *med.* quod eas interpretari non poterat, *Quid literæ*, inquit, *fingulares denotent in hoc lapide hinc inde pofitæ, eruditi viderint.* Video ego femipaganus, non eruditus, figlis corruptis medicinam effe faciendam minime periculofam, aut incertam.

O*ffa*	T*erra*
T*ua*	T*ibi*
B*ene*	L*evis*
Q*uiefcant*	S*it*

Poffet *τὸ* C dextræ partis infimum retineri, & legi C*onquiefcant.* Sed pro Q. vitiofe C exfcriptum eft in aliis etiam faxis compluribus.

Mur.

Mur. 1225: 8. *Florentiæ, apud Marchiones Guadagnios. Ex Gorio.*

O. D. M. C. VALERI. T
T. SVCCESSI. HIERO. T
B. ET ROMANA. FILIOL
O. CARISSIMO. V. A. XI. S
M. VI. D. XIII

Alibi is eamdem Inscriptionem repetens, legit: L. SVCCESSI HIEROT. B. ET. ROMANA. FILI. L. Q. CA. &c. MVR. cujus nota voces cum siglis continuas, versibus suis non distinctas exhibens rem incertam facit longe incertiorem. Quid verbis opus est? En VOBIS, quæ ante editum Thesaurum Muratorianum jam duodecimo abhinc anno ad Sodalem VESTRVM dignissimum, GORIVM meum, scripsi XVII. Kal. Octob. MDCCXXXVI. „Tom. I. Inscr. Etr. pag. 286. num. 12. initiale „O legis *Omnipotentibus*, quod minus placet. alias singularias literas in versuum ini„tiis & fine non tentasti legere. Repetis deinde hoc idem saxum T. II. pag. 441. „num. 24. cum nonnullis διΠογραφίαις, oblitus jam antea TE dedisse. Collato utro„que exemplo lapidem sic ordino.

„ O D. M. C. VALERI. T
„ T SVCCESSI. HIERO. T
„ B ET. ROMANA. FILIO. L
„ Q CARISSIMO. V. A. XI. S
„ M. XI. D. XIII

„Literas quatuor initiales versuum ita lego, *Ossa Tua Bene Quiescant.* Finales vero „ad hunc modum, *Tibi Terra Levis Sit.* „

T illud, quod *Tua* legi, dandi casu pronominis personalis, TIBI, est expressum in saxo Strozziano *Florentiæ* apud Mur. 1714: 10. *ex Gorio.*

L. MVRDIVS
CHRESIMVS
ANNOS. NATVS. XIIX
OSSA. TIBI. QVESCANT
BENE

Habet Gud. 326: 6. loci mentione omni omissa, ut sæpe in Gudiano Syntagmate, maxime de Florentinis lapidibus, factum.

Eximius doctor, SALVINIVS, in nota ab ejus discipulo GORIO ad saxum hoc Strozzianum edita Insc. Etr. T. I. pag. 403. num. 200. opportune adduxit ultimum distichon Ovidianum, Amor. lib. III. eleg. IX.

Ossa quieta precor tuta requiescite in urna:
Et sit humus cineri non onerosa tuo.

 Nonne

Nonne cultiſſimus poëta, pro cujus *requieſcite* apud Salvinium eſt *requieſcere*, formulam ſolemnem utramque, *Oſſa tua bene quieſcant*, & *Sit tibi terra levis*, ſuaviſſime una effert, canitque?

Horum ſi meminiſſet MVRATORIVS 2090: 10. in lapide Ficoronii Romano (quem & GORIVS dedit Inſc. Etr. T. III. p. 242. n. 239.) ſiglas verſus ultimi

H. S. E. O. I. B. QVIESC.

recte interpretatus, H*eic* S*ita* E*ſt*. O*ſſa* I*pſius* B*ene* QVIESC*ant*. formulam poſteriorem non dixiſſet *utique raram*, & tantum non *peregrinam*. Contra notam Muratorianam, cui ſimiles & aliis in locis dedit, dicam in commentario ad lapides Helveticos. Nunc enim abunde nobis ſufficere poſſunt, quæ hactenus diximus. Bene quoque eſt, Scaligeri indicem Gruterianum 20. MVRATORIO ſuppeditaviſſe

„O. E. B. Q. C. *Oſſa ejus bene quieſcant condita.* 696: 5.„

Ficoronianum ſaxum definit in QVIESC*ant*: ſic & Gruteriani ſiglæ modo datæ exponi quoque poſſunt,

O*ſſa*. E*jus*. B*ene*. Q*uies*C*ant*.

ad rationem voces contractas ſcribendi, de qua VOBIS theſin XXIIII. voluminis hujus jam citavi ſupra pag. CLIII. *lin.* 28.

A Muratorio ad Gruterum deductus felici errore pro 696: 5. evolvo in Grut. 669: 5. ita ut non potuerint non oculis ſeſe meis ſiſtere literæ in 669: 5. ad utrumque latus incluſæ, ut acroſticha deſcendentes. Hinc VLTOR... illinc ETVTOR.. Quæ quid ſibi velint, qui me doceat, neminem invenio. Ἀυτόπτης MAZOCHIVS Epigr. ant. Vrbis fol. 125. loc. 3. ad dextram VLTOR, ad ſiniſtram ETTVVAI. Siniſtra hæc ſiniſtre nonnihil excepta, rectius tamen, quam Gruteriana, viam veri neſcio an monſtrent mihi lecturo ET. TV. VALE. unde ad dextram conjicio non VLTOR ſed VIATOR fuiſſe. Notum eſt, hujuſcemodi adclamationes dialogi forma in veterum titulis ſepulcralibus interdum adpoſitas eſſe. Vel Fabrettus videatur Inſcr. pag. 669. b. 670. a. Nam mihi modus faciendus, & manus de tabula tollenda eſt, ne ſermone nimis obſtrepero vel primo aditu VOBIS odio ſim. Quare VALETE. CORTONENSIS. ACADEMIAE. SODALES. CLARISSIMI. ERVDITISSIMI. & *Hagenbuchium* veſtrum, qui vos colit & ſuſpicit, ſi non indignum judicatis, fovete.

VALE inprimis PRINCEPS noſter EMINENTISSIME, & quia CORTONENSIS noſtræ ACADEMIAE PRINCIPATV TE abdicabis, reliqua quæ ſuſtines negotia maxima & ampliſſima ex animi ſententia gere & perfice. TVRICI Helvetiorum. Pridie Kalendas Auguſtas. MDCCXXXXVII.

PRIN-

PRINCIPI . EMINENTISSIMO
ANGELO . MARIAE . CARDINALI
QVIRINO

Jo. Gaspar Hagenbvchivs

εὐοδοῦσθαι. *Brixiam.*

VT gratulatio ſera eorum, qui longe abſunt, qui audiunt ſero, culpari non ſolet: ſic & ſera gratiarum actio reprehendi non meretur, ſi nulla negligentia prætermiſſa eſt. Quo æquiorem, TE, Mæcenas ampliſſime, mihi fore confido, quas par eſt gratias nunc demum agenti. In mittendo enim ad me munere egregio, TE, tanto datore, digniſſimo, præter voluntatem TVAM evenit, ut epiſtola ad Revv. Salisburgenſes TVOS menſe Auguſto exarata ipſam decadem quartam menſe Martio jam abſolutam aliquot anteverteret hebdomadibus. quod πρωθύστερον tantum abeſt ut me lecturum impediverit; potius juvit. ita namque epiſtolarum, quas in decade quarta compegeras, ſynopſin miro a TE artificio conflatam, maturius legere contigit, ut poſtea manu veluti ductus ad legendam decadem ipſam paratior acceſſerim promtiorque.

Hujus largitatis TVAE, qua inter amicos lucubrationum TVARVM fructus eximios, ætatem laturos, dispertiri conſueviſti, compos & ego factus vehementer ſum lætatus cum dono ipſo, tum magis etiam abs QVIRINO ipſo datum eſſe. id vero ſerio triumpho. Simul autem huic gaudio meo id ægritudinis doleo intercedere, me non habere, quo QVIRINI perſona digno munere QVIRINVM remunerer.

Quas enim miſſurus eram epiſtolas epigraphicas, vel hoc nomine TIBI haud ingratas futuras, quod ad cariſſima TIBI nomina, ad BOVHIERIVM, cujus nobis eheu! erepti vitam Genevæ publicari his diebus audivi, & ad GORIVM noſtrum ſcriptæ fuerunt: eas in nuperrimo itinere Helvetico TE jam comparaſſe ex Heideggero bibliopola intellexi.

Ne nihil mittam, ſerena, quæſo, fronte accipe Abr. GRONOVII mei *Varia Geographica*, ut, quod commodo TVO fiat, quid de antiquorum geographorum *Oſtionibus* & *Oſtidamniis*, quos Pythean vetuſtiſſimum ſcriptorem Maſſilienſem ab acerba & iniqua veterum criſi vindicans in Galliæ Celticæ *Oſiſmiis* primus quæſivi, TIBI, qui Galliæ quoque provincias tanto cum fructu obiviſti, videatur, mihi exponas.

Dies X. Kal. Octobr. cujus horulas tantum matutinas Turici exegiſti, nobis non tam viſus, quam tantum cœptus videri; *car* VOVS *y paſſaſtes en effet, comme un eſclair;* ἐν μνήμοσι φρενῶν δέλτοις inſculptus mihi manebit: quod, quam breviſſime apud nos moraturus, nonnihil tamen temporis mihi dederis, ut humaniſſimo colloquio TVO fruerer.

Ex quo colloquio meum erga GORIVM amorem, a me certo olim judicio ſusceptum, & usque adauctum, immo tantum jam factum, ut major fieri poſſe non videretur, in pectore meo magis etiam creviſſe ſubito perſenſi, quum quanto erga eumdem amicum, TEcum mihi, præfiſcine dixerim, communem, amore & TV ferreris, mihi ſuaviſſime narrares, ut tunc denique GORIVM amare mihi viderer, antea dilexiſſe.

Id quod minime mirum mihi accidit: nam licet & TE, non purpura magis nitentem, quam multijugarum literarum laude omnium prædicatione condecoratum, καὶ ὁμοθυμαδὸν ὡς ἀπὸ μιᾶς φωνῆς εὐφημηθέντα, maximi merito fecerim ante, quam faciem TVAM intuerer; tamen ex quo στόμα κατὰ στόμα TEcum loqui mihi datum eſt, impenſius TE ſuſpicere cœpi, quod literas antiquas TEcum non modo peregrinari & ruſticari, verum etiam, ut TVVM TIBI verbum inculcem, *epiſcopari* præſens videbam.

Nuncque magnopere moveor, ut ex celeberrimi MVRATORII, quem VERE CELEBERRIMVM vere dixiſti, Novo Inſcriptionum Theſauro excitem quid, quod ſtudium TVVM in legenda hac epiſtola erectum retineat. Quasdam itaque obſervationes ad certam operis Muratoriani paginam oculis TVIS ὀξυδερκεστάτοις ſubjicere audeo: quam rem me ad eminentiſſimum QVIRINVM, tam ſacrum Muſis nomen, primum ſcribentem ipſa vox QVIRINA inſcriptionis ab Muratorio male locatæ admonere feſtive videtur.

Pagina octingenteſima quadrageſima ſeptima ſeptem Muratorius concluſit epigrammata, in quibus omnibus, ab uno eoque primo ſi diſceſſeris, *Tribuum* Romanarum

narum quædam adſcripta eſt. De ſingulis *Tribum* adnotatam habentibus carptim ſtrictimque dicam.

Mur. 847 : 2.

Τὸ QVIR. eſſe QVIR*ina tribu* ſi monerem, *γλαῦκ᾽ εἰς Ἀθήνας* ferrem. Præſtat eluere duas mendas, quibus hic titulus fœdatus eſt. Verſ. 2. QVINTILINVS barbarum nomen in Romanum gentilitium QVINTILIVS corrigi, & verſu quarto ex quatuor literis TITI quatuor numeri IIII. refingi debent: quibus ſuperincumbentem lineolam $\overline{\text{IIII}}$. ſeu duas lineolas ſuperpoſitas $\overline{\text{II}}\overline{\text{II}}$. exſcriptori fraudi fuiſſe exiſtimo. Emendato ſic a me Muratorii titulo, memineram ſaxa Cohortium Vrbanarum Prætoriarumque compluria Fabretti diligentiam in unum locum contuliſſe. Nec mora, in ſaxis Cohortis IIII. Prætoriæ apud Fabr. p. 134. n. 97. inveni votivum hunc QVINCTILII titulum, quod Muratorium ſuus index in Fabrettum non docuit. In veteribus monumentis ut QVINCTII & QVINTII, ita & QVINTILII & QVINCTILII, ſic varie ſcripti leguntur. Quid? quod in uno eodemque lapide duas epigraphas habente, cujus Fabrettus ipſe poſſeſſor erat, utraque ſcribendi forma ſimul occurrit, ad ſiniſtram QVINTILIO, ad dextram QVINCTILIO. Vid. Fabrettus p. 199. num. XLV. qui locum inventi lapidis ſui ad aliud ibidem inventum demum p. 299. b. H. expoſuit.

Mur. 847 : 3.

Ex indicibus ſuis claſſem *Tribuum* Romanarum conſilio non laudando abeſſe voluit Muratorius. neque, ſi indicem *Tribuum* more Scaligeri, Reineſii, Gudii, Donii, confeciſſet, in eo 847 : 3. legeretur. nam ind. 17. ſeu nominum legitur *P. Quintius P. F. Publius.* 847: 3. Prænomina interdum cognomina fieri non neſcio: at heic τὸ QVINTIVS integre exſcriptum, & τὸ PVBLI curtate inciſum, caſu eodem, quaſi PVBLI*us*, concordare tanto minus placet, quod *Quintium* hunc & prænomine *Publium*, & cognomine *Publium* fuiſſe, a vero plane abhorret. Sæpe cognomina, poſt *tribum* ultimo loco poni ſolita, in ſaxis nulla leguntur. ne procul exempla advocem, ſufficiunt qui 847: 7. cognominibus poſt *tribum* itidem omiſſis habentur L. RICCIVS L. F. VEL*ina* (tribu) & L. ATILIVS L. F. VEL*ina* (tribu.) Ita & P. QVINTIVS P. F. PVBLI*lia* (tribu) cognomine caret. Forte aut plenius PVBLIL*ia*, aut brevius PVBL*ilia*, magis de more in ſaxo ipſo legitur. *Tribus* in ſaxis militaribus potiſſimum ſolitæ ſunt adſcribi.

Mur. 847 : 4.

Tribus QVIR*ina* heic redit bis, in Tomi Muratorii primi pagina extrema vitioſe bis QVR, pro QVIR, ſeu QVIR, edita. Idem enim ſaxum a Muratorio bis datum eſt. quam Muratoriani operis pulcerrimi maculam ſaxorum repetitorum ſexcenties, immo millies deprehendimus. Schedarum Muratorii typus Antinoriano longe antiſtat. ita tamen, ut verſu penultimo pro Muratorii FIRMIVS lectio Antinoriana FIRMVS verior, firmiorque habenda ſit vel ex verſu ſexto, ubi ambo typi

recte FIRMO habent. AED*ilis* enim PATER, qui duobus filiis titulum P*osuit*, eodem cognomine est usus, quod & alteri filio FIRMO fuit, non FIRMIO. Recte a Muratorio jubemur animadvertere *Collegium Iovis Optimi Maximi* antea nobis ignotum: addo, in 544: 4. in *Collegium* PO. M. corruptum. in quo ibi explicando inanem Muratorius operam sumsit. De COLLEGIO I. O. M. minus dubitare debemus, quia alios ordines religiosos, seu Collegia Deorum Dearumque, ex aliis saxis novimus, quibus *Collegium Compitalicium* (*Larum Augustorum*) addi potest, si rite conjeci in epp. epigraph. ad GORIVM V. C. p. 376. *lin.* 33.

Vers. 3. 7 SCAETI Muratorii typus habet: Antinorianus 7. SCAEFI. Index Mur. 17. seu Nominum, *Scæfus Centurio.* 544: 4. item *Scetius Centurio.* 847: 4. Male *Scetius* pro *Scætius*. Ut ex genitivo SCAEFI Muratorio nominativus *Scæfus* placuit: ita eidem *Scætus* æque ac *Scætius* potuisset placere. Sed quia neque *Scætia* gens, neque *Scætus* cognomen alibi mihi occurrunt, malim adhærere Antinorii lectioni 7. SCAEFI, i. e. centuria SCAEFI*i* potius, quam *Scæfi*. *Scæfus* enim cognomen quoque ignotum. Gens vero *Scæfia* jam in Grutero extat.

Mur. 847: 5.

Tribus QVIR. heic extense scripta QVIRINA imposuit Muratorio, ut dormitans lapidem hunc post *Quintios* ante *Rexium* insereret, ac si QVIRINA hominis nomen esset. Locari debuisset supra in titulis *Flaviæ* gentis, pag. 816. in qua pagina non septem, sed sex tantum lapides video dari: nulla enim ibi adest inscriptio, numero 1. signata: unde suspicor, loco suo seu pag. 816. exclusum titulum T. FL*avio* T. F. QVIRINA (*tribu*) VICTORINO factum in paginam 847: 5. id est in locum alienissimum quadam incuria esse translatum.

Pari ἀβλεψίᾳ Gruterus 518: 10. fractum initio lapidem, in quo AEMILIA (tribu) prima vox legitur,

\- - - - - - - - - - - - - -
A E M I L I A
M A X I M O . D O
B E R O . M I L
C O H. VIIII. PR
7. V E R I *cet.*

in *Aemiliæ* gentis saxis sic retulit, ac si in eo *Aemilius Maximus* referretur. a quo errore postea sibi cavit, eumdem titulum inscius iterum proferens 553: 1. voc. *Maximus*, ubi potior locus erat. Gruteri editio posterior neutrubi quidquam monet de hoc fragmento bis dato a Grutero, & in indicibus Gruterianis male accepto a Scaligero & ab Holtheno. Divinus enim Scaliger ind. 12. de tribu AEMILIA neutrum Gruteri locum adtulit, & in ind. 23. seu Nominum posuit *Maximus Do-*

bi|*us.*

birus. 518 : 10. 553 : 1. tantumque abeſt, ut ab Holtheno indici 12. AEMILIA (*tribus*) ex 518 : 10. 553 : 1. ſit addita, ut potius ab eo in indicem 23. ſeu *Nominum* hæc ſint inlata :

„ Aemilia. 518 : 10. „
„ Maximus Doberus. 518 : 10.
„ Maximus Dobirus. 518 : 10. Scal. 553 : 1. „
„ Doberus miles. 518 : 10.
„ Dobirus. 518 : 10. not. 553 : 1. „

Diligentia Holtheni inſtitutum ſuum in præfatione indicibus Gruterianis præfixâ expoſitum ſecuturi, voc. *Maximus Dobirus* non 518 : 10. *Scal.* 553 : 1. & voc. *Dobirus* non 518 : 10. *not.* 553 : 1. ſed utrobique 518 : 10. *Scal.* 553 : 1. *Scal.* dare debuiſſet: quia Maximus *Dobirus* nititur indice Scaligeri. de quo Holthenus in ſuis animadvertendis ad Grut. 518 : 10. tantum monuit; ad Grut. 553 : 1. monere neglexit. Idem indici Nominum Scaligerano ſine ullo indicio de ſuo addens *Aemilia.* 518 : 10. errorem Gruteri alieno ſaxum loco ponentis ſecutus eſt, ac ſi *Aemilia* ibi gens intelligeretur, ſeu hominis ibi nomen eſſet AEMILIA. qui error non minor eſt altero, quo DOBERO ſaxi de hominis cognomine acceperunt & Scaliger & Holthenus. Ut enim AEMILIA ablativo caſu eſt accipiendum de *Tribu*, cognomini ſolita præponi: ita dativum MAXIMO ſequitur alter ablativus DOBERO, *Maximi* ſignificans patriam, quæ poſt cognomen ſuffigi conſuevit. Stephanus Byzantinus : ΔΟΒΗΡΟΣ, *πόλις Παιονίας.* Cellarius Not. O. A. T. I. p. 1033. utrum in Ptolemæi Δήβορος, an in Thucydidis Δόβερος (immo Δόβηρος) vocales transpoſitæ ſint, in medio relinquit. Sed Thucydidis ſcriptura Δόβηρος minime ſollicitanda eſt, quam optime ſe habere vel ex lapide Maximi, oriundi DOBERO, manifeſto tenemus.

Pro DOBERO in alio Gruteri ſaxo vocali tertia DOBIRO editum eſt 517 : 4. quod ſi cum ſaxo Maximi contendo, quæ in initio ſaxi Maximi tempus rerum edax nobis invidit, poſſunt videri ſic reſtituenda.

T. AELIO. T. F.
AEMILIA (*tribu*)
MAXIMO. DO
BERO. *cet.*

Ex Grut. 517 : 4. Scaliger non modo ind. 12. ſeu *Tribuum* AEMI. ſed etiam ind. 10. ſeu Geographico *Dobirum* dedit. quorum illud optime factum; hoc autem θηλυκῶς *Dobirus* verius fuiſſet, quam οὐδετέρως *Dobirum.* quid ? quod in 517 : 4. pro DOBIRO malim reſtituta vocali ſecunda DOBERO ex Maximi titulo legere.

His Gruteri ſaxis a me ſic inter ſe collatis, invenio tandem ſaxum Maximi, quod initio fractum ex Grut. 517 : 4. redintegrare ſtudui, a Muratorio prima ſui parte illæſum produci, 774 : 8. quaſi antea numquam prodiiſſet. Neque tantum

 ignorat

ignorat Muratorius, versu primo mancum a Grutero bis datum esse : sed & in ind. suo 13. seu Geographico de *Dobero* altissime silet. Quam vocem si patriam militis notare vidisset, utrum in Classe XI. seu solita militarium, an in Classe XV. seu Geographica dare mallet, dubius credo fuisset.

Mur. 847 : 6.

FAB*ia* Tribus admodum frequentata in Brixianorum saxis, inprimis militaribus. Militem Brixianum eadem Tribu censitum inveni in lapide Helvetico ἀνεκδότῳ, quem adducerem, nisi ad finem Muratorianæ paginæ, ad quam commentor, festinarem. Quare sufficit heic dicere, hoc Rexii saxum jam legi in Fabr. p. 370. n. 141. quod Muratorio qui latuerit, miror. Ne Fabrettinum Muratorii indicem MS. iterum incusem, ipse Fabrettus cap. IX. p. 642. b. E. ob gentem *Rexiam* citat suum Cap. V. num. 141.

Mur. 847 : 7.

De VEL*ina* Tribu, a GORIO meo in indice, quem in tres Inscriptionum Etruriæ tomos pertinaci labore in modum Scaligerani & Reinesiani adornavit, omissa, hominem amicissimum monui in epp. epigr. pag. 433. *lin.* 26. In postremo hoc Muratorii saxo duo legi, qui VEL*ina tribu* fuerint, ad paginæ Muratorianæ saxum tertium, de PVBLI*lia tribu* agens, supra p. CLVIIII. jam præcepi. Neque aliter accepit Gorius, in indice Doniano 12. seu *Tribuum* voce VELINA numeros VI : 128. verissime adscribens. Muratorius ind. Nominum, *L. Riccius L. F.* 847 : 7. item *L. Atilius L. F.* 847 : 7. neutri nomini τὸ VEL. adponens. Recte in indice Atilio prænomen Lucii dedit, quo eum in nota privaverat, quum siglas male junctas H. SS. L. exponere tentaret Hoc Siti Sunt Loco. Ne reliqua notæ Muratorianæ confodiam, nonnisi huc transfero, quæ ad præstantissimum GORIVM ante editum celeberrimi MVRATORII Thesaurum scripsi.

„Paginæ Donianæ 259. saxum primum num. 128. VEL*inam* tribum quid, quæ-„so, repetit versu statim secundo ? Etsi non ignorem, lapides antiquos non ea „audacia esse corrigendos, qua membranas veteres ; Reinesiumque, doctissimum „alias lapidum expositorem, non raro audaciæ nimiæ notam merito incucurrisse „agnoscam : ausim tamen alterum illud VEL. corruptum ab exscriptore pronun-„tiare ; sique patiaris, legam

„ L. RICCIVS. L. F. VEL. PESSI
„ NVNTE ANN. LXV. ET MAR
„ CIA MAXIMA VXOR *cet.*

„Quæ in lapide, ut solent, cohærebant LXVET. descriptori facile LX. VEL. visa „sunt. Inter mariti & conjugis nomina ET sexcenties & interponi, & omitti solet. „*Marcia Maxima* cur indice 23. a TE sit omissa, miror. Versu 6. RICCIA L. F. „BVLLA immisso F. legendum videtur. H. SS. accipio H*ic Siti Sunt.* Ita L. ver-„sum

„fum fextum claudens, erit prænomen: L ATILIVS L. F. VEL. a TE ind. 23. „fine prænomine datus. „

His ante duodecim abhinc annos jam fcriptis faxum hoc Doniano - Muratorianum diu poft vidi & in Gud. 309: 10. legi ex Ligorio. Gudianus Ligorii typus inferior eft Doniano ex fchedis bibliothecæ Vaticanæ, cui TV, QVIRINE, bono Reip. literariæ nate, tanta cum laude præes. Index Gudianus Nominum, *Atilius L. F. VEL.* 309 : 10. ubi prænomen omitti non miror. Ligorianus enim typus verfu 5. extremo poft H. S. L. lacunæ feu defectus indicia oftentat. at ind. Gud. 12. feu *Tribuum* voc. VEL. numeros 309: 10. abeffe, non poffum non mirari. Quod nifi Muratorius frivolis de cauffis Gudianam Syllogen contemfiffet, verfus fecundi VEL. tantæ ei offenfioni non fuiffet. Pro LXV. ET, ut ex ingenio olim emendavi, ex diftinctione Ligorii facile patior LX. VET. legi. in qua lectione homo nobis fiftitur fexagenarius, VET*eranus*. cui, avunculo fuo, pofuit, & fibi, L. ATILIVS L. F. VEL*ina* tribu, præterea & ipfe dictus VETER*anus* in Donio, & extenfiffime VETERANVS in Ligorio, LEG*ionis* VII. Cognomen Ricciæ verum adhuc quæro: *Bulla* enim non fatis placet: BELLA autem vel FABVLLA, quæ modo in mentem veniunt, ab editis abeunt longius. Sed mulierculæ hujus cognomen verum fcire tanti non refert, ut id nefcire quam anxie quærere non præftet.

PRIMORDIIS CORCYRAE, opere TVO immortali, Muratorium in comportandis Thefauri fui epigrammatis (ita Infcriptiones vocari pag. 186. erudite doces) ufum non effe, demiror. Non deerant, quæ de Infcriptionibus Corcyræis adferrem, nifi longior fieri nollem.

Eft vero, quod ante, quam finiam, ex TE, eruditiffime Princeps, quæram. Ubi locorum fita eft TILIA? aut in quonam *Gafparis Schotti* libro inveftigari poteft infcriptio, quam a BRICHERIO fuo fuppeditatam Muratorius 1979: 8. prodidit? APOLLINI. GRANNO. T*itus*. IVL*ius*. VICTORINVS. vere legit BRICHERIVS. Addo, verfu penult. pro HVI legendum omnino videri T*ito*. IVL*io*. nifi bis, de patre & de filio, ligatum †, feu TI*ber*. præ T*iti* prænomine placeat. Quæ adverfantia fibi occurrere fcribit MVRATORIVS, aliis exemplis, fi fit opus, docere poffum pulcerrime convenire. De Bricherii DEC*urio*. C*oloniæ*. A*u*G*uftæ*. PAR. in primis quo modo PAR. intellexerit, legive poffit, decernere fatis nequeo, nifi cognito ante loco, ubi faxum fuerit erectum aut inventum. Habes cauffam, cur de *Tilia* doceri velim. cui honeftiffimæ cupiditati meæ unum TE omnium optime confido fatisfacere poffe. Voles quidem certe, fi poffis. Ita opto, ut valeas, & diu lætus interfis populo QVIRINI, id eft Brixiano, fed & Romano. Turici Helvetiorum. V. Idus Decembres. MDCCXXXXVII.

Jam in eo eram, ut literas has Brixiam mitterem, quum mihi alterum munus TVVM adfertur, quo me liberaliter donare, QVIRINE optime, perrexifti.

Infigni hoc beneficio TVO auctus lubentiffimus legi, quæ de Diptycho QVIRINIANO mira ingenii fœcunditate adhuc protulerunt ftudia contraria & certantia hominum ætatis noftræ doctiffimorum, qui TIBI gratificaturi, eodem omnes ftudio, quisque in fua fibi navi, æquor hoc eboreum fulcantes, ventis ufi diverfis, alii alio delati funt. Singulorum μελετήματα quod mereantur pretium ftatuere, non mei eft arbitrii, fed unius QVIRINI, qui ebur hoc fuum Bibliothecæ Vaticanæ a fe digniffime inlatum optime noffe debet. unde & doctiffimus LEICHIVS conjecturas fibi natas non pertinaciter tuiturus, Eminentiffimi QVIRINI, qui, ut eruditos oculos habet, certiffimam de illis tabulis ferre fententiam poteft, acri gravique judicio permifit.

Multo minus, ut ingenue fatear, & libere dicam, blandis verbis TVIS inducor, ut idem mare poft tot egregios viros & ego tentem: primum ne videar

- - - - - *argutos inter ftrepere anfer olores.*

deinde, quæ nondum lectis eruditorum differtationibus mihi fefe dare cœperant, ea maximam partem ante me, alia ab aliis, quorum labores perdoctos mihi donafti, obfervata effe cognovi, ut a fcribenda in Diptychum TVVM divinatione animum mentemque omnem averterim, ipfe me non revocans, fed totis viribus refugiens. ne collatis pavonum pennis me exornare dicar, maleque mulcatus dimittar. poftremo, quod caput eft, ab interpretandis monumentis pictis, fictis, fculptis, cælatis, effigiatis cet. a quibus literæ abfunt, manum fere abstineo: quod hoc interpretandi genus tantum non omne, quoties literæ adfunt nullæ, quæ viam veri quærendi inveniendique aperiant, fæpe fæpius ejusmodi eft deprehenfum, ut ne veri quidem fimilia prolata effe ab æquis rerum æftimatoribus fit judicatum. conf. quæ ad Inl. BOVHIERIVM a me fcripta funt pag. 274. *lin.* 7.

Μία δ' οὐχ ἅπαντας ἄμμε θρέψει
Μελέτα - - - - - - - - - - -

ad quæ Lyricorum principis verba fcholiaftes eruditus erudite notat, *εἰ μὴ πέφυκας πρὸς τὸ παγκράτιον, πάλην ἄσκει, ἢ ἄλλο τι, πρὸς ὃ εὐφυῶς ἔχεις.* Itaque ab Diptycho QVIRINIANO, nunc VATICANO, quod licet literis, quibus ab fe cantet, cujum fit, careat, quo minus tamen *illiteratum* vocemus, quidquid Mufarum eft, inprimis Mufæ QVIRINI omnes vetant, curriculo abeo, ut via breviffima

Ferar ad diptychum BRIXIANVM, feu illuftris Brixianorum gentis BARBISONIAE, *literatum*, id eft literis infcriptum notatumque, quæ *confulare* id effe quam maxime loquuntur & clamant. in quibus interpretandis Bouhierius, Leichius, & ego multi fuimus, ut non potuerit mihi non effe gratiffimum, a Te donatas effe mihi differtationes, in quibus non de TVO tantum diptycho præclare disputetur, fed etiam de diptycho BRIXIANO Barbifoniorum multa fiat mentio.

De fpectatiffimi BOVHIERII & elegantiffimi LEICHII explicationibus epiftolam fcripfi vicefimam, bene longam, pagg. 272. --- 353. deque BOVHIERII conjectura-

jecturarum, quas TEcum quoque ab ampliſſimo Divionenſium præſide communicatas magni, ut merebantur, feciſti, & publica luce digniſſimas publice pronuntiaſti, verſione latina in Belgio curata & edita quædam addidi in ep. ad Nobiliſſ. BLAVRERVM pag. (29.) *extr.* Utinam BOVHIERIVS ſuperſtes mihi reſpondere potuiſſet. Utinam quod hic morte nobis lacrymanda præventus non potuit, aut TV, ſapientiſſime QVIRINE, aut GORIVS noſter, aut uterque mihi præſtaretis.

MAZOCHiana de eodem diptycho Conſulari quum mihi primum a Gorio memorarentur epp. epigr. pag. 383. *lin.* 15. quanta eorum cognoſcendorum cupiditate flagraverim vides ex pag. 409. *lin.* 15. neque tamen poſtea quidquam Mazochianæ curæ a Gorio accepi, ἁπλῶς ad Syllogen Calogieræ voluminoſam, in qua Mazochiana Venetiis recuſum iri audiverat, ab eo pag. 429. *lin.* 15. rejectus.

Quantam igitur gratiam a me iniviſti, mittenda ad me celeberrimi MAZOCHII diatriba, ſplendidiſſimo nomini TVO inſcripta! Cujus Sectionem III. de diptycho Brixiano Boëthii Conſulis ἔγνων, ἀνέγνων, κατέγνων. quid enim? adeo contortæ ſunt viri cetera eruditiſſimi & antiquitatum peritiſſimi, explicationes τοῦ ECCONS & τοῦ EXPPPVS. ut ab omni antiquitatis regula abnormes deflectant, in eum cenſum referendæ, quo voces cohærentes & continuas peſſime diſtinctas prodigioſeque acceptas eſſe, exemplis pluribus Mazochiano ſimillimis alibi Ξ. Θ. oſtendam. Τὸ S. finale & τὰ EC initialia τῶν EXPPPVS. ECCONS. ſic jungenda eſſe, EXPP. PV. SEC. CONS. cur non vidit? Unum eſt, quod doctiſſimum MAZOCHIVM juxta mecum obſervaſſe video. Procopii locum dico, ab Relandi παρερμηνείᾳ vindicatum ab Mazochio pag. (XXIV.)not. 31. & a me epp. epigr. pag. 333. *lin.* 6.

Prima diptychi Boëthiani vox NAR. quantopere interpretes torqueat, non neſcis. Doctiſſimum LEICHIVM, auctoritate TVA abreptum, eam ANIC. ſignificare arbitratum, Bouhierio occaſionem præbente, reprehendere debui pag. 317. nuncque video ex TVA ad CL. de BOZE epiſtola, quod pag. (XXVIII.) *extr.* (XXIX.) *init.* non quidem ſerio, ſed jocando, ſumta Oedipi perſona, eras hariolatus, id LEICHIVM ex folio Sibyllæ recitatum, aut ex Jovis diphthera prolatum credidiſſe. Nonne ut Jupiter Comicus Alcumenæ, ſic QVIRINVS ſe purgabit LEICHIO?

- - - - - - SI quid dictum eſt per jocum,
Non æquum eſt, id te ſerio prævortier.

Ego vero ſerio TE etiam atque etiam rogo quæſoque, ut initium literarum diptychi Boëthiani, earumque ductus atque flexus omnes & ſingulos, maximos, medioximos, minimos, viſumque non prudentiſſimum fugientes, ſerio contemplatus, ſerio reſpondeas ad ea, quæ pag. 322. *lin.* 19. a me poſita ſunt. Cujus enim oculis fidem habebo majorem, quam QVIRINI oculatiſſimi,

Ambobus mihi qui carior eſt oculis?

Iterum VALE, QVIRINE oculiſſime,

Aut aliud ſi quid carius eſt oculis.

a Brescia ce 10. *Mars* 1748.

LE paquet cy joint qu'avec ma Lettre qui se trouve là dedans je Vous prie de presenter à Monsieur *Hagenbuchius*, Vous apprendra de soi-meme que je viens de recevoir aujourdui celle que Vous m'avés ecrite le deuxieme de ce mois. Je suis seur qu'à ce tres sçavant Professeur ne sera pas inconnu l'honneur que j'ay taché de rendre à son nom dans les deux Lettres imprimées c'est a dire addressées la premiere à Monsieur *Breitingerus*, & la deuxieme à Monsieur *Feuerlinus*. cet.

Le Cardinal Querini.

Signor Hagenbuchio stimatissimo.

ALLE proteste della mia affettuosissima riconoscenza per i tanti, e tanti favori da Voi compartitimi mio riveritissimo Sig. Hagenbuchio, le quali v'ho fatte pervenire per mezzo non solamente del Sig. Heideggero, ma di due Lettere pubbliche, aggiungo ora i proprj caratteri per confermarvi vie più la medesima. Vi prego dunque a viver sicuro della somma stima ch' io faccio della vostra erudizione, e della vostra amicizia ancora.

Resto ancora debitore di manifestarvi ciocch'io penso della vostra Critica sopra la p. 847. di Muratori, e della situazione di *Tilia*, ma non per questo mi manca il coraggio di ricercarvi preventivamente del vostro giudizio sopra l' interpretazione da me data ad un' Iscrizione, che trovarete descritta nelle poche quí annesse carte, che formano il principio d'una nuova mia Lettera latina. Vi prego dunque del favore, senza dimenticarvi dell' altro già richiestovi, e per cui meglio conseguire, Vi spedisco le carte del Giornale di Venezia. e per fine mi protesto

Vostro sempre affettionatissimo

Il Card. Querini.

PRIN-

PRINCIPI . EMINENTISSIMO
ANGELO . MARIAE . CARDINALI
QVIRINO

JO. GASPAR HAGENBVCHIVS

εὖ διάγειν. *Brixiam.*

APILLO mihi meliore non demum notandus, fed notatus jam pridem eft dies ille, cujus horulis tantum matutinis Turici ita adfuifti, ut partem earum præcipuam cum collegæ meo, tum mihi, humaniffime ad TE evocatis, tribueris. cujus a nobis abitus TVI verius, quam ad nos adventus, quum menfe fuperiore in literis ad Inl. Marchionem MAFFEIVM facerem mentionem, non dubitavi hos Poëtæ verfus ponere :

Βῆ δ' ἴμεν ἀστεροπῇ ἐναλίγκιος, ἥν τε Κρονίων
Χειρὶ λαβὼν ἐτίναξεν ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου,
Δεικνὺς σῆμα βροτοῖσιν, ἀρίζηλοι δέ οἱ αὐγαί.

Virtutum TVARVM præconem non defideras, QVIRINE MAGNE, me male parvum : qui in iis, qui TE, quanti mereris, id eft maximi faciunt, nomen meum inprimis profiteor. Quod tam cito, tam fubito, a nobis abieris, non potui non dolere. carui enim fructu diuturnioris confuetudinis. at idem lætor, quod abfens toties mei memor effe non definis. nam cum viris principibus, TVIque fimilibus, verfari, fuique apud eos memoriam conftituere, pauciffimis datum eft.

Quot ex faufto admodum die illo, quantisque a TE beneficiis ufque fim mactatus, meis in literis primis merito deprædicavi : eodemque grati animi officio me nunc hisce alteris iterum defungi neceffe eft. ita bene mihi faciendi finem numquam facis. nam bene facere ex confuetudine in naturam TIBI vertit : quod eft vere ΕΥΕΡΓΕΤΩΝ.

 Neque

Neque tantum ad me misisti, quæ limatissimum ingenium TVVM alia ex aliis in lucem publicam dare perrexit : sed in iisdem, inprimis in epistola ad clar. FEVERLINVM tanto me honore dignatus es, ut dum legerem, ex atra veste, quam gero, statim persenserim tenebras & caliginem illabi oculis meis, quos laudes a TE in me profectas puduit obire. Si luminibus meis serenitas reparetur, id est, ubi primum ad Diptychon Boëthii Brixianum amplius illustrandum tempus mihi vacabit, quæ potero tantopere a TE adjutus, dabo : valde tamen verens, ne expectationi TVAE incredibili, quam gravem mihi adversariam constitutam & paratam esse video, nullo satisfaciam modo. Sed noles, infelicitatis ipse me ut prædamnem, aut spem, quæ etiam incerta recte foveatur, in certam desperationem convertam. Potius itaque nunc ago, quod magis ad nos immo unice vel jam pertinere voluisti.

TVA enim, VIR EMINENTISSIME, epistola, summæ benivolentiæ, qua me prosequeris, testis certissima, quam VI. Idus Martias ad me ipsum ἰδιοχείρως exarasti, in spem me venire jubet, fore, ut & de *Tiliæ* situ, cujus mihi adhuc ignoti mira cognoscendi ardeo cupiditate, & de meis ad Muratorianam paginam DCCCXXXXVII. observationibus criticis quid TIBI videatur, ad me statim scribas : si, quid de inscriptionis in limine epistolæ ad clar. Jo. Matth. GESNERVM, quæ prælum Brixianum jam cœpit exercere, a TE positæ siglarum interpretatione TVA ipse sentirem, prius TIBI aperuissem.

Perbenigne mecum agis, optime QVIRINE, qui hanc mihi conditionem ponas. Absque hac ἀντιμισθία, quam mihi ostendis, esset, tot nexibus me TIBI jam devinctum cognosco, ut voluntati TVAE me non obsequi piaculum crederem. Si, quod cuperem maxime, auctoritati TVAE adsurgere, & album sine mora interpretationi TVAE calculum adjicere possem, næ levi opera omni respondendi officio jam fere essem defunctus. Sed non eos cognovi QVIRINI nostri mores, ut sententias TVAS temere a quoquam velis, multo minus postules, probari, cui dissentiendi caussæ sint graves : aut ut eos, qui censoris honesti animum sumunt, minus ames. quas virtutes TVAS, promovendis literarum optimarum studiis accommodatissimas, saluberrimasque, reliquarum omnium, quibus nites, flores, emines, chorum quam maxime & ornare & decere, in TVIque admirationem omnes rapere non miror, sed in TE conspicuas admiror, quo rarius in tanta sede una morantur eruditio princeps, & princeps modestia. Magnorum hominum labores doctissimos suspicio quam qui maxime. eosdem ab nævis omnibus immunes, quia homines magni dederunt, homines tamen, numquam in animum induco meum. Nullum enim librum sine erroribus prodire certum est :

(Ut vitiis nemo sine nascitur:) optimus ille est,
Qui minimis urgetur. - - - - - - - - - - - -

Quid ?

Quid? quod nescio qua animi divinatione permotus, TVAEque expositioni nonnihil diffisus, alieni judicii adjumentum quoddam quum circumspiceres, non ad præclara Italiæ TVAE lumina caussam hanc TVAM detulisti; sed, qui summus est TVVS erga me amor, ad me, homuncionem transalpinum, decurris, ut non modo parem principibus, verum etiam infimis communem TE probes, &

Ut acuat sese diligens industria

mea. Quare ne expectationem TVAM fallam, TVAEque petitioni minus obtemperem, ingredior ad explicandam rem, de qua meam TIBI sententiam exquiris.

Inscriptionem a TE sic editam

M. NONIO M. F.
BALBO
P. R. PROC.
HERCVLANENSES
P.

PROC*uratori* factam esse, non PROC*onsuli*, adeo non habes ambiguum, ut siglas, quæ ἀμέσως antecedunt, P. R. quadrifariam interpretari tentes', quater tamen ita, ut duo genitivos signari credas a dativo PROC*uratori* rectos: seu P*ublicæ* R*ei*, seu P*rivatæ* R*ei*, seu P*rincipis* R*ationis* (quod, ni fallor, de eo accipis, qui *Principis* seu Imperatoris fuerit *Procurator Rationis*, ut uterque genitivus ab eodem substantivo *Procurator* regatur. aut, quod ad idem recidit, ut genitivus *Principis* ab altero genitivo regatur, qui fuerit *Procurator Rationis Principis*) seu tandem P*atrimonii* R*ationis*. Quatuor has interpretationes non ex uno loco in quatuor diversas vias abire, sed ex quatuor diversis viis ad unum locum tendere & pervenire satis video: in hocque opinionum TVARVM quadrivium ex Jureconsultorum libris TE venisse plane intelligo: possumque, si non nolis, addere *Privatæ Rationis Procuratorem* a Gutherio de Off. Dom. Aug. 3: 27. quoque commemoratum; aut, substantivo *Rei* vel *Rationis* per ellipsin in ICtorum libris tritam omisso, PR*ivatæ* PROC*uratorem*. quo modo Massiliæ, græcæ originis urbe, in saxo græco ΕΠΙΤΡΟΠΩ ΠΡΕΙΟΥΑΤΗΣ, *Procuratori Privatæ* scil. rei vel rationis legitur in Grut. 458: 1. ubi notulam Lindenbrogianam *g.* in ed. Grut. sec. non minusculis literis græcis Πρητάτης, sed majusculis dare debebant; & quidem ΠΡΗΥΑΤΗΣ, non ΠΡΗΤΑΤΗΣ. Scilicet græcorum Τ & Υ vitiose sæpe confundi: ut hodieque typothetæ præter voluntatem nostram alterum pro altero interdum ponunt. Vel in meo ad Turicense monumentum commentario pag. 533. *lin.* 11. me nolente pro Τετρανοστολόγιον male editum est Υετρακοστολόγιον, ad quod quum operarum errores corrigerem, ut homo sum, connixi.

Ad ellipsin substantivi *rei* seu *rationis*, quam dixi, cum genitivo adjectivi fœminini *Privatæ* animum si adtendisset Muratorius in nota ad 1114: 5. *Procurator privatæ Regionis Ariminensium* munus ei novum minime esset visum. Neque enim pri-

vata Ariminensium regio habuit Procuratorem, quod novum omnino esset & inauditum; sed erectus est lapis Pisaurensis SVBPRAEF*ecto*. VIGIL*um*. *Bis*. (non *Brittonum*: quos *Vigiles Brittones* doctissimo Muratorio relinquimus) PROC*uratori*. PRIVATAE. (sc. *rei* vel *rationis*) REGIONIS. ARIMINENSIVM i. e. per regionem Ariminensium: quem ad modum modo citatus lapis Massiliensis ΕΠΙΤΡΟΠΩ. ΠΡΕΙΟΥΑΤΗΣ. ΔΙΑ. ΦΛΑΜΙΝΙΑΣ. ΑΙΜΙΛΙΑΣ. ΛΙΓΥΡΙΑΣ.

In dubium, credo, non venit, Herculanenses monimentum suum M. Nonio M. F. Balbo posuisse aut ipsis liberæ Rom. Reipublicæ temporibus, aut sub primis saltem Cæsaribus. Si erexerunt ante, quam summa rerum ad unum esset devoluta, nullus plane tunc locus erit *Procuratori Rei Privatæ* Imperatoris Romani.

PRIVATARVM RERVM PROCVRATIONEM sub Septimo Severo primum constitutam esse, Spartianus in ejus vita cap. 12. memoriæ literis prodidit, memoria ipse falsus secundum Salmasium, quo judice jam ab Augusti temporibus non modo res hæc, sed nomen quoque ipsum cognitum fuit. Spartiani tamen caussam contra Salmasium fortiter tuetur Ph. a Turre ad Insc. M. Aquilii cap. V. p. 74. 75. Quam nos nunc litem nostram non facimus, fori eam Jureconsultorum esse satis gnari. Hos vero Spartiano magis cauturos, quam a Salmasio staturos puto. Conf. quæ Burmanniana dedi in Τεσσαρακ. p. 525. *lin.* 18.

Rejecta ergo ad Jureconsultos hac controversia, Spartiano tamen dicam non scribentes, quoad testimonio indubio doceamur, *Procuratores rerum privatarum* ante Septimium Severum hoc ipso nomine notos jam fuisse, Strabonis a Casaubono lenius, acrius autem a Salmasio ad Spartiani verba p. 609. ed Hack. adducti, de Aegypto in provinciæ formam redacta locum adscribimus integrum, Geogr. lib. XVII. p. 1147. 1148. Ἐπαρχία δὲ νῦν ἐστι, φόρους μὲν τελοῦσα ἀξιολόγους, ὑπὸ σωφρόνων δὲ ἀνδρῶν διοικουμένη τῶν πεμπομένων ἐπάρχων αἰεί. Ὁ μὲν οὖν πεμφθεὶς τὴν τοῦ βασιλέως ἔχει τάξιν. ὑπ᾽ αὐτῷ δ᾽ ἐστὶν ὁ δικαιοδότης, ὁ τῶν πολλῶν κρίσεων κύριος. ἄλλος δ᾽ ἐστὶν ὁ προσαγορευόμενος ἴδιος λόγος, ὃς τῶν ἀδεσπότων καὶ τῶν εἰς Καίσαρα πίπτειν ὀφειλόντων ἐξεταστής ἐστι. παρέπονται δὲ τούτοις ἀπελεύθεροι Καίσαρος καὶ οἰκονόμοι, μείζω καὶ ἐλάττω πεπιστευμένοι πράγματα.

Πολυμαθεστάτῳ Salmasio ἴδιος λόγος i. e. *privata ratio* eleganter dici videtur ipse *rationalis rei privatæ*, seu *procurator rationis privatæ*: sic *rationem patrimonii* in veteri saxo legi pro *patrimonii rationali*: SVPERPOSITO. MEDICORVM. EX. RATIONE. PATRIMONII. id est, qui ratio fuerit patrimonii. ut ex consule qui consul fuerit. Quæ de *cura* docte superaddit, brevitatis caussa omitto, & hoc unum moneo, λόγον pro λογιστῇ Strabonem scripsisse duriusculum mihi quidem videri: quod poëtis potius & oratoribus, ipso Salmasio ad Trebell. Poll. in vita Claudii c. 5. p. 362. b. non abnuente, conveniat. Forte Straboni stilus suus æquus restituetur, si ab eo non ἴδιος λόγος, sed ἰδιολόγος scriptus fuisse conjiciatur: primum, quod alia ad eamdem formam cum λόγος composita græco ore communiter, & optime græce dicta sunt, ut δεκαταλόγος, εἰκοσολόγος, πεντηκοστολόγος, cet. ut in Τεσσαρακοστολογίῳ

meo

meo adducendi occasio fuit. deinde, quod græcorum nemo alius λόγον pro λογιςῇ dixit, uti neque Romanorum quisquam *rationem* pro *rationali*.

Quod enim unum sententiæ suæ firmandæ exemplum vir summus adduxit ex saxo veteri apud Grut. 581: 7. vereor ne eruditius quam verius *ex ratione* ab eo explicetur, *qui rationalis fuit*, tuncque non amplius erat, seu *exrationalis*, ut *ex consule* pro consulari seu eo, qui consulatu jam abierat. Addo, rei opportunitate admonitus, EXCOM. RERVM. PRIVAT*arum* in Grut. 151: 6. ed. sec. nam male in ed. priore EXCON. RERVM. PRIVAT. legebatur, non EXCONS. RERVM. PRIVAT. ut literula auctius citat Gutherius, qui, quod ad intellectum vocis illius corruptæ faceret, adferre magis voluit, quam valuit, *de Off. dom. Aug.* 3: 26. *ante fin.* contra ea alio in saxo Grut. 1079: 14. EXCOM. ORD. pro EXCONS. ORD. irrepsisse dixi in ep. de Diptychis pag. 313. *lin.* 30. Ut enim Comites, & Excomites, rerum privatarum; nec non Consules, & Exconsules, ordinarii notissimi fuerunt: sic ignotissimi Consulares, & Exconsulares, rerum privatarum; nec non Comites, & Excomites, ordinarii. De EX magistratibus præposito multis me verbis in eadem epistola p. 286. *seqq.* dixisse meministi: &

De EX officiis domus Augustæ præfixo egi in Τεσσαρακοςολογίῳ p. 521. 522. τῷ

EX STATIONE XXXX GALLIARVM

lucem fœnerans. Ita, quod Salmasius adduxit, de AVG*usti* LIB*erto*, SVPERPOPOSITO MEDICORVM, EX RATIONE PATRIMONI*i*, nil opus est, quin nimium videtur, cum *ex consule* conferre, q. *Exrationali patrimonii.* Hunc enim Augusti libertum ægerrime crediderim umquam fuisse ipsum *rationalem patrimonii.* Ut sub Aegypti & Præfecto & Juridico & Rationali Rei Privatæ Augusti Libertos fuisse ex Strabone aperte intelligimus, ita hunc AVG*usti* LIB*ertum* vix dubito *Rationali Patrimonii* operam tantum suam locasse, dictum EX RATIONE PATRIMONI, i. e. fuisse eum unum *ex ratione patrimonii*, seu *rationis patrimonii.* Hujusmodi enim ablativos ab EX rectos, & genitivos, ἰσοδυναμεῖν scripsi pag. 522. adducto loco Actor. XXI: 10. cui quæ præcedunt verba, Apoc. XIX: 10. Σύνδουλός σου εἰμὶ, καὶ τῶν ἀδελφῶν σου. delenda esse video, ad rem ibi nil facientia: quia genitivus ἀδελφῶν non ellipticum habet regimen, sed expressum ipsius substantivi σύνδουλος. quod monere me jussit P. Syri sententia

Ignoscito sæpe alteri, numquam tibi.

Gruteriani saxi ῥῆσις EX RATIONE PATRIMONI sic quoque expediri potest, ut iste AVG*usti* LIB*ertus* intelligatur *servus* EX RATIONE PATRIMONI*i*. Vox *servus* per ellipsin frequentissime deest, sæpe etiam de *Augustorum libertis* expressa. ne dubitemus, servos ab Augustis suis manumissos, seu libertos factos, servorum domus Augustæ officia administranda suscepisse, aut munera domus Augustæ servilia obire perrexisse. quam in rem plura scripsi ad Ill. Bouhierium, quum de ellipsi vocum *libertus* & *servus* agerem, p. 164. *med.* & p. 174. D.

In eadem epiſtola de *diſpenſatoribus*, ſervilisne tantum conditionis fuerint, ſententiam meam protuli p. 159. *med.* Qui ab Salmaſio productus eſt LVPERCVS. DISP*enſator.* RATIONIS. PRIVATAE. non ipſe *Rationalis Rei Privatæ*, ſeu *Procurator Rationis Privatæ*, ſed, meo quidem judicio, ſervus tantum fuit, *Diſpenſator rei privatæ*, ſcil. ſub Procuratore ſeu Rationali ejusdem rei. En inſcriptionem integram ex Grut. 597: 5. a Muratorio de *diſpenſatore non ſervo* in nota Anti-Fabrettiana acceptam, ut Muratorii citationem Gruteri correxi epp. epigr. p. 161. *lin.* 2.

AVRELIAE. LAVDICIAE
CONIVG. OPT. B. M
LVPERCVS
DISP. RATIONIS. PRIVATAE

Ex toto lapide nihil prorſus nobis adlucet, quod hunc diſpenſatorem Lupercum, uno ſervili nomine ſuo nobis notum, ſervorum numero ſuadeat eſſe eximendum. Uxorem habuit gentilitio nomine vocatam: cujusmodi conjugia frequentiſſima fuiſſe tradidi p. 172. *lin.* 25. Si hæc ſervi conjux, AVRELIA, fuit Auguſti liberta, quod probabiliter conjici poteſt, certo ſcire non licet, Imperatorum Aureliorum temporibus hunc ſervum diſpenſatorem adſignabimus.

Quæ hactenus de duobus ſaxis ab Salmaſio adlatis disputavi, non ita accipi velim, ac ſi eorum, quæ de Auguſti Libertis Ἐπιτρόποις in Τετσαρ. p. 516. *extr.* ex Dione adtuli, immemor factus Auguſti libertos ullos numquam *Procuratores Patrimonii*, aut *Procuratores rationis privatæ* fuiſſe exiſtimem. Hoc tantum volo, neque τὸν ὄντα EX RATIONE PATRIMONI*i*, neque DISP*enſatorem* RATIONIS PRIVATAE, Auguſti Procuratores ipſos fuiſſe; ſed Auguſti Procuratoribus, quos ingenui an libertini fuerint neſcimus, ſubfuiſſe, in operis & ſervitio rationum conſtitutos.

Ingenuum vero quam maxume, M. Nonium M. F. Balbum, *Privatæ Rationis* PROC*uratorem* nobis exhibet Inſcriptio, ſi Eminentiſſimi QVIRINI interpretatio ſiglarum tantum habet ponderis & veritatis, quantum eruditionis & ingenii. Sed quia auctoritatem TVAM, quamvis magnam, cui merito adſurgerem, pro ratione ſufficere non vis, quid mihi docendo adhuc amiculo videatur, cognoſce.

In explicandis antiquarum inſcriptionum ſiglis id ſtudendum eſt, ut lectiones ſiglarum non modo ὁλογραμμάτως in aliis ſaxis occurrant, ſed ut præterea eodem quoque ordine, non autem inverſo & inſolito inveniantur. At *Privatæ rei Procuratorem* (brevitatis enim ſtudio reliqua interpretamenta, ad idem, ut ſupra dixi, recidentia, miſſa facturus, ut hactenus jam feci, hoc uno contentus ero) ſaxa nî fallor omnia hoc omnino ordine ignorant. quo tamen ordine, ſi in ſaxo quodam indubiæ interpretationis occurreret v. g. PRIVAT. REI. PROC. aut PRIV. RER. PROC. parum offenderer. v. epp. epigr. p. 448. *lin.* 25. ſed & quæ GORIVS mihi reſcripſit

reſcripſit p. 465. *lin.* 10. quibus heic reſpondere nolo. Si tantum hoc poſitu verborum *Procurator rei privatæ* conſuevit incidi, vix cuiquam probabimus, ordinem ſolitum in eodem honore per ſiglas, quæ a communiſſimo ordine temere non diſcedunt, incidendo migratum eſſe.

Addo, quod gravius eſt: *Rei privatæ*, aut *privatæ rei* vocabula literis tantum initialibus inciſa nuſquam deprehendi. Si TV deprehendiſti, TVAE me ſcientiæ ut participem facias oro, rogo, obſecro, quo TVAE interpretationi acutiſſimæ, ſique hoc mihi oſtenderis etiam ſolidiſſimæ, lætus lubens plaudam animo, ore, manu dextra ſeu quem hæc regit calamo. In marmorariorum uſu umquam fuiſſe dubito, quia ſcilicet periculum erat, ne ſiglæ R. P. aut P. R. quæ potiſſimum R*ei* P*ublicæ* aut P*opulo* R*omano* denotandis antiquitus adhiberi conſueverant, obſcuritati maxime fierent obnoxiæ. Si, quod eruditio QVIRINI exiſtimat, hoc domus Auguſtæ officium ſolis ſiglis P. R. PROC. Herculanenſes ſignificaſſent, dignitatem viri clariſſimi, quem ſtatuæ honore cupiebant honeſtum, non modo poſteritati reliquiſſent difficillimam intellectu, ſed vel ſuæ ætatis hominibus poſuiſſent αἴνιγμα γριφοειδές.

Laudandamne an admirandam magis dicam neſcio veterum in monumentis, quæ publica præſertim auctoritate, ut noſtrum Herculanenſium, fuere conſtituta, ſimplicitatem, ſimul & prudentiam, ut quæ perſpicuitati officere poſſent videri, diligentiſſime ſtudioſiſſimeque evitarent, & ſiglis uterentur iis, quæ uſus eſſent receptiſſimi. id quod me valde movet, ut in explicandis inſcriptionis TVAE ſiglis non quidquam venandum putem reconditi aut abſtruſi, ſed quod ſit facile, obvium, tritum, omnibus expoſitum apertumque. tanto magis, quod titulus TVVS optimi ævi eſſe videatur: quem ipſa ἁπλότης, optima ſui interpres, commendet neceſſe eſt. Φευγέτω δὲ, inquit quidam, ἡ σαφὴς γραφὴ καὶ τὰς ἀμφιβολίας.

Mirari ſatis profecto nequivi, quum legi, auctorem deſcriptionis a TE edi cœptæ, quam poſt tot præclara mox TIBI debebit orbis literatus, ſcripſiſſe, *ſiglas illas* P. R. *a nemine adhuc fuiſſe intellectas.* Sublato puncto, quod male irrepſit, haud ambiguum habeo legi debere PR*ætori.*

Puncto certe nullo literæ duæ P & R dirimuntur in alia ejuſdem Nonii inſcriptione apud Mur. 2024: 3. quam aut parum fideliter Neapoli deſcriptam fuiſſe, aut rem, de qua agitur, obſcurare potius quam illuſtrare ſcribis. Immo vero Muratorianam TVAE plurimum lucis adferre, infra, ſi de PR. abſolvero dicere, amplius, ſpero, cognoſcemus.

In Novellis Reip. Literariæ, quæ Venetiis prodeunt, N. I. ad. d. 6. Jan. 1748. pag. 3. incipiunt recenſeri *Memorie di varia erudizione della* Società Colombaria *Fiorentina.* Volume I. In Firenze 1747. in 4. pag. 284. oltre la Dedica a S. M. I. Franceſco I. Imperadore ec. oltre la Prefazione del Sig. Propoſto *Gori*, e Notizie premeſſe intorno la *Società Colombaria*, e Tavole VIII. in rame. Pag. 6. tandem hæc

 ſunt:

ſunt : Non tralaſceremo in fine accennar le 14. Iſcrizioni de' *Marmi antichi poco anzi diſcoperti nel regno di Napoli*, e che communicati al dottiſſimo Sig. *Gori* formano la più gentil corona alle ſopraccennate Memorie. Eccone una poſta a piè d'una belliſſima ſtatua Equeſtre ſcavata ultimamente preſſo la Real Villa de' Portici.

M. NONIO. M. F
BALBO
PR. PRO. COS.
HECVLANENSES

His paucis abhinc diebus primum lectis hæc mihi ſtatim notabam. „Verſu ult. tolle „typographi Veneti, neſcio an & Florentini, errorem, & lege HERCVLANEN-„SES. Notum *Herculanium* inter Neapolin & Pompeios: v. Cluv. Ital. Ant. & Cel-„lar. Not. Orb. ant. nec non Rein. ad II: 29. p. 274. Inſcriptiones XIII. Neapoli ad „GORIVM meum miſſas ipſe edidi in Epp. Epigr. pagg. 466. 467. 468. præſtan-„tiſſimam earum ſtatim ibidem in ep. ad celeberr. KAPPIVM illuſtrare adgreſſus.„

Quæ Noniana acceſſit, modo data, ſi non eadem prorſus, ſimillima certe eſt illi, quam in epiſtola TVA edere inſtituiſti. Deeſt verſus ultimus unam literam P habens i. e. P*ublice*, aut P*oſuerunt*. At Gorianus quoque ſeu Venetus typus (librum enim Florentinum, cui GORIVS noſter eſt præfatus, nondum vidi, jam diu literas ab eo expectans) punctum inter P & R planiſſime ignorat.

Quod heic uſu nobis venit in inſcriptionibus Herculanenſium, idem in verſandis antiquis codicibus exercitatiſſimi quique Critici, Vrſinus, Caſaubonus, Salmaſius, Græyius, Burmannus, alii, paſſim teſtantur de PR. & P. R. & R. P. Quæ ab librariis & ſciolis varie acceptæ & lectæ quas ſæpe turbas dederint, quæ lectionum monſtra pepererint, ſuperſedeo recenſere.

PRAETOR, quo magiſtratu quid notius? ſigla PR. notari vulgo ſolitus eſt. Exemplis parcens, non omitto titulum, qui Muratorianum a TE adductum proxime antecedit, 2024: 2.

L. NAEVIVS L. F. SVRDINVS
PR.
INTER. CIVIS. ET. PEREGRINOS

Muratorius in nota duo alia citat Gruteri ſaxa, neſcius Begerianum a Bricherio Columbo ſibi miſſum jam prodiiſſe in Grut. 441: 1. ubi ante editum Mur. Theſaurum notavi. „Habet Begerus Spic. Ant. pag. 104. n. XXVI. ineditum arbitratus. „Gruteri enim Addenda numquam conſuluit.„ Eadem neque Muratorius conſuluit, neque editionem Gruteri ſecundam in conſilium adhibuit: qua ſi eſſet uſus, ab repetendo inutiliter ſaxo ſibi caviſſet. In notula ed. Grut. ſec. nomen *Spurini*, pro

Surdini

Surdini pofitum, poffet; videri typographi Amftelædamenfis vitium habere. at id ipfum auctorem notulæ ex Vrfino dediffe, videmus ex Ruperti ad Reinefium epift. XXXIV. p. 199. 200. qui; Rupertus & Addenda Gruteri laudaverat, & Vrfini in Grut. ed. fec. citati verba adduxerat opportuniffime.

M. Nonium M. F. Balbum PR*ætor m* poftea PROCOS. feu *Proconfulem* fuiffe, licet confulatum Romæ numquam gefferit, ejusque adeo nomen Faftis confularibus ignotum fit, infcriptio Muratoriana nobis fidem facit: cui concinit & alterius feu Gorianæ typus Venetus. Nam tantum abeft, ut quidquam hoc habeat ab moribus Romanis abhorrens, ut potius cum regula antiquitatis pulcerrime conveniat. *Proconfules* enim dictos effe non eos modo, qui gefto prius confulatu in provinciam a Senatu miffi effent, fed etiam, qui Prætura antea functi in eam veniffent, tralatitium eft.

Hinc in elogiis virorum olim clarorum, & honoribus in urbe & provinciis functorum, haud raro *Præturam*, poftque hanc *ἀμέσως Proconfulatum* una referri invenimus. Grut. 26: 2. PRAETOR. PROCOS. quem lapidem quum Muratorius 183: 6. fic dediffet, *Rhodigii, apud Comitem Carolum Silveftrum. Mifit ipfe.*

Q. ASCONIVS
GABINIVS MODEST
PRAETOR. PROCOS
PRAEF. AERARI SATVRNI
DEDIT

hanc notam fubjecit. „Correctiorem do, quam Gruteriana (eft) pag. 26. num. 2. „*Præfectorum Aerarii Saturni* alii lapides meminere„ Gruterum in Claffe Deorum cum Saturni faxis dediffe nemo mirabitur. credidit enim lapidem SATVRNO votum, ob lectionem Scardeonianam, dandi cafu SATVRNO habentem. Cur vero Muratorius in Claffe fua III. Pontificum, Sacerdotum &c. locaret, fatis cauffæ non erat. de quo nunc non dico.

Dico, quod magis noftra referat, verfum tertium PRAETOR. PROCOS perperam a Muratorio intellectum effe, quafi una hæc effet dignitas, non duæ. Indice enim nono pofitus ab eo eft

Prætor Proconfularis. 183: 6.

Quanto rectius Scaliger, conficiendorum indicum haud paulo peritior, quam Muratorius aut ego, indice Gruteriano quinto, PRAETOR. 26: 2. item *Proconful.* 26. feu, ut plenius ab Holtheno datum eft, 26: 2.

Quanto bonitatis intervallo indices Muratoriani Scaligeranos fequantur, in epiftolis epigraphicis me adtigiffe memini: quod argumentum, fi otium fuppeteret, fingulari libello perfequi operæ effet. Vel hoc vide, quod in eodem Muratorii

indice dignitatum , proxime ante *Prætor Proconſularis.* 183 : 6. eadem voce *Prætor* ſic datur

Pr. Pil. Quinquenn. Augur. 204 : 5.

Tiſanii honores in 204 : 5. memorati nusquam in indd. Mur. comparent, niſi, quo loco minime debebant, ind. 9. voc. *Prætor.* Quis ibi, quæſo, inveſtigabit? nemo, niſi cui ante, PR. peſſime *Prætorem* ſignificare videbitur. Si PR. ſit interpretandum *Prætor*, quo modo PIL. interpretabimur ? Dignitates hæ tres in unum locum compingendæ non erant. quo tamen modo in Mur. indd. centies peccatum eſt , ut dignitates poſt primam relatas locis ſuis non invenias. Debebant dari, PR*imus* PIL*us* in militaribus, ind. 10. QVINQVENN*alis* in civilibus ſeu magiſtratibus, ind. 9. & AVGVR in honoribus ſacris, ind. 3.

Poſt PRAETOR. ſæpe PROCOS. nude, tacito nomine provinciæ, cui præfuerit *proconſul*, occurrere diximus. interdum cum PROCOS provincia ipſa legitur expreſſa. Rein. VI : 130. p. 464.

QVAESTORI. VRB*ano*. PRAETORI
.PROCOS. PROVINCIAE. SICILIAE

Poſt Rein. dat Don. V : 125. p. 194. & ex Donio Mur. 673 : 2. tacito tamen Reineſio, quem diligentia Gorii ad Donium commentantis recte citaverat. quam Muratorii negligentiam ne mireris, v. Inl. Bouhierii literas a me editas pag. 21. *lin.* 15. & pag. 146. *extr.* Ut ineditum quoque eſt in Gud. 114 : 4. Etſi ſuos ſibi indices ad Fabrettum confecerint Gorius & Muratorius, & Koolianus Gudianarum inſcriptionum editori ad manus fuerit, hos tamen Quatuorviros fugit, ſaxum extare in Fabretto p. 459. n. 82. qui ſe primum dare credidit, ignorans, Reineſium priorem jam dediſſe. De virorum doctorum ad Fabrettum indicibus v. pag. (87) epiſtolæ meæ, honori & meritis Inl. BLAVRERI dicatæ. Qui digniſſimus Bibliothecæ Civicæ apud nos Præſes, ab univerſo nuper conventu oratus & facile exoratus, ad TE, Eminentiſſimum Vaticanæ Bibliothecæ Præfectum Cardinalem, qui omnibus latiſſimæ eruditionis TVAE monumentis ſplendidiſſimis liberaliſſimeque donatis noſtram Turicenſium Bibliothecam feciſti ſuperbam, de tanto beneficio TVO literas ad TE dabit, TEque ſeque digniſſimas, ex quibus BLAVRERVM noſtrum, ὡς ἐξ ὄνυχος λέοντα, eum cognoſces, qui propter eximias animi dotes, & ingenium omni liberali doctrina perpolitum, merito maximi apud nos fiat.

Rein. VI : 16. p. 401.

L. CAECILIO. L. F. RVFO
Q. TR. PL. P.
PROCOS.

In commentario de Rufo hoc, Tribuno plebei, Prætore, & e Prætura Proconſule recte traditur. Quod autem index Rein. 20. habet

Q.

Q. Qui, 16. VI.

ceu κόμματος πονηροτάτε aut totum deleri, aut *Qui* in *Quæſtor* corrigi debet: ut ind. 5. *Quæſtor* ex 16. VI. bene datus eſt. Iterum ind. 20.

P. Prætori, 16. VI.

neque de ſenſu vero lapidis litem Reineſio moveo: ſed ſigla P. mihi vehementer diſplicet, eamque miror Reineſium in ipſo lapidis textu dediſſe *ex Collectaneis Piccarti.* Ipſe enim Piccarti typus cum Reineſio communicatus ab Ruperto epiſt. XLI. p. 351. n. 232. clariſſime *Pr.* habet, ut P. Reineſianum ſcripturæ lapidis, ni fallor, ipſius PR. locum cedere verum ſit.

Inſcriptiones hactenus adductas, inprimis Gruterianam Surdini, & Reineſianam Rufi, eadem ſe ſimplicitate commendantes, cum Muratoriana, a TE adducta, Nonii componens, nequeo a me impetrare, ut Muratorianæ haud dubie ſaniſſimæ ullo diffidam modo. Potius Muratoriana, quæ PR. PROCOS. veriſſime habet, fretus alteri a TE datæ medicinam adferri, & pro vitioſis P. R. PROC. quoque PR. PROCOS. legi debere exiſtimo. Deſcriptionis enim, quam edere paras, auctor forte aut oculis ipſe minus dextre uſus, aut ab aliis deceptus ipſa inſcriptionis verba non accuratiſſime chartis ſuis commiſit. Hanc mihi ſuſpicionem ex optime transſcripta Muratoriana obortam valde adauget typus Gorianus Venetiis repetitus. quem ſi ſequi poſſimus, utrique inſcriptioni pulcerrime inter ſe convenit PR. PROCOS.

Muratorianam aliam eſſe TVAE, & Venetæ ſeu Gorianæ, nemo in dubium vocabit. Sed utrum Veneta ſeu Goriana, & TVA duæ ſint, an una tantum, ob διπλογραφίας, quas, quantum ſatis eſt, jam enumeravi, nonnihil hæreo: ita tamen, ut magis mihi propendeat animus, eamdem eſſe. Si duæ ſint, magisque ſi duo tantum typi unius ſint aliquantulum variantes, TVAM ex Veneta ſeu Goriana citius, quam hanc ex TVA, verſu tertio emendaverim. niſi αὐτόπτης fide digniſſimus, & peritiſſimus, PROC. non PROCOS. legi teſtabitur.

Contrario errore in Grut. 37: 12. ed. pr. *Q. Lucius Sabinianus* inſcribitur

PROCOS. AVG*uſti.*

pro quo in ed. ſec. PROC. AVG. in textu ipſo repoſuerunt, ad vocemque PROC. hanc notam dederunt. *Sic legi in lapide, non* PROCOS. *ut ediderat Gruterus, teſtatus eſt Segethus, qui vidit. & ſane ſic legendum eſſe conjecerat jam Salmaſ. ad Spart. Adrian. c. 3. quem vide.* Neque ubi teſtimonium Segethi commemoratum inveniatur, neque cujus hæc adnotatio ſit, Græviine, an Gudii, additur. Grævii credo eſſe, qui deſumſerit ex Rein. Inſc. p. 463. *med.* ſeu ex fine commentarii Reineſiani ad VI: 128. Merentur autem de Gruteriano lapide, quem Segethus vidit, videri Ruperti & Reineſii epiſtolæ p. 135. & p. 157. 158. quas ſi notator Gruterianus conſuluiſſet, in 37: 17. præterea gentilitium nomen LVCIVS (de quo in Τεσσαρακ. p. 577. *extr.*) in verum VOLVSIVS ex 38: 4. ob ejusdem Segethi αὐτοψίαν corrigendum vidiſſet. de quo altum in Gruteri ed. ſec. ſilentium eſt.

Populi Romani honores quondam fuerunt rari & tenues, ob eamque cauſſam glorioſi: poſtea autem, jam Cornelii Nepotis ætate, effuſi atque obſoleti: ſicut idem Nepos olim apud Athenienſes fuiſſe reperit: & hos enim majus imperium nactos, magiſtratuumque largitione corruptos trecentas ſtatuas Demetrio Phalereo decreviſſe narrat in vita Miltiadis cap. 6. Ita M. Nonio M. F. Balbo in tractu Neapolitano plures ſtatuæ potuerunt eſſe erectæ. Si non duarum tantum, ſed trium diverſarum epigraphæ ad nos pervenerunt, Muratoriana, Veneta ſeu Goriana, & TVA, in hacque tertia ſolis quaſi radiis ſcriptum legatur PR. PROC. non, ut in duabus prioribus, PR. PROCOS. velim etiam atque etiam cogites, Mæcenas Eminentiſſime, annon præ P*rivatæ* R*ei* PROC*uratore* malis legere PR*ætor* PROC*onſul*.

Eos ego taceo, qui in notarum ſeu ſiglarum, quas undique contulerunt, libellis nil dubitantes PROC *Proconſul* poſuerunt, ſed ita, ut in quibus vetuſtis monumentis ſigla hæc ipſis id ſignificare ſit viſa, more ſuo i. e. negligenter taceant. quo ſilentio de antiquitate non præclare ſunt meriti, neque vetuſtatis amatores & ſtudioſos valde adjuverunt. hoc enim modo intercepta eſt inveſtigatio & judicatio, annon quod ipſis PROC*onſulem*, peſſime forte, notare eſt viſum, potius PROC*uratorem* aut aliud quidvis deſignet. Horum aliquot in ſcenam ſolens produxit Vrſatus T. XI. Græv. p. 918. E. F. ipſe ſe prioribus de hac nota PROC. *Proconſul*, ut & de aliis ſæpiſſime, haud melior. In aliis ſaxis, fatebor enim, ſigla PROC. pro PROCOS. mihi aut non occurrit; aut, ſi adfuit, oblitus ſum, quærendique tempus nunc minime habeo: neque magnopere curo. Quum enim *Conſulis* vocem, licet non frequentiſſime, una etiam litera C. in ſaxis mihi obſervatam eſſe ſatis recorder, num minus audebimus analogia pari ſimilique PROC. admittere pro PROC*onſule*? Apud Herculanenſes quidem certe ſi eidem homini tres ſtatuæ ſunt decretæ, quarum duabus PR. PROCOS. inciſum fuit, in tertia, ſi vel maxime PR. PROC. tantum in ea legi αὐτόπται certiſſimi teſtentur, *privatæ rei procurationem* latere, a dignitatibus in ſtatuis reliquis ejusdem viri prætorii memoratis, *prætura* & *proconſulatu*, toto cœlo diverſam, adduci ad credendum non poſſum.

Memini & hoc, alias me inſcriptiones legiſſe ſibi per omnia tantum non ſimiles, non tamen easdem, & in hoc tantum diſſimiles, ut vox una aut altera illic extenſius, hic conciſius ſit inciſa. Quæ ad ampliſſ. Bouhierium pag. 29. *lin.* 10. ſcripſi, ſatis huc faciunt: magis etiam, quæ ipſum Gudium, in peregrinatione ſua muſica inſcriptionibus exſcribendis deditiſſimum, ſic ſcripſiſſe in Inſc. Gud. indice XXI. pag. XLVII. b. voc. M. AGRIPPA lego. „Idem titulus in duabus mar„moreis baſibus, quæ a. 1662. ſub terra inventæ fuere in illo ſuperbo monumento „C. Ceſtii ---- Similes ſunt ſibi baſes eæ & forma & verbis, nihilque differunt, niſi „quod linea XI. pro AEDIL. in altera eſt AEDILIS. Gud.„

In

In compendium omnia ſic mitto. M. Nonii M. F. Balbi inſcriptionem TVAM cum Muratoriana, & cum Goriana Venetiis recuſa, ita in concordiam redigendam eſſe, ut ne Herculanenſibus virum hunc prætorium eripiamus, mea fert exiſtimatio: ſique, qui TVAM viderunt, P. R. PROC. inciſum ſe vidiſſe jurent, punctum inter P & R in erroribus fabrilibus, quo optima interdum monumenta non caruerunt, habebo. Nemo faber omnibus horis ſapit. Sed & nemo interpres eorum, quæ fabri iſti dederunt. Quare, quæ deliqui, ignoſce, meque erroribus, quos me erraſſe deprehendes, exſolve, ut ſolide gaudeam.

Literis his finem impoſiturus hoc addo: M. Nonium M. F. Balbum forte domo Campanum fuiſſe, Romæ autem ceu in altera patria honores geſſiſſe, geſtaque Prætura Proconſulem provinciæ præfuiſſe. Ciceronem Arpinatem, Romæ Conſulem, Ciciliæ proconſulem, nemo paullo humanior ignorat. Civi ergo ſuo, & domi nobili, & Romæ illuſtri, ſtatuas Campani decreverunt. In Muratoriana adſcriptum D. D. ſeu *Decreto Decurionum.* quorum? Herculanenſium, qui Balbi hujus laudibus & dignitati tantum videntur tribuiſſe, ut & patri & matri ejus ſtatuas ponendas decreverint, a Muratorio una memoratas, in eodem loco inventas: *In Villa Reſina ſive Portici:* unde nova tandem conjectura ſurgit, quam forte rectius premerem, mangonem hæc loci nomina *Portici* & *Reſina* illuſtriora facturum PR*ætorem* PROCOS. in *Portic.* R*eſin.* PROC*uratorem* auſum eſſe corrumpere.

Nil ſpernat auris, nec tamen credat ſtatim;
Quandoquidem & illi peccant, quos minime putes,
Et qui non peccant, impugnantur fraudibus.

Hæc ſubito, horulam unam atque item alteram occupationibus, quæ me male urgent, ſuffuratus de inſcriptione, cujus ſiglas obſcuriores illuſtrare adgreſſi ſumus, disputavi, & contra TVAM rationem a TE invitatus incitatusque meam dixi, ut teſtatum apud animum TVVM relinquam, nihil me antiquius habere, quam de antiquis monumentis cum viris, quibus omnis doctrinæ ratio cognita eſt, & qui antiquitatis notitiam promovere curæ cordique habent, id eſt QVIRINI, Principis EMINENTISSIMI, ſimillimis, colloqui, & TVAE voluntati obſequi.

VALE. TVRICI Helvetiorum. X. Kal April. MDCCXXXXVIII.

Quia ſupereſt chartæ quid, fugitiva quædam retraho, quæ mihi, hanc epiſtolam molito & exaranti, aliis negotiis generis minime antiquarii distractiſſimo, ſupra pag. CLXX. *lin.* 6. incuria neſcio qua elapſa ſunt. Ibi poſt ΑΙΓΥΡΙΑΣ hæc locum habere debebant.

Maſſilienſe Gruteri ſaxum Reineſius Inſcr. pag. 323. *extr.* ſeu in commentario ad collectionis ſuæ num. 55. Claſſ. III. ad partes vocavit, paginam Gruteri 484: 1. male citans pro 408: 1. quod ei παρόραμα ortum videtur, quia paullo ante citaverat Gruterum 684: 1. ex quo quia Φλάβιος Πιστικὸς ab Reineſio ipſo memoratus eſt,

 ſtatim-

ſtatimque ſuperadditum „Inde *Elius Piſticus* hic (ubi ELPISTICVS legitur) locum „habere poſſet; ſed ELPIDIVS proximius vero eſt„ miror, non in hanc quoque conjecturam eum veniſſe, ex ELPISTICVS fieri poſſe FL. PISTICVS.

ΦΛΑ. ΠΙΣΤΙΚΟΣ Gruteri ab Reineſio eſt citatus ſine prænomine. Scaliger ind. Grut. nominum græcorum non modo prænomen ſubtraxit, ſed prætera ex duobus hominibus, ſepulto & ſepeliente, nonniſi unum fecit voc. Φλάυιος vel Φλαυιυς ſic dans

ΦΛΑ. Πιςικὸς Πατρόινος. 684 : 1.

quem ſummi viri errorem retinuit Holthenus, & voc. Πιςικὸς de ſuo quoque poſuit

Πιςικὸς Πατρόινος. 684 : 1.

quum tamen ΚΑΙω ΦΛΑυίω ΠΙΣΤΙΚΩ fecerit tumulum ΦΛΑυιος ΠΑΤΡΟΙΝΟΣ.

Reineſius ex ſaxi ſui ſiglis verſus quarti V. P. P. P. RER. PRIVATAR. ſtatum viri ſic eruit, V*ir* P*erfectiſſimus* : PR*ocurator* RER*um* PRIVATAR*um*. De *Perfectiſſimatu* notum. Sed P. P. ſine neceſſitate ſollicitatur. Ut taceam, PR. ſiglam magis eſſe PR*ætoris* aut PR*æfecti*, quam PR*ocuratoris* : Duo P. P. officiis domus Auguſtæ præfixa quin P*ræ*P*oſitum* iſtiusmodi officio ſignificent dubitandum non eſſe dixi ad lapidem Turicenſem pag. 500. *lin.* 21. Dubitandum quoque non eſt, ipſos etiam PROC*uratores* Auguſti etiam P*ræ*P*oſitos* Auguſti vocatos eſſe : ad quod nunc non delabor. vel Gutherium vide de off. dom. Aug. 3 : 22. *prope fin.*

Helenæ Auguſtæ dicatum marmor poſt Rein. dat Mur. 261 : 2. cujus typus nomen dicantis, notante ipſo Muratorio, magis intricat, quam explanat. De ſiglis P. P. mutus in nota Muratorius : at pag. 2177. col. a. *med.* ſeu ind. 9. ab eo, Reineſium forte ſecuto,

Procurator Rerum Privatarum. 261 . 2.

datus eſt : qui ſecundum lapidis textum dari potius debuiſſet

Præpoſitus Rerum Privatarum. 261 : 2.

Mihi hæc addenti donum a TE, Patrone liberaliſſime, adfertur, TVA ad cl. GESNERVM Gœttingenſem epiſtola ad umbilicum jam perducta. quam animo jam præcipio, non minore voluptate me lecturum eſſe, ac florentiſſimi apud nos Mercatoris DAV. ESSLINGERI filium cognominem patri & avo, cum quibus mihi avita neceſſitudo eſt, anno ſuperiore præcipite Neapoli reducem, de eodem εὑρήματι, magno hercle & memorabili, narrantem audivi auritus totus, & frumenti aduſti grana ibidem inventa, quæ inde ſecum trans Alpes ad nos extulit, cum nummis quibusdam antiquis, & alia quadam ſupellectili antiqua, contemplatus ſum oculatus totus. Iterum VALE

- - - - - - - - - - celſe QVIRINE.

Ex

Ex EMINENTISSIMI QVIRINI literis. a Kempten ce 8. May 1748.

CE ſera un preſent auſſi pour moi & bien precieux que le travail de Mr. Hagenbuch ſur les Diptiques, & je ne doute pas qu'il ne trouve à propos d'inſerer là dedans ſes conjectures ſur l'Inſcription de *M. Nonius Balbus*. Mais il faut l'avertir que dans le Commentaire de *Sertorius Vrſatus de Notis Romanorum* les lettres ſuivantes *Pr. P. R. E. V.* ſe trouvent expliquées dans cette façon, *Procurator Privatæ Rei Egregius Vir*.

PRINCIPI EMINENTISSIMO
CARDINALI QVIRINO
S. P. D

HAGENBVCHIVS. *Cambodunum Vindelicorum.*

INSCRIPTIONIS ab Herculanenſibus M. NONIO. M. F. BALBO poſitæ ſiglas P. R. PROC. a TE in epiſtola ad Clariſſ. Gœttingenſium Profeſſorem Io. Matth. GESNERVM ingenioſiſſime ſic explicatas, *Privatæ Rei* PROC*uratori*, in meis ad TE literis X. Kal. April. 1748. malui ſimplicius PR*aetori*. PROC*onſuli*. interpretari, nixus potiſſimum aliis eidem Nonio erectis titulis: tum etiam, quia *Rei privatæ* aut *Privatæ rei* vocabula literis tantum initialibus inciſa nuſquam deprehendi, umquam ea in uſu marmorariorum fuiſſe dubitavi: ita tamen, ut ſimul omni prece a TE contenderim, ſi TV deprehendiſſes, TVAE me ſcientiæ ut participem faceres: tunc enim TVAE me interpretationi acutiſſimæ, ſique hoc mihi oſtenderes etiam ſolidiſſimæ lætum lubentem multimodis plauſurum eſſe. Nunc in literis TVIS Camboduni Vindelicorum a. d. VIII. Maji ad *Heideggerum* noſtrum exaratis, hodie a me lectis, non ſolum mei ſuaviſſime es memor; ſed opportuniſſime mones, „que dans le Commentaire de *Sertorius Vrſatus de Notis Romanorum* les lettres ſui„vantes *PR. P. R. E. V.* ſe trouvent expliquées dans cette façon, *Procurator Privatæ* „*Rei Egregius Vir*. „

Hæ notæ ſic ab Vrſato explicatæ, & a TE, PRINCEPS eruditiſſime, perquam commode & ſagaciter excitatæ, TIBI omnino dignæ videbantur, quas mecum communicares, quo eas cum TVA ſiglarum inſcriptionis Herculanenſium P. R. PROC. interpretatione ſedulo conferrem. Dictum a TE: factum a me. Operæ enim pretium eſſe duxi, relictis ceteris rebus omnibus inquirere, neque ante quieſcere, niſi mihi conſtaret, tantumne iſta Vrſati explicatio haberet in receſſu, quantum promittere nobis videbatur.

Non semper ea sunt, quæ videntur, decipit
Frons prima multos. - - - - - - - - - - -

Eſt ſcriptum ita, ut ſcribis, apud Vrſatum in Notarum frequentius in lapidibus occurrentium breviario & Mantiſſa, T. XI. Græv. pag. 1102. E.

„PR. P. R. E. V. Procurator Privatæ Rei Egregius Vir. „

ſed quum cum titulo Breviarii hujus etiam præfatio ejusdem concinat, ſe e re duxiſſe earum Notarum præcipue delectum dare, quæ obviæ magis & frequentius in veterum monumentis & nummis occurrant, τὰ PR. P. R. E. V. in mantiſſa locum invenire non debuiſſent. Hæcne frequentius in lapidibus occurrunt? Immo μοναδικὰ ſunt & ἅπαξ λεγόμενα, non reperienda niſi in uno monumento, eoque ipſo in ipſis his literis dubiæ lectionis, atque adeo magis dubiæ, quin incertiſſimæ, explicationis, ut videbimus ad veri cubile deducti, ad quod Vrſatus TVVS viam perveniendi obſtruxit magis quam aperuit. Nam

In opere majore, ſeu Commentario de Notis Romanorum, in quem ejus conſilium fuit, notarum veterum quotquot uſquam comparare ſibi liceret, comportare, & ordine alphabetico redigere, hæc leguntur T. XI. Græv. pag. 921. E. „PR. R. P. E. V. Procurator Rei Privatæ Egregius Vir. *Gutherius.* Qui de hoc agit „ *de offic. Dom. Aug. lib.* 3. *cap.* 35. „

Ita editio Græviana, quam ſolam ad manus habeo ex Bibliotheca Civica acceptam. Mendoſe autem *PR. R. P. E. V. Procurator Rei Privatæ* pro *PR. P. R. E. V. Procurator Privatæ Rei:* hunc enim, non illum verborum poſitum flagitat ipſe alphabeti ordo, poſtulans ibi loci, quæ PR. P. R. habent, nondum quæ PR. R. initio ſuo oſtentant. Vitioſe præterea libri Gutheriani tertii citatur *cap.* 35. ſeu omnium extremum, pro *cap.* 18. in quo hæc habentur, T. III. Theſ. Sallengr. (quem mea quoque bibliothecula habet) p. 555. C. „Notas litterarum PR. P. R. E. V. explico, „*Procuratorem Privatæ Rei, egregium virum*; qui monetur ſcribere Magiſtris pecorum „Sæpinatium & Bovianorum. „

Quod in Vrſato non invenimus, ex Gutherio pulcre intelligimus, ſiglas PR. P. R. E. V. legi in Grut. 513: 1. in qua inſcriptione explicanda operam ibi ponit Gutherius. An autem ſiglas iſtas alio in lapide ullo non extantes explicare conatus rem acu tetigiſſe ſtatim eſt exiſtimandus? Divinus Scaliger ind. Grut. 20. interpretandi officium refugiens ἀνερμήνευτον *PR. P. R. E. V.* 513. (loc. 1.) dare ſatis habuit: & de Gutherii explicatione non diu poſt, quam ab eo edita erat, jam Reineſium dubitaviſſe, teſtantur in Grut. ed. ſec. 513: 1. *not. e.* locum Reineſiani libri, ut nimis ſæpe non ſine damno literarum ſolent, non indicantes.

In eadem *notula e.* pro ſiglis, a Gutherio, Vrſato, & TE admiſſis, PR. P. R. E. V. notatum quoque eſt, in Cittadini ſchedis P. R. PRAE. V. haberi. Etſi Cittadinus non fuit αὐτόπτης, ſchedas tamen ejus codice Metelli, ex quo Gruterus primum

primum dederat, & meliores & auctiores fuiſſe, Addenda Gruteri ad 513: 1. nobis facillime perſuadent.

Neque Addenda Gruteriana conſuluerunt, neque editione ſecunda, quod ſæpius jam dolui, ſunt uſi GORIVS & MVRATORIVS, qui inſcriptionem Sæpinatem poſt Gruterum iterum produxerunt: alter in præclaro Syntagmate Doniano II: 65. p. 83. & quidem *Ex Donianis ſchedis autographis:* hic in Theſauro ſuo 606: 1. nonniſi *Ex Donio*, i. e. more ſuo non optimo ex opere Gorii Doniano, quo non inſpecto neſcias, ipſam Donii manum ſcripſiſſe, quæ oculi ejus Sæpini viderant. In typo Donii, nî fallor, αὐτόπτῃ ſiglæ noſtræ bis leguntur, non ut in Grutero tantum ſemel. primum v. 10. PR. PRAET. V. deinde v. 30. & 31. P. R. PRAET. V. In ipſo tamen prototypo, priore loco PR. cohæſiſſe, & in poſteriore interjecto puncto P. R. dirimi non puto.

Siglas has in Commentario Gorius non adtigit: adtigit autem Muratorius, in calce notæ ſuæ ſcribens: „Ceterum in calce Epiſtolæ Septimiani legendum puto „VINDICI, PROPRAETORIBVS fortaſſe *Quinquennalibus.*„ Voce ultima *Quinquennalibus* æquiſſimo animo caruiſſemus. V. enim ſi numerus ſit, non litera, *quintum* aut *quinque* vulgo ſignificat, numquam *Quinquennalitatis* munus. Placuerunt tamen hi *Præprætores Quinquennales* auctori eorum, ut etiam ind. 9. ex 606: 1. dati ſint. Gorius ind. Doniano 5. *P R. Præt. II: 65.* dare contentus in obſcuro reliquit, quo has ſiglas modo, demto V, legendas putet: niſi quod voc. *Prætor* locavit.

Mihi Septimiani inprimis epiſtolam rudem & barbaram, ſolœciſmisque, quod forte ipſe, niſi de ultimis verbis [QVAM ſcil. *epiſtolam* MISI VT IMPERITVM FACTVM EST, id eſt, ut hariolor, *ut imperite ſcripta eſt*] tota errem via, non ignoravit, ſcatentem, cum Baſſei Rufi & Macrini Vindicis epiſtola conferenti, atque ita ultima cum primis contexenti, media etiam Coſmi epiſtola, ſiglas noſtras exhibens, lucem quamdam accipere videtur. Septimianus injurias & contumaciam Sæpinatium & Bovianorum non amplius ferendam ratus ſcripſit ad Coſmum, ut, ſi ei ita videretur, IN LOCO DOMINI, i. e. quia Imperator, Dominus eorum, ad quem ipſum, ſi Romæ eſſet, rem a Coſmo deferri vellet, ab urbe aberat, damnum hoc fiſci iis indicaret, a quibus abſente Imperatore RECOGNOSCI DE HOC, ET IN FACTVM, SI ITA RES FVERIT, VINDICARI poſſet. Hi vero quinam fuerunt, qui vice ſacra ſeu *in loco domini* judicarent? BASSEVS RVFVS, & MACRINVS VINDEX, PR. PRAET. V. Quæ ſiglæ PR. PRAET. V. poſt utriusque judicis nomina quid ſignificare poſſe videantur, adhuc ampliandum, &, quod mihi nunc non licet, otioſo cogitandum, rimandumque altius, puto.

Quid garrulitate mea hactenus ſive offecerim, ſive profecerim, prudentia TVA decernet. Quod ſi TIBI, QVIRINE ſapientiſſime, ſub PR. PRAET. V. magi-

magiſtratus duo non latere videantur, certiora, ſcio, docebis. Modo ne Vrſati, ſeu Gutherii potius, PR*ocurator* P*rivatæ* R*ei* E*gregius* V*ir*, in uno Gruteri lapide, in quo, niſi vehementer fallor, aut pluralis numerus, aut duæ dignitates omnino requiruntur, abs TE agnoſcatur. nam id unum ſollicitius hac epiſtola mihi agendum ſumſi, ſeu potius a TE imperatum ſum executus, ne P. R. temere P*rivatam* R*em* ſignare credamus. *Au pis aller*, Horatius me TVVS tuebitur, MAECENAS prudentiſſime:

Nil agit exemplum, quod litem lite reſolvit.

Habes, QVIRINE Celſiſſime, quoddam meæ de inſcriptione Herculanenſi epiſtolæ ſupplementum: quale a TE quodammodo deſideratum me in quadam epiſtola TVA Turicum ad nos miſſa menſe ſuperiore ineunte memini legere. Mihi vero de unis ſiglis PR. PROC. epiſtola menſe Martio a me ſcripta, Brixiamque TVAM miſſa, vel longior æquo exiviſſe fuit viſa. in qua proinde piſce magis mutus fui de *Privatarum* vel *Privatæ Rei Procuratore*, quem in Gruteri ſaxo 14 : 5. Noriſio quæſitum, & Pagio probatum, ut ex hujus Critica in Annal. Baron. ad a. Cti XI. num. XIII. & XIIII. cognoſcimus, minime agnoſcendum putabis ipſe per TE. quare tacui, & nunc taceo, ne dicar SVS MINERVAM.

Sed de conjecturis meis ad M. Nonii Balbi inſcriptionem quid fieri velis, Heideggeri literæ nudius tertius ad TE miſſæ TVI arbitrii merito fecerunt. Iis, quæ de Diptycho Boëthii Brixiano ad TE ſcribere ſum exorſus, & primo quoque tempore, ſi otium dabitur, continuabo; commode eas intexi poſſe, quod velle nunc videris, deſpero. adeo diſſimile eſt argumentum. de quo TVA eruditio tantæ ſapientiæ conjuncta facillime ſtatuet, ſi Παρασκευὴν meam nuperrime ad TE miſſam, aut jam legiſti, aut leges. VALE & vive feliciter, felicius peregrinare, feliciſſime redi.

TVRICI Helvetiorum. Pridie Idus Majas. MDCCXXXXVIII.

IO. GASP. HAGENBVCHIO
Antonius Franc. Gorius
S. P. D.

Turicum.

NVPER quum rure Caniculares dies urentes fallerem, & meum in TRAIANI Cæſaris Columnam Commentarium continuarem, quem Wetſtenius Amſtelod. Euryſtheus alter mihi demandavit, ut in fine exhibeat Theſauri Morelliani, quem mihi poſt obitum Cl. Havercampi tradidit continuandum; accepi duas epiſtolas tuas omni ſuavitate & elegantia refertas, quæ mihi etiam præ omnibus cariores, & gratiores fuere, quia tuo nomine cum ſuis amantiſſimis adnexas miſit Mæcenas meus, dicam & Tuus, & omnium doctorum, qui Muſas colunt, Purpuratorum Eminentiſſimus ANGELVS M. QVIRINVS.

Bene

Bene ac ſapienter excogitaſti ei permittenti tradere Epiſtolas tuas quo celerius & tutius ad me perferantur; quod & ego eo adnuente faciam, ut litterarii noſtri Commercii ipſe ſit Arbiter, & moderator, & Patronus beneficentiſſimus.

Dum laudas Epiſtolas meas jejunas ſane, & inelegantes, quas ipſa die, qua mittuntur, exarare ſoleo tumultuario ac properanti calamo, amori tuo potius, quam acerrimo judicio tribuo. Statim ac ad Te miſi, tuæ ſunt; ſi vis proferre, eas oro emenda & caſtiga.

Doctiſſimi Amici mei P. CORSINI opus *de Notis Græcorum* bene procedit, & jam, ni fallor, quindecim folia excuſa ſunt. Huic Operi, me hortante, addet VI. Diſſertationes, quibus marmora difficultatibus plena ſumma atque exquiſita eruditione illuſtrantur, & multa ab aliis nondum perveſtigata adferuntur. Idem CORSINIVS valde te diligit, & maximi facit doctrinam tuam.

Duo Volumina mearum SYMBOLARVM ineunte autumno ſimul prodibunt, quæ ſtatim ad Te mittam. Primum, quo HERCVLANEVM RESVRGENS a me e ſuo ſepulcro evocatum, ſacrum eſt Eminentiſſimo Principi S. R. E. Cardinali ANGELO M. QVIRINO, a quo haſce meas delicias auſpicari jucundiſſime libuit; & ratio etiam ſuadebat; qui me tali ac tanto honore cumulavit, ut illud ex votis meis rite impleatur:

Chi ben comincia hà la metà dell' Opra.

Dedicationem Operis concepi Elogiaſtico more, quam ei probandam nunc mitto.

Curabo ut quamprimum ut jubes, conſulam doctiſſ. Dominicum Brichierium Columbum. De his alias: nunc Vale, & me ama.

Dab. Florentiæ VIII. Idus Auguſtas MDCCXLVIII.

FASCIC. IV. QVAESIT. PER EPISTOLAS.

NE vacua hæc pagella ſit, perlubet non nulla adnotare a Te Antiquariorum doctiſſimo enodanda. In antiquo Codice MS. inveni hunc Cippum deſcriptum, qui exſtat ad Aedem D. Antonii extra Ferentinum.

M PHILETICO
EQ. POETAE Q
ET COM PAL
Q. V. AN LX ET
CNANAE CON
IVGI. EIVS LIBE
RISQ. EORVM
VALENTINVS
PROCVR. POSVIT

Quidnam indicat Q? Deeſt nomen Gentis huius Philetici Equitis Poetæ Q & Comitis Palatini. Multa ſunt, (ne de Conjugis nomine dicam) quæ marmoris νοθείαν, ni fallor, ſubindicant.

Dignus etiam qui a Te expendatur ſequens lapis effoſſus Romæ anno 1738. qui exſtat apud Emin. Card. Beſotium.

D . M.
M. VLP. SILVANO. EQ.
PVB. ORNATO. AB. IMP.
COMMODO. AVG. PETT
MIL. LATII. HOSPITALIS
FRATRI DVLCISSIMO
FECIT

Et hic apud Eundem.

M. ALLECINIVS. PHILOCALVS
M. LIBERTVS
ALLECINIA. CLARA
ALLECINI. PHILOCALI
LIBERTA BENEFICIA
LALETI. PAEDA....
PVRP...........

Amici ubique gentium pro meo Theſauro diptycha inveſtigare pergunt.

Ut exhilarem Eminentiſſimum Cardinalem QVIRINVM, adjiciam Diptychi quadrilateri inſigniſſimi inſcriptionem, mihi communicatam a Viro Præſtantiſſimo, cujus curæ a me commendatum, ut diligentiſſime delineetur.

In altera facie

RVF.CENNPROBORESTIS

In altera

VCETINLCONSORD

Hæc pauca, ut multis ediſſeras de his Conſulibus. Rariſſimum vides, dum duo Diptycha cum averſa facie tam bene fraterculantur. Infra ſervi monetas e ſacculis effundunt.

Supereſt explicandus orbiculus inſcriptus

In averſis faciebus

Vale iterum.

Viro

Viro celeberrimo, eruditisſimo,

ANTONIO FRANCISCO GORIÒ

I. Gaſp. Hagenbuchius

S. P. D. *Florentiam.*

NON putabam fore, ut literas hodie ad TE exarem: quia nondum ad me Venetiis eſt adlatus, quem TE miſiſſe ſignificaras faſciculum librorum. quo accepto meritas ſine mora gratias TIBI eram acturus. Sed meam negligentiam expugnas tam frequentibus ad me miſſis literis, iisque TE digniſſimis, id eſt optimæ eruditionis fruge refertiſſimis, ut qui antea toto biennio vix ter aut quater TVIS me beaſti epiſtolis, hoc διμήνῳ quatuor quo longioribus tanto acceptioribus me reddideris feliciſſimum, totusque a TE mutatus is, quem TE mihi fieri cupiebam, factus tandem eſſe videaris.

Quas VIII. Idus Auguſtas MDCCXLVIII. TE exaraſſe lego, & in oculis nunc habeo, in iis reſpondes ambabus epiſtolis meis, eadem die, pridie Nonas Quintileis, a me Turici ſcriptis. VIII. Idus Auguſtas a TE ſcriptæ, III. Idus easdem Brixiam, & XVI. Kal. Septembres Turicum perlatæ ſunt: quibus ſtatim lectis ſtatim reſpondere decrevi, nil veritus, ne indoctiorem diceres reſponſionem, quæ magna properantia feſtinanti excidet magis, quam cogitabitur. Ruditatem, quam celeritas adfricabit, TVA limabit humanitas & doctrina.

Ante omnia jucundiſſimum TIBI nuntium adporto, auſpiciis, juſſu & ſumtibus Eminentiſſimi Card. QVIRINI, cui MAECENATI & ΕΥΕΡΓΕΤΗΙ, quantum literæ etiam humaniores debeant, poſteritas omnis admirabitur, laudibusque in cœlum feret, Turicenſibus typis imprimetur meus de Diptycho BOETHII conſulis Brixiano commentarius, cujus Partem III. κατασκευαστικὴν a pag. LXXXVII --- CLVI. pridie Kal. Aug. abſolutam, Brixiam nuper miſi, ut oculos & judicium ſapientiſſimi QVIRINI, quo

Nil exactius, eruditiusque eſt,
Sed nec candidius, benigniusque,

prius reverentiſſime ſubiret, quam tanto Muſisque tam ſacro nomine ſplendens prodiret.

Neque mihi objicias, Partem hanc III, quam ſex, ſummum octo, folia complexuram TIBI ſcripſerim (v. ſupra pag. CVIII. *lin.* 34.) fere altero tanto longiorem factam eſſe: cujus rei cauſſas, ſimul ac prodierit, leges: in iis & hanc graviſſimam, a TE ipſo, mei amantiſſimo, profectam, ut illuſtribus Academiis, Hetruſcæ Cortonenſi, & Columbariæ Florentinæ, quibus TVO beneficio me ſocium cooptatum, adgregatumque eſſe XIII. Kal. Aug. ad me ſcripſeras, gratiſſimum teſtarer animum, & mea qualiacunque officia pollicerer. Plura de TVA inprimis

Columbaria Societate fcribendi occafio mihi, credo, fuppeditabitur, fi Memorias ejus a TE edi cœptas Venetiis accepero.

In eodem librorum fafciculo adpofuifti, fpero, FASCICVLVM II. TVORVM QVAESITORVM PER EPISTOLAS. quod nifi ita effe meminifti, fcito, alterum iftum fafciculum nobis periiffe, ad me quidem certe non perveniffe nifi tres, TVA manu fignatos numeratosque, I. III. & IV. De I. & III. alias: nunc de IV. quem hodie accepi, accipe, quæ extemporalitas mea dare poteft.

Cippus tuus extra *Ferentinum*, neque antiquus videtur, neque fpurius; fed novus, factus *Martino* PHILETICO, memorato in πολυΐστορος Conr. Gefneri Bibl. Vniv. p. 505. b. Idem fenties de cippo *Felicis Feliciani*, fi cum Mur. 1806 : 4. contuleris Apian. 326. *fin.* 327. *init.* Smet. 171: 5. Grut. 1052 : 8. ed. fec. & 911: 15. Rein. Infc. præf. * b. *extr.* * 2 a. *init.* cet.

M. VLPII SILVANI titulus fepulcralis jam editus eft a Mur 872: 7. cujus typo cum TVO collato emendandum puto PETITori MILitiæ. Lucius ATILius HOSPITALIS. *Petitoris Militiæ* munus in aliis lapidibus occurrit, de quibus fi dicere aggrederer, tabellarius citius abiret, quam ego ad finem pervenirem. Mur. MILI. rectius TV, MIL. L. De I pro L dixi in epp. epigr. pag. 301. *lin.* 35. Male uterque habetis ATII pro ATIL*ius*. Ne fratres mireris gentis ejusdem non fuiffe, lege quæ ad TE fcripta edidi pag. 456. 457.

Alleciniæ gentis faxum habere MVRATORIVM, in indice ejus nominum voc. *Allecin.* non invenias: invenies autem voc. *Alecin.* & quidem bis eum dediffe 936: 8. & 1570: 1. Priorem typum habuit a doctiffimo RAMAGINIO (qui lapidum literatorum Romæ a fe exfcriptorum, & primum edendorum, vim magnam de literis optimis infigniter meriturus cum MVRATORIO communicaverat, & a quo menfe fuperiore Vindobona ad me literæ datæ funt humaniffimæ, inprimis de faxo græco metrico Romæ a fe exfcripto, a Mur. 1502: 11. edito, & a me repetito in epp. epigr. pag. 402.) pofteriorem, eumque meliorem, a Vandellio Mutinenfi. Muratorianum BENIFICIO præftat τῷ BENEFICIA, quod typus TVVS male habet, viam fimul claudens veri fenfus inveniendi. Nam BENEFICIO vel BENIFICIO mihi idem eft quod *veneficio.* Ita BENEFICIO NOVERCAE in Grut. 687: 5. fummus Scaliger *Veneficio Novercæ* eft interpretatus, ut didici ex ejus ind. 19. voc. *B. pro V.* & voc. *Beneficio.* meminique fatis, me, qui per annos jam duodeviginti Ecclefiæ noftræ ab Actis fum, ante annos XII. in actis MS. Synodi Palatinæ ad nos miffis legiffe de Ræto exule *ob beneficia & polygamiam*, ubi ferior corrigentis manus τῷ *b* deleto fuperpofuit *v.* De BENEFICIO NOVERCAE argutatur Mur. 1173: 8. nefcius, editum lapidem in Grutero, & optime explicatum a Scaligero. Venefici TVI, PAEDA - - - - PVRP - - - - quæ recte PAEDAGOGI. PVERORVM. funt in Muratorio, nomen fuit LALETI. LALETVS græce λαλητός. Neque enim *Laletes* ex 1570: 1. in ind. Mur. datus placet. Datus in eodem *L. Aletus* ex 936: 8. Ramaginiano typo debetur, in quo punctum inter L & ALETI delendum.

In

In calce literarum TVARVM de diptycho confulari, ἀνεκδότῳ, pauca habes, ut multis edifferam de HIS CONSVLIBVS. Ita fcribis. de QVIBVS CONSVLIBVS? Nonnifi unum ego agnofco in ifto diptycho

R V F C E N N P R O B O R E S T I S
V C E T I N L C O N S O R D

Puta *Oreftis*, cum Lampadio Confulis a. Cti 530. cujus folo nomine ultimo antea cognito, beneficio diptychi etiam reliqua nomina tenemus. quam diptychi Norici præftantiam quoque effe dixi ad Bouh. p. 277. *lin.* 29. & ad Eminentiff. QVIRINVM de dipt. Brix. th. XXXV. pag. LXXXXVII. *lin.* 27. An displicet RVF*ii* CENN*adii* (i. e. Gennadii) PROB*i* ORESTIS? Literæ orbiculo infcriptæ habent monogramma ORESTIS, aut RVFIVS ORESTES, ut digito facillime, calamo difficillime, TIBI indicarem. In averfis faciebus eft, fi rite evolvas, BON*us.* EVEN*tus.* (*fit.*) In eadem ad eumdem Patronum noftrum infignem, Eminentiff. QVIRINVM, epiftola Part. III. thef. XXXII. XXXIII. pag. LXXXVIII ---- LXXXXV. literas duas BE illigatas bifariam explicui, B*o*E*thii*, aut B*ene* E*veniat*, ita tamen ut in pofterius pronior fuerim.

Doctiff. BRICHERIVM Columbum confulere, quæfo, ne oblivifcaris. VALE. Turico. XVI. Kal. Sept. 1748.

OB ultima literarum mearum, de doctiff. BRICHERIO Columbo meam in gratiam confulendo, interfero hæc epiftolæ meæ, pridie Nonas Julias MDCCXXXXVIII. ad GORIVM miffæ, verba, ad quæ amiciffimus GORIVS initio epiftolæ fuæ, ftatim deinde fubjiciendæ, refpondit. Ad GORIVM fic ego fcripferam.

Doctiffimum par fratrum, WALCHIOS Jenenfes, mei erga TE, TVIque erga me amoris teftes, apud TE Florentiæ fuiffe ex eorum literis, Venetiis a. d. XIII. Kal. April. MDCCXXXXVIII. ad me datis, intellexeram. quo magis gavifus fum, quum in epiftola TVA (XVI. Kal. Quintil. fcripta) legerem, in convivio erudito, quo cum iis exceptus fis a præftantiffimis BRICHERIIS Columbis, Patre & Filio, vos Deipnofophiftas *Hagenbuchii* veftri immemores non fuiffe. Ex MVRATORII Thefauro mihi primum cognitus eft doctiff. Dominicus BRICHERIVS; cognitus autem ita, ut ejus eruditionem haud vulgarem & de literis antiquis præclare merendi ftudium merito magni facere cœperim. Differtatio ejus, cujus propediem evulgandæ fpem excitavit MVRATORIVS Thefauri fui pag. 2016: 2. & in Addendis fuis ad 119: 1. nondumne prodiit? Audi jam, quæ V. Id. Decembres MDCCXXXXVIII. ad Mæcenatem QVIRINVM fcripferim.

„Ubi locorum fita eft TILIA? ---- (v. fupra pag. CLXIII. *lin.* 23. ---- 33.) ----
„cur de *Tilia* doceri velim. „

Huic honestissimæ cupiditati meæ, cui Em. QVIRINVS adhuc morem gerere est impeditus, TE & doctissimum BRICHERIVM, quem animo meo carum, quæso, saluta, ominibusque optimis quæ agit meis quoque verbis prosequere, optime satisfacturos esse persuasissimum mihi est. quo beneficio ab ipso Em. CARDINALI, qui commoda mea vos promovere lætabitur, & a me magnam inibitis gratiam.

IO. GASP. HAGENBVCHIO
Ant. Franciscus Gorius
S. P. D.

Turicum.

QVEMADMODVM scire cupiebas, consului Virum æque doctrina & humanitate præcellentissimum, D. Dominicum Brichierium Columbum, Patricium Finariensem, amicum meum optimum. Lecto articulo Epistolæ tuæ eruditissimæ, perlustratoque Muratoriani Thesauri p. 1979. 8. dixit, se marmor illud exscripsisse ex Gasparis Schotti Opere, si bene recordabatur, inscripto *Physica Curiosa*, in qua complures adfert Inscriptiones. Ibi videbis quid sit *Tilia* vel *Tilium*, quamvis urbes hoc nomine alias indicent Geographi, Ferrarius cum Baudrando, quem consuluimus. De vera & legitima marmoris lectione nil statuimus; tota hæc provincia, ubi Schottum ipsum consulueris, tua est. Multa nobis obscura sunt in marmoribus, quod oscitanter exscripta sint; si vero archetypa ipsa expendantur, statim ut nebula maculæ diffugiunt.

Quemadmodum doctissimus amicus meus Jo. B. Passerius diatribam scribit de *Cacographia antiquorum Etruscorum* ex priscis eorum saxis, quæ in unum ultra mille jam collegi Corpus; ita Tu ipse, Vir Eruditissime, alteram conficere posses de *Cacographia veterum Romanorum.*

Idem Cl. Brichierius mihi edendas obtulit suas Exercitationes de Collegiis veterum. Te plurimis nominibus salutat, & plurimi facit. Vale, & me quantum Te diligo, dilige.

FASCIC. V. QVAESIT. PER EPISTOL.

DIGNISSIMA non solum tuis curis, sed & doctissimo Commentario est, HAGENBVCHI Amicissime, Inscriptio Romana adlata in Gruteriano Thesauro pag. CXXVIII. 5. quæ multis abundat rebus adnotationum cupidissimis; sed adeo mendis scatet, ut medicas tuas manus expectet. Interim illud velim expedias, quænam sit, & cujus generis, PECVNIA FVRTVRARIA; sive ex schedis Vrsini legendum sit FVRFVRARIA, vel ut alii conjiciunt FVRINARIA, vel PVRPVRARIA. Te omnis Antiquitatis Oedipum compello.

Neque adprobo quorumdam doctorum consilium, qui suadent iterum parandam novam Thesauri Gruteriani omnium accuratissimam editionem; haud enim ita imma-

immaniter gravanda litteratorum curta supellex; sed illud maxime cupio, ut seorsim altero edito Volumine accessiones ei fiant, Emendationes, & Commentaria cum ordine ipso Gruteriani Corporis excudantur; quod insigne opus ipse præstare, si vis, potes.

Jam exscripsi emendationes omnes ad oram Codicis Mazochiani, Romæ editi sub Leone X, adnotatas: quæ auctorem habent virum plane doctissimum, qui cum archetypis contulit, & emendavit.

Exstat etiam penes me Gruteri Thesaurus, qui prodiit ex Bibliopolio Commeliniano, quo usus est Vir summus Joannes Baptista Donius meus, & ad oram pariter paginarum varias Lectiones adposuit, quas collatis marmoribus, vel ipse ex archetypis excepit, vel ex schedis Vaticanis, & virorum Celeberrimorum.

Porro ex MSS. Codicibus, qui exstant in Florentinis Bibliothecis, non paucas & ipse emendationes congessi, quæ hanc Gruteriani Thesauri recensionem adjuvare possunt, & luce dignæ mihi videntur, præsertim si otium mihi erit nonnullas adnotationes addendi, quæ necessariæ videntur.

Igitur ut ad caput redeam, maxime cuperem ut totum Gruterianum Corpus Exercitationibus, Observationibus, Notis, & Emendationibus variisque Lectionibus seorsim editis illustraretur; non vero maximo iterato dispendio rursum excuderetur. Sed vellem ut Supplementa ordine quodam procederent.

Quatuor capita mihi præcipuum locum desiderare videntur: Leges & Senatusconsulta; Fratrum Arvalium monumenta; Missiones Honestæ, & Epistolæ, quas vellem omnes simul conligari & per tempora apte disponi.

Alia duo item Capita conficiunt Inscriptiones ad Theatrum & Amphitheatrum spectantes, & Inscriptiones quæ ad Militiam terrestrem & maritimam pertinent. Sed de his votis meis jam satis.

Redeo ad Gruterianum rursus Thesaurum. Scire cupio quid sentias de Inscriptione illa adlata in pag. DCCCLXXI. 2. quæ quid spurium redolere videri potest, si bene omnia expendantur. Sed quid censes de CVR. TRANSCVNDANI?

In Epistola marmorea adlata pag. DCCCLXXIV: 5. vide quot monstra sint delenda, quæ lectio legitima adferenda; A MONVMENTO TESTATIO. Forte scriptum puto GESTATIO. Quid etiam a MACERIA INTRORVRSVS?

Censesne SACRATA esse cognomen Attiæ, cujus fit mentio ibidem pag. CLXVIII. 10. Alia cupio hujus cognominis, si tamen cognomen est, exempla; vel potius scriptum SACRATIA; quod tamen non facile credam.

Vir Præclarissimus Præsul Johannes Bottarius Florentinus, Bibliothecæ Vaticanæ Præfectus nuper misit hunc lapidem, nescio an alibi editum; meque consuluit, quid censerem, & quomodo explicarem QVINQ. SOLO, uti legitur in secunda linea:

C. IVNIO. C. F. ANIEN. TERTIO
EQ. PVBLIC. AVGVR. AED. QVINQ. SOLO
PRAEF. COH. VEIOR. MOES. INFER.
IVNIAE C. F. SATVRNINAE
IVNIAE. COMICE. MATRI
IVNIAE STACHIDI

Refpondi fignificare QVINQ*ennali* SOLO*natium* exemplo Gruteriani marmoris p. MXCV. n. 2. in qua CVRATORI SOLONATIVM legitur. De *Solona* videndi Geographi Cluverius & Cellarius.

Salve Vir Excellentiffime, Antiquitatis Interpres Celeberrime, & me quantocius tuis epiftolis bea. Dab. ex meo mufeo. VI. Kal. Septembr. an. MDCCXXXXVIII.

Celeberrimo atque doctiffimo viro
ANTONIO FRANCISCO GORIO
I. Gafp. Hagenbuchius

ΧΑΙΡΕΙΝ. *Florentiam.*

TVAM fcribendarum ad me literarum adfiduitatem & frequentiam valde amo: itaque, ne ceffator in refpondendi officio TIBI videar, ante quam fafciculus librorum Venetias a TE mifforum ad me adferatur, ante item quam meæ ad TE literæ XVI. Kal. Sept. Brixiam miffæ refponfum a TE poftulent, vifum eft epiftolæ, quam VI. Kal. Sept. ad me dedifti, feu TVO Quæfitorum per Epiftolas Fafciculo quinto, refpondere.

Lectiffimus atque ornatiffimus vir Dominicus BRICHERIVS COLVMBVS quanti a me fiat, alteris ad TE literis jam expofitum legiftis. neque dubito meo erga illum amori plufculum etiam acceffurum effe, fi ex eruditiffimis ejus *de Veterum Collegiis* exercitationibus proficere dabitur. Has cur nondum fingulari libello edideritis non excogito: nifi Symbolis eas TVIS literariis inferendas effe commodius ducitis. nollem quidem certe earum defiderio nos diutius torqueri: quarum lectione animus mihi præfagit uberiorem in literas antiquas fructum effe redundaturum, quam ex cl. Pafferii Diatriba, quam, ut fcribis, molitur *de Cacographia antiquorum Etrufcorum.* nonnihil enim vereor, ne præpoftere agat amicus TVVS Pifaurenfis, quum de *Orthographia Etrufca* nondum certi quid conftet, quantum ego quidem fcio, in quo tuto adquiefcamus. Sed forte in tenebris mico, & ne titulum quidem Diatribæ Pafferianæ fatis digne intelligo. quare hinc abeo.

Oppido gavifus fum, quum in TVIS legerem literis, quid effet *Tilia* vel *Tilium* in Gafp. SCHOTTI *Phyfica Curiofa* me vifurum effe. Quid autem animi mihi

fuerit,

fuerit, quantus dolor gaudio falso, in quod me conjecistis, successerit, quum in toto libro, quo dixistis, ne unam quidem inscriptionem antiquam invenirem, ipsi per vos intelligitis.

- - - - - - - - - - - - Fecistis probe:
Incertior sum multo quam dudum. - - -

Vides, memoriam clariss. BRICHERII meæ voluptati obstare: neque egomet possum in hac re medicari mihi. Quin ergo mones hominem TVVM, hanc a me gratiam ut ineat, & libri Schottiani locum fugitivum ipse retrahat. Legite, quæso, quæ de negligentia in citandis auctorum locis in Diatriba mea a. 1744. edita pag. 22. & 23. conquestus sum. cui culpæ & vos ambo proximos esse num negabitis? Μικραίτιον me dicetis, & dicatis licet. talis enim teste Plinio ep. 2. lib. 2. amor semper est. Vos parvarum rerum incuriosi quantum rebus sæpe magnis officiatis, vobiscum diligenter perpendite.

De inscriptione obscurissima Grut. 128: 5. TE, GORI dulcissime, ex me quærere bonus quidam genius jussit. Quantum lucis monumento isti a doctissimis viris perperam accepto studuerim accendere in mea de Diptycho Boëthii Consulis Brixiano epistola th. XXXX. pag. 96. 97. 98. 99. 100. exaratum est: quæ epistola, seu volumen potius, auspiciis, jussu & sumtibus Em. Card. QVIRINI Turici jam cœpit imprimi, jamque excusa sunt folia tria, seu paginæ XII. Ubi primum absoluta erit editio, exemplar ad TE dono mittam, æstimaturum, de Grut. 128: 5. a me adlata quo loco sint habenda. Hanc moram tanto æquiore animo feres, si inpræsentiarum de eo TEcum egero, quod ad diptychum Boëthianum vetante ibi argumento ne tangendi quidem occasio fuit: id est de eo ipso quod inprimis cognoscere studes.

„Interim, inquis, illud velim expedias, quænam sit, & cujus generis, PE„CVNIA FVRTVRARIA; sive ex schedis Ursini legendum sit FVRFVRARIA, „vel ut alii conjiciunt FVRINARIA, vel PVRPVRARIA.„ Ultimum hoc PVRPVRARIA credo TIBI in mentem venisse. qui enim ita conjecerit, neminem invenio. An, quia præcessit COLVMNIS PVRPVRITICIS, i. e. Scaligero ind. 19. lit. P. *extr.* explicante, *Porphyreticis*, seu, ut Gudium legere voluisse in notula ed. sec. Grut. adfertur, PORPHIRITICIS. Columnas ex marmore in modum purpuræ rubente, Πορφυρίτη inde dicto, marmorarius in lapide Gruteri PVRPVRITICAS nulla cacographia, sed eadem analogia dixit, qua Πορφύρα Latino ore effertur vulgo *purpura.* ne opus esse putemus τὸ PVRPVRITICIS saxi cum Gudio emendare in PORPHIRITICIS. Sed *columnæ purpuriticæ* ne hilum quidem juvant *pecuniam purpurariam.* ex saxi enim συναφεία colligimus, ejusmodi pecuniam intelligi, unde unde redacta sit, quæ ad milites gregarios in Messallini centuria cohortis V. Vigilum militantes ita pertinuerit, ut iis volentibus in opus sacrum faciendum ornandumque ex ea sit impensum. quid autem *purpura* ad militum contubernia?

 Pessime

Pessime Aldus Orthogr. p. 138. n. 7. versus penultimi initio *sua L.* pro quo optime in Grutero 7. SVAE. i. e. *centuriæ suæ*, nimirum COH*ortis* S*upra* S*criptæ* seu CO-H*ortis* V. (*quintæ*) VIG*ilum*. Nota 7. seu *centuriæ*, qua vix alia tritior est in monumentis militaribus, ab exscriptoribus parum peritis aut minus attentis sexcenties neglecta est. qua heic subtracta in Aldino typo, consequens fuit, τὸ SVAE cum genitivo *centuriæ* concordans in SVA. L. corrumpi, quasi τὸ SVA cum ablativo PECVNIA conveniret, & sigla L ex E male nata L*ubens* significaret.

Grut. ind. 18. *Pecunia furturaria, vel furinaria, vel furfuraria.* 128: 5. Intermedia *vel furinaria* Holtheni additamentum sunt, quæ Scaliger non habebat. Scal. ind. 19. *Pecunia furfuraria* 128: 5. ubi Holthenus adjecit *sed v. not.* neque tamen ex notis, quas videre jubemur, multum proficere datur. Scaligero autem *furfuraria* præ *furturaria* placuisse credo. Utinam animi sui sententiam de hac voce exposuisset nobis.

VOLENTIB*us* MANIPVL*is* SVIS seu *manipularibus centuriæ suæ. Manipuli* seu *manipulares* heic idem sunt quod *contubernia* seu *contubernales.* Videndus de hac voce in suis in Hyginum Gromaticum notis pag. 4. R. H. S. qui Fabretto insc. p. 355. *eruditissimus Anonymus*, & in ind. Fabr. inter voces *Rhœmetalci* & *Rigaltius*, R. H. S. *ignotus sed eruditus scriptor* dicitur. Est autem R*habodus* H*ermannus* S*chelius*, a Grævio passim laudatus, inprimis in notis ad Cic. ep. ad div. 2: 17. p. m. 114. b. & in præf. ad Tom. X. Thes. Ant. Rom.

Quod si in lapide Romano aut *furum manipuli* legerentur, ut apud Comicum Eun. 4: 7: 6. *ubi centurio est Sanga, & manipulus furum?* aut Cohors V. Vigilum Deam *Furinam* impensius coluisset, pecuniam *furturariam* eorum, qui furtum facerent, aut *Furinariam* Deæ, quæ coleretur, nomine dictam interpretari possemus. sed hæc jocati sumus.

Furfurarius, a, um, ignotum lexicis latinis nomen æque ac *furturarius* & *furinarius.* Nonne vero analogia manifesto suadet, pecuniam *furfurariam* hisce militibus dictam esse, quod pro *furfure* esset accepta? Id quo modo factum, hac conjectura indagare tento. Sex. Aur. Victor de Cæsaribus cap. XIII. seu de Trajano: *Annonæ perpetuæ mire consultum, reperto firmatoque Pistorum collegio.* Ut in monumento, quo de agimus, in quo consules annorum Cti CXI. & CLVI. incisi sunt, quid per *pecuniam furfurariam* intelligi possit, brevi expediam, puto, militibus, qui in cohortibus VII. Vigilum stipendia tunc merebant, annonæ nomine non frumentum in specie ipsa, sed panes a pistore datos esse: secus ac in castris Romanis fieri solebat. Si ne cohortes quidem vigilum in ipsa urbe Romæ solutiore hac disciplina habitos esse placeat, conjiciam ipsum eas frumentum adstricta disciplina accepisse, sed licuisse illis frumento pistoribus tradito panibus a pistore factis vesci. Facile ergo a pistore non modo panes pro frumento dati sunt, sed præterea pro furfure, quod pistori cessit, quædam pecuniæ summula. qui mos apud nos hodieque obtinet, ut molitor seu molendinarius accepto frumento & farinam det, & furfur, seu hujus

loco

loco pecuniolam, vulgo dictam Krüschgelt, quam proprie & accommodatissime *furfurariam* dixeris pecuniam. nobis enim Helvetiis Krüsch (aliis Germanis Grüsch) *furfur* vocatur. Meliora docentem ego in primis laudabo, & *furfurariam* pecuniam alia melioris monetæ lubens mutabo.

Notas ad Gruterum seorsum edi cupis, non ipsum Gruteri Thesaurum una recudi. Hæc adeo ad mentem meam a TE, doctissime GORI, scripta sunt, ut TIBI gratuler, mihi gaudeam. Nisi Symbolæ Literariæ, quas jam diu moliris, ejus generis erunt, ut Diarium Epigraphicum, cujus formam ad TE misi in epp. epigr. pag. 439. referant, & TVAS ad Gruterum curas doctissimas pulcerrime capiant, noli, quæso, in aliud nos tempus differre, & notas ad Gruterum cum TVAS tum aliorum, quas paratas habes, singulari libro conclusas ede. Incipe, aude: fac, si facis.

De CVR. TRANSCVNDANI in Grut. 871: 2. quid censeam, quæris. In titulum hunc spurium [a Grutero nigro theta jam notatum cum in ipso textu, tum etiam magis in Addendis ad 871: 2.] transsumti sunt ab impostore TRANSCVNDANI ex inscriptione, in qua duplices LANCIENSES, OPPIDANI alteri, alteri TRASCVNDANI leguntur. v. Grut 162: 3. ubi in notula ed. sec. punctum, quod *Decuriones. Transcundani* disterminat, exterminari non minus debet, ac in Grut. 871: 2. versu antep. pro DE: CVR. sublato puncto priore legendum est DECVR. i. e. DECVR*iones*. Scal. ind. 5. *Decuriones Trascudani*. 871: 2. Holthenus in isto indicis loco *τὸ Trascudani*, ut Scaligero ibi ex 162: 3. scribere placuit, in *Trascundani* mutavit, quod si mutare voluit, plenius in *Transcundani* mutasset. Notula extrema in Grut. ed. sec. 162: 3. adtexta nonne indici Scaligeri quinto deberi deprehenditur?

Apud Aldum Manutium Paulli Filium Orthogr. voc. *Condicio* p. 219. 220. n. 3. versu antep. *Decur. Transcundani*. ita excusum video meo in exemplari; ut literula *e* inter *D* & *cur.* operarum typographicarum incuria intercidisse videatur. quem *τῦ e* defectum Gruterus, puto, præter E interponendo male puncto resarcire voluit. In aliorum typis, apud Barth. Marlianum Vrbis Romæ Topogr. lib. IV. cap. XX. T. III. Thes. Græv. p. 157. & Georg. Fabricium Antiquitatis Monum. inter Testamenta loco statim secundo, edit. Argentor. 1549: 4. seu p. 10. & 11. edit. Basil. 1560: 8. inprimis ultima inscriptionis hujus ita variant, ut versus Gruteri quatuor postremi, adeoque & DECVR. TRANSCVNDANI, ne compareant quidem.

D'Orvilium TVVM inscriptionis hujus auctoritate uti noluisse, quod eam viri primarii spuriis dudum jam adcensuerint; legimus in ejus Misc. Obs. in annum 1741. Tom. III. p. 138. *extr.* quamvis p. 139. *init.* judicio forte nimis miti, & censura forte æquo clementiore existimet, forte inter ficta latere posse quædam sincera sed interpolata. quæ quis discernat? Nonne præstaret, hæc numquam esse nata, quam quædam forte sincera, aliunde obtorto collo huc rapta, veramque antiquitatem pessimo exemplo incrustatam esse?

Vel primum verſum vide. EGO. GALLVS. FAVONIVS. IOCVNDVS. L. F. unde & v. penult. *ore ejusdem* GALLI *emiſſum.* Pro L. F. alii typi habent *Publii Favonii filius*, vel P. FAVONII F. Quam miſere πλάνοι iſti, quicunque fuerint, rationem nominum Romanorum erant docti. Latent quædam ſincera, ſed quam flagitioſe accepta! quam vetuſtati genuinæ injuria maxima dedecoratæ discordia! In ed. Grut. ſec. ad v. I. opportune in notula citatur genuinum Gruteri ſaxum, *Vid.* 855: 8. En illud TIBI.

M. AEMILIO. M. F
GAL. FAVONIO
IVCVNDVS. L. F
CVM. IVCVNDO
ET. PVDENTE
FILIS

Verſu tertio extremo pro L. F. legitur L. P. in Grut. 930: 7. nam idem ſaxum repeti in Grut. ed. ſec. recte monuerunt, & præterea L. P. non L. F. habere Mſſ. Fouc. adnotarunt ad 855: 8. Hæc diverſitas harum ſiglarum decepit Gruterum, ut in duas claſſes diverſas eumdem lapidem conjecerit: primo inter monumenta heredum, propinquorum, aliorumque promiſcua 855: 8. ratus tunc, ni fallor, L. F. notare L*ucii* F*ilius*: deinde in adfectu patronorum & libertorum 930: 7. & quidem, meo judicio, loco magis ſuo. Siglas enim L. P. ſignificare puto L*ibertus* P*atrono*, aut L*ibertus* P*oſuit*. Quod ſi L. F. potior lectio eſſet, quam & Teſtamenti imperitus fabricator ſecutus videtur, potius L*ibertus* F*ecit*, quam L*ucii* F*ilius* interpretarer. Liberti enim omiſſo nomine gentilitio, ex gente patronorum, qua cenſeri ſolebant, ſatis cognoſcendo, ſæpe leguntur: contra ea ingenui ſolo cognomine ita inſcribi non ſolent, ut poſt cognomen prænomen patris ſequatur, gentilitium autem nomen nuſquam appareat. Sepulcralem ergo titulum M. Aemilius M. L. Jucundus cum filiis ſuis duobus, M. Aemilio M. F. Jucundo, & M. Aemilio M. F. Pudente, fecit ſeu poſuit M*arco* AEMILIO M*arci* F*ilio* GAL*eria tribu* FAVONIO.

Quam falſus ipſe eſt, quam fallere alios inſtituit, teſtamenti Favonii ὑποβολεύς! Cur veri monumenti nominibus abuſurus non intellexit, omiſſo prænomine & nomine gentilitio, ſeu verſu primo, de turpi ejus ignorantia rerum antiquarum verſus veri ſaxi reliquos, inprimis ſecundum & tertium, aperte teſtaturos eſſe? Fraudatori enim GALLVS FAVONIVS IVCVNDVS L. F. peſſime natus eſt ex ignoratione tribus Romanæ GAL. ante cognomen, poſt nomen gentilitium, patrisque prænomen, ex antiquitatis regula poſita, quam ipſe GAL*lum* inſcite legit. De tribubus Romanis male pro cognominibus habitis multi dixerunt, & exempla aliis nondum caſtigata magno numero occurrunt: de quibus alibi. De FABIO pro FAB*ia tribu* lapidis Helvetici a me viſi & exſcripti v. epp. epigr. pag. 135. *init.* & pag. 234. *ante fin.* Deinde impoſtor duorum hominum cognomina, patroni FAVONIO,

&

& liberti IVCVNDVS, infeliciter uni aptavit, quasi GAL*lus* suus simul dictus fuisset duplici cognomine FAVONIVS IVCVNDVS. Nisi mens læva fuisset, nisi animo ad fraudem instructo obsecutus esset, vel casuum ἀσυςασία a dolo struendo eum avocasset.

Optime Scaliger ind. 12. seu Tribuum Romanarum, GAL. ex 855: 8. dedit: omisit addere Holthenus ex 930: 7. Contra ea quia Scaliger ind 23. seu Nominum ex 930: 7 nil dederat, Holthenus de suo addidit *M. Aemilius M. F. GAL. Favonius Jucundus*, 930: 7. item *Favonius Jucundus*, 930: 7. eodem errore, quo Testamenti Favoniani subjectorem ex hominibus duobus, patrono & liberto, nonnisi unum fecisse προεληλυθόμην. Quare desino, ut ad reliqua Quæsitorum TVORVM descendam.

In Grut. 874: 5. v. 10. 11. cur pro TESTATIO scribendum putes GESTATIO, apertius TIBI proloquendum est. nam quem heic locum habere possit GESTATIO; eaque nominandi casu data, nullus video: qui meus forte est stupor. A. MONVMENTO. TESTACIO. in manuscripto Pighii extare in Grut. ed. sec. notatum est. A. MONIMENTO. TESTACIO. editum, & post αὐτοψίαν retentum est in Mazochio (quem *Menochium* vitiose vocant Add. Holth. ad Grut. 874: 5.) pag. XVII. versa; collatis Mazochiani libri addendis. Cum substantivo *monumento* vel *monimento* pulcerrime concordat adjectivum *testacio* i. e. *testaceo*. Neque de hac syntaxi dubitavit Scaliger, ind. XI. ponens *Monumentum testatium*. 873: 5. Holthenus vitium numerorum non sustulit. corrigendum 874: 5.

Ibid. v. 11. A. MACERIA. INTRORVRSVS. quæris quid sit? Mazochius dat INTRORSVM, at in corrigendis αὐτόπτης habet INTRORVRSV. Gruteri ed. sec. τῷ INTRORVRSVS superimposuit *sic*, quo ed. prior carebat æque; ac Smetianus liber fol. 132. loc. 1. Puto editores Gruteri τὸ *sic* ex ms. Pighii in ed. sec. transtulisse. Smetius in indice suo Grammatico, *Introrursus*, *pro introrsus*. 132: 1. quod retinuit Scal. ind. 19. seu grammatico, *Introrursus*, *introrsus*. 874: 5. RETRETRO in Grut. 152: 8. voluerunt vitioso pleonasmo legi pro *retro*: quod etsi non admiserim, & AET. RETRO correxerim in epp. epigr. p. 324. *lin.* 20. ibidem tamen *lin.* 17. præmonui, erratis fabrilibus interdum deberi ταυτολογίαν. ad quam κακογραφίαν omnino heic retulerim τὸ INTRORVRSVS pro *introrsus*, nisi fabrum peccantem malimus id dedisse pro *introversus*. Ut INTRORVRSVS, si pro *introrsus* sculptum sit, exundantia literarum duarum RV post RO male repetitarum laborat, sic e contrario idem vocabulum *introrsus* litera R posteriore mutilatum, praveque INTROSVS incisum est in Fabr. p. 179. n. 369. qui tanto magis evolvendus, quod ibidem ipsum hoc INTROSVS cum Gruteriani lapidis INTRORVRSVS egregie contulit; utrumque latitudini IN AGRVM factæ monens æquipollere.

Mur. 1536: 8. v. 3. INTER P. XII. IN AGRO P. XVI. „In tertia „ inquit, „linea fortasse INTROR. idest *Introrsus*. „Voluit, ni fallor, INTER mutari debere in IN TR. i. e. INTR*orsum*: quod mihi non placet. Mallem ego quidem IN FR*onte*.

Nam *introrſus* idem quod IN AGRO eſſe, monet Fabrettus loc. cit. quemadmodum & in Mur. 1705: 2. *extr.* legitur IN FRONTE P. XXXX. INTRORSVS P. XXXX. Quod ſi quadratarius in Mur. 1536: 8. INTR*orſus* P. XII. IN AGRO P. XVI. una incidiſſet, eamdem dimenſionem variato tantum pedum numero bis ſculpſiſſet, vitioſiore uſus tautologia, quam Gruterianus marmorarius, qui pro INTRORSVS dedit pinguius craſſiusve INTRORVRSVS.

Rein. XVII: 29. pag. 822. *Ibidem.* (præceſſit *Romæ in hortis Juſtin.*)

L. CACVRIVS. P. F. FAB.
HIC. SEPVLTVS. EST.
HIC LOCVS PATET
IN FRONTE PED. XX.
ET RETROVERS. XXV.
AEMILIA. FOSINE. — l. ZOSIMEius
HVNC. LOCVM. MONVMENTVMQ. — in 6. DCXCII.
DO. LEGO.

è Langerm.

In notula Reineſii marginali ad verſ. 6. pro ZOSIME*ius* corrigi debet ZOSIME, *ut eſt.* Quum enim in lapide Nemauſenſi apud Grut. 692: 6. legatur AEMILIA ZOSIME, vitioſum ſchedarum Langermannianarum vocabulum FOSINE Reineſio viſum eſt refingi debere in idem *Aemiliæ* cognomen ZOSIME. Sed qui ante & poſt Reineſii tempora ſaxum hoc ediderunt ad unum omnes, non modo non *Romæ*, ut e Langermanni ſchedis ab Reineſio eſt factum, ponunt, ſed *in agro Patavino:* iidemque præterea ab iis, quæ Reineſius verſ. 5. & 6. habet, adeo variant, ut AEMILIA FOSINE, ſive ZOSIME Reineſii, tota excludatur.

MVRATORIVS, neſcius ab Rein. datum, ut ineditum bis protulit. Primo 1652: 5. *Ex P. Salomonio* [Inſcr. agri Patav. pag. 194. *ante fin.*] ſtatimque deinde, quaſi nondum adfuiſſet, 1653: 12. *E ſchedis ſuis.*

Quod Reineſius & Muratorius juxta ignorarunt, jam habebat Gruterus 905: 14. *Ex Apiano* (fol. 335. *extr.*)

Verſ. 1. Reineſii CACVRIVS, & ſchedarum Muratorii CATORIVS, locum cedere debent τῷ CARTORIVS ceterorum. Gens enim *Cartoria* in aliis duobus lapidibus Patavinis quoque memorata eſt apud Grut. 959: 2. & 967: 3. videndis, quos cum noſtro una adduxit de *Cartoriis* commentans Scardeonius Hiſt. Patav. lib. III. Claſſ. XIII. p. 375. ed. Lugd. Bat. in Theſ. Ant. Ital. Hique lapides tres tueri videntur, quod a Mur. 1435: 8. datum eſt,

CARTORIVS C. F.

qui C*aji* F*ilius* poſſet tentari C. ARTORIVS, augeretque numerum innumerum exemplorum, quibus prænomina nominibus ipſis male adhæſiſſe cognoſcuntur.

Verſ.

Verſ. I. extr. FAB. eſſe FAB*ia* tribu non neſcit οὐκ ἀΐδρις ὢν τῆς Ἐπιγραφικῆς. Suntque ſaxa plurima, in quibus Patavini homines eadem FABIA tribu cenſiti leguntur: ut magis mirer a Scal. ind. XII. voc. FAB. numeros 905: 14. omiſſos, quam ab Holtheno non additos eſſe. Omiſſi non ſunt numeri 29. XVII. in Rein. ind. XII. Omiſſum autem eſt in ipſo lapide cognomen poſt tribum adponi ſolitum, interdum tamen & omiſſum: de qua cognominis omiſſione memini me ſcribere ad Eminentiſſ. Mæcenatem, QVIRINVM noſtrum, de Mur. 847: 3. v. ſupra pag. CLVIIII. *lin.* 27.

Verſus 5. & 6. in Langermanni typo Reineſiano metatheſi ineleganti laborare ex reliquorum omnium exſcriptionibus editionibusque deprehenduntur. Quod enim *Reineſius* habet ET RETROVERS. XXV. AEMILIA. FOSINE. id in *Apiano* eſt ET A MEDIA FORSINERO P. XXV. *Gruterus* etſi unum *Apianum* ſubſcripſit, lectionem tamen *Apiani*, neſcio qua fide, quove auctore idoneo, ſic immutavit ET A MEDIA FORINS PRO. P. XXV. *Scardeonius*, exque hoc *Salomonius*, & ex Salomonio *Muratorius* dederunt ET A MEDIA FORIS IN AGR. P. XXV. „In *ſchedis* „quoque *Farneſiis* hæc habetur. Ibi legebam in quarta linea (Rein. eſt ſexta: nam „in verſuum ordine & numero editores diſcrepant) A MEDIA FOSS. IN. &c. „ Hæc MVR. loco priore. poſteriore autem *e ſchedis ſuis* ita edidit ET A MEDIA FOSSINERO VERS. XXV. Ex ipſa hac inconſtantia lectionum hæc duo ſatis conſtant, primum quam ſubſiſtere non poſſit Langermanni AEMILIA FOSINE: deinde, alteram ſepulcri dimenſionem poſt IN FRONTE PED. XX. ſuffixam legi. quibus autem illam verbis legemus? An ET A MEDIA FOSSA RETRO PED. XXV. aut ET A MEDIA FOSSA RETROVERS. P. XXV. An ET A MEDIA FOSSA INTRO P. XXV. aut ET A MEDIA FOSSA INTROVERS. P. XXV. Quid ſi *ſchedarum Farneſiarum* lectio ipſius lapidis ſit ET. A. MEDIA. FOSS*a*. IN. AGR*o*. P. XXV. niſi quidem Muratorianæ notæ *&c.* nos fallat.

INTRORVRSVS Gruterianum, ſic ſcriptum æquo abundantius, me movet, ut omiſſis exemplis reliquis, quæ ejusmodi repetitiones ſeu tautologias habent, unum adſcribam ex Florentinis TVIS,

Etr. T. I. p. 432. n. 19.	quod ex TE ſic dedit Mur. 994: 9.
D ΛΛ	D M
ΛΛ AVREΛIVS ΛIB TEΛES	M. AVREL. AVG. LIB. TELES
FFORVS ET VΛPIA EΛAS FECEP$_V$	PFORVS VLPIA ILAS FECERV
IN SIBI ET EILIS AIBERTIS	NT SIBI ET FILIS LIBERTIS
AIBERTABVSQVE POS	LIBERTABVSQVE POS
POSTERISQVE EOPVN	POSTERISQVE EORVN

Quantum in recudendo hoc ſaxo TVO celeberrimus Muratorius ſibi arrogarit, quid verbis opus eſt? Res pro ſe ipſa loquitur: & me indicente oculi noſtri vident. Si GORIVS ego eſſem, curriculo ad lapidem ipſum accurrerem, æſtimaturus admo-

 vendis

vendis ipsi lapidi typis GORII & MVRATORII, quid a marmorario, quid a GORIO, quid a MVRATORIO peccatum esset. quos quadratarii admodum rudis nævos pictorum optimorum more GORIVS in typo suo pulcerrime retinuerit. quid post GORIVM MVRATORII acumen aut in melius restituerit, aut in pejus mutarit. Quid de hoc saxo ex TE intelligere cupiam, jam intelligis. v. g. a TE datum EILIS (sic), retenta uno hoc loco solita τοῦ L latini figura, annon rectius sit in Muratorio FILIS. Contra ea quod TV edidisti EΛAS, a SALVINIO TVO erudite *h*EL*l*AS explicatum, annon præstet cognomini, quod Muratorio, ad Salvinii observatiunculam oculos non adjicienti, male, puto, placuit ILAS. cet.

In hac Inscriptione literas Λ & P Græcas, pro Latinis L & R sculptas esse, p. 433. observatione dignum merito judicasti: quod a Muratorio non negligi tanto fuerat æquius, quia ubique L pro Λ, & R pro P in textu ipso typothetæ gratificaturus dederat. Λ & P in aliis etiam saxis pro L & R occurrere non nescis. In TVO semel L pro Λ legi, modo dixi: addo, R solitum quinquies in typo TVO dari, P pro R nonnisi bis. Ita ad lapidis ipsius fidem TE dedisse, verum puto.

Nonnullos autem Latinos lapides Græcis literis expressos exhibere Fabrettum Inscr. Ant. Cap. VI. p. 465. n. XIX. & 100. a TE pag. 433. minus vere scriptum est. quo enim loco dicis, Fabrettus latinis literis seu characteribus scripta exhibet verba græca: contra nonnullos latinos lapides græcis characteribus expressos dedit Fabrettus, quo loco ipse se p. 465. a. L. citavit, Cap. V. p. 390. ab num. 249. ad num. 257. Ejusmodi saxa quodammodo δίγλωττα vocari posse ad BOVH. scripsi pag. 18. *lin.* 8.

A TE in TVO indice nominum *M. Aurelius Telesphorus. I.* 432. adlatus, *Ulpia Elas* seu *Hellas* male omissa est. Muratoriano nominum indici inlati sunt *M. Aurelius Aug. Lib. Telesphorus*, 994: 9. & *Ulpia Ilas.* 994: 9. ILAS cognomen muliebre umquamne fuerit, ambigo. Virile cognomen uterque extulistis *Telesphorus*, magis tunc secuti, quid artifex scribere debuisset, quam id, quod scripsit. Muratorium vides, nihil adnotasse, nisi TELESPFORVS scriptum esse *pro TELESPHORVS.* Acute egregius doctor quomdam TVVS, pagina TVA 433. sculptorem conjecit, ambiguum *Telesphorus* an *Telesforus* scriberet, posuisse TEΛESPFORVS. In Græcæ originis cognomine TEΛEΣΦOPOΣ latine scribendo marmorarius illiteratus mihi non creditur TEΛESP ⊢ ORVS scripsisse (de qua τοῦ H figura interdum in F corrupta ad TE scripsi p. 457. quibus pauca, sed quæ satis mihi erant, rescripsisti pag. 468. *lin.* 18. v. & pag. 377. *fin.* sed pro græco Φ non PH, neque F nudum, sed PF dedisse, ita ut P, quo ante F rectius caruissemus, sit παρέλκον, eadem incuria, qua ταυτολόγως POS POSTERISQVE scripsit. cui tautologiæ quam proxime adsidet ejusdem vocis scriptura πλεονασμῷ simili deformata in Grut. 740: 2. v. 9. & 10.

POSTE
sic RIS. TERISQVE. EORVM

Holthe-

Holtheno in Add. & Corrig. visum est operæ esse, notare, Smetium αὐτόπτην 128: 11. post RIS punctum non habere. cur non addidit, quinque literas otiose in lapide repetitas, & a diligentissimo Smetio exscriptas, ab eodem id ipsum monituro non modo vocula *sic* a Grutero retenta, sed præterea punctis quinque a Grutero omissis subnotata esse,

POSTE
sic RIS TERISQVE. EORVM

Sed ad alia ταυτολογιῶν exempla me non excursurum esse supra ostendi: cujus promissi mei memor manum abstineo, ut citius ad Quæsitorum TVORVM finem pervenire possim.

Grut. 168: 10. ATTIA SACRATA *Clarissima Femina* (sic enim saxi hujus siglas interpretor: licet Scal. ind. 20. de C. F. *Clarissima Femina* duo tantum Gruteri saxa memoraverit, ubi compluria alia adduci potuissent, nostrumque inprimis) TE cur torqueret cognomen SACRATA, caussæ nihil erat. Potius scribendum esse SACRATIA numquam credam, jureque majore cognominis *Sacratia* petam exempla. De cognomine muliebri *Sacrata* desines, spero, dubitare, si didiceris, masculinum SACRATVS cognomen olim virile fuisse. *P. Vatinius* SACRATVS est in Rup. ep. ad Rein. p. 344. num. 172. seu in Rein. Insc. XII: 98. p. 681. Sunt etiam duo cognomine *Sacrati* in Grutero, Manliæ gentis alter, alter Semproniæ. quos ambo vel Holtheni index 23. cognominibus auctus voc. *Sacratus* TIBI ostendet: neque addo, nisi in duobus ejusdem Galliæ Belgicæ lapidibus cognomina SACRATA & SACRATVS conspici, illud apud Lingones, hoc apud Mediomatrices. Plura num desideras?

Hanc epistolam Bergomum ad nobilissimos Pestaluzios meos mittam, qui eam inde Florentiam quam primum ad TE mittendam diligentissime curabunt. Eminentissimus enim QVIRINVS noster hoc δίμηνον Brixia sua aberit, Bavaricum iter jam ingressus, & Ratisbonæ nonnihil temporis moraturus. Opto eum εὐοδῶσθαι, & TE cum doctiss. BRICHERIO COLVMBO sic valere, ut Bottariani lapidis ἀνεκδότα QVINQ*uennali* SOLO*natium* alio lapide Grut. 1095: 2. nixus explanavisti, id est optime.

TVRICI Helvetiorum. a. d. XI. Kal Octobr. MDCCXXXXVIII.

Hac vespera ex Turicensi mercatore intelligo, quem Veneti mercatores Cambodunum Vindelicorum miserint fasciculum TVVM, intra tres hebdomadas Turicum advectum iri.

IO. GASPARI HAGENBVCHIO
I. C. Beckius
S. D. *Turicum.*

QVOD poſt tam longam intercapedinem ad Te tandem iterum ſcribo, faciunt Inſcriptiones tres, quas ad Te mitto, & de quibus tuam, ſi commodum eſt, ſententiam ſcire cupiam. Facies itaque mihi rem gratiſſimam, ſi de iis me volueris edocere. Amicus meus, qui ad me ex Italia eas miſit, quædam ad eas adnotavit, quæ num Tibi, cui uni regnum in hoc genere tribuo, probentur, vehementer dubito.

In prima Inſcr. legit ΧΡΗΣΤΕ ΧΑΙΡΕ : ſuppletis tribus litteris, eaque verba ad Infantem, quem ante pedes viri poſitum vides, refert.

Scribit porro: „Sed lapidis alterius Epigraphe ſeu vitio lapicidæ, ſeu tempo„ris, corrupta non paullo eſt difficilior. Nec tamen ambigo, quin ea ſic debeat „legi: ΤΟΥΤΟ ΜΝΗΜΑ ΑΙΛΙΑΣ ΦΙΛΗΜΑΤΙΟΥ. quod Viri poſterius nomen haud qui„dem admodum frequens, immo rarum, ac neſcio an ἐκ τῶν ἅπαξ. Videtur au„tem mihi reſpondere, quaſi diceres Latine *ſuaviolum.* „

Scribit mihi deinde haud pauca de *Herculaneo*, quod nuper in Italia emerſit, & quaſi poſtliminio in lucem eſt protractum. Inter alia antiquitatis κειμήλια, quæ ibi reperta, memoratur etiam lapis ad Theatrum, cujus in parte ſuperiore palmaribus litteris: THEATRVM. ORCHESTRAM. DE. SVO. L. RVFVS. L. F. tum infra minoribus aliquanto: P. NVMISIVS. P. F. ARCHITECTVS. „Qui quidem, „*addit Amicus Italus*, P. Numiſius an idem ille ſit, cujus in corrupto fortaſſe nomi„ne variant editiones Vitruvianæ, cum in prooemio *P. Minidius* memoretur Archi„tectus; idemque porro dicatur *Numidicus*, in vetuſtiſſima quadam Italica verſione, „unde facile Numiſius fiat &c. „

Reperta eſt porro in eo oppido καταχθονίῳ ſtatua equeſtris cujusdam *Nonii*, ſed operis, ut ſcribit amicus, tam egregii, nihil ut ſimile aut ſecundum in eo genere dicatur poſſe reperiri. Titulus quoque iſte:

M. NONIO. M. F.
BALBO
P. R. PROC.
HERCVLANENSES.
P.

Notas tertii verſus legebat Amicus, *Provinciæ Rætiæ Procuratori*, propterea quod apud Velſerum in Rebus Auguſtanis legiſſet R. ſimplex acceptum pro *Rætia:* aut vero; *Patriæ Reip. Procuratori;* aut: *Patriæ Rei;* aut denique *Patriæ Reſtituendæ Procuratori.*

Ego,

Ego, cui ex his lectionibus calculum adjiciam, nescio. Si prima esset valida, referendus ille lapis esset ad Helveticos lapides, quos magno jam numero collegisti. Tuum ergo heic facio judicium, quod mihi erit omnium instar.

Scidulas autem duas, cum visum fuerit, ad me remittes. Pluribus te haud moror. Vale. Datum Basileæ a. d. III. Non. Novembr. MDCCXXXXVIII.

In agro Patavino, ad thermas Aponenses.

1.

ΓΛΑΥΚΟΣ ΓΛΑΥΚΟΥ
ΧΡΗΣΤΕ ΡΕ

2.

ΥΙΤΟΜΝΗΜΑ ❦ ΑΙΛΙΑΣ ❦
ΦΙΛΗ ❦ ΜΑΤΙΟΥ ❦

3.

Vicentiæ ad Sancti Felicis.

L. S
L. TVRRANI. L. F
VALENTIS
INF. P. XXX. RET. P. LX
CIRCVMITVS. MACE
RIAE. SESQVIPEDES

Viro celeberrimo, atque amicissimo

IACOBO CHRISTOPHORO BECKIO

I. Gasp. Hagenbuchius

S. P. D. *Basiliam.*

PRIDIE Idus Septembres Aquis Helveticis cum clarissimo Academiæ vestræ doctore BERNOVLLIO, qui uxorem suam, meam ego, domum reducturi in istum Helvetiæ *amœnum salubrium aquarum usu frequentem locum*, Tacito olim sic Hist. lib. I. cap. 67. nobilitatum, veneramus, multa de amicis rebusque Academiæ Basiliensis sum collocutus. Inprimis de TE, mi BECKI, lectissimaque conjuge TVA, præstantissima ZWINGERA; de eligendo item apud Vos Matheseos Professore, multus nobis sermo fuit. Neque postea non gavisus sum, quum Aquis Turicum redux intelligerem, BERNOVLLIO indidem Basiliam suam reverso Cathedram *Eloquentiæ* altera illa MATHESEOS, cui ornandæ sanguine BERNOVLLIO cretos admoveri debere orbis literatus pridem censuit, adnuente amplissimo Senatu vestro licuisse mutare. Hunc *Eloquentiæ* antea, nunc *Matheseos* Professorem meis, quæso, verbis saluta, meique ei memoriam refrica.

Nuptias autem TVAS faustis ominibus prosecutus jam eram in meis ad spectatissimum ISELIVM literis a. d. XII. Kal. Martias MDCCXXXXVIII. „Celeberri-„mum BECKIVM ducturum esse ZWINGERAM literæ TVAE nuntiant. Opto ut

 „illa

„illa conjunctio cariſſimo nobis capiti gaudio perpetuo & genti BECKIAE ſaluta-„ris ſit. Saluta ſponſum ; eique , novæque nuptæ , meis verbis fauſtiſſima quæque „adprecare. „

Ἐὰν δέ τις λάβῃ γυναῖκα προσφάτως, οὐκ ἐξελεύσεται εἰς πόλεμον, καὶ οὐκ ἐπιβληθήσεται αὐτῷ οὐθὲν πρᾶγμα. ἀθῷος ἔσται ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ ἐνιαυτὸν ἕνα, εὐφρανεῖ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἣν ἔλαβεν. Deut. XXIIII : 5. cujus ego legis veteris memor , neque amori TVO mittendis ad TE literis intercedere , neque a TE non jam amicis , ſed τῇ τῷ θυμῷ σου κεχαρισμένῃ vacante literas expectare , multo minus flagitare auſus ſum.

Tantum itaque abeſt , ut TVAM in ſcribendo ceſſationem vitio TIBI vertam : potius TE , veterem amicum , Hiſtoriæ antea Profeſſorem meritiſſimum , poſtea S. Theologiæ Doctorem eximium , tam mature , anno nondum vertente, ad ſcribendi officium ita rediiſſe , ut ſeveriores Muſas TVAS noſtris humanioribus more TVO interpungere atque oblectare non deſinas , animo meo gratiſſimum accidit.

Ne ambæ ſchedulæ TVAE , quas repetis , quarum in altera ex Italia ad TE miſſa inſcriptiones duæ Aquarum Aponarum in æs inciſæ ſunt ; altera autem deſcriptum TVA manu lapidem Vicentinum exhibet , ad TE ſine fœnore redeant , quibusdam eas obſervationibus , quas TIBI amice expetis , inluſtrare animus eſt. quæ enim ab amico Italo ad TE perſcripta mecum communicaviſti , ejusmodi fere ſunt, ut hominem TVVM in explicandis lapidibus antiquis non verſutiſſimum prodant. οὐκ ἔστι τρίβων τῆς ὁδοῦ ταύτης.

ΧΡΗΣΤΕ χαῖΡΕ adclamatio eſt funebris , in titulis græcis ſepulcralibus , etiam ubi figuræ nullæ adſunt , tritiſſima : minusque bene ad infantem ante pedes viri poſitum relata. Quem infantem interpretatur , is mihi in hoc quidem certe monumento ipſius defuncti genius interpretandus videtur. De icunculis imagunculisve, quas in græcis epigrammatis haud raro occurentes doctorum alii aliis modis acceperunt , nunc agere nolo.

ΥΙΤΟΜΝΗΜΑ , unum haud dubie vocabulum , nullo foliolo aut corculo (v. ad Inl. BOVHIERIVM a me ſcripta pag. 340. *lin.* 20.) diremtum , male diſcerpit , & ΤΟΥΤΟ ΜΝΗΜΑ corrigit , non obſervans , pro Π prave ΙΤ exſcriptum eſſe : quod offecit , quo minus ei in mentem veniret nomen compoſitum ΥΠΟΜΝΗΜΑ. De ΙΤ vel ΤΙ , & ΓΙ vel ΙΓ , ab lapidum græcorum exſcriptoribus ſæpe cum maximo veri ſenſus damno pro Π datis non deerant , quæ haud parce adducerem , niſi ſufficerent , quæ in Τεσσαρακοστολογίῳ Turicenſi pag. 592. jam leguntur.

ΦΙΛΗ ❦ ΜΑΤΙΟΥ ❦ etſi ornatu diſcretum recte conjungit ΦΙΛΗΜΑΤΙΟΥ, *Philematii* , q. *ſuavioli.* Viri autem nomen eſſe quum comminiſcitur , græca lapidis verba παρερμηνεύει , ac ſi *Monimentum Aeliæ* , quæ fuerit aut filia , aut uxor *Philematii* , verti deberent. Quid opus eſt verbis ? Mulieri , gente *Aelia* cenſitæ , cognomen muliebre fuit clarum , teſtatum , & pervulgatum , *Philematium.* Nodum in ſcirpo ne quæramus.

Hosne

Hosne græcos titulos duo *in agro Patavino*, *ad Aquas Aponas*, hoc demum anno erutos, primumque conſpectos eſſe? Crebro TIBI vafer ille Siculus inſuſurret EPICHARMVS cantilenam illam ſuam:

Νᾶφε καὶ μέμνασ' ἀπιϛεῖν· ἄρθρα ταῦτα τῶν φρενῶν.

Italus TVVS, qui æneum typum recens confectum ad TE miſit, neſciebat ab Urſato ſuo jam olim duo hæc epigrammata in ænea tabula concluſa eſſe Monum. Patav. lib. I. Sect. VI. in eorum numero, quæ certo aliunde advecta eſſe cognoverat, pag. 247. In priore ΧΡΗΣΤΕ ΧΕΡΕ, utique, ut monet Urſatus, fabrili imperitia: neque tamen ea infrequente. nam in marmoribus græcis Ε pro ΑΙ ſexcenties ſculptum cernitur: de quo vide, quæ a me ſcripta edidit GORIVS Inſcr. Etr. Tom. III. pag. 316. & adde GORIVM ipſum ibid. pag. 321. *extr.* In poſteriore veriſſime ΥΠΟΜΝΗΜΑ excudit Urſatus: apud quem græca in fine ſaxorum infra figuras exhibentur, in TVIS typis ſupra eas ſeu in ære ſummo inciſa.

Ex Urſato utrumque titulum in Syntagma Inſc. antiquarum jam intulit Reineſius XVII: 61. pag. 830. & XVII: 3. pag. 815.

Muratorius alterum tantummodo, *Glauci*, ut ineditum ex Urſato referens 1683: 6. ne nihil Urſati mutaret, ultimum verbum ΧΑΙΡΕ contra lapidis fidem ſcripſit. *Aeliæ Philematii* monimentum ex eadem Urſati pagina non repetiit Muratorius, quia in ind. Rein. nom. græc. aderat

„Αιλία Φιλημάτιος, 3. XVII. „ leg. Φιλημάτιον, ὑδετέρως.

contra ea omiſſus eſt in eod. Rein. indice

Γλαῦκος Γλαύκυ, 61. XVII.

unde Reineſium Urſati titulum *Glauci* non habere feſtinanter a Mur. creditum eſt.

Num fruſtra ΕΠΙΧΑΡΜΕΙΟΝ illud, *temere credendum non eſſe*, TE tenere volui? Poſſem exemplis compluribus docere, tradi velut noſtra demum memoria ex terræ viſceribus emerſa monumenta, quæ patrum avorumque temporibus jam innotuerant. quem lapidum ego *recidivatum* ſoleo vocare, alibi a me explicatius oſtendendum. Mihi hæc ſcribenti commodiſſime adlatæ ſunt ornatiſſimi & ad præclara quæque literarum magnis paſſibus contendentis M. Jo. Erneſti Immanuelis WALCHII, Jenenſis, ex peregrinatione Italica hieme ſuperiore ſuſcepta & inſigni cum fructu abſoluta reducis, literæ, in quibus & hæc poſuit, quæ haud invitus leges. *Dominici* GEORGII *relictæ commentationes, manu ſcriptæ, quas, morte præventus, edere non potuit, poſt ejus fata in bibliothecam* alla Minerva *delatæ ſunt. In illis reperta quoque eſt, ut ipſe vidi, magna inſcriptionum ineditarum collectio. Dolendum eſſet, ubi egregia hæc antiquitatis monumenta diu in his clauſtris remanerent. Num vero omnes iſtæ a* GEORGIO *collectæ inſcriptiones antea nunquam in lucem emiſſæ ſint, de eo valde dubito. Sæpe, quum alia vetuſta marmora inſpicerem, obſervavi, multa inedita haberi, quæ tamen jam a Reineſio & Grutero juris publici facta ſunt. Cauſſa erroris hujus ex eo potiſſimum deducenda eſt, quod hodie multi effodiantur lapides, quos Reineſius aliique antiquiores vide-*

runt ac descripserunt ; qui vero postea , quum per hominum incuriam in viis atque agris remanerent , in terram iterum depressi ac ea obruti fuerunt. Nihilominus ejusmodi lapidum nova descriptio magnam habet utilitatem , ubi ea cum cura fit , quoniam Reinesius multas nobis haud accurate expressas & vitiis corruptas exhibet : id quod haud raro observavi , quum eas cum ipsis lapidibus compararem.

TVRRANII titulum TVVM non memini adhuc editum esse. Editus autem pridem est alius ejusdem hominis a Grut. 836: 7. *e schedis Aloisii Lolini Episc. Bellunens.* hunc in modum.

Belluni ad D. Felicis.

V. F. L. TVRRANIVS. L. F
VALENS. SIBI. ET
TERENTIAE. Q. F. PRISCAE
VXORI. H. M. ET. L. S. H. N. S

Siglas initiales , V*ivus* F*ecit* , & finales , H*oc* M*onimentum* ET L*ocus* S*epulcri* H*eredes* N*on* S*equetur* , haud difficulter mecum leges. Ex saxo autem TVO intelligere videmur , L. TVRRANIVM L. F. VALENTEM in uxoris suæ monumento , quod non modo illi , sed & sibi vivus fecerat , *Belluni* sepultum non fuisse : potius eum *Vicentiæ* & defunctum esse , & L*ocum* S*epulcri* accepisse : nisi *Vicentinum* dicatur saxum TVVM pro *Bellunensi* ; aut *Belluno* delatum sit *Vicentiam.* de quo Italus forte TVVS nos accuratius docere poterit. Gruterianum certe *Belluni* , & TVVM *Vicentiæ* , ad ejusdem nominis ædem seu templum , *Divi* vel *Sancti Felicis* extare dicuntur.

Post hinc a TE ad literata eruditæ Antiquitatis κειμήλια vocor , quæ in *urbe Herculea* Poëtis dicta , seu in oppido *Herculaneo* περιβοήτῳ , tot seculis Neapolin inter & Pompeios ruina oppresso , crassisque tenebris occultato , nostra hac ætate retecto , eruta sunt. Memoras ante omnia lapidem ad Theatrum , cujus in parte superiore palmaribus literis inscriptum :

THEATRVM. ET. ORCHESTRAM. DE. SVO. L. RVFVS. L. F.

Quod vulgo ante cognomen scribi solet , *patris* puta *prænomen* , seu *cujus* quis filius fuerit , alibi quoque , rarius tamen , post cognomen demum incisum occurrit. Heic L*ucii* F*ilius* post RVFVS ponendum esse , tanto magis auctori inscriptionis adrisit , quod L. RVFI sui nomen gentilitium , Herculanensibus omnibus tunc notissimum , exprimendum non putavit.

L. RVFVS. L. F. ille , qui THEATRVM. ET. ORCHESTRAM. DE. SVO. (subaudi *ære* , ex Sanctii de *Ellipsi nominum* doctrina , Minerv. lib. IV. cap. 4. p. m. 551. *lin.* 7.) Herculanensibus dedit , quis fuit ? quo gentilitio nomine fuit usus ? Ex viris principalibus , magnæque existimationis , primi eum loci atque ordinis apud cives suos fuisse , vix ambigetur.

Fuisse

Fuiſſe eum Herculanenſium *IIVirum Quinquennalem*, gente *Annia* cenſitum, videor docere poſſe, ex Mur. 2021 : 1. quæ ibi leguntur, cum pulviſculo TVA cauſſa adſcribo.

„ *In Villa* Reſina, *ſive* Portici.

„ *Miſit N. V. & Conſil. Reg. Neapol. Caſtagnola.*

„ (α) A..... MAMMI .... RVFVS. IIVIR. QVIN. THEATR. ORCH....

„Inter tot pretioſa Antiquitatis Romanæ monumenta, Statuas, Columnas, aliaque „elaborata Marmora, quæ in Villa Reſinæ extra Neapolim Anno 1739. effoſſa ſunt, „& adhuc effodiuntur, & quorum deſcriptionem ſperare nos facit doctiſſimus Eques „Venuti, primum hoc marmor effodientibus ſeſe obtulit, ex quo innotuit, ibi „olim extitiſſe *Theatrum* cum *Orcheſtra.* In altero Marmoris fruſto hæc eadem In„ſcriptio repetita inventa eſt hiſce literis :

„ (β) L. ANNIVS L. F. MAMMIANVS RVFVS IIVIR. QVINQ. THEATR. O....

„Ibi ſub geminis marmoreis ſtatuis geminæ ſubſequentes Inſcriptiones lectæ fuerunt.

„ (γ) L. ANNIO. L. F. MEN
„ IIVIR. ITER. QVIN
„ .... VIR EPVLONVM „

„ (δ) M. CALATORIO L...
MEN. RVFO. FRAT... „

Primum marmor, quod litera (α) ſignavi, non meminit MVRATORIVS ſe jam dediſſe 662: 1. ubi ſic habetur.

„ *Prope Neapolim lapis effoſſus Anno* 1738.

„ *Miſit Ignatius Maria Como.*

„ A. MAMMI RVFVS. II. VIR. QVIN. THE..........

„ DE SVO

„Cenſent eruditi Neapolitani, eo in loco *Theatrum* olim exſtitiſſe, cujus *Orcheſtram* „*Aulus Mammius Rufus Duumvir Quinquennalis* ſua pecunia reſtituerit, hi enim in lit„teris exeſis Theatri Orcheſtram, legendum putant. „ unde Mur. ind. nom.

„ A. Mammius Rufus. DCLII : 1. „

ſed in DCLXII: 1. (quo modo legendum addito numero denario) A. MAMMI non integrum eſſe, neque *Aulus* MAMMI*us* RVFVS, ſed *L. ANNIVS L. F.* MAMMI*ANVS* RVFVS legi debere, collatis Mur. 2021 : 1. litt. (α) & (β) facile eſt ad judicandum.

Idem homo, ni fallor, qui in TVO lapide nominibus reliquis, non modo cognomine priore *Mammiani*, ſed etiam gentis *Anniæ* nomine, omiſſis breviſſime L. RVFVS L. F. dicitur, in Mur. 2021 : 1. lit. (γ) L. ANNIVS L. F. MEN*enia* (tribu) appellatur, expreſſo nomine gentilitio, at utroque cognomine *Mammiani Rufi* poſt tribum ſuppreſſo. quem cognominis poſt tribum taciti morem in aliis etiam ſaxis reperiendum obſervavi in meis ad Eminentiſſ. Card. QVIRINVM literis, ſeu in Append. Epigraphica pag. CLVIIII. *lin.* 27 & pag. CLXXXXVIIII. *lin.* 3.

Quum L. ANNIVS L. F. RVFVS in TVO lapide, subtracto nomine gentilitio nonnisi L. RVFVS L. F. dicatur, haud alienum est monere, in lapide alio, itidem *Herculanii sive Pompeiis, ad radices Vesuvii* invento, apud Rein. p. 484. VII: 15. memoratos esse vers. 2. & 3. M. M. (*duo Marcos*) MEMMIOS. RVFOS. PAT*rem.* ET. FIL*ium.* ET. VIRI.. (recte Rein. emendat II. VIROS.) ITER*um.* nec non vers. 12. M. M. MEMMIOS. RVFOS. PAT. ET. FIL. qui versu 7. sine gentis nomine nonnisi M. M. (*duo Marci*) RVEI. (corrig. RVFI.) PAT*er.* ET. FIL*ius.* II. VIR*i.* ITER*um.* nominati sunt.

In Rein. ind. nom. voc. *Memmius* leguntur

„ M. M. Memmii Ruffi, Pater & Fil. 29. II. „

ubi numeri 15. VII. omnino addi debent. quos in isto indicis loco non adesse molestius feres, quam numeros 29. II. qui inde abesse facile potuissent, datos esse. Ceterum ad II: 29. pag. 274. *init.* agit Reinesius de *Herculaneo* subruto terræ motu & igne, ob id ipsum a me jam adductus ad eumdem Eminentissimum Principem pag. CLXXIIII. *lin.* 12.

In lapide Herculanensi, in quo L. RVFVS. L. F. palmaribus literis extat, ut ex amici Itali ad TE epistola, in TVA ad me pergis, infra minoribus aliquanto literis legitur

P. NVMISIVS. P. F. ARCHITECTVS.

qui eidem amico TVO acute conjicitur idem esse *Pub. Minidio*, in præfatione Vitruviana corrupte sic edito. *Itaque cum Mar. Aurelio & Pub. Minidio & Cn. Cornelio, ad apparationem Balistarum & Scorpionum, reliquorumque tormentorum refectionem, fui præsto: & cum eis commoda accepi.* cet.

In Jo. Alb. Fabricii Bibl. Lat. T. II. p. 400. est *Index Scriptorum & Artificum a* VITRVVIO *memoratorum.* neque in eo comparent tresviri illi VITRVVIO laudati. credo, quod eos non tam *Artifices* seu *Architectos* habuit, quam *Præfectos* potius *Fabrûm*, ad quos apparatio & refectio machinarum bellicarum, tormentorumque pertinebat.

Ab eodem Fabricio ibid. p. 395. in *Specimine Emendationum Vitruvianarum* FALSTERI, editione Florentina a. 1523. impressa usi, & hæc datur. „*Pub. Minidio*) „*Numidio*, quod magis placet. Est enim *Minidii* obscurum in historia Romana nomen. „ In Mur. T. IV. init. seu Appendice Classi XXV. Inscriptionum Christianarum præmissa, pag. 7. num. 1. in saxo Capuano CN. NVMIDI BERVLLI mentio est, nisi & ibi vitium aliquod intervenit.

Vitruvii interpretem Italum, olim editum Comi a. 1521. parum moror. Ejus enim *Numidico*, quod agnomen ex gentilitio *Numidio* forte ipse sibi est fabricatus, non favebis: multo minus commentario Italico ad latus statim adposito, in quo de viris his Vitruvio memoratis nugæ magnæ canore adgarriuntur, relatu indignæ.

MINI-

MINIDII nomen a Vitruvii manu non profectum in mendo cubare cum amico TVO, atque FALSTERO facile & ego existimo, idemque quæro, quum a Vitruvio cum clarissimarum Romæ gentium, *Aureliæ* & *Corneliæ*, hominibus medio loco relatum *Publium* celebriore quoque gente quadam censitum fuisse a vero non abhorreat, annon forte *Pub. Vmidio*, vel *Pub. Vmmidio*, locus dari possit? *Vmidium* vel *Vmmidium Quadratum*, clarissimi nominis virum, in veterum libris latinis atque græcis varie in *Vinidium*, *Numidium*, cet. corruptum præstantissimi Critici potissimum inscriptionum antiquarum beneficio restituere valuerunt. Vel doctos Taciti interpretes vide ad Annal. XII: 45. *extr.*

In libello gallico Inl. Marchionis de l'HOSPITAL, Ambassadeur extraordinaire auprès du Roy des deux Siciles, *Memoire sur la Ville souterraine découverte au pied du mont Vesuve*, redigé en ordre par M. DARTHENAY, son Secrétaire, qui est presentement chargé des affaires de France a Naples: quem libellum Gœttingæ recentissime recusum tantum quod ab Achate suo, HALLERO, acceperat JO. GESNERVS, Physices & Matheseos apud nos Professor meritissimus, rerum naturæ sagacissimus, & artis medicæ doctor circumspectissimus, cum quo summam mihi familiaritatem intercedere non ignoras, mihi legendum dedit, haud vane arbitratus, fore, ut quædam antiquariæ rei capita me non minus delectent, ac ipsum expositæ res naturales: pag. 15. *init.* hæc leguntur.

„Ce ne fut que longtemps après la découverte du Théatre, qu'on fit celle de „l'inscription suivante:

„L. ANNIVS. L. F. MAMIANVS. RVFVS. II. VIR.
„QVINQ. THEATRO....... NVMISIVS. P. F.
„ARO.................. HERCVLANEN.........

„Le marbre sur lequel elle est gravée, est tellement endommagé, qu'il n'a pas „été possible de la déchiffrer entiérement: on ne la rapporte ici que par la seule „raison que c'est la premiére preuve qu'on ait eu que la Ville souterraine est véritablement Herculea.„

Marmoris hujus priora cum Muratorianis 662: 1. & 2021: 1. litt. (α) & (β), posteriora cum TVO magis videntur convenire, ut nesciam, idemne an simile tantum sit dicendum. Diversum tamen esse nescio quo modo magis animo placeat meo. ut in Mur. 2021: 1. litt. (α) & (β) eamdem rem tradunt; non unum tamen sed diversa marmora esse traduntur. Utinam prodirent, quæ Nobiliss. Equitem VENVTI, insigne ACADEMIAE CORTONENSIS decus, ex Muratorio supra audivimus ostendisse: quorum item amicissimus GORIVS, a se paratorum, & in Symbolis suis Literariis propediem edendorum in suis ad me literis, mensibus his sex septem spem mihi haud dubiam aliquoties adtulit.

De inscriptione M. NONII BALBI sic habeto: Typus ad TE ex Italia missus non est alius ei, quem publici juris fecit omni meo elogio & eloquio major Mæcenas,

Eminentiſſimus ANGELVS MARIA CARDINALIS QVIRINVS, in epiſtola ad præclarum Academiæ Gœttingenſis doctorem, Jo. Matthiam GESNERVM. In ea prima auctor ampliſſimus non modo M. NONII BALBI titulum publicavit, ſed ſiglas etiam ejus difficillimas P. R. PROC, qua eſt ἰχεφρoσύνῃ, *Privatæ* R*ei* PROC*uratori* interpretari eſt adgreſſus. De qua Eminentiſſimi Principis, quem ſtudiorum meorum non modo fautorem eximium, ſed etiam magnum amplificatorem, ſecunda mihi fortuna largita eſt, interpretatione, quæ mihi videbantur, amantiſſimis ab eo verbis provocatus, in binis literis Brixiam & Cambodunum Vindelicorum ad eum miſſis, verecundiſſime expoſui. quibus ſupplementum tandem acceſſit, theſis XXXVIIII. meæ DE DIPTYCHO BOETHII CONS. AD EMINENTISS. CARD. QVIRINVM epiſtolæ pag. CVII ---- CXII. quæ omnia atque ſingula leges in Volumine, quod AVSPICIIS IVSSV ET SVMTIBVS Mæcenatis hujus ſplendidiſſimi typis Turicenſibus gnaviter excuditur, & ante novi anni Kalendas exiturum ſperamus.

Ita jam intelligis, cur de notis verſus tertii P. R. PROC. heic a me agi minime opus ſit. neque moleſte feres, properationi TVAE hanc remeliginem a me objici.

Differ: habent parvæ commoda magna moræ.

Hoc, nihil cunctaturus, TIBI haud temere prædicam, quas eruditus Italus TEcum communicavit ſiglarum P. R. PROC. varias interpretationes ſuas, QVIRINIANIS longe longeque acutioribus eruditioribusque plurimum concedere.

Quod ſi non in Regno Neapolitano, ſed in Rætia ipſa lapis inveniretur ſiglis P. R. PROC. notatus, P*rovinciæ* R*ætiæ* PROC*uratorem* non repudiarem. Ita Siciliæ & Pannoniæ lapides, illos P. S. i. e. P*rovinciæ* S*iciliæ*, hos P. P. i. e. P*rovinciæ* P*annoniæ* ſiglas habere ſcripſi ad Em. QVIRINVM pag. LV. *lin.* 25. Ibidem Bozianæ Diptychi Brixiani interpretationis, P. V. eſſe P*rovinciæ* V*iennenſis*, incertum magis oſtenſurus, alias Bozianæ geminas interpretationes geographicas a me confictas adtuli. Pariter & heic alias interpretationibus Itali TVI ſimiles facili opera adferrem: v. g. P*ompeiorum* R*eip.* PROC*uratori*, P*armenſis* R*eip.* PROC*uratori*, & quid non? niſi plures fingere tæderet pigeretque.

Dantur quædam Inſcriptiones procul ab illis provinciis, quarum nomina literis tantum initialibus ſeu ſiglis ſcripta exhibent, primum conſtitutæ: in quarum tamen numero neque Diptychon Boëthii, neque Herculanenſem Nonii titulum retulerim. Grut. 526: 6. ex Lipſii αὐτόπτης Auctario, cum Smetii Inſcriptionibus foras dato, pag. 45. *init.* PROVINCIES. M. S. id eſt M*œſiæ* S*uperioris*, ut notula ed. Grut. ſec. habet, deſumta ex magni Scaligeri ind. 20.

„ M. S. Myſia ſuperior. 526: 6. „

MOESIAM utramque, ſuperiorem & inferiorem, in lapidibus literatis etiam MYSIAM legi, vel ex ind. 10. voc. *Myſia* cognoſcitur. quo indice uſus Cellarius Not. Orb.

Orb. Ant. T. I. p. 569. duo Gruteri lapides 446: 9. & 521: 7. adduxit. Videndus & celeb. Wesselingius ad Itin. Hierosolym. pag. 564. a. b. Ab ipso Scaligero ind. 10. *Provincia Mysia superior* est omissa: neque ab Holtheno numeri 526: *6. not.* voc. *Provincia Mœsia superior* sunt additi.

Et Scaliger & Holthenus diligentiores fuerunt ad Gruteriani saxi hujus initium versus quarti, PROVITVS. quod quum ter a Scaligero esset datum, primum ind. *6.*

„ Provitus id est probatus. 526: *6.* „

deinde ind. 19.

„ Provitus, probatus. 526: *6.* „

postremo ind. 19. post *I pro V.*

„ I pro A. Provitus, probatus. 526: *6.* „

Holthenus postremis his locum non dignum obtinentibus sedem altiorem adsignavit, ante *I pro V.* non tamen primam, quam merebantur, & quam detrusa iterum efflagitabant, restituit, ante *I pro E.* Præterea de suo dedit Holthenus ind. 19.

„ V pro O. provitus, probatus. 526: *6.* „

quæ inde tolli debent, & inseri in exemplis τῶ *V pro B* magno numero obviis, v. quæ de PROVS. SAVINIANVS. & PROBVS. SABINIAN. diptychorum Anastasii çonsulis ad Eminentiss. QVIRINVM scripsi th. XIIII. pag. xx. & xxi.

His de voce rarissima PROVITVS, quæ ad rem nostram nihil faciat, adducendis, supersedissem, nisi eadem vox PROVITV*s* nuper emersisset in Aelii Justini Equitis legionarii lapide, quem hoc demum lustro Aquileiæ inventum hisce diebus primum observavi editum in Actis SOCIETATIS COLVMBARIAE FLORENTINAE, anno superiore primum edi cœptis, mihique ab amico doctissimo, ANT. FRANC. GORIO, cui Societas ista inclyta plurimum debet, donatis pag. 150. i. e. in *dissertatione* elegantissima, *Sopra un Monumento antico col Sacrosanto Monogramma di Cristo, del Signor Conte Giandomenico* Bertoli, *Canonico d'Aquileja, de' Signori di Bribir, indirizzata al Proposto Anton Francesco* Gori: quam septimum in Actis illis locum habentem clarissimus Antiquitatum Aquilejensium editor BERTOLIVS ipsi GORIO, cujus beneficio ACADEMICVS SOCIETATIS COLVMBARIAE erat factus, gratum animum testaturus, inscripsit.

An, uti in lapide hortorum Carpensium, Romæ, PROVICIES *Mœsiæ Superioris* mentio est, sic *Nonii* titulum credemus positum *Provinciæ Rætiæ* PROC*uratori?* Herculanense marmor hoc ad lapides *Rætorum* memoriam habentes, quos studiose in Sylloge mea Helvetica adnotavi, non quidquam facere, mihi, velim, credas. Contra, apud Velserum in Rebus Augustanis R simplex pro *Rætia* accipiendum esse, noli Italo TVO credere. Aviam hanc veterem, quam post Velserum multi adamarunt, homini TVO de pulmone sic revellam.

 Saxo

Saxo Romano, quod Velſeri Opera, Norimbergæ a. 1682. conjunctim edita, in monumentis peregrinis, quæ *Rætorum* meminerint, pag. 427. num. XI. ſic oſtentant,

Romæ in S. Blaſio de Pagnottâ.

DIS . MANIBVS
FOSSIAE. GNOME
L. VICIDIVS. L. F. CAM
PRAESENS. RAVEN
E. COH. VI. R
MATRI. PIENTISSIMAE

ob verſum ſaxi penultimum hæc dubitatio verius, quam adfirmatio, Velſeri ipſius legitur ſubjecta, *An hic Cohors ſexta Rhætorum ſignificetur, dubitare poſſumus.* Ad quintum ſaxi hujus verſum unice quoque pertinet, quod paullo inferius in *Litterarum ſingularium, & dictionum conciſe ſcriptarum, explicatione* pag. 436. col. a. *lin.* 5, adpoſita incerti particula *forte*, ſic legitur,

„ R. fort. *Rætorum* cohors. „

altius tamen hanc ſiglæ R. explicationem in pectore Velſeri fixam fuiſſe videntur ſuadere, quæ pag. 434. ad Golzii COH. VI. RAITORVM notavit. „In Notitia „(Imperii) eſt ſub diſpoſitione Rhætiarum ducis, *Cohors VI. Valeria Rhætorum*, item „in *Vicidii* lapide COH. VI. R. „

Eumdem Vicidii lapidem ſic habet Gruterus 568: 8.

DIS. MANIBVS
FOSSIAE. GNOME
L. VICEDIVS. L. F. CAM
PRAESENS. RAVEN.
EQ. COH. VI. R. MATRI
PIENTSSIMAE

Ex Mazochio.

Verſus duo, tertius & quartus, quaſi ſingularis eſſent epigraphe antea non data, ſoli recurrunt in Grut. 926: 6.

L. VICIDIVS. L. F
CAM. PRAESENS

Ex Mazochio.

In ed. Grut. ſec. ad 926: 6. præfigunt „Vid. DLXVIII: 8.„ Ad 568: 8. autem de ſaxi particula in 926: 6. recurrente altum ſilentes, ad verſum ſextum hanc promunt Reineſii adnotationem neſcio unde hauſtam. „Reineſ. legit. PR. id eſt „PR*ato-*

„PR*ætoriæ.* Sed Velſer. in Vindel. f. 267. legit Ex COH*orte* VI. R*ætorum.* An autem „R ſignificet R*ætorum*, dubitat Reineſius. „ REINESIO ſuam τ8 R. in PR. emendationem perplacuiſſe vidi ex ejus commentario ad Inſc. 3. Claſſ. I. p. 16. ubi *lin.* 26. ab eo non dubitanter adductus eſt ex Grut. 568: 8. EQ*ues* COH*ortis* VI. PR*ætoriæ.*

In MAZOCHII Vrbis Romæ Epigrammatis, Romæ a. 1521. editis, inveni fol. 86. loc. 1. Foſſiæ Gnomes ſaxum, nullo verſuum ordine, tribus lineis ſic concluſum:

DIS MANIBVS.
FOSSIAE GNOME: L. VICIDIVS. L. F. CAM PRAE
SENS RAVEN: E. COH. VI. R: MATRI PIENTISSIMAE

Qui ex *Mazochio* dederunt, verſibus ſex ex ſuo ingenio deſcripſere. MAZOCHII, qui in Corrigendis ſe non vidiſſe teſtatur, lectiones editas pulcre ſervavit Velſerus, licet *Mazochium* ne nominarit quidem. contra ea Gruterus, nonniſi uno teſte *Mazochio* ſubſcripto, in 568: 8. nimis licenter non modo VICIDIVS in VICEDIVS; ſed etiam E. *Mazochii* nudum in EQ. mutavit: item in 926: 6. ut ſingularem lapidem Mazochianum recoquit, in *Mazochio* nuſquam inveniendum.

Quæres, unde tanta Grutero, critico longe cautiſſimo, hæc confidentia & temeritas? Unde duplex citatio Mazochiana, ac ſi lapides duo diverſi, alter *Foſſiæ Gnomes & Vicedii*; alter brevior *Vicidii* in *Mazochii* libro extarent? Rem nobis omnem, omnique ſe culpa expediviſſet Gruterus, ſi, quod decuiſſet, utrobique non ἁπλῶς *Ex Mazochio*, ſed auctius *Smetius ex Mazochio* ſubſcripſiſſet. Smetius autem uſus eſt more ſuo non optimo, quem pag. 144. hiſce verbis expoſuit.

Quæ poſthac ſequuntur, partim ex Onuphrii Panvinii Veronenſis, Reipubl. Romanæ & Faſtorum Conſularium commentariis deſumpſi: partim ex Petri Apiani Ingolſtadienſis inſcriptionum antiquarum libro atque aliorum nonnullorum obſervationibus nuper transſcripſi. Quæ quia ſerius quàm ut ſuperioribus ſuo quæque loco interſererentur accepi, hìc ſeparatim auctarii vice adſcribere volui.

Formam autem marmorum verſuúmque diſpoſitionem, quas illi conſtituunt, non ſum anxiè ſecutus: imò datâ operâ ſæpenumero mutavi. Manifeſtum enim eſt, confuſa ac perverſa ferè omnia, & non pauca etiam depravata in illis eſſe. Ideóque alium plerumque, & antiquo illi quàm potui ſimillimum deſcribendi modum mihi commentus ſum: quo tantiſper utar, donec certius aliquid de ſingulis inſcriptionibus accepero.

Scito igitur, Gruterum ambo ſaxa ſua, 568: 8. & 926: 6, repetiviſſe nonniſi ex Smetio 165. * 5. & 172: 24. In priore, quod *Ex libro Mazochii* deſumſit Smetius, VICEDIVS pro VICIDIVS forte typographo imputari poteſt, quia index nominum Smetianus *Vicedium* ignorat: datus enim tantum eſt

„ L. Vicidius L. F. Cam. Præſens. 165: * 5. | 172: 24. „

Mazochii autem E. a Smetio ex ingenio hariolante in EQ. mutari non debuit: de quo infra iterum dicendum nobis erit.

Inſcriptiunculam poſteriorem, cui *Ex libro Epigrammatum antiquæ urbis* præfixit Smetius, cave credas ex ipſo Mazochii libro eum deſumſiſſe. Deſumſit tantum *Ex Onuphr. Panv.* quem ad 172: 19. adſcripſerat, ut & inter 21. & 23. ejusdem pag. 172.

In meo DE DIPT. BOETHII commentario ad Eminentiſſ. QVIRINVM pag. CXX. *lin. ult.* & pag. CXXV. *lin.* 7. PANVINIVM ſcripſi ſæpius inſcriptiones non totas in libros ſuos invexiſſe, & earum modo partibus, inſtituto ſuo ſervientibus, adducendis contentum reliqua haud raro omiſiſſe.

Ita tribus CAM. vel CAMIL. mentionem fieri in antiquis inſcriptionibus, quarum aliquot *in libro epigrammatum antiquæ urbis* exaratas eſſe, quum Onuphr. PANVINIVS de Civitate Romana cap. LI. (Tom. I. Theſ. Græv. pag. 291. C.) ſcripſiſſet, primoque ſtatim loco, omiſſis reliquis Mazochiani lapidis verbis, hæc tantum particula ab eo adducta eſſet,

L. VICIDIVS. L. F
CAM. PRAESENS

Smetius, immemor ſe ex ipſo Mazochio integrum lapidem jam dediſſe 165. * 5. poſtea a Panvinio adductos ex Mazochio verſiculos duo pro integra inſcriptione habuit, deditque 172 : 24. quam Smetii imprudentiam nimis religioſe ſecutus eſt Gruterus, ut neque Mazochium, neque Panvinium conſuluerit.

Et Smetius & Scaliger, in militari uterque indice, COH. VI. R. dantes τὸ R. reliquerunt ἀνερμήνευτον. quod a Velſero R*ætorum* lectum infeliciter, feliciore conjectura ab Reineſio PR*ætoriæ* emendatum eſſe, ex aliorum typo veriore docere poſſum. En eum TIBI.

Don. XI: 49. pag. 390. *Ex antiquo Codice MS.* & Mur. 855: 2. *E ſchedis Fratris Jucundi, & ex Donio.*

Romæ apud Piccardinos.

DIS. MANIBVS. SOSSIAE
GNOMAE. L. VIBIDIVS. L. F
CAM. PRAESENS. RAVEN.
7. COH. IV. PR. MATRI
PIENTISSIMAE. FECIT

Non modo in Mazochio & Smetio, ſed & in Grutero hoc ſaxum jam prodiiſſe, clariſſimis ejus repetitoribus, GORIO & MVRATORIO, juxta latuiſſe non miror. Neque enim *Soſſia* Gnome, neque L. *Vibidius* L. F. CAM. Præſens, in indice Gruteriano inveniuntur: ſed *Foſſia* Gnome, & L. *Vicedius* (vel *Vicidius*) L. F. CAM. Præſens.

Typi Donio-Muratoriani præſtantia contra Mazochio-Smetio-Gruterianum vel ex nominibus gentilitiis intelligitur. Gentes enim Romanæ, *Soſſia* & *Vibidia*, aliunde

aliunde notæ ſunt: contra ea explodendæ, ceu ignotæ, *Foſſia* & *Vicidia* vel *Vicedia*. Tanto minus dubitandum eſt, quin 7. COH. IV. PR*ætoriæ* certius veriusque in Don. & Mur. legatur, quam in Mazochio & Velſero E. COH. VI. R.

A Scal. ind. 6. *Eques Cohort. VI.* etiam ex 568: 8. poſitus eſt. neque aliter Reineſius ſupra a nobis citatus accepit. Cur enim ita non ſentirent, cauſſæ nihil videbant, quum in Grut. EQ. COH. VI. editum viderent. Sic autem Gruterus ediderat non ex *Mazochio*; ſed, ut vidimus, nonniſi ex *Smetio*, qui tantum ſibi ſumſit & arrogavit, ut E. Mazochianum, adjecta de ſuo litera Q, auctius EQ. dare ſit auſus, quod aliter ac EQ*ues* legi nequit.

Qui norunt, *centurionis* & *centuriæ* notam olim varie figuratam fuiſſe, ut ſæpe a ſeptenarii cifra 7. non multum abludat; haud raro tali etiam forma, quæ ab Latino E rotundo (quo quia typotheta meus caret, aut ε ψιλῷ græco, aut ternarii 3 cifra inverſa eum uti juſſi) parum differat: non mirabuntur, pro E rotundo, ſcil. ε aut ε, *centurionem* heic notante, in Mazochio E editum eſſe. De veterum notis, quibus *centur.* adumbrarunt, alibi copioſius acturus, unum heic cito Grut. 643: 6. ex αὐτόπτῃ Smetio 100: 1. pro quorum E. rotundæ formæ, ε aut ε, initio verſus ſeptimi videndo, Mur. 814: 1. *e Ligorio* 7. habet. Hoc *Fictoriorum* ſaxum, quod ut ineditum ſe primum dare MVRATORIVS exiſtimavit, documentum eſt, indiligenter Gruteri eum Theſauro uſum eſſe.

Velſeriani ſaxi R. memoriam R*ætorum* non habere, nonne mihi jam credis? Habent vero Cohortes quasdam *Ræticas* vel *Rætorum* alii lapides, de quibus in *Helvetia antiqua* amplus differendi locus erit.

Marmoris Herculanenſis, ad quod tandem redeo, ſiglas, male P. R. PROC. interpunctas, ſublato inter P & R puncto, PR*ætori*. PROC*onſuli*. legendas eſſe, opinatus jam ſum, quum Eminentiſſ. Card. QVIRINVS principium epiſtolæ ſuæ, ad Jo. Matth. Geſnerum, Brixiæ imprimi vixdum cœptæ primum ad me miſiſſet: cujus interpretationis meæ num pœnituiſſe me putas, quum poſtea in DARTHENAEI libello, quem ſupra memoravi ductu & auſpiciis Comitis de l'HOSPITAL confectum, pag. 20. hæc legerem relata.

Contre chacun de ces (quatre) *pilaſtres il y avoit une Statue èqueſtre, desquelles deux étoient de bronze, presqu'entiérement détruites, & deux de marbre, dont l'une eſt déja parfaitement reſtaurée, & fait l'admiration de tous les connoiſſeurs, qui la mettent au deſſus de celle de Marc-Aurele placée au Capitole à Rome. On voit par l'inſcription* (1) *gravée ſur ſon piédeſtal, qu'elle avoit été erigée par les Herculéens à M. Nonius Balbus.*

(1) M. NONIO. M. F. BALBO. PR. PRO. COS.
HERCVLANENSES.

 Nonia-

Nonianus hic titulus in libello Gœttingæ recuſo ita editus, ut verſuum ordini proſpectum non ſit, in præſtantiſſimi GORII libro, quem his demum diebus me accepiſſe ſupra dixi, MEMORIE DELLA SOCIETA' COLOMBARIA FIORENTINA, pag. pen. ſic exhibetur.

Nelle Cave alla Real Villa de' Portici è ſtata diſſotterrata ultimamente una belliſſima Statua Equeſtre, tutta d'un ſol pezzo di marmo, colla ſeguente Inſcrizione.

M. NONIO. M. F.
BALBO
PR. PRO. COS.
HECVLANENSES

Verſu quarto τὸ ἐθνικὸν HERCVLANENSES vitio typographi Florentiæ fœdatum eſt in HECVLANENSES, quam κακογραφίαν ex libro Florentino Venetiis repetitam eſſe cognoſces ex meis ad Em. QVIRINVM literis pag. CLXXIIII. *init.* & in INDICE EPIGRAPHICO, quem eidem volumini QVIRINIANO adjicere animus eſt, inſcriptionem *M. Nonii Balbi Herculanenſium* ſub titulo *Ineditarum Inſcriptionum* ſic inlatam invenies, ut omnia mei ad Em. QVIRINVM voluminis loca, ſeu paginæ, in quibus de ea actum eſt, ſimul adducantur, non ſine inſigni commodo lecturorum, inprimis rei epigraphicæ veteris ſtudioſiorum, quibus ejusmodi indicem labore haud parvo a me conficiendum quo utiliorem, tanto & gratiorem fore confido.

Quem modo dixi INDICEM EPIGRAPHICVM edere apud nos ut poſſim, literarum, quæ numeros Romanos ſignant, cifrarumque inopiæ, quam mihi Epiſtolas Epigraphicas cum indicibus edituro obſtitiſſe, ad Inl. BLAVRERVM pag. (86) *extr.* ſcripſi, opera fuſoria apud Vos jam ſubvenitur.

De alio genere indicum, qui *Syſtema* quoddam Criticum *Artis Epigraphicæ* comprehendant, a me, ſi quando majus otium erit, diligenter elaborando, nihil TIBI temere promittam, ne forte ex amico dulciſſimo exactor mihi moleſtiſſimus acerbiſſimusque factus me non roges & moneas, ſed ἐργοδιωκτῶν adpelles, flagites, urgeas immiſericorditer.

„Non tralaſceremo in fine accennar le 14. Iſcrizioni de *Marmi antichi poco anzi* „*diſcoperti nel regno di Napoli*, e che communicati al dottiſſimo Sig. *Gori* formano „la più gentil corona alle ſopra cennate Memorie. „ Hæc a me ſupra pag. CLXXIIII. *init.* ex Novellis Reip. Literariæ Venetis repetita verba putabam docere, in Gorianis COLVMBARIAE SOCIETATIS FLORENTINAE primordiis præter *M. Nonii Balbi* titulum me eſſe inventurum Inſcriptiones XIII. a me cum epiſtola Goriana editas, de quibus ead. pag. CLXXIIII. *lin.* 3. memineram. Accepto autem GORII libro vidi, ex XIII. illis, quas GORIVS mecum communicaverat, Florentiæ nonniſi ſeptem

feptem editas effe. in iis duas illas, quas ipfe loc. 1. & 2. publicavi. De utraque audi pauca.

Ad eam, quæ & GORIO & mihi eft fecunda, hanc obfervationem adjecit, *Memor.* pag. 279. *extr.* „Sembrando il 2. marmo Criftiano per la formula IN PACE, „bifogna offervare fe il titolo D. M fia incifo dall' ifteffa mano del Quadratario; il „che fe è vero, devefi fpiegare *Deo Magno:* e non *Diis Manibus:* fe poi non è, „può effere, che effo fi fia fervito di un marmo Pagano; per lo che vi è reftato „il D. M.„ Turbas, quas faxi finis IN PACE excitat, fedavi in Τεσσαρακοστολογίᾳ Turicenfi pag. 609. *feqq.* pro formula fepulcrali Chriftiana, IN PACE, nullo modo in lapide ifto ad militiam navalem pertinente toleranda, non cunctatus legere III. PACE. i. e. *triremi Pace*, quæ ad inferum mare in claffe Prætoria Mifenenfi fuerit. Quam emendationem meam video confirmari ex alio præterea lapide, quem liber Gorianus in eodem loco repertum, *nel Caftello di Baja vicino a Pozzuoli*, loc. 1. fiftit:

D . M
C. ARRI
APONIANI
TRIERARCHI
CLASS. PRAET.
MISENENS.

De Græca, a me loc. 1. publicata, in libro Florentino locum fortita undecimum, pag. 283. *init.* hæc monentur. „Quefta belliffima Infcrizione fu comunicata „dal mentovato Propofto Gori noftro Socio, al P. Odoardo Corfini, eccellente ed „illuftre Profeffore dell' Ateneo Pifano; il quale, avendola illuftrata con fue offer„vazioni, l'ha riportata nella IV. delle fue dottiffime *Differtazioni Agonifiche* alla „pag. 103.„ Digniffimum interpretem P. P. GORIVS quæfivit & invenit Eduardum CORSINIVM, clariffimum in Academia Pifana Profefforem, cujus *Differtationes Agoniflicas*, honori & meritis Eminentiffimi Card. QVIRINI dedicatas, amiciffimus GORIVS cum SOCIETATIS COLVMBARIAE libro ad me benigniffime mifit. Quod fi doctiffimus CORSINIVS Epiftolarum Epigraphicarum a me editarum tricefimam quartam, de marmore hoc agoniftico ad KAPPIVM V. CL. anno fuperiore fcriptam, tanta cum voluptate legit, quanta ego CORSINIANAM ad idem marmor commentationem, eft cur cum eo gaudeam, in eodem nos ftadio, eodem tempore, quamvis longo locorum intervallo fejunctos, Pifis illum, me Turici, decurriffe, & ad metam eamdem non modo contendiffe, fed & perveniffe. ΕΡΡΩΣΟ.

TVRICI. Ad diem IIII. Idus Novembres. MDCCXXXXVIII.

INDEX. EPIGRAPHICVS

FA-

FABRETTVS

Pag. 275. n. 164.	pag. LIIII. lin. 5.
	pag. CXXVIIII. lin. 16.
Pag. 278. n. 170.	pag. LXII. lin. 27.
Pag. 280. n. 173.	pag. CVII. lin. 14.
Pag. 299. b. H.	pag. CLVIIII. lin. 18.
Pag. 313. n. 375.	pag. LXXVI. lin. 16.
Pag. 333. n. 496.	pag. CXXXVII. lin. 18.
Pag. 334. a. L.	pag. LXII. lin. 28.
Pag 340. n. 514.	pag. CXVII. *extr.*
	pag. CXVIII. *init.*
Pag. 355. a. F.	pag. CLXXXXIIII. lin. 15.
Pag. 370. n. 141.	pag. CLXII. lin. 9.
Pag. 385. n. XXXX.	pag. XXXXIIII. lin. 36.
Pag. 390. 391. n. 249 -- 257.	pag. CC. lin. 20. & 21.
Pag. 406. a. H.	pag. CXXXXIII. lin. 7.
Pag. 409. n. 336.	pag. CXXXXIII. lin. 7.
Pag. 459. n. 82.	pag. CLXXVI. lin. 23.
Pag. 465. n. XIX. & 100.	pag. CC. lin. 17.
Pag. 507. b.	pag. CXXXX. lin. 5.
Pag. 540. b. G.	pag. CXXXIII. lin. 5.
Pag. 571. n. XLVIII.	pag. LXXVI. lin. 18.
Pag. 596. b. L.	pag. CXVI. lin. 37.
Pag. 597. a. K.	pag. CXXXVIII. lin. 25.
Pag. 600. n. 11.	pag. LIII. *extr.*
	pag. LIIII. *init.*
Pag. 608. n. 63.	pag. CXXXXIII. lin. 6.
Pag. 626. a. C.	pag. LXXVI. lin. 10.
Pag. 633. n. 283.	pag. LXXVI. lin. 4.
Pag. 642. b. E.	pag. CLXII. lin. 11.
Pag. 647. a. D.	pag. LIIII. lin. 5.
	pag. CXVIIII. lin. 16.
Pag. 659. n. 499.	pag. LV. lin. 30.
Pag. 669. b. *fin.*	pag. CLVI. lin. 27.
Pag. 670. a. *init.*	pag. CLVI. lin. 27.
Pag. 716. n. 374.	pag. CXXXXIII. *extr.*
	pag. CXXXXIIII. *init.*

GORIVS

Inſcr. in urbibus Etruriæ.

Tom. I.

Pag. 24. *med.*	pag. CCIIII. lin. 33.
Pag. 74. n. CCVI.	pag. XXII. lin. 27.
Pag. 95. n. 46.	pag. CXXXXVII. lin. *antep.*
Pag. 108. 109. 110. n. 86.	pag. LXXXX. lin. 8.
Pag. 117. n. 105.	pag. XXII. lin. 28.
Pag. 188. n. 4.	pag. LXXXXII. lin. 3.
Pag. 252. n. 25.	pag. CLXXXVIII. lin. 20.
Pag. 257. n. 45.	pag. CXXXXI. lin. 9.
Pag. 271.	pag. CI. lin. 32.
Pag. 286. n. 12.	pag. CLV. lin. 12.
Pag. 387. *init.*	pag. CXXVI. lin. 8.
Pag. 403. n. 200.	pag. CLV. lin. 34.
Pag. 432. n. 19.	pag. CLXXXXVIIII. lin. 30.
Pag. 433. ad n. 19.	pag. CC. lin. 11. & 17. (& 29.

Tom. II.

Pag. 116. n. 4.	pag. CLX. lin. 7.
Pag. 121. n. 1.	pag. CLXII. lin. 16.
Pag. 189. & 195.	pag. LXII. lin. 14. & 25.
Pag. 194. *med.*	pag. CXXI. lin. *ult.*
Pag. 201.	pag. XXXXVII. lin. 4.
Pag. 372.	pag. CXXI. lin. 20.
Pag. 375. 376.	pag. CLII. lin. 12.
Pag. 382. *init.*	pag. CLIII. lin. 13.
Pag. 386. n. 19.	pag. CLII. lin. 25.
	pag. CLIII. lin. 3.
Pag. 398.	pag. CLII. lin. 23.
Pag. 441. n. 24.	pag. CLV. lin. 14.
Pag. 452. n. 68.	pag. L. lin. 24.

Tom. III.

Pag. XLVI. b. *fin.*	pag. CXXVI. lin. 9.
Pag XLVIII. *init.*	pag. CXXVI. lin. 12.
Pag. CL. tab. XLVII.	pag. CLI. lin. 15. 16.
Pag. 15. n. 20.	pag. CC. lin. 33.
Pag. 18. n. 24.	pag. CLX. lin. 7.
Pag. 51. n. 56.	pag. CLXXXVIII. lin. 20.

	GRVTERVS
174 : 9	pag. XXI. lin. 2.
179 : 3.	pag. CLX. lin. 7.
184 : 5.	pag. CXXXVII. lin. 30. & 36.
186 : 4.	pag. CXX. lin. *antep.*
192 : 3.	pag. XXXXVIII. lin. 34.
193 : 3.	pag. LXIII. lin. *pen.*
	pag. LXIIII. lin. 12.
	pag. LXV. lin. 11. & 29.
	pag. LXVI. lin. 14.
	pag. LXXII. lin. 9.
193 : 6.	pag. CXXIIII. lin. 7.
193 : 9.	pag. CXXIIII. lin. 12.
193 : 10.	pag. CXXIIII. lin. 12. & 13.
246 : 4.	pag. XXXXV. lin. 32.
248 : 3.	pag. XXXXV. *extr.*
253 : 2.	pag. CLXXVIII. lin. 32.
253 : 4.	pag. XI. lin. 21.
	pag. XXXXIII. lin. 37.
	pag. XXXXIIII. lin. 12.
	pag. XXXXV. lin. 9.
254 : 6.	pag. XXXXV. lin. 3.
254 : 7.	pag. XXXXV. lin. 4. & 5.
258 : 3.	pag. CLXXVIII. lin. 32.
258 : 6.	pag. LVIIII. lin. 7.
	pag. LX. lin. 35.
258 : 8.	pag. CXVI. lin. 15.
	pag. CXVIII. *init.*
	pag. CXX. lin. 6.
263 : 1.	pag. CXXXVI. lin. 32.
269 : 3.	pag. CXX. lin. 2. & 16.
277 : 7.	pag. LVI. lin. 19.
	pag. LVII. LVIII.
	pag. LXVIIII. lin. 20.
	pag. LXX. lin. 24. & 31.
	pag. LXXI. lin. 2. & 37.
	pag. LXXII. lin. 7.
278 : 1.	pag. LVII. lin. 15. & 26.
	pag. LXVIIII. lin. 22.
	pag. LXX. lin. 20. & 37.

	GRVTERVS
278 : 2.	pag. LVII. lin. 10. LVIII.
	pag. LXX. lin. 21.
278 : 3.	pag. LVIII.
	pag. LXX. lin. 21.
281 : 1.	pag. XIIII. lin. 6.
	pag. LVI. lin. 18. & 25.
	pag. LVIIII. lin. 13.
	pag. LXVI. lin. 20.
	pag. LXXI. lin. *ult.*
281 : 7.	pag. LVI. lin. 19.
	pag. LVII. lin. 30.
283 : 5.	pag. LVIIII. lin. *ult.*
	pag. LX. lin. 13.
283 : 9.	pag. LVI. lin. 21. & 25.
	pag. LVIIII. lin. 18.
	pag. LX. lin. 14. & 20.
	pag. LXXI. lin. *ult.*
284 : 6.	pag. LXXXXIIII. lin. 12. & 15.
284 : 8.	pag. CXXXII. lin. 9. & 30.
286 : 4.	pag. LXVI. lin. *pen.*
287 : 4.	pag. CII. lin. 32.
287 : 5.	pag. LX. lin. 4.
302 : 1.	pag. CCI. lin. 19.
309 : 2.	pag. LXXVIII. lin. 23.
309 : 3.	pag. LXXVIII. lin. 34.
313 : 3.	pag. XIII. lin. 20.
	pag. XXXXVIII. lin. 24.
313 : 5.	pag. CXXXVI. lin. 22. & 32.
318 : 9.	pag. LXXXXIIII. lin. 11. & 14.
322 : 4.	pag. CXXXXII. lin. 21.
345 : 6.	pag. LXII. lin. *pen.*
353 : 2.	pag. CVI. lin. 9.
	pag. CXXII. lin. 27.
356 : 3.	pag. XXX. lin. 23.
359 : 4.	pag. LXV. lin. *antep.*
361 : 1.	pag. CVI. lin. 29.
363 : 1.	pag. LXXXXIII. *extr.*
	pag. LXXXXIIII. lin. 22. & 27.
363 : 2.	pag. XXI. *init.*

GRVTERVS	
363 : 2.	pag. CVI. lin. 33.
364 : 1.	pag. LXXXXIII. *extr.*
	pag. LXXXXIIII. lin. 8. & 27.
364 : 3.	pag. CXXXXI. lin. 14.
369 : 2.	pag. CXXX. lin. 30.
	pag. CXXXI. lin. 16. & 35.
	pag. CXXXIIII. lin. 14.
	pag. CXXXV. lin. 17.
	pag. CXXXVI. lin. 6. 26. & 38.
	pag. CXXXVIIII. lin. 35.
	pag. CXXXXI. lin. 19.
369 : 6.	pag. CXIIII. lin. 15.
371 : 5.	pag. CXX. lin. 11.
375 : 1.	pag. CX. lin. 10.
	pag. CXV. lin. 37.
	pag. CXXI. lin. 31.
381 : 3.	pag. XX. *extr.*
383 : 7.	pag. L. lin. 1.
386 : 8.	pag. LIII. lin. 23.
387 : 3.	pag. CXXVIII. lin. 4.
389 : 2.	pag. LXXII. lin. 2.
	pag. CXXXVII. lin. 31. & 35.
391 : 5.	pag. CXXXXV. lin. 8.
396 : 1.	pag. LXV. lin. 3.
399 : 6.	pag. LXV. lin. 4.
402 : 4.	pag. CXIII. lin. 10.
403 : 1.	pag. C. lin. 32.
404 : 1.	pag. V. lin. 31.
406 : 8.	pag. XX. lin. *antep.*
409 : 5.	pag. CXXXXVII. lin. 3.
412 : 3.	pag. CII. lin. 27.
	pag. CIII. lin. 8.
413 : 1.	pag. LVIII. lin. 36.
415 : 7.	pag. LXIII. lin. 22.
	pag. CXIIII. lin. 21.
	pag. CXVI. lin. 19.
	pag. CXVII. lin. 12.
	pag. CXVIIII. lin. 9. 10.
	pag. CXX. lin. 26. & 30. 31.

GRVTERVS	
418 : 8.	pag. LXI. lin. 36.
418 : 11.	pag. CXXXXIIII. lin. 26.
424 : 10.	pag. LXXXVIIII. lin. 36.
438 : 1.	pag. CXXXII. lin. 12. 14. & 18.
441 : 1.	pag. CLXXIIII. lin. 32.
442 : 9.	pag. CXXVIIII. lin. *ult.*
445 : 9.	pag. XXXXVI. lin. 13.
	pag. LX. *extr.*
445 : 10.	pag. XXXXVI. lin. 19.
446 : 1. 2.	pag. XXXXVI. lin. 20.
446 : 9.	pag. CCXI. lin. 1.
450 : 1.	pag. LVI. lin. 1.
450 : 4. & 5.	pag. XXXI. lin. 24.
450 : 6.	pag. LXXXVIIII. lin. *pen.*
	pag. CXV. lin. *ult.*
451 : 3.	pag. LXV. lin. *pen.*
458 : 1.	pag. CLXVIIII. lin. 29.
	pag. CLXX. lin. 5.
	pag. CLXXVIIII. lin. *pen.*
465 : 2.	pag. LXV. lin. 6.
466 : 8.	pag. CCI. lin. 19.
474 : 5.	pag. LVIII. lin. 36.
479 : 8.	pag. CC. lin. 34.
487 : 6. vel 7.	pag. LXVI. lin. 4.
491 : 8.	pag. CXXXXVI. lin. 32.
493 : 1.	pag. LXV. lin. 6.
	pag. LXVII. lin. 10.
	pag. CLXXIIII. lin. 31.
493 : 3.	pag. LV. lin. 22.
498 : 5.	pag. C. *fin.* & CI. *init.*
513 : 1.	pag. CVIIII. lin. 13.
	pag. CLXXXII. lin. 9.
517 : 4.	pag. CLXI. lin. 25.
518 : 10.	pag. CLX. lin. 24.
520 : 4.	pag. CXXXXVII. lin. 30.
521 : 7.	pag. CCXI. lin. 1.
526 : 6.	pag. CCX. lin. 33.
	pag. CCXI. lin. 3. & 5. & 31.
538 : 7.	pag. CXVII. lin. 33. 34.

GRVTERVS	
538: 7.	pag. CXVIII. lin. 33.
548: 7.	pag. CXV. lin. 8.
551: 10.	pag. CXXXXII. lin. 18.
553: 1.	pag. CLX. lin. 33.
568: 8.	pag. CCXII. lin. 5. & 21.
	pag. CCXV. lin. 4.
571: 10.	pag. CXV. lin. 18.
581: 7.	pag. CLXX. lin. 31.
	pag. CLXXI. lin. 4. 19. & 33.
597: 5.	pag. CLXXII. lin. 6.
632: 7.	pag. LXXXXII. lin. 6.
643: 6.	pag. CCXV. lin. 16.
656: 2.	pag. XXXXVIII. lin. 18.
660: 1.	pag. CLXXXVIII. lin. 18.
666: 8.	pag. CXXXXII. lin. 26.
668: 14.	pag. CXXXXI. lin. 29.
669: 4.	pag. CLVI. lin. 19.
672: 7.	pag. CXXXXII. lin. 11.
673: 12.	pag. CXXXVI. lin. 22. & 32.
684: 1.	pag. CLXXVIIII. *extr.*
	pag. CLXXX. lin. 4.
687: 5.	pag. CLXXXVIII. lin. 31.
692: 1.	pag. XXXXVIII. lin. 18.
692: 6.	pag. CLXXXXVIII. lin. 14. & 18.
696: 5.	pag. CLVI. lin. 12.
704: 1.	pag. XXXXVIII. lin. 16. & 19.
707: 5.	pag. XXXXVIII. lin. 16. & 19.
713: 14.	pag. XI. lin. 22.
	pag. XXXXIII. lin. 37.
	pag. XXXXIIII. lin. 14.
721: 10.	pag. XXX. lin. 12.
731: 4.	pag. XXI. lin. 30. & 36.
740: 2.	pag. CC. lin. *antep.*
755: 8.	pag. XXI. lin. 16.
767: 7.	pag. CXXXXII. lin. 30.
791: 7.	pag. XXI. lin. 22.
	pag. L. lin. 14. & 17.
836: 7.	pag. CCVI. lin. 7.
838: 2.	pag. CXXXXII. lin. 11.

GRVTERVS	
846: 3.	pag. LXXXVIIII. lin. *pen.*
855: 8.	pag. CLXXXXVI. lin. 7.
871: 2.	pag. CLXXXXI. lin. 27.
	pag. CLXXXXV. lin. 12.
874: 5.	pag. CLXXXXI. lin. 29.
	pag. CLXXXXVII. lin. 11.
891: 8.	pag. XIII. lin. 19.
	pag. XXXXVII. lin. 30.
	pag. XXXXVIII. lin. *pen.*
900: 14.	pag. CXXXXII. lin. 25.
900: 16.	pag. CXXXXII. lin. 13.
902: 13.	pag. CXXXXII. lin. 25.
905: 14.	pag. CLXXXXVIII. lin. 28.
911: 15.	pag. CLXXXVIII. lin. 12.
926: 6.	pag. CCXII. lin. 30.
930: 7.	pag. CLXXXXVI. lin. 14.
959: 2.	pag. CLXXXXVIII. lin. 32.
960: 6.	pag. CI. *extr.* & CII. *init.*
967: 3.	pag. CLXXXXVIII. lin. 32.
968: 13.	pag. CXXXVII. lin. 9. 22. & 29.
	pag. CXXXVIII. lin. 3. 5. & 28.
975: 2.	pag. CXXXXVIII. lin. 22.
1006: 8. 9.	pag. XXXXVI. lin. 10.
1007: 3. 4. 5. 6.	pag. XXXXVI. lin. 10.
1010: 11.	pag. LII. lin. 4.
1013: 4.	pag. LXVI. lin. 25.
1028: 2.	pag. LXII. lin. 4.
	pag. LXIIII. lin. 20.
	pag. CXXI. lin. *pen.*
1036: 11.	pag. CXXXXVII. lin. 8.
1052: 8.	pag. CLXXXVIII. lin. 12.
1057: 5.	pag. XXVIIII. lin. 35.
1063--1179.	pag. CXIII. lin. 22. & 28.
1078: 6.	pag. CXII. lin. 13.
	pag. CXXI. lin. 4.
	pag. CXXII. *init.*
1079: 2.	pag. LI. *extr.* LII. *init.*
1079: 14.	pag. CLXXI. lin. 11.

GRVTERVS

GVDIVS

GVDIVS

INEDITAE

Dipty-

MVRATORIVS	
102 : 7.	pag. LIIII. lin. 7.
119 : 1.	pag. CLXXXVIIII. lin. 33.
160 : 6.	pag. XXV. *extr.*
183 : 6.	pag. CLXXV. lin. 16.
195 : 3.	pag. CXVIII. lin. 16. & *pen.*
198 : 5.	pag. CXXXXVI. lin. 14.
204 : 5.	pag. CLXXVI. lin. 3.
236 : 3.	pag. CLXXXXIII. lin. 9.
241 : 6.	pag. CLXXVI. lin. 19.
242 : 1.	pag. LII. lin. 7.
251 : 2.	pag. XXXXV. lin. 1.
251 : 6.	pag. XXXXV. lin. 2.
252 : 1.	pag. XXXXV. lin. 3.
252 : 8.	pag. XXXXV. lin. 2.
253 : 4.	pag. XXXXV. lin. 3.
253 : 5.	pag. XXXXV. lin. 2.
253 : 7.	pag. XXXXV. lin. 2.
254 : 1.	pag. LV. lin. 30.
261 : 2.	pag. CLXXX. lin. 21.
264 : 5.	pag. LXVII. lin. 3.
281. *init.*	pag. V. lin. 34.
306 : 3.	pag. CXXXXI. lin. 9.
307 : 5.	pag. CXXVIIII. lin. 10.
316 : 3.	pag. CXXXVIII. lin. 19.
335. ante num. 4.	pag. CXXXX. lin. 7.
340 : 2.	pag. CXXXI. lin. 7.
354 : 3.	pag. XXV. *extr.*
359 : 2.	pag. CXXVIII. lin. 36.
361. b. *ante fin.*	pag. CVII. lin. 14.
372. ad a. Cti 317.	pag. CXXVIIII. lin. 2.
375 : 3.	pag. CXXVIII. lin. 4.
379 : 2.	pag. LXXVIIII. iin. 17.
	pag. CIIII. lin. 14.
380 : 5.	pag. LXXXV. lin. *pen*
405 : 2.	pag. XXVIIII. lin. 26.
	pag. XXXXVIIII. *extr.*

MVRATORIVS	
406 : 4.	pag. XXIII. lin, [illegible]
411 : 1.	pag. CCIIII. lin. 33.
417 : 4.	pag. XVIIII. lin. 10.
	pag. CXXXXI. lin. 3.
419 : 5.	pag. XVIIII. lin. 26.
	pag. LXXXXVI. lin. 7.
	pag. CXXXXI. lin. 4.
425 : 6.	pag. XXXXVIIII. lin. *pen.*
436 : 2.	pag. CI. lin. 10.
436 : 3.	pag. XVIIII. *extr.*
	pag. XXII. *fin.*
468 : 6.	pag. CXVIII. lin. 23.
487 : 3.	pag. LXVI. lin. 3.
507 : 5.	pag. CXXIII. lin. 21.
544 : 4.	pag. CLVIIII. lin. 34.
	pag. CLX. lin. 4.
547 : 2.	pag. LXXXX. lin. 3. & 14.
558 : 2.	pag. LXXXVIIII. lin. 32.
	pag. LXXXXII. lin. 23.
562 : 1.	pag. CXVI. lin. *antep.*
575 : 1.	pag. L. lin. 25.
	pag. LXVII. lin. 17.
600 : 3.	pag. LXXXX. lin. 9.
606 : 1.	pag. CVIIII. lin. 14.
	pag. CLXXXIII. lin. 6.
611 : 2.	pag. CXXXIIII. lin. 8.
	pag. CXXXX. lin. 34. 35.
629 : 1.	pag. LXXXXII. lin. 19.
633 : 2.	pag. LXXXX. lin. 35.
634. lin. 16.	pag. XXXX. lin. 12.
635. lin. 23.	pag. XX. lin. 21.
662 : 1.	pag. CCVII. lin. 19.
	pag. CCVIIII. lin. 29.
662 : 2.	pag. L. lin. 24.
672 : 4.	pag. XVIIII. lin. 32.
	pag. XXIII. lin. 17.
	pag. LXXXXVI. lin. 12.
673 : 2.	pag. CLXXVI. lin. 17.
681 : 1.	pag. XXX. lin. 30.
700 : 5.	pag. CXXXXVII. lin. 4.

701 : 2.

MVRATORIVS	
701 : 2.	pag. CXXIIII. *extr.*
	pag. CXXV. *init.*
	pag. CCXIIII. lin. 5.
705 : 6.	pag. CXIIII. lin. 28.
	pag. CXV. lin. 20.
	pag. CXX. lin. 33.
	pag. CXXI. lin. 15.
720 : 2.	pag. CXXXII. lin. 15.
721 : 1.	pag. CXXXII. lin. 15.
724 : 2.	pag. LXI. lin. 4.
734 : 1.	pag. CXIII. lin. 20.
735 : 4.	pag. CXXI. lin. 22. & 26.
748 : 6.	pag. CXXIII. lin. 20.
764 : 3.	pag. CI. lin. 13.
774 : 8.	pag. CLXI. *extr.*
787 : 7.	pag. CXXXXIII. lin. 35.
814 : 1.	pag. CCXV. lin. 17.
816 : 1.	pag. CLX. lin. 19. & 21.
834 : 2.	pag. CXVII. lin. 3.
836 : 3.	pag. LXIIII. lin. 25.
847.	pag. CLVIII. lin. *pen.*
	pag. CLXVI. lin. 18.
	pag. CLXVIII. lin. 16.
847 : 1.	pag. CLVIII. lin. *ult.*
847 : 2.	pag. CLVIIII. lin. 3.
847 : 3.	pag. CLVIIII. lin. 19.
	pag. CLXXXXVIIII. lin. 7.
	pag. CCVII. *extr.*
847 : 4.	pag. CLVIIII. lin. 33.
847 : 5.	pag. CLX. lin. 16.
847 : 6.	pag. CLXII. lin. 5.
847 : 7.	pag. CLVIIII. lin. 28.
	pag. CLXII. lin. 13.
855 : 2.	pag. CCXIIII. lin. 23.
872 : 7.	pag. CLXXXVI. lin. 3.
	pag. CLXXXVIII. lin. 14.
874 : 4.	pag. LXIIII. lin. 28.
	pag. LXVI. lin. 14.
883 : 6.	pag. CLXXII. lin. 6.

MVRATORIVS	
918 : 3.	pag. LXXVII. lin. 2.
930 : 5.	pag. XXXI. lin. 15.
936 : 8.	pag. CLXXXVI. lin. 11.
	pag. CLXXXVIII. lin. 23.
939 : 6.	pag. CXXXXIII. lin. 11.
	pag. CXXXXVI. lin. 28.
942 : 8.	pag. CXXXXIII. lin. 31.
966 : 7.	pag. CI. lin. 34.
978 : 3.	pag. CXXXIIII. lin. 8.
980 : 2.	pag. CLX. lin. 7.
994 : 9.	pag. CLXXXXVIIII. lin. 30.
1011 : 3.	pag. CLXXI. lin. 18.
1024 : 3.	pag. LII. lin. 6.
1044 : 7.	pag. CCIIII. lin. 33.
1058 : 7.	pag. CXXVIIII. lin. 20.
1071 : 3.	pag. CLXII. lin. 16.
1088 : 7.	pag. LIII. lin. 29.
1100 : 3.	pag. LXVI. lin. 28.
	pag. LXVII. lin. 6.
1102 : 1.	pag. LXXXXII. lin. 20.
1102 : 6.	pag. CLXXXXVI. lin. *pen.*
1114 : 5.	pag. CLXVIIII. lin. *pen.*
1127 : 7.	pag. LXXXXI. lin. 13.
1163 : 6.	pag. CXXXXVII. lin. 10.
1167 : 9.	pag. CXXXXV. lin. 19.
1173 : 8.	pag. CLXXXVIII. lin. 37.
1225 : 8.	pag. CLV. lin. 1.
1257 : 8.	pag. XXX. lin. 14.
1260 : 6.	pag. CXXXXI. lin. 21.
1284 : 5.	pag. CXXXXV. lin. 21.
1310 : 7.	pag. CXXXXVII. lin. 17.
1321 : 10.	pag. CCIIII. lin. 33.
1339 : 9.	pag. CIIII. lin. 6.
1341 : 3.	pag. CLXXXVIII. lin. 20.
1347 : 4.	pag. CXXXXII. lin. 7.
1350 : 1.	pag. LXXVI. lin. 11.
1350 : 2.	pag. LXXVI. lin. 6.
1350 : 3.	pag. LXXVI. lin. 8.

MVRATORIVS

1369 : 6.	pag. CIIII. lin. 15.
1379 : 9.	pag. LXXVI. lin. 4.
1381 : 1.	pag. XXXXVIIII. lin. 31.
1384 : 6.	pag. CLIII. lin. 10. & 13.
1398 : 3.	pag. CXXXXV. lin. 23.
1411 : 8.	pag, CXXXXII. lin. 9.
1414 : 1.	pag. CLIII. lin. 21. & 31.
1426 : 4.	pag. LIII. lin. 6.
1430 : 6.	pag. CXXXXI. lin. *pen.*
1434 : 2.	pag. CXXXXVII. lin. 20. & 27.
1435 : 3.	pag. CXXXXVII. lin. 23.
1435 : 8.	pag. CLXXXXVIII. lin. 35.
1467 : 5.	pag. LXXVI. lin. 11.
1495 : 14.	pag. XXXXVIIII. lin. 30.
1501 : 12.	pag. CLX. lin. 7.
1502 : 11.	pag. CXXXX. lin. *antep.* & *pen.*
	pag. CLXXXVIII. lin. 27.
1511 : 9.	pag. CXXXXVII. lin. 35.
1527 : 9.	pag. CLIIII. lin. 24.
1536 : 8.	pag. CLXXXXVII. lin. *antep.*
1570 : 1.	pag. CLXXXVI. lin. 11.
	pag. CLXXXVIII. lin. 23.
1578 : 18.	pag. CLXXVI. lin. 19.
1582 : 8.	pag. CXXXXVIII. *init.*
1603 : 13.	pag. CXXXIII. lin. 15.
	pag. CXXXXVI. lin. 5.
1610. 1611.	
1612.	pag. CXXXXVIIII. *init.*
1611 : 10.	pag. CXXXXVIIII. lin. 13.
1611 : 17.	pag. CXXXXVIIII. lin 11.
1621 : 7.	pag. CII. lin. 8.
1624 : 5.	pag. LIII. lin. 19.
1633 : 1.	pag. LIII. lin. 20.
1652 : 5.	pag. CLXXXXVIII. lin. 26.
1653 : 12.	pag. CLXXXXVIII. lin. 27.
1677 : 12.	pag. CXXXXI. lin. 27.
1683 : 6.	pag. CCII. lin. 10.
	pag. CCIII. lin. 8.

MVRATORIVS

1683 : 6.	pag. CCIIII. lin. 21.
	pag. CCV. lin. 17.
1705 : 2.	pag. CLXXXXVIII. lin. 2.
1714 : 10.	pag. CLV. lin. 25.
1716 : 14.	pag. CXXIII. lin. 34.
1757 : 12.	pag. CXXXVIII. lin. 22.
1806 : 4.	pag. CLXXXVIII. lin. 11.
1830 : 4.	pag. LIII. lin. 9.
1979 : 8.	pag. CLXIII. lin. 25.
	pag. CLXVI. lin. 18.
	pag. CLXVIII. lin. 15.
	pag. CLXXXVIIII. *extr.*
	pag. CLXXXX. lin. 12.
	pag. CLXXXXII. *extr.*
1984 : 7.	pag. LXXXXII. lin. 10.
2003 : 1.	pag. LXXXV. lin. 21.
2016 : 2.	pag. CLXXXVIIII. lin. 32.
2021 : 1.	pag. CCVII. lin. 2.
	pag. CCVIIII. lin. 29.
2023 : 4.	pag. LVIIII. lin. *ult.*
2024 : 2.	pag. CLXXIIII. lin. 27.
2024 : 3.	pag. CLXXIII. lin. 31.
2045 : 7	pag. LIII. lin. 21.
2058 : 2.	pag. CXXXXVII. lin. 10.
2090 : 4.	pag. CXXXXVII. lin. 14.
2090 : 10.	pag. CLVI. lin. 4.
2100 : 5.	pag. LX. *init.*
2119. vers. 11.	pag. LIII. lin. 18.
2122. col. a.	pag. LIII. lin. 18.
Præf. T. IV. p. 6. n. 9.	pag. CXV. lin. 7.
Præf. T. IV. p. 7. n. 1.	pag. CCVIII. lin. 33.

OXONIENSES

edit. Maittairii.

Pag. 159. *seqq.*	pag. LXXXVIIII. lin. 23.
Pag. 198. *init.*	pag. LXXXVIIII. lin. 23.

REINE-

SMETIVS		SPONIVS.	
156 : 7.	pag. LXVI. lin. 20.	Pag. 132. 133.	pag. CI. lin. 30.
156 : 8.	pag. LVIIII. lin. 15.	Pag. 172. n. 1.	pag. CXXXXIII. lin. 5.
157 : 4.	pag. LVIIII. lin. 2.	Pag. 217. n. 1.	pag. CLXXI. lin. 18.
165. *. 5.	pag. CCXIII. lin. 33.	Pag. 247.	pag. CXX. lin. 16.
171 : 5. & 7.	pag. CLXXXVIII. lin. 12.	Pag. 252. *med.*	pag. CXX. lin. 18.
172 : 19. 21. 23.	pag. CCXIIII. lin. 3.	Pag. 275. n. 2.	pag. LV. lin. 29.
172 : 24.	pag. CCXIII. lin. 33.	Pag. 275. *fin.*	pag. LV. lin. 29.
Auctar. Lipsii,			pag. CCX. lin. 23.
45. *init.*	pag. CCX. lin. 34.	Pag. 369. n. CXVI.	pag. CCIIII. lin. 33.

ΤΩΝ ΠΟΝΩΝ ΠΑΝΤΑ.

Hæc

Hæc ERRATA ſic CORRIGE.

Pag. XII. *lin.* 21.	la même	*leg.* le même
Pag. XIII. *lin.* 26.	paruenoit	*leg.* parvenoit
Pag. XVIII. *lin.* 28.	iuterpretum	*leg.* interpretum
Pag. XVIIII. *lin.* 24.	Pag. 291. *lin.* 29.	*leg.* Pag. 47. *lin.* 6. (ubi VI: 120. p. 486. corrig. VI: 102. p. 446.) p. 277. *extr.* 278. *init.* p. 291. *lin.* 29.
Pag. XXI. *lin.* 2.	184: 9.	*leg.* 174: 9.
Pag. XXXV. *lin.* 1.	Divionenſi	*leg.* Divionenſi & Turicenſi
Pag. LVI. *lin.* 14.	163: 2.	*leg.* 164: 2.
Pag. LVIII. *lin.* 2.	*Pro*	*leg.* Pro
lin. 18. & 19.	loco 2. & 3.	*leg.* loco. 3. & 4.
Pag. LXI. *lin.* 4.	dat.	*leg.* dat
Pag. LXXVI. *lin. ult.*	ocum	*leg.* locum
Pag. LXXXI. *lin.* 26.	Philophus	*leg.* Philoſophus
Pag. LXXXXII. *lin.* 26.	iu	*leg.* in
Pag. LXXXXIII. *lin.* 35.	Don. p. 31.	*leg.* Don. p. 51.
Pag. LXXXXVIIII. *lin. antep.*	acccipienda	*leg.* accipienda
Pag. CXXXXII. *lin.* 3.	n. 271.	*leg.* n. 221.
Pag. CXXXXVI. *lin.* 27.	CXXXXIIII.	*leg.* CXXXXIII.
Pag. CLVI. *lin.* 19.	5. ad	*leg.* 4. ad
lin. extr.	MDCCXXXXVII.	*leg.* MDCCXXXXVIII.
Pag. CLVIIII. *lin.* 16.	ſiniſtram QVINTILIO, ad dextram	*leg.* dextram QVINTILIO, ad ſiniſtram
Pag. CLXXVI. *lin.* 19.	15. &	*leg.* 15. pag. 119. *lin.* 5. &
Pag. CLXXVII. *lin. antep.*	37: 17.	*leg.* 37: 12.
Pag. CLXXVIIII. *lin.* 12.	Conſuſem, Ciciliæ	*leg.* Conſulem, Ciliciæ
lin. pen.	408: 1.	*leg.* 458: 1.
Pag. CLXXXVIII. *lin.* 12	171: 5.	*leg.* 171: 5. & 7.
Pag. CLXXXXIII. *lin.* 17.	96. 97. 98. 99. 100.	*leg.* CXVI ---- CXXI.
Pag. CC. *lin.* 34.	*fin.*	*fin.)*

Vides, LECTOR HVMANISSIME, errata quædam leviora, relatu non admodum digna, nos non minus ac graviora ſustuliſſe. ne ad extantiora, quæ quidem adtentionem noſtram non effugerint, connixiſſe exiſtimemur. TVVM erit, operam noſtram æqui bonique conſulere, & erroribus, quos ſive animadvertimus ſive non animadvertimus, ignoſcere. ΠΟΛΛΑ ΠΤΑΙΟΜΕΝ ΑΠΑΝΤΕΣ.

PRINCIPI . EMINENTISSIMO
ANGELO.MARIAE.CARDINALI
QVIRINO

Jo. Gaspar Hagenbvchivs

S. P. D.

NDICE Epigraphico, ut vides, absoluto, de quo, quia similem in aliorum libris nusquam deprehendi, TVA maxime existimatio, PRINCEPS CARDINALIS eruditissime, valebit;

Quum destinassem operis habere terminum,

& jam in eo loco res esset, ut ultima imposita manu volumen, TVIS non modo AVSPICIIS susceptum conscriptumque, sed TVIS etiam SVMTIBVS jussum Heideggerianis typis excudi, excusum ad TE mitteretur: simili uti cœpi fortuna, atque usus sum, cum Epistolæ Epigraphicæ abhinc biennium exiverunt.

Tunc enim nuntius lætissimus necopino mihi est adlatus de Inscriptione antiqua in urbis nostræ tilieto eruta, in quam statim commentarium, ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΟΛΟΓΙΟΝ TVRICENSE inscriptum, non potui non moliri, cum Epistolisque Epigraphicis simul publicare.

Nunc quum mea DE DIPTYCHO BOETHII CONS. AD EMINENTISS. QVIRINVM Epistola exire gestiret, immo tantum non exiret, quippe & Appendice ejus jam ad finem perducta, lepide omnino prosperequе evenit, DIPTYCHON AREOBINDI COS. quod vel TE judice Diptycho Boëthii Consulis Brixiani mereatur conferri, apud nos TVRICI repertum esse tam adtemperate, ut nihil supra. Vbi primum his oculis ebur antiquum ex tenebris productum conspexi, sustuli manus. Tanta fuit εὐκαιρία, ut illud nescio quod non fortuitum, sed divinum videretur.

Nam ipsa mihi Opportunitas non potuit opportunius
Advenire, quam hæc' allata est mihi opportune eburnea (tabula.)
Nam hæc allata cornucopiæ est, ubi inest quicquid volo.

Mene

Mene hoc εὕρημα QVIRINVM celare? Tum pol ego collectam effunderem gratiam TVAM omnem, & in reprehenſionem graviſſimam animi ingrati, quo crimine aliud turpius non eſt, incurrerem. Quid enim me dignius, quam TVVM communicatæ mecum tabulæ Brixianæ beneficium munere quam ſimillimo remunerari? quo Brixiæ, ſcio, non minus gaudebis, ac ipſe GORIVS Florentiæ. Quantus enim Theſauri Diptychorum Goriani patronus ſis, non prætermiſi commemorare th. VIII. pag. VIIII & X. quæ qui legerit, QVIRINVM Mæcenatem admirabitur, TEque ANGELVM Gorii tutelarem collaudabit.

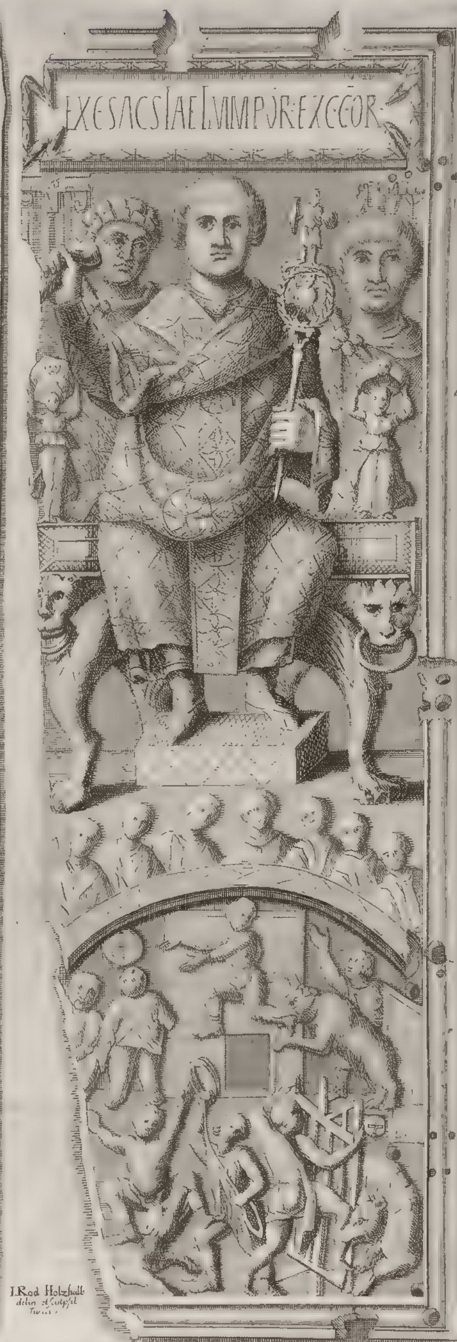
Harum voluptatum noſtrarum, quas TIBI narrare incipio, inventor nobis fuit ſpectatiſſimus Reip. Turicenſis Senator, isque ex eorum numero, quos *liberæ electionis* XVI tantum habemus, IO. HENRICVS HOTTINGERVS, *Io. Henrici Hottingeri* ex *Conrado* nepos, πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων, maxime ſolers

- - - - - vitas hominum arte medendi
Porrigere, & fatis amplificare moras.

Hic ab Inl. BLAVRERO noſtro, eximio illo rei noſtræ publicæ & literariæ decore, in ſermone familiari, in quo de TE, QVIRINE præcellentiſſime, deque diptycho Brixiano ſeu Barbiſoniano, nec non de Turicenſi ſeu Geſneriano, jucundiſſime confabulabantur, ſubmonitus, forte ex *magni Hottingeri* hereditate priorem ſeu dextram diptychi partem, qua adhuc careamus, penes heredum heredes reſtare; ejusmodi tabulam in rebus ſuis, quas plurimas habet congeſtas, vidiſſe ſibi viſus, haud multis poſt diebus, quo potuit primo tempore, quamvis magnis occupationibus quotidie in eum quaſi facto agmine incurrentibus, κειμήλια domi ſuæ ſcrutatus, neque Inl. BLAVRERVM conjectura, neque ſe memoria falſum eſſe lætus invenit, in lucemque protraxit dextrum ebur, quod omnibus inſciis delituerat. Heuretes ita nobis factus conſultiſſimus Senator, idemque medicus nobiliſſimus atque optimus, HOTTINGERVS, reip. literariæ præſtantiſſime conſuluit, neque minorem ab eruditæ antiquitatis amatoribus hac vetuſtatis tabula inſigni in vitam reducenda iniit gratiam, atque illi habent, quos difficillimis morbis implicitos ipſe multorum annorum uſu peritiſſimus qua pollet arte ſanat.

Siniſtram diptychi Turicenſis partem Geſnerianam, quinto abhinc anno delineatam primum Divionem ad BOVHIERIVM, moxque deinde Florentiam ad GORIVM miſi. quam Io. Iacobus HOTTINGERVS, ejusdem *Io. Henrici* filius, Theologus patre non minor, μακρόβιος anno MDCCXXXV. præcipite a ſenectute ipſa diſſolutus, heredibus ſuis reliquit, & nunc adſervat clariſſimus & doctiſſimus linguæ Hebrææ Profeſſor Io. Iacobus GESNERVS, cum quo GESNERA, ſpectatiſſimi Senatoris Io. Iacobi GESNERI filia, Io. Iac. HOTTINGERI neptis, matrimonio eſt juncta. cujusmodi exempla ejusdem gentis conjugum apud nos, regulæ Reineſianæ, olim apud Romanos uxores conjugum ſuorum gentes ſecutas eſſe, oppoſui in Teſſar. pag. 591. *ante med.* & pag. 601. *init.*

I.Rod Holzhalb delin. et sculpsit Turici

Ad diem III. Idus Ianuarias MDCCXXXXVIIII, qua die optimus Heideggerus noſter folium) (ſignatum, *Ordinem voluminis* noſtri edocens; nec non poſtrema *Appendicis Epigraphicæ* folia, præter epiſtolam ad celeb. BECKIVM paginas *Indicis Epigraphici* ſeptem priores complexa, quæ prælum reliquerant, Brixiam ad TE perferenda tabellario dedit, cum eo de ipſo faſtigio, operi, quod tantum TIBI debere gratiſſimi, ingentique TVI admiratione perculſi, uterque profitemur, imponendo ſum collocutus. Nobis colloquentibus, adeoque in ipſo tempore, ſupervenit Cl. GESNERVS, quem dixi, Io. GESNERI, ſupra pag. CCVIIII. *lin.* 15. a me commemorati frater, de inventa Turicenſis diptychi tabula altera ante alios omnes me certiorem facturus. Nec mora: Acceptam ab Inl. BLAVRERO, cui ſpectandam ſtatim miſerat excellentiſſimus HOTTINGERVS, tabulam Hottingerianam, una cum Geſneriana, quam domo ſua adferri juſſit amiciſſimus GESNERVS, oculis fidelibus ſubjicimus. Ebur Hottingerianum tale ſe nobis ſtitit, quale eborarii olim manus exſculpſit, integerrimum; nulla ſui parte imminutum aut læſum; cujus candori cinereum colorem ſitus ipſe obduxit. Geſneriani quædam rupta; figuræ extantiores multæ ſummis partibus detritæ; omnia magis candent: quod vetuſtatis ſitus expurgationibus, contrectationibus, forte & vexationibus, quum παίγνιον aliquando eſſet, cedere eſt coactus.

Utramque tabulam juxta poſitam conferentes nullo labore, moleſtia nulla, omnia congruere, & unius ejuſdemque diptychi fuiſſe, deprehendimus: neque quisquam ſpectator hanc oculis ſuis fidem negabit. Tanto minus dubitandum videtur, I. Henr. HOTTINGERVM,

- - - - - - *fama ſuper æthera notum*,

quem anno MDCLXVII. Limagi undis immature raptum qui legat in viri ſummi vita ab HEIDEGGERO Th. D. eodem anno deſcripta & edita, vix ſibi a lacrymis temperet, ambas quomdam tabulas poſſediſſe, & poſt parentis περιβόητα fata, filios duo natu minimos, nondum tunc ex ephebis egreſſos, diptychi paterni heredes ita factos eſſe, ut Io. IACOBVS partem ſiniſtram, dextram CONRADVS acceperit.

Satis diu Diptychi Turicenſis tabulæ fuerunt disjunctæ divulſæque, digniſſimæ, quæ in ærea tabella, QVIRINIana Boëthii viam pulcerrime præeunte, ſimul ſpectentur. quod ut rite, ut accurate fiat, mira facilitate ambo poſſeſſores, HOTTINGERVS Senator prudentiſſimus, & GESNERVS collega conjunctiſſimus, ſuum uterque ebur meis, chalcographi operam adhibituri, uſibus conceſſerunt. Hoc conſilium noſtrum TIBI, QVIRINE omnibus rebus excellentiſſime, & bono rei literariæ atque antiquariæ nate, nos adprobaturos eſſe niſi confiderem, propenſiſſimæ benivolentiæ TVAE diffidere, & prolixiſſima liberalitate TVA aut nolle frui, aut uti neſcire, ipſe mihi viderer. Sum vero in ære TVO, qui ipſum æs TVVM Brixianum, in quo Diptychum BOETHII perfecte exprimendum curaviſti,

uſque

usque a Brixia TVA ad me Turicum miseris, ut voluminis nostri frons BOETHII consulis imagine TVO unius beneficio superbiat. Ejusdem operis, TVI magis quam mei, finis imagine consulis AREOBINDI nisi nitesceret, occasionem

Mihi ostentam, tantam, tam brevem, tam optatam, tam insperatam,

maxima mea culpa amissam esse, quam indignareris!

- - - - - - - Ergo non levitas mihi,
Sed certa ratio caussam scribendi dedit.

Tabula HOTTINGERI summa has literas ostentat expressas:

FL. AREOB. DAGAL. AREOBINDVS. V. I.

i. e. FL*avius* AREOB*indus* DAGAL*aiphus* AREOBINDVS V*ir* I*nlustris.*

In veterum libris Fastorum Consularium duo referuntur consules AREOBINDI, hoc nomine suo ultimo, uti mos erat, tantum inscripti. Prior a. Cti CCCCXXXIII. cum *Aspare.* Posterior a. Cti DVI. collega *Messala.* Neutrius *Areobindi* nomina reliqua eruditi Fastorum commentatores dare potuerunt. Quanta igitur tabulæ Hottingerianæ est excellentia, ex qua reliqua consulis nomina omnia docemur, quæ ex veterum libris omnibus non addiscuntur. Aliorum quoque diptychorum hanc esse præstantiam nosti me ad BOVHIERIVM, ad TE, & ad GORIVM jam scripsisse. v. supra pag. CLXXXVIIII. *lin.* 6.

Vter AREOBINDVS in diptycho Turicensi sculptus esset, quum dubius hærerem, in hanc sententiam propendi, seculi sexti potius quam quinti consulem AREOBINDVM Turici nobis ex tenebris emersisse. cui opinioni meæ pondus quoddam ut dem, quædam antiquitatis testimonia a me in medium proferri operæ erit.

Theophanes in Chronographia ad annum XIIII. Anastasii Imperatoris, i. e. ad a. Cti DIIII. pag. 125. B. edit. Paris.

Τούτῳ τῷ ἔτει στέλλεται παρὰ τοῦ βασιλέως Ἀναστασίου στρατιὰ Γότθων τε, καὶ Βεσσῶν, καὶ ἑτέρων Θρᾳκῶν ἐθνῶν, στρατηγοῦντος τῆς ἑῴας, καὶ ἐξαρχοῦντος αὐτῆς Ἀρεοβίνδου τοῦ Δαλαγαίφου παιδὸς Ὑπάτου γεγονότος Ὀρδιναρίου (τούτου πρὸς πατρὸς ἐγένετο πάππος Ἀρεόβινδος, ὁ κατὰ τὸν Θεοδοσίου τοῦ νέου χρόνον εὐδοκιμήσας κατὰ Περσῶν, ἐτέχθη δὲ Ἀρεόβινδος τῷ Δαλαγαΐφῳ ἀπὸ Δυαγησθέας τῆς Ἀρδαβουρίου θυγατρὸς τοῦ παιδὸς Ἄσπαρος, οὗ πρόσθεν ἐμνημονεύσαμεν) ἐπὶ δυναστείᾳ μεγάλῃ. Συναπεστάλησαν δὲ τῷ Ἀρεοβίνδῳ καὶ ἕτεροι πλεῖστοι στρατηγοί.

Hoc anno Gotthorum, Bessorum, & aliarum Thracicarum nationum exercitus Orientis Duci Præfectoque Areobindo Dalagaïphi filio, qui cum potestate magna dignitateque Consulatum Ordinarium gessit, commendatus ab Anastasio Imperatore mittitur. Huic ex patre avus fuit Areobindus, qui Theodosii Iunioris temporibus in præliis adversus Persas claruit. Porro Areobindus Dalagaïpho patri e Dyagesthea Ardeburii filia, & Asparis, cujus nomen supra memoratum, nepti susceptus fuit. Areobindo pariter socii plures dati sunt, & cum eo missi Duces.

Ad hunc locum COMBEFISIVS hæc notat, pag. 641. *fin.* „Οὗ πρόσθεν ἐμνημο-„νεύσαμεν ἐπὶ δυναστείᾳ μεγάλῃ. Barb. Peyr. &c. *Cujus Aſparis meminimus ſupra, hominis* „*in magna poteſtate conſtituti:* tanta ſcilicet, ut & Leoni Imperii faſces auctoritate de-„tulerit, etſi ab eo poſtea oppreſſus ſit. Nihil hic perturbatum, quale Buccardus „queritur, niſi quantum mala interpunctio fecit, ac importuna parentheſis.„ Verba ἐπὶ δυναστείᾳ μεγάλῃ a prioribus ſoluta ſequenti ſtatim verbo συναπεστάλησαν jungi commode ſatis poſſunt. Ἐπὶ δυναστείᾳ μεγάλῃ συναπεστάλησαν τῷ Ἀρεοβίνδῳ, eliſa δὲ particula, quam in Palatino codice deeſſe in Theophanis textus variis lectionibus pag. 523. *poſt med.* adnotatum lego.

Quia interpres latinus voces ἐπὶ δυναστείᾳ μεγάλῃ intervallo nimis longo ab Ὑπάτου γεγονότος Ὀρδιναρίου ſejunctas male conjunxit, *qui cum poteſtate magna dignitateque Conſulatum Ordinarium geſſit;* non modo poſtrema, ἐπὶ δυναστείᾳ μεγάλῃ, quæ nullis fidiculis ad Dagalaiphum Areobindi patrem pertraxeris, ſed etiam priora, Ὑπάτου γεγονότος Ὀρδιναρίου, ad Areobindum ipſum retulerit oportet. Sed ut verba Theophanis, τοῦ παιδὸς Ἄσπαρος, poſt θυγατρὸς, ad Ἀρδαβουρίου referri articulus maſculinus docet, *qui* (Ardaburius) *fuit filius Aſparis:* ſic genitivi, Ὑπάτου γεγονότος Ὀρδιναρίου, poſt τοῦ Δαλαγαΐφου παιδὸς, ambigue poſiti ad Δαλαγαΐφου redeunt, *qui* (Dagalaiphus) *Conſulatum geſſerat Ordinarium.* Areobindus enim anno XVI. Anaſtaſii Imperatoris, i. e. a. Cti DVI. conſul ordinarius factus demum eſt, quum pater ejus DAGALAIPHVS conſulatum jam geſſiſſet a. Cti CCCCLXI.

Relandus Faſt. Conſ. pag. 641. conſulis DAGALAIPHI nomen varie ſcriptum proferens, *Dagalaifus*, *Gadalaifus*, *Gadelaifus*, Δαλαγαΐφου apud Theophanem ſcribit legi, non Δαγαλαΐφου. Eſt ita, ut monet. at in variis lectionibus ad Theophanem, quas paullo ante citavimus, editum eſt, pro Δαγαγαΐφου in Palatino codice Δαλαγ. haberi. quæ vitio non carent. neque enim textus Pariſienſis Δαγαγαΐφου habet, ſed Δαλαγαΐφου, & interpres *Dalagaïphum*, ut neſcias quid ſibi velit enotata Palatini codicis lectio Δαλαγ. niſi enotator ſcripſerit, Δαλαγαΐφου, Pal. Δαγαλ. Nominis DAGA-L*aiphi* ſcripturam veriſſimam eſſe, tabula monſtrat Hottingeriana, in hujus nominis orthographia centum codicibus græcis & latinis præferenda.

Pariſienſis editio Theophanis in iisdem lectionibus variis tantum adfert, Codicem Vaticanum ſub numero 154. pro Δυαγηθίας ſcribere Γοδηθίας, ut ex ſilentio Pariſienſium intelligatur, eumdem Vaticanum codicem in nomine mariti ejus a corrupte edito Δαλαγαΐφου non abire. id quod nemo certius examinabit, quam Princeps Eminentiſſimus Cardinalis QVIRINVS, cui principem Bibliothecæ Vaticanæ curam a Pontifice maximo commiſſam eſſe quidquid doctorum eſt jamdiu vehementer lætatur.

Auctor

Auctor Chronici græci, quod a Casaubono acceptum in opere Scaligeri Eusebiano græce editum est, hæc habet ad a. Cti 464. pag. 290. *extr.*

ΥΠ. ΡΟΥΣΤΙΚΙΟΥ, καὶ ΟΛΥΒΡΙΟΥ.

Ὀλύβριος πεμφθεὶς ἐν Ῥώμῃ ὑπὸ Λέοντος βασιλέως, καὶ βιαθεὶς ὑπὸ τῶν ἐκεῖσε Ῥωμαίων ἐκεῖσε χειροτονεῖται βασιλεύς. καὶ ἔσχεν γυναῖκα Πλακιδίαν, τὴν καὶ ἀγορασθεῖσαν, ἤγουν ἀναρυσθεῖσαν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας. Οὗτοι κτίζουσιν τὴν ἁγίαν Εὐφημίαν τὰ Ὀλυβρίου. καὶ γεννᾷ ἐξ αὐτῆς Ὀλύβριος Ἰουλιάναν τὴν γενομένην γυναῖκα Ἀρεοβίνδου τοῦ μεγάλου, τοῦ μονομαχήσαντος ἐν Περσίδι, ἐξ ὧν γεννᾶται Ὀλύβριος ὁ μικρός.

Olybrius Romam missus a Leone Imperatore, coactus ibi Imperator inauguratur, ducta uxore Placidia illa a barbaris servitute liberata. Hi extruxerunt D. Euphemiæ Ecclesiam, quæ Olybrii cognominatur. Genuit Olybrius ex Placidia Iulianam, conjugem Areobindi Magni, qui in Perside singulari certamine cum hoste est congressus. Ex quibus natus est Olybrius Iunior.

& ad a. Cti 491. pag. 293. *extr.*

ΥΠ. ΟΛΥΒΡΙΟΥ ΜΟΝΟΥ

Ῥωμαίων με̄ ἐβασίλευσεν ἈΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ὁ Δίκορος ὁ ἐκ τῆς νέας Ἠπείρου ἐπαρχίας ἀπὸ Σιλεντιαρίων, ἐπὶ τῆς ὑπατείας Ὀλυβρίου υἱοῦ Ἀρεοβίνδου, στεφθεὶς μηνὶ Ξανθικῷ.

Anastasius Dicorus ex novæ Epiri provincia oriundus, ex Silentiario quadragesimus quintus Romanorum Imperator coronatus fuit consule Olybrio Areobindi filio sine Collega, mense Xanthico.

& ad a. Cti 507. pag. 294. *med.*

ΥΠ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΑΥΓ. ΤΟ Γ. καὶ ΒΕΝΑΝΤΙΟΥ.

(Ἦλθον οἱ δῆμοι εἰς τὸν οἶκον) Ἰουλιάνας τῆς ἐπιφανεστάτης Πατρικίας. ἔκραζον διὰ (δὲ) τὸν αὐτῆς ἄνδρα Ἀρεόβινδον βασιλέα τῇ Ῥωμανίᾳ. καὶ ἔφυγεν ὁ Ἀρεόβινδος πέραν. κατὰ λοιπὸν ὁ βασιλεὺς Ἀναστάσιος ἀνῆλθεν (εἰς τὸ κάθισμα τοῦ ἱππικοῦ δίχα διαδήματος, καὶ τοῦτο γνοὺς ὁ πᾶς δῆμος ἀνῆλθεν) εἰς τὸ ἱππικόν. καὶ διὰ προσφωνήσεως αὐτοῦ καὶ (forte ἐκεῖ) μετεχειρίσατο τὸ πλῆθος τῆς πόλεως.

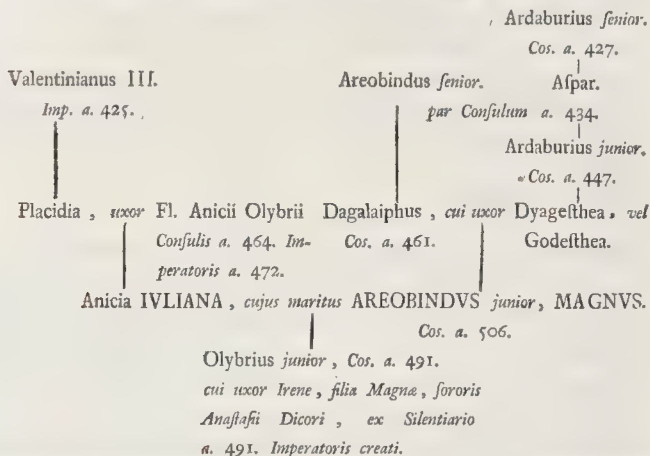
Venerunt factiosi domum Iulianæ Illustrissimæ Fœminæ. Maritum vero ejus Areobindum Imperatorem Romanorum proclamarunt. Areobindo autem, ne invitus Imperium suscipere cogeretur, Peram fuga elapso, ascendit Anastasius in Solium imperiale Circi sine diademate, & totum populum, qui, cognita hac ipsius submissione, eo convolaverat, allocutione sibi reconciliavit.

Versionem latinam visum est ad latus ponere, & loci tertii initio manci supplementum parenthesi includere, ex Lambecii Bibl. Vindob. lib. 2. cap. 7. p. 577. 578. Altera parenthesis verba habet in libro Scaligerano omissa, quia a priore ἀνῆλθεν ad posterius ἀνῆλθεν est factus saltus. de omissionibus hujusmodi v. supra pag. LXV. *lin.* 12. In vertendis verbis ἔφυγεν ὁ Ἀρεόβινδος Πέραν vellem *Peram* omisisset Lambecius: suffecisset enim *fuga elapso*, scilicet *in regionem ulteriorem*: ne ex appellativo vocabulo seu

 loci

loci adverbio πέραν, in editione Scaligeri litera π minuſcula edito, proprium urbis nomen *Pera* emergat. Hæc ex Chronico hoc græco aliter non potui nunc dare, neque Monachienſi, ſeu Raderiana, *Chronici Alexandrini*; neque Pariſienſi, ſeu Cangiana, *Chronici Paſchalis* editione inſtructus.

Ex iis, quæ græce hactenus adtulimus, facile eſt, hoc diagramma, quod illuſtrando diptycho Turicenſi mire inſerviat, conficere.

Ita ſine labore intelligimus, cur AREOBINDVS, conſul a. Cti DVI. in tabula Hottingeriana nominibus quoque AREOB. DAGAL. ſit uſus. Pater enim ejus *Dagalaiphus* erat dictus, avus autem *Areobindus.* Illa tempeſtate ſæpe nepotes nominibus avorum dicti ſunt. cujus rei vel diagramma noſtrum duo præterea exempla ſiſtit; de Ardaburio avo *Areobindi* materno, nomine avi ſui paterni dicto; & de Olybrio *Areobindi* & *Iulianæ* filio, cui Olybrius avus erat maternus. unde & Conſul noſter poſt AREOB. DAGAL. κατ' ἐξοχὴν AREOBINDVS eſt dictus, quo poſtremo nomine uno tunc maxime dicebantur. Alios interdum multinomines poſtremum nomen ſuum in prioribus nominibus quoque habuiſſe ex aliis diptychis cognovimus. v. ſupra operis hujus nomine TVO commendabilis pagina XVIIII. lit. F. G. & H. I. ſeu diptycha trium ejusdem ſexti ſeculi conſulum, *Clementini*, *Anaſtaſii*, & *Philoxeni*. cui mori ejusdem nominis in fine repetiti ex diptycho noſtro lucem accendi video majorem, quod *Areobindum* avi nomen novimus ſecundo loco & quarto ſimul habuiſſe: unde conjicimus, repetendis ita nominibus cuidam progenitorum honorem habitum inprimis eſſe.

De

De nomine FL*avius*, Areobindi ceteris tribus præpoſito, multis me verbis dicturum eſſe ne quis exiſtimet. Scripſi de nomine *Flavio* in epiſtolis epigraphicis, quantum ſatis ſit. v. ad Nob. BLAVRERVM pag. (30) (31)

FLAVIVM Areobindi nomen uni tabulæ Hottingerianæ acceptum ferimus. Idem nomen Areobindi noſtri in conſulatu collega, Meſſala quoque habuit, pluribus nominibus *Flavius Ennodius Meſſala* appellatus, ut Muratorianam de *nomine* hujus Meſſalæ *Flavio* dubitationem adjuvi, quum monerem, eidem Meſſalæ nomen *Ennodii* Relandum haud temere dediſſe, ad Bouh. pag. 320. *lin.* 21.

Quæ, contra MVRATORIVM a me ibi ſcripta, quum relego, & lapidem FL. MESSALA conſule erectum in Mur. 416: 3. ad a. Cti DVI. quum revolvo, non poſſum teneri, quin de alio heic agam lapide, qui in oculos nunc incurrit meos, quia eadem pagina loco 2. ad a. Cti DV. a Muratorio eſt datus. neque quisquam ſuſpicetur, me, a celeberrimo Inſcriptionum editore de Inſcriptionibus Theſauri præſtantiſſimi ab eo editi explicandis & illuſtrandis toties in diverſa abire coactum, MVRATORIanam eruditionem, quanti mereatur fieri, non facere. Qui id ita interpretarentur, aut immodeſte me Polyhiſtoris hujus laudibus obtrectare criminarentur, næ illi aut ſuam rei epigraphicæ imperitiam, aut animum jejunum & ipſa malevolentia ſuffuſum proderent, obliti certe aut male diſſimulantes ſe legiſſe, quæ in diatriba de Græcis quibusdam Theſauri novi Muratoriani marmoribus metricis pag. 5. & 6. a me ſcripta legi poſſunt. Legi ego nuper in FLORENTINAE SOCIETATIS noſtræ COLVMBARIAE Actis, conſilio inclytiſſimi MVRATORII publicari maxime coeptis, pag. LXXIII. tantum eſſe nominis Muratoriani ubivis gentium claritudinem, ut eum norint

Et Tagus, & Ganges; forſan & Antipodes.

come di Giovanni Pico della Mirandola fu detto. Et qui meus ſit de vaſta MVRATORII doctrina ſenſus, etiam ubi eum inter & me ſummus eſt diſſenſus, locupletiſſimus TV mihi teſtis es, QVIRINE præclariſſime, eorum facile memor, quæ de eo inter nos ſumus collocuti, qua die mihi obtigit ora TVA obtueri, TVOque adloquio frui, tam comi, tam benigno, ut mihi perſonam TVAM depoſuiſſe, ipſe TIBI cum familiariſſimo verſari fueris viſus. v. ſupra pag. CLVIII. *lin.* 30. Quoties GRVTERVM & SCALIGERVM, quoties REINESIVM, quos viros, de antiquitate epigraphica immortaliter meritos, veritatis ſtudioſo ſequi non licet? Virum laudatiſſimum MVRATORIVM, ſuæ ſibi laudis conſcium, magnis Inſcriptionum editoribus meo quoque judicio non minorem, male aut dubie in magno opere, vere Theſauro, tradita, ab aliis emendari, aut quoad propius vero accedere dabitur, conjecturis adjuvari, cur non credam æquiſſimo animo ferre, & vel ipſum hoc maxime cupere?

Ad a. Cti DV. hæc ſunt in Theſauro Muratoriano 416: 2. „Ad hunc annum (quo „*Sabinianus* & *Manlius Theodorus* conſulatum geſſere) ſpectare opinor ſubſequentem „hanc inſcriptionem, in cujus fine legendum videtur SABINIANO ET THEODO-„RO COSS.

„ *Romæ, in Sancti Martini in Montibus.*

„ *E ſchedis Donii miſit Gorius.*

„ HIC REQVIESCIT AMANTIA QVAE VIXIT

„ ANN. LXX DE XV DP KAL SEPTEMBRIS

„ DORO VV CC IN PACE „

Poterat eodem jure ſeu injuria referre ad a. Cti CCCXCIX. quo modo illic datum aliud ſaxum pag. 397. loc. 2. dubitavit, annon huc ad a. Cti DV. pertineret. Quid ſi lacunam - - - DORO, neutro *Theo*DORO, ſed *Iſi*DORO ſuppleamus, ut pertineat ad a. Cti CCCCXXXVI. Quod ſuſpicione quadam ductus conjeceram, conjecturæ Muratorianæ incertum oſtenſurus, id verum deprehendi ex Syntagmate Gudiano, cujus cum Theſauro ſuo conferendi labore utinam Muratorius non ſuperſediſſet. Poſtrema ſaxi ante IN PACE in Gud. 365: 5. ſic leguntur CC. SENATORES. ISIDORO. VV. CC. pro quibus Relandus in Faſt. Conſ. ad a. Cti CCCCXXXVI. pag. 608. ante editum Gudii opus ex MS. Gudian. ſic ediderat CC. SENATORE. ET. ISIDORO. VV. CC. quæ etſi ſatis bene C*onſulibus* SENATORE ET ISIDORO V*iris* C*lariſſimis* legi poſſe videantur, malim tamen amplecti lectionem verſus ultimi integri ab ipſo Muratorio, ſe cum lacuna 416: 2. dediſſe immemore, ſic editam 2001: 1. FLL SENATORI ET ISIDORO VV CC, i. e. FL*aviis duobus* SENATORE ET ISIDORO V*iris* C*lariſſimis.* Cum de nomine *Flavio* πληθυντικῶς heic FLL. ſcripto, tum de ellipſi *conſulibus* poſt VV. CC. vide ad Bouh. pag. 344. 345. Relandus *loc. cit.* & eum ſecutus Muratorius, utroque loco, 416: 2. & 2001: 1. par conſulum anni CCCCXXXVI. his nominibus adpellarunt, *Flavius Anthemius Iſidorus* & *Senator.* Nonne poſteriore loco Muratorius & *Senatorem* nomine *Flavio* augere debuiſſet ex lapide ibi repetito, fidem nobis faciente, etiam collegam *Flavii Anthemii Iſidori* dictum eſſe *Flavium Senatorem ?*

In tabula Hottingeriana literæ quædam, inprimis initialis F, & vocis DAGLA media ſeu G, ab antiqua forma Romana ita abeunt, ut quamvis longitudine ſua productiores extent, figura tamen earum minuſculis, quibus latina vulgo ſcribuntur, f & g, magis adſimilatæ ſint. Dantur & ſaxa, in quibus cum literis majuſculis quædam minuſculæ temporibus cadentis latinitatis ſimul inciſæ ſpectantur: ad quod argumentum alibi tractandum, delabi nolo. nequeo tamen, quin moneam, facile quemque, qui tabulam Hottingerianam cum ænea diptychi Clementini conſulis tabula, frontem diſſertationis Noricæ Negelinianæ ornante, compoſuerit, vel ex ſimili

mili literarum forma per ſe exiſtimaturum eſſe, diptycha duo, Noricum & Turicenſe, non modo ejusdem ſeculi, ſed & eorumdem prope annorum eſſe. Noricum a. Cti DXIII. fabrefactum, Turicenſe ſeptimo ante anno, DVI.

Forma τῶ G in diptychis duobus, Turicenſi & Norimbergenſi, videnda, minus ſolita, ut niſi ad inferiorem obliquitatem adtendas diligentiſſime, C tantum eſſe videatur, mihi ſuſpicionem movet, forte in Diptycho Oreſtis conſulis non CENNAD, ſed GENNAD, ſculptum eſſe. licet literarum C & G inter ſe mutationem non neſciam. de quo nobis, ſpero, conſtabit, ſi vir præſtantiſſimus, cujus curæ doctiſſimus GORIVS id a ſe commendatum eſſe ad me ſupra pag. CLXXXVI. ſcripſit, Diptychon iſtud accuratiſſime delineandum curaverit.

AREOB. & AREOBINDVS. orthographiam nominis hujus præclare docent. Reliquarum ſcribendi rationum apud Relandum Faſt. Conſ. ad a. Cti CCCCXXXIIII. pag. 605. videndarum, *Areobinda*, *Ariobinda*, *Ariobindus*, *Ariovindus*, *Hariobindus*, partim librarii & ſcribæ inconſideratiores, partim antiquitas ipſa idem nomen variante nonnihil ore pronuntians, cauſſam ſuſtineant oportet. Relandus, a quo avus a. Cti CCCCXXXIIII. conſul, *Ariovindus*; nepos a. Cti DVI. conſul *Areobindus* eſt ſcriptus, pag. 677. monet, Procopio hoc nomen Ἀρεοβίνδος (leg. προπαροξυτόνως Ἀρεόβινδος) ſolere ſcribi. Addo, quod in Suida legatur,

Ἀρεόβινδος. ὄνομα κύριον. Areobindus. Nomen proprium.

quod Suidas in Lexicon ſuum transtulit forte ex Procopio, cujus libros eum valde triviſſe, neque ſemper nominaviſſe, conſtat.

In diagrammate AREOBINDO conſuli a. Cti DVI. juncta eſt ejus *Anicia* IVLIANA. Maritum in ebore conſpicimus Turicenſi. Uxoris imaginem cupis ſpectare? Spectandam primum dedit Petrus LAMBECIVS Hamburgenſis, Bibliothecæ Cæſareæ Vindobonenſis bibliothecarius, in Commentariis de eadem bibliotheca, cujus vide iconiſmum ad libri ſecundi caput ſeptimum, inſertum inter pag. 570. & 571. ex *Cæſareo* ſeu potius *Aniciano* Codice *Dioſcoridiano*: „qui (codex, ut „a. 1668. ſcripſit *Lambecius* pag. 523.) non tantum vetuſtate ſcripturæ ſine ulla con„troverſia *mille & centum ſexaginta tres annos* ſuperat, verum etiam æque antiquis „*Iulianæ Aniciæ*, variorumque illuſtrium *Medicorum* veterum, & plantarum, anima„lium, aliarumque rerum iconibus accuratiſſima delineatione & vivaciſſimo poſt „integra *undecim* ſecula coloratu expreſſis, mirifice exornatus eſt.„ & pag. 590. „Quanquam *Busbeckius* ſcribit, Codicem hunc non pluris quam *centum Ducatis* „emptum eſſe, res ipſa tamen manifeſtiſſime demonſtrat, ſi partim quidem ſcriptu„ræ ipſi, partim autem ornatui ejus & unicuique imagini plantarum & animalium, „quæ ibi depicta ſunt, exiguum duntaxat pretium mercedis loco aſſignetur, ne „*quingentorum* quidem *Ducatorum* ſive *mille Imperialium* impenſa talem Codicem nunc

„defcribi & fimiliter adornari poffe. Quod fi vetuftatis infuper debita habeatur „ratio, quis negaverit, Codicem iftum longe majoris effe pretii ? quippe qui jam „*mille & centum fexaginta tres annos* fuperat, fi ab anno Chrifti *quingentefimo quinto*, „in cujus actis *Theophanes* Chronographus Templi Beatiffimæ Dei-Genitricis, a *Iu-„liana Anicia* Conftantinopoli exftructi, meminit, continua feries temporum ufque „ad præfentem annum 1668. deducatur.„ Quantulo intervallo diftant depictæ horum conjugum imagines ? Viri a. Cti DVI. Uxoris πλέον ἐλάττον anno Cti, fecundum Theophanem, DV, feu XXII. Anaftafii Imperatoris, i. e. a. Cti DXII.

In fchemate ANICIORVM Reinefiano, ad Rup. ep. LXIX. pag. 634. & Synt. Infc. ad I: 39. pag. 66. maritus IVLIANAE adeft AREOBINDA *magifter militum* ἁπλῶς vocatus, tacito, quod miror, ejus confulatu, quo a. Cti DVI. functus eft.

AREOBINDVM hunc, feu *juniorem*, μονομαχήσαντα ἐν Περσίδι, ex fotitudine hac cognomen τȣ̃ Μεγάλȣ, MAGNI, tuliffe, Chronicon Cafaubonianum fupra nobis retulit. Hæc recens nepotis gloria haud dubie veterem avi renovavit memoriam. Nam AREOBINDO quoque *feniori* contigerat ejusmodi victoriam reportare, fic a Socrate Hift. Eccl. VII: 18. pag. 357. memoriæ literis proditam, Ἀρεόβινδος ἕτερος τῶν Ῥωμαίων στρατηγὸς τὸν γενναιότατον τῶν Περσῶν μονομαχήσας ἀπέκτεινεν. ad quem locum notæ Valefianæ legantur. Nos hiftoriam AREOBINDORVM non fcribimus.

Potius ab AREOBINDIS μονομάχοις pergimus ad diptychi Turicenfis θηριομάχȣς feu beftiarios, brevi eos indicaturi. nam ludos varios, diverfique generis, ferarum inprimis valentiffimarum, fpectacula confules olim magnificentiffime dediffe, tralatitium eft. quare nonnifi hoc non omitto dicere, homines mercede conductos in tabula Hottingeriana confpici cum leonibus congredi. In Gefneriana quamvis non nihil detrita figuram hominis ftramine distentam, fuffarcinatamque, in quam urfi pro vero homine fævirent, ab Inl. BLAVRERO meo pulcre obfervatam effe in mea ad eum epiftola pag. (28.) *lin.* 18. legifti. De ferarum certamine in tabula Divionenfi expreffo v. ad Bouh. pag. 275. *lin.* 15. Quod fi Diptychi Divionenfis tabulam dextram fors fortuna offerret, ut Hottingerianam obtulit, quartum quoddam certaminis genus videremus.

Gefnerianæ tabulæ literas effe legendas hunc in modum;

EXC*omes* SAC*ri* STA*buli*, ET M*agifter* M*ilitum* P*er* OR*ientem*, EXC*onful*, C*onful* OR*dinarius*;

in Epiftolis Epigraphicis ita fcriptum eft, ut multæ earum paginæ verborum illorum explicationibus Bouhierianis meisque fint rigatæ. quæ, fi pro STILICONE, ut tunc cum doctiffimis quibusque tabulæ Divionenfis interpretibus non modo credidimus, fed etiam non credere non potuimus, AREOBINDVM cogites, ita fatisfaciunt,

faciunt, ut omne nunc otium nobis faciant. Iamque claudebam rivos, nisi ſpicilegio poſt meſſem eſſet locus.

Baudelotiani libri, in quo ænea diptychi Divionenſis tabula primum eſt data, editionem poſteriorem, Rotomagenſem a. 1727. qua ab amico accepta antea utebatur, a priore, quæ Bouhierio ad manus erat, differre, ex iis intellexi, quæ de laminæ DEAE BIBRACTI votæ loco contra Muratorium uterque ſcripſimus pag. 70. *lin.* 26. & pag. 115. *lin.* 21. Nunc in editione priore Pariſiis a. 1686. curata, quam paucis ante diebus, quam tabula Hottingeriana inventa eſt, mihi emeram, ectypum tabulæ Divionenſis pagina Tomi primi antepenultima ſeu pag. XVIII. in Add. ad pag. 354. datum inſpiciens, video, clariſſime EXC. C. OR. inciſum eſſe, ut ambiguum minime habeam, figuram illam Rotomagenſem, in qua C & O male coaluiſſe dixi ad Bouh. pag. 47. *lin.* 15. oſcitantiam dediſſe ſculptoris, qui C literam a ſe omiſſam ante O alia deinde ratione in eodem ære vetante ſpatio addere non potuerit.

Ex lapide Turicenſi, quem cum tabula Hottingeriana initio harum literarum contuli, errorem, quo urbem noſtram *Tigurum* olim dictam fuiſſe vulgo erat creditum, maximo cum gaudio ejuravimus.

Centum doctum hominum conſilia ſola hæc devincit Dea
Fortuna - - - - - - - - - - - - - - -

Non minore cum voluptate tabula ſpectatiſſimi Turicenſium Senatoris HOTTINGERI, ſpectatu omnino digniſſima, reduxit nos

- - - - - - - - - - - - *uſque ex errore in viam.*

Tabulam enim ſpectatiſſimi Divionenſium Senatoris de la MARE, quidquid doctorum fuit, cumprimis tresviri Galliæ celeberrimi, & literarum multarum laude florentiſſimi, CANGIVS, MONTFAVCONIVS, BOVHIERIVS, conſuli STILICONI adſcripſerunt, dignitatibus in ebore legendis adducti, quas in STILICONEM ex veterum libris & lapidibus convenire univerſas verum fuit. neque alius quinti ſextive ſeculi conſul oſtendi quitus eſt, in quem eædem dignitates omnes quadrent, quantum quidem ex libris & inſcriptionibus antiquis cognoſci potuit. Vlla umquam conjectura ne Lynceus quidem eſſet adſecutus, tabulas diptychorum ſiniſtras, Divione & Turici adſervatas, AREOBINDI eſſe, niſi rem hanc nulla ingenii acie divinandam tabula HOTTINGERIANA declaraſſet. De AREOBINDO enim EXC*omite* SAC*ri* STAB*uli* vel STA*buli* muta erant veterum monumenta, quæ ad nos pervenerant, omnia: vocalia de STILICONE. Interpretationis ergo Diptychorum, Divionenſis & Turicenſis, de STILICONE factæ non eſt, cur eos pœniteat, qui eam ante inventum ebur dextrum HOTTINGERIANVM ſecuti ſunt.

Non enim eſt idem, probare, ſi quid, quod verius doceri poſſit, probandum non eſt; & ſequi, ſi quid, quia alia non patet via, ſequendum eſt.

De STILICONE explicuiſſe ſi quos pœnitere deberet, id mihi ne tunc quidem pœnitendum putarem. Reſtiti enim eorum opinioni, qui ad ſecundum STILICONIS conſulatum diptychon Divionenſe retulerunt: quia primus STILICONIS conſulatus mihi perplacuit ob formulam EXC. C. OR. de qua me rectius vidiſſe, ex tabula Hottingeriana decernitur. Hæc enim verba EXC. C. OR. docere, AREOBINDVM, quem novimus unum modo conſulatum ordinarium geſſiſſe, ante, quam eum a. Cti DVI. gereret, conſulem fuiſſe tantum codicillarem ſeu honorarium, ideoque EXC*onſulem*, C*onſulem* OR*dinarium*, inſcriptum eſſe, videbis ex iis, quæ a me, de STILICONE tunc tantum cum ceteris interpretibus cogitante, ad Bouh. pag. 294. *lin.* 20. edita ſunt.

Forte AREOBINDVS EXC*onſul* fuit ante, quam filius ejus *Olybrius* a. Cti CCCCLXXXXI. *Conſul Ordinarius.* hunc enim filium quintodecimo anno ante, quam patrem, conſulatum ordinarium geſſiſſe ex diagrammate videmus. Altius nunc non inveſtigo.

Tabulam Senatoris Divionenſis de la MARE, & tabulam Profeſſoris Turicenſis GESNERI, ejuſdem conſulis non eſſe, ſententia BOVHIERII tulit in Epp. Epigr. pag. 99. *lin.* 7. Quæ ſententia ſi vera eſſet, tabula, quam præſtantiſſimus antiquitatis cultor de la MARE Divione poſſidebat, de STILICONE etiam nunc accipienda eſſet, & illud expectandum tempus, quoad dextra etiam diptychi Divionenſis tabula, conſulis STILICONIS nomine, non alio, inſculpta reperiretur. Mihi vero opinatio eruditiſſimi BOVHIERII cur minus ſatisfecerit, earumdem epiſtolarum paginis 274. *lin.* 16. 275. *lin.* 5. eas protuli cauſſas, quibus mihi, credo & aliis, diptycha duo, Divionenſe & Turicenſe, unius ejuſdemque tantum conſulis eſſe, adhuc perſuaſi. Errorem autem de STILICONE non erubeſcendum nos dediſcere potuiſſe, vero ipſo cum tabula HOTTINGERIANA in lucem prolato, quotquot ante hanc inventam ſententiæ de STILICONE acceſſerunt, mecum gaudebunt.

Præſtantiam diptychorum integrorum quis non laudet? Fac diptychi Brixiani tabulam extare tantum ſiniſtram, dignitates conſulis habentem. Quemquam tunc doctorum de BOETHIO philoſopho, conſule a. Cti DX, dignitatibus viri omnino abludentibus & reclamantibus, ne per ſomnium quidem umquam cogitaturum fuiſſe, non credis? Nonne

EXPPPVSECCONSORDETPATRICIVS

doctorum ingenia exerceret, & qui eorum conſulem nobis oſtenderent his dignitatibus

tatibus omnibus teftimonio antiquitatis exornatum, laudem acciperent? Oppido tamen fallerentur. neque enim vetuftorum monumentorum fide quidquam earum dignitatum docerent de BOETHIO confule a. Cti CCCCLXXXVII. quem tamen in diptycho Brixiano haberi dextrum ejus latus teftatur, ut volumine magis quam epiftola, DE DIPTYCHO BOETHII CONS. AD EMINENTISS. QVIRINVM teftatum reddere fum conatus, fub magni omnino nominis, TVI quippe, AVSPICIIS, a TE id facere juffus in illa TVA ad clariffimum FEVERLINVM epiftola, quam vel ob argumenti a TE, QVIRINE Cardinalis fapientiffime, fapientiffime tractati gravitatem in VICENNALIBVS BRIXIENSIBVS Eminentiffimi Cardinalis Bibliothecarii A. M. QVIRINI, Epifcopi Brixienfis, Ducis, Marchionis, Comitis &c. IN ACADEMIA GOTTINGENSI celebratis, recufam primo loco dederunt.

Quod eam ibi præcedit *Senatus Confultum* Academiæ Georgiæ Auguftæ, quæ Gottingæ eft, eorum, qui jus in Senatum veniendi habent, dubito TIBI magis quam mihi placuiffe. Ita TIBI, moribus antiquis viro, honos habitus eft, ut ipfum S. C. nihil nifi optimam antiquitatem fpiret, & referat ubique. cui fcribundo Marci duo, Varro & Tullius, adfuiffe poffunt credi. Quæ fequuntur omnia vehementer me delectarunt, meumque in legendo ftudium ufque erectum retinuerunt. Sunt enim Triumvirorum, qui maximopere laudandi & ipfi funt, infignium Academiæ Georgiæ Auguftæ Gottingenfis doctorum, IAC. WILH. FEVERLINI, IO. DAV. KOELERI, & IO. MATTHI. GESNERI: qui nulla re magis, quam nomine TVO immortalitati commendando, fempiternam fui quisque ingenii gloriam non modo fe confequi poffe fperarunt, fed & confecuti funt: fiquidem inter fe quodammodo certantes ita contenderunt, ut in legentis animo, credo & TVO ΑΡΧΙΒΡΑΒΕΩΣ, dubium reliquerint, cui eorum palma major fit danda. dandæ fingulis non palmulæ, fed palmæ.

Num putas, non libentiffime mihi lecta effe hæc Cl. I. M. GESNERI verba? Pag. 47. *ante fin.* „Laudum tuarum, Eminentiffime Cardinalis, notitiam non colle„gis meis debeo, quamquam illi, quæ mereris, id eft, ampliffima quæque, prædi„care de te folent; non diurnis literatorum actis, quæ plena funt, uti par erat, „tuarum rerum præconiis: fed tibi, tibi, inquam. quem anni aliquam multi funt „quod demonftrarunt mihi Corcyræ primordia virum undiquaque doctiffimum, & „ordinis illius, cui tantum debent bonæ literæ, maximum decus: cet." Quam fenferit mecum GESNERVS hic TVVS, quam vere fenferimus uterque, juxta nobiscum intelligis. Quum enim ob egregias Virtutes TVAS, & excellentem Græcæ linguæ intelligentiam, unus omnium digniffimus effes habitus, qui Archiepifcopus Corcyræ fieres, quam rem Cl. I. D. KOELERVS, numifmatum duorum in memoriam QVIRINI excuforum illuftrator, fuaviffime narrat Vicennalium TVORVM

Brixienſium paginis 76. 77. 78. tanta eruditione inſulæ tunc TVAE antiquitates græcas inveſtigaſti, & PRIMORDIA CORCYRAE tanto rei literariæ bono edidiſti, ut Dea Iovis capite nata ἔργον illud, quod enixus es, ſemper TIBI laudet, & ab Apolline lauro redimiaris. Vota pro ſalute TVA ſuſcepta perficiat nobis DEVS.

Quum Eminentiſſimi QVIRINI de literis antiquis, earumque amatoribus, præclare merendi ſtudium ſit tantum, quantum orbis eruditus univerſus deprædicat, & Vicennalia Brixienſia collaudant, habeo quod addam. Cl. Io. Phil. CASSELL Magdeburgo literas ad me dedit, Martiani Capellæ, cum MSS. codicibus collati, quem BOVHIERIVS ὁ πάνυ habuerit, uſum ab heredibus Bouhierianis ſibi ut impetrem. Has optimi CASSELII preces ad TE defero, ut partes noſtras agas apud nobiliſſimum BOVHIERII generum, cujus in epp. epigr. pag. 38. *fin.* mentionem mihi fecit ſocer.

Gravius erit TVVM *unum verbum ad eam rem, quam centum mea.*

Hoc TE tanto confidentius rogo, quod de ſimilibus ſubſidiis TVAS fores pulſaſſe CASSELIVM facile divinare poſſum ex iis, quæ ad TE ab eo anni nuper elapſi Idibus Majis ſcripta in Specimine Humanitatis Eruditorum Germaniæ pag. 24. edere cœpiſti.

VALE, Benigniſſime MAECENAS, QVIRINE Eminentiſſime,

O & præſidium & dulce decus meum.

TVRICI. Menſe Ianuario. Poſt Soterem natum MDCCXXXXVIIII. qui TIBI opto *Auſpiciis felix totus ut annus eat.*

AD BIBLIOPEGVM
de
TABVLIS AENEIS.

Inſeratur Diptychon BOETHII ante paginam (1)
- - - - Diptychon AREOBINDI ante paginam CCXXXIII.

